กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

สุรีรัตน์ บุญจันทร์

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

66031886

กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

สุรีรัตน์ บุญจันทร์

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย”
ของ สุรีรัตน์ บุญจันทร์
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์.ดร.กนกอร สมปราชญ์)

.....ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา พัดเกตุ)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
ผู้วิจัย สุรีรัตน์ บุญจันทร์
ประธานที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย
กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์
รองศาสตราจารย์.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย
ประเภทวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2568
คำสำคัญ กลยุทธ์, ทักษะการจัดการตนเอง, นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 3) เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และ4) เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพแวดล้อมมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค จัดทำประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis แล้วจึงสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จากนั้นจึงดำเนินการยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ด้วยการสัมภาษณ์จำนวน 7 คน และนำกลยุทธ์มาทดลองใช้ที่โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กลุ่มทดลอง คือ สภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และ กำแพงเพชร รวม 60 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนมีจุดแข็ง ได้แก่ โครงสร้างและนโยบายที่ชัดเจน ระบบโรงเรียนประจำที่เอื้อต่อการพัฒนาวินัยและการบริหารเวลา ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรที่ทันสมัย แต่มีจุดอ่อน คือ ความคล่องตัวในการปรับหลักสูตร ความกดดันทางวิชาการของนักเรียน การขาดแคลนนักจิตวิทยา และความไม่ต่อเนื่องของนโยบายจากการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ขณะที่สภาพแวดล้อมภายนอกมีโอกาส จากนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนการพัฒนากำลังคนด้าน STEM การสนับสนุนงบประมาณ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่มี อุปสรรค จากความคาดหวังของสังคม ความเข้าใจบริบทโรงเรียนที่แตกต่าง และข้อจำกัดด้านโอกาสในเวทีระดับชาติ

2. กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยมีวิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนมุ่งสร้างนักวิจัยและนวัตกรคุณภาพที่มีทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำทางสังคม เห็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย 4 ประเด็นกลยุทธ์ 16 กลยุทธ์ย่อย 41 มาตรการ 54 ตัวชี้วัด

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3.1 ผลการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) พบว่า ผลการทดสอบด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior) พบว่า ผลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.4 ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านผลลัพธ์ พบว่า โครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองมีความเหมาะสมกับบริบทโรงเรียนประจำ ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จนเกิดวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ สภานักเรียนสามารถเป็นต้นแบบที่ดี หอพักมีความเป็นระเบียบมากขึ้น ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นที่ปรึกษา ส่งผลให้นักเรียนสร้างสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมได้เหมาะสม

4. ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

Title: Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School
Researcher: Sureerat Boonchan
Advisor: Associate Professor Dr. Sathiraporn Chaowachai, Ed.D.
Co-Advisor: Associate Professor Dr. Krittayakan Topithak, Ph.D.
Associate Professor Dr. Thirasak Uppamaiathichai, Ph.D.
Degree: Doctor of Education (Ed.D.) in Educational Administration, Naresuan University, 2025
Keywords: Strategies, Self-Management Skills, Princess Chulabhorn Science High Schools Students

ABSTRACT

The research aimed to: 1) study the environment and guidelines for developing Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School, 2) construct and validate these strategies, 3) implement and experiment with the Strategies, and 4) evaluate the utility of the strategies. The research methodology involved studying the environment by interviewing 12 experts via online meetings. The data was analyzed using SWOT analysis to identify strengths, weaknesses, opportunities, and threats, leading to the formulation of strategic issues. Guidelines for strategy implementation were gathered by interviewing 5 experts. Subsequently, the Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School were drafted and validated for appropriateness by 7 experts. The strategies were then implemented with a target group consisting of 60 student council members from Princess Chulabhorn Science High School Phitsanulok and Kamphaeng Phet.

The research results were as follows:

1. Regarding the internal environment, the school's strengths include clear structures and policies, a boarding school system conducive to fostering discipline and time management, and the readiness of personnel, budget, and modern resources. However, internal weaknesses encompass limited flexibility in curriculum adaptation, high academic pressure on students, a shortage of psychologists, and policy

discontinuity due to administrative turnover. Concerning the external environment, opportunities arise from government policies supporting STEM workforce development, financial support, and technological advancements. Conversely, threats consist of societal expectations, varying understandings of the school's unique context, and limited opportunities at the national level.

2. The Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School are guided by the vision of developing high-quality researchers and innovators equipped with self-management skills and social leadership, capable of realizing their self-worth to their fullest potential, and supported by a robust collaborative network. The strategic framework consists of 4 strategic themes, 16 sub-strategies, 41 measures, and 54 key performance indicators

3. The results of implementing the strategies showed that:

3.1 Reaction evaluation found that overall satisfaction with the self-management skills development training project was at a high level, which met the established criteria.

3.2 Learning evaluation revealed that post-training knowledge scores on self-management skills were significantly higher than pre-training scores at the .05 level.

3.3 Behavior evaluation indicated that the overall self-management skills of students in the boarding school were at a high level, which met the established criteria

3.4 Result evaluation based on interviews found that the trainees revealed that the self-management skills development training project was highly suitable for the boarding school context. It effectively helped students develop self-management skills, fostering self-discipline and responsibility. Furthermore, the student council served as positive role models, the dormitories became more orderly, and teachers transitioned into advisory roles. Consequently, students were able to strike an appropriate balance between their academic studies and activities.

4. The utility evaluation of the Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School was overall at a high level, which met the established criteria.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.กฤธยากาญจน์ โตพิทักษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ในการให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และเมตตายิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและแนวคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อใช้ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และบุคลากรของ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 22 ทุกคนที่เป็นกำลังใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดระยะเวลาการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่สาว สามีและลูก ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริม และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ เพียบพร้อมด้วยทักษะชีวิต และความสามารถในการจัดการตนเอง อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติต่อไป

สุรีรัตน์ บุญจันทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ฉ

ประกาศคุณูประการ ..... ซ

สารบัญ ..... ฌ

สารบัญตาราง ..... ฎ

สารบัญภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

คำถามของการวิจัย 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 6

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 6

ขอบเขตของการวิจัย 6

นิยามศัพท์เฉพาะ 12

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 17

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 19

แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์ 21

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 42

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ 83

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง 103

บริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 122

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 133

กรอบแนวคิดในการวิจัย 141

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 142

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 145

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 152

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 159

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 177

บทที่ 4 ผลการวิจัย 180

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย..... 180

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 232

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 279

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 305

บทที่ 5 บทสรุป 308

สรุปผลการวิจัย 312

อภิปรายผลการวิจัย 321

ข้อเสนอแนะ 328

บรรณานุกรม 330

ภาคผนวก 342

ภาคผนวก ก 343

ภาคผนวก ข 349

ภาคผนวก ค 497

ประวัติผู้วิจัย 614

สารบัญตาราง

ตาราง **หน้า**

1 แสดงรูปแบบการประเมิน Kirkpatrick's four levels of evaluation..... 102
2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ตามแนวคิดของนักวิชาการเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นองค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียน..... 118
3 แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 152
4 แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 155
5 แสดงแสดงการออกแบบการประเมินโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ..... 175
6 แสดงแสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน..... 181
7 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก..... 186
8 แสดง SWOT Matrix ด้านการตั้งเป้าหมาย 189
9 แสดง SWOT Matrix ด้านการกำกับตัวเอง 192
10 แสดง SWOT Matrix ด้านการประมาณตนเอง 195
11 แสดง SWOT Matrix ด้านการให้แรงเสริมตนเอง 197
12 แสดง SWOT Matrix ด้านการตั้งเป้าหมาย 199
13 แสดง SWOT Matrix ด้านการกำกับตัวเอง..... 203
14 แสดง SWOT Matrix ด้านการประมาณตนเอง 207
15 แสดง SWOT Matrix การให้แรงเสริมตนเอง 210
16 แสดงสรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน..... 227
17 แสดงประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการและตัวชี้วัดของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย..... 236
18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย..... 244
19 แสดงประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการและตัวชี้วัดของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 266

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

20 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ..... 276

21 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 280

22 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้..... 281

23 แสดงผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ 282

24 แสดงวิธีการดำเนินงานโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ 287

25 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ..... 289

26 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ 290

27 แสดงผลการเปรียบเทียบด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองก่อนและหลังการอบรม..... 292

28 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ 293

29 แสดงผลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ 293

30 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบรประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย..... 305

31 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 306

สารบัญภาพ

ภาพ **หน้า**

1 แสดงองค์ประกอบของการวางแผนเชิงกลยุทธ์..... 39
2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 141
3 แสดงขั้นตอนวิจัยตอนที่ 1 142
4 แสดงขั้นตอนวิจัยตอนที่ 2 143
5 แสดงขั้นตอนวิจัยตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 144
6 แสดงร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 233
7 แสดงกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 263

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว วัยรุ่นในปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายและปัญหาหลายด้านที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาตนเองและคุณภาพชีวิต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งปัญหานี้กลายเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น การศึกษาโดย Kessler et al. (2005) พบว่า มีวัยรุ่นจำนวนมากที่ประสบปัญหาความเครียด โรคซึมเศร้า และความวิตกกังวล ซึ่งมักเกิดจากแรงกดดันในด้านการศึกษาและการคาดหวังจากสังคม การที่วัยรุ่นไม่สามารถขอความช่วยเหลือหรือเข้าถึงการดูแลสุขภาพจิตได้ทันที ทำให้ปัญหาเหล่านี้รุนแรงขึ้น ปัญหาการใช้สื่อสังคมในยุคดิจิทัล การใช้สื่อสังคมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย สำหรับวัยรุ่นการใช้งานที่มากเกินไปสามารถนำไปสู่การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น การถูก Cyberbullying และความรู้สึกโดดเดี่ยว (Twenge et al., 2017) วัยรุ่นหลายคนอาจพลาดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครอบครัว เนื่องจากมัวแต่จมอยู่กับโลกออนไลน์ แรงกดดันทางการศึกษา การศึกษาในปัจจุบันมีการแข่งขันที่สูง ส่งผลให้วัยรุ่นต้องเผชิญกับแรงกดดันในการเรียนรู้ การคาดหวังจากครอบครัวและสังคมสามารถทำให้พวกเขารู้สึกเครียดและวิตกกังวล (Baker & Siryk, 2017) นอกจากนี้การขาดทักษะในการจัดการเวลาและการจัดการตนเอง ทำให้การเรียนกลายเป็นภาระหนักที่ยากจะรับมือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีผลกระทบอย่างมากต่อวัยรุ่น การขัดแย้งภายในบ้าน การขาดการสื่อสารที่ดี และการไม่เข้าใจสามารถทำให้วัยรุ่นรู้สึกไม่มั่นคงและขาดความสนับสนุน (Furman & Shaffer, 2003) สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้พวกเขาเกิดปัญหาในด้านอารมณ์และการปรับตัวในสังคม และปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง วัยรุ่นมักมีแนวโน้มที่จะทดลองพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ หรือการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งอาจนำไปสู่ผลกระทบด้านสุขภาพในระยะยาว (Steinberg, 2014) การขาดความรู้และการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นไม่ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

ในชีวิตประจำวันเด็กและเยาวชน ต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมรอบตัวที่มีความซับซ้อนและผันผวนมากขึ้นทั้งในด้านความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน องค์ประกอบทักษะด้านการจัดการตนเองในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการพิจารณาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อเป็นการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนสามารถดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตของตนเอง

และมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง สามารถตัดสินใจและกำหนดทางเลือกในการกระทำและอนาคตของตนเองได้ บนฐานของการรู้จักตนเองรักและนับถือตนเอง สามารถแก้ปัญหาเอาตัวรอด วางแผนจัดการพัฒนาตนเอง เพื่อไปสู่ภาพตัวตนที่ต้องการของตนเองและไปสู่เป้าหมายชีวิตและการทำงานที่ต้องการได้ รวมทั้งสามารถยอมรับความเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้อย่างสมดุลท่ามกลางความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และการได้รับการพัฒนาและฝึกฝนทักษะจนเกิดเป็นความชำนาญหรือเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัว (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2567)

แนวคิดการจัดการตนเอง (Self-management) พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธปัญญา (Social cognitive learning theory) ของ Bandura (1986) ซึ่งเชื่อว่าการกระทำของบุคคลเกิดจากกระบวนการคิด การตัดสินใจ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบริบทเพื่อเป้าหมายในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ บุคคลที่มีทักษะการจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพจะมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง 2) บริหารจัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีความมั่นคงทางอารมณ์ 4) ปรับปรุงแรงจูงใจและนิสัยของตนเองได้ 5) มีความสามารถในการสื่อสารและมีสัมพันธภาพที่ดี และ 6) มีเจตคติเชิงบวกและมีความเป็นอิสระ (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2567) สอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman et al. (2002) ที่กำหนดให้ทักษะการจัดการตนเองเป็น 1 ใน 4 องค์ประกอบสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วยการตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการตนเอง การตระหนักรู้ทางสังคม และการจัดการความสัมพันธ์ โดยอาศัยการกำกับตนเอง (Self-regulation) ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่ความผาสุกในชีวิต (Well-being) นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้สรุปแนวคิดพื้นฐานไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพในการพัฒนาทักษะนี้ได้ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือต้องเปิดใจเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีคิดแบบเดิม ๆ เพื่อสร้างนิสัยใหม่ที่จำเป็นต่อตนเองก็ตาม

ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา เนื่องจากเป็นทักษะพื้นฐานที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตั้งเป้าหมาย วางแผนการเรียน และติดตามความก้าวหน้า ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียนในระยะยาว (Zimmerman, 2002) หลายประเทศได้กำหนดให้ทักษะนี้เป็นสมรรถนะที่สำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น ประเทศนิวซีแลนด์ที่กำหนดให้การจัดการตนเองเป็น 1 ใน 5 สมรรถนะสำคัญ (Key competencies) โดยเน้นการสร้างทัศนคติแบบ “ทำได้ (Can-do)” การประเมินผลตนเองได้ มีความยืดหยุ่น และรู้ว่าเมื่อไรควรเป็นผู้นำหรือผู้ตาม (New Zealand Ministry of Education, 2007) สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องอาศัยการจัดการตนเองเป็นรากฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และมุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Student-Centered Learning) และการศึกษาแบบ

องค์รวม เพื่อให้เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงมีทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่พร้อมเผชิญกับความท้าทายในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเด็กไทยยังคงเผชิญความท้าทายด้านการจัดการตนเอง โดยพบว่ามีภาวะเครียดจากการเรียนและแรงกดดันจากครอบครัว ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพจิตและพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การใช้ความรุนแรง การติดเกม และสารเสพติด (ไทยรัฐออนไลน์, 2566) อีกทั้งสภาพสังคมในปัจจุบันทำให้คนมีความอดทนน้อยลง หงุดหงิดง่าย ซึ่งส่งผลให้เยาวชนมีแนวโน้มที่จะล้มเลิกเป้าหมายในชีวิตเมื่อพบอุปสรรค (ไทยรัฐออนไลน์, 2561) นอกจากนี้ แม้เด็กไทยจะใช้เวลาทำการบ้านและเรียนพิเศษนอกห้องเรียนมากกว่าค่าเฉลี่ยถึง 3 เท่า แต่กลับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการจัดสรรเวลาและการวางแผนการเรียนที่ขาดประสิทธิภาพ (OECD, 2019) สอดคล้องกับผลสำรวจที่พบว่า เยาวชนไทยมีต้นทุนชีวิตด้านความเป็นผู้นำต่ำที่สุดเพียงร้อยละ 2.34 (องค์การมหาชน, 2562) ปัญหาเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่าทักษะดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จทางการเรียน การสร้างแรงจูงใจภายใน และการควบคุมอารมณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถสูงหรือเรียนในโปรแกรมเข้มข้น ทักษะนี้จะเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยรักษาสมดุลระหว่างความคาดหวังและความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน (Gaumer Erickson et al., 2016; Susanti, 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการสภานักเรียนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและเป็นตัวแทนในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยทักษะการจัดการตนเองในระดับที่สูงกว่านักเรียนทั่วไป เพื่อรักษาสมดุลระหว่างแรงกดดันทางวิชาการและความรับผิดชอบในบทบาทผู้นำ สอดคล้องกับความคาดหวังที่ต้องการให้ผู้นำสภานักเรียนมีคุณลักษณะด้านการควบคุมตนเอง มีเป้าหมายที่ชัดเจน กล้าตัดสินใจ และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (สุปราณี กิตติวรเชฎฐ์ และคณะ, 2562) การขับเคลื่อนกิจกรรมสภานักเรียนให้บรรลุผล ทั้งการจัดการประชุม การสร้างเครือข่าย และการจัดกิจกรรมจิตอาสา ล้วนต้องใช้กระบวนการจัดการตนเองเป็นรากฐานสำคัญ (อธิการ โพพิทูล และสุรเชต น้อยฤทธิ์, 2567)

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 ได้อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง 12 แห่ง ให้กลายเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยในปีการศึกษา 2567 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณรายวิทยาลัยอีก 6 แห่ง รวมเป็น 18 แห่งทั่วประเทศ โรงเรียนมีภารกิจในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ในรูปแบบของโรงเรียนประจำ เพื่อกระจายโอกาสให้กับผู้มีความสามารถพิเศษที่อยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ

และเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสและขาดแคลนทุนทรัพย์ ภารกิจสำคัญของกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) ประกอบด้วยปัจจัยหรือเงื่อนไข 3 ประการที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ได้แก่ 1) มีการสรรหาและคัดเลือกนักเรียนที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับ 3% บนของกลุ่มอายุ 2) มีหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ออกแบบเฉพาะสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ ช่วยให้พวกเขาค้นพบความถนัดและความสนใจ รวมถึงการกำหนดเป้าหมายในชีวิต การเรียนและอาชีพ โดยหลักสูตรนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอุดมการณ์และคุณลักษณะตามเป้าหมายของโรงเรียน และ 3) มีครู ผู้บริหาร และทรัพยากรสนับสนุนที่มีความเหมาะสม ครูและผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมั่นในความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 6) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม 7) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ 8) ความสามารถในการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ 2566) ลักษณะดังกล่าว นำไปสู่ความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีทักษะในการบริหารจัดการตนเองสูงกว่านักเรียนทั่วไป เพื่อรับมือกับภาระงานที่มากและความคาดหวังของสังคม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า แม้นักเรียนในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จะมีศักยภาพทางวิชาการสูง แต่หลายคนกลับขาดทักษะในการจัดการตนเอง เช่น ไม่สามารถวางแผนการเรียนได้อย่างมีระบบ จัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือควบคุมอารมณ์เมื่อเผชิญกับความล้มเหลว (Marlina & J, 2023; Tayaborworn & Suksakulchai, 2023) ปัญหาดังกล่าว ส่งผลต่อความเครียด ความหมดไฟในการเรียน และอาจนำไปสู่การใช้ศักยภาพไม่เต็มที่

ในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย วางแผน พัฒนา และส่งเสริมกิจกรรมหรือแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน อย่างไรก็ตาม พบว่า หลายโรงเรียนยังขาดกลยุทธ์การบริหารที่มีโครงสร้างชัดเจน มีความเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียน และใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ (Fullan, 2001; Hallinger & Heck, 2010) นอกจากนี้ กลยุทธ์หลายด้านยังเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเพียงอย่างเดียว โดยละเลยพฤติกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมการจัดการตนเองของนักเรียน ในการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองให้กับนักเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม จำเป็นต้องมีกลยุทธ์การบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร (SWOT Analysis) เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (วิทยา จันทร์ศิลา, 2561; สถิรพร เชาวน์ชัย, 2561; ธนวัต

ลิมป์พาณิชย์กุล, 2565) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) จึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โดยเป็นกระบวนการวางแผน วิเคราะห์ กำหนดทิศทาง การนำไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ (Pearce & Robinson, 2007; Coulter, 2008; กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี, 2566) ซึ่งช่วยให้โรงเรียนสามารถวางแผนการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมและการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนและเป็นระบบในการปลูกฝังทักษะการจัดการตนเองให้นักเรียน สามารถดูแลและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ลดความเครียด และส่งเสริมความสำเร็จทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนากลยุทธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยกลยุทธ์ดังกล่าว ควรมีความเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียน มีพื้นฐานจากงานวิจัยและแนวคิดทางการบริหารที่ทันสมัย และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเป็นพลเมืองในสังคม และการบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้นักเรียนมีความพร้อมทั้งด้านวิชาการ อารมณ์ และสังคม สามารถบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต และยังใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม

คำถามการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นอย่างไร

2. กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ควรมีลักษณะอย่างไร

3. การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีผลเป็นอย่างไร

4. กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีประโยชน์เพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. เพื่อสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3. เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

4. เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้อำนวยการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สามารถนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา และขับเคลื่อนการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและมีทิศทางชัดเจน

2. ครูและบุคลากรฝ่ายกิจการนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สามารถนำกลยุทธ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรม โครงการ และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวทาง หรือกรอบการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

ขอบเขตการวิจัย

การดำเนินการวิจัย กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Meeting)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นดังนี้

1. เป็นรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 6 คน

2. เป็นครูที่รับผิดชอบงานบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 1.2 การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากขั้นที่ 1.1 ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค มาจำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายใน ที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค

2. ผู้วิจัยจัดทำแนวทางการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์สร้างตาราง SWOT Matrix จับคู่ จุดแข็ง - โอกาส จับคู่จุดแข็ง - อุปสรรค จับคู่จุดอ่อน - โอกาส และจับคู่ จุดอ่อน - อุปสรรค

3. นำแนวทางการกำหนดประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อยที่จัดทำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมของประเด็นกลยุทธ์อีกครั้ง

4. ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

1. เป็นผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง จำนวน 2 คน

2. เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์การบริหารในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมและการใช้ภาษา

3. ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการจัดทำกลยุทธ์การบริหาร และหรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหรือส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

1. เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำกลยุทธ์การบริหารและวางแผนการบริหารองค์การด้วยกลยุทธ์ จำนวน 1 คน

2. เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร จำนวน 1 คน

3. เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 3 คน

4. เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 1 คน

5. เป็นศึกษานิเทศก์ที่ มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 1 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 2.3 การจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ในการจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาสร้างเป็นคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้โดยได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนใช้และมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง

ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 การดำเนินการโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2. นำคู่มือการใช้กลยุทธฯ เสนอตออาจารยที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความคิดเห็นและคำแนะนำ แลวจึงนำมาปรับปรุงใหมีความสมบูรณ

ขั้นที่ 2.4 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร การจัดทำกลยุทธ์ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง หรือมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารและการจัดทำกลยุทธ์ จำนวน 1 คน

2. เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 2 คน

3. เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 3.1 การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีประสบการณ์ในการบริหารงานกิจการนักเรียน หรือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนในระบบโรงเรียนประจำ และมีความรู้ความเข้าใจในบริบทของนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้ คือ เป็นรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. ผู้ตอบแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 333 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบไปด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

2.2 ครูและบุคลากร จำนวน 88 คน

2.3 ผู้ปกครอง จำนวน 120 คน

2.4 นักเรียน จำนวน 120 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ และผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

ขั้นที่ 3.2 การจัดอบรมโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. นักเรียนที่เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ จำนวน 60 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบไปด้วย

1.1 สภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 45 คน

1.2 สภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร จำนวน 15 คน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย

2.1 ครูฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 1 คน

2.2 ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน จำนวน 3 คน

2.3 ครูหอพัก จำนวน 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การดำเนินการตามคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยพิษณุโลก จำนวน 2 คน ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 10 คน ครูหอพักจำนวน 18 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมการทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง แนวทางการดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพและสามารถจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพความสำเร็จในอนาคตที่มุ่งหวังให้นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยมีทักษะการจัดการตนเอง ภายหลังจากการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองไปใช้

1.2 พันธกิจ หมายถึง ภาระหน้าที่หลักในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยให้มีทักษะการจัดการตนเองตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่โรงเรียนต้องการบรรลุถึงการมีทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เกิดทักษะการจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 กลยุทธ์ย่อย หมายถึง แนวทางปฏิบัติหรือกระบวนการดำเนินงานที่ถูกออกแบบขึ้นอย่างเป็นระบบภายใต้ประเด็นกลยุทธ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1.6 มาตรการ หมายถึง วิธีการ รูปแบบ หรือกิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เกิดผล

1.7 ตัวชี้วัด หมายถึง เกณฑ์หรือดัชนีที่ใช้วัดผลความสำเร็จของการดำเนินกลยุทธ์ย่อยของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. ทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง ความสามารถของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยในการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม และเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล หรือทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้ในบริบทที่หลากหลาย แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง กระบวนการกำหนดทิศทางและความต้องการที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานมีจุดมุ่งหมายและสามารถวัดผลความสำเร็จได้

2.2 ด้านการกำกับตนเอง (Self – Monitoring) หมายถึง ความสามารถในการควบคุม ควบคุมดูแล และติดตามพฤติกรรม อารมณ์ และความคิดของตนเองในระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

2.3 ด้านการประมาณตนเอง (Self-Evaluation) หมายถึง กระบวนการสำรวจ ตรวจสอบ และประเมินผลการกระทำของตนเอง ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองต่อไป

2.4 ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self-Reinforcement) หมายถึง ความสามารถในการสร้างแรงขับเคลื่อนภายในจิตใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการกระตุ้นให้ตนเองมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาการกระตุ้นจากภายนอกเพียงอย่างเดียว

3. สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง สภาวะหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดประเด็นกลยุทธ์ ได้แก่สภาพแวดล้อมภายในโดยจำแนกเป็น จุดแข็งและจุดอ่อน สภาพแวดล้อมภายนอก โดยจำแนกเป็น โอกาสและอุปสรรค

4. ประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง หัวข้อหรือแนวทางสำคัญที่ถูกกำหนดขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผ่าน SWOT Analysis และ SWOT Matrix เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ย่อยในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน

5. แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง มาตรการที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

6. ความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ว่าสอดคล้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงสอดคล้องกันและถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

7. คู่มือ หมายถึง เอกสารที่ระบุแนวทางและขั้นตอนการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถนำกลยุทธ์ไปใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

8. ความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ หมายถึง การพิจารณาคุณภาพและเหมาะสมความสอดคล้องของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดูแลและบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

9. ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง การพิจารณาคุณภาพและความเหมาะสมของคู่มือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ความชัดเจนของบทบาทผู้เกี่ยวข้องและวิธีการนำคู่มือไปใช้ ตลอดจนความถูกต้อง ครบถ้วน และความสอดคล้องของกรอบกลยุทธ์ ความชัดเจนของเนื้อหาบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กระบวนการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

10. การดำเนินการตามคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง กระบวนการนำแนวทาง ขั้นตอน และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยครู ผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผ่านกิจกรรมหรือโครงการ ตามขั้นตอนที่กำหนดในคู่มือ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

11. ผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้งานคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำที่มีต่อการนำคู่มือไปใช้จริง ในประเด็นความสะดวกในการปฏิบัติ ความชัดเจนของนโยบาย และความสามารถของคู่มือในการช่วยอุดช่องโหว่หรือแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

12. ผลการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการประเมินโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำที่ปฏิบัติตามกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้ 1) การประเมินปฏิกริยาตอบสนอง 2) การประเมินการเรียนรู้ 3) การประเมินพฤติกรรมหลังการอบรม และ 4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

13. ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้กลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิผลของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงในบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

14. โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง โรงเรียนประจำพักนอนที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีภารกิจหลักในการพัฒนาและผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศ

15. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เช่น ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการโรงเรียน

16. ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ครูและเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หรือสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

17. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
    1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
    1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์
    2.1. ความหมายของกลยุทธ์
    2.2 ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์
    2.3 ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์
    2.4 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์
    3.1 ความหมายของการวางแผนเชิงการยุทธ์
    3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ
        3.2.1 ความหมายของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
        3.2.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
        3.2.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
        3.2.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน
    3.3 การจัดทำกลยุทธ์
        3.3.1 การวิเคราะห์ SWOT
        3.3.2 การกำหนดกลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix
        3.3.3 การกำหนดวิสัยทัศน์
        3.3.4 การกำหนดพันธกิจ
        3.3.5 การกำหนดเป้าประสงค์
        3.3.6 การกำหนดประเด็นกลยุทธ์
        3.3.7 การกำหนดชี้วัด

3.4 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

3.5 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

4.1 ความหมายของโครงการ

4.2 ลักษณะโครงการที่ดี

4.3 ความหมายของการประเมินโครงการ

4.4 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

4.5 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

4.6 ประเภทของการประเมินโครงการ

4.7 รูปแบบของการประเมินโครงการ

5. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง

5.1 ความหมายของทักษะการจัดการตนเอง

5.2 ความสำคัญของทักษะการจัดการตนเอง

5.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเอง

5.4 องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง

6. บริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ชานนท์ คำปิวทา (2565) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา ว่าหมายถึง กระบวนการอย่างหนึ่งที่อาศัยกลุ่มบุคคล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหัวหน้าในการดำเนินการ โดยอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตกลงร่วมกันบรรลุตามภารกิจหรือ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

วิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ (2567) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา ว่าหมายถึง กระบวนการที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการจัดการระบบการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการประสานงาน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนสามารถปรับตัวให้ทันต่อบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21

สถิรพร เชาวน์ชัย (2567) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา ว่าหมายถึง การดำเนินการร่วมกันของบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในการนำทรัพยากรที่มีมาใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะเป็นไปตามที่เป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ ในส่วนของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ที่ประกอบวิชาชีพทางการศึกษานั้นคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้มีบทบาทในการขับเคลื่อนสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานวิชาการเป็นงานหลักสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะสำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ปัทมา รูปสุวรรณกุล และอัศรา ประเสริฐสิน (2568) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา ว่าหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดระเบียบ การนำทรัพยากรมนุษย์และวัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการดำเนินการตามนโยบายและเป้าหมายทางการศึกษาของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายหลัก ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผน จัดองค์กร และใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือและใช้เทคนิคทางการบริหาร เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

Chakma (2022) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนระบบการศึกษาในทุกมิติ โดยมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและดำเนินงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดหาและบริหารงบประมาณ การสั่งการและกำกับดูแล การนิเทศ การตรวจสอบ และการประเมินผล (Evaluation) นอกจากนี้ยังครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญอื่น ๆ เช่น การกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา การทบทวนผลการดำเนินงาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการสร้างนวัตกรรม ซึ่งเป็นกลไกที่ช่วยให้การดำเนินงานทางการศึกษามีความคล่องตัวและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Yeza et al., (2024) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า มีบทบาทสำคัญในการจัดการภายในสถานศึกษา ทั้งในด้านการบริหารงานทั่วไปและการยกระดับคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ โดยกระบวนการบริหารที่ประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินงาน และการนิเทศงานนั้น ถือเป็นรากฐานสำคัญของความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษา ในบริบทของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การบริหารที่เข้มแข็งไม่เพียงส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูและนักเรียนเท่านั้น หากยังช่วยให้สถานศึกษาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย การพัฒนาเทคโนโลยี และความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสม

ชามา เทียนโสภา (2566) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า มีความสำคัญต่อการรับรองคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ผู้นำสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องอาศัยหลักการบริหาร ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สร้างความยั่งยืนทางการเงิน การสร้างชื่อเสียง ความสำเร็จของนักเรียนและความเป็นอยู่ที่ดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพัฒนาของครู การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาเอกชนจึงจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

ปัทมา รูปสุวรรณกุล และอัศรา ประเสริฐสิน (2568) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการ และชุมชนต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยผู้บริหารทำหน้าที่วางแผน กำหนดทิศทาง และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและความทันสมัยในการจัดการศึกษา เนื่องจากการบริหารที่ดีช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ทำให้ครูสามารถมุ่งมั่นพัฒนาทักษะและความรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังสร้างความรับผิดชอบที่ชัดเจนในทุกภาคส่วน ส่งผลให้การตัดสินใจต่าง ๆ มีความชัดเจนและมีประสิทธิผล และด้วยวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและการวางแผนอย่างรอบคอบ การบริหารการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลดความสูญเสีย และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สุดท้ายแล้วการบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จและความยั่งยืนของสถานศึกษาในยุคปัจจุบันและอนาคต

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมกระบวนการสำคัญ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินงาน การกำกับดูแล และการประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพยังช่วยส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุนการทำงานของครูและบุคลากร สร้างความร่วมมือกับชุมชน และทำให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และนโยบายทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่ความสำเร็จและความยั่งยืนของสถานศึกษาในระยะยาว

แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์

ความหมายของกลยุทธ์

Coulter (2008) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง การตัดสินใจในการดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย ด้วยการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์การและความสามารถหลักขององค์การ

Rothaermel (2013) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง ชุดของภาระผูกพันและการดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้มีการประมวลและประสานเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้ประโยชน์จากความสามารถหลัก (Core Competencies) และก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการในการปฏิบัติที่ประกอบด้วยการดำเนินงานเชิงแข่งขัน และแนวทางในการทำธุรกิจสำหรับผู้จัดการทั้งหลาย เพื่อสามารถนำไปดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ฑิฆัมพร ทวีเดช (2559) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง วิธีการหรือวิธีดำเนินการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

วิทยา จันทร์ศิลา (2561) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง วิธีการหรือแผนการดำเนินงานขององค์การที่ถูกกำหนดขึ้นมา เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ กลยุทธ์จะต้องใช้ข้อได้เปรียบจากการแข่งขันให้มากที่สุด และมีข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันน้อยที่สุด

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง แผนการดำเนินงานหรือรูปแบบ เพื่อจะช่วยทำให้องค์การไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการจัดการทรัพยากรการบริหารที่ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ จนทำให้เกิดความได้เปรียบกับองค์การอื่น

เกียรติชัย สังข์จันทร์ และคณะ (2562) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง แนวทางหรือวิธีการดำเนินงานอย่างมีเป้าหมายที่ออกแบบขึ้นจากการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง กลอุบายที่องค์การจัดทำขึ้น เป็นแผนงานโดยผู้บริหารองค์การในรูปของแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้องค์การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตุประสงค์ขององค์การ

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์ (2566) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์ ว่าหมายถึง รูปแบบหรือแผนการที่มุ่งสร้างองค์การให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่ง จากความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์ โดยมุ่งเน้นไปที่แผนการในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนหรือแนวทางที่องค์กรกำหนดขึ้นมา โดยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นจากจุดแข็งภายในและโอกาสภายนอก เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์

Viljoen (2000) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการในการอธิบาย พิจารณาเลือกกิจกรรมไปปฏิบัติที่มุ่งเน้นผลในระยะยาว โดยการวางทิศทางและสร้างความสามารถในการแข่งขันภายใต้ทักษะภายในทรัพยากรขององค์การ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก

Thompson and Stickland (2003) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การในระยะยาว โดยการกำหนดชุดของวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงในการดำเนินงาน การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งกลยุทธ์นั้นจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การ และสุดท้ายผู้บริหาร ต้องนำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม

Dess and Taylor (2005) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการของการบริหารในการวิเคราะห์ การตัดสินใจและการปฏิบัติขององค์การ เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

Pearce and Robinson (2007) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการวางแผนและการปฏิบัติงานตามแผนซึ่งออกแบบมาเพื่อช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

Coulter (2008) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์การและนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งทำการประเมินการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถ

ปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็นในการดำเนินงาน โดยกิจกรรมทั้งหลายดังกล่าวข้างต้น เรียกว่า การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์

กานต์มณี ไวยครุฑ (2556) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การบริหารงานซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับ สิ่งแวดล้อม มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีที่สุดนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาว การกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์และการประเมินกลยุทธ์ขององค์การ

สุดใจ ดิลกทรรศนนท์ (2558) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การในระยะยาว เพื่อทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นองค์การต้องดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ 2) การกำหนดกลยุทธ์องค์การ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การประเมินผลลัพธ์และการควบคุมกลยุทธ์ โดยการดำเนินกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมดังกล่าว ส่งผลทำให้องค์การเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ฑิฆัมพร ทวีเดช (2559) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการกลยุทธ์ที่เริ่มด้วยการวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมกลยุทธ์ องค์การจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการกับกลยุทธ์ที่คิดค้นขึ้นมาหรือมีอยู่ เพื่อให้สามารถนำพาองค์การผ่านพ้นเหตุการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้

เบญจมาศ เปาะทอง (2561) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการวางแผนดำเนินงานและการควบคุมประเมินผล ตลอดจนการนำไปปฏิบัติได้ภายใต้การพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ด้วยการขับเคลื่อนให้มีชัยชนะเหนือคู่แข่งได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

วิทยา จันทร์ศิลา (2561) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ เพื่อกำหนดทิศทางขององค์การ กำหนดกลยุทธ์ นำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งมีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการบริหารขององค์การโดยการวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก และใช้ข้อมูลสำคัญต่าง ๆ มาประกอบการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการดำเนินงาน โดยมีการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้ เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีพัฒนาการและความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกียรติชัย สังข์จันทร์ และคณะ (2562) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการในการวางแผนดำเนินการ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรในระยะยาว โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการควบคุมประเมินผล ซึ่งมุ่งให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันและความยั่งยืนขององค์กร

ธนวัต ลิมป์พาณิชย์กุล (2565) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมถึงการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการในการวางแผนการบริหารจัดการองค์การ เพื่อให้องค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ในสถานการณ์การแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินและการควบคุมเชิงกลยุทธ์

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์ (2566) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ การวางแนวทางการดำเนินงานและควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์การเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่า องค์การสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีพัฒนาการและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการบริหารองค์การอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดเป้าหมายระยะยาว วางแผนกลยุทธ์ นำไปปฏิบัติจริง และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

วรางคณา ผลประเสริฐ (2554) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์การในหลายประการ ได้แก่ ช่วยให้องค์การสามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง ลดจุดอ่อน และปรับตัวต่อโอกาสและอุปสรรค ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การดำเนินงานเป็นระบบ มีความยืดหยุ่น และสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายระยะยาวขององค์การอย่างยั่งยืน ทั้งนี้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์มีคุณลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. หลักการบริหารที่มุ่งเน้นถึงอนาคต (Future Oriented) โดยการสร้างหรือกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การอย่างเป็นระบบ โดยการคาดการณ์แนวโน้มมองการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และนำมาปรับทิศทางการดำเนินงานเพื่อให้องค์การมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม วิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นต้องไม่คงที่หรือตายตัวแต่ต้องสามารถยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

2. หลักการบริหารที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change-Oriented) ให้ความสำคัญต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ เทคโนโลยี บุคลากรและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อหนุนต่อกลยุทธ์ขององค์การและสามารถผลักดันให้องค์การบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. หลักการบริหารแบบองค์รวม (Holistic Approach) มุ่งเน้นที่ภาพรวมทั้งหมดขององค์การมากกว่าการพิจารณาองค์การแบบแยกส่วน เป็นการบริหารที่มุ่งเน้นการบรรลุถึงเป้าหมายโดยรวมขององค์การทั้งหมด และยังมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายนโยบาย และกลยุทธ์ระดับบนสู่ระดับล่าง เพื่อให้ทิศทางการดำเนินการขององค์การเป็นไปในทิศทางที่นำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้น การถ่ายทอดเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายโดยรวมขององค์การ

4. หลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Result- Based Focus) มุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์ตรงตามเป้าหมาย โดยมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการประสานและหล่อหลอมทรัพยากรไปใช้ในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกลยุทธ์และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ โดยเป็นเป้าหมายที่ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในองค์การ

5. หลักการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder-Oriented) มุ่งเน้นและคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่ม เช่น ลูกค้า ชุมชนหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น

โดยการวิเคราะห์ความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญที่เหมาะสมในการสนองตอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้น

6. หลักการบริหารที่มุ่งเน้นการวางแผนระยะยาว (Long-Range Planning) มีแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางและการดำเนินงานอย่างชัดเจน

วิทยา จันทร์ศิลา (2561) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การ ว่าช่วยให้องค์การมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ ช่วยสร้างความพร้อมให้องค์การมีประสิทธิภาพในการแข่งขัน และช่วยให้องค์การมีมุมมองที่ครอบคลุม ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารองค์การสามารถใช้โอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ก่อนผู้อื่น เพราะผู้บริหารมีความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่เสมอ

2. ช่วยให้เกิดความกระจ่างชัดในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การ รวมถึงช่วยลดปัญหาและข้อขัดแย้งในการกำหนดทิศทางขององค์การ เพราะองค์การเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางขององค์การ

3. ช่วยพัฒนาและสนับสนุนให้เกิดการประสานงานของฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงมีวิธีการควบคุมการดำเนินงานที่ดีขึ้น

4. ช่วยลดการสูญเสียในเรื่องเวลาและการใช้ทรัพยากรขององค์การ เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์สามารถลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานขององค์การได้

5. ช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรภายในองค์การ เพราะการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารเชิงกลยุทธ์

6. ช่วยในการหล่อหลอมพฤติกรรมส่วนบุคคลของทุกคนในองค์การให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

7. ช่วยสนับสนุนหรือช่วยกระตุ้นให้บุคลากรในองค์การคิดไปข้างหน้า หรือคิดเชิงอนาคต ซึ่งทำให้บุคลากรมีเจตคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลดีต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์การในระยะยาว

8. ช่วยสนับสนุนให้องค์การบริหารงานเชิงรุกมากกว่าที่จะบริหารงานเชิงรับ ซึ่งเหมาะสมกับการบริหารในยุคโลกาภิวัตน์

9. ช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์การ เนื่องจากผู้บริหารองค์การสามารถวางแผนกลยุทธ์ขององค์การได้ว่า องค์การควรจะดำเนินการอย่างไรเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

10. ช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารและบุคลากรในองค์การได้ตระหนักถึงโอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์การ รวมถึงทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนขององค์การ

ประยงค์ มีใจซื่อ (2565) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้น เอื้อประโยชน์มากมายต่อองค์การ บางครั้งอาจกล่าวได้ว่า ประโยชน์ที่ได้รับมิใช่เพียงผลกำไรจากการดำเนินการเท่านั้น แต่เป็นสิ่งอื่น ๆ ที่มีคุณค่าและสามารถก่อให้เกิดผลกำไรตามมาภายหลัง แม้ว่าในอดีตผลการวิจัย จะสรุปว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ไม่อาจเพิ่มขีดความสามารถในการทำกำไรให้กับกิจการได้ แต่ผลการวิจัยในปัจจุบันบอกให้ทราบว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ได้ออกแบบให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จะสามารถทำกำไรให้กับกิจการได้อย่างมาก และนอกเหนือจากผลประโยชน์ทางการเงินที่องค์การได้รับแล้ว ยังมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการนำเอาการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้

การบริหารเชิงกลยุทธ์มิใช่หลักประกันในเรื่องความสำเร็จขององค์การ ความสำเร็จขององค์การไม่ได้เกิดขึ้นจากสูตรสำเร็จใด ๆ ทั้งสิ้น ความพยายามในการทำงานบางครั้งนำมาซึ่งความสำเร็จ แต่ในทางตรงกันข้ามอาจนำความล้มเหลวมาให้ก็ได้ ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ก็เช่นเดียวกัน เช่น กรณีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หากได้ข้อมูลที่ไม่เที่ยงตรงข้อมูลผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ ผลการวิเคราะห์ก็ออกมาผิด ๆ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด เหตุการณ์เช่นนี้เคยนำความยากลำบากมาสู่องค์การใหญ่ ๆ ให้ได้รับบทเรียนมาแล้วหลายองค์การ

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กร และช่วยให้นักบริหารปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยเริ่มจากการที่ผู้บริหารให้การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น และสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ กลยุทธ์เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ จะเห็นได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้นักบริหารกำหนดทิศทางขององค์การ โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กรเพื่อที่จะนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ ปฏิบัติ และควบคุมประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรได้ โดยส่งผลให้องค์กรสามารถกำหนดทิศทางขององค์การได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่การสร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ สร้างความพร้อมให้แก่องค์การและสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน โดยที่การบริหารเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการดังต่อไปนี้

1. กำหนดทิศทางขององค์การ (Set Direction) การดำเนินการตามการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้น จะเป็นกลไกในการช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อสถานการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ที่เกิดขึ้น และส่งผลให้ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานของธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) การดำเนินการตามการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้น จะเป็นการให้ความสนใจเกี่ยวกับการกำหนดการประยุกต์ การตรวจสอบและการควบคุมกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งถือเป็นกระบวนการหรือองค์ประกอบในการดำเนินการจัดการที่สำคัญขององค์กรในฐานะระบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน ซึ่งนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวทางการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับสถานการณ์ภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งส่งผลให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพสอดคล้องกัน อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ

3. สร้างความพร้อมให้แก่องค์การ (Provide Readiness) การดำเนินการตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้น ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจสถานการณ์และสามารถนำมาใช้ในการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพของพนักงานให้สอดคล้องกับทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร ภายใต้ความเป็นพลวัตของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี โดยทำให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ทำให้องค์การมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายที่จะเกิดขึ้น

4. สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) การดำเนินการตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้น ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก ตลอดจนช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทาง รองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่งขัน อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์การบริหารที่มีคุณภาพจะต้องดีพร้อมสมบูรณ์ตามความหมายทั้ง 2 อย่าง คือ การมีประสิทธิผล (Effectiveness) ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายนั้น ๆ ได้ และมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ที่สำเร็จในเป้าหมายเหล่านั้นโดยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ลักษณะที่สำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริหารองค์การจะต้องให้ความสำคัญ และจะต้องมีความเข้าใจกับประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นมุมมองแห่งอนาคตขององค์การธุรกิจ ดังนั้นองค์การธุรกิจจะต้องการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน และเป้าหมายแห่งอนาคตชัดเจน เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน

2. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การ เพื่อให้องค์การบรรลุถึงทิศทางในอนาคต และเป้าประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้

3. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการนำวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงานที่องค์การได้วางแผนไว้มาประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพ ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

4. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือวัดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การ ว่ามีความสามารถและมีความเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

5. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ จะส่งผลระยะยาวต่อการดำเนินงาน Strategic Management ขององค์การ เพราะลักษณะที่สำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นเรื่องของการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งจะทำให้องค์การธุรกิจมีแผนการดำเนินงานในระยะยาวที่ชัดเจน

6. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการได้มาซึ่งการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เมื่อองค์การธุรกิจมีการวิเคราะห์และวางแผนอย่างชัดเจน จะทำให้องค์การสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน หากคู่แข่งขันขาดความพร้อมที่ดี

7. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขององค์การธุรกิจ การวิเคราะห์ วางแผน การดำเนินงาน การควบคุมและประเมินผล กระบวนการเหล่านี้เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง ซึ่งจะทำให้องค์การธุรกิจต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ขององค์การ

8. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์การทุกฝ่าย การบริหารเชิงกลยุทธ์จะประสบผลสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือกับทุกส่วน ทุกฝ่าย ผู้บริหารองค์การไม่สามารถขับเคลื่อนเพียงคนเดียวได้

9. ลักษณะสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยแวดล้อมภายนอกภายใน ค่านิยม ทัศนคติ ความคาดหวังของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เช่น ผู้ถือหุ้น สังคม รัฐบาล พนักงาน

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์ (2566) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การบริหารเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์การ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. กำหนดทิศทางขององค์การ (Set Direction) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานของธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) การบริหารเชิงกลยุทธ์ให้ความสนใจกับการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์การในฐานะเป็นระบบที่ประกอบด้วย ส่วนประกอบสำคัญต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน แนวคิดนี้ก่อให้เกิดวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินงานเป็นเอกภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ

3. สร้างความพร้อมให้แก่องค์การ (Provide Readiness) การศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่าง ๆ และสมาชิกขององค์การเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีต่อองค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

4. สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก ตลอดจนช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่งขัน ประการสำคัญการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจในภาพรวม ความต้องการขององค์การ และความสามารถในปัจจุบันขององค์การ จึงทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจดำเนินงานอย่างเหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กรในยุคที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน โดยเฉพาะในการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ที่เหมาะสม การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์กรมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน ผู้บริหารสามารถคิดและตัดสินใจอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้ง สามารถใช้โอกาสจากภายนอกได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์อยู่เสมอ อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการกำหนดทิศทาง ช่วยลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างความสอดคล้องในการดำเนินงานร่วมกัน

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

วิทยา จันทร์ศิลา (2561) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Process) ว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งแบ่งออกเป็น สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) โดยวิเคราะห์ถึงโอกาส (Opportunities : O) อุปสรรค

(Threats : T) และสภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) โดยการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strengths : S) จุดอ่อน (Weaknesses : W) ซึ่งเทคนิคที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เรียกว่า เทคนิค SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ว่าแต่ละปัจจัยมีส่วนที่เอื้ออำนวย หรือไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานขององค์การอย่างไรบ้าง

2. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Set Organization Direction) เป็นการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์และข้อจำกัดของสภาพแวดล้อม มาประมวลผลเพื่อใช้กำหนดทิศทางขององค์การ โดยการกำหนดทิศทางขององค์การสามารถทำได้ ในลักษณะของการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การ

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นการนำทิศทางขององค์การที่กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ มาพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์การ โดยมักจะกำหนดกลยุทธ์ตามระดับขั้นภายในองค์การตั้งแต่กลยุทธ์ระดับองค์การ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับหน้าที่

4. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategy Implementation) เป็นการนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมผ่านการจัดโครงสร้าง การจัดบุคลากร และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

5. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (Strategy Control and Evaluation) เป็นการติดตามและตรวจสอบ (Monitoring) วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ที่กำหนดให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง เพื่อองค์การจะได้คุณค่าสูงสุดจากการดำเนินงาน ตลอดจนทำการประเมินผลการดำเนินกลยุทธ์ เพื่อนำผลการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารเชิงกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ว่า ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน และการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งต้องมีความชัดเจนในเรื่องของวัตถุประสงค์และรายละเอียดทิศทาง แผนงาน หรือการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าใจได้โดยง่าย

2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยดำเนินงานตามทิศทาง แผนงาน หรือรูปแบบที่กำหนดไว้

3. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ เป็นการเฝ้าตรวจ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีเครื่องมือในการประเมินผลว่าผลที่ได้รับบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

กุลเชษฐ์ มงคล (2564) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดทิศทางของบริษัท (Direction) ขั้นตอนแรกในการจัดการเชิงกลยุทธ์ เริ่มต้นด้วยการกำหนดทิศทางการดำเนินการให้กับบริษัท ซึ่งได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ค่านิยม (Core Value) และเป้าหมาย (Objectives) ของบริษัท โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดทิศทางในระยะยาวของบริษัทว่า ผู้บริหารต้องการนำพาบริษัทไปยังจุดใด รวมถึงยังเป็นการบ่งบอกถึงทิศทางที่บริษัทกำลังจะก้าวไป ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ที่ดีควรจะมีลักษณะที่ชี้ชัดถึงทิศทางในอนาคตของบริษัท (Future Direction) มีความยืดหยุ่น (Flexible) และที่สำคัญ คือ เป็นวิสัยทัศน์ที่สามารถปฏิบัติได้จริง (Attainable) ไม่กล่าวอ้างจนเกินความจริง อีกทั้งควรจะมีความกระชับ หลังจากบริษัทได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ดีแล้วนั้น บริษัทสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากรของบริษัทรวมถึงผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ทุกคนอย่างมีประสิทธิผล โดยใช้คำขวัญหรือสโลแกนเพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจและจดจำ

การสร้างพันธกิจ (Mission) เป็นการอธิบายถึงลักษณะในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน สิ่งที่บริษัทเป็น สิ่งที่บริษัททำ รวมถึงอธิบายถึงลักษณะของสินค้าหรือบริการว่าเป็นอย่างไร และมีใครเป็นลูกค้าของบริษัท ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์เป็นการแสดงความมุ่งหวังในอนาคตของบริษัท ในขณะที่พันธกิจเป็นการแสดงถึงสิ่งที่บริษัทกำลังปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

การกำหนดค่านิยม (Core Value) เป็นการระบุถึง วัฒนธรรม ความเชื่อ คุณสมบัติ และหมายรวมถึงบรรทัดฐานที่ทุกคนในบริษัทประพฤติและปฏิบัติเหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความรับผิดชอบต่อสังคม ความใส่ใจต่อลูกค้า การสร้างนวัตกรรมโดยการกำหนดค่านิยมที่ดีจะต้องสอดคล้องกับการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์การ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและผู้ถือหุ้น

การตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งที่จะช่วยนำพาบริษัทให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เป้าหมายเปรียบเสมือนการเปลี่ยนวิสัยทัศน์และพันธกิจให้ออกมาเป็นผลงาน โดยเป้าหมายที่ดีจะต้องมีความเฉพาะเจาะจง ชัดเจน ประเมินค่าความสำเร็จได้ โดยการตั้งเป้าหมายที่ดีควรมีการกำหนดโดยใช้ตัวเลข รวมถึงมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน อย่างไรก็ตามเราสามารถแบ่งการตั้งเป้าหมายออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

1) เป้าหมายทางการเงิน (Financial Objectives) ได้แก่ การตั้งเป้าหมายที่สามารถวัดผลได้โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) เช่น การวัดรายได้ (Revenue) ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี กำไรสุทธิ (Net Profit) ที่เพิ่มขึ้น ผลตอบแทนจากเงินลงทุน (Return on Investment) ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงกำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share) ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

2) เป้าหมายทางด้านกลยุทธ์ (Strategic Objectives) ได้แก่ การตั้งเป้าหมายที่ไม่ได้ใช้เครื่องมือทางการเงินเป็นตัววัด แต่เป็นเป้าหมายที่มุ่งเน้นทางด้านการตลาด การจัดการ หรือความสามารถในการแข่งขัน เช่น ส่วนแบ่งการตลาดที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ความพึงพอใจของลูกค้าที่เพิ่มขึ้น การลดต้นทุนในด้านต่าง ๆ ได้มากขึ้น การขยายสาขา หรือมีสินค้าและบริการที่แพร่หลายกว่าบริษัทคู่แข่ง เป็นต้น ทั้งนี้บริษัทอาจใช้เครื่องมือบาลานซ์สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) หรือการกำหนดวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ ในการกำหนดเป้าหมายให้กับบริษัท

2. การสำรวจสภาวะแวดล้อม (Environmental Scanning) ขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (Internal and External Analysis) ของบริษัท วิธีการในการเริ่มต้นการสำรวจสภาวะแวดล้อมองค์การ คือ การทำการวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นปัจจัยกลยุทธ์ขององค์การ ทั้งนี้การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัท ทำได้โดยการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในขององค์การ ซึ่งประกอบด้วยหลายปัจจัย โดยปัจจัยทั้งหลายนี้ถือเป็นปัจจัยที่บริษัทสามารถควบคุมได้ เช่น ปัจจัยโครงสร้างองค์การ ทรัพยากร บุคคล เงินทุน การตลาด เป็นต้น โดยจุดแข็งที่สำคัญจะเป็นตัวสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับบริษัท ในขณะที่การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable Factors) แต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อบริษัท ยกตัวอย่างเช่น ปัจจัยด้าน สังคมวัฒนธรรม (Sociocultural) เทคโนโลยี (Technology) เศรษฐกิจ (Economy) สิ่งแวดล้อม (Environment) การเมือง (Politics) และกฎหมาย (Law)

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นการวางแผนสำหรับการดำเนินธุรกิจที่ตอบสนอง ต่อจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ขั้นตอนในการกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate Level Strategy) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) รวมถึงกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Strategy) นอกจากนี้ การกำหนดกลยุทธ์ยังเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางนโยบาย (Setting Policy Guidelines) ซึ่งเป็นแนวทางในการตัดสินใจที่เชื่อมโยงการกำหนดกลยุทธ์กับการนำไปสู่การปฏิบัติ ระดับขั้นในการกำหนดกลยุทธ์ (Hierarchy of Strategies) ประกอบด้วย 3 ระดับ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate Level Strategy) เป็นการกำหนดลักษณะโดยรวมของบริษัท โดยกลยุทธ์ในระดับนี้จะมุ่งเน้นถึงทิศทางที่บริษัทต้องการจะเดินไปในอนาคต เช่น การเจริญเติบโต การคงที่หรือการถดถอย นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นถึงการจัดกลุ่มบริษัทลูก บริษัทในเครือหรือธุรกิจย่อยของบริษัท ว่าควรอยู่ในตำแหน่งใด ทั้งนี้เพื่อบริษัทจะสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง

3.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Level Strategy) เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นถึงการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) โดยกลยุทธ์ที่ใช้ในระดับธุรกิจ ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านต้นทุนหรือการลดต้นทุน (Cost Leadership) การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) และการผสมผสานระหว่างการลดต้นทุนและการสร้างความแตกต่าง (Hybrid) ทั้งนี้บริษัทจะต้องเลือกใช้กลยุทธ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของบริษัท เช่น การดำเนินธุรกิจแบบกว้าง (Mass) หรือการดำเนินธุรกิจแบบเฉพาะกลุ่ม (Niche) เป็นต้น

3.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่อยู่ในระดับปฏิบัติการ โดยเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกิจกรรมหลักของบริษัท ได้แก่ การตลาด (Marketing) การผลิตและดำเนินการ (Operations) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ฝ่ายธุรกิจต่างประเทศ (International Business) เป็นต้น

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) เป็นกระบวนการที่บริษัทนำกลยุทธ์และนโยบายไปปฏิบัติโดยผ่านการสร้างหรือพัฒนาโครงการ งบประมาณ และขั้นตอนการทำงาน การสร้างแผนปฏิบัติการ ซึ่งโดยปกติการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะดำเนินการโดยผู้บริหารระดับกลางและพนักงานระดับปฏิบัติการ และถูกทบทวนการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารระดับสูง นอกจากนี้ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติยังเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากร (Resource Allocation) ของบริษัทอีกด้วย

5. การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control) เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและการดำเนินการตามแผน เป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ โดยผู้บริหารในแต่ละระดับจะนำผลการปฏิบัติงานไปสู่การแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานเป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงผลที่แท้จริงของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยการปฏิบัติตามการจัดการเชิงกลยุทธ์แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์การ การประเมินในแง่ผลกำไรและผลตอบแทนในการลงทุน ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลและควบคุมมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องได้รับข้อมูลที่ชัดเจน ทันที และไม่มีอคติจากผู้ใต้บังคับบัญชา และใช้ข้อมูลดังกล่าวเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่ตั้งไว้

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) กล่าวถึง กระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Process)ว่า ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) ขั้นตอนการกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์ (Strategic Choices) และขั้นตอนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation)

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) หมายถึง ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 3 ประการด้วยกัน คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร และการวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมขององค์กร โดยเป้าหมายของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ คือ การกำหนดสิ่งที่เรียกว่า "ทิศทางเชิงกลยุทธ์" (Strategic Direction)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร คือ การวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม อุตสาหกรรมและธุรกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยพิจารณาถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว เพื่อหาข้อสรุปว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจหรือต่อองค์กรในเชิงบวกหรือในเชิงลบ ถ้ากระทบกับองค์กรในเชิงบวกก็ถือว่าเป็น "โอกาส" แต่ถ้ากระทบกับธุรกิจในเชิงลบก็ถือว่าเป็น "ภยันตราย"

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง การพิจารณา ถึงโครงสร้างองค์กร ทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงิน เทคโนโลยี สถานที่ตั้งฐานลูกค้า และอื่น ๆ เพื่อดูว่าองค์ประกอบขององค์กรที่เราเรียกว่า "สภาพแวดล้อมภายใน" ทั้งหมดนั้น เมื่อเทียบกับคู่แข่งแล้วเป็นจุดอ่อนหรือเป็นจุดแข็ง

องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) คือ การวิเคราะห์ถึงค่านิยม การคาดหวัง ตลอดจนวัฒนธรรมขององค์กร องค์กรนั้นประกอบด้วย บุคลากรที่มีความคิดอันหลากหลาย การพิจารณาแนวความคิดของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในองค์กรจึงเป็นส่วนสำคัญเพราะการดำเนินแนวนโยบายหรือการวางแผนกลยุทธ์ให้ได้ผลนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงในการทำให้แผนนั้นสามารถปฏิบัติได้ ข้อเท็จจริง ส่วนหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ แนวความคิดหรือค่านิยมของคนในองค์กร ซึ่งในองค์กรนั้นมีความแตกต่างในแง่แนวความคิดในกลุ่มต่าง ๆ และในบางกรณีอาจมีความขัดแย้งหรือมีการเมืองในองค์กร เพราะฉะนั้นการพิจารณาถึงการบริหารเชิงกลยุทธ์ อันเป็นการบริหารที่คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นไปได้ ย่อมคำนึงถึงบทบาทและอำนาจของกลุ่มต่าง ๆ โดยพิจารณาว่ากลุ่มใดมีอำนาจและมีพลังที่จะผลักดันแนวนโยบายที่กำหนดไว้เป็นผลสำเร็จ การศึกษาค่านิยมของกลุ่มดังกล่าวและการพัฒนาทิศทางและแนวนโยบายขององค์กรให้สอดคล้องกับกลุ่มคนเหล่านี้ จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งของแนวทางวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis)

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) นั้น เป้าหมายสำคัญ คือ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (Strategic Direction) ขององค์กร โดยพิจารณาถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและพิจารณาถึงข้อเท็จจริงในจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ เพื่อที่จะให้การวางตำแหน่งนั้นสอดคล้องและเป็นไปได้ และสามารถปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอันเหมาะสมได้นั่นเอง

2. ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ (Strategic Choices) ถือเป็นขั้นตอนที่สองหลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) แล้ว ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดแนวทางหรือทางเลือกทางกลยุทธ์ (Strategic Options) กล่าวคือ ภายหลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ตลอดจนค่านิยมขององค์กรแล้ว ก็จะเป็นขั้นตอนที่จะดูถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดทิศทางการ พัฒนาองค์กร เพื่อให้ไปสู่แนวทางที่จะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของจุดอ่อนจุดแข็ง และความเป็นไปได้ของการนำไปปฏิบัติบนพื้นฐานของการศึกษาค่านิยมของกลุ่มต่าง ๆ การกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์นั้น หมายถึง การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (Strategic Direction) กล่าวคือ เป็นการกำหนดทิศทางระยะสั้น กลาง และยาวขององค์กรไปสู่อนาคตตลอดจน การกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกต่าง ๆ เพื่อบรรลุสู่ทิศทางที่ได้กำหนดไว้

2.2 การประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์ เมื่อมีการกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์หลาย ๆ แนวทางแล้ว ก็จะมาสู่ขั้นตอนการศึกษาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทาง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการประเมินทางเลือกที่ดีที่สุด แนวทางเลือกที่ดีที่สุดนั้นจะต้องเป็นแนวทาง ที่คำนึงถึงจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร รวมทั้งความเป็นไปได้ที่จะมีการปฏิบัติบนพื้นฐานของค่านิยม และเป็นแนวทางที่สามารถดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับโอกาสที่เปิดกว้างของอนาคต ตลอดจนเป็น แนวทางที่สามารถหลีกเลี่ยงหรือป้องกันภยันตรายของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม แนวทาง ดังกล่าวอาจเรียกว่า "กลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุด" (Strategic Fit) โดยสรุป ในการประเมินทางเลือก เชิงกลยุทธ์นั้นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดก็คือ ต้องการดูกลยุทธ์หรือแนวทางหรือนโยบายที่เหมาะสมที่สุด ภายใต้ความเป็นไปได้ และแนวทางที่สามารถสร้างความก้าวหน้าให้กับองค์กรได้ดีที่สุด

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) ภายหลังจากที่ได้มีการตัดสินใจ กำหนดกลยุทธ์และทิศทางในการพัฒนา หรือที่เราเรียกว่า "ทิศทางเชิงกลยุทธ์" (Strategic Direction) แล้วก็มาถึงขั้นตอนที่สามของกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Process) ในขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้น หมายถึง ขั้นตอนที่จะมีการวางแผนใช้ทรัพยากร ไม่ว่า จะเป็นการหามาซึ่งการเงิน กำหนดบุคลากร หรือการสร้างโรงงานหรือเครือข่าย นอกจากนั้น ยังหมายถึง ขั้นตอนของการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม เพื่อสามารถนำเอาแนวทางหรือกลยุทธ์ ที่ได้ตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติได้ดี ในขั้นตอนนี้ยังหมายถึงองค์ประกอบในการจัดแบ่งโครงสร้างองค์กร รวมทั้งการกำหนดระบบในการบริหาร ตลอดจนการกำหนดระบบเกี่ยวกับสารสนเทศ อีกทั้งการสร้าง ค่านิยมหรือวัฒนธรรมขององค์กร โดยสรุป กระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย ขั้นตอน การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ขั้นตอนการกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์ และขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ นั่นเอง

ประยงค์ มีใจซื่อ (2565) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า มีลำดับขั้นตอนหลัก ในการปฏิบัติดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (An Environmental Analysis) 2) การกำหนด ทิศทางขององค์การ (An Organizational Direction) 3) การสร้างกลยุทธ์องค์การ (Strategy

Formulation) 4) การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และ 5) การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Perform an Environmental Analysis) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เริ่มต้นที่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพของสภาพแวดล้อมขององค์การในด้านอุปสรรคและโอกาสทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ประเมินข้อดีและข้อเสียโดยสภาพแวดล้อม หมายความรวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน

2. การกำหนดทิศทางองค์การ (Establish an Organizational Direction) ในขั้นที่ 2 ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือการกำหนดทิศทางองค์การ มีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ซึ่งนำใช้ในการกำหนดทิศทางขององค์การ คือ 1) วิสัยทัศน์ (Vision) 2) ภารกิจหลัก (Mission) 3) วัตถุประสงค์ (Objective) และ 4) เป้าหมาย (Goal)

ในขั้นของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นขั้นที่ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเด่น (Strengths) ข้อเสียข้อด้อย (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรคหรือภัยคุกคาม (Threats)

การที่ผู้บริหารได้เข้าใจทั้งข้อดี ข้อเสีย อุปสรรคและโอกาส จะช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางพร้อมทั้งทำการปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจถึงวิธีการสร้างวิสัยทัศน์และการกำหนดภารกิจหลักขององค์การ คือ ต้องเข้าใจลักษณะที่แท้จริงของวัตถุประสงค์ขององค์การ สามารถสร้างและนำเอากระบวนการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาใช้ในการกำหนดและปรับเปลี่ยนทิศทางองค์การ

3. การสร้างกลยุทธ์องค์การ (Formulate an Organization Strategy) ในขั้นที่ 3 ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์คือ การสร้างกลยุทธ์ คำว่ากลยุทธ์ (Strategy) ในเรื่องของการบริหารนิยามความหมายไว้ว่า เป็นการผสมผสานรวบรวมรูปแบบหรือแผนการต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างเป้าหมายหลัก นโยบายหลักและการดำเนินงานขององค์การ ดังนั้นการสร้างกลยุทธ์จึงเป็นกระบวนการออกแบบกลยุทธ์ซึ่งจะนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และเป็นการสร้างโอกาสในด้านต่าง ๆ ให้แก่องค์การอย่างต่อเนื่องตลอดไป เพื่อให้การสร้างกลยุทธ์ขององค์การมีความหมายอย่างเหมาะสม ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเครื่องมือชนิดต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สร้างกลยุทธ์

4. การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Implementing the Organization Strategy) ในขั้นที่ 4 ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการ เพื่อทำการวิเคราะห์เชิงเหตุเชิงผลว่าการดำเนินการต่าง ๆ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่องค์การมากน้อยเพียงใด กล่าวคือ กลยุทธ์ขององค์การที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 3 จะสามารถนำพาและก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่องค์การได้อย่างไร เพื่อให้

การปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ผู้บริหารจะต้องเข้าใจสิ่งต่าง ๆ อย่างชัดเจนในทุกสถานการณ์ เช่น รู้วิธีที่จะประคับประคองสิ่งต่าง ๆ ให้ดำเนินไปได้ด้วยดี ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รู้วิธีที่จะปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดความสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์การเพื่อให้การดำเนินงานไม่หยุดชะงัก รู้ว่าการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์จะมีผลกระทบต่อโครงสร้างองค์การอย่างไร เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รู้และเข้าใจว่าทักษะทางด้านใดบ้างที่จำเป็นต่อการนำมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จที่มุ่งหวัง ในขั้นการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์นี้มุ่งหวังที่จะชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงแนวทางในการดำเนินงานที่จะสามารถลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ในการดำเนินงานในขั้นนี้จำเป็นต้องสร้างแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อเอาชนะอุปสรรคนานัปการ ซึ่งจะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานจริง

5. การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Exert Strategic Control) การควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็นการควบคุมองค์การชนิดพิเศษที่มุ่งตรงไปที่การตรวจสอบ (Monitoring) การประเมินผล (Evaluating) และการปรับปรุงแก้ไข (Improving)

ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนตลอดกระบวนการควบคุม และรู้ถึงบทบาทที่แท้จริงของการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จได้ นอกเหนือจากที่กล่าวมา ผู้บริหารจะต้องเข้าใจรายละเอียดของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System : MIS) และรู้ว่าระบบดังกล่าว จะช่วยให้กระบวนการควบคุมเชิงกลยุทธ์ทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างไร เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการวิเคราะห์จึงได้นำเสนอกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยแยกพิจารณาเป็นขั้น ๆ ดังกล่าว อันจะนำไปสู่การเรียนรู้และสามารถทำความเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ตลอดจนความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันของแต่ละขั้นว่ามีผลกระทบต่อกันอย่างไร

จากกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ได้กล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นกระบวนการการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decision Making Process) ได้ 8 ข้อ ดังนี้

1. การประเมินผลการปฏิบัติงานในปัจจุบันในแง่ของการได้ผลกำไรจากการลงทุน พันธกิจ วัตถุประสงค์กลยุทธ์ และนโยบายต่าง ๆ

2. การทบทวนการกำกับดูแลกิจการ ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารบริษัทและผู้บริหารระดับสูง

3. การสำรวจและประเมินสภาวะแวดล้อมภายนอก เพื่อกำหนดปัจจัยทางกลยุทธ์ต่อโอกาสและอุปสรรคต่าง ๆ

4. การสำรวจและการประเมินสภาวะแวดล้อมภายใน เพื่อกำหนดปัจจัยทางกลยุทธ์ที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนต่างๆ

5. การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อระบุปัญหาและทบทวน แก้ไขพันธกิจองค์การและวัตถุประสงค์เท่าที่จำเป็น

6. การกำหนดกลยุทธ์ที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด

7. การนำกลยุทธ์ที่ถูกเลือกไปปฏิบัติผ่านโครงการ มีการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการกำหนดขั้นตอนและผู้รับผิดชอบการทำงาน

8. การประเมินผลกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติผ่านผลการดำเนินงาน ระบบการรับเรื่องร้องเรียนและการควบคุมการดำเนินการ

องค์ประกอบของการวางแผนเชิงกลยุทธ์

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) กล่าวถึง การวางแผนเชิงกลยุทธ์ว่า เป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการได้เปรียบในการแข่งขัน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนในการวางแผนและมีความเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีองค์ประกอบพื้นฐานหลัก 4 ประการ ได้แก่

1. กำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนเชิงกลยุทธ์
2. กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการวางแผนเชิงกลยุทธ์
3. กำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์
4. การเสริมสร้างการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การวางแผนเชิงกลยุทธ์สามารถแสดงได้ ดังภาพ 1

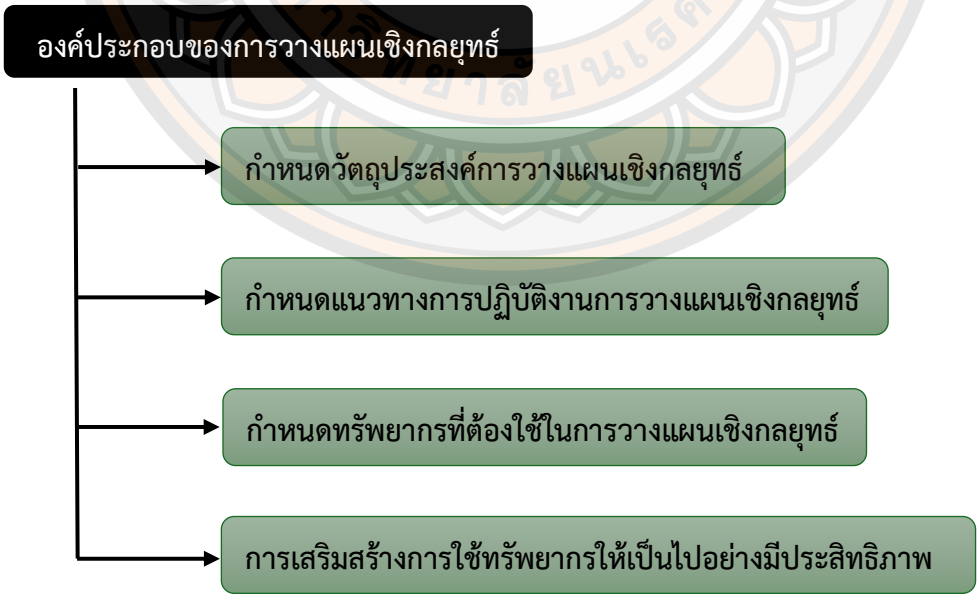

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของการวางแผนเชิงกลยุทธ์

1. กำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนเชิงกลยุทธ์องค์การ เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อบุคคลที่เข้ามาร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์การ จึงมีบทบาทที่จะประสานงานกันและจะต้องมีขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การวางแผนเพื่อนำไปปฏิบัติและกิจกรรมหน้าที่หลักที่องค์การต้องการให้นำไปปฏิบัติ ตลอดจนต้องทำความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ กติกา กฎระเบียบข้อบังคับขององค์การ ที่ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาต้องถือปฏิบัติเพื่อปรับตัวให้สอดคล้อง กลมกลืนตามสภาวะของการแข่งขันตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2. กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการวางแผนเชิงกลยุทธ์ วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ หรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้บันทึกเป็นเอกสาร และเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3. กำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ วัตถุและเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อประกอบการดำเนินงานตามภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ โดยทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) เครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) ซึ่งหมายถึง ปฏิสัมพันธ์ต่อผู้รับบริการหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภารกิจขององค์การ

4. เสริมสร้างการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ การที่องค์การได้นำสิ่งที่เป็นทรัพยากรการบริหารมาสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการองค์กร การสั่งการและการควบคุมงาน เป็นต้น

การวางแผนกลยุทธ์นั้น จะต้องมีการกำหนดทิศทางที่แน่นอนในการกำหนดแผนเพื่อช่วยให้องค์การสามารถมีการดำเนินการได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม ดังนั้น บริษัทจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนกลยุทธ์ดังนี้

1) ผู้บริหารในระดับสูงต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์รวมทั้งต้องอุทิศเวลาให้กับการวางทิศทางในการดำเนินการของบริษัท

2) การวางแผนกลยุทธ์ควรเป็นไปในแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริง

3) กระบวนการวางแผนกลยุทธ์นั้นทุกคนต้องตระหนักและนำไปใช้ได้

4) บทบาทของผู้วางแผนกลยุทธ์ต้องเป็นบุคคลที่ต้องช่วยดำเนินการกระบวนการดังกล่าว

5) ผู้จัดการที่อยู่ในสายงานต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการวางแผนกลยุทธ์

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันนท์ (2566) กล่าวถึง กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า มีส่วนประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) ผู้บริหาร หรือ นักกลยุทธ์ (Strategist) จะต้องศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) และสภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) องค์การ โดยทำการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strength), จุดอ่อน (Weakness), โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) หรือที่เรียกว่า "การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)" ว่าแต่ละปัจจัยมีส่วนเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการดำเนินงานขององค์การอย่างไรบ้าง

2. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Set Organization Direction) ผู้บริหารจะนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัด มาทำการประมวลผลเพื่อใช้กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ขององค์การ โดยที่การกำหนดทิศทางขององค์การสามารถกระทำได้ในลักษณะของการกำหนดภารกิจและการตั้งเป้าหมาย (Mission and Goal Establishment) ขององค์การ

3. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) หมายถึง การนำทิศทางขององค์การที่กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ มาพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์การ โดยมักจะกำหนดกลยุทธ์ตามระดับขั้นภายในองค์การ ตั้งแต่กลยุทธ์องค์การ กลยุทธ์ธุรกิจ และกลยุทธ์ตามหน้าที่

4. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดโครงสร้าง บุคลากร และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

5. การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) หมายถึง การติดตามและตรวจสอบ (Monitoring) วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาให้กลยุทธ์ที่กำหนดอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง เพื่อองค์การจะได้คุณค่าสูงสุดจากการดำเนินงาน ตลอดจนทำการประเมินผลจากการดำเนินกลยุทธ์ว่าประสบผลสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปพิจารณาในการพัฒนากลยุทธ์ต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัว ทบทวน และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การกำหนดแนวทางดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์

ความหมายของการวางแผนเชิงกลยุทธ์

Thompson & Strickland (2001) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการคิดวิเคราะห์ขององค์กร โดยการคิดอยู่บนข้อมูลพื้นฐานการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรอย่างเป็นระบบการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลักขององค์กร นอกจากนั้นการวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

Mittenthal (2002) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การพิจารณาแนวทางการดำเนินงานขององค์กรก้าวต่อไปในอนาคตอย่างรอบคอบ รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายระยะสั้นระยะยาว และวิสัยทัศน์ที่กำหนดในอนาคต

Schulz & Johnson (2003) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การวางแผนอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้ ไม่ใช่เกิดจากความคิดเลื่อนลอย แต่เป็นการวางแผนที่เชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อม เป้าหมายองค์กร ทรัพยากรและการมีแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้บริการที่มีคุณค่าตรงกับความต้องการของผู้รับบริการและให้การบริการต่างจากคู่แข่งหรือสถาบันอื่น

วันชัย มีชาติ (2559) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การกำหนดเป้าหมายรวมขององค์การและวิธีการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตุประสงค์ที่ตั้งไว้

นงนุช บุญยัง (2560) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง กระบวนการวางแผนจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ การกำหนดทิศทางขององค์กรในอนาคต การกำหนดระบบ ขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อนำองค์กรไปสู่ภาพลักษณ์และสถานะที่ต้องการในอนาคต

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) ได้ให้ความหมายของ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ว่าหมายถึง การวางแผนที่มีการเชื่อมโยงองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นการเชื่อมโยงเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการวางแผนที่องค์การใช้ในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานในอนาคตอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ

ความหมายของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

Choo (1998) ได้ให้ความหมายของ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ว่าหมายถึง การค้นหาข้อมูลซึ่งใช้ระเบียบวิธีอย่างเป็นทางการในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะ โดยการสำรวจสภาพปัจจุบันและสิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

Conway (2009) ได้ให้ความหมายของ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ว่าหมายถึง การสำรวจสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะทำความเข้าใจธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง และค้นหาโอกาสขององค์การในการพัฒนาในอนาคต ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจะมีมุมมองในการพิจารณาอย่างหลากหลายทั้งความคิดใหม่ ๆ รวมไปถึงความท้าทายและแนวโน้มที่จะเกิดในอนาคต

ภักดี มานะหิรัญเวท (2556) ได้ให้ความหมายของ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ว่าหมายถึง การกำกับ ประเมินผล และเป็นการเผยแพร่ข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้กับบุคคลสำคัญ ๆ ในองค์การให้ได้รับทราบสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ตัวแปร (โอกาสและอุปสรรค) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์การ หรือปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมในงานขององค์การมักเรียกว่าเป็นอุตสาหกรรมขององค์การนั้น ๆ สภาพแวดล้อมภายในขององค์การ ประกอบด้วย ตัวแปร (จุดแข็งและจุดอ่อน) ที่อยู่ภายในองค์การเอง และตัวแปรเหล่านี้ทำให้เกิดการทำงานภายในองค์การ ซึ่งรวมถึงโครงสร้าง วัฒนธรรม และทรัพยากรขององค์การ

ภาณุมาศ เฉลยนาด (2556) ได้ให้ความหมายของ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ว่าหมายถึง กระบวนการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อองค์การทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งแยกปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอกและปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายใน ข้อมูลสภาพแวดล้อมใช้สำหรับเป็นเครื่องมือในการประเมินสภาพขององค์การว่าเป็นอย่างไรและจะพัฒนาไปในทิศทางใด

พัชรี พิมพิลา (2559) ได้ให้ความหมายของ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ว่าหมายถึง กระบวนการในการเตรียมข้อมูลเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ โดยการตั้งความคาดหวังในการพัฒนาองค์การสู่ความสำเร็จ โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อองค์การทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ และศึกษาข้อมูลทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในองค์การ

กุลชลี จงเจริญ และ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2565) ได้ให้ความหมายของ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ว่าหมายถึง กระบวนการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อองค์การทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อที่จะทำความเข้าใจธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงและค้นหาโอกาสขององค์การในการพัฒนาในอนาคต รวมทั้งตรวจสอบสภาพการณ์และผลกระทบที่อาเกิดขึ้นต่อประชาชนในสังคม

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การในทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยมุ่งเน้นการสำรวจสภาพปัจจุบัน การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต รวมถึงการตรวจสอบโอกาส อุปสรรค และปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบด้าน

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

Humphrey (2005) ผู้คิดค้นทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT analysis ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ประกอบด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์การ จะช่วยให้ผู้บริหารขององค์การทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์การ ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์การและจุดแข็ง จุดอ่อนและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์การมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินงานตามกลยุทธ์ขององค์การที่เหมาะสมต่อไป

Conway (2009) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่า เป็นการจำแนกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ทั้งที่เป็นแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงและเป็นสัญญาณที่เป็นภัยต่อองค์การ เพื่อที่จะคิดวิเคราะห์กลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์การในอนาคตให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2551) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่า เพื่อตรวจสอบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์การ จุดแข็งขององค์การจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนขององค์การจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายองค์การ ในทางกลับกัน อุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

สมคิด บางโม (2552) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่า เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์การ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารรู้จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์การ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าองค์การได้เดินทางมาถูกทิศและไม่หลงทาง นอกจากนี้ยังบอกได้ว่าองค์การมีแรงขับไปยังเป้าหมายได้ดีหรือไม่ มั่นใจได้อย่างไรว่าระบบการทำงานในองค์กรยังมีประสิทธิภาพอยู่ หรือมีจุดอ่อน ที่จะต้องปรับปรุงอย่างไร

กุลชลี จงเจริญ และ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2565) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่สำคัญ คือ 1) เพื่อตรวจสอบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์การ 2) เพื่อจำแนกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การทั้งที่เป็นแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงและเป็นสัญญาณที่เป็นภัยต่อองค์การ และ 3) เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ และการดำเนินงานตามกลยุทธ์ขององค์การต่อไป

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่า เป็นการวิเคราะห์ถึงศักยภาพหรือความสามารถในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Capability) บนพื้นฐานของจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร องค์ประกอบใดเป็นจุดแข็งก็ต้องพยายามรักษาไว้ องค์ประกอบใดที่เป็นจุดอ่อนก็ต้องพยายามแก้ไข การดูจุดอ่อนจุดแข็งในที่นี้ หมายถึง การดูจุดอ่อนจุดแข็งที่นำไปประเมินกับโอกาสและภยันตรายทางธุรกิจ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ จะต้องนำเอาการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) ไปผสมผสานหรือคู่ขนานไปกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เพื่อนำมาสู่จุดของการกำหนด "ตำแหน่งและทิศทางเชิงกลยุทธ์" (Strategic Positioning and Direction) ตำแหน่งทางกลยุทธ์นั้นหมายถึง ลักษณะทางธุรกิจที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันและที่ควรจะดำเนินในอนาคต บนพื้นฐานของการพิจารณาทิศทางในอนาคตที่เป็นโอกาสทางธุรกิจและบนพื้นฐานของจุดอ่อนจุดแข็ง

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้องค์กรเข้าใจตนเองและสถานการณ์ภายนอกอย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารสามารถประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กรเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง และปรับปรุงหรือพัฒนาในส่วนที่เป็นจุดอ่อน ตลอดจนสามารถมองเห็นโอกาสและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

วิทยา จันทร์ศิลา (2561) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) ว่า เป็นกระบวนการตรวจสอบและประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงโอกาสและอุปสรรคที่องค์การต้องประสบในอนาคต โดยโอกาส (Opportunities : O) คือ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงภายนอกองค์การที่มีผลในแง่บวกต่อการดำเนินงานขององค์การ ขณะที่อุปสรรค (Threats : T) คือ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงภายนอกองค์การที่มีผลในแง่ลบต่อการดำเนินงานขององค์การ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารทราบว่ามีอะไรเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งจากสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์การ ผู้บริหารต้องนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมากำหนดกลยุทธ์ใหม่ในการกำหนด

กลยุทธ์ขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นอาจเป็นกลยุทธ์เชิงรุกหรือกลยุทธ์เชิงรับก็ได้ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบจากโอกาสของสภาพแวดล้อมภายนอก หรือพยายามลดผลกระทบจากอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้เหลือน้อยที่สุด

ผู้บริหารองค์การจะมุ่งหวังผลความมั่นคงและการเจริญเติบโตในอนาคต โดยเฉพาะปัจจุบันผู้บริหารองค์การต้องการนำองค์การให้อยู่รอดและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งต้องยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในกรณีที่การบริหารประสบความล้มเหลว เพราะผู้บริหารไม่ได้เตรียมพร้อมหรือไม่ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเป็นต้นกำเนิดที่สำคัญของโอกาส (Opportunities : O) และอุปสรรค (Threats : T) สภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วย ปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์การ และการเปลี่ยนแปลงสามารถสร้างอุปสรรคต่อองค์การหนึ่งหรืออาจจะเป็นโอกาสต่ออีกองค์การหนึ่งก็ได้ การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์จะเป็นเครื่องมือนำไปสู่การตัดสินใจในกิจกรรมเชิงกลยุทธ์อื่นขององค์การ ว่าองค์การจะมีการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมภายนอกอย่างไร หรือคาดการณ์ล่วงหน้าต่อโอกาสและอุปสรรคที่จะเผชิญในอนาคต ทั้งนี้ผู้บริหารองค์การอาจมีการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมภายนอกต่างกัน เพราะเป้าหมายขององค์การอาจต่างกัน หรือความเข้าใจต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน ทำให้การตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมภายนอกมีทิศทางและรูปแบบที่ต่างกัน การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การและเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารต้องตระหนัก เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน และเป็นการยากที่จะสามารถควบคุมเพื่อกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นการเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสมการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไป

สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไปเป็นสภาพแวดล้อมที่มีขอบเขตและผลกระทบในวงกว้างต่อองค์การ และเป็นสภาพแวดล้อมที่ผู้บริหารไม่สามารถควบคุมได้แต่เพื่อความอยู่รอดขององค์การจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ หรือสามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สภาพแวดล้อมระดับมหภาค สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไปขององค์การประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural Factors) ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ทำให้ต้องทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมย่อย และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต อัตราการเพิ่มหรือลดของจำนวนประชากร อายุเฉลี่ยของประชากร การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบครอบครัว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้รับบริการ ทั้งในด้าน

ความต้องการ คุณภาพ และบริการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยเฉพาะองค์การที่ให้บริการที่ต้องพยายามตอบสนองต่อความต้องการและให้ความสำคัญ ต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้รับบริการสมัยใหม่มีสำนึกในสิทธิ์ส่วนตัวการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางเลือก และอำนาจการต่อรองมากกว่าในอดีต ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ เพื่อประกอบการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและใช้ประกอบการพิจารณากำหนดทิศทางและกลยุทธ์ขององค์การได้อย่างเหมาะสม

2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology Factors) พัฒนาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดนวัตกรรม (Innovation) ใหม่อยู่เสมอ ทั้งในด้านการผลิต การบริการ และการพัฒนาต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลพิจารณาถึงปัจจัยนี้ และนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมกับองค์การ เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและการแข่งขันขององค์การ เช่น การใช้ชุดคำสั่ง เพื่อช่วยในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น นอกจากผลกระทบที่มีต่อองค์การแล้ว เทคโนโลยียังมีผลกระทบในระดับมหภาค โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอิทธิพลและก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารควรต้องตระหนัก ถ้าต้องการให้องค์การของตนดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจจะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นปริมาณการจัดสรรและการใช้ทรัพยากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการดำเนินงานขององค์การ เนื่องจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจจะครอบคลุมหลายประเด็น เช่น รายได้ประชาชาติ อัตราการจ้างงาน อัตราภาษี และผลิตภาพ เป็นต้น โดยผู้บริหารต้องสามารถนำข้อมูลทางเศรษฐกิจมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อก่อให้เกิดโอกาสสูงสุดและลดอุปสรรคในการดำเนินงานขององค์การ

4. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors) องค์การต้องติดตามการดำเนินงานทางการเมือง เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ขององค์การ เช่น เสถียรภาพของรัฐบาล พัฒนาการทางการเมือง นโยบายของประเทศและนโยบายของรัฐที่มีต่อการจัดการศึกษา เป็นต้น ส่วนกฎหมายเป็นข้อกำหนดของสังคมที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยกฎหมายจะมีผลต่อการดำเนินงาน เช่น กฎหมายภาษี กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายควบคุมมลภาวะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น ถ้าการดำเนินงานขององค์การขัดต่อกฎหมายองค์การย่อมมีปัญหาในการดำเนินงาน

ก่อนที่ผู้บริหารจะเริ่มต้นกำหนดทิศทางขององค์การและกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกก่อน เพื่อพิจารณาถึงสภาพโอกาสและอุปสรรคที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการตรวจสอบประเมินและเผยแพร่ข้อมูลของสภาพแวดล้อมภายนอก ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ขององค์การ

โดยผู้บริหาร ควรตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่เสมอ ทั้งในสภาพเหตุการณ์ปกติและไม่ปกติ เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ขององค์การในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

กุลเชษฐ์ มงคล (2564) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมภายนอกว่า เป็นปัจจัยที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable Factors) นักกลยุทธ์ต้องตระหนักถึงปัจจัยมากมายทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคม (Societal Environment) และสภาพแวดล้อมในงาน (Task Environment) สภาพแวดล้อมทางสังคม คือ แรงผลักดันทั่วไปที่อาจจะไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัทในระยะสั้น แต่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของธุรกิจในระยะยาว ในขณะที่สภาพแวดล้อมในงาน หมายถึง องค์ประกอบหรือกลุ่มต่าง ๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบริษัท ได้แก่ ชุมชน ผู้จัดหาวัตถุดิบ คู่แข่งขัน ลูกค้าพนักงานหรือสหภาพแรงงาน กลุ่มผลประโยชน์พิเศษ และสมาคมการค้า โดยทั่วไปเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่นิยม ได้แก่ การวิเคราะห์ STEEP (STEEP Analysis) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Forces) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติ และประเพณีของสังคม รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technological Forces) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เช่น การเกิดขึ้นของนาโนเทคโนโลยี การเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง หรือแม้กระทั่งการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่ๆ ในแต่ละอุตสาหกรรม

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Forces) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบ การเงิน พลังงาน ที่อาจมีผลกระทบต่อบริษัทเช่น สถานการณ์ทางเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ (Economic Climate) นโยบายการเงินและการคลัง (Monetary and Fiscal Policy) อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) และราคาน้ำมัน (Oil Price) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัท เช่น อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate) การเติบโตของเศรษฐกิจ (Economic Growth) อัตราเงินเฟ้อ (Inflation) รวมถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งในด้านมหภาค คู่แข่ง และพฤติกรรมผู้บริโภคว่า เป็นเรื่องที่มีความลำบากและซับซ้อน เพราะเป็นการวิเคราะห์สิ่งที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น ทั้งยังเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องในระดับหนึ่ง ทั้งในแง่ของการเปลี่ยนแปลงระยะสั้น กลาง และยาว สำหรับคนบางคนถึงกับบอกว่าไม่มีใครวิเคราะห์อนาคตได้ ความจริงนั้นถ้าเมื่อไรเราคิดว่าอนาคตวิเคราะห์ไม่ได้เลย ในกรณีนั้นอย่ามาวางแผนเชิงกลยุทธ์ อย่ามาทำ SWOT เพราะเท่ากับว่า คุณมาทำในสิ่งที่มัน

เป็นไปไม่ได้ การวิเคราะห์ SWOT นั้น จึงหมายถึง เครื่องมือที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า อนาคตนั้นสามารถวิเคราะห์ได้ถูกต้องในระดับหนึ่ง เป็นการวิเคราะห์ถูกต้องตามปัญญาของมนุษย์ แต่ไม่ใช่วิเคราะห์ถูกต้องแบบเทวดา คือต้องชัดเจนและถูกต้องหมด ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีมนุษย์คนไหนทำได้ แต่ถ้าตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าอนาคตนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความผูกพันกับเรื่องของอดีตและปัจจุบัน ประกอบกับอนาคตนั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากตรรกะของการเปลี่ยนแปลงบนสมมติฐานดังกล่าว ความสามารถที่จะวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตจึงเป็นสิ่งที่พอทำได้ในระดับหนึ่ง ความจริงแล้วเครื่องมือในการวิเคราะห์อนาคตนั้นมีหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทฤษฎีเกม (Game Theory) การวิเคราะห์ในเชิงระบบ (Systemic Analysis) การวิเคราะห์ความเป็นไปได้บนพื้นฐานกำหนดโดยสภาพแวดล้อม (Environmental Probabilism) หรือการวิเคราะห์ภาพฉาย (Scenario Analysis) และอื่น ๆ ต่างก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์อนาคต ไม่ว่าจะอยู่ในกรอบของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และธุรกิจ หลักเกณฑ์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ประกอบด้วย

1. องค์กรจะต้องมีข้อมูลเพียงพอ ข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ประเภท ข้อมูลประเภทแรกเป็นข้อมูลที่สำคัญมาก เป็นข้อมูลที่ต้องรู้และต้องมี เพราะเป็นข้อมูลที่อธิบายถึงความเป็นความตายขององค์กรเรียกข้อมูลประเภทนี้ว่า Strategic Data ข้อมูลประเภทนี้อาจมีสัดส่วนน้อยมากอาจแค่ 2 เปอร์เซ็นต์ แต่เป็นตัวกำหนด Key Success Factor ของการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ส่วนข้อมูลอีกประเภทหนึ่งอาจเรียกว่าเป็นข้อมูลทั่วไป (Non - Strategic Data) เป็นข้อมูลที่อาจมีประโยชน์บ้างและบ่อยครั้งองค์กรต่าง ๆ นำเอาข้อมูลที่ไม่ค่อยเกี่ยวมาวิเคราะห์ ข้อมูลประเภทนี้จะเป็นข้อมูลที่ไม่ได้ช่วยให้ได้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งสั้น กลาง และยาวได้ ความฉลาดขององค์กรจะวัดด้วยความสามารถและความเข้าใจในการหามาได้ในเรื่องของข้อมูลเชิงกลยุทธ์

2. องค์กรจะต้องมีความรู้เพียงพอ ข้อมูลอาจไม่มีประโยชน์หรือมีประโยชน์น้อย ถ้าคนในองค์กรนั้นขาดความสามารถในการวิเคราะห์ ขาดความสามารถในการจับประเด็น ขาดความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงที่นำไปสู่การเห็นภาพฉายในอนาคตที่ถูกต้องในระดับหนึ่ง องค์ความรู้ที่เพียงพอจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก องค์ความรู้ดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นองค์ความรู้ที่ผสมผสานระหว่างศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจการเมือง และสังคม เพราะถ้าขาดองค์ความรู้ดังกล่าวแล้วจะทำให้การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงไม่ถูกต้องไม่ตรงกับความเป็นจริง การผสมผสานของศาสตร์ต่าง ๆ นั้น อาจเกิดขึ้นมาจากความร่วมมือในการวิเคราะห์ของคนในองค์กร หรืออาจเกิดจากประเภทของบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ในระดับสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

3. ความถูกต้องในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นต้องได้มนุษย์พันธุ์ใหม่ หรือที่เรียกว่านักคิดในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinker) ทุกวันนี้เราจึงโหยหาเรียกร้องผู้นำในเชิงกลยุทธ์ (Strategic

Leadership) คนที่มีลักษณะเป็นนักคิดในเชิงกลยุทธ์จะเป็นคนที่จับประเด็นเก่ง และสามารถวิเคราะห์การเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างภาพฉาย (Scenario) ในอนาคต ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การวิเคราะห์ได้แม่นยำขึ้นอยู่กับระบบคิด ถึงมีการพูดกันว่ายุคนี้ต้องมีการ "ปรับกระบวนทัศน์" (Paradigm Shift) และกระบวนทัศน์ที่เราต้องเปลี่ยนคือ "Rethinking the Futures" นั่นคือฝึกความสามารถในการมองและวิเคราะห์อนาคตล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องในระดับที่มนุษย์พอทำได้

4. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตนั้น หลักเกณฑ์คือว่าอะไรที่อยู่ไกล ๆ เราเห็นได้เพียงราง ๆ อะไรที่อยู่ตรงกลางจะชัดมากขึ้น แต่อะไรที่ใกล้กับปัจจุบันสามารถมองชัดได้ เพราะฉะนั้นเวลาเราวิเคราะห์ระยะสั้นเราอาจจะพูดชัด ๆ ได้ แต่พอมาระยะกลาง ระยะยาว เราไม่สามารถมองชัดแต่สามารถมองได้ด้วยในลักษณะราง ๆ ฉะนั้นในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงจึงต้องตั้งอยู่บนเงื่อนไขของความเป็นไปได้ บางเรื่องเห็นชัดมากหน่อย บางเรื่องเห็นชัดน้อย แต่ไม่มีใครเห็นอนาคตได้ชัดเจนถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่การวิเคราะห์ภาพหลายอย่างที่ได้กล่าวไปก็เพียงพอต่อการวางกลยุทธ์หรือวางทิศทางให้มีความเปลี่ยนแปลงทั้งสั้น กลาง และยาวได้ในระดับหนึ่งแล้ว

5. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก แบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงในเชิงมหภาค ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง สังคม และอื่น ๆ ระดับที่สอง คือการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างการแข่งขันและคู่แข่ง และในระดับที่สาม คือการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค หรือถ้าเป็นภาครัฐก็คือการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมประชาชน การเปลี่ยนแปลงทั้งสามระดับนี้จะครอบคลุมทั้งระยะสั้น กลาง และยาว และทั้งสามระดับนี้จะเชื่อมโยงในลักษณะที่ช่วยส่งเสริมในการวิเคราะห์ กล่าวคือการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงทางด้านมหภาค จะช่วยทำให้เราสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในระดับของคู่แข่ง การวิเคราะห์คู่แข่งได้ถูกต้องจะช่วยทำให้เราสามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคในอนาคตได้

อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ทั้งสามระดับนั้นจะต้องเน้นหนักและให้ความสำคัญกับสิ่งที่เราเรียกว่าปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Resources) นั่นหมายความว่าในเชิงมหภาค แม้ว่าจะมีปัจจัยมากมายไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ แต่ในบางองค์กรมีบุคลากรที่สามารถวิเคราะห์ปัจจัยบางตัวที่ถูกต้องและมีความสำคัญมาก ๆ ซึ่งเรียกว่า "ปัจจัยเชิงกลยุทธ์" ก็เพียงพอที่จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์อนาคตแห่งการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางมหภาคได้เช่นเดียวกับการวิเคราะห์คู่แข่ง เราไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์คู่แข่งทุกราย แต่ถ้าคุณสามารถวิเคราะห์คู่แข่งที่มีผลกระทบกับเราในเชิงความเป็นความตาย เราเรียกว่า คู่แข่งเชิงกลยุทธ์ (Strategic Competitors) ก็จะช่วยทำให้เราวางแผนได้ถูกต้อง เช่นเดียวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์ทุกพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง แต่เป็นการวิเคราะห์

พฤติกรรมที่ตรงประเด็นกับธุรกิจที่เรากำลังทำอยู่หรือวางแผนที่จะทำในอนาคต จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เราประสบความสำเร็จ ปัจจัยดังกล่าวนี้เรียกว่า ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ ทั้งสามปัจจัยรวมกันนี้เรียกว่า Strategic Resources เพราะฉะนั้นความสำเร็จในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกจึงขึ้นอยู่กับว่าองค์กรนั้นมีคนที่มีความสามารถในการหาข้อมูล มีความรู้ และสามารถวิเคราะห์เข้าสู่ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ทั้งสามมิติ (Strategic Resources) ได้หรือไม่นั่นเอง

กุลชลี จงเจริญ และ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2565) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้วย “PEST analysis” ว่าเป็นเทคนิคหรือวิธีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก หรือปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อองค์การในระยะยาว เพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินงานขององค์การ ประกอบด้วย 4 กลุ่มปัจจัยหลัก ในการวิเคราะห์ PEST ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านการเมือง (P-Political) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์การ อาทิ ทุนสนับสนุนจากรัฐบาล กลุ่มคนในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติที่อาจมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล สงคราม ความขัดแย้งหรือการก่อการร้าย การเปลี่ยนแปลงภายในรัฐบาลนโยบายการเมืองภายในประเทศ และความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (E-Economic) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์การ อาทิ ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันภายในประเทศที่ตั้งขององค์การ แนวโน้มเศรษฐกิจภายในและต่างประเทศ ประเด็นทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนและภาวะเงินเฟ้อ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชากรศาสตร์ เช่น รายได้และอัตราการว่างงาน การค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านสังคม (S-Sociological) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคมที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์การ อาทิ สื่อ โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลข่าวที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เชื้อชาติ ขนาดครอบครัว และชาติพันธุ์ รูปแบบในการดำเนินชีวิต ทัศนคติทางสังคมที่มีผลต่อรูปแบบของกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการ ที่องค์การดำเนินการ สุขภาพประชากร อายุขัยเฉลี่ย และมาตรฐานการครองชีพ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในกิจกรรมสันทนาการที่เป็นที่นิยมในสังคม เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (T-Technical) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์การ อาทิ เทคโนโลยีที่องค์การใช้ในการผลิตและบริการจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงหรือไม่ และผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต่อกระบวนการผลิต กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี สัญญาอนุญาต สิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา นวัตกรรมทางเทคโนโลยี การประดิษฐ์ และการค้นพบใหม่ ๆ แหล่งพลังงานและเชื้อเพลิงใหม่ที่สามารถใช้ในการผลิตและบริการ และความก้าวหน้าของอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายการสื่อสาร

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ PEST analysis จะกลายมาเป็นข้อมูลที่ช่วยด้านกระบวนการวางแผนการบริหารจัดการองค์การในด้านต่าง ๆ ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การด้วย PEST analysis จะช่วยให้มองเห็นความเสี่ยงต่อการบริหารองค์การ แล้วนำมาวางแผนลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจก่อนดำเนินการจริง ทำให้ได้ผลลัทธ์ที่สามารถคาดเดาได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยลดความไม่แน่นอน (uncertainty) ของสถานการณ์ และสร้างความเข้าใจ (understanding) ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมั่นใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้วย “PEST analysis” มาใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

ชุติมันต์ สะสอง (2560) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์การ (Internal Environment Analysis) ว่าเป็นการตรวจสอบและประเมินความสามารถและข้อบกพร่องขององค์การ เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอนาคตขององค์การ ตลอดจนส่งเสริมความเข้มแข็งและลดความอ่อนแอของธุรกิจ โดยผู้บริหารเชิงกลยุทธ์ต้องพิจารณาปัจจัยภายในองค์การเพื่อสามารถระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ภายใน โดยการวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ ซึ่งสามารถใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ โดยการใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์และหลีกเลี่ยงจุดอ่อนหรือทำการป้องกันการโจมตีจากคู่แข่งโดยการแก้ไขจุดอ่อนนั้น ซึ่งโดยปกติการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในองค์การสามารถทำโดยการศึกษาถึงทรัพยากรพื้นฐานขององค์การเปรียบเทียบกับคู่แข่งในอุตสาหกรรม โดยวิธีการศึกษาทรัพยากรพื้นฐานขององค์การเพื่อใช้ในการกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนสามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. การระบุและการแยกประเภทของทรัพยากร เป็นปัจจัยภายในขององค์การในด้านของจุดแข็งและจุดอ่อน โดยการเปรียบเทียบกับคู่แข่งขัน

2. การระบุความสามารถขององค์การ การรวมทรัพยากรขององค์การที่เป็นความสามารถเฉพาะเจาะจงที่ถือเป็นจุดเด่นขององค์การ

3. การประเมินศักยภาพของความสามารถ โดยประเมินความสามารถในด้านการสร้างกำไรขององค์การจากทรัพยากรที่เป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน และความเหมาะสมของผลตอบแทน

4. การเลือกกลยุทธ์ขององค์การ เป็นกลยุทธ์ที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและความสามารถขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะต้องตัดสินใจบนพื้นฐานของโอกาสจากปัจจัยภายนอก

5. การระบุช่องว่างทางทรัพยากร องค์การจำเป็นต้องลงทุนเพิ่มเพื่อที่องค์การจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เต็มที่ โดยเป็นการแก้ไขจุดอ่อนขององค์การให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นเพื่อป้องกันหรือลดการถูกโจมตีจากคู่แข่งขัน

เมื่อนำทรัพยากรขององค์การมารวมเข้าด้วยกัน จะสามารถนำมาสร้างเป็นความสามารถหลักขององค์การที่ใช้ในการแข่งขันกับคู่แข่งขัน ดังนั้น การรักษาคุณลักษณะของทรัพยากรและความสามารถขององค์การ จะทำให้องค์การรักษาความได้เปรียบเหนือผู้แข่งขันไว้ได้

ทรัพยากรและความสามารถขององค์การอาจถูกลอกเลียนจากผู้แข่งขันคนอื่นได้ ซึ่งคุณลักษณะของทรัพยากรและความสามารถแต่ละอย่าง สามารถถูกลอกเลียนได้ยากง่ายแตกต่างกัน โดยทรัพยากรและความสามารถบางอย่างที่มีวงจรในการลอกเลียนได้ช้าและมีความคงทน เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิบัตร มีภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบ และมีตราผลิตภัณฑ์ที่เข้มแข็ง เป็นต้น

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์การ

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์การต้องอาศัยปัจจัยที่ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อม ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ 2) กลยุทธ์ 3) โครงสร้างองค์การ 4) การเงิน 5) การตลาด 6) การผลิต 7) การวิจัยและพัฒนา 8) บุคลากร และ 9) ระบบและระเบียบปฏิบัติการขององค์การ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ ผลกระทบของวัตถุประสงค์ในการประเมินปัจจัยเชิงกลยุทธ์ภายในธุรกิจมี 2 ส่วน คือ 1) ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยภายในจะเป็นข้อมูลสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ของธุรกิจ โดยวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดขึ้นย่อมอยู่บนพื้นฐานความสามารถหรือจุดแข็งของธุรกิจ และ 2) วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้นแล้วจะเป็นแนวทางในการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจในหลายด้าน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแยกปัจจัยภายในที่เป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ออกจากความสามารถของธุรกิจในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. กลยุทธ์ หมายถึง ทางเลือกในการดำเนินธุรกิจที่ธุรกิจได้เลือกเป็นแนวทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ กลยุทธ์จึงเกี่ยวข้องกับการผสมผสานกิจกรรมและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์การ เพื่อให้มีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ในขั้นตอนของการกำหนดกลยุทธ์จึงต้องมีการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการดำเนินธุรกิจ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและแข่งขันกับคู่แข่งอย่างเหมาะสม

3. โครงสร้างองค์การ ในการจัดการเชิงกลยุทธ์ หลักจากที่ได้กำหนดกลยุทธ์แล้ว จำเป็นต้องมีการประเมินโครงสร้างองค์การที่เป็นอยู่ว่าสามารถทำให้การดำเนินงานบรรลุตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้หรือไม่

4. การเงิน หน้าที่ทางการบริหารการเงินนับเป็นหน้าที่รองในการดำเนินธุรกิจ แต่ก็เป็นสิ่งที่ใช้ในการประเมินจุดแข็งจุดอ่อนทางธุรกิจได้เป็นอย่างดี เพราะหน้าที่ทางการเงินจะเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเงินทุนของกิจการ และเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจและกำหนดกลยุทธ์ทางการเงินและกลยุทธ์ทางธุรกิจ

5. การตลาด หน้าที่ทางการตลาดเป็นหน้าที่ของธุรกิจซึ่งมีความสำคัญดังนี้ 1) วิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อวัดว่ากิจกรรมทางการตลาดของธุรกิจสามารถตอบสนองความพอใจของลูกค้าได้หรือไม่ และ 2) การบริหารการตลาด เป็นเรื่องการจัดการเกี่ยวกับการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ และตำแหน่งการแข่งขันของธุรกิจในตลาดและอุตสาหกรรม โดยผ่านการใช้กลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดเพื่อเข้าถึงส่วนแบ่งตลาดที่ธุรกิจต้องการ และเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน

6. การผลิต การประเมินกระบวนการผลิตจะประเมินจากประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของโรงงาน เครื่องจักร ผลผลิต และแรงงาน ซึ่งอาศัยการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต กำลังการผลิตทำเลที่ตั้ง และระบบที่ทำให้การผลิตดำรงอยู่ได้ ซึ่งความได้เปรียบทางการผลิตเกิดจากการที่ธุรกิจสามารถทำการผลิตโดยมีต้นทุนการผลิตต่ำ แต่สินค้าและบริการมีคุณภาพเท่าเทียมกับคู่แข่ง และมีปฏิกิริยาตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันท่วงที

7. การวิจัยและพัฒนา เนื่องจากการวิจัยและการพัฒนาเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งขององค์การที่ต้องนำมาใช้เพื่อให้องค์การเป็นผู้นำตลาดและเป็นผู้คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ซึ่งการประเมินการวิจัยและพัฒนาจะประเมินจากประสิทธิภาพทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ใหม่หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้ปรับปรุงขึ้น รวมทั้งการประเมินจากความสามารถทางเทคโนโลยีของกระบวนการผลิต

8. บุคลากร เนื่องจากการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดี ทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน ก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานของบุคลากร ซึ่งการประเมินความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์การนิยมใช้การจัดอัตราเข้า - ออกของงาน และอัตราการขาดงานของบุคลากร เพราะอัตราดังกล่าวเป็นสัญญาณบอกได้ถึงขวัญและกำลังใจ ตลอดจนระดับความพึงพอใจของบุคลากร

9. ระบบและระเบียบปฏิบัติ เนื่องจากการดำเนินงานทางธุรกิจประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ หลายระบบ ดังนั้นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบต่าง ๆ จึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการประเมินศักยภาพขององค์การด้วย เนื่องจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์การ ซึ่งระบบที่องค์การควรพิจารณา คือ องค์การมีการจัดการระบบสารสนเทศหรือไม่ และสามารถทำงานได้ดีหรือไม่ เนื่องจากระบบสารสนเทศสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ และทำให้ธุรกิจมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานและตอบสนองความต้องการของสังคมได้เป็นอย่างดี

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) ว่าหมายถึง การพิจารณาองค์ประกอบที่อยู่ภายในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี โครงสร้างองค์กร ค่านิยม ส่วนแบ่งการตลาด แบรนด์เนม และอื่น ๆ โดยพิจารณาว่าองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อเทียบกับคู่แข่งแล้วเราเหนือกว่าหรือด้อยกว่า ถ้าเหนือกว่าก็หมายความว่าเป็นจุดแข็ง (Strength) แต่ถ้าด้อยกว่าก็หมายความว่าเป็นจุดอ่อน (Weakness)

ซึ่งจะต้องหาทางแก้ไข ในการพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนบนพื้นฐานของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน มีข้อสังเกต 3 ประการที่จะต้องคำนึงถึง คือ

1. ในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์ประกอบต่าง ๆ นั้น จะต้องมีข้อมูลของคู่แข่งหรืออุตสาหกรรมเพื่อการเปรียบเทียบ (Benchmarking) การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งนั้นจะใช้อารมณ์จินตนาการหรือคิดไปเองไม่ได้ เพราะในการวางแผนกลยุทธ์นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีข้อมูลที่ตรงกับข้อเท็จจริง

2. ในการประเมินจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กรนั้นจะต้องมีสิ่งที่เรียกว่า ดัชนีตัววัดหรือตัววัดที่เป็นรูปธรรม (KPI) กล่าวคือ ในการพิจารณาว่าอะไรเป็นจุดอ่อนจุดแข็งนั้น จะต้องมีสิ่งที่เรียกว่าตัววัดที่เป็นรูปธรรม เช่น ถ้าบอกว่าบุคลากรมีประสิทธิภาพจะต้องมีตัววัดข้อมูลของคู่แข่ง

3. ในการพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งของธุรกิจในองค์กรนั้น สิ่งที่สำคัญก็คือ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จ (Key Success Factor) การพิจารณาหรือวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของสภาพแวดล้อมภายใน จึงต้องคำนึงว่าสิ่งที่วิเคราะห์นั้นสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงของธุรกิจมากน้อยแค่ไหน

ธร สุนทรายุทธ (2556) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในว่า เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานขององค์การ และองค์การสามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ ด้านการวิเคราะห์ 2S4M ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure: S1) ได้แก่ โครงสร้าง นโยบาย ระบบงานขององค์การ

2. ด้านผลผลิตและบริการ (Product and Service: S2) ได้แก่ ประสิทธิภาพของการให้บริการในองค์การ คุณภาพการให้บริการ และคุณภาพที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในองค์การ

3. ด้านบุคลากร (Man: M1) ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา

4. ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน (Money: M2) ได้แก่ ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน ประสิทธิภาพของการใช้เงินที่เน้นผลผลิต การระดมทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรขององค์การ

5. ด้านวัสดุและทรัพยากร (Material: M3) ได้แก่ ความเพียงพอ และคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในองค์การ

6. ด้านบริหารจัดการ (Management: M4) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การ การมอบอำนาจ การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการขององค์การ การประชาสัมพันธ์

พินิจ มีคำทองและโกวิทย์ แสนพงษ์ (2562) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายในสถานศึกษาว่า การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสถานการณ์ภายในของสถานศึกษา เป็นการประเมินศักยภาพของการ ดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาในอดีต (Post experiences) และใน

ปัจจุบัน ว่าประสบผลสำเร็จ มีผลสัมฤทธิ์ หรือมีปัญหา จุดอ่อน (Weaknesses) มีจุดเด่น (Strengths) หรือจุดแข็ง ตรวจสอบสภาวะเสี่ยงของการดำเนินงานภายในสถานศึกษา หรือมีศักยภาพการดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นอย่างไรบ้าง ตามหลักการ วิเคราะห์ 2S4M ดังนี้

1. โครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษา (Structure: S1) เช่น โครงสร้างนโยบาย ระบบงาน ของสถานศึกษา ฯลฯ

2. ผลผลิตและบริการ (Products and Service: S2) เช่น ประสิทธิภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของการให้บริการทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียน ฯลฯ

3. บุคลากร (Man: M1) เช่น จำนวนบุคลากรมีความเพียงพอกับการดำเนินงานตรงตามวิชาเอกที่สอน และคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ฯลฯ

4. ประสิทธิภาพทางการเงิน (Money: M2) เช่น ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ฯลฯ

5. วัสดุทรัพยากร (Material: M3) เช่น ความเพียงพอและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษา การบำรุง ดูแลรักษา ฯลฯ

6. การบริหารจัดการ (Management: M4) เช่น การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพ ฯลฯ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้วย “2S4M” มาใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การจัดทำกลยุทธ์

การวิเคราะห์ SWOT

Weihrich (1982) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ SWOT ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กรอย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

Hill & Westbrook (1997) ได้กล่าวถึง SWOT ว่าเป็นกรอบการวิเคราะห์ที่ง่ายแต่ทรงพลัง ซึ่งช่วยรวบรวมข้อมูลจากการสแกนสภาพแวดล้อม ศักยภาพภายใน และตำแหน่งการแข่งขัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร

Gürel & Tat (2017) ได้กล่าวถึง SWOT ว่าเป็นเครื่องมือวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยให้องค์กรระบุปัจจัยภายในและภายนอกที่เอื้อต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย และช่วยผู้บริหารในการจับคู่ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส ขณะเดียวกันก็มองหาทางลดจุดอ่อนและภัยคุกคาม

สิน พันธุ์พินิจ (2555) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ SWOT ว่า คือการวิเคราะห์จุดแข็ง (S) เป็นการวิเคราะห์จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของสิ่งที่จะกระทำ อันรวมถึงจุดดี จุดเด่น ความแข็งแรง เข้มแข็ง

ข้อได้เปรียบ หรือเป็นสภาพการณ์ที่เป็นประโยชน์อันเป็นคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ตรงกันข้ามกับจุดอ่อนนั่นเอง การวิเคราะห์จุดอ่อน (W) เป็นการวิเคราะห์จุดด้อย ข้อเสีย หรือข้อเสียเปรียบเป็นโทษหรือเป็นสภาพการณ์ที่เป็นอันตราย (harmful) โอกาส (O) เป็นการวิเคราะห์ถึงการมีสภาพการณ์ที่ดีหรือสภาพการณ์ในเชิงบวกเชิงเป็นคุณ ความเจริญก้าวหน้า ความเจริญเติบโต ตลอดจนโอกาสหรือช่องทางที่ดีในลักษณะต่าง ๆ ที่ตรงกันข้ามกับอุปสรรค อุปสรรค (T) เป็นการวิเคราะห์ถึงภัยคุกคาม ข้อจำกัด สิ่งกีดขวาง สิ่งที่ไม่ดี ภัยร้ายความเสียหาย สิ่งเหนี่ยวรั้ง ตลอดจนคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่เจริญก้าวหน้า และขัดขวางสิ่งที่เรากระทำหรือองค์การ

พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์ (2553) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ SWOT ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ โดยมุ่งวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง-จุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส-อุปสรรค) เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กร

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ SWOT ว่าเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์การ (SWOT Analysis) ถือเป็นเครื่องมือที่ได้เหมาะสมในการจัดทำกลยุทธ์ ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวมาจากตัวย่อของคำ 4 คำ คือ S - Strength หรือ จุดแข็ง, W - Weakness หรือ จุดอ่อน, O - Opportunity หรือ โอกาสและ T - Threat หรือ อุปสรรค ซึ่งการวิเคราะห์ SWOT เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้มีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์จะต้องดำเนินการวิเคราะห์ก่อนการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ นอกจากนี้แล้วการวิเคราะห์ SWOT จะช่วยหาคำตอบให้กับองค์การได้ 2 ประการหลัก คือ สภาพปัจจุบันขององค์การเป็นอย่างไร และทิศทางการดำเนินงานขององค์การต่อไปจะมุ่งไปทางใด

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ SWOT ว่า คือกระบวนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ โดยเน้นการใช้จุดแข็งในการสร้างโอกาส ลดจุดอ่อน และป้องกันผลกระทบจากอุปสรรค

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์การอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรคหรือภัยคุกคาม (Threats) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดกลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix

Karadzhov (2025) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix หรือที่เรียกว่า TOWS Matrix เป็นกระบวนการนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths), จุดอ่อน (Weaknesses), โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) มาสร้างกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรม โดยอาศัยหลักการ "จับคู่เชิงกลยุทธ์" ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร ดังนี้

1. ประเภทกลยุทธ์ SO การจับคู่ จุดแข็ง + โอกาส แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ ใช้จุดแข็งเพื่อคว้าโอกาส

2. ประเภทกลยุทธ์ WO การจับคู่ จุดอ่อน + โอกาส แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ ใช้โอกาสเพื่อแก้ไขจุดอ่อน

3. ประเภทกลยุทธ์ ST การจับคู่ จุดอ่อน + โอกาส แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ ใช้จุดแข็งเพื่อรับมือกับอุปสรรค

4. ประเภทกลยุทธ์ WT การจับคู่ จุดอ่อน + อุปสรรค แนวทางการกำหนดกลยุทธ์ลดจุดอ่อนเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอุปสรรค

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) ได้กล่าวถึง การกำหนดกลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix ว่าเป็นการนำเอาผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis มาใช้ในการสร้างทางเลือกในกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

1. สร้างทางเลือกด้วยการใช้ SWOT Matrix โดยแยกเป็นทั้งหมด 9 ช่อง

2. โดยแบ่งเป็นช่องหลัก 4 ช่อง คือ ช่องที่ 2 และ 3 จะเป็นปัจจัยภายในช่องที่ 4 และ 5 จะเป็นปัจจัยภายนอก นอกจากนี้ช่องทางเลือกกลยุทธ์อีก 4 ช่อง ได้แก่ ช่องที่ 6 กลยุทธ์ SO ช่องที่ 7 กลยุทธ์ Wo ช่องที่ 8 กลยุทธ์ ST และช่องที่ 9 กลยุทธ์ WT

3. ระบุปัจจัยภายในที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ โดยแยกเป็น จุดแข็ง 3 อันที่สำคัญที่สำคัญที่สุด และ จุดอ่อน 3 อันดับที่สำคัญที่สุด

4. ระบุปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ โดยแยกเป็น โอกาส 3 อันดับที่สำคัญที่สุดและอุปสรรค 3 อันดับที่สำคัญที่สุด

5. จับคู่จุดแข็งและโอกาส เพื่อสร้างทางเลือกในการกำหนดกลยุทธ์ โดยเขียนผลลัพธ์ลงในช่อง 6

6. จับคู่จุดอ่อนและโอกาส เพื่อสร้างทางเลือกในการกำหนดกลยุทธ์ โดยเขียนผลลัพธ์ลงในช่อง 7

7. จับคู่จุดแข็งและอุปสรรค เพื่อสร้างทางเลือกในการกำหนดกลยุทธ์โดยเขียนผลลัพธ์ลงในช่อง 8

8. จับคู่จุดอ่อนและอุปสรรค เพื่อสร้างทางเลือกในการกำหนดกลยุทธ์โดยเขียนผลลัพธ์ลงในช่อง 9

9. เมื่อนำปัจจัยต่าง ๆ มาจับคู่กันแล้ว ผู้บริหารองค์การจะได้แนวคิดในการกำหนดกลยุทธ์ในช่องทางเลือกกลยุทธ์ ในช่องที่ 6, 7,8 และ 9 จะถูกนำมาใช้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

กุญชลี จงเจริญ และ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2565) ได้กล่าวถึง การกำหนดกลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix หรือ TOWS Matrix ว่าเป็นการจับคู่เงื่อนไขระหว่างอุปสรรคและโอกาสจับคู่กับจุดอ่อนและจุดแข็ง ซึ่งให้ความสำคัญจากการพิจารณาสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาจากอุปสรรคหรือภัยคุกคาม และโอกาสจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกตามบริบทต่าง ๆ เมื่อพิจารณาร่วมกับการจับคู่เงื่อนไขสภาพแวดล้อมภายในองค์การ หรือจุดอ่อนและจุดแข็ง จะนำไปสู่การกำหนดทางเลือกของกลยุทธ์ที่ปรากฏในแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา การจับคู่เงื่อนไขสภาพแวดล้อมขององค์การระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนจับคู่กับโอกาสและอุปสรรค จะทำให้เกิดกลยุทธ์ทางเลือก 4 ลักษณะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจับคู่ระหว่างโอกาสกับจุดแข็ง (O + S) จะเกิดเป็นกลยุทธ์เชิง "รุก" ที่เป็นการได้รับการสนับสนุนจากโอกาสใหม่ ๆ ทางสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการเพิ่มพลังความสามารถในการดำเนินการให้องค์การ เมื่อเทียบกับความสามารถ ศักยภาพ และจุดเด่นขององค์การ จึงเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุกที่มีลักษณะ มุ่งเน้นการขยายงาน การส่งเสริม การกระจายงาน การสนับสนุน การเพิ่มเครือข่าย การเพิ่มเป้าหมายและการพัฒนาองค์การและการดำเนินงาน

2. การจับคู่ระหว่างอุปสรรคหรือภัยคุกคามกับจุดแข็ง (T + S) จะเกิดเป็นกลยุทธ์เชิง "รับ" ในลักษณะที่องค์การอาจต้องเผชิญปัจจัยที่เป็นความเสี่ยงหรือภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินการขององค์การ ถึงแม้ว่าองค์การจะมีความสามารถ ศักยภาพ และจุดเด่นขององค์การ แต่ก็ยังต้องมีความจำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรับที่มีลักษณะมุ่งเน้นการควบคุม การรักษา การหลีกเลี่ยงที่อาจส่งผลต่อองค์การได้อุปสรรค และการป้องกันการดำเนินงานขององค์การโดยอาศัยจุดแข็งที่มีต้านทานอุปสรรคหรือภัยคุกคาม

3. การจับคู่ระหว่างโอกาสกับจุดอ่อน (O+ W) จะเกิดเป็นกลยุทธ์เชิง "ปรับ" ที่เกิดจากมองเห็นโอกาสการสนับสนุนใหม่ ๆ ทางสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการดำเนินการขององค์การ แต่ในทางตรงกันข้าม หากองค์การกำลังประสบปัญหาหรือมีจุดอ่อนหรือสิ่งที่องค์การยังดำเนินการได้ไม่ดี องค์การต้องมุ่งปรับแก้ไขกระบวนการ กลไก ระบบ และการดำเนินการเพื่อรองรับโอกาสใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น จึงเป็นกลยุทธ์ในเชิงปรับที่มีลักษณะมุ่งเน้นการปรับปรุงการดำเนินงาน การเพิ่มช่องทางใหม่สำหรับการปฏิบัติงานการพัฒนาระบบและกลไก การสร้างเครือข่าย การร่วมมือร่วมทุน การเร่งรัดจัดการปัญหา การหาแนวร่วมและการสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานขององค์การ

4. การจับคู่ระหว่างอุปสรรคหรือภัยคุกคามกับจุดอ่อน (T + W) จะเกิดเป็นกลยุทธ์เชิง "ถอย" ที่เกิดจากการพิจารณาถึงปัจจัยที่เป็นความเสี่ยงหรือภัยคุกคามที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินการขององค์การ และอาจทำให้การพัฒนาองค์การเกิดอุปสรรคต่อ

การดำเนินงานมากขึ้น ผนวกกับสภาวการณ์ขององค์การที่มีจุดอ่อน ปัญหา หรือสิ่งที่องค์การยังดำเนินการได้ไม่ดี จึงต้องกำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงถอยที่มีลักษณะมุ่งเน้นการทบทวนการดำเนินงาน ระบบ กลไกและแผนงานขององค์การ การลด กิจกรรมการดำเนินการที่อาจส่งผลต่อองค์การ การชะลอการดำเนินการที่เป็นความเสี่ยง การถ่ายโอน และการปรับเปลี่ยนกิจกรรมขององค์การ

การกำหนดทางเลือกกลยุทธ์ที่เกิดจากการจับคู่เงื่อนไขของสภาพแวดล้อมองค์การจะนำไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งไม่มีการกำหนดตายตัว ว่าต้องกำหนดจำนวนประเด็นยุทธศาสตร์เท่าใด ซึ่งเน้นพิจารณาจากความครอบคลุมในการตอบสนองต่อร่างวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดมาเบื้องต้นเป็นสำคัญ และไม่จำเป็นต้องมีทางเลือกกลยุทธ์ทุกลักษณะในแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดทางเลือกกลยุทธ์ลักษณะเชิงรุกเป็นลำดับแรก ซึ่งมักนิยมกำหนดไว้เพื่อแสดงถึงพลังในการขับเคลื่อนและการก้าวไปข้างหน้าขององค์การที่มุ่งบรรลุเป้าหมายเชิงวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ธนวัต ลิมป์พาณิชย์กุล (2565) ได้กล่าวถึง TOWS Matrix ว่าเป็นเครื่องมือที่มักใช้ควบคู่กับการวิเคราะห์ SWOT เพราะข้อมูลที่ทั้งสองเครื่องมือใช้ประกอบด้วยจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคเหมือนกัน TOWS Matrix สามารถช่วยให้ผู้บริหารสามารถจัดทำตัวเลือกทางกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ โดยการนำโอกาสและอุปสรรคซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกมาประเมินร่วมกับปัจจัยภายในอันได้แก่ จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถกำหนดตัวเลือกทางกลยุทธ์ในเบื้องต้นจากการจับคู่ปัจจัยเหล่านี้ได้ 4 รูปแบบ คือ

1.กลยุทธ์เชิงรุก (S-O Strategy) เป็นการหาแนวทางในการนำจุดแข็งขององค์กรมาใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมายสูงสุดขององค์กรในภาคธุรกิจต่าง ๆ เพราะสามารถสร้างการเติบโตและสร้างผลตอบแทนให้กับองค์กร กลยุทธ์นี้จึงนับเป็นกลยุทธ์เชิงรุกเพราะเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กร

2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (W-O Strategy) เป็นการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงหรือแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรเผชิญอยู่ เช่น กรมการท่องเที่ยวมีบุคลากรส่วนมากอยู่ในพื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายอยู่ทั่วประเทศไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้พบว่าภาคเอกชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่อยากจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ดังนั้นกรมการท่องเที่ยวควรมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายกับภาคส่วนต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาคเพื่อเป็นผู้ช่วยในการดำเนินงานของกรมการท่องเที่ยว อันจะช่วยแก้ไขจุดอ่อนในเรื่องของการกระจายของบุคลากรได้

3. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (S -T Strategy) คือ การนำจุดแข็งที่องค์กรมีอยู่มาใช้เพื่อป้องกันผลกระทบจากอุปสรรคภายนอกที่องค์กรกำลังเผชิญหรือที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การไฟฟ้านครหลวงที่มีจุดแข็งในด้านความเชี่ยวชาญในการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบไฟฟ้ากำลังสูง

แต่กำลังเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นในกลุ่มลูกค้าโรงงานอุตสาหกรรม จากการเข้ามาแข่งขันของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน ดังนั้น การไฟฟ้านครหลวงอาจนำความเชี่ยวชาญที่เป็นจุดแข็งมาใช้ในการให้บริการกับลูกค้า เพื่อสร้างต้นทุนในการเปลี่ยนผู้ให้บริการและเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าอุตสาหกรรมขององค์กรซึ่งจะช่วยบรรเทาความรุนแรงของการแข่งขันได้ เป็นต้น

4. กลยุทธ์เชิงรับ (W-T Strategy) เป็นสถานการณ์ที่องค์กรมีจุดอ่อนและมีอุปสรรคจากภายนอกที่จะเข้ามากระทบซึ่งจะสร้างปัญหาให้องค์กรมากยิ่งขึ้นจากที่เป็นอยู่ กลยุทธ์เชิงรับ คือ ความพยายามขององค์กรในการลดจุดอ่อนเพื่อที่จะลดผลกระทบจากอุปสรรคที่เกิดขึ้น เช่น นโยบายของรัฐบาลที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งส่งผลต่อผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รายย่อยที่มีจุดอ่อนในเรื่องของช่องทางการจัดจำหน่ายที่ไม่สามารถนำสินค้าเข้าขายในร้านค้าปลีกแบบสมัยใหม่ (Modern Trade) ดังนั้น ผู้ผลิตควรมีกลยุทธ์เชิงรับโดยการมุ่งสร้างช่องทางการขายในร้านอาหารหรือสถานบันเทิงให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

สรุปได้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix หรือ TOWS Matrix เป็นกระบวนการสร้างกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แล้วนำมาจับคู่กันเพื่อสร้างแนวทางดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก ที่ใช้จุดแข็งเพื่อคว้าโอกาสในการขยายและพัฒนาองค์กร กลยุทธ์เชิงรับ ที่ใช้จุดแข็งเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอุปสรรค กลยุทธ์เชิงปรับ ที่ใช้โอกาสช่วยปรับปรุงจุดอ่อนขององค์กร และกลยุทธ์เชิงถอย ที่ลดหรือชะลอกิจกรรมเพื่อลดผลกระทบจากจุดอ่อนและภัยคุกคาม การกำหนดกลยุทธ์นี้สามารถปรับเปลี่ยนจำนวนและลักษณะกลยุทธ์ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและพันธกิจขององค์กร โดยเน้นให้ความสำคัญกับกลยุทธ์เชิงรุกเป็นอันดับแรก เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมายในอนาคต

การกำหนดวิสัยทัศน์

ฑิฆัมพร ทวีเดช (2559) ได้กล่าวถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ว่าคือ สภาพที่องค์การต้องการจะเป็นในอนาคต ซึ่งเป็นการกำหนดจุดหมายปลายทาง (Ends) โดยไม่ได้กำหนดวิธีการ (Means) และเพื่อเป็นการสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบ จึงนิยมที่จะแสดงวิสัยทัศน์เป็นอักษรแสดงไว้ในที่ต่าง ๆ เช่น ในรายงานประจำปี ในเว็บไซต์ของกิจการ ในอาคารสำนักงาน เป็นต้น วิสัยทัศน์จะมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นสิ่งที่องค์การต้องการจะเป็นในอนาคตและจะต้องมีลักษณะที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นต่อทีมงานที่จะทำให้สำเร็จ

หลักการกำหนดวิสัยทัศน์ หลักเกณฑ์ทั่วไปในการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) คือ วิสัยทัศน์ควรรตอบคำถามที่ว่า "What:องค์การต้องการที่จะเป็นอะไร" "Where: องค์การต้องการมุ่งไปทิศทางใด" และ "When: องค์การต้องการที่จะยืนอยู่ ณ จุดใด” วิสัยทัศน์ควรมีความชัดเจนเพราะจะเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาพันธกิจต่อไป และจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นอันดับแรกก่อน

การกำหนดพันธกิจ ประโยควิสัยทัศน์ควรที่จะสั้นและสมบูรณ์ในประโยคเดียว ควรมองภาพไปในอนาคตถึงสิ่งที่องค์การอยากจะเป็นในอีก 3-5 ปีข้างหน้าหรืออาจเป็น 10 ปี 15ปี หรือนานกว่านั้นก็ได้ การมีวิสัยทัศน์ที่ดีจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้อ้างอิง หรือเป็นหลักเมื่อเผชิญกับการตัดสินใจที่สำคัญ และเป็นสิ่งที่จะขับเคลื่อนบุคลากรทั้งองค์การให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยกัน การกำหนดวิสัยทัศน์ควรเน้นให้เป็นปรัชญา ความเชื่อ และความมุ่งมั่นขององค์การที่จะเสนอสิ่งที่มีคุณค่าต่อลูกค้าและสังคม ลักษณะอื่นที่วิสัยทัศน์ที่ดีควรมี เช่น ทุกคนในองค์การมีส่วนร่วม (Shared Vision) มีความเป็นไปได้ ไม่ไกลเกินฝัน ยืดหยุ่นได้ มีความคิดริเริ่ม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้ามีข้อมูลหรือเหตุผลดี สามารถสื่อสารให้คนอื่นโดยเฉพาะบุคคลในองค์การสามารถสื่อสารเข้าใจได้ ต้องท้าทายความรู้ความสามารถของสมาชิกทุกคนในองค์การให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ จะต้องไม่นำเอาวิสัยทัศน์ของบุคคลหรือหน่วยงานอื่นมาใช้ ใช้ภาษาเขียนที่สั้นกะทัดรัดเข้าใจง่ายและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน เป็นต้น

การสร้างวิสัยทัศน์ วิธีการสร้างวิสัยทัศน์มีลำดับขั้น ดังนี้

1. ทำการรวบรวมข้อมูลให้กว้างขวางด้วยการพูดคุยหรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ทั้งในและนอกองค์การ

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อาจใช้เทคนิค SWOT Analysis วิเคราะห์ทั้งในอดีตปัจจุบันเพื่อมองอนาคต ในขั้นตอนนี้ควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายในองค์การได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้วยที่เรียกว่า Shared Vision เพื่อให้เกิดการยอมรับ

3. นำเอาความคิดที่เป็นวิสัยทัศน์ออกมาเป็นคำพูดหรือภาษาเขียนให้ชัดเจน มีพลังในการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความรู้สึกว่าหน่วยงานเป็นของตน การเขียนให้เขียนออกมาเป็นคำสำคัญ ๆ (Key Word) จากนั้นใช้วิธีการกำหนดความสัมพันธ์-เชื่อมโยงความคิดสำคัญด้วยเครื่องมือ เช่น แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ให้เกิดเป็นจินตนาการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

4. ทำการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ซึ่งในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถในการสื่อสารและเป็นผู้มีวาทะเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นคล้อยตามและให้การสนับสนุน "การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์" ขั้นตอนนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ การทุ่มเทกำลังกายความคิดและความพยายามของสมาชิกภายในองค์การเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นประสบความสำเร็จ

5. การประเมินผลเป็นระยะๆเพื่อตรวจสอบว่าวิสัยทัศน์นั้นสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในองค์การหรือไม่มีส่วนใดเห็นว่าจะปรับเปลี่ยนเพื่อให้ชัดเจนขึ้นถูกต้องมากขึ้นและสมาชิกพอใจ

กุญชลี จงเจริญ และ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2565) ได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ ว่าหมายถึง ความคาดหวังในอนาคตที่องค์การคาดหวังจะเป็น จะไปให้ถึง หรือความหวังอยากให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการกำหนดภาพในระยะยาว หรือผลลัพธ์ที่องค์การหวังให้เกิดในอนาคต โดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริงในปัจจุบัน

นันทรัตน์ เจริญกุล (2565) ได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ ว่าหมายถึง ข้อความที่สื่อถึงภาพในอนาคต เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายสูงสุดขององค์การที่ต้องการไปให้ถึง

ชุติมณฑน์ บุญมาก (2567) ได้กล่าวถึง วิสัยทัศน์ ว่าหมายถึง การมองภาพอนาคตข้างหน้าที่ผู้นำและสมาชิกในองค์กรคาดหวังให้เป็น ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยอาศัยประสบการณ์และข้อมูลในปัจจุบันเพื่อกำหนดจุดหมายปลายทางที่เชื่อมโยงภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อเข้าด้วยกันแล้ว มุ่งสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการซึ่งจุดหมายปลายทางดังกล่าวต้องชัดเจน ท้าทาย มีพลังและมีความเป็นไปได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า วิสัยทัศน์ เป็นขั้นตอนของการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ยาวไกลที่สุดขององค์กร เพื่อตอบคำถามว่า ภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและศักยภาพที่มี องค์กรควรมุ่งหน้าไปในทิศทางใดจึงจะอยู่รอดและเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพอนาคตหรือจุดหมายปลายทางที่องค์กรต้องการบรรลุในระยะยาว เป็นสิ่งที่สะท้อนความคาดหวัง ความเชื่อ และความมุ่งมั่นขององค์กรต่อสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยมีความชัดเจน ท้าทาย มีพลัง และมีความเป็นไปได้ วิสัยทัศน์เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน สื่อสารให้บุคลากรในองค์กรมีเป้าหมายร่วมกัน และช่วยขับเคลื่อนการตัดสินใจต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายสุดท้ายที่องค์กรต้องการไปถึง

การกำหนดพันธกิจ

กุญชลี จงเจริญ และจุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2565) ได้กล่าวถึง พันธกิจ ว่าคือ สิ่งที่ต้องกระทำหรือพันธะที่ต้องกระทำ เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นกรอบหรือขอบข่ายที่ต้องปฏิบัติในเชิงรุกมากกว่าภารกิจหรือหน้าที่ที่ผูกพันธ์ด้วยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด

นันทรัตน์ เจริญกุล (2565) ได้กล่าวถึง พันธกิจ ว่าคือ ภารกิจที่จะต้องดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ โดยนำวัตถุประสงค์ในการจัดทำหรือการจัดตั้งองค์การมาปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคตที่ต้องการมุ่งไปสู่

ชุติมณฑน์ บุญมาก (2567) ได้กล่างถึง การกำหนดพันธกิจ ว่าคือ การหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า "ทำไมจึงต้องจัดตั้งองค์กรขึ้นมา" (Why do we exist?) คำตอบคือ การจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อต้องการจะเป็นอย่างที่มีการคาดหวังไว้ โดยส่วนใหญ่แล้วข้อความเรื่องภารกิจขององค์กรจะประกอบด้วย ข้อความที่บ่งบอกถึงคุณค่าทางปรัชญาสำคัญที่ผู้บริหารตัดสินใจกระทำเป็นการแสดง

ถึงพันธะขององค์กรที่มีต่อเป้าหมาย และสอดคล้องกับคุณค่าของผู้บริหาร นอกจากนี้พันธกิจหรือภารกิจหลักยังสร้างสภาพแวดล้อมในการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมาย คือ การบอกถึงสิ่งที่องค์กรปรารถนาให้เกิดขึ้นในอนาคตและพยายามบรรลุ โดยมีการกำหนดที่ชัดเจน กระชับ ตรงจุด และสามารถวัดได้ ซึ่งการกำหนดเป้าหมายจะมีการกำหนดให้ชัดเจนกว่าการกำหนดพันธกิจ ว่าจะต้องทำสิ่งใด พันธกิจ (mission) คือ ภารกิจหลัก เป็นการบ่งบอกถึงความต้องการของผู้นำหรือผู้บริหารที่ปรารถนาและมีความมุ่งมั่นที่จะให้องค์กรเป็นอะไรและเป็นอย่างไร เป็นการระบุให้ชัดเจนถึงธุรกิจที่ทำอยู่ เพื่อนำไปกำหนดกิจกรรม ลักษณะงาน และขอบเขตของผลิตภัณฑ์และบริการ บ่งบอกถึงลูกค้าที่จะเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (target segment) และคุณค่าที่จะส่งมอบให้กับลูกค้าทั้งในปัจจุบันและอนาคต (superior customer delivered value) หรือหมายถึง ขอบเขตของบทบาทหน้าที่หลักขององค์กรที่จำเป็นต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ (ต้องทำอะไรถึงจะบรรลุวิสัยทัศน์) เป็นขั้นตอนของการกำหนดวิธีการดำเนินงานเบื้องต้น เพื่อเป็นหลักประกันว่า สิ่งที่ต้องการจะเป็นนั้นมีโอกาสที่จะบรรลุถึงได้

สรุปได้ว่า พันธกิจ คือ ภารกิจหลักหรือสิ่งที่องค์กรต้องดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เป็นคำตอบของคำถามว่าทำไมองค์กรจึงต้องมีอยู่ และมีบทบาทหน้าที่อะไรในปัจจุบันและอนาคต พันธกิจช่วยกำหนดขอบเขตงาน กิจกรรม ลักษณะผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่องค์กรต้องการให้บริการ โดยแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้นำและองค์กรในการส่งมอบคุณค่าให้กับลูกค้าและสังคม และเป็นกรอบสำคัญสำหรับใช้วางกลยุทธ์และกำหนดเป้าหมายในอนาคต

การกำหนดเป้าประสงค์

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ (2566) ได้กล่าวถึง การกำหนดเป้าประสงค์ ว่าคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการแปรรูปพันธกิจให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน และเฉพาะเจาะจง โดยที่วิสัยทัศน์ ทิศทาง และพันธกิจขององค์การ จะถูกถ่ายทอดเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานที่สามารถวัดได้ (Measurable) การกำหนดเป้าหมายชัดเจนและเป็นรูปธรรมจะมีประโยชน์ คือ ทำให้ผู้บริหารถูกผลักดันให้ดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย และสามารถใช้เป้าหมายในการประเมินผลงาน ปกติเป้าหมายถูกกำหนดขึ้นโดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในแต่ละด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุความต้องการขององค์การการเจริญเติบโต การเพิ่มขึ้นของส่วนแบ่งตลาด การเพิ่มขึ้นของรายได้ และผลตอบแทนในการลงทุน โดยองค์การต้องกำหนดเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยที่เป้าหมายระยะยาวจะมีความสำคัญต่อองค์การ 2 ประการดังต่อไปนี้

1. กำหนดแนวทาง วัตถุประสงค์จะถูกกำหนดเพื่อใช้เป็นแนวทางว่า "องค์การต้องดำเนินการอย่างไร" เพื่อให้บรรลุความต้องการในอนาคต หลายองค์การจึงนิยมกำหนดวัตถุประสงค์

ขึ้นอย่างชัดเจน เป้าหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันองค์การให้บรรลุความต้องการ เพราะความแน่นอนจะลดความสับสนในการตัดสินใจกำหนดทิศทาง และมาตรฐานการดำเนินงานขององค์การ

2. รอบคอบ การกำหนดวัตถุประสงค์และการนำวัตถุประสงค์ไปปฏิบัติจะต้องกระทำอย่างรัดกุม โดยที่ผู้บริหารต้องประเมินและทำการตัดสินใจที่มีผลต่ออนาคตให้เกิดความรอบคอบ ไม่ใช่มองโลกในด้านเดียว

ชุติมณฑน์ บุญมาก (2567) ได้กล่าวถึง การกำหนดเป้าประสงค์ขององค์กร (goal) ว่าเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา หมายถึง การระบุสภาพที่ต้องการให้สำเร็จ เป็นสิ่งที่องค์กรต้องการจะบรรลุในทำนองเดียวกับวิสัยทัศน์ แต่มีความชัดเจนมากกว่าและมีลักษณะเฉพาะเจาะจง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า เป้าประสงค์ขององค์กรเป็นการกำหนด สิ่งที่ต้องการในอนาคต ซึ่งองค์กรจะต้องพยายามให้เกิดขึ้น เป็นขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์กร หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิในการจัดตั้งบริษัทสำหรับภาคเอกชน เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้บริหารคิดเกี่ยวกับสิ่งที่องค์กรต้องการบรรลุผลในด้านต่าง ๆ คือ ความสามารถสร้างกำไร ผลผลิต นวัตกรรม และความรับผิดชอบต่อชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาจะต้องกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานด้วย โดยนิยมกำหนดวัตถุประสงค์เป็นตัวเลขที่สามารถวัดได้ หรือที่เรียกว่าเชิงปริมาณ เพื่อให้การติดตามและประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าประสงค์ คือ การแปลงพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กรให้เป็นเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถวัดผลได้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร เป้าประสงค์ช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรทราบถึงสิ่งที่ต้องทำเพื่อบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ โดยจะครอบคลุมทั้งในด้านการเติบโตขององค์กร ผลผลิต นวัตกรรม ผลกำไร และความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้เป้าประสงค์มักถูกกำหนดเป็นตัวเลขเชิงปริมาณ เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลได้อย่างชัดเจน

การกำหนดประเด็นกลยุทธ์

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) ได้กล่าวถึง การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ ว่าเป็นหัวใจของการวางแผนกลยุทธ์เนื่องจากประเด็นกลยุทธ์เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคำถามเชิงนโยบาย หรือความท้าทายที่มีผลต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ค่านิยม การบริการ กลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น ซึ่งประเด็นกลยุทธ์จะช่วยแสดงให้เห็นถึงตัวตนที่แท้จริงขององค์การ อะไรที่องค์การทำและทำด้วยเหตุผลใด ทั้งนี้การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ควรประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ประเด็นกลยุทธ์ ควรได้รับการอธิบายให้กะทัดรัดและกระชับภายในหนึ่งย่อหน้า ควรถูกร่างในลักษณะคำถาม ซึ่งองค์การสามารถดำเนินการในเชิงบวกเพื่อตอบได้ หากองค์การไม่อาจ

ทำอะไรได้กับประเด็นนี้ สิ่งที่ดีที่สุด คือ ไม่ควรคำนึงถึงในฐานะที่เป็นประเด็นสำหรับองค์การเพราะองค์การมีทรัพยากรจำกัดที่ไม่ควรสูญเสียไปกับประเด็นกลยุทธ์ที่ไม่อาจเกิดผลสำเร็จได้

2. ควรเขียนปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้ประเด็นกลยุทธ์กลายเป็นประเด็นที่มีความท้าทาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรระบุให้เห็นถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ซึ่งจะช่วยให้ประเด็นกลยุทธ์นั้น มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3. หากมีประเด็นกลยุทธ์ใดที่มีความเหมาะสม แต่ไม่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นประเด็นกลยุทธ์หลักควรมีการระบุถึงเหตุผลในการเลือกพิจารณา เพื่อช่วยให้ผู้บริหารได้มีการตัดสินใจในการพิจารณาทบทวนประเด็นกลยุทธ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งประเด็นที่ไม่ได้รับการคัดเลือกนั้น อาจเป็นประเด็นที่มีคุณค่าต่อองค์การหรือสร้างความเสียหายแก่องค์การก็เป็นได้

นันทรัตน์ เจริญกุล (2565) ได้กล่าวถึง ประเด็นกลยุทธ์ ว่าหมายถึง วลีหรือกลุ่มคำแสดงหัวข้อเรื่องที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนา ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของหน่วยงานองค์การ เช่น "หลักสูตรและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน" "คุณลักษณะและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน" "การขยายโอกาสทางการศึกษา" "การพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยของบุคลากร"

สรุปได้ว่า การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ คือ การระบุหัวข้อสำคัญที่องค์กรต้องพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ โดยประเด็นกลยุทธ์จะสะท้อนถึงความท้าทายเชิงนโยบายที่องค์กรต้องเผชิญและต้องดำเนินการแก้ไขอย่างชัดเจน มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร เช่น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ควรเขียนให้กระชับ ชัดเจน และอยู่ในขอบเขตที่องค์กรสามารถดำเนินการได้จริง ทั้งนี้ ประเด็นกลยุทธ์ที่กำหนดไว้จะเป็นแนวทางสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรในระยะยาว

การกำหนดชี้วัด

สถิรพร เชาวน์ชัย (2561) ได้กล่าวถึง การกำหนดตัวชี้วัด ว่าเป็นสิ่งที่องค์กรต้องการจะบรรลุ โดยพิจารณาจากประเด็นกลยุทธ์ว่า ความสำเร็จตามประเด็นกลยุทธ์แต่ละข้อมีใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์ และได้รับประโยชน์อย่างไร ซึ่งตัวชี้วัดที่ดีควรประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

1. มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ขององค์กร

2. ควรแสดงถึงสิ่งที่มีความสำคัญเท่านั้น ซึ่งตัวชี้วัดที่มีความสำคัญ จะมี 12 ลักษณะ ได้แก่ ตัวชี้วัด ที่แสดงถึงผลการดำเนินงานที่สำคัญขององค์การที่เรียกว่า Performance Indicators และตัวชี้วัดที่ใช้วัด กิจกรรมหรืองานที่มีความสำคัญแต่อาจจะไม่ค่อยผิดพลาดที่เรียนกว่า Danger Indicators

3. ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็นเหตุ (Lead Indicators) และผล (Lag Indicators)

4. ประกอบด้วยมิติหรือมุมมองที่หลากหลาย

5. ตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นจะต้องมีบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบทุกตัว และควรเป็นตัวชี้วัดที่องค์กรสามารถควบคุมได้อย่างน้อยร้อยละ 80 ทั้งนี้ เนื่องจากถ้าภายในองค์กรประกอบด้วยตัวชี้วัดที่ไม่สามารถควบคุมได้มากเกินไป จะทำให้ตัวชี้วัดนั้นไม่สามารถแสดงถึงความสามารถที่แท้จริงขององค์กร

6. เป็นตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ และเป็นที่เข้าใจของบุคคลทั่วไป

7. จะต้องช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากร สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ดีในการใช้ตัวชี้วัดให้เกิดประโยชน์นั้น ไม่ใช่ใช้ตัวชี้วัดเมื่อต้องการประเมินผลเท่านั้นแต่ควรจะใช้ตัวชี้วัดในการติดตามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่สำคัญสำหรับองค์การ

8. ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในองค์การ นั่นคือ ตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยงานต้องไม่ก่อให้เกิดการแย่งทรัพยากรหรือผลงานกันให้เกิดผลตามตัวชี้วัด แต่ต้องร่วมมือกันระดมทรัพยากรที่ดีเพื่อการช่วยเหลือและบรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัดนั้น ๆ

ชุติมณฑน์ บุญมาก (2567) ได้กล่าวถึง การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานว่าจะต้องอธิบายให้ละเอียดและชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างน้อยควรต้องมีการอธิบายถึงรายละเอียดของตัวชี้วัด ได้แก่ การกำหนดนิยามขอบเขตความหมายของตัวชี้วัด การกำหนดหน่วยวัด การกำหนดวิธีการวัด/การคำนวณ การกำหนดเป้าหมาย/เกณฑ์ การมีข้อมูลปัจจุบัน แหล่งข้อมูล/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปได้ว่า การกำหนดตัวชี้วัด คือ การระบุสิ่งที่ใช้วัดผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ขององค์กร โดยต้องมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ย่อย ตัวชี้วัดที่ดีควรมีความสำคัญ ชัดเจน วัดได้ และสามารถควบคุมได้ในระดับหนึ่ง รวมทั้งครอบคลุมทั้งด้านผลลัพธ์และกระบวนการ มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในองค์กร นอกจากนี้ การกำหนดตัวชี้วัดต้องมีรายละเอียดชัดเจน ทั้งในด้านนิยาม หน่วยวัด วิธีวัด เป้าหมาย และวิธีการเก็บข้อมูล เพื่อให้สามารถติดตามผลและประเมินความก้าวหน้าได้อย่างถูกต้อง

การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

กุลเชษฐ์ มงคล (2564) ได้กล่าวถึง การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ว่าคือ การนำเอากลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ มาเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถทำได้โดยสร้างโครงการ (Program) ใหม่ขึ้น โดยโครงการดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนด หลังจากนั้นจะต้องกำหนดงบประมาณ (Budget) ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (Procedure) แผนการปฏิบัติงาน (Action Plan) รวมถึงกำหนดแผนรองรับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (Contingency Plan) มีบริษัทจำนวนมากที่มีการวางแผนกลยุทธ์ที่ดี แต่ไม่สามารถนำแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ไปใช้

ให้ประสบผลสำเร็จกับธุรกิจ ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า การวางแผนกลยุทธ์ที่ดีนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้บริษัทประสบความสำเร็จ แต่บริษัทจะต้องสามารถนำแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ไปสร้างโครงการเพื่อการพัฒนาปฏิบัติ และถ่ายทอดแนวทางไปสู่พนักงานในทุกระดับ เพื่อที่จะให้พนักงานทุกคนได้ร่วมมือปฏิบัติ และขับเคลื่อนกลยุทธ์ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป จะเห็นได้ว่าการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติถือเป็นกระบวนการที่สำคัญ เนื่องจากการนำไปปฏิบัติที่ไม่ดี ส่งผลให้กลยุทธ์ที่วางไว้ล้มเหลวได้

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและความสอดคล้องของกลยุทธ์ (Strategy Execution and Strategic Alignment) โดยทั่วไปผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ได้แก่ พนักงานทุกระดับภายในบริษัท ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยงาน รวมถึงพนักงานทุกคนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของบริษัท ทั้งนี้ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน และพนักงาน จะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาโครงการ กำหนดและจัดการงบประมาณและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน โดยโครงการต่าง ๆ จะถูกสร้างและดำเนินการตามกลยุทธ์ที่บริษัทได้วางไว้ ทั้งนี้ประเด็นที่สำคัญที่สุดในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติตามแนวคิดทางการจัดการเชิงกลยุทธ์สมัยใหม่ ได้แก่ ประเด็นเรื่องการวางแผน และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างสอดคล้องกัน (Strategic Alignment) ผู้บริหารในแต่ละระดับรวมถึงนักกลยุทธ์จะต้องวางแผน และกำหนดกลยุทธ์ให้มีความสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การวางแผนกลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกันในแต่ละระดับ จะทำให้บริษัทไม่สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งการดำเนินกลยุทธ์จะไม่มีความชัดเจน เนื่องจากผู้ปฏิบัติจะไม่ทราบเป้าหมายที่แน่ชัด ดังนั้น บริษัทจึงมีความจำเป็นที่จะต้องถ่ายทอดกลยุทธ์ตั้งแต่ระดับบริษัทและระดับธุรกิจไปสู่ทุกคนในบริษัทที่ปฏิบัติงานในฝ่ายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ พนักงานทุกคนจะต้องมีความเข้าใจถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายที่บริษัทได้วางไว้ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานในฝ่ายและตำแหน่งของตนอย่างสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แต่ละฝ่ายในบริษัทอาจจะมีการกำหนดกลยุทธ์ที่หลากหลาย และกลยุทธ์ที่หลากหลายดังกล่าว จะถูกนำมาปฏิบัติผ่านการดำเนินโครงการ (Program) ต่าง ๆ ทั้งนี้ เป็นการยากที่แต่ละฝ่ายจะดำเนินโครงการหลาย ๆ โครงการในเวลาเดียวกัน เนื่องจากจะต้องคำนึงถึงการใช้งบประมาณ (Budget) และทรัพยากร (Resources) ที่อาจมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น แต่ละฝ่ายอาจพิจารณาตัดสินใจเลือกดำเนินโครงการที่มีความสำคัญ จำเป็น และมีความสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินงานมาปฏิบัติก่อน เพื่อให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ได้กล่าวถึง การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) ว่าเป็นขั้นตอนที่ดำเนินงานต่อจากการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเป็นความจริงและประสบความสำเร็จตามต้องการ การนำแผนกลยุทธ์ไปใช้เป็นขั้นตอนที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างดีโดยนักกลยุทธ์มืออาชีพอาจประสบความล้มเหลวในการปฏิบัติ ถ้าการวางแผนปฏิบัติการและการตัดสินใจดำเนินกลยุทธ์

ผิดพลาดในทางตรงกันข้าม กลยุทธ์ระดับพื้นฐานที่ไม่มีความโดดเด่นหรือมีช่องว่างอยู่บ้าง อาจประสบความสำเร็จและสร้างความเจริญเติบโตแก่องค์การ ถ้าได้รับการวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบและปรับปรุงอย่างดีจากนักปฏิบัติที่มีความสามารถ การนำแผนกลยุทธ์ไปใช้เป็นขั้นตอนที่ดำเนินงานต่อจากการกำหนดกลยุทธ์เพื่อทำให้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเป็นความจริงและประสบความสำเร็จตามต้องการ โดยที่การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นงานที่มีขอบเขตความรับผิดชอบหลากหลาย ตั้งแต่การศึกษากลยุทธ์ การวางแผนปฏิบัติการตัดสินใจดำเนินการและการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงาน ก่อนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินักกลยุทธ์ต้องตอบคำถาม 3 ประการดังต่อไปนี้คือ

1. ผู้ที่จะนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นใคร (Who implements strategy?) การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติจริงขึ้นอยู่กับโครงสร้างองค์การ การดำเนินกลยุทธ์อาจกระจายไปสู่ส่วนงานต่าง ๆ ภายในองค์การ และบุคลากรเป็นผู้ดำเนินการ เช่น ผู้บริหารองค์การเป็นผู้ดำเนินการและควบคุมการปฏิบัติงานในระดับหน่วยธุรกิจโดยทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น

2. สิ่งที่ต้องกระทำมีอะไรบ้าง (What must be done?) บริหารระดับกลาง หรือผู้บริหารในระดับหน้าที่ จะเป็นผู้ปฏิบัติตามแนวทางของโครงการและกระบวนการในการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ขององค์การ

3. ผู้ปฏิบัติควรดำเนินการอย่างไร (How are they going to do?) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง องค์การควรมีการทบทวนและตรวจสอบถึงความพร้อมของแผนการปฏิบัติงานว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ตรวจสอบแผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ กับสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ตรวจสอบบุคลากรมีเพียงพอต่อการดำเนินตามแผนหรือไม่ ตรวจสอบความเหมาะสมของ กิจกรรมแต่ละกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนหรือไม่ การปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ในการดำเนินย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของบุคลากรในองค์การ การปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน องค์การต้องปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมกับ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่องค์การได้กำหนดไว้

ชุติมันต์ สะสอง (2567) ได้กล่าวถึง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ว่าเป็นขั้นตอนที่ดำเนินงานต่อจากการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อทำให้กลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นเป็นความจริงและประสบความสำเร็จตามต้องการ โดยที่การนำกลยุทธ์ที่กำหนดเป็นงานที่มีขอบเขตความรับผิดชอบหลากหลายตั้งแต่การศึกษากลยุทธ์ การวางแผนปฏิบัติ การตัดสินใจดำเนินการและการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานก่อนนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติกลยุทธ์ต้องตอบคำถาม 3 ข้อต่อไปนี้

1. ใครจะเป็นผู้นำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Who implements strategy) ขึ้นอยู่กับโครงสร้างองค์การ ผู้ที่ทำการดำเนินกลยุทธ์อาจกระจายไปสู่หลายคน ซึ่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะใช้

คนในองค์การเป็นผู้ดำเนินการโดยทำงานร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชา รองประธานกรรมการเป็นผู้ดำเนินการและควบคุมการปฏิบัติงานในระดับหน่วยธุรกิจ เป็นต้น

2. อะไรเป็นสิ่งที่ต้องการกระทำ (What must be done) ผู้จัดการแผนกหรือผู้บริหารในระดับหน้าที่จะปฏิบัติตามแนวคิดของโครงการ ค่าใช้จ่ายและกระบวนการในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ โดยจะทำการพัฒนาโครงการ ค่าใช้จ่าย เละวิธีการในการปฏิบัติงานซึ่งนักกลยุทธ์จะต้องพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1 โครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การพัฒนาวิถีทางที่จะดำเนินกลยุทธ์ เช่น หากองค์การต้องการขยายธุรกิจ และเลือกกลยุทธ์การเจริญเติบโตแบบรวบตัวไปข้างหน้าโดยพิจารณาซื้อขายร้านค้าปลีกจาก ธุรกิจรายอื่นแทนการสร้างร้านค้าปลีกของตนเอง ซึ่งการรวมร้านค้าใหม่ทั้งหมดเข้าองค์การสามารถเขียนโครงการได้ดังนี้

- ปรับโครงสร้างโครงการใหม่ให้เข้ากับองค์การ
- ทำโปรแกรมการโฆษณา
- จัดโครงการฝึกอบรมสำหรับพนักงานใหม่
- จัดรูปแบบการรายงานใหม่
- จัดการปรับปรุงร้านค้าใหม่เพื่อการเปิดใหม่อย่างเป็นทางการ

2.2 ค่าใช้จ่าย การวางแผนค่าใช้จ่ายเป็นการตรวจสอบขั้นสุดท้ายถึงความเป็นไปได้ในการเลือกกลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ในอุดมคติที่มีความอุดมสมบูรณ์พร้อมอาจจะไม่สมบูรณ์ในทางปฏิบัติเมื่อนำมาเขียนรายละเอียดของโครงการและระบุค่าใช้จ่ายลงไป

2.3 วิธีการปฏิบัติ หลังจากผ่านขั้นตอนของโครงการและค่าใช้จ่ายแล้วการดำเนินกลยุทธ์ ต้องสร้างมาตรฐานของกระบวนการดำเนินงาน (Standard Operating Procedures; SOPs) โดยกำหนดรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติ

การบรรลุเป้าหมายทางหนึ่งคือ การรวมพลัง (Synergy) ระหว่างหน่วยธุรกิจและหน้าที่ ซึ่งเป็นเหตุผลว่า ทำไมองค์การจึงต้องทำการปรับโครงสร้างองค์การใหม่หลังจากการรวบรวมกิจการ การรวมพลังเป็นการมองถึงทางรอดขององค์การ และการรวมพลังจะทำให้เกิดผลตอบแทนการลงทุน (ROI) ของแต่ละหน่วยงานสูงกว่าการแยกทำงานอิสระ เช่น การรวมกันสั่งซื้อวัตถุดิบของหลายแผนกที่สามารถใช้ร่วมกันได้ หรือการรวมกันโฆษณาในสายผลิตภัณฑ์เดียวกัน

3. ผู้ปฏิบัติควรต้องดำเนินการอย่างไร (How are they going to do) การที่จะนำแผนไปปฏิบัติได้จริงนั้น องค์การจะต้องจัดระเบียบของแผนไว้อย่างเหมาะสม และควรมีพนักงานในการปฏิบัติตามแผนอย่างเพียงพอ แต่ละกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นควรเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของแผน ซึ่งการเปลี่ยนกลยุทธ์ทุกครั้งก็เหมือนกับการเปลี่ยนโครงสร้าง และการปรับทักษะของพนักงานให้เหมาะกับงานเฉพาะอย่าง ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนสิ่งที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมความสำเร็จของธุรกิจ

จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการนำกลยุทธ์ไปประยุกต์ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จึงควรต้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติการที่ดี เพื่อที่จะสร้างแนวความคิดให้เกิดเป็นผลงานที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะต้องสอดคล้องและเกื้อหนุนกัน กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จมักเกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันระหว่างทั้ง 2 ขั้นตอนเนื่องจากหลายธุรกิจไม่ได้กำหนดรายละเอียดของกลยุทธ์อย่างชัดเจนจนผู้ปฏิบัติสามารถนำกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปปฏิบัติในทันที

4. ทักษะของผู้ที่นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติดำเนินเป็นทีม โดยปฏิบัติงานร่วมกันแบบโครงการที่มีหัวหน้าหรือโครงการ (Project/Team Leader) เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ ทักษะของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมี 4 ประการ ดังต่อไปนี้

4.1 สร้างปฏิสัมพันธ์ (Interacting Skills) เป็นการแสดงออกถึงการกำหนดพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ในอันที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ นักบริหารอาจจำเป็นต้องเล่นบทบาทในการมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์การ นักบริหารที่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและมีทักษะในการต่อรองที่ดี ย่อมจะเป็นผู้ได้รับความสำเร็จในการปฏิบัติการ

4.2 การแบ่งปัน การจัดสรร (Allocating skills) นักบริหารที่ดีจำเป็นต้องมีทักษะในการแบ่งปัน หรือจัดสรรทรัพยากรตามลักษณะของงานและโครงการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม นักบริหารที่สามารถย่อมจัดสรรทรัพยากรเพื่อการลงทุนในโครงการใหม่ ๆ ที่สำคัญและมีความเสี่ยงสูง ส่วนในงานหรือโครงการที่สามารถระดมทรัพยากรได้ด้วยศักยภาพของตนย่อมจะได้รับการจัดสรรน้อยกว่า

4.3 กำกับดูแล (Monitoring skills) เป็นความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อปรับแก้ปัญหาที่เกิดในกระบวนการปฏิบัติการ นักปฏิบัติที่ดีต้องมีระบบการติดตามและควบคุมงานที่ดีเพื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

4.4 จัดองค์การ (Organizing skills) ความสามารถในการสร้างความแข็งแกร่งโดยการสร้างองค์การที่ไม่เป็นทางการ หรือเครือข่ายที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น นักปฏิบัติที่ดีต้องรู้จักผู้คนภายในองค์การและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่อยู่ภายนอกองค์การ ต้องสร้างความผูกพันการยอมรับนับถือให้ความสนใจ เพื่อประโยชน์ต่อการสร้างความสะดวกในการทำงานร่วมกัน

บุคคลที่ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ขององค์การ อาจเป็นคนละกลุ่มกับผู้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เนื่องจากธรรมชาติของงานทั้งสองหน้าที่แตกต่างกัน จึงต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ไม่เหมือนกัน นักวางกลยุทธ์จะเป็นนักคิด (Thinker) ที่ต้องศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ตลอดจนวิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์ในการกำหนดวัตถุประสงค์ในอนาคตและกลยุทธ์ของธุรกิจ โดยคนกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับอนาคต (Future-oriented) ขณะที่ผู้นำกลยุทธ์ไปดำเนินงานจะเป็น

นักปฏิบัติ (Future-oriented) ที่ต้องมีความเป็นผู้นำที่สามารถวางแผนปฏิบัติการกระจายงานและประสานงานให้กับสมาชิกในทีมทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักปฏิบัติจะให้ความสำคัญกับสถานการณ์ปัจจุบันและการบรรลุเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม

5. การนำเอาพันธกิจที่กำหนดไว้มาปฏิบัติจริง แม้ว่าการลงมือปฏิบัติงานจริงจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะงานและประเภทธุรกิจ แต่ประเด็นหลักที่คล้ายคลึงกันอาจสังเกตเห็นได้จากการมองภาพรวมของกระบวนการวางแผนที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ขององค์การนั้น ๆ หากมองถึงกระบวนการที่มีการเคลื่อนย้ายถ่ายเท หรือมีการเปลี่ยนแปลงพันธกิจหลักที่ได้กำหนดไว้แล้วไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติการนั้น หมายความว่า ผู้บริหารได้กำหนดกรอบแห่งการปฏิบัติงานให้แคบเข้าไปอีก เท่ากับเป็นการเจาะจงว่าควรทำอะไร อย่างไร ความเฉพาะเจาะจงของแผนปฏิบัติการนี้มีความสำคัญสูงมากต่อการปฏิบัติการตามกลยุทธ์ที่ได้เลือกสรรแล้ว

สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategy Implementation) เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้กลยุทธ์ที่ได้วางแผนไว้สามารถเกิดขึ้นจริงและนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร โดยกระบวนการนี้มิใช่เพียงแค่การกำหนดแผนงานเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การจัดทำโครงการ ถือเป็นกลไกหลักที่ช่วยให้การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติมีความเป็นรูปธรรม กระบวนการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติเริ่มจากการแปลงกลยุทธ์ให้เป็นโครงการที่ชัดเจน ซึ่งแต่ละโครงการต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นมีการวางแผนงบประมาณ (Budget) ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (Procedure) แผนปฏิบัติงาน (Action Plan) รวมถึงมีแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน (Contingency Plan) เพื่อรองรับความไม่แน่นอนในอนาคต ทั้งนี้ การถ่ายทอดกลยุทธ์สู่พนักงานในทุกระดับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกัน และสามารถขับเคลื่อนงานไปในทิศทางเดียวกัน การจัดทำโครงการในแต่ละฝ่ายต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของงบประมาณและทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด จึงต้องให้ความสำคัญกับโครงการที่มีความจำเป็นและสอดคล้องกับทิศทางขององค์กรก่อน ส่วนการปฏิบัติการในแต่ละโครงการจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard) เพื่อให้ทุกฝ่ายดำเนินงานไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติผ่านการจัดทำโครงการ เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ให้เป็นผลลัพธ์ที่จับต้องได้ โดยต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกระดับ การวางแผนที่ชัดเจน การจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม และการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินและควบคุมกลยุทธ์

ธนวัต ลิมป์พาณิชย์กุล (2565) ได้กล่าวถึง การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการวางแผนกลยุทธ์ หรือการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยหลักการเบื้องต้นของการประเมินและการควบคุม คือ การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประเมินผลและการควบคุมเป็นกระบวนการที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่า การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้บริหารระดับต้นจะเป็นผู้ดูแลผลการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หากตรวจสอบแล้วพบว่า ผลนั้นเกิดจากการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับกระบวนการเชิงกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ แต่หากผลอันไม่พึงประสงค์นั้นเกิดจากกระบวนการเชิงกลยุทธ์ที่อาจกำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมจะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูงที่จะต้องเข้ามาดูแล ทั้งนี้การที่ผู้บริหารระดับต้นหรือระดับสูงจะทราบถึงผลได้จำเป็นต้องมีการประเมินผลและการควบคุมที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมได้ ทั้งนี้การประเมินผลและการควบคุมจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการและตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการประเมินความสำเร็จของกิจกรรมและกลยุทธ์ อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร บรรยากาศในการปฏิบัติงาน หากกระบวนการวัดผลมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมจะส่งเสริมให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับทิศทาง ที่องค์กรต้องการ ในขณะเดียวกันกระบวนการและตัวชี้วัดที่ไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์จะส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานและจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานในภาพรวมขององค์กร

การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ แนวคิดการควบคุมเชิงกลยุทธ์ กระบวนการควบคุมเชิงกลยุทธ์ การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร และประเด็นสำคัญในการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อสร้างความเข้าใจว่าการควบคุมเชิงกลยุทธ์มีความแตกต่างจากการควบคุมในการบริหารอย่างไร รวมถึงเพื่อให้เข้าใจกระบวนการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกลยุทธ์ขององค์กรได้ ดังนี้

1. แนวคิดการควบคุมเชิงกลยุทธ์ การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) ซึ่งเป็นกระบวนการทางการบริหารที่แตกต่างจากการควบคุมการบริหารแบบดั้งเดิม (Traditional Management Control) ทั้งนี้ความแตกต่างระหว่างการควบคุมทั้ง 2 รูปแบบยังไม่ชัดเจน อีกทั้งการควบคุมมีความหมายกว้าง ดังนั้น เนื้อหาในส่วนนี้จะอธิบายถึงรูปแบบของการควบคุมแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างเข้าใจถึงความหมายการควบคุมรูปแบบต่าง ๆ ที่ชัดเจนมากขึ้น มีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่า "การควบคุม" ในมุมมองของการบริหาร ว่าหมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการติดตาม

กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อสร้างความสอดคล้อง กับแผนงาน เป้าหมาย และมาตรฐานการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการควบคุมสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 การควบคุมระดับกลยุทธ์ (Strategic Control) เป็นกระบวนการประเมินแผนกลยุทธ์ และตรวจสอบความสอดคล้องของกลยุทธ์ในแต่ละระดับว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับพันธกิจขององค์กรหรือไม่ และเมื่อสอดคล้องกับพันธกิจแล้วจะตรวจสอบผลจากการปฏิบัติในขั้นตอนสุดท้ายเพื่อพิจารณาว่ากลยุทธ์ที่ได้วางแผนได้ประสบผลสำเร็จหรือไม่

1.2 การควบคุมระดับบริหาร (Management Control) เป็นการควบคุมให้ผลลัพธ์ของแต่ละแผนก ในองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แต่ละแผนกได้กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรกำลังก้าวหน้าไปสู่วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

1.3 การควบคุมระดับปฏิบัติงาน (Operational Control) เป็นการสร้างความมั่นใจในบทบาท และการปฏิบัติงานของพนักงานแต่กลุ่มงานหรือแต่ละบุคคลเป็นไปตามที่องค์กรได้กำหนดไว้ การจำแนกรูปแบบการควบคุมตามข้างต้นจะสอดคล้องกับลำดับการผู้บริหารที่มักพบในองค์กร ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับต้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดบทบาทด้านการควบคุมของผู้บริหาร ทั้งนี้รูปแบบการควบคุมยังสามารถจำแนกด้วยปัจจัยอื่นออกเป็น 3 แบบ คือ

1.3.1 การควบคุมเชิงตรวจสอบ (Diagnosis Control) เป็นการควบคุมที่ใช้ในการติดตามผลผลิตจริงขององค์กรเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ก่อนหน้า เพื่อที่ผู้บริหารจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับกิจกรรมต่าง ๆ ในกรณีที่ผลการดำเนินการเบี่ยงเบนออกจากเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.3.2 การควบคุมแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Control) เป็นการควบคุมที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการในการดำเนินกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปโดยให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นกรอบกว้าง ๆ สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ใหม่

1.3.3 การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) มีเป้าหมายเพื่อทบทวนกลยุทธ์เพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเช่นเดียวกันกับการควบคุมแบบปฏิสัมพันธ์ ทั้งนี้การควบคุมเชิงกลยุทธ์แตกต่างจากการควบคุมแบบปฏิสัมพันธ์ ตรงที่การควบคุมเชิงกลยุทธ์พิจารณาถึงพื้นฐานและสาระของกลยุทธ์ (Bases and Contents of Strategy) ว่า ยังมีความเหมาะสมในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ในขณะที่การควบคุมแบบปฏิสัมพันธ์พิจารณาเพียงกระบวนการปฏิบัติของกลยุทธ์ว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งหากขาดการควบคุมเชิงกลยุทธ์ไป ผู้บริหารในระดับกลางอาจปรับวิธีการดำเนินงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบเพื่อให้เข้ากับกลยุทธ์ ทั้งที่จริงแล้วปัญหาของผลการดำเนินงานอาจเกิดจากตัวกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม ไม่ใช่วิธีการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ซึ่งการควบคุมทั้ง 3 รูปแบบนี้สามารถสรุปรายละเอียดได้ว่า การควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็นการควบคุมเพื่อประเมิน

ความเหมาะสมของกลยุทธ์ เพื่อให้ผู้บริหารทราบว่ากลยุทธ์ที่กำลังใช้อยู่สามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้หรือไม่ หรือมีสาระสำคัญของกลยุทธ์ในส่วนใดที่ควรปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมมากขึ้นกับสภาวการณ์ที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่ ในปัจจุบัน โดยที่การควบคุมเชิงกลยุทธ์จะสัมพันธ์กับการควบคุมในรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือ ถ้าไม่มีการควบคุมเชิงกลยุทธ์แล้วนั้น แม้ว่าองค์กรจะควบคุมกระบวนการดำเนินกลยุทธ์ หรือควบคุมกิจกรรมให้ดีเพียงใด องค์กรจะไม่สามารถรู้ได้เลยว่าสิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่เหมาะสมกับบริบททางธุรกิจหรือไม่ ทั้งนี้ การควบคุมกลยุทธ์เพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ ดังนั้น การควบคุมเชิงกลยุทธ์และการควบคุมการบริหารรูปแบบอื่น ๆ จึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

2. กระบวนการควบคุมกลยุทธ์ หลักการพื้นฐานในการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ คือ การให้ผู้บริหารได้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการควบคุมโดยข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Control) โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 2) ปฏิบัติงานจริง 3) ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และ 4) การแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนกลางแปลงเป้าหมายเชิงกลยุทธ์สู่ผลผลิตหรือผลลัพธ์ในระดับปฏิบัติการที่ชัดเจนและสามารถประเมินได้ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการที่บ่งชี้ด้วยความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอาจแปลงเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานในด้านเวลา

2.2 วัดการปฏิบัติงานจริง เริ่มต้นด้วยการกำหนดรอบระยะเวลาที่จะวัด เช่น ทุกอาทิตย์ ทุกเดือน ทุกไตรมาส หรือทุกปี และกำหนดระดับในการวัดวนระดับบุคคล ระดับทีม ระดับแผนก หรือระดับองค์กร ประเด็นสำคัญ คือ ระบบที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลจะต้องสอดคล้องกับกรอบเวลาและระดับในการวัดที่องค์กรต้องการ การสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าในท้ายปีอาจทำให้องค์กรได้ข้อมูลในภาพรวมขององค์กรแต่อาจไม่สามารถวัดการปฏิบัติงานในระดับบุคคลได้

2.3 เปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เป็นการนำผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ หากผลลัพธ์เป็นไปตามเกณฑ์กระบวนการวัดผลจะเสร็จสิ้น หากผลปฏิบัติจริงสูงกว่ามาตรฐานอาจเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ผู้บริหารปรับเปลี่ยนมาตรฐานให้สูงขึ้น หรือในทางตรงกันข้าม หากผลปฏิบัติจริงต่ำกว่ามาตรฐานผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจะต้องหาสาเหตุพร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4 แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง ในการพิจารณาการปรับปรุงเมื่อผลปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้บริหารควรพิจารณาจากคำถาม 4 ประการ ดังนี้

2.4.1 ผลลัพธ์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เกิดขึ้นจากผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ในช่วงขณะหนึ่งหรือไม่

2.4.2 กระบวนการทำงานต่าง ๆ ได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องหรือไม่

2.4.3 กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ เหมาะสมเพียงพอที่จะส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ และการแก้ไขข้อบกพร่องจะสามารถป้องกันไม่ให้สิ่งที่บกพร่องเกิดขึ้นอีกได้หรือไม่

2.4.4 ใครเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่ต้องดำเนินงานแก้ไขให้ถูกต้อง

กระบวนการควบคุมด้วยข้อมูลย้อนกลับที่ให้ความสำคัญผลผลิตซึ่งเป็นปลายทางของการดำเนินการ ถูกมองว่าอาจทำให้องค์กรเสียโอกาสในการแก้ไขปัญหาตั้งแต่เนิ่น ๆ การควบคุมตามแนวคิดตั้งต้น-ระหว่างดำเนินการ-และข้อมูลย้อนกลับ (Feedforward-Concurrent-Feedback Control) จึงเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการควบคุมแบบองค์รวมที่พิจารณาการควบคุมตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Feedforward Control) เพื่อลดโอกาสในการเกิดปัญหาตั้งแต่ต้นกระบวนการ อีกทั้งแนวคิดนี้ ยังพิจารณาการควบคุมระหว่างการดำเนินการ (Concurrent Control) โดยออกแบบให้มีการติดตาม การดำเนินงานแบบเป็นปัจจุบัน เพื่อสามารถเข้าแก้ไขได้ทันทีที่เกิดปัญหาขึ้น เช่น ระบบแจ้งเตือนหัวหน้างานเมื่อพนักงานในศูนย์ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์คุยกับลูกค้านานกว่าระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่าพนักงานไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้าได้ การมีระบบแจ้งเตือนจะทำให้หัวหน้างานสามารถเข้าช่วยเหลือพนักงาน เพื่อช่วยหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้าได้ทันท่วงทีเป็นต้น ควบคุมที่มีประสิทธิผลที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารต้องคำนึงถึงการออกแบบการควบคุม 4 ประเด็น คือ

1. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสม (Valid Performance Standards) การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานให้สะท้อนสิ่งที่องค์กรต้องการถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการควบคุม โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานควรกำหนดออกมาในเชิงปริมาณที่ชัดเจน มีจำนวนตัวชี้วัดที่ไม่มากเกินไป แต่ครอบคลุมมิติการดำเนินงานที่สำคัญอย่างครบถ้วน และเป็นตัวชี้วัดที่ปลอมแปลงยาก รวมทั้งต้องระบุค่าเบี่ยงเบนที่สามารถยอมรับได้ไว้ด้วย

2. มีการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอกับพนักงาน (Adequate Information) อันจะทำให้พนักงานเข้าใจความสำคัญของการควบคุมที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อลดการต่อต้านของพนักงาน อีกทั้งควรมีข้อมูลย้อนกลับให้แก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานได้แก้ไขการปฏิบัติงานในช่วงก่อนถึงรอบการประเมิน

3. เป็นการควบคุมที่พนักงานรับได้ (Acceptability to Employees) กล่าวคือ พนักงานควรมีส่วนร่วมในการกำหนดการควบคุม อีกทั้งการควบคุมต้องสามารถช่วยยกระดับมาตรฐานการดำเนินการขององค์กรในภาพรวมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ได้ และตัวชี้วัดถูกกำหนดอยู่ในระดับที่พนักงานสามารถบรรลุได้จริง

4. ควบคุมด้วยวิธีการที่หลากลาย (Multiple Approaches) โดยพิจารณาทั้งตัวชี้วัดทางการเงินและตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ตัวเงิน รวมถึงควบคุมแบบองค์รวมตั้งแต่เริ่มต้น ระหว่างกระบวนการและการควบคุมด้วยข้อมูลย้อนกลับ

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ได้กล่าวถึง การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ และเป็นขั้นตอนสำหรับการตรวจสอบ การติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่องค์การได้กำหนดไว้ เพื่อให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ และมีการปรับปรุงแก้ไขในกิจกรรมที่ส่งกระทบต่อการดำเนินงานให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ตามแผนกลยุทธ์ขององค์การ การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ องค์การต้องอาศัยการเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติจริงกับแผนกลยุทธ์ขององค์การที่กำหนดไว้ ว่ามีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ จึงไม่ใช่เพียงแค่การติดตามผลการดำเนินงาน แต่ยังสนับสนุนให้บุคลากรสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหา และกำหนดแนวทางสำหรับการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุตามเป้าหมายในแผนกลยุทธ์ขององค์การ

ความหมายการควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) หมายถึง เป็นความพยายามของผู้บริหารในการติดตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ตั้งแต่เริ่มนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และได้ทำการตรวจพบถึงปัญหา หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกกระทบต่อองค์การ รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเพื่อความสำเร็จขององค์การ

การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) เป็นหน้าที่ในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการทำงานตลอดจนการวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นกับองค์การ และการหาวิธีหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์การ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์ เพราะเป็นการตรวจสอบถึงความก้าวหน้าขององค์การในการดำเนินกลยุทธ์ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ตามแผนงานที่วางไว้ รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดการจูงใจใน ตัวบุคลากรขององค์การให้ปฏิบัติตามกลยุทธ์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ มีประโยชน์ต่อองค์การมากมาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การว่า เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมตรวจสอบความก้าวหน้าของแผนงานต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร

2. เพื่อควบคุมและประเมินความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ ว่ามีความสอดคล้องกับโครงสร้างองค์การ และเป็นกลไกในการควบคุมในด้านต่าง ๆ ขององค์การหรือไม่ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการดำเนินงานที่ดีขององค์การ

3. เพื่อควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงาน ด้วยการพิจารณาจากความถูกต้อง และความแม่นยำของแผนกลยุทธ์เมื่อนำแผนกลยุทธ์ไปสู่ภาคปฏิบัติ

4. เพื่อประเมินความถูกต้องจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกขององค์การ ว่ามีผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และมีความเกี่ยวข้องกับองค์การอย่างไร และได้มีการปรับกลยุทธ์การดำเนินงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างไร

5. เพื่อควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์การให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ผลตอบแทนอย่างเหมาะสมตามผลงานของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานตามเป้าหมายขององค์การในทุกระดับ

กระบวนการควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) เป็นการทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่า องค์การสามารถบรรลุความสำเร็จได้ ขั้นตอนการควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่จะควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดหัวข้อ หัวเรื่อง หรือภาระงานที่ต้องการควบคุมและประเมินผลให้เกิดความชัดเจน สิ่งสำคัญองค์การต้องมีการกำหนดเป้าหมายของแผนกลยุทธ์ให้เกิดความชัดเจน หากมีความชัดเจนในเป้าหมาย การควบคุมและการประเมินผลจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. กำหนดตัวชี้วัดหรือค่ามาตรฐานความสำเร็จการกำหนดค่ามาตรฐานที่ใช้ในการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานเป็นการใช้การเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับค่ามาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้ จึงต้องมีความชัดเจน มีความยืดหยุ่น และระบุถึงช่วงเวลาที่จะนำไปใช้ ค่ามาตรฐานอาจกำหนดเป็นค่าหนึ่ง ซึ่งอาจมีการกำหนดค่าบวกหรือลบไว้ด้วย

3. การวัดและประเมินผลการดำเนินงานในการประเมินผลการดำเนินงานองค์การทำการสร้างระบบหรือกำหนดวิธีการเพื่อวัดผลการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ ในการประเมินผลควรทำในช่วงเวลาการปฏิบัติงานจริง เมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคจากการดำเนินงานสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ การควบคุมกลยุทธ์ต้องทำอย่างต่อเนื่อง หากองค์การใช้วิธีการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ

4. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับค่ามาตรฐาน เป็นการนำผลการปฏิบัติงานจริงมาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้

เพื่อให้ทราบถึงผลต่างที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นไร หากผลการปฏิบัติงานจริงมีค่าเท่ากับสูงกว่าหรือต่ำกว่าเล็กน้อย และองค์การยอมรับได้ การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานถือเป็นจุดสิ้นสุด หากเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วมีค่าต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ซึ่งองค์การยอมรับไม่ได้ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. แนวทางการแก้ไขและปรับปรุงกลยุทธ์การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจริงกับค่ามาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้ หากผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจริงมีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน ทำให้องค์การยอมรับไม่ได้การจัดการเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่ ผู้บริหารจะต้องมีการตรวจสอบว่ากระบวนการในการปฏิบัติงานต่าง ๆ นั้นดำเนินงานไปตามทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ และมีสาเหตุใดที่ทำให้องค์การไม่บรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ได้ เพื่อนำสาเหตุดังกล่าวที่เกิดขึ้นมาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงต่อไป

การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์เป็นหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามการตรวจสอบการประเมินผล และการวิเคราะห์ถึงปัญหา พร้อมกำหนดแนวทางการปรับปรุงการพัฒนาแผนกลยุทธ์ให้เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ดังนั้น ในการควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์ องค์การควรมีการควบคุมอย่างต่อเนื่อง (Continuous Control) โดยมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือขึ้นอยู่กับนโยบายขององค์การ เพื่อให้สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างสม่ำเสมอและรวดเร็ว การควบคุมและการประเมินผลเชิงกลยุทธ์เป็นติดตามการทบทวนและการประเมินผล 4 ระดับ ดังนี้ คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ทิศทางในอนาคตขององค์การ 3) การวางแผนกลยุทธ์ และ 4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์

การติดตามผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์เป็นการเฝ้าระวังและการตรวจสอบความคาดเคลื่อนจากแผนงานที่องค์การได้กำหนดไว้กับการปฏิบัติงานจริง หากมีการคาดเคลื่อนเกิดขึ้นองค์การสามารถปรับปรุง และแก้ไขในปัญหาได้อย่างทันท่วงทีเพื่อให้เกิดผลกระทบกับองค์การน้อยที่สุด การติดตามผลการปฏิบัติงานองค์การสามารถกำหนดเป็นกิจกรรมหรือเป็นขั้นตอนของกิจกรรมได้ การกำหนดกิจกรรมองค์การต้องยึดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของแผนงานหลักและกำหนดเป็นโครงการ ด้วยการจำแนกเป็นโครงการ และแยกเป็นโครงการย่อย ๆ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน หรือผลผลิตที่เกิดขึ้นในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม โดยมีการกำหนดตารางเวลาเริ่มต้นการทำงานและสิ้นสุดการทำงานของโครงการและกิจกรรม

ณัฏฐนันท์ เขจรนันท์ (2566) ได้กล่าวถึง การควบคุมกลยุทธ์ ว่าเป็นงานที่ต้องมีการศึกษาวางแผน และดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนต้องสามารถบูรณาการเข้ากับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ขององค์การ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างสอดดล้องกันโดยผู้ควบคุมกลยุทธ์ต้องกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติให้ประสานกับระบบกลยุทธ์ขององค์การโดยที่การควบคุมกลยุทธ์จะมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดเกณฑ์และมาตรฐาน การที่ผู้บริหารจะสามารถตรวจสอบและประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์องค์การได้ จะต้องมีวิธีการและมาตรวัดการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นไปในทิศทางและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ โดยใช้ทรัพยากรการดำเนินงานตามที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งการควบคุมกลยุทธ์ต้องกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการวัดผลงานที่เหมาะสม โดยแต่ละองค์การจะมีมาตรฐานและเกณฑ์การดำเนินงานของตนตลอดจนมีความแตกต่างกัน

2. การวัดผลการดำเนินงาน ผู้ควบคุมกลยุทธ์จะวัดผลการดำเนินงานตามวิธีการที่กำหนดในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งสะท้อนภาพรวมของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยจะเรียกการวัดผลกระบวนการเชิงกลยุทธ์ว่า "การตรวจสอบกลยุทธ์ (Strategic Audit)" ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่มีความละเอียดอ่อนและต้องดำเนินงานด้วยความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถวัดข้อมูลที่ต้องการที่จะสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. การเปรียบเทียบและประเมินผล ผู้ควบคุมกลยุทธ์นำผลลัพธ์จากการวัดผลการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนด โดยที่เป้าหมายขององค์การจะอยู่ในรูปของภารกิจและวัตถุประสงค์ ขณะที่มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นระดับของการดำเนินงานหรือผลลัพธ์ที่ยอมรับได้

4. การดำเนินการแก้ไข ผู้ควบคุมควรทำการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่างระหว่างผลการดำเนินงานกับเป้าหมายและมาตรฐานของการดำเนินงานเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงการดำเนินงานให้ได้ตามมาตรฐานและสามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้ควบคุมอาจปรับปรุงการดำเนินงานด้วยวิธีการง่าย ๆ และไม่ซับซ้อน เช่น การปรับราคา การเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน หรือการเพิ่ม หรือลดสาขา เป็นต้น ขณะที่การแก้ไขหรือปรับปรุงการดำเนินงานในบางสถานการณ์อาจมีความซับซ้อนกว่า เช่น การปรับโครงสร้างองค์การ การเปลี่ยนผู้บริหาร หรือการปรับโครงสร้างทางการเงิน เป็นต้น

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานของงานโครงการและความสำเร็จขององค์การ ว่าเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของงานโครการ และความสำเร็จขององค์การ กับค่าเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้ในรูปของผลลัพธ์ (Outcome) และผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานสามารถทำได้โดย

1. การประเมินผลเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Measurements) เป็นการพิจารณาถึงผลการปฏิบัติงานที่เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย หรือเป็นคำอธิบายถึงเกณฑ์การประเมิน ค่าเป้าหมายจะทำหน้าที่เสมือนกับเป็นเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินเชิงคุณลักษณะโดยทั่วไป ควรพิจารณาถึงค่าเป้าหมายควบคู่กัน เพราะการประเมินเชิงคุณลักษณะเป็นการประเมินในภาพกว้าง ๆ เช่น คุณภาพของการผลิต คุณภาพของบุคลากรการขาด การลา การมาสาย ซึ่งเป็นการประเมินที่ไม่เฉพาะเจาะจงและไม่ได้บ่งบอกในเชิงปริมาณ

2. การประเมินผลเชิงปริมาณ (Quantitative Measurement) เป็นการเปรียบเทียบมูลค่าของผลงานที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในเชิงปริมาณ (ตัวเลข) ซึ่งเป็นการประเมินที่มีความชัดเจน ผลจากการประเมินจะมีลักษณะทางกายภาพ ซึ่งสามารถประเมินออกมาในรูปของจำนวน ร้อยละ ระยะเวลา เป็นต้น เช่น การวัดผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ขององค์การ 35% ต่อปี กำไรต่อหุ้น 15% ปี ยอดขายเพิ่มขึ้น 20% ต่อปี เป็นต้น

3. การประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder's Audit) เป็นการพิจารณาสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การ ผู้ถือ หุ้น หรือผู้มีส่วนร่วมลงทุนในกิจการขององค์การ การประเมินผลการดำเนินงานสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียงกับองค์การ ย่อมมีมาตรฐานในการประเมินผลที่อาจมีความแตกต่างกัน อาจเป็นมาตรฐานที่มีลักษณะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็สามารถทำได้ การประเมินในลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การได้

4. การประเมินผลด้วยการเปรียบเทียบกับคู่แข่งขันทางธุรกิจ (Bench-marking) องค์การอาจนำไปเปรียบเทียบกับธุรกิจที่ดำเนินงานในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือเป็นคู่แข่งขันทางธุรกิจเพื่อใช้เป็นมาตรฐานการเปรียบเทียบการดำเนินงานขององค์การการประเมินผลจะใช้วิธีการเปรียบเทียบจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขององค์การ เช่น ด้านผลิตภัณฑ์ การบริการ วิธีการปฏิบัติงาน และอื่น ๆ หากคู่เปรียบเทียบสามารถทำได้ดีกว่าองค์การผลลัพธ์ที่ได้จากการเปรียบเทียบนั้น องค์การควรนำมาใช้ ในการปรับปรุงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการดำเนินงาน

5. การประเมินผลด้วยแบบจำลอง บาลานซ์สกอร์ การ์ด (Balance Scorecard: BSC) เป็นเครื่องมือทางด้านการจัดการที่ช่วยในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยอาศัยการวัดหรือประเมินผลที่จะช่วยทำให้องค์การเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จขององค์การ โดยการนำแบบจำลอง บาลานซ์สกอร์ การ์ด มาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะครอบคลุมปัจจัยหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย

5.1 ด้านการเงิน (Financial Perspective) เป็นการพยายามให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การเกิดความมั่นใจว่า จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนและการจัดการความเสี่ยงหลักที่เกี่ยวกับธุรกิจได้อย่างเหมาะสม และสามารถตอบสนองความต้องการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การได้เท่าเทียมกันและทุกคน

5.2 ด้านลูกค้า (Customer Perspective) เป็นการพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างความสุขให้กับลูกค้าและเข้าใจในตัวลูกค้า

5.3 ด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) เป็นการพยายามบอกถึงประสิทธิภาพภายในองค์การ และเป็นการบอกถึงว่า "องค์การมีอะไรดี" ลูกค้าถึงเลือก ซื้อสินค้าจาก

องค์การ เช่น การพัฒนานวัตกรรมสินค้า การบริการที่ดีและเป็นเลิศเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

5.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นการพยายามปรับเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะทำให้องค์การสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน หรือเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น

ชุติมันต์ สะสอง (2567) ได้กล่าวถึง การประเมินผลและการควบคุม ว่าเป็นการตรวจสอบกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานทั้งหมดขององค์การ เพื่อเปรียบเทียบดูว่าผลการปฏิบัติงานจริงกับผลการดำเนินงานที่ตั้งความมุ่งหวังไว้บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้จัดการทุกระดับจะนำข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินในขั้นนี้ไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่อไป

เมื่อนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติแล้วก็ต้องมีการติดตามและประเมินผลในภาพกว้าง การประเมินค่ากลยุทธ์เป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์จึงอยู่ที่ผลตอบแทนจากการลงทุน กลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นเพิ่มมูลค่าขึ้น ย่อมจัดเป็นกลยุทธ์ที่ดี นำความสำเร็จมาสู่องค์การ ทางกลับกันกลยุทธ์ที่ให้ ผลตอบแทนจากการลงทุนติดลบ คือ กลยุทธ์ที่ทำลายความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น จัดเป็นกลยุทธ์ที่ไม่ประสบความสำเร็จ หรือสอบตกในการประเมินผล

การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control and Evaluation) จึงเป็นงานขั้นสุดท้ายในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นงานของผู้จัดการระดับสูง (Top Management) ที่จะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานทั้งหมดตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ว่าบรรลุผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้มากน้อยแค่ไหน ซึ่งการที่จะทราบผลงานดังกล่าวได้ก็ต้องอาศัยการเปรียบเทียบผลการประเมินที่ได้จากผลการปฏิบัติจริง (Actual Performance) กับผลการดำเนินงานที่ตั้งความมุ่งหวังไว้ (Desired Performance) ตั้งแต่ก่อนลงมือปฏิบัติหากปรากฏว่าผลที่ได้จากการดำเนินงานจริงต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ผู้บริหารควรจะต้องหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป ซึ่งกรรมวิธีดังกล่าวนี้เรียกว่า "การควบคุม" (Control) ที่มีหมายความว่า เป็นการควบคุมการดำเนินเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามแผนที่กำหนดไว้ นั่นเอง

สรุปได้ว่า การควบคุมกลยุทธ์นั้นมีความสำคัญต่อการวางแผนกลยุทธ์อย่างมากเพราะการวางแผนที่ไม่มีการกำหนดแนวทางในการควบคุม ไม่อาจมั่นใจได้เลยว่าความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ตามเป้าหมาย การควบคุมกลยุทธ์นั้นแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนได้แก่ การกำหนดสิ่งที่จะวัดหรือประเมิน กำหนดการตรวจสอบกลยุทธ์ ทำการเปรียบเทียบประเมินผล และการดำเนินการปรับปรุง สำหรับเทคนิคการบริหารที่นิยมใช้ในการควบคุมกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการควบคุมกลยุทธ์ที่มีสำคัญเพราะการประเมินจะให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้ประกอบการ อันนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนากลยุทธ์อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมกลยุทธ์นั้นเมื่อนำไปปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

ความหมายของโครงการ

Kloppenborg (2012) ได้ให้ความหมายโครงการ ว่าหมายถึง การดำเนินงานเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ หรือผลลัพธ์ในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งต้องมีการจัดระบบงานให้เป็นไปตามแผนโดยอาศัยข้อมูลจริง ภายใต้เงื่อนไขจำกัดด้านเวลา งบประมาณ และบุคลากร โดยกระบวนการบริหารจัดการต้องครอบคลุม ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบโครงการ ซึ่งการวางแผนและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ศดานนท์ วัตตธรรม (2560) ได้ให้ความหมายของ โครงการ ว่าหมายถึง กิจกรรมภายใต้แผนงานที่ต้องดำเนินการ มีการกำหนดทรัพยากรที่ใช้ กำหนดรายละเอียดของกิจกรรม และมีระยะเวลาดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

พิชิต ฤทธิ์จำรูญ (2562) ได้ให้ความหมายของ โครงการ ว่าหมายถึง การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานที่มีวัตถุประสงค์เด่นชัด มีกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานโครงการประกอบด้วยงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีเป้าหมายเดียวกัน

สมคิด พรมจุ้ย (2563) ได้ให้ความหมายของ โครงการ ว่าหมายถึง หน่วยงานย่อยของแผนงาน หรือกลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีลักษณะเด่นชัดมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำ โครงการจะประกอบด้วยงาน (Taks) และกิจกรรม (Activity)

กิตติคุณ อินทนนท์ (2567) ให้ความหมายของ โครงการ ว่าหมายถึง กิจกรรมหรืองานภายใต้แผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งมีการกำหนดจุดประสงค์รายละเอียดต่าง ๆ มีวิธีดำเนินการ และผู้รับผิดชอบดำเนินการต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนงานที่ระบุไว้

สรุปได้ว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมหรือแผนงานย่อยที่มีความเฉพาะเจาะจงและไม่ใช่ภารกิจประจำ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนภายใต้เงื่อนไขจำกัดด้านทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากร ทั้งนี้โครงการจะต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดที่แน่นอน มีกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนางานให้เกิดผลลัพธ์ที่สมบูรณ์ตามแผนงานที่วางไว้

ลักษณะโครงการที่ดี

สิน พันธุ์พินิจ (2555) ได้กล่าวถึง ลักษณะโครงการที่ดี ว่าจะต้องอยู่บนรากฐานของการวิเคราะห์ความจริงจากข้อมูลผลการวิจัย และข้อมูลเชิงประจักษ์ เขียนถูกต้องสมบูรณ์ และมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ อันจะสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ที่ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ต่างๆที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการขององค์การ

2. ตรงกับเครื่องชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว จะได้ผลผลิตและผลลัพธ์ตามเป้าหมาย

3. มีความยืดหยุ่นได้ รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนให้เกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

4. มีความถูกต้อง ทั้งด้านเนื้อหาวิชาการ ทฤษฎี และการปฏิบัติได้

5. มีความสมบูรณ์ ทั้งกิจกรรม แผนการทำงาน และแผนปฏิบัติที่แน่นอน

6.สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละสังคม รวมทั้งไม่ขัดต่อความเชื่อและค่านิยมของประชาชน เพื่อลดการต่อต้าน

7. มีความต่อเนื่อง สัมพันธ์ และเอื้ออำนวยซึ่งกันและกัน

8.สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสม หรือเทคโนโลยีพื้นบ้าน (folk technology) ในท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการได้

9. มีกรรมวิธีการประสานงานกันอย่างดีทั้งบุคคลภายในองค์การและภายนอกองค์การ

10.เป็นโครงการที่มีผลกระทบสูง รวมทั้งเป็นโครงการที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อองค์การ ชุมชน และสังคมอย่างกว้างขวาง

สมคิด พรมจุ้ย (2563) ได้กล่าวถึง ลักษณะของโครงการที่ดี ว่าโดยทั่วไปแล้วโครงการจะมีลักษณะสำคัญ 6 ประการคือ

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงการต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่ง ๆ อาจจะมีหลายข้อ

2. มีความเป็นเอกเทศ โครงการแต่ละโครงการจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงานและความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน

3. มีการกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องกลมกลืนกัน โครงการหนึ่ง ๆ จะต้องมีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง กันไปตั้งแต่เริ่มโครงการจนสิ้นสุดโครงการที่เป็นระบบและมีระเบียบ

4. มีการระบุทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานทั้งทรัพยากร ด้านบุคคล และแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนโครงการ งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่จะนำมาดำเนินงาน

5. มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดที่แน่นอน โครงการจะต้องมีการกำหนดจุดเริ่มต้น เริ่มโครงการเมื่อใด และจะดำเนินงานต่อไปจนถึงระยะเวลาใด อันเป็นเวลาสิ้นสุดโครงการ จึงไม่ใช่เป็นงานที่ทำประจำไปเรื่อย ๆ แต่มีการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน

สรุปได้ว่า ลักษณะโครงการที่ดี คือ ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดขององค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด มีวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นเอกเทศ มีกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน ตลอดจนมีการวางแผนกิจกรรมที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังต้องมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์จริง มีความถูกต้องทางวิชาการ ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งผลกระทบเชิงบวกที่มีคุณค่าต่อทั้งองค์กรและสังคมในวงกว้าง

ความหมายของการประเมินโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2559) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ได้มาซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ประเมินต้องศึกษาความต้องการของผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์อย่างครบถ้วน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการประเมินต่อไป

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2562) ได้ให้ความหมายของ การประเมินโครงการ ว่าหมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบหรือชี้บ่ง ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

สมคิด พรมจุ้ย (2563) ได้ให้ความหมายของ การประเมินโครงการ ว่าหมายถึง กระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ กล่าวคือ โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่เพียงใด สามารถทำได้ทั้งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ การประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่และการเมินผลโครงการหลังจากการดำเนินงานได้สิ้นสุดแล้ว

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อตรวจสอบคุณค่า ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทั้งในระยะก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ในการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผน บริหารจัดการ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. เพื่อการวางแผนพัฒนาโครงการ เป็นการประเมินเพื่อสนับสนุนให้โครงการบรรลุตามแผนงาน เป้าหมายของแผน มีการวางแผนการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งทำการประเมินก่อนดำเนินโครงการ เพื่อให้ทราบถึงสภาพความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ ได้แก่ การประเมินบริบท โครงการ การประเมินความต้องการจำเป็น ประเมินความพร้อมของปัจจัยนำเข้า

2. เพื่อนำสารสนเทศมาปรับปรุงโครงการ เป็นการประเมินเพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรค ข้อดี ข้อเสียการดำเนินโครงการ ทำให้มีแนวทางการปรับปรุงแก้ไขโครงการลดความเสี่ยงของผลการดำเนินโครงการ ทำให้เกิดการควบคุมคุณภาพของงาน วิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ได้แก่ การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ การประเมินกระบวนการ

3. เพื่อตัดสินผลการดำเนินโครงการ เป็นการประเมินเพื่อให้ผู้บริหารได้สารสนเทศไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจว่าโครงการนี้ควรขยายหรือยุติโครงการหรือไม่ อย่างไร ได้แก่ การประเมินสรุปหรือประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ การประเมินผลการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต การประเมินติดตามผล การประเมินผลลัพธ์ การประเมินผลกระทบ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2562) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. เพื่อหาข้อมูลสารสนเทศสำหรับช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปปฏิบัติ โดยการประเมินว่า โครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด หรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงใด เป็นโครงการที่กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการหรือจะให้การสนับสนุนหรือไม่ เพียงใด ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะอนุมัติให้ดำเนินโครงการดังกล่าว

2. เพื่อหาข้อมูลสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ เป็นการประเมินเมื่อนำโครงการไปดำเนินการระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการเพื่อปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการ ได้แก่

2.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ โดยพิจารณาว่า เมื่อดำเนินโครงการไประยะหนึ่ง วัตถุประสงค์ของโครงการยังมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

2.2 เนื้อหาของโครงการ โดยพิจารณาว่า เนื้อหาสาระหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เพียงใด เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลัง หรือพื้นเพเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

2.3 วิธีการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้นมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการจำนวนเท่าไร ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีผู้ร่วมงานในโครงการเพียงพอหรือไม่ มีการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรง หรือการสร้างแรงจูงใจหรือไม่ อย่างไร

2.4 สภาวะแวดล้อมของโครงการ เป็นการพิจารณา เกี่ยวกับนโยบายทางการเมือง หรือทางการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการว่า ให้การสนับสนุนการดำเนิน

โครงการหรือไม่ อย่างไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานในโครงการมีลักษณะ เช่นไร ขัดแย้งกันหรือไม่ เป็นอุปสรรค ต่อการดำเนินงานต่อไปหรือไม่ เพียงใด ทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการมีเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตลอดจนการยอมรับหรือให้การสนับสนุนและการต่อต้านของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทิศทางใด เหล่านี้เป็นต้น

3. เพื่อจัดหาข้อมูลสารสนเทศสำหรับช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่อเนื่อง หรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งหมายถึง การประเมินผลสรุปเมื่อสิ้นสุดโครงการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อจะได้ทราบถึงความจำเป็นว่าต้องดำเนินการโครงการดังกล่าวต่อไปอีกหรือไม่ ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการมีความคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ลงทุนไปเพียงใด และก่อให้เกิดผลข้างเคียง (side effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่ อย่างไร

4. เพื่อจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ประโยชน์ในการขอรับการสนับสนุนการดำเนินโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การสนับสนุนโครงการจากสาธารณชน การเมือง แหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพอื่น ๆ โดยต้องการรู้ว่าแหล่งดังกล่าวนี้ มีแหล่งใดบ้างที่ให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริง เมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น

5. เพื่อที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางหรือต่อต้านโครงการ จากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่ 4 บางครั้งโครงการที่ดำเนินการอยู่นั้นก็อาจจะถูกขัดขวางหรือต่อต้าน ทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้โดยสะดวก และอาจจะไม่ได้รับการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าแหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขป้องกัน หรือปรับปรุงให้สามารถดำเนินโครงการได้โดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง การได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน แต่มีผลต่อโครงการเช่น พื้นฐานด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

สมคิด พรมจุ้ย (2563) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. เพื่อนำข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. เพื่อให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินการโครงการ

4. เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป

5. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานโครงการว่าเป็นอย่างไร คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

6. เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ คือ เป็นกระบวนการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดใน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนดำเนินโครงการ เพื่อใช้วางแผน ตรวจสอบความจำเป็น ความเป็นไปได้ และความพร้อมของทรัพยากร ระยะระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ค้นหาปัญหาอุปสรรค และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และ ระยะสิ้นสุดโครงการ เพื่อประเมินความสำเร็จ ความคุ้มค่า และผลกระทบ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะยุติ ปรับปรุง หรือขยายผลโครงการต่อไป อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำคัญในการขอรับการสนับสนุนจากแหล่งต่างๆ และช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้ทราบถึงผลการทำงานของตนเอง

ความสำคัญของการประเมินโครงการ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2562) กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินโครงการ ไว้ดังนี้

1. การประเมินโครงการ มีวัตถุประสงค์มากกว่าการตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แต่ยังครอบคลุมไปถึงการตรวจสอบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจด้วย

2. การประเมินโครงการมิได้จำกัดอยู่เพียงการตรวจสอบผลขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้น เมื่อดำเนินโครงการได้เสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประเมินความเหมาะสมและความพร้อมของการจัดทำโครงการก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินความก้าวหน้าในระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ

3. การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่สนใจในการหาคำตอบต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะโครงการใดโครงการหนึ่ง ไม่ให้ความสนใจเรื่องการค้นหาทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการสรุปอ้างอิงต่อไป หากแต่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะโครงการนั้น ๆ ซึ่งไม่เหมือนกับการวิจัย

4. การประเมินโครงการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการโครงการ ที่ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศป้อนกลับ เพื่อการตัดสินใจในการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

5. การประเมินโครงการเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารจัดการโครงการหรือผู้ปฏิบัติงานโครงการ แนวโน้มของการประเมินโครงการในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ แทนที่จะเป็น

หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลภายนอกเป็นผู้ประเมิน แต่หากเน้นความสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เป็นผู้ประเมินเอง และในลักษณะของการประเมินตนเอง (self-evaluation) ด้วย

สมคิด พรมจุ้ย (2563) กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินโครงการ ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เห็นแนวทาง หรือ กรอบความคิดในการประเมินการเรียนรู้เรื่องรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย จะทำให้เกิดประสบการณ์ในการ ตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบการประเมินได้อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมิน

2. ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินมีความคมชัดและครอบคลุม เนื่องจากรูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบ มีกรอบความคิดเชิงเหตุผล ดังนั้นการเลือกใช้ หรือประยุกต์ใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ก็มีแนวโน้ม ที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับรูปแบบนั้นได้

3. ช่วยให้กำหนดตัวแปรหรือประเด็นสำคัญในการประเมินได้อย่างชัดเจน

4. ทำให้ผลงานการประเมินมีความเป็นระบบ ครอบคลุม เป็นที่ยอมรับและสื่อความหมายได้ชัดเจน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประเมินโครงการ คือ เป็นเครื่องมือทางบริหารที่ช่วยสร้างระบบข้อมูลป้อนกลับเพื่อการตัดสินใจที่แม่นยำ โดยความสำคัญครอบคลุมตั้งแต่การวางรากฐานการดำเนินงาน ที่ช่วยให้ผู้บริหารเห็นกรอบแนวคิดและกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างคมชัดและเป็นระบบ การควบคุมคุณภาพที่ไม่ได้จำกัดเพียงการตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายในช่วงท้าย แต่ยังรวมถึงการประเมินความพร้อมก่อนเริ่มงานและการติดตามความก้าวหน้าเพื่อปรับปรุงโครงการให้ทันท่วงที นอกจากนี้ยังช่วยให้ตรวจพบผลกระทบที่ไม่ได้คาดหมาย และสนับสนุนให้เกิดการประเมินตนเอง (Self-evaluation) ของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้ได้สารสนเทศเฉพาะเจาะจงที่สะท้อนข้อเท็จจริงของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือมากกว่าการวิจัยทั่วไป

ประเภทของการประเมินโครงการ

เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้แบ่งการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การประเมินความต้องการจำเป็น (Need assessment) เป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งการดำเนินโครงการต้องมีการวางแผนของโครงการนั้นไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง นักประเมินให้ความสนใจเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อประเมินและเชื่อว่าการวางแผนโครงการจำเป็นต้องจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมินนั้นก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ

2. การประเมินกระบวนการ เป็นการตรวจสอบความพยายามของโครงการว่าได้ดำเนินการไปอย่างครบถ้วนและตรงตามแผนที่วางไว้ทุกขั้นตอนหรือไม่ การประเมินกระบวนการมีความสำคัญต่อผู้รับผิดชอบโครงการในส่วนที่เกี่ยวกับเงินทุนที่จะนำมาสนับสนุนโครงการหรือ นำมาใช้เพื่อขยาย

โครงการ จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลเบื้องต้นจากการประเมินเพื่อให้ทราบว่าโครงการมีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงใด และน่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ซึ่งผู้บริหารโครงการสามารถปรับการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางไปสู่ความสำเร็จของโครงการได้อย่างสมเหตุสมผล

3. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินเพื่อวัดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีหลักฐานด้านข้อมูล สารสนเทศ และบริบทที่สนับสนุนผลการประเมิน ซึ่งสามารถอธิบายหรืออภิปราย ได้ ทั้งในเชิงประจักษ์และเชิงเหตุผล มีวิธีการและตัวบ่งชี้ของการประเมินที่สามารถชี้แจงหรือยืนยันความเป็นไปได้และยอมรับได้

4. การประเมินประสิทธิภาพ เป็นการประเมินความสำเร็จของโครงการด้านความคุ้มค่าในเชิงประสิทธิภาพ เช่น ความสำเร็จของโครงการเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่ลงทุนไป เป็นต้น เนื่องจากการประเมินประสิทธิภาพจะช่วยเสริมให้โครงการสามารถดำเนินการอย่างสอดคล้องกับสภาวะการณ์ของสังคม

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2562) ได้แบ่งการประเมินโครงการออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การจำแนกตามบทบาทของการประเมิน แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ประเภท ตามบทบาทของการประเมินดังนี้

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) มีบทบาทสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการ โดยประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมุ่งตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนการดำเนินงาน ตลอดจนการศึกษาความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความราบรื่นสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้โดยมุ่งหวังให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

1.2 การประเมินผลสรุปรวม (summative evaluation) มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลเชิงสรุป เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ โดยประเมินหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้ว เพื่อมุ่งตรวจสอบว่าโครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่ เกิดความคุ้มค่าเพียงใด ผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจว่า ควรยุติหรือปรับขยาย ดำเนินโครงการในช่วงต่อไป

2. การจำแนกตามหลักที่ยึดในการประเมิน แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินที่ยึดเป้าหมายของโครงการ (goal based evaluation) เป็นการประเมินที่ใช้เป้าหมายของโครงการเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับผลสำเร็จของโครงการ เรียกว่า การประเมินแบบอิงเป้าหมายของโครงการ เป็นการประเมินที่ตัดสินคุณค่าของโครงการ

โดยการเปรียบเทียบผลของโครงการกับผลที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ เป็นการตีคุณค่าของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามที่คาดหวัง

2.2 การประเมินที่ไม่ยึดเป้าหมายของโครงการ (goal-free evaluation) เป็นการประเมินที่อิสระจากเป้าหมายของโครงการ โดยพิจารณาจากผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากโครงการ แม้ว่าผลดังกล่าวนั้นจะเป็นหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการก็ตาม กล่าวคือ การตัดสินคุณค่าของโครงการควรเน้นที่การตีค่าของผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดจากโครงการ ซึ่งประกอบด้วยประเมินผลลัพธ์ที่คาดหวังตามเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหวัง เช่น ผลกระทบต่าง ๆ อันอาจเป็นทั้งผลพลอยได้และผลพลอยเสีย เป็นต้น

3. การจำแนกตามระยะเวลาที่ประเมิน จากรูปแบบการประเมิน ซิปโมเดล (CIPP Model) ได้ใช้เป็นฐานความคิดในการจำแนกตามระยะเวลาที่ประเมิน จึงได้แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Pre-evaluation) เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการ ซึ่งเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการของโครงการโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ก่อนจัดทำโครงการ ซึ่งอาจทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 ประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment) เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมหรือประเมินบริบทที่มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อกำหนดเป็นโครงการ โดยการประเมินความต้องการจำเป็นระดับผู้รับบริการและความต้องการจำเป็นระดับองค์การผู้ให้บริการ แล้ววิเคราะห์รายการความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขเรียงตามลำดับ จากนั้นกำหนดเป็นโครงการเพื่อการแก้ไขต่อไป

3.1.2 การประเมินความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการ (Project appraisal/ feasibility study) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้กำหนดโครงการเสร็จแล้ว เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ความสมเหตุสมผลของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการก่อนนำไปปฏิบัติจริง รวมทั้งตรวจสอบโอกาสที่โครงการนั้นจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โอกาสได้รับแรงต้าน หรือแรงเสริมต่าง ๆ

3.2 การประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ (Implementation evaluation Process evaluation/ Ongoing evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงานในขณะที่นำโครงการไปปฏิบัติเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของโครงการเป็นช่วง ๆ ว่าการดำเนินโครงการได้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีจุดแข็ง จุดอ่อน และมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จะนำมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินโครงการ เพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในช่วงการดำเนินงาน

ต่อไป การประเมินระหว่างการดำเนินโครงการนี้ต้องอาศัยกลไกของระบบการนิเทศ กำกับติดตามงานมาช่วย จึงจะทำให้การดำเนินโครงการและการประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การประเมินหลังการดำเนินโครงการ (Post-evaluation) เป็นการประเมินผลผลิต เมื่อการดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า ผลการดำเนินโครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบผลกระทบหรือผลข้างเคียงว่า มีอะไรเกิดขึ้นตามมาอีกบ้าง การประเมินหลังการดำเนินโครงการจึงมีจุดเน้นอยู่การประเมินผลที่เกิดขึ้น และผลกระทบของโครงการและการประเมินผลสรุปรวมของโครงการทั้งหมด

4. การจำแนกตามสิ่งที่มุ่งประเมิน สตัฟเฟิลบีมและคณะ ได้พัฒนากรอบแนวคิดการประเมินเพื่อสนองตอบต่อการตัดสินใจของนักบริหารจัดการ โดยเสนอเป็นรูปแบบการประเมินเรียกว่า โดยรูปแบบการประเมินเรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) ซึ่งได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ

4.1 การประเมินบริบท (context evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ โดยประเมินเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย สภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาและความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่า มีความสอดคล้องเอื้อต่อการจัดทำโครงการหรือไม่ ตลอดจนความเป็นไปได้และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการให้มีความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยเหนือและบริบทหรือสภาพขององค์การที่จะจัดทำโครงการ

4.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางโครงการ กำหนดวิธีการและกลวิธีดำเนินโครงการ โดยประเมินความพร้อมทั้งในเชิงคุณภาพและความพอเพียงของทรัพยากรต่าง ๆ ก่อนเริ่มโครงการว่า มีทรัพยากรพร้อมที่จะดำเนินโครงการได้หรือไม่ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินโครงการและวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.3 การประเมินกระบวนการ (process evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำโครงการไปปฏิบัติ โดยประเมินขณะดำเนินโครงการเพื่อศึกษาความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจ

4.4 การประเมินผลผลิต (product evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ โดยประเมินหลังจากการดำเนินโครงการสิ้นสุดแล้วประกอบด้วยการประเมินผลลัพธ์ และการประเมินผลกระทบ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของผลผลิตของโครงการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพแล้วการตัดสินใจทบทวนโครงการว่า ควรจะคงไว้ ปรับขยาย หรือล้มเลิกโครงการ

5. การจำแนกตามผู้ประเมิน ถ้าพิจารณาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การหรือโครงการที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน จะแบ่งการประเมินออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

5.1 การประเมินภายใน (internal evaluation) เป็นการประเมินโดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การ หรือผู้ที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมุ่งประเมิน เรียกว่า ผู้ประเมินภายใน ข้อดีของการประเมินวิธีนี้คือ ผู้ประเมินจะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมิน สะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่มีข้อเสียในเรื่อง ความลำเอียงของผู้ประเมินอาจทำให้ผลการประเมินขาดความตรงและความน่าเชื่อถือ

5.2 การประเมินภายนอก (external evaluation) เป็นการประเมินโดยให้บุคคลภายนอกองค์การที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มุ่งประเมินเป็นผู้ประเมิน เรียกว่า ผู้ประเมินภายนอก อาจเป็นนักประเมินมืออาชีพ หรือบุคคลที่อยู่หน่วยงานอื่น ข้อดีของการประเมินวิธีนี้คือ ผู้ประเมินมีความเป็นกลาง ลดความลำเอียงไปได้ ทำให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อเสีย คือ ผู้ประเมินภายนอกไม่เข้าใจในรายละเอียดของโครงการที่มุ่งประเมินดีพอ และอาจไม่ได้รับความร่วมมือในการดำเนินการประเมินจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีทัศนคติเชิงลบต่อการประเมินว่าการประเมินเป็นการมาจับผิดจึงไม่ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ทำอาจให้ผลการประเมินมีความคลาดเคลื่อนไปจากสิ่งที่เป็นจริง

สมคิด พรมจุ้ย (2563) ได้แบ่งการประเมินโครงการออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W.Tyler) ครอนบาด (Cronbach) และเคริกแพตทริค (Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลสารสนเทศ สำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake) สคริฟเว่น (Scriven) โพรวัส (Provus)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่ง ข้อมูล และข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือก ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch) สตัฟเฟิลบิม (Stufflebeam) อัลคิน (Alkin)

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทการประเมินโครงการ สามารถจำแนกได้หลากหลายมิติ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยสรุปได้เป็น 3 ด้านหลัก คือ จำแนกตามระยะเวลาและบทบาท ซึ่งมีตั้งแต่การประเมินก่อนเริ่มเพื่อวิเคราะห์ความต้องการและความเป็นไปได้

การประเมินระหว่างดำเนินงานเพื่อปรับปรุงความก้าวหน้า และการประเมินหลังสิ้นสุด เพื่อสรุปผลสำเร็จและความคุ้มค่า จำแนกตามหลักเกณฑ์และสิ่งที่มุ่งประเมิน ทั้งการอิงเป้าหมายที่วางไว้ หรือการเปิดกว้างเพื่อดูผลกระทบข้างเคียงที่ไม่ได้คาดหวัง และสุดท้ายคือ จำแนกตามตัวผู้ประเมิน ระหว่างการประเมินภายในที่เน้นความเข้าใจลึกซึ้งกับการประเมินภายนอกที่เน้นความเป็นกลางและความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้ผลสรุปที่สมบูรณ์และเป็นระบบที่สุด

รูปแบบของการประเมินโครงการ

สมคิด พรมจุ้ย (2563) กล่าวว่า รูปแบบของการประเมินมีหลายประเภท ซึ่งสามารถสรุปและนำเสนอทั้งหมด 7 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler) เป็นผู้นำที่สำคัญในการประเมินโครงการได้ให้ความหมายของการประเมินการประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุม และเฉพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง เขาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโดยเสนอเป็นกรอบความคิด ครั้งแรกในปี ค.ศ.1943 โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวความคิดว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น

ในปี 1986 ไทเลอร์ ได้นำเสนอกรอบความคิดของการประเมินโครงการใหม่ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วนคือ

1.1 การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)

1.2 การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the learning Plan)

1.3 การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guide Program Development)

1.4 การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluating Program Implement)

1.5 การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)

1.6 การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

2. รูปแบบการประเมินของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin)

มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for the study of Evaluation Approach) จุดมุ่งเน้นของการประเมินตามแนวความคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ อัลคินได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนด

ขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ

การประเมินจะประกอบด้วยการจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ การประเมินจำเป็นต้องประเมินในเรื่องต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินระบบ (System Assessment)

2.2 การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning)

2.3 การประเมินการนำไปใช้หรือดำเนินโครงการ (Program Implementation)

2.4 การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement)

2.5 การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification)

3. รูปแบบการประเมินของ แมลคอล์ม เอ็ม โพรวัส (Melcolm M. Provus)

โพรวัส (Provus) ได้ให้ความหมายของการประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลปฏิบัติงานของแผนงาน เขาอธิบายว่ามีความไม่สอดคล้องกัน 5 ชนิดที่สามารถศึกษาได้จากการใช้แผนงาน คือ ความไม่สอดคล้องที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการคือ การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงาน กำหนดกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังจะได้รับจากการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อม เป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และกำไร

ตามรูปแบบนี้ การประเมินต้องทำโดยผู้ประเมินคณะหนึ่งที่ได้วางมาตรฐานตามความคาดหวังของโครงการเอาไว้ ต่อจากนั้นการประเมินต้องดำเนินไปโดยการหาข้อมูลใหม่ และทำการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานที่วางเอาไว้เป็นเกณฑ์ นับเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในทุกขั้นตอนของการประเมินดังกล่าวข้างต้น และตลอดโครงการอย่างต่อเนื่อง

การประเมินในแต่ละขั้นตอนถ้าหากพบข้อบกพร่องก็แก้ไขปรับปรุงในขั้นตอนนั้น ๆ ด้วยวิธีการแก้ปัญหา (Problem solving) ซึ่งประกอบด้วย การถามตัวเองเพื่อให้ได้คำตอบว่าทำไมจึงเกิดข้อบกพร่องนั้น ๆ มีอะไรเป็นสาเหตุ และมีวิธีการใดสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่มาจากสาเหตุนั้น

เมื่อผู้ประเมินทำการประเมินถึงขั้นที่ 5 ถ้าจะดำเนินการหรือเริ่มวงจรใหม่ก็ต้องทำการออกแบบใหม่ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การลงทุน ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของปัจจัยเบื้องต้นใหม่

4. รูปแบบการประเมินของสคริฟเว่น (Scriven)

ไมเคิล สคริฟเว่น (Michael Scriven) ได้ให้ความหมายของการประเมินคือ การรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินมี 2 ประการคือ

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจน ค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

สคริฟเว่น ได้เสนอแนะว่า เรื่องการประเมินเพื่อปรับปรุงหรือดูความก้าวหน้าของโครงการ การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ไม่จำเป็นต้องใช้นักประเมินอาชีพ อาจจะเป็นนักประเมินสมัครเล่น หรือเป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าหรือการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) นั้น ควรจะแยกหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจน รวมทั้งควรจะได้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างนักประเมินกับผู้ดำเนินงานในโครงการด้วย

วิธีการประเมิน ในการประเมินมีวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธีคือ

1. การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงาน หรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ ประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล เช่น เนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการ การให้คะแนน และเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ

2. การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay-off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือวัดกับนักเรียน เป็นการประเมินในส่วน ซึ่งเป็นผลที่มต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริหาร ฯลฯ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดกับผู้รับบริการ จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก

คุณค่าและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ สคริฟเว่นเป็นนักประเมินที่ให้ความสำคัญในการประเมินค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้รับ เขาเชื่อว่าการประเมินจะขาดความสมบูรณ์ ถ้านักประเมินไม่ได้

พิจารณาในเรื่องคุณค่าที่ได้รับโดยการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการ สิ่งที่ต้องพิจารณามี 3 ประการคือ

2.1 ความเป็นประโยชน์ นักประเมินควรจะต้องพิจารณาดูว่า สิ่งที่ลงทุนไปนั้นมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ไปหรือไม่

2.2 ขวัญ หรือกำลังใจ หรือคุณธรรม เป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินโครงการ ควรพิจารณาด้วยว่า ผลของโครงการจะทำให้ขวัญและกำลังใจ หรือ คุณธรรมของผู้ร่วมโครงการเป็นอย่างไร

2.3 ค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องที่สำคัญมาก แต่นักประเมินไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากมีความยุ่งยากในการประเมิน

5. รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake)

โรเบอร์ต อี สเตค (Robert E. Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินใช้แนวคิดของครอนบาค และสคริฟเว่น เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติการประเมินของสเตค ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่นักประเมินนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ การประเมินโครงการตามความเห็นของสเตคเพื่อนำไปสู่การตัดสินคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายของการประเมินมีอยู่ 2 ประการคือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆ ที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของโครงการ

วิธีการประเมิน สเตค ได้เสนอโครงสร้างของรูปแบบการประเมินใช้ชื่อว่า รูปแบบการประเมินเคาน์ทีแนนซ์ (Countenance Model) ซึ่งตามโครงสร้างของรูปแบบนี้ ได้จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ เมตริกซ์บรรยาย (Description Matrix) และเมตริกซ์ตัดสินคุณค่า (Judgement Matrix) และได้เสนอว่า ก่อนบรรยายหรือตัดสินคุณค่าของโครงการใด ๆ นักประเมินควรทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้น ๆ ด้วยการประเมินโครงการตามแนวคิดของสเตค ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลแท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมาย และวิธีการเก็บข้อมูลมีหลายวิธีข้อมูลที่ต้องการ คือ ข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ ตามรูปแบบการประเมินนี้ สเตคได้พัฒนารูปแบบการประเมินโดยใช้แนวคิดของครอนบาค และสคริฟเว่น เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ ในการประเมินของสเตค ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่นักประเมินนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ การประเมินตามความคิดเห็นของสเตค หมายถึงกระบวนการที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายของการประเมินมีอยู่ 2 ประการ คือ เพื่อต้องการให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของโครงการ ในการประเมินผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการบรรยาย และต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น

การปฏิบัติและผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้วตัดสินใจ ตามรูแบบการประเมินนี้ ได้จำแนกสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการประเมินออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. สิ่งนำหรือปัจจัยเบื้องตัน (Antecedent) หมายถึง สภาพเงื่อนไขที่มีอยู่ก่อนแล้ว หรือปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ

2. การปฏิบัติ (Transaction) หมายถึง กิจกรรมดำเนินการ กิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียนพฤติกรรมระหว่างบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เป็นต้น

3. ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงาน (Outcomes) หมายถึง ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการ

ในการเก็บข้อมูล ผู้ประเมินจะต้องบันทึกข้อมูล ทั้งสามชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. ความคาดหวังหรือแผนงาน (Intents) หมายถึง สิ่งที่คาดหวังไว้ จำแนกเป็นความคาดหวังกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงานโครงการ

2. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observations) หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริงซึ่งจำแนกเป็นสภาพการณ์ ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงาน

3. มาตรฐาน (Standards) หมายถึง แนวทางการดำเนินงานคุณลักษณะที่ควรจะมี หรือควรจะได้รับเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

4. การตัดสินใจ (Judgements) หมายถึง การพิจารณาผลการตัดสินใจ เป็นการพิจารณาสรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

6. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบิม (Stufflebeam)

แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบิม และคณะ (Daniel L. Stufflebeam.) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องโดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมินคือ การให้สารสนเทศเพื่อการ ตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process และ Product สตัฟเฟิลบิม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) แนวทางการประเมินในด้านต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการความเป็นไปได้ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : 1) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย

7. รูปแบบการประเมินของ เคริกแพตทริค (Kirkpatrick)

โดนัลด์ แอล เคริกแพตทริค (Kirkpatrick) แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนสินสหรัฐอเมริกา อดีตประธาน ASTD (The American Society for Training and Development) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมเป็นการช่วยเหลือบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใด ๆ ควรจะจัดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิผลเพียงใด เคริกแพตทริค เห็นว่า การประเมินผลการอบรมจะทำให้ได้ความรู้อย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การฝึกอบรมนั้นได้ให้อะไรหรือเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในลักษณะใดบ้าง 2) ควรยุติโครงการชั่วคราวก่อนหรือควรดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ และ 3) ควรปรับปรุงหรือพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในส่วนใดบ้างอย่างไร ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรม เคริก แพตทริค เสนอว่าควรดำเนินการประเมินประสิทธิผลของการอบรม 4 ลักษณะ คือ

7.1 การประเมินปฏิกริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) การประเมินขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่ให้รู้ว่า ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมนั้น มีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอรม เช่น ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจหรือไม่ต่อสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมและมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกริยาตอบสนองนั้น ต้องการได้รับข้อมูลที่เป็นปฏิกริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีความหมายและความเป็นจริง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรมอันดับแรก เคริก แพตทริค กล่าวว่า มีอยู่บ่อยครั้งที่ผู้บริหารตัดสินใจให้ล้มเลิกโปรแกรมการฝึกอบรมเสีย หรือไม่ก็ตัดสินใจให้ดำเนินการฝึกอบรมต่อไป โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินปฏิกริยาตอบสนองเป็นพื้นฐาน วิธีการที่จะช่วยให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกริยาตอบสนอง ที่มีความหมายและตรงตามความจริงจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่

7.1.1 กำหนดให้แน่นอนชัดเจนลงไปว่าต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกริยาตอบสนองของเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม ฯลฯ

7.1.2 ออกแบบของเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูล

7.1.3 ข้อคำถามที่ใช้ ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูลหรือได้คำตอบแล้วสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี และวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้

7.1.4 กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึอบรม ได้เขียนแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถามต่างๆ

7.1.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงปฏิกริยาตอบสนอง ผ่านแบบสอบถามตามความเป็นจริง จึงไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เขียนชื่อตนเองไปในแบบสอบถาม ในการแจกแบบสอบถามเพื่อประเมินปฏิกริยาตอบสนองนี้ผู้ประเมิน ต้องแน่ใจว่าได้ให้เวลาผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ ที่จะให้คำตอบครบทุกข้อ ควรอธิบายก่อนที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะออกจากห้องฝึกอบรมเมื่อสิ้นสุดโปรแกรม พึงหลีกเลี่ยงการปล่อยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแบบสอบถามติดตัวออกไป และส่งคืนกลับมาภายหลัง

7.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ และ ทักษะอะไรบ้าง และมีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ เจตคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ ที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในโอกาสต่อไป เคริก แพตทริค ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินการเรียนรู้ไว้ดังนี้

7.2.1 ต้องการวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

7.2.2 วิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อ และคะแนนรวม โดยเปรียบเทียบระหว่าง ก่อนและหลังการฝึกอบรม

7.2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม แล้วเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร สำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และเจตคติมี 2 แบบคือ

1) ใช้แบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่เป็นแบบวัดมาตรฐาน

2) สร้างแบบสอบขึ้นใช้เอง แบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สร้างขึ้นเองนี้อาจจะใช้รูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างก็ได้

7.3 การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ การประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายาก และใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรก เพราะจะต้องออกไปติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะมีคำถามอยู่หลายข้อที่ผู้ประเมินต้องตอบให้ได้เสียก่อน เช่น ควรจะออกไปประเมินผลเมื่อไร ภายหลังการฝึกอบรม จะเก็บข้อมูลจากใครจึงจะเชื่อถือได้มากที่สุด

7.4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Results Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ ที่จะให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานอย่างไรบ้าง เป็นการประเมินผลที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การเพิ่มปริมาณการขายและการผลิต อัตราการลาออกลดลง เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะในความเป็นจริงนั้น มีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมายนอกเหนือจากการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อหน่วยงานและตัวแปรเหล่านั้น บางทีก็ยากต่อการควบคุม ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดี จึงสรุปได้ยากว่าเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกอบรม เคริก แพตทริค ได้ให้ข้อเสนอแนะในกระประเมินผลขั้นนี้ไว้ดังนี้

7.4.1 ควรวัดสภาวการณ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวการณ์ภายหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้ หรือวัดได้

7.4.2 พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งคาดว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง ในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน วิธีหนึ่งที่พอจะทำได้คือการใช้กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง

สรุปได้ว่า การประเมินการฝึกอบรมของ Kirkpatrick พบว่า การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองและประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินช่วงอบรม ส่วนประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรมและประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน ต้องประเมินต้องทิ้งช่วงเวลาหลังอบรมไปแล้วระยะหนึ่ง การประเมินรูปแบบนี้ต้องใช้สารสนเทศในการประเมินทั้ง 4 ด้านดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงรูปแบบการประเมิน Kirkpatrick’s four levels of evaluation

ระดับการประเมิน	คำอธิบาย	เครื่องมือที่ใช้
ระดับ 1 ปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction)	ประเมินความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อโครงการ	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม
ระดับ 2 ผลการเรียนรู้ (Learning)	ประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)	แบบทดสอบก่อน และหลังการอบรม (Pre and Post Test) แบบวัดเจตคติ แบบสังเกต พฤติกรรม
ระดับ 3 พฤติกรรม (Behavior)	ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม ในการทำงานหลังอบรม เป็นไปตามความคาดหวังของโครงการ	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ (ผู้ที่เกี่ยวข้อง) แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน
ระดับ 4 ผลลัพธ์ (Results)	ประเมินผลจากการอบรมทำให้เกิดผลดีต่อองค์กรหรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรในลักษณะใดบ้าง คุณภาพขององค์กรดีขึ้นหรือมีคุณภาพขึ้นหรือไม่	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ (ผู้ที่เกี่ยวข้อง) หรือพิจารณาจากผลงาน

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน Kirkpatrick’s four levels of evaluation ในการประเมินโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม มีลักษณะเป็นการประเมินที่ดำเนินการควบคู่กับการฝึกอบรม โดยการประเมินระดับปฏิกิริยาจะประเมินในช่วงเริ่มต้นการฝึกอบรมและระหว่างการฝึกอบรม การประเมินระดับการเรียนรู้จะประเมินในระหว่างและหลังการฝึกอบรม การประเมินระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจะประเมินติดตามผลในสถานที่ทำงานจริง และการประเมินระดับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรจะประเมินภายหลังการประเมินระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2559) กล่าวว่า ตามแนวความคิดของ เคริก แพทริค ได้เสนอแนวทางการประเมินผลโครงการฝึกอบรมว่า ควรดำเนินการประเมินใน 4 ลักษณะ คือ

1. ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เป็นการตรวจสอบความรู้สึกหรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

2. ประเมินผลการเรียนรู้ (Leaming Evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้โดยควรตรวจสอบให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจคติ (Attitude)

3. ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปตามความคาดหวังของโครงการหรือไม่

4. ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงาน (Results Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผลจากการอบรมได้เกิดผลดีต่อองค์กร หรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรในลักษณะใดบ้าง คุณภาพขององค์กรดีขึ้นหรือมีคุณภาพขึ้นหรือไม่

กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการทดลองตามกลยุทธ์โดยได้ประเมินโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของสภานักเรียนโรงเรียนประจำครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินของ Kirkpatrick ในการประเมินระหว่างการฝึกการอบรม ประเมินปฏิกิริยาในการตรวจสอบความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม และประเมินผลการเรียนรู้ ในการตรวจสอบผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude) ของผู้เข้ารับการอบรมหลังการฝึกอบรม การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงโดยการสังเกตพฤติกรรม และการประเมินระดับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า โรงเรียนได้รับประโยชน์อย่างไรจากการฝึกอบรม โดยมีลักษณะเป็นการตรวจสอบว่า โรงเรียนมีผลลัพธ์ที่สืบเนื่องมาจากการฝึกอบรมในประเด็นใดบ้าง มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสามารถค้นหาข้อบกพร่องของโครงการ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง

ความหมายของทักษะการจัดการตนเอง

CASEL (Collaborative for Academic, and Social, Emotional Learning) (n.d.) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารุในการกำกับสภาวะทางอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

The Greater Good in Education (n.d.) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามรถในการนำทางและเปลี่ยนแปลงความคิด อารมณ์ และพฤติกรรรมของตนเองในทางที่ดีเพื่อตัดสินใจและบรรลุเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

Joan (2001) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ความเชื่อ แรงจูงใจ และการประมวลผลทางปัญญาอย่างยืดหยุ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

ผู้เรียนที่มีทักษะที่จัดการด้วยตนเองประเมินงาน ปรับใช้กลยุทธ์ ติดตามความคืบหน้า และรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การเรียนรู้

Megan et al., (2007) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถที่ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ รวมถึงการตั้งเป้าหมาย การจัดการเวลา การตรวจสอบตนเอง และการสะท้อนตนเอง ซึ่งจำเป็นต่อความสำเร็จทางวิชาการและการพัฒนาส่วนบุคคลในศตวรรษที่ 21

Ima et al., (2017) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถในการปรับความคิด ควบคุมพฤติกรรม และควบคุมกระบวนการภายใน ทำให้บุคคลสามารถจัดการเวลา ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางวิชาการและการพัฒนาส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Muluk and Safrul (2021) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมแรงจูงใจพฤติกรรมเวลาอารมณ์ความพยายามและการโต้ตอบทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุความสำเร็จทางวิชาการทักษะเหล่านี้ ได้แก่ การกำหนดลำดับความสำคัญการประเมินกิจกรรมและการใช้กลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

Zh et al., (2020) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการริเริ่มในกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมความเป็นอิสระและความรับผิดชอบซึ่งรวมถึงการกำหนดเป้าหมาย การตรวจสอบความคืบหน้าด้วยตนเอง และการปรับกลยุทธ์ในที่สุด เพิ่มความสามารถและประสิทธิผลในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

Marlina and J (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมและจัดการพฤติกรรม ความคิด อารมณ์ และเวลา เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายส่วนตัวหรือทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Lukashenko (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเอง วางแผน และจัดการเวลา เพื่อบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลและวิชาการในบริบทของการเรียนรู้แบบอิสระ

Tayaborworn & Suksakulchai (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถในการจัดการคน ทรัพยากร และกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในบริบทขององค์กรและชีวิตประจำวัน

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง กระบวนการสำคัญที่บุคคลเป็นผู้ดำเนินการในการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกเป้าหมาย ตลอดจนการดำเนินการทั้งหมดเพื่อจะให้บรรลุเป้าหมายนั้น

กรรณิการ์ แสนสุภร และนเรศ กันธะวงค์ (2564) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการพัฒนาตนเองในบริบทและสถานการณ์ที่หลากหลาย และมีความสัมพันธ์กับการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จใจชีวิต เพราะจะช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจที่ถ่องแท้เกี่ยวกับตนเอง ความสามารถกำกับตนเองทั้งด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นและทำให้มีความสุขในชีวิต เห็นคุณค่าในตนเอง และจัดการกับอารมณ์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้

พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2567) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรู้ เข้าใจ เห็นคุณค่าในตนเอง รับผิดชอบการดำเนินชีวิตของตนเอง สามารถพัฒนากำกับ และนำพาตนเองให้ไปสู่เป้าหมายได้ เอาตัวรอดและจัดการกับปัญหา หรือสิ่งที่เข้ามาคุกคามชีวิตใน สภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตต่อไป

สรุปได้ว่า ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม และเวลา เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายส่วนตัวหรือทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถรับมือกับปัญหา ปรับตัว และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมในบริบทที่หลากหลาย

ความสำคัญของทักษะการจัดการตนเอง

Christopher et al., (2019) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญสำหรับผู้เรียน เนื่องจากช่วยให้นักเรียนสามารถสังเกตบันทึกประเมินแก้ไขและกระตุ้นพฤติกรรมของตนเองได้ ซึ่งในที่สุดจะช่วยเพิ่มผลการเรียนของพวกเขาและส่งเสริมความเป็นอิสระและความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้

Lisa et al., (2020) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองช่วยให้นักเรียนควบคุมพฤติกรรมเรียนรู้ได้ดีขึ้น และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูจัดการห้องเรียนได้ง่ายขึ้น นักเรียนทุกคนรวมถึงผู้ที่มีความต้องการพิเศษก็สามารถพัฒนาทักษะนี้ได้ จึงเป็นทักษะสำคัญที่ควรส่งเสริมในระบบการศึกษา

Muluk and Safrul (2021) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทั้งทางการเรียนและชีวิตส่วนตัว ด้วยการควบคุมตนเอง วางแผน และปรับตัวอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม

Zh et al., (2020) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญต่อนักเรียนในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารและนักเรียน และเพิ่มความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลง ในที่สุดนำไปสู่การวิวัฒนาการด้านความสามารถที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเตรียมผู้สำเร็จการศึกษาสำหรับความท้าทายในอนาคตในอาชีพของพวกเขา

Susanti (2021) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญต่อการสร้างความรับผิดชอบในตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวางแผน ควบคุมพฤติกรรม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนและการใช้ชีวิต

Lukashenko (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญเนื่องจากเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จของการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ (e-Learning) ซึ่งผู้เรียนต้องมีความสามารถในการควบคุมตนเอง วางแผน และจัดสรรเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในระบบการเรียนรู้แบบนี้บทบาทของผู้สอนไม่ได้ควบคุมกระบวนการเรียนรู้โดยตรงอีกต่อไป แต่จะเปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุนหรือที่ปรึกษาแทน ทำให้ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มที่ นอกจากนี้การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (learner-centered learning) ซึ่งเป็นแนวโน้มหลักของการศึกษาสมัยใหม่ ยังต้องอาศัยทักษะการจัดการตนเองเป็นเงื่อนไขสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง หากผู้เรียนขาดทักษะเหล่านี้ จะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การผัดวันประกันพรุ่ง ขาดแรงจูงใจหรือไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวมของระบบ e-Learning

Marlina and J (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มวินัยในการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนสามารถเอาชนะการผัดวันประกันพรุ่ง ลดความเครียดและสามารถรับมือกับความต้องการในชีวิตประจำวันได้ดี เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในยุคที่เต็มไปด้วยสิ่งรบกวน

Monica et al., (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญต่อความเป็นอิสระ ทำให้นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย จัดการเวลา และตรวจสอบการเรียนรู้ทักษะเหล่านี้ส่งเสริมความรับผิดชอบ การคิดเชิงวิพากษา และอภิปัญญา นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพและการพัฒนาส่วนบุคคลในกระบวนการเรียนรู้

Tayaborworn & Suksakulchai (2023) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองมีความสำคัญเนื่องจากเป็นทักษะที่สำคัญที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและเป็นทักษะจำเป็นสำหรับชีวิตและอาชีพในอนาคต โดยควรได้รับการส่งเสริมจากครู อาจารย์ และระบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กรรณิการ์ แสนสุภร และนเรศ กันธะวงค์ (2564) กล่าวว่า ทักษะการจัดการตนเองเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมและกำกับความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในชีวิตส่วนตัว การเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม

สรุปได้ว่า ทักษะการจัดการตนเองเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวางแผน กำกับตนเอง ประเมินและปรับปรุงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเอง

Dickie et al. (2006) ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในสาขาวิทยาศาสตร์ ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom Climate) ประกอบด้วย

1.1 บรรยากาศแบบส่งเสริมการเรียนรู้ (Fostering Environment) เป็นบรรยากาศที่ครูให้การสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดความคิดอิสระ รวมถึงการให้ความเคารพต่อนักเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น สิ่งนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการจัดการตนเอง เช่น การกำกับการเรียนรู้ และความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหา

1.2 บรรยากาศแบบเน้นการถ่ายทอดความรู้ (Transmitting Environment) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered) เน้นการบรรยายและการจดบันทึก ซึ่งส่งผลเชิงลบต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และลดทอนความตั้งใจเรียน โดยพบว่า นักเรียนหญิงมักจะเกิดความรู้สึกแปลกแยกในชั้นเรียนลักษณะนี้มากกว่านักเรียนชาย

2. แนวคิดของครูเกี่ยวกับการสอน (Teacher’s Conception of Teaching) ประกอบด้วย

2.1 แนวคิดมุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์ ครูที่มีแนวคิดนี้จะใช้วิธีการสอนเชิงโต้ตอบ เช่น การอภิปราย, การแก้ปัญหา และการใช้คำถาม วิธีการเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องคิดวิเคราะห์และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

2.2 แนวคิดมุ่งเน้นการถ่ายทอดข้อมูล ครูมักใช้วิธีการบรรยายเพื่อให้ข้อมูลเพียงอย่างเดียว โดยขาดการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลให้ ความสามารถในการจัดการตนเองของนักเรียนลดลง

3. การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning and Student Engagement) ประกอบด้วย

3.1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การใช้กิจกรรม เช่น การอภิปรายกลุ่ม, การแก้ปัญหา และการเรียนรู้แบบโต้ตอบ มีส่วนช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง เช่น การควบคุมการเรียนรู้ และการบริหารเวลา รวมถึงสร้างความมั่นใจ

3.2 บทบาทของผู้เรียนเชิงรุก การจัดห้องเรียนให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้เรียนรู้เชิงรุกจะช่วยลดช่องว่างระหว่างเพศ และช่วยส่งเสริมความมั่นใจให้กับนักเรียนหญิงได้อย่างมีนัยสำคัญ

Davidovitch & Yavich (2022) ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเอง ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom Climate) หมายถึง สภาพแวดล้อมทางสังคม อารมณ์ และวิชาการภายในชั้นเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง การสร้างบรรยากาศเชิงบวก จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย, กล้าแสดงออก, และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง

2. มิติการสอนของครู (Teaching Dimensions) แบ่งออกเป็น 2 มิติหลัก ดังนี้

2.1 มิติด้านพุทธิปัญญาหรือด้านความรู้ (Cognitive Dimension) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชัดเจนของบทเรียนถือเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของการรับรู้ความสามารถของตนเอง กล่าวคือ เมื่อบทเรียนมีความชัดเจน นักเรียนจะเกิดความมั่นใจและสามารถจัดการการเรียนรู้ของตนเองได้ดี นอกจากนี้ การจัดบทเรียนที่น่าสนใจยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการจดจ่อและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

2.2 มิติด้านจิตพิสัยหรือด้านอารมณ์ (Affective Dimension) ประกอบด้วย การให้เกียรติ, ความเข้าอกเข้าใจ, และการสนับสนุน โดยครูที่ให้การสนับสนุนและมีความเข้าใจนักเรียน จะมีอิทธิพลสูงสุดต่อระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งเมื่อนักเรียนมี Self-Efficacy สูงขึ้นก็จะส่งผลให้นักเรียนสามารถควบคุมและจัดการพฤติกรรมของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

3. การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลว่าตนเองสามารถจัดการภาระงานหรือการเรียนให้สำเร็จลุล่วงได้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการตั้งเป้าหมาย, การเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้, รวมถึงความพยายามและความยืดหยุ่นในการเผชิญปัญหา ทั้งนี้ ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง มีแนวโน้มที่จะมีทักษะการจัดการตนเองสูงตามไปด้วย เนื่องจากนักเรียนจะมีความกล้าในการตัดสินใจ, การวางแผน, และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

Garcia-Peinado (2024) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเอง ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom Climate) ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1.1 บรรยากาศทางอารมณ์ (Emotional Climate) หมายถึง สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่มีความอบอุ่น, ความปลอดภัย, และการให้การสนับสนุน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ รวมถึงความสามารถในการจัดการตนเองของเด็ก เช่น การควบคุมอารมณ์, การจัดการความเครียด, และการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน (Teacher-Student Relationship) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับศิษย์ ซึ่งประกอบด้วย ความไว้วางใจ, การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ, และ

การสนับสนุนทางอารมณ์ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อนัยสำคัญต่อความสามารถของนักเรียนในการกำกับตนเอง และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน (Peer Interactions) การมีกลุ่มเพื่อนที่ให้การสนับสนุน, การได้รับการยอมรับในกลุ่ม, และทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้งล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคม, ความเชื่อมั่นในตนเอง, และความสามารถในการควบคุมตนเอง

1.4 ความหลากหลายและการยอมรับความแตกต่าง (Diversity and Inclusion) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม, ภาษา, และภูมิหลัง จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง กล้าแสดงออก และส่งเสริมพัฒนาการด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง

2. การสนับสนุนทางอารมณ์และการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (Emotional Support & Social-Emotional Learning: SEL) ประกอบด้วย

2.1 บทบาทของครูในการส่งเสริมทักษะ (Teacher's Role in Skill Development) ครูผู้สอนทักษะทางอารมณ์ เช่น การระบุอารมณ์, การควบคุมอารมณ์, และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการกำกับตนเอง และการจัดการตนเองได้ดียิ่งขึ้น

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (SEL Activities) การเลือกใช้เครื่องมือและกิจกรรม เช่น การบันทึกอารมณ์ , การแสดงบทบาทสมมติ, หรือการใช้นิทานที่เน้นเรื่องอารมณ์ จะช่วยสร้างประสบการณ์จริงในการเรียนรู้การจัดการอารมณ์ในชีวิตประจำวัน

3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และความเป็นอิสระ (Learning Environment & Autonomy) ประกอบด้วย

3.1 ความเป็นอิสระและการมีส่วนร่วม (Autonomy and Participation) การจัดห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม จะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านการกำกับตนเอง

3.2 การมอบหมายความรับผิดชอบ (Responsibility Assignment) การมอบหมายภาระงาน เช่น กิจกรรมกลุ่มหรืองานดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียน เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการจัดการตนเองผ่านสถานการณ์จริง

4. บริบทครอบครัวและสังคม (Family and Social Context) บริบทของครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ล้วนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดการตนเองของเด็ก ดังนั้น ครูจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบริบทเหล่านี้เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิธีการสอน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม

อนุธิดา ศรีนพรม, & สัจธรรม พรทวีกุล (2566) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเอง ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) กระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนริเริ่มเอง ตั้งเป้าหมาย วางแผน ค้นคว้า และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้นักเรียนรู้จักจัดการพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของตนเอง ส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบ มีวินัย และความมั่นใจในตนเอง

2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) ผู้ที่มีทักษะการจัดการตนเองดีมักสามารถปรับตัวได้ดี แม้ในสถานการณ์ที่กดดันหรือสร้างความทุกข์ใจ การรู้จัก ยอมรับ เข้าใจ และมองปัญหาในมุมใหม่ (Reframing) ช่วยให้จัดการอารมณ์ด้านลบได้ดีขึ้น การใช้จุดเด่นหรือจุดแข็งส่วนบุคคลมาพัฒนาตนเอง ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

3. ปัจจัยด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อม (Family and Environment Factors) สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียน ส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในตนเอง ครูและผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศสนับสนุน ซึ่งเอื้อต่อการฝึกฝนทักษะการจัดการตนเอง

4. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียน (Learner-Centered Learning) การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการเรียนรู้ ทำให้รู้จักวางแผน และจัดลำดับความสำคัญ ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการจัดการตนเองดีกว่าการเรียนรู้แบบสอนโดยครูเป็นศูนย์กลาง

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ และคณะ (2567) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเอง ประกอบไปด้วย 5 ปัจจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Center Competencies) ครูต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถวางแผน ควบคุม และประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ เชื่อมโยงโดยตรงกับทักษะการจัดการตนเองเพราะนักเรียนสามารถจัดการตนเองได้ดีขึ้น เมื่อมีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

2. บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom Climate) พบว่า มีผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ, จิตใจ, อารมณ์ และสังคม บรรยากาศที่ดี ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นและทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียน เช่น การตั้งเป้าหมาย การควบคุมพฤติกรรมตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ และทักษะการจัดการตนเอง

3. เจตคติต่อการบริหารงานวิชาการ (Academic Administration Attitude) ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน มีผลต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน หากผู้บริหารมีทัศนคติที่ดี จะส่งเสริมให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียน

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (Academic Leadership) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และส่งเสริมการเรียนรู้ของครู มีผลต่อบรรยากาศในโรงเรียนและห้องเรียน สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนา Self-Management ได้ดียิ่งขึ้น

5. บรรยากาศในโรงเรียน (School Climate) บรรยากาศโดยรวมของโรงเรียนทั้งทางกายภาพและสังคม เช่น ความเป็นระเบียบ ความปลอดภัย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร มีผลต่อความรู้สึกมั่นคงและความเชื่อมั่นของนักเรียน สัมพันธ์กับความสามารถในการจัดการตนเอง

สรุปได้ว่า ทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น บรรยากาศในห้องเรียน ความสัมพันธ์กับครูและเพื่อน วิธีการสอนของครู และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หากห้องเรียนอบอุ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดและลงมือทำเอง จะช่วยให้นักเรียนมั่นใจและจัดการการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ ความเชื่อมั่นในตนเอง การสนับสนุนทางอารมณ์จากครู ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ก็ล้วนมีส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนสามารถวางแผน ควบคุม และประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง

Gaumer Erickson et al., (2017) องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง กระบวนการกำหนดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง วัดผลได้ ทำได้จริง มีความเกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลา (SMART Goals) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถมีทิศทางในการดำเนินชีวิตและพัฒนา

2. การจัดระเบียบ/การวางแผน (Organizing) หมายถึง ความสามารถในการวางแผนลำดับความสำคัญ จัดตารางเวลา และจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมความสำเร็จ

3. การติดตามความก้าวหน้า (Monitoring Progress) หมายถึง การสังเกตและประเมินผลความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจปรับปรุงหรือเปลี่ยนแผน

4. การควบคุมอารมณ์ (Managing Emotions) หมายถึง ความสามารถในการระบุอารมณ์ของตนเอง เข้าใจผลกระทบของอารมณ์ต่อพฤติกรรม และใช้วิธีควบคุมตนเองอย่างเหมาะสม

Ostrianina and Drobitko (2021) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) 2) การวางแผน (Planning) 3) การตัดสินใจ (Decision-making) 4) การดำเนินการและการจัดระเบียบ (Implementation & Organization) 5) การควบคุม (Control) และ 6) การสื่อสารและข้อมูล (Information & Communication)

Susanti (2021) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แรงจูงใจในตนเอง (Self-motivation) หมายถึง ความสามารถในการกระตุ้นตนเองให้เริ่มต้นและดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

2. การจัดระเบียบตนเอง (Self-organization) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน จัดตารางเวลา และเตรียมความพร้อมในการเรียนอย่างเป็นระบบ

3. การควบคุมตนเอง (Self-control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม อารมณ์ และความคิดของตนเองให้อยู่ในแนวทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์

4. การพัฒนาตนเอง (Self-development) หมายถึง ความสามารถในการประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง

Ahieieva & Plotnichenko (2022) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย7 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การปกครองตนเอง (Self-governance) หมายถึง การแบ่งสรรทรัพยากรของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ส่งผลเสียต่อผู้อื่น และยังเป็นประโยชน์ต่อตนเอง เช่น การจัดสรรเวลา การมอบหมายงาน และการกำหนดกลยุทธ์การทำงานขององค์กรร่วมกับบุคลากร

2. การพัฒนาตนเอง (Self-development) หมายถึง การรู้จักตนเอง เห็นข้อจำกัดหรือจุดอ่อนของตนในด้านวิชาชีพ และพัฒนาศักยภาพในด้านนั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มระดับความเป็นมืออาชีพ

3. การควบคุมตนเอง (Self-control) หมายถึง ความสามารถในการประเมินและปรับพฤติกรรมของตนให้เหมาะสม สามารถควบคุมการกระทำและอารมณ์เมื่อต้องเผชิญปัญหา หรือสถานการณ์กดดัน

4. การแสดงศักยภาพ (Self-realization) หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถที่แท้จริง โดยอาศัยทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และการพิสูจน์ตนเองว่าเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่

5. การวิเคราะห์ตนเอง (Self-analysis) หมายถึง การตรวจสอบ ศึกษา และวิเคราะห์ความสามารถจุดแข็ง จุดอ่อน ทรัพยากร และความรู้ของตน เพื่อวางแผนพัฒนาในอนาคตอย่างตรงจุด

6. การวางแผนและจัดการเวลา (Time planning) หมายถึง การจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคนิคการวางแผน เพื่อให้ทำงานได้ตรงเวลาและลดความล่าช้า

7. การบรรลุเป้าหมาย (Goal realization) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนและลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้ ซึ่งถือเป็นผลลัพธ์สำคัญของการใช้ Self-management อย่างมีประสิทธิภาพ

Lukashenko (2022) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ระยะสั้นและระยะยาว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดมุ่งหมาย

2. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน จัดสรรเวลา ทรัพยากร และพลังงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization) หมายถึง การระบุงานหรือกิจกรรมที่มีความสำคัญและเร่งด่วน เพื่อสามารถบริหารเวลาและความพยายามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การควบคุมตนเอง (Self-control) หมายถึง ความสามารถในการรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งรบกวนและรักษาเป้าหมายให้คงที่

5. การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Self-motivation) หมายถึง การกระตุ้นให้ตนเองลงมือทำงานแม้ในสภาวะที่ไม่เอื้ออำนวย โดยไม่ต้องพึ่งพาแรงผลักดันจากภายนอก

6. การประเมินตนเอง (Self-assessment) หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการของตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

7. การบริหารเวลา (Time Management) หมายถึง การจัดระเบียบและใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการภารกิจที่หลากหลายได้ภายในเวลาที่กำหนด

Yunger et al., (2022) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดระเบียบตนเอง (Self-organization) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน ควบคุม จัดลำดับกิจกรรมของตน ทั้งในมิติเวลา พื้นที่ การสื่อสาร และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. การพัฒนาตนเอง (Self-development) หมายถึง การพยายามเรียนรู้และปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพทั้งในด้านส่วนตัวและวิชาชีพ

3. การควบคุมตนเอง (Self-control) หมายถึง การควบคุมอารมณ์ พฤติกรรม และปฏิกิริยาตอบสนอง เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความกดดัน

4. การประเมินตนเอง (Self-evaluation) หมายถึง การประเมินผลงาน ความสามารถ จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงที่เหมาะสม

5. การจัดการเวลา (Time management) หมายถึง การใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพผ่านเทคนิคหรือวิธีการที่พิสูจน์แล้ว เช่น การตั้งเป้าหมาย การลำดับความสำคัญ และการหลีกเลี่ยงการเสียเวลา

6. การปกครองตนเอง (Self-governance) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ กำหนดเป้าหมายของตนเอง และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายนั้นด้วยตนเอง

Marlina and J (2023) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารเวลา (Time Management) หมายถึง การวางแผนและใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการงาน (Task Management) หมายถึง การลำดับความสำคัญและจัดระบบการทำงาน

3. การควบคุมตนเอง (Self-control) หมายถึง การควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เหมาะสม

4. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง การกระตุ้นตนเองให้ทำงานอย่างต่อเนื่อง

5. การเอาชนะอุปสรรค (Overcoming Challenges) หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความเครียดและปัญหาต่างๆ

6. การตั้งเป้าหมายและวางแผน (Goal Setting and Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย

Tayaborworn & Suksakulchai (2023) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Self-appraisal) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการทำงาน จุดแข็ง จุดอ่อน และทักษะของตนเอง ซึ่งช่วยให้สามารถตั้งเป้าหมายส่วนตัวและประเมินความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายเหล่านั้น

2. ทักษะการวางแผน (Planning Skills) หมายถึง ความสามารถในการวางกระบวนการเตรียมข้อมูลก่อนแก้ปัญหา เช่น การกำหนดขอบเขตของปัญหา ตั้งเป้าหมาย และคาดการณ์ผลลัพธ์

3. ทักษะการจัดระเบียบ (Organizing Skills) หมายถึง ความสามารถในการจัดการข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่ระหว่างการแก้ปัญหา

4. ทักษะการประเมิน (Evaluating Skills) หมายถึง ความสามารถในการประเมินไอเดีย ข้อมูล หรือสถานการณ์ โดยพิจารณาจากความเหมาะสม ความถูกต้อง และประสิทธิภาพ

5. ทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่นในหลากหลายบริบท เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กรรณิการ์ แสนสุภา และนเรศ กันธะวงค์ (2563) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Self-assessment) หมายถึง การที่บุคคลทบทวนทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเพื่อการค้นพบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างตนเองกับเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ

2. การตั้งเป้าหมาย (Goal setting) หมายถึง ทักษะในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนภายใต้การประเมินความเป็นไปได้ สู่การปฏิบัติตามขอบเขตและความสามารถในตนเอง

3. การกำกับตนเอง (Self-monitoring) หมายถึง การที่บุคคลตรวจสอบและควบคุมตนเองได้อย่างรอบด้านทั้งด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเวลาและสภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนสำคัญในการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย รวมไปถึงการสำรวจปัญหาอุปสรรคที่ขัดขวางต่อการมุ่งสู่ความสำเร็จ

4. การประมาณตนเอง (Self-evaluation) หมายถึง ขั้นตอนภายหลังจากที่บุคคลจัดการตนเองในด้านต่าง ๆ แล้ว ซึ่งเป็นการประเมินตนเอง ว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ การประเมินตนเองอาจเกิดขึ้นเป็นระยะและมีการปรับเปลี่ยนวิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้

พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2567) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ได้ในคุณค่าที่ตนเองรู้สึกว่ามีอยู่ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับตนเอง เช่น การไม่เป็นที่รัก หรือการเป็นคนมีคุณค่า รวมทั้งสภาวะทางอารมณ์ของตนเอง เช่น ไร้ค่า สำเร็จ ภูมิใจ ละอายใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง ถือว่าเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่เป็นความเชื่อเกี่ยวกับตนเองแล้วนำสู่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง เช่นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสุข ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ การก่ออาชญากรรม

2. การกำกับตนเอง หมายถึง การจัดการตนเองอย่างมีสติกำกับ ระลึกรู้ได้ถึงกิจกรรม กระบวนการในทางความคิด และความรู้สึกในการทำให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านแรงจูงใจพฤติกรรม และพัฒนาการของตนเองในระบบเครือข่ายรอบตัวที่มีอิทธิพลอย่างมีปฏิสัมพันธ์กัน การเรียนรู้เพื่อกำกับตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ของเด็กผ่านการสร้างแรงจูงใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการมีความเชื่อในความสามารถหรือประสิทธิภาพ ซึ่งการกำกับตนเองเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมแรงจูงใจ และกระบวนการทางความคิดของตนเอง นักเรียนที่มีกลยุทธ์ในการกำกับตนเองได้ เช่น การบริหารเวลา (time management) การกำกับตนเองในการเรียนรู้ (self-regulated learning) การตั้งเป้าหมาย (goal-setting) และการรู้คิดกระบวนการคิดของตนเอง หรืออภิปัญญา (metacognition) มีแนวโน้มที่มีแนวโน้มที่จะสามารถทำงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดีกว่า

เด็กที่ขาดทักษะเหล่านี้ นอกจากนี้ ความสามารถด้านพฤติกรรมหรือทักษะทางสังคมและอารมณ์ เช่น พฤติกรรมการเรียน (เช่น การเข้าเรียนสม่ำเสมอ การเตรียมความพร้อมก่อนมาเรียน การเข้าเรียน การทำการบ้าน) การมีความเพียร (เช่น ความทรหดอดทน การอดทนรอคอย การมีวินัยในตนเอง การควบคุมตนเองได้) และทักษะทางสังคม (เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ การร่วมมือ การยืนยัน ความรับผิดชอบ) มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางวิชาการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท

3. การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน หมายถึง การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง สามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันท่วงทีโดยมีข้อยุ่งยากในการแก้ปัญหาน้อยที่สุด ถือได้ว่าเป็นทักษะในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างรวดเร็ว โดยเรียนรู้จากสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต หากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขและสะสมแล้วจะทำให้เกิดความยุ่งยากต่อไปในอนาคตได้ในการแก้ปัญหาในชีวิต

เอกวัฒน์ จันทรวงศ์ และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์ (2567) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ทักษะของนักเรียนที่เริ่มต้นจากการตระหนักรู้ในตนเอง ยอมรับตนเอง รู้จักการบริหารเวลาในการใช้ชีวิตประจำวัน มีการจัดการอารมณ์ตนเองให้อยู่ในสภาพปกติ ตั้งเป้าหมายในชีวิต ควบคุมตนเองได้ดี สามารถเผชิญหน้ากับแรงกระตุ้นหรือสิ่งล่อใจ และมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม ส่งผลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม

2. การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การรับรู้ถึงความจริงของตนเองเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ระดับความสามารถของตนเอง ความถนัด ความสนใจ การยอมรับตนเอง และความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง

3. การบริหารเวลา หมายถึง ความสามารถในการวางแผน จัดลำดับความสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพการจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมได้อย่างสมดุลทั้งการทำงาน การเล่น การพักผ่อนและทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา

4. การจัดการอารมณ์ตนเอง หมายถึง การรับรู้และรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนเอง เข้าใจสาเหตุและสามารถจัดการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกให้อยู่ในสภาพปกติ มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแสดงออกได้เหมาะสมกับสถานการณ์มีจิตใจหนักแน่นมั่นคงและมีวิธีการคลายเครียดที่เหมาะสม

5. การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดสิ่งที่เราต้องการจะได้มา หรือความต้องการที่มีความชัดเจนมีการวางแผนและการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมสู่การลงมือทำและปฏิบัติตาม

ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ โดยคิดหาวิธีการในการบรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจใน สิ่งที่อยากทำให้เต็มที่

6. การควบคุมตนเอง หมายถึง การควบคุมความคิด อารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง เมื่อเผชิญหน้ากับแรงกระตุ้นหรือสิ่งล่อใจ โดยสามารถตัดสินใจและเลือกประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับบุคคลรอบข้างตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น ตลอดจนการสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขจนประสบความสำเร็จ

7. การมีวินัยในตนเอง หมายถึง การแสดงออกถึงความมุ่งมั่น อดทน เพียรพยายาม การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม การกระทำสิ่งที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการยับยั้งการกระทำที่ไม่เหมาะสมด้วย

จากองค์ประกอบข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบในการศึกษาองค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง ตามแนวคิดของนักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นองค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียน

ประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร	Gaumer Erickson el at., (2017)	Ostrianina el at., (2021)	Susanti (2021)	Ahieieva & Plotnichenko (2022)	Lukashenko (2022)	Yunger et al., (2022)	Marlina and J (2023)	Tayaborworn & Suksakulchai (2023)	กรรณิการ์ แสนสุภา และนเรศ กันธะวงศ์ (2564)	พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2567)	เอกวัฒน์ จันทรวงศ์ และนันทิมา มาคาพงศ์ อัศวรักษ์	องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง
1. การตั้งเป้าหมาย	✓	✓		✓	✓		✓				✓	ด้านการตั้งเป้าหมาย
2. การวางแผนและจัดระเบียบ	✓	✓			✓			✓				
3. การจัดลำดับความสำคัญ					✓							
4. การจัดการงาน/ภารกิจ							✓					
5. การบริหารเวลา				✓	✓		✓				✓	ด้านการกำกับตนเอง
6. การตระหนักรู้ในตนเอง											✓	
7. การควบคุมตนเอง/อารมณ์	✓		✓	✓	✓	✓					✓	
8.การกำกับตนเอง									✓	✓		
9. การปกครองตนเอง			✓	✓		✓						
10.การมีวินัยในตนเอง											✓	

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร	Gaumer Erickson el at., (2017)	Ostrianina el at., (2021)	Susanti (2021)	Ahieieva & Plotnichenko (2022)	Lukashenko (2022)	Yunger et al., (2022)	Marlina and J (2023)	Tayaborworn & Suksakulchai (2023)	กรรณิการ์ แสนสุภา และนเรศ กันธะวงศ์ (2564)	พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2567)	เอกวัฒน์ จันทรวงศ์ และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์	องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเอง
11. การติดตาม/ประเมินตนเอง	✓				✓	✓		✓	✓			ด้านการประมาณตนเอง
12. การวิเคราะห์ตนเอง				✓								
13.การเห็นคุณค่าในตนเอง										✓		
14. การพัฒนาตนเอง			✓	✓		✓						
15. แรงจูงใจในตนเอง			✓		✓		✓					ด้านการให้แรงเสริมตนเอง
16. การแก้ปัญหา/เอาชนะ							✓			✓		
17. การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์		✓						✓				

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองตามแนวคิดของนักวิชาการ สามารถสรุปองค์ประกอบหลักของทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียนออกเป็น 4 ด้านสำคัญ คือ 1) ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) 2) ด้านการกำกับตนเอง (Self-Regulation) 3) ด้านการประมาณตนเอง (Self-Evaluation) และ 4) ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self-Reinforcement) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง กระบวนการกำหนดทิศทางและความต้องการที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานมีจุดมุ่งหมายและสามารถวัดผลความสำเร็จได้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การกำหนดเป้าหมาย หมายถึง กระบวนการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้สำเร็จทั้งเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว โดยควรมีลักษณะเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ ทำได้จริง มีความเกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลาชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้

1.2 การวางแผน หมายถึง การกำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน กลยุทธ์การจัดเตรียมข้อมูล และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างราบรื่น

1.3 การบริหารเวลาและจัดตารางเวลา หมายถึง การจัดสรรและใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคการวางแผนต่าง ๆ เพื่อจัดตารางกิจกรรม ลดความล่าช้า และทำให้งานสำเร็จตามกำหนดเวลา

1.4 การจัดลำดับความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะและระบุงานที่มีความสำคัญและเร่งด่วน เพื่อให้สามารถทุ่มเทพลังงานและเวลาไปกับสิ่งที่สำคัญที่สุดก่อน

1.5 การตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ด้านการกำกับตนเอง (Self-Regulation) หมายถึง ความสามารถในการควบคุม ควบคุมดูแล และติดตามพฤติกรรม อารมณ์ และความคิดของตนเองในระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม อารมณ์ ความคิดและแรงกระตุ้นต่างๆ ของตนเอง ให้สามารถทำหน้าที่หรือเผชิญกับสถานการณ์กดดันได้อย่างเหมาะสม

2.2 การจัดการอารมณ์ หมายถึง การรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง เข้าใจผลกระทบของอารมณ์ และสามารถจัดการความเครียดหรือแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

2.3 การจัดระเบียบและการดำเนินการ หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามแผนพร้อมกับการจัดสภาพแวดล้อม จัดการข้อมูล และจัดเตรียมทรัพยากรให้เอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จ

2.4 การแก้ปัญหาและเอาชนะอุปสรรค หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรืออุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จ โดยสามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงทีและลดความยุ่งยาก

2.5 การมีวินัยในตนเอง หมายถึง การแสดงออกถึงความมุ่งมั่น อดทน เพียรพยายามและการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ รวมถึงการยับยั้งชั่งใจจากการกระทำที่ไม่เหมาะสม

3. ด้านการประมาณตนเอง (Self-Evaluation) หมายถึง กระบวนการสำรวจ ตรวจสอบและประเมินผลการกระทำของตนเอง ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองต่อไป ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การประเมินตนเอง หมายถึง กระบวนการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ทบทวนการกระทำ และประเมินความก้าวหน้าของตนเองเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อระบุสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง

3.2 การวิเคราะห์ตนเอง หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์เจาะลึกถึงทรัพยากร ความรู้และศักยภาพของตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนพัฒนาในอนาคตได้อย่างตรงจุด

3.3 การติดตามความก้าวหน้า หมายถึง การสังเกตผลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในระหว่างการทำงาน เพื่อใช้ข้อมูลในการตัดสินใจปรับเปลี่ยนวิธีการหรือแผนการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.4 การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตนเอง ทั้งจุดเด่นจุดด้อย ความถนัด และความสนใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการยอมรับและพัฒนาตนเอง

4. ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self-Reinforcement) หมายถึง ความสามารถในการสร้างแรงขับเคลื่อนภายในจิตใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการกระตุ้นให้ตนเองมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาการกระตุ้นจากภายนอกเพียงอย่างเดียว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

4.1 แรงจูงใจในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกระตุ้นตนเองให้เริ่มต้นและดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องด้วยความตั้งใจ โดยไม่ต้องรอการบังคับหรือรางวัลจากผู้อื่น

4.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ถึงคุณค่าในตนเอง ความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในความสำเร็จ ซึ่งส่งผลต่อความสุขและความพึงพอใจในชีวิต

4.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง ความพยายามที่จะเรียนรู้และปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อปิดจุดอ่อนและเสริมสร้างศักยภาพให้มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น

4.4 การแสดงศักยภาพและการบรรลุเป้าหมาย หมายถึง การได้แสดงออกถึงความสามารถที่แท้จริงอย่างเต็มที่ และการได้รับผลสำเร็จจากการลงมือทำ ซึ่งถือเป็นรางวัลทางใจที่สำคัญที่สุดของการจัดการตนเอง

บริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2566) ได้กล่าวถึง บริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2566-2570 ไว้ดังนี้

ความเป็นมาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนวัตถุประสงค์พิเศษ ประเภทสหศึกษา รับนักเรียนประจำ ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแต่เดิมนั้นตั้งขึ้นตามเขตการศึกษา จำนวน 12 แห่ง สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม ปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เมื่อแรกตั้งโรงเรียนเพื่อ 1) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี ทรงเจริญพระชนมายุ ครบ 3 รอบ 2) เป็นโรงเรียน ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ให้แก่นักเรียนตั้งแต่เยาว์วัย 3) เพื่อเตรียมบุคลากรไว้รองรับโครงการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และ 4) อบรมนักเรียนให้เป็นกุลบุตรและกุลสตรีที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม สามารถพึ่งตนเองและ มีประโยชน์ต่อสังคม

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เดิมชื่อโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี และมีการเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยกระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มประกาศจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กลุ่มแรก ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2536 จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี จังหวัดตรัง

3. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี จังหวัดเชียงราย

4. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี จังหวัดบุรีรัมย์

5. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี จังหวัดเลย

ต่อมาทั้ง 5 โรงเรียน ได้รับพระราชทานพระอนุญาตให้ขนานนามโรงเรียนใหม่ว่า โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ต่อท้ายด้วยชื่อจังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน และใช้นามภาษาอังกฤษว่า Princess Chulabhorn's College และในวันที่ 10 กันยายน 2536 กระทรวงศึกษาธิการ มีประกาศเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี เป็นโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2536

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยเพิ่มเติมอีก 3 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร จัดตั้งวันที่ 4 เมษายน 2537
2. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล จัดตั้งวันที่ 20 พฤษภาคม 2537
3. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี จัดตั้งวันที่ 2 มิถุนายน 2537

ในปี 2538 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยเพิ่มเติมอีก 4 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี จัดตั้งวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
2. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จัดตั้งวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
3. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี จัดตั้งวันที่ 19 มีนาคม 2538
4. โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ปทุมธานี จัดตั้งวันที่ 31 กรกฎาคม 2538

กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้ง 12 แห่ง ได้รับพระราชทานแผ่นศิลาฤกษ์ จากสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในวันที่ 15 มกราคม 2539 ณ ห้องทรงงานชั้น 3 ตึกสรีรวิทยา โรงพยาบาลศิริราช และได้รับพระราชทานพระอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียนโดยปรับสีตามพระประสงค์ โดยกองศิลปาชีพในพระองค์สมเด็จพระราชินีนาถ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2539

พ.ศ. 2543 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ได้กำหนดเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ไว้ว่า "โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยขาดแคลนนักวิจัยพัฒนาและนักประดิษฐ์คิดค้นทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในโรงเรียน ตลอดจนมีการจัดตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะสายวิทยาศาสตร์เท่านั้น โดยไม่มีการเปิดสอนสายศิลป์และสายอื่น จำนวน 13 แห่งขึ้น เพื่อจัดการศึกษาให้แก่นักเรียน แต่หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนก็ยังคงเป็นเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป ขณะนี้รัฐบาล

มีนโยบายที่จะให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีวิธีการและหลักสูตร ที่มีลักษณะพิเศษอันแตกต่างไปจากการเรียนการสอนในโรงเรียนปกติ ดังนั้น สมควรให้มีการจัดให้มีโรงเรียนวิทยาศาสตร์ขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์อย่างเข้มข้นให้แก่นักเรียน ที่มีความสามารถเป็นพิเศษในทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นการเตรียมพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีคุณภาพสูงเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในการที่จะสร้างนักวิชาการอันยอดเยี่ยมของประเทศ และเพื่อที่จะให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมีการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดให้เป็นองค์การมหาชนตามกฎหมาย ว่าด้วยองค์การมหาชน จึงได้นำโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์มาจัดตั้งเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นต้นแบบแก่โรงเรียนในลักษณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้”

พ.ศ. 2543 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ริเริ่มจัดทำโครงการ จัดห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 12 แห่ง โดยความร่วมมือกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ซึ่งได้ดำเนินการนำร่องจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่าได้ผลดียิ่ง

พ.ศ. 2546 กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ได้เปลี่ยนแปลงสังกัดจากกรมสามัญศึกษา มาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ได้มีการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เข้าเรียนตั้งแต่เริ่มต้น ต่อมารัฐบาลมีนโยบายในการเร่งรัดการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างความรู้และนวัตกรรมได้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยขึ้นมาเป็นลำดับ ดังนี้

พ.ศ. 2550 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายที่จะพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง 12 แห่งทั่วประเทศ ให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพระดับเดียวกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์และระดับนานาชาติ เพื่อเป็นฐานในการเร่งรัดการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้และนวัตกรรมได้รวมทั้งเป็นการกระจายโอกาสให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ ให้ได้รับโอกาสมากขึ้นและเป็นการยกระดับการจัดการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551 ได้มีการทำข้อตกลงระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เรื่อง “ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนห้องวิทยาศาสตร์โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย” โดยทดลองจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยจำนวนโรงเรียนละ 1 ห้องเรียน โดยจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการรับนักเรียน นักเรียนห้องนี้ใช้หลักสูตรและระบบการคัดเลือก เกณฑ์ในการคัดเลือกเช่นเดียวกันกับหลักสูตรและการคัดเลือกนักเรียนของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทำนองเดียวกันกับของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จากการประเมินผลการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยมีการกำหนดรูปแบบการบริหารงาน อัตรากำลัง การสนับสนุนงบประมาณ และกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

วันที่ 23 มิถุนายน 2554 สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เสนอรายงานผลการวิจัยตามโครงการวิจัยและพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เห็นควรให้มีเขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารราชการโดยยึดเขตพื้นที่การศึกษาของกระทรวงศึกษาในปัจจุบัน และให้มี อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ตั้งขึ้นเป็นองค์กรบริหารงานบุคคลที่มีอำนาจและหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยแต่ละแห่งมีความอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนของตนอย่างแท้จริง ทั้งนี้จึงต้องมีการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ศ. 2558 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชวโรกาสให้กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เริ่มเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทกราบบังคมทูลถวายรายงานผลการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นประจำ ทุกปีการศึกษาในช่วงเดือนพฤศจิกายน ณ ห้องประชุมอาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา เป็นประจำทุกปีการศึกษา

พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ปีการศึกษา 2559 ที่แสดงให้เห็นถึง

ความพร้อมของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของการพัฒนาให้เป็น “โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย” โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในช่วงปีพ.ศ. 2560 – 2564 ตามทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในประเด็นการยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม และเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ว่า “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มุ่งปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” คือ การเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

วันที่ 3 กรกฎาคม 2561 สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี พระราชทานพระอนุญาตให้กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนชื่อโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็น**โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย** ต่อท้ายด้วย ชื่อจังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และใช้นามภาษาอังกฤษว่า **Princess Chulabhorn Science High School (PCSHS)**

วันที่ 6 สิงหาคม 2561 กระทรวงศึกษาธิการมีประกาศเปลี่ยนชื่อโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ตามที่ได้รับพระราชทานพระอนุญาตและประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 135 ตอนที่ 72ง วันที่ 20 กันยายน 2561

วันที่ 5 มีนาคม 2562 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่ผ่านมา และเห็นชอบการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยระยะต่อไป โดยกำหนดให้งานการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยระยะต่อไป เป็นงานประจำของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดตั้งหน่วยงานเทียบเท่าสำนัก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยและการขับเคลื่อนงานด้านวิทยาศาสตร์ไปสู่สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยในช่วงระยะเวลาต่อไป จะยังคงยึดวัตถุประสงค์และเป้าหมายตลอดจนวิธีการดำเนินงานและกรอบวงเงินงบประมาณทำนองเดียวกับที่ผ่านมา แต่จะนำประสบการณ์และผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา มาใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ได้พระราชทานพระอนุญาต ดังนี้

พระราชทานตราสัญลักษณ์โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ตามที่กรมศิลปากรได้ออกแบบถวาย และนามย่อโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ว่า “จ.ภ.”

พระราชทานพระอนุญาตให้นักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รับเข็มตราสัญลักษณ์ต่อหน้าพระฉายาลักษณ์

พระราชทานพระอนุญาตให้นักเรียนที่กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รับใบประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาต่อหน้าพระฉายาลักษณ์

พระราชทานพระอนุญาตให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อัญเชิญอักษรพระนาม จ.ภ. ประดับบนถ้วยรางวัลพระราชทาน สำหรับมอบให้ผู้ชนะเลิศการแข่งขันกีฬาประจำกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

พระราชทานพระฉายาลักษณ์เดี่ยวฉลองพระองค์ชุดไทย จำนวน 1 พระรูปสำหรับพิธีรับเข็มตราสัญลักษณ์ พิธีรับใบประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษา และพิธีรับถ้วยรางวัลพระราชทานในการแข่งขันกีฬาของกลุ่มโรงเรียน

วันที่ 5 ตุลาคม 2564 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับปรุงเขตพื้นที่บริการเดิมของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาภรณราชวิทยาลัยตามเขตการศึกษาเดิมจำนวน 12 เขต เป็นเขตตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 18 เขต และดำเนินการพัฒนายกระดับคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประจำเขตตรวจราชการ จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สุพรรณบุรี (ประจำเขตตรวจราชการที่ 3) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สระแก้ว (ประจำเขตตรวจราชการที่ 9) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กาฬสินธุ์ (ประจำเขตตรวจราชการที่ 12) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย อุบลราชธานี (ประจำเขตตรวจราชการที่ 14) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลำปาง (ประจำเขตตรวจราชการที่ 15) และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยกำแพงเพชร (ประจำเขตตรวจราชการที่ 18) โดยให้ดำเนินการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยประจำเขตตรวจราชการ และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยใหม่ทั้ง 6 แห่ง เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566 และราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ประการจัดตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2566 เล่มที่ 140 ตอนที่ 35ง โดยคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบการพัฒนาจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง 6 แห่ง เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2566

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้ง 18 แห่งเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ในภูมิภาคที่มีคุณภาพระดับเดียวกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์และโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ (World Class) มีภารกิจในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในลักษณะของโรงเรียนประจำ เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ซึ่งมีกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ และเน้นการให้โอกาสกับผู้มีความสามารถพิเศษในภูมิภาคนั้น ๆ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งแต่เดิมนั้นนักเรียนที่มีศักยภาพสูงด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จากทั่วประเทศ ต้องมาเรียนหิดลวิทยานุสรณ์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้และนวัตกรรมได้ กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ภารกิจของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1. เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยหลักสูตรเฉพาะ สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในลักษณะโรงเรียนประจำ

2. เป็นโรงเรียนที่รับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษในพื้นที่บริการ โดยเน้นการให้โอกาสนักเรียนผู้มีศักยภาพสูงด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ

3. เป็นโรงเรียนที่เน้นคุณภาพ ไม่เน้นปริมาณ

4. เป็นโรงเรียนต้นแบบของภูมิภาค

5. เป็นโรงเรียนที่ต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

6. เป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาในส่วนภูมิภาค (Regional Science Education Hub) เพื่อให้บริการวิชาการและยกระดับคุณภาพการศึกษาด้านการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ในพื้นที่บริการ

โครงสร้างการบริหาร

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 305/2565 สั่ง ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565 โดยมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. ให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำการบริหารงานและการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แก่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดนโยบายในภาพรวม กรอบและทิศทางการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. กำหนดแนวทางให้คำแนะนำ ส่งเสริม กำกับ ติดตาม ดูแลและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และจัดทำรายงานเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้ข้อคิดเห็นทุกปีการศึกษา

5. ให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประโยชน์สูงสุด

6. ให้คณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อการนี้

7. ดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ในการนี้เพื่อให้การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกลั่นกรองของคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง จึงเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 4 คณะ ดังนี้

1. อนุกรรมการวิชาการ
2. อนุกรรมการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง
3. อนุกรรมการระบบบริหารงานโรงเรียนประจำ
4. อนุกรรมการระบบบริหารทรัพยากรบุคคล

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนที่พัฒนานักเรียนให้มีจิตใจบุคลิกลักษณะอันพึงประสงค์ และมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

อุดมการณ์และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายพิเศษจัดการศึกษาให้กับนักเรียนผู้มีศักยภาพสูงหรือมีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อุดมการณ์ในการพัฒนานักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำหนดทำนองเดียวกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ดังนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพที่ดีและมีความเป็นผู้นำ

2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้ง ในระดับเดียวกันกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

3. มีความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้นและนักพัฒนานวัตกรรมด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับเดียวกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

4. รักการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน การค้นคว้า อย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้และบูรณาการความรู้ได้

5. มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับเดียวกันกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

6. มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความเข้าใจและภูมิใจในประวัติศาสตร์ของชาติ มีความรักและความภูมิใจในชาติบ้านเมืองและท้องถิ่น เป็นพลเมืองดียึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณี และภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลกและธรรมชาติ

8. มีจิตมุ่งที่จะทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการตอบแทนบ้านเมืองตามความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง

9. มีสุขภาพอนามัยที่ดี รักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลตนเองให้เข้มแข็งทั้งกายและใจ

ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาและปลูกฝังนักเรียนให้มีความพร้อมไปศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและมุ่งสู่การเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้นนวัตกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีความสามารถระดับสูงเยี่ยมในระดับเดียวกันกับนักวิจัยชั้นนำของนานาชาติ และมีจิตวิญญาณมุ่งมั่นพัฒนาประเทศชาติ มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลกและธรรมชาติ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้กับประเทศชาติและสังคมไทยในอนาคต ช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่และแข่งขันได้ในประชาคมโลก ให้เป็นสังคมผู้ผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งคุณภาพและแข่งขันได้ และสังคมที่ยั่งยืนพอเพียงมีความสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน

ในปัจจุบันมีการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีละ 96 คน/โรงเรียน รวม 1,152 คน และคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีละ 144 คน/โรงเรียน รวม 1,728 คน

สมรรถนะสำคัญของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะหรือความสามารถด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ มีความสามารถในการเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการแก้ปัญหา และเผชิญปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล หลักคุณธรรมบนข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการดำรงชีวิต ทักษะการทำงาน และทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคม ทักษะการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล สามารถจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงการแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ทั้งเพื่อการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน และการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

6. ความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ และสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักสังเกตคนรอบข้างและเพื่อนร่วมงาน รู้จักใช้จุดดีและจุดแข็งของแต่ละคนให้เป็นประโยชน์ สามารถบริหารความขัดแย้งได้ มีจิตวิทยาในการทำงานร่วมกับคนอื่น

7. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาความรู้ การเรียนการประชุมสัมมนา การเจรจาต่อรองและการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติได้อย่างคล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพสมวัย ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

8. ความสามารถในการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อหาคำตอบของปัญหาหรือสร้างองค์ความรู้ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างชำนาญและสร้างสรรค์

กลยุทธ์กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อบ่มเพาะคุณลักษณะนักเรียน

กลยุทธ์ย่อย

- การพัฒนาหลักสูตรแบบวัดตัวตัด (customized curriculum)
- การจัดการเรียนรู้ Active Learning
- การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาศักยภาพการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์
- การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี
- การบ่มเพาะคุณลักษณะนักเรียนตามอุดมการณ์และเป้าหมาย
- การพัฒนาส่งเสริมกระบวนการสรรหาและคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพทรัพยากรบุคคล

กลยุทธ์ย่อย

- การส่งเสริมคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากร
- การปลูกฝัง อุดมการณ์และเป้าหมายโรงเรียนวิทยาศาสตร์
- การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล
- การส่งเสริมความก้าวหน้า ขวัญกำลังใจ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร

กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตในสถานศึกษา

กลยุทธ์ย่อย

- การพัฒนาระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา
- การพัฒนาคุณภาพด้านอาคาร สถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต
- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่
- การส่งเสริมสุขภาวะทางกาย จิตใจ และสังคม

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

กลยุทธ์ย่อย

- การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์
- การจัดระบบโครงสร้างการบริหาร
- การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
- การพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นสถานศึกษาต้นแบบ
- การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ
- การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์

กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพการสร้างเครือข่ายและบริการวิชาการ

กลยุทธ์ย่อย

- การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงและหน่วยงานวิจัย
- การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาชั้นนำระดับนานาชาติ
- การพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการ
- การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริการวิชาการ (การส่งเสริมการบริการวิชาการ)
- การส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง หน่วยงาน ชุมชน องค์การในพื้นที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อดุล นาคะโร (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเองโดยใช้กิจกรรมแนะแนว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า 1)การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโครงร่างหลักสูตร โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจัดการตนเอง ได้ผลสรุป คือ ความสามารถในการจัดการตนเอง ประกอบด้วยความสามารถในการรู้จักตนเอง ความสามารถในการบริหารเวลา ความสามารถในการบริหารอารมณ์ตนเอง และการมีวินัยในตนเอง 2. การศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เกี่ยวกับคุณลักษณะความสามารถในการจัดการตนเองที่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม ผลสรุป คือ ด้านความสามารถในการรู้จักตนเอง ประกอบด้วย คุณลักษณะ คือ การ รู้จักลักษณะทั่วไป จุดเด่น จุดด้อย ความถนัดของตนเอง การปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ด้านความสามารถในการบริหารเวลา ประกอบด้วย คุณลักษณะ คือ การวิเคราะห์การใช้เวลาของตนเอง การวางแผนการใช้เวลา

การจัดลำดับความสำคัญของงาน ด้านความสามารถในการบริหารจัดการอารมณ์ตนเอง ประกอบด้วย คุณลักษณะการรู้จักอารมณ์ตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง และการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม ด้านการมีวินัยในตนเอง ประกอบด้วย คุณลักษณะการมีความรับผิดชอบ การมีความซื่อสัตย์ การมีความอดทน และการมีความเชื่อมั่นในตนเอง 2) การออกแบบหลักสูตรเป็นการเขียนโครงร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับผลที่ได้ จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ ปัญหาและความจำเป็นหลักการ จุดหมาย สาระกิจกรรม กิจกรรม สื่อ และการวัดผลประเมินผล 3) การประเมินโครงร่างหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรฉบับร่างที่พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้อง ผลการประเมิน พบว่า ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้อง และนำข้อเสนอแนะจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง เพื่อให้โครงร่างลักสูตรมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น 4) การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 63 คน เป็นเวลา 10 สัปดาห์ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการจัดการตนเอง หลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการจัดการตนเอง หลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการตนเอง ระหว่างกระบวนการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านเจตคติ ต่อความสามารถในการจัดการตนเอง สูงกว่าเกณฑ์ 3.50 และค่าเฉลี่ยคะแนนด้านคุณลักษณะความสามารถในการจัดการตนเอง สูงกว่าเกณฑ์ 3.50 และ 5) การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรจากผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร โดยปรับปรุงสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร ด้านกิจกรรม การใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น แล้วจัดทำเป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สิริพร มีผดุง และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า สถาบันมี จุดแข็ง คือมีการกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรและโครงสร้างชัดเจน มีจุดอ่อน คือขาดการวางแผนที่เป็นระบบและนโยบายขาดความต่อเนื่อง จึงนำมาสู่การสังเคราะห์เป็นแนวทางการดำเนินงานที่เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การกำหนดนโยบายเชิงรุก และการสร้างเครือข่าย 2) ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่า กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ

ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาหลังผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 9 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย คือ การกำหนดนโยบาย, การพัฒนาบุคลากร, การบูรณาการกับการเรียนการสอน, และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมความสามารถในการนำตนเองและการบริการสังคม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย คือ กิจกรรมพัฒนาการนำตนเอง, การเตรียมพร้อมสู่การบริการสังคม, และการสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วม และกลยุทธ์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษา ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย คือ การจัดตั้งเครือข่าย, และการสร้างระบบสื่อสารระหว่างเครือข่าย 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา พบว่า กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในด้านต่างๆ ดังนี้ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมาก

ชมภูนุช พุฒิเนตร และคณะ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพการจัดการตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่า นักศึกษามีการจัดการตนเองอยู่ในระดับดี ในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นและด้านการเรียน (X= 4.07, 3.76) ส่วนการจัดการตนเองที่อยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านสุขภาพ ด้านเวลา และด้านการเงิน (X= 3.45, 3.36 และ 2.98 ตามลำดับ) 2) ผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดหลังพัฒนาทักษะในแต่ละชุด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80.15 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดหลังพัฒนาทักษะมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.00 ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80.15/84.00 แสดงว่า ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (80/80) 3) ผลการประยุกต์ใช้กิจกรรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยในการทดลองประยุกต์ใช้ชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาการสอนภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์ และสาขานวัตกรรมการจัดการเกษตร คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะ มีค่าเฉลี่ย 3.57 และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะ มีค่าเฉลี่ย 4.52 แสดงว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะนักศึกษามีทักษะการจัดการตนเองสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศักดิ์ รุ่งแสง (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับนำพาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ ก้าวสู่ความเป็นซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1

เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 32 คน ครูจำนวน 73 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม ระยะที่ 2 นำข้อมูลมาสังเคราะห์และยกร่างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ฯ จากนั้นทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยใช้วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษา และประเมินผลความสำเร็จหลังการใช้งาน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน ระยะที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ โดยการประชุมระดมสมอง ร่วมกับคณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 32 คน เพื่อสรุปผลและปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ มุ่งเน้นการพัฒนา 3 ด้านหลัก คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน วัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำพาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ขั้นตอน คือ (1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (2) การกำหนดกลยุทธ์ (3) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และ (4) การกำกับติดตามประเมินผล โดยครอบคลุมภารกิจ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ เน้นการบริหารหลักสูตร การวัดประเมินผล การจัดการกลุ่มสาระฯ สื่อแหล่งเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านครูผู้สอน เน้นการสร้างแรงจูงใจ การพัฒนากระบวนการสอนและการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ด้านนักเรียน เน้นการพัฒนาวิชาการ ร่างกาย และจิตใจ/คุณธรรม การวัดและประเมินผล มีระบบการตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมาย เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ข้อเสนอแนะเพื่อให้การนำรูปแบบไปใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติคุณ อินทนนท์ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่มีจุดแข็ง ได้แก่ การวางแผนโครงสร้างการดำเนินการและหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือในการร่วมกิจกรรมพัฒนาบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่มีจุดอ่อน ได้แก่ โครงการพัฒนาลูกเสือที่หลากหลายและกระจาย ไม่ได้เจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส ได้แก่ นโยบายทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการส่งเสริมให้มีจิตอาสา ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ นโยบายของกิจกรรมลูกเสือที่เปลี่ยนแปลง

ไปตามสถานการณ์ 2) กลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ แบ่งออกเป็น 18 กิจกรรม 46 มาตรการ 75 ตัวชี้วัด 3) ผลการทดลองการใช้กลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีดังนี้ 3.1) ผลการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) พบว่า ภาพรวมของความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.2) ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) พบว่า ผลการทดสอบหลังการอบรมพัฒนาของผู้เข้าอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.3) ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior) พบว่า ภาพรวมของการประเมินสภาพคุณลักษณะของการมีจิตอาสาอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.4) ผลการประเมินของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านผลลัพธ์ ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการ พบว่า ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีจิตอาสาทั้งด้านการเสียสละ สามารถถ่ายทอดวิธีการให้กับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ ส่วนของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สามารถเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของลูกเสือในกิจกรรมจิตอาสา เป็นผู้นำในการทำกิจกรรม ส่งเสริมให้ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เป็นตัวอย่างที่ดี และเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ พบว่า ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความรับผิดชอบงานในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ได้เรียนรู้การรับผิดชอบในงานต่าง ๆ ในส่วนของผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทำให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมจิตอาสาจะได้พัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำการจัดการกิจกรรม กระตุ้นให้ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีส่วนร่วม ในส่วนของโรงเรียนทำให้โรงเรียนมีแผนการบูรณาการในการพัฒนาให้กับสังคม ชุมชนและเป็นประโยชน์ของส่วนร่วมของการมีจิตอาสาได้ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

งานวิจัยต่างประเทศ

Susanti (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการตนเองและการส่งเสริมความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของนักเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ หมายถึง ทัศนคติที่นักเรียนมีความเต็มใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจการเรียนรู้ที่ได้รับ พร้อมทั้งยอมรับผลที่ตามมาอย่างมีสติสัมปชัญญะ ซึ่งความรับผิดชอบนี้เกิดจากกระบวนการเรียนรู้และการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถกำกับตนเองได้ ทักษะการจัดการตนเอง (Self-Management) เป็นทักษะที่ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ตั้งเป้าหมาย ตรวจสอบ เลือกวิธีการดำเนินการ และประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของตน การวิจัยนี้ใช้การทดลองแบบก่อน-หลัง (Pre-Test and Post-Test One Group Design) เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ในความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในความรับผิดชอบในการเรียนรู้ โดยมีค่าสถิติแตกต่างกัน ($z = -2.207$) ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถของนักเรียนในการจัดการพฤติกรรมของตนเอง ตั้งเป้าหมาย ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียนรู้ได้ดีขึ้น กระบวนการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมหลักในกระบวนการศึกษาทั้งหมด การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่นักเรียน

ใช้ประสาทสัมผัสในการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอ่าน การสังเกต การฟัง และการเลียนแบบ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความเข้าใจ ทักษะ หรือทัศนคติ การศึกษาจึงไม่ได้มุ่งผลิตเพียงบุคคลที่มีความรู้เท่านั้น แต่ยังมุ่งปลูกฝังทัศนคติและบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับค่านิยมของสังคมนักเรียนระดับมัธยมต้นอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กไปสู่วัยที่ต้องพัฒนาความรับผิดชอบ ซึ่งความรับผิดชอบนี้ไม่ได้ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด แต่ต้องได้รับการฝึกฝนจากสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความรับผิดชอบในการเรียน ได้แก่ การทำงานอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องสั่ง การสามารถอธิบายเหตุผลในการเรียน การไม่โทษผู้อื่น การตัดสินใจด้วยตนเอง การเคารพกฎระเบียบของโรงเรียน และมีสมาธิในการเรียน เป็นต้น ทักษะการจัดการตนเอง จะช่วยฝึกให้นักเรียนสามารถกำกับพฤติกรรมของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองไว้ 4 ด้าน คือ 1) การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Self-Motivation) 2) การจัดระเบียบตนเอง (Self-Organization) 3) การควบคุมตนเอง (Self-Control) และ 4) การพัฒนาตนเอง (Self-Development) หลังการทดลองพบว่าคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทุกคน โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 18-40 คะแนน ค่าสถิติจาก Wilcoxon Test มีค่า Sig. (2-tailed) = 0.027 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าการใช้ทักษะการจัดการตนเองสามารถเพิ่มความตระหนักรู้ในความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ สาเหตุที่นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการเรียนมีหลายประการ เช่น ขาดความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถ และการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวยังไม่ครอบคลุม ทักษะการจัดการตนเองช่วยให้นักเรียนฝึกฝนพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสม แทนที่พฤติกรรมเดิมที่ไม่เหมาะสม โดยฝึกให้นักเรียนควบคุมพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของตนเอง สรุปได้ว่า การใช้ทักษะการจัดการตนเองช่วยเพิ่มความตระหนักรู้ในความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนมัธยมต้นอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น สนใจการเรียนต่อเนื่องไม่จำกัดเพียงช่วงการสอบ และมีตารางการเรียนประจำวัน

Shao and Qin (2023) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการปลูกฝังและพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา การปลูกฝังทักษะการจัดการตนเองให้กับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และนำเสนอกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะดังกล่าว เพื่อช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมและมีสุขภาวะของนักศึกษา และวางรากฐานที่ดีสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตในอนาคต บทบาทของการปลูกฝังทักษะการจัดการตนเองในระดับอุดมศึกษา มีดังนี้ คือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมของนักศึกษา 2) พัฒนาวิธีการบริหารจัดการนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองยังมีความสำคัญต่อการปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการนักศึกษามหาวิทยาลัยควรปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการบริหารให้เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา ส่งเสริม

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ให้นักศึกษามีอิสระในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง และออกแบบการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลซึ่งช่วยพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอย่างเต็มที่ 3) มีบทบาทสำคัญต่อการวางแผนอาชีพในอนาคตการปลูกฝังทักษะการจัดการตนเองช่วยให้นักศึกษาสามารถวางแผนอาชีพได้อย่างมีทิศทางและมีความมั่นใจในการเผชิญการแข่งขันในโลกการทำงาน อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างทักษะด้านการจัดการเวลา การวางแผน การตัดสินใจ และการสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาชีพ ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อความก้าวหน้าในสายอาชีพ ปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษา มีดังนี้ 1)ขาดความสามารถในการควบคุมตนเองตามเวลา 2) ขาดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน และ 3) ขาดการรู้จักตนเองอย่างชัดเจน กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษา คือ 1) มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงแนวคิดการบริหารอย่างต่อเนื่อง 2) อาจารย์ควรมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน และ 3) ส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการตนเอง สรุปได้ว่า ทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทั้งความสำเร็จทางวิชาการและการพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมทักษะเหล่านี้ควรทำผ่านหลายแนวทาง ได้แก่ การส่งเสริมให้นักศึกษามีความตระหนักและความรับผิดชอบในการจัดการตนเอง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนของอาจารย์ การปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย การช่วยให้นักศึกษามีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ด้วยกลยุทธ์เหล่านี้ นักศึกษาจะสามารถรับมือกับความท้าทายทางการเรียน อาชีพ และชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและเดินบนเส้นทางสู่ความสำเร็จ

Zhao et al., (2024) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการตนเองของนักศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลเชิงลึกจากการสำรวจใน 3 มหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบการศึกษาวรรณกรรม ที่ใช้ข้อมูลจากหนังสือและงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าทักษะการจัดการตนเองช่วยให้นักศึกษามีวินัยในการเรียน ลดการผัดวันประกันพรุ่ง และบริหารภาระงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญของนักศึกษา ซึ่งต้องอาศัยการอุทิศตน ความขยัน และการปรับตัว ทักษะการจัดการตนเองเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาบรรลุผลสัมฤทธิ์สูงสุด ประกอบด้วยการจัดเวลา การควบคุมตนเอง การวางแผน และการจัดการอารมณ์ นักศึกษาที่มีทักษะการจัดการตนเองดีจะสามารถวางแผนการเรียน รักษาสมาธิ จัดลำดับความสำคัญของงาน และไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงขึ้น ประโยชน์ของการจัดการตนเอง คือ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การบริหารเวลาและงานอย่างเหมาะสมช่วยให้นักศึกษาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สะสมงาน และบรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ลดความเครียด การวางแผนและการจัดลำดับความสำคัญที่ดีช่วยลดความวิตกกังวลและความเครียดจากการเรียน เพิ่มคุณภาพชีวิต การมีทักษะการจัดการตนเองช่วยให้นักศึกษามีเวลาให้กับการพัฒนาตนเอง สุขภาพ และความสัมพันธ์

ที่ดีขึ้น ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการจัดการตนเอง แรงจูงใจภายใน เช่น ความอยากรู้อยากเห็นและเป้าหมายส่วนตัว ส่งเสริมให้นักศึกษาควบคุมตนเองได้ดี การจัดการเวลา การมีทักษะในการวางแผน จัดลำดับความสำคัญ และหลีกเลี่ยงสิ่งรบกวนช่วยให้นักศึกษามีประสิทธิภาพในการเรียน ความเครียด ระดับความเครียดที่สูงทำให้ความสามารถในการควบคุมตนเองลดลง จำเป็นต้องจัดการความเครียดอย่างเหมาะสม การสนับสนุนทางสังคม การได้รับกำลังใจและการช่วยเหลือจากครอบครัว เพื่อน หรือที่ปรึกษา ส่งผลดีต่อการจัดการตนเอง ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติในการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง วางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน ใช้เทคนิคการบริหารเวลา ระบุและหลีกเลี่ยง "ตัวขโมยเวลา" จัดทำตารางเวลาและประเมินการใช้เวลาอย่างสม่ำเสมอ สรุปได้ว่า ทักษะการจัดการตนเองเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาสามารถวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเครียด และเพิ่มความรับผิดชอบในการเรียน ซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น

Oherchuk & Tomashkov (2025) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดการตนเอง: วิธีการและขั้นตอนการนำไปปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ความสำคัญ และวิธีการจัดการตนเองสำหรับบุคลากรในองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ผลการศึกษาพบว่า การจัดการตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพและการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถจำแนกวิธีการจัดการตนเองออกเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) วิธีการทางเศรษฐกิจ (Economic Methods) เช่น การวางแผนงบประมาณส่วนบุคคล การจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development Plan) 2) วิธีการทางองค์การและการบริหาร (Organizational-Administrative Methods) เช่น การปฏิบัติตามนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ขององค์กร 3) วิธีการทางสังคมจิตวิทยา (Socio-Psychological Methods) เช่น การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และ 4) วิธีการทางเทคโนโลยี (Technological Methods) เช่น การเข้าร่วมอบรมผ่านหลักสูตรออนไลน์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เสนอกระบวนการนำการจัดการตนเองไปปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ทางการบริหาร คือ (1) การระบุความต้องการในการพัฒนาตนเอง (2) การค้นหาสิ่งจูงใจและเลือกวิธีการ (3) การวางแผนปฏิบัติการ (4) การลงมือปฏิบัติตามแผน และ (5) การประเมินและวิเคราะห์ผลลัพธ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แสดงดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัย กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพ 3 แสดงขั้นตอนวิจัยตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ภาพ 4 แสดงขั้นตอนวิจัยตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย	การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยทดลองใช้กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	ผลการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมการทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย	การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมการทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประเมินโดยผู้ใช้กลยุทธ์ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวม 32 คน	ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมการทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ภาพ 5 แสดงขั้นตอนวิจัยตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Meeting)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 6 คน ได้แก่

1. นายชิณห์ณภัทร รักพร้า รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์

2. นางสาวนิภา อุดมนาค รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเพชรบุรี

3. นางสาวทิชากรณ์ อติเปมานนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

4. นายสมพร ทิศเมือง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสตูล

5. นายสุรัตน์ ชุ่มทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสุพรรณบุรี

6. นางเอื้อง สิทธิประเสริฐ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเชียงราย

กลุ่มที่ 2 เป็นครูที่รับผิดชอบงานบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 6 คน ได้แก่

1. นายกิตติพิชญ์ วรโชติสุพัฒภาคิน ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์

2. นายพรไพรสน คนมี ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี

3. นายสิทธา ปลื้มประสงค์ ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี

4. นางสาวรัศมี จันทร์นูน ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล

5. นางสาวมุกสุดา วัฒนา ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สุพรรณบุรี

6. นางสาวปพิชญาดา ไชยลังกา ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เชียงราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Questions) เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการสร้างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อกำนดประเด็นในการสัมภาษณ์

2.2.2 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นสำคัญในแบบสัมภาษณ์ ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2.2.3 ผู้วิจัยดำเนินการร่างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยสร้างเป็นข้อคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Questions) จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และตรงวัตถุประสงค์

2.2.4 นำประเด็นการสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความชัดเจนของประเด็นคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของประเด็นคำถาม โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ค่าความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.จิติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) ดร.สลิลนา ภูมิพาณิชย์ ศึกษานิเทศก์ กองการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

3) ดร.อัฉราภรณ์ เสวันนา ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมน้อมเกล้า อุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

4) ดร.อดุล โตเขียว ผู้อำนวยการโรงเรียนนครบางยางพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

5) ว่าที่ร้อยตรี ดร.ธีระชัย ช่วงบุญศรี ผู้อำนวยโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2.2.6 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมจากการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

โดยการหาคา IOC ขอคำถามต้องมีคา IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 358 - 360)

2.2.7 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

2.2.8 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ ก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์จริงในลำดับต่อไป

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการประชุมเพื่อการสัมภาษณ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และนัดหมายวัน เวลาที่สะดวกในการประชุมเพื่อการสัมภาษณ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งดำเนินการดังนี้

3.2.1 จัดส่งหนังสือเชิญและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาล่วงหน้าก่อนถึงวันประชุมเพื่อการสัมภาษณ์ 7 วัน

3.2.2 จัดส่งลิงก์ (Link) สำหรับเข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในวันที่ 8 สิงหาคม 2568

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์เชิงอุปมาน (Inductive Method) โดยจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นประเด็นสำคัญ แล้วเรียบเรียงเป็นข้อสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ตามแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของ Creswell (2014)

ขั้นที่ 1.2 การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การกำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรคมาจำแนกวิเคราะห์

2. ผู้วิจัยจัดทำแนวทางการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค จากข้อ 1

2.1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ สร้างตาราง SWOT Matrix จับคู่ จุดแข็ง - โอกาส เพื่อกำหนดประเด็นกลยุทธ์ที่เสริมจุดแข็งโอกาส

2.2 จับคู่จุดแข็ง - อุปสรรค เพื่อกำหนดประเด็นกลยุทธ์ที่เสริมจุดแข็งและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

2.3 จับคู่จุดอ่อน - โอกาส เพื่อกำหนดประเด็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อนและเสริมโอกาส

2.4 จับคู่จุดอ่อน - อุปสรรค เพื่อกำหนดประเด็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยงอุปสรรคไปกำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธ์

3. นำแนวทางการกำหนดประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อยที่จัดทำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของประเด็นกลยุทธ์อีกครั้ง

4. ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา หรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง จำนวน 2 คน ได้แก่

1. ดร.ภูริวรรษ คำอ้ายกาวิน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. นายพิสุทธิ์ ยงทางเรือ รองผู้อำนวยการสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่ม 2 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์การบริหารในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

1. นายกิตติชัย กรวยทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เลย

2. ดร.ขนิษฐา อำนักมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง

3. ดร.ทวีศักดิ์ เจริญเตีย ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยแบ่ง ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์

2.2.2 ผู้วิจัยร่างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหาที่สร้างขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง และความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์

2.2.3 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ค่าความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ทำหนาที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 5 คน ไดแก

1) รองศาสตราจารย์ ดร.จิติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2) ดร.สลิลนา ภูมิพาณิชย์ ศึกษานิเทศก์ กองการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

3) ดร.อัฉราภรณ์ เสวันนา ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมน้อมเกล้า อุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

4) ดร.อดุล โตเขียว ผู้อำนวยการโรงเรียนนครบางยางพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

5) ว่าที่ร้อยตรี ดร.ธีระชัย ช่วงบุญศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2.2.5 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสม จากการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

โดยการหาคา IOC ขอคำถามมีคา IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 372 - 376)

2.2.6 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาและแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

2.2.7 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริงในลำดับต่อไป

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นที่กำหนดจากแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเองตามวัน เวลาที่กำหนด ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
ดร.ภูริวรรษ คำอ้ายกาวิน	1 ก.ย. 2568	17.00 น.
นายกิตติชัย กรวยทอง	2 ก.ย. 2568	13.00 น.
นายพิสุทธิ์ ยงทางเรือ	2 ก.ย. 2568	17.00 น
ดร.ทวีศักดิ์ เจริญเตีย	3 ก.ย. 2568	17.00 น.
ดร.ขนิษฐา อำนักมณี	4 ก.ย. 2568	09.00 น.

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method) โดยจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อสรุปเป็นแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์การส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ตามแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของ Creswell (2014)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้วย SWOT Matrix และผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการ และตัวชี้วัด เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ภาษา

3. ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการจัดทำกลยุทธ์การบริหาร และหรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนา หรือส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำกลยุทธ์การบริหารและวางแผนการบริหารองค์การด้วยกลยุทธ์ จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.ปรเมศวร์ ชรอยนุช อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาวะผู้นำการบริหารระบบการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่ม 2 เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.รังสิวุฒิ พุ่มเกิด รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

กลุ่ม 3 เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 3 คน

1. ดร.วันชัย อยู่ตรง ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2. ดร.สุริยา จันทิมา อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

3. ดร.ชานนท์ คำปิวทา รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง

กลุ่ม 4 เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.สุวิชญา ชินธนาชูกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 ขอนแก่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กลุ่ม 5 เป็นศึกษานิเทศก์ที่ มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 1 คน ได้แก่ ดร.ระย้า คงขาว ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่ได้จากการศึกษาขั้น 2.1 และแบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่มีลักษณะเป็นแบบมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ฯ เป็นแบบตรวจสอบรายการและบันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ มี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

ตอนที่ 2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

ตอนที่ 3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

ตอนที่ 4 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

ตอนที่ 5 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ที่ยกร่างขึ้น มากำหนดประเด็นเพื่อสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์ในแบบตรวจสอบความเหมาะสม โดยครอบคลุมองค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการ และตัวชี้วัด

2.2.2 จัดทำแบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2.2.3 นำข้อมูลทั้งหมดเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

2.2.4 นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

2.2.5 นำแบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่มีความสมบูรณ์ นำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขออนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยการนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นที่กำหนดจากแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเองตามวัน เวลาที่กำหนด ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
ดร.ปรเมศวร์ ชรอยนุช	15 ก.ย. 2568	10.00 น.
ดร.รังสิวุฒิ พุ่มเกิด	19 ก.ย. 2568	09.00 น.
ดร.ชานนท์ คำปิวทา	21 ก.ย. 2568	09.00 น.
ดร.วันชัย อยู่ตรง	22 ก.ย. 2568	09.00 น.
ดร.สุริยา จันทิมา	22 ก.ย. 2568	16.30 น.
ดร.ระย้า คงขาว	24 ก.ย. 2568	15.00 น.
ดร.สุวิชญา ชินธนาชูกิจ	26 ก.ย. 2568	10.00 น.

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โดยใช้สถิติร้อยละสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์ประเด็นสำคัญเพื่อนำไปปรับปรุงร่างกลยุทธ์ให้มีความสมบูรณ์ ทั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Creswell (2014)

ขั้นที่ 2.3 การจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ในการจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาสร้างเป็นคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ โดยได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนใช้และมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง

ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการการจัดการตนเอง และการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

มาตรการที่ 1 จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

มาตรการที่ 2 จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ส่วนที่ 4 การดำเนินการโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2. นำคู่มือการใช้กลยุทธฯ เสนอตออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธเพื่อขอความคิดเห็นและคำแนะนำ แลวจึงนำมาปรับปรุงใหมีความสมบูรณ

ขั้นที่ 2.4 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร การจัดทำกลยุทธ์ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง หรือมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการบริหารและการจัดทำกลยุทธ์ จำนวน 1 คน คือ ดร.พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกกไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

กลุ่ม 2 เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 2 คน ได้แก่

1) ดร.กัญญาวีร์ ชายเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อโพธิ์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2) ดร.ต่อศักดิ์ สิงห์เผ่น ผู้อำนวยการโรงเรียนคันโช้งพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กลุ่ม 3 เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ได้แก่

1) ดร.นภัทร เครือผดุงสกุล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

2) ดร.มาราศรี มีโชค ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมขอมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมขอมูล เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีลักษณะเปนแบบมาตราส่วนประมาณคา (Rating Scales) 5 ระดับของลิเคิรท (Likert, 1932) ดังนี้

5 หมายถึง คูมือการใชกลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยูในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง คูมือการใชกลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยูในระดับมาก

3 หมายถึง คูมือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยูในระดับปานกลาง

2 หมายถึง คูมือการใชกลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยูในระดับนอย

1 หมายถึง คูมือการใชกลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยูในระดับนอยที่สุด

2.2 การสรางเครื่องมือที่ใชในการเก็บรวบรวมขอมูล

2.2.1 ผู้วิจัยนำรายละเอียดของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มากำหนดเปนประเด็นคำถาม

2.2.2 ผู้วิจัยสรางแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเปนแบบมาตราสวนประมาณคา 5 ระดับ

2.2.3 ผู้วิจัยนำรางแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เสนออาจารยที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกตองเหมาะสมและการใชภาษา

2.2.4 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแกไขตามขอเสนอแนะของอาจารยที่ปรึกษาและดำเนินการจัดทำแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3. การเก็บรวบรวมขอมูล

การเก็บรวบรวมขอมูลในขั้นตอนการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผูวิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ผูวิจัยขอความอนุเคราะหจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำหนังสือถึงผูทรงคุณวุฒิตามคุณสมบัติที่กำหนด เพื่อขอความอนุเคราะหเก็บรวบรวมขอมูลตอบแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3.2 ผูวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินเพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

4. การวิเคราะหขอมูล

ผูวิจัยวิเคราะหขอมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ทำการวิเคราะหข้อมูลโดยสถิติที่ใชในการวิเคราะหขอมูล ไดแก คาเฉลี่ยและค่าสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของคาเฉลี่ย ตามเกณฑ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 – 5.00 หมายถึง คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับนอย

1.00 - 1.50 หมายถึง คู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับนอยที่สุด

เกณฑการตัดสินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ว่ามีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากคาเฉลี่ยตั้งแต 3.51 ขึ้นไป และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีคาไมเกิน 1.00 ถือวาผานการประเมิน สำหรับขอเสนอแนะอื่น ๆ ผูวิจัยดำเนินการวิเคราะหขอมูลโดยการวิเคราะหเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ดังนี้

ขั้นที่ 3.1 การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

การดำเนินการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan)

1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนประจำ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย ครูหัวหน้าหอพัก, ครูประจำหอพัก, ครูแนะแนว, ตัวแทนครูที่ปรึกษา, เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำโรงเรียน, นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ธุรการงานหอพัก

1.2 จัดประชุมคณะกรรมการครั้งที่ 1 เพื่อวางแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการมีคู่มือที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กำหนดขอบเขตของคู่มือให้ครอบคลุมเรื่องระเบียบของโรงเรียนและระเบียบของการอยู่หอพัก

1.3 การรวบรวมข้อมูลและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบเดิมของโรงเรียน พรบ. คุ้มครองเด็ก และกฎหมายความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมไปถึงศึกษาตัวอย่างคู่มือจากโรงเรียนประจำอื่น ๆ และรวบรวมปัญหาที่พบบ่อยในหอพัก เพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขในคู่มือ

2. ขั้นปฏิบัติ (Do)

2.1 ประชุมเชิงคณะกรรมการเพื่อจัดทำคู่มือ โดยแบ่งกลุ่มย่อยรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละหมวด แล้วดำเนินการร่างเนื้อหาโดยเน้นความชัดเจน ปฏิบัติได้จริง และไม่ขัดต่อกฎหมาย

2.2 ประชุมติดตามความคืบหน้า โดยนัดประชุมคณะกรรมการเพื่อนำร่างของแต่ละฝ่ายมานำเสนอ อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับแก้ถ้อยคำ และตรวจสอบความสอดคล้องกันของแต่ละหมวด

2.3 นำร่างคู่มือฉบับสมบูรณ์เข้าที่ประชุมเพื่อทำการวิพากษ์ กับตัวแทนครู และสภานักเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้งานจริง แล้วจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 5 ท่าน

3. ขั้นตรวจสอบ (Check)

3.1 นำเสนอคู่มือฉบับสมบูรณ์ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามอนุมัติและประกาศใช้

3.2 จัดทำรูปเล่มให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปใช้

4. ขั้นปรับปรุง (Act)

4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลังทดลองใช้ 3 เดือน เพื่อนำไปปรับปรุงคู่มือในปีการศึกษาถัดไป

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 ผู้ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบไปด้วย

1. สิบเอกจิรวัฒน์ อินทรน้อย รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ชลบุรี

2. นายสุรัตน์ ชุ่มทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสุพรรณบุรี

3. นายกรวรานนท์ บุญโตนด รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร

4. นายกิตติพงศ์ เจริญทวีธนกิจ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เลย

5. นางสาวนิภา อุดมนาค รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเพชรบุรี

กลุ่มที่ 2 ผู้ตอบแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 333 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูและบุคลากร จำนวน 88 คน ผู้ปกครอง จำนวน 120 คน และนักเรียน จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใชในการเก็บรวบรวมขอมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำเครื่องมือที่ใชในการเก็บรวบรวมขอมูล เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.2 แบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้เครื่องมือที่ใชในการเก็บรวบรวมขอมูล เป็นแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 การสรางเครื่องมือที่ใชในการเก็บรวบรวมขอมูล

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการนำกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาสร้างเป็นคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

2.2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยกำหนดลักษณะของแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำที่จัดทำไว้ ด้านเนื้อหา รายละเอียดของคู่มือ การนำไปใช้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายการแบบตรวจสอบความเหมาะสมของตามแบบเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2) ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3) ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4) ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5) ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน ได้กำหนดดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหา

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ที่จัดทำไว้ โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้และผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 417 - 418)

2.2.1 แบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ โดยกำหนดลักษณะของแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการฯ ที่จัดทำไว้ ด้านผลของการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไป โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายการแบบตรวจสอบความเหมาะสมของตามแบบเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2) ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3) ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4) ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5) ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน ได้กำหนดดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหา

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ในการสร้างแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปที่จัดทำไว้ โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้และผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 426 - 427)

3. การเก็บรวบรวมขอมูล

3.1. การเก็บรวบรวมขอมูลในขั้นตอนการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผูวิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยแบ่งคณะกรรมการเป็นกลุ่มย่อยรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละหมวด นำร่างของแต่ละฝ่ายมานำเสนอ

อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับแก้ถ้อยคำ และตรวจสอบความสอดคล้องกันของแต่ละหมวด

3.1.2 นำร่างคู่มือฉบับสมบูรณ์เข้าที่ประชุมเพื่อทำการวิพากษ์ กับตัวแทนครู และสภานักเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้งานจริง แล้วจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 5 ท่าน ก่อนนำคู่มือไปใช้จริง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ผู้ปกครองและนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 333 คน หลังจากการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ไปใช้ครบ 3 เดือน

4. การวิเคราะหขอมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพกับผู้ทรงคุณวุฒิ ของแบบประเมิน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยวิเคราะหโดยสถิติที่ใชในการวิเคราะหขอมูล ดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของคาเฉลี่ย ตามเกณฑ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 – 5.00 หมายถึง คู่มือการบริหารจัดการฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง คู่มือการบริหารจัดการฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง คู่มือการบริหารจัดการฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง คู่มือการบริหารจัดการฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับนอย

1.00 - 1.50 หมายถึง คู่มือการบริหารจัดการฯ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับนอยที่สุด

เกณฑการตัดสินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ว่ามีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากคาเฉลี่ยตั้งแต 3.51 ขึ้นไป และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีคาไมเกิน 1.00 ถือวา ผานการประเมิน สำหรับขอเสนอแนะอื่น ๆ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะหขอมูลโดยการวิเคราะหเนื้อหา (Content Analysis)

4.2 แบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ขอมูล

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ได้แก คาเฉลี่ยและค่าสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของคาเฉลี่ย ตามเกณฑ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 – 5.00 หมายถึง ผลการคู่มือฯ ไปใช้ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการคู่มือฯ ไปใช้ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ผลการคู่มือฯ ไปใช้ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ผลการคู่มือฯ ไปใช้ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับนอย

1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการคู่มือฯ ไปใช้ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับนอยที่สุด

เกณฑการตัดสินประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ว่ามีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากคาเฉลี่ยตั้งแต 3.51 ขึ้นไป และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีคาไมเกิน 1.00 ถือวา ผานการประเมิน สำหรับขอเสนอแนะอื่น ๆ ผูวิจัยดำเนินการวิเคราะหขอมูลโดยการวิเคราะหเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 3.2 การจัดอบรมโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

การจัดอบรมโครงการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan)

1.1 ผู้วิจัยจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณรราชวิทยาลัย พิษณุโลก ประกอบไปด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายหอพัก ครูและบุคลากรในฝ่ายกิจการนักเรียน เพื่อพิจารณาเลือกประเด็นกลยุทธ์ที่จะใช้ทดลอง ซึ่งมติที่ประชุมเห็นชอบ เลือกประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำมาทดลองใช้

1.2 ผู้วิจัยจัดทำร่างโครงการ ระบุรายละเอียด หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, กลุ่มเป้าหมาย, ระยะเวลา, สถานที่ และงบประมาณ

1.3 ผู้วิจัยเสนอโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติ

1.4 ผู้วิจัยจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. ขั้นปฏิบัติ (Do)

2.1 ผู้วิจัยจัดประชุมครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความตระหนักในการเสริมสร้างนักเรียนมีทักษะการจัดการตนเอง และสร้างความเข้าใจ วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2.2 ผู้วิจัยจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมในคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พร้อมทั้งวางแผน ชี้แจงคณะครูให้เข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนในการดำเนินการฝึกอบรมนักเรียนตามคู่มือการใช้กลยุทธ์ฯ ระหว่างวันที่ 28 - 29 ตุลาคม 2568 ณ ห้องสำนักงานบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

3. ขั้นตรวจสอบ (Check)

3.1 คณะครูเตรียมการจัดอบรมตามกิจกรรมในคู่มือการใช้กลยุทธ์กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษาเพื่อให้ครูมีความเข้าใจและมีความพร้อมในการจัดอบรมนักเรียนต่อไป

3.2 คณะครูร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมตามคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรม และเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมตลอดระยะเวลาการอบรม

4. ขั้นปรับปรุง (Act)

4.1 ผู้วิจัยจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสะท้อนปัญหาระหว่างการอบรม เพื่อนำไปใช้วางแผนในการจัดอบรม ครั้งต่อไป

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำคู่มือการใช้กลยุทธ์กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนได้กลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นเอกสารเพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ได้ศึกษา และทำความเข้าใจก่อนนำไปใช้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ จำนวน 60 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบไปด้วย

1. สภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 45 คน

2. สภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร จำนวน 15 คน

กลุ่มที่ 2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยพิษณุโลกและกำแพงเพชร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ครูฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน จำนวน 3 คน และครูหอพัก จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใชในการเก็บรวบรวมขอมูล

แบบประเมินโครงการ แบ่งเครื่องมือตามกรอบการประเมินของ เคิรก แพทริค (Kirkpatrick) (สมคิด พรมจุ้ย, 2563) ใช้เครื่องมือทั้งหมด 4 ฉบับ ดังนี้

1) การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ เครื่องมือที่ใช้ในการการประเมินปฏิกิริยา คือ แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการเรียนรู้ คือ แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks Test (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561)

3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรม คือ แบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) การประเมินผลลัพธ์ (Results) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ คือ แบบสัมภาษณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการมีทักษะการจัดการตนเองของผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะ

การจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Creswell (2014) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ควบคู่กับการวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method) จากนั้นสังเคราะห์และเรียบเรียงข้อมูลเป็นข้อความสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการนำกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประ จำมาสร้างเป็นคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำที่ได้นำเสนอในขั้นที่ 2.3 การจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างจำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

2.2.1 แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ โดยกำหนดลักษณะของแบบประเมินความพึงพอใจที่จัดทำไว้ ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม ด้านวิทยากรและกระบวนการ ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายการแบบตรวจสอบความเหมาะสมของตามแบบเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2) ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3) ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4) ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5) ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน ได้กำหนดดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหา

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

ในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำที่จัดทำไว้ โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้และผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 436 - 438)

2.2.2 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง ของโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ โดยศึกษาเนื้อหาทักษะการจัดการตนเอง รวมทั้งวิธีการสร้าง แบบทดสอบแบบปรนัย

1) กำหนดจุดประสงค์ของแบบทดสอบ การวัดเนื้อหาที่ต้องการวัด เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทักษะการจัดการตนเอง

2) จัดทำตารางกำหนดลักษณะแบบทดสอบ วิเคราะห์จุดประสงค์ และเนื้อหาเพื่อกำหนด ข้อคำถามให้ครอบคลุมทั้งจุดประสงค์ เนื้อหา และจำนวนข้อคำถามที่ต้องการทดสอบ

3) สร้างแบบทดสอบตามกรอบของตารางกำหนดลักษณะของแบบทดสอบที่จัดทำไว้ ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าตอบถูกตามที่เฉลย ให้ 1 คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

สาเหตุที่สร้างแบบทดสอบเกินจำนวนที่ต้องการเพราะต้องนำไปหาคุณภาพของแบบทดสอบ เป็นรายข้อ แล้วคัดเลือกแบบทดสอบที่มีคุณภาพตามจำนวนที่ต้องการ

โดยแบบทดสอบการวัดความรู้ด้านทักษะการจัดการตนเอง โครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา และนำเครื่องมือใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลกับโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) คำนวณหาค่าความยากรายข้อ (p) ที่ค่าความยาก ตั้งแต่ 0.33 - 0.83 และคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ได้ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 – 0.60 และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.81 ผู้วิจัยดำเนินการตัดข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกน้อยกว่า 0.40 ออก คือข้อที่ 2, 3, 9, 12, 16, 18, 20, 24, 26 และ 29 ออก ทำให้แบบทดสอบมีข้อสอบทั้งหมด 20 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริง (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 463 - 467)

2.2.3 แบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยการประเมินทักษะการจัดการตนเองของผู้เข้ารับการอบรมหลังเข้ารับการอบรมตามโครงการ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายการแบบตรวจสอบความเหมาะสมของตามแบบเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2) ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3) ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4) ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5) ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน ได้กำหนดดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

การสร้างแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำโดยกำหนดลักษณะของแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำที่จัดทำไว้ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการกำกับตนเอง ด้านการประมาณตนเอง และด้านการให้แรงเสริมตนเอง ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 476 - 478)

2.2.4 แบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ โดยการสัมภาษณ์ ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน และครูหอพักที่ดูแลสภานักเรียนทั้งหอหักชายและหญิง

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายการแบบตรวจสอบความเหมาะสมของตามแบบเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2) ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3) ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4) ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5) ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม ได้กำหนดดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC)โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

โดยแบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยาศัพท์เฉพาะ (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 480-481)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาทักษะการจัดการตนเอง ออกแบบพัฒนาเป็นโครงการอบรม สร้างกรอบเนื้อหาในการบรรยายให้ความรู้และกำหนดกิจกรรมที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ สำหรับใช้ในการทดลอง โดยผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design (ชวลิต ชูกำแพง, 2559) ดังนี้

O_1 X O_2

(Pre-test) (Treatment) (Post-test)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

O_1 แทน การวัดผลก่อนการทดลอง (Pre-test)

X แทน การใช้คู่มือ

O_2 แทน การวัดผลหลังการทดลอง (Post-test)

3.2 ดำเนินการตามโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ เพื่อถ่ายทอดและส่งเสริมให้สภานักเรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรม ไปใช้ในการออกแบบแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อนำไปปรับใช้กับบทบาทหน้าที่ในสภานักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมิน แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการตรวจสอบคุณภาพกับผู้ทรงคุณวุฒิ ของแบบประเมิน แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบค่าคะแนนผลการประเมิน ซึ่งได้จากแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์และการแปลค่าความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสิน คือ ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 จากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4.2 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง ของโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.2.1 แบบทดสอบตามกรอบของตารางกำหนดลักษณะของแบบทดสอบที่จัดทำไว้ ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบถูกตามที่เฉลย ให้ 1 คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบค่าคะแนนผลการประเมิน ซึ่งได้จากแบบประเมิน จะใช้ค่าสถิติทดสอบ Wilcoxon Signed Rank Test (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561)

เกณฑ์การตัดสิน คือ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ .05

4.3 ประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยการประเมินตนเองของผู้เข้ารับการอบรมหลังเข้ารับการอบรมตามโครงการ มีขั้นตอนดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยการประเมินตนเองของผู้เข้ารับการอบรมหลังเข้ารับการอบรมตามโครงการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์และการแปลค่าความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสิน คือ ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 จากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4.4. แบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ โดยการสัมภาษณ์ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน และครูหอพักที่ดูแลสภานักเรียน ทั้งหอหักชายและหญิง ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Creswell (2014) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ควบคู่กับการวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method) จากนั้นสังเคราะห์และเรียบเรียงข้อมูลเป็นข้อความสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

ซึ่งการออกแบบการประเมินโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ ตามวัตถุประสงค์การประเมิน แสดงได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการออกแบบการประเมินโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	**ตัวแปร/ประเด็นที่มุ่งประเมิน**	**แหล่งข้อมูล**	**เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**	**การเก็บรวบรวมข้อมูล**	**การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การตัดสิน**
1. การประเมินปฏิกิริยา (Reaction)	ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม	สภานักเรียนโรงเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร จำนวน 60 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง Purposive Selection)	ฉบับที่ 1 แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การผ่านการประเมินแต่ละรายการต้องมีค่าเฉลี่ย≥ 3.51, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน<1.00
2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning)	ประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรม	สภานักเรียนโรงเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร จำนวน 60 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)	ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Wilcoxon Signed Rank Test เกณฑ์การผ่านผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญ .05

ตาราง 5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ประเด็นที่มุ่งประเมิน	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การตัดสิน
3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior)	ประเมินทักษะการจัดการตนเองของผู้เข้ารับการอบรม	สภานักเรียนโรงเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร จำนวน 60 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)	ฉบับที่ 3 แบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การผ่านการประเมินแต่ละรายการต้องมีค่าเฉลี่ย ≥3.51, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน <1.00
4. การประเมินผลลัพธ์ (Results)	ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการมีทักษะการจัดการตนเองของผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ	ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน และครูหอพักที่ดูแลสภานักเรียนทั้งหอหักชายและหญิง รวม 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)	ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการมีทักษะการจัดการตนเองของผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ	วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method) โดยเรียบเรียงเป็นข้อความสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1.กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 10 คน ครูหอพักจำนวน 18 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยนำรายละเอียดกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มาเป็นประเด็นคำถาม

2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

5 หมายถึง กลยุทธฯ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง กลยุทธฯ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง กลยุทธฯ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง กลยุทธฯ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง กลยุทธฯ มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม

2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายการแบบตรวจสอบความเหมาะสมของตามแบบเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2) ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3) ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4) ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5) ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน ได้กำหนดดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า IOC ≥ 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ถ้า IOC < 0.50 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการสร้างประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่จัดทำไว้ โดยมีข้อคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้ และ ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือพบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ผลการหาคุณภาพอยู่ในภาคผนวก ข หน้า 494 - 496)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ ในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 12 คน และครูหอพัก จำนวน 18 คน ทำแบบประเมินเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 แปลความหมายของประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง กลยุทธ์ฯ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 1.1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Meeting)

จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Questions) โดยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
S1 Structure and Policy ด้านโครงสร้างและนโยบาย	1. โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน 2. โรงเรียนมีหลักสูตรเฉพาะบุคคลที่มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง 3. หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่น ทำให้นักเรียนมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง 4. โรงเรียนประจำทำให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาด้านการเรียนและการใช้ด้วยตนเอง 5. โรงเรียนและหอพักมีระเบียบแนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ในโรงเรียนประจำ 6. โรงเรียนมีมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา 7. โรงเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง	1. การใช้หลักสูตรร่วมกันที่ 18 โรงเรียนทำให้ขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน 2. การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทุกคนถูกคัดกรองมาและมีความปลอดภัยสูง ทำให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีเกินไป 3. กิจกรรมพัฒนาตนเองอาจไม่สอดคล้องความต้องการ ความถนัด หรือเป้าหมายที่แตกต่างกันของนักเรียน 4. การเน้นการแข่งขันอาจสร้างแรงกดดันให้นักเรียนกลัวความล้มเหลว

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
	8. โรงเรียนกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้บุคลากรดำเนินโครงการตามที่ร่วมกันวางแผน 9. โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าแข่งขันรายการต่าง ๆ ตามความสนใจ 10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย	
S2 Product and Service ด้านผลผลิตและบริการ	1. นักเรียนได้รับการคัดเลือกจากกระบวนการสรรหาที่มีคุณภาพ 2. นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาตนเองสู่การเป็น นักวิจัย นักประดิษฐ์และนักคิดค้น 3. นักเรียนมีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง ช่วยเหลือสังคมตามเป้าหมายของหลักสูตรในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ 4. คณะกรรมการสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 5. นักเรียนเห็นคุณค่าและมีวินัยในตนเอง 6. นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น 7. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง	1. นักเรียนเกิดความกดดันในการรักษาระดับผลการเรียนให้ดีเยี่ยมตลอดเวลา

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
M1 Man ด้านบุคลากร	1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย ทำให้สามารถเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2. ครูสนับสนุนให้นักเรียนทำวิจัยและโครงงาน 3. ครูหอพักมีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน 4. ครูหอพักตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัยในหอพัก 5. ครูได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะเพื่อนำมาพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน 6. ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนอยู่เสมอ 7. ครูผู้สอนมีทัศนคติเชิงบวกในการพัฒนานักเรียน	1. โรงเรียนขาดนักจิตวิทยา ทำให้นักเรียนไม่สามารถจัดการความเครียดหรือแรงกดดัน 2. โรงเรียนมีครูที่มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน 3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจไม่สอดคล้องกับบริบทหรือความต้องการของนักเรียน
M2 Money ด้านประสิทธิภาพการเงิน	1.โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง 2. โรงเรียนมีกรอบการใช้งบประมาณที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนด้านต่าง ๆ 3. มีการจัดสรรงบประมาณในการดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ	1. งบประมาณที่ได้รับจำนวนมากอาจนำไปสู่การใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่า

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
	4. โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม 5. โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือมีรางวัลเพิ่มเติมเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจทำกิจกรรมมากขึ้น	
M3 Material ด้านวัสดุและทรัพยากร	1. โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย 2. โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด หอพัก ห้องออกกำลังกายและสนามกีฬาไว้สำหรับนักเรียน 3. โรงเรียนมีหอประชุม อาคารสถานที่ ห้องเรียนเพียงพอ 4. หอพักมีแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง 5. ห้องแนะแนวของโรงเรียนมีห้องให้คำปรึกษาที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	
M4 Management ด้านบริหารจัดการ	1. ผู้บริหาร มีนโยบายและทิศทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ผู้บริหารมีศักยภาพในการบริหารโรงเรียน	1. การเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน 2. รูปแบบการบริหารจัดการยังไม่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
	3. มีการจัดตั้งสภานักเรียน ซึ่งเป็นกลไกการบริหารที่ให้นักเรียนได้ฝึกกำกับดูแลการทำงานของตนเองและส่วนรวม 4. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้หลากหลายตามสถานการณ์ 5. ผู้บริหารมีนโยบายการประเมินผลที่เน้นการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล 6. ผู้บริหารมีนโยบายในการออกแบบดำเนินงาน และประเมินผลการจัดกิจกรรม 7. ผู้บริหารมีการกล่าวยกย่องชมเชยคณะครูและนักเรียนในทางบวกอยู่ตลอดเวลา	

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)
P Political conditions สภาพแวดล้อมทางการเมือง	1. รัฐบาลมีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ 2. สพฐ. และคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นผู้กำหนดนโยบายกรอบทิศทางการบริหารไปในทิศทางเดียวกัน 3. สพฐ. มีจุดเน้นให้โรงเรียนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมในทางบวก 4. โรงเรียนมีเครือข่ายในการร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ	1. หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่ยังมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ ราชวิทยาลัยค่อนข้างน้อย 2. กิจกรรมระดับชาติหรือนานาชาติมีที่นั่งจำกัด ทำให้โอกาสกระจุกอยู่กับนักเรียนส่วนน้อย
E Economic conditions สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	1.นโยบายของโรงเรียนให้โอกาสนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ช่วยสร้างแรงผลักดันให้นักเรียนกลุ่มนี้ต้องตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน 2. มีการสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรจากแหล่งอื่น 3. การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ ตามมติ ค.ร.ม. 4. สพฐ. สนับสนุนงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประจำพักนอน	

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)
S Social conditions สภาพแวดล้อมทางสังคม	1. ผู้ปกครองสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผนชีวิตของนักเรียน 2. สมาคมผู้ปกครองมีการประชุมร่วมกับโรงเรียน ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและความต้องการของผู้ปกครอง 3. สังคมให้ความยอมรับสูงในความสำเร็จของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ 4. ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้โรงเรียนดูแลนักเรียน 5. สังคมและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนในเชิงบวก 6. ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ ชื่นชม สนับสนุน และให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ 7. มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมนักเรียน	1. บรรยากาศทางสังคมที่มีการแข่งขันกันสูงทำให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายได้ต่างกัน 2. ความคาดหวังของสังคมทำให้นักเรียนละเลยการตั้งเป้าหมายที่ยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง 3. ผู้ปกครองบางคนอยู่ห่างไกลและมีข้อจำกัดในการเดินทาง ทำให้การช่วยกำกับดูแลพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนทำได้ยาก 4. สังคมให้นิยามความสำเร็จไว้ในกรอบแคบ ๆ โดยเน้นเรื่องรายได้และมีชื่อเสียง

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)
T Technology conditions สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี	1. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนขั้นตอนและติดตามผลได้อย่างเป็นระบบและชัดเจน 2. มีการใช้แอปพลิเคชันช่วยในการกำกับตนเองช่วยให้นักเรียนติดตามผลการเรียนรู้ของตนเองได้ 3. มีแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ตให้นักเรียนสามารถสืบค้นในการพัฒนาตนเอง 4. การใช้เทคโนโลยีช่วยทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	

ขั้นที่ 1.2 ผลการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการกำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการกำกับตนเอง ด้านการประเมินตนเอง และด้านการให้แรงเสริมตนเอง โดยจำแนกเป็นประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อย ดังนี้

ตาราง 8 แสดง SWOT Matrix ด้านการตั้งเป้าหมาย

สภาพแวดล้อมภายใน	**ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)**	**ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)**
S1 Structure and Policy ด้านโครงสร้างและนโยบาย	S1 โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน S2 โรงเรียนมีหลักสูตรเฉพะบุคคลที่มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง S3 หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่น ทำให้นักเรียนมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง	W1 การใช้หลักสูตรร่วมกันที่ 18 โรงเรียนทำให้ขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน
S2 Product and Service ด้านผลผลิตและบริการ	S4 นักเรียนได้รับการคัดเลือกจากกระบวนการสรรหาที่มีคุณภาพ S5 นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์และนักคิดค้น S6 นักเรียนมีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง ช่วยเหลือสังคมตามเป้าหมายของหลักสูตรในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ	W2 นักเรียนเกิดความกดดันในการรักษาระดับผลการเรียนให้ดีเยี่ยมตลอดเวลา
M1 Man ด้านบุคลากร	S7 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย ทำให้สามารถเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย S8 ครูสนับสนุนให้นักเรียนทำวิจัยและโครงงาน	W3 โรงเรียนขาดนักจิตวิทยาทำให้นักเรียนไม่สามารถจัดการความเครียดหรือแรงกดดัน W4 โรงเรียนมีครูที่มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

ตาราง 8 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายใน	**ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)**	**ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)**
M2 Money ด้านประสิทธิภาพการเงิน	S9 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง S10 โรงเรียนมีกรอบการใช้งบประมาณที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนด้านต่าง ๆ	W5 งบประมาณที่ได้รับจำนวนมากอาจนำไปสู่การใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่า
M3 Material ด้านวัสดุและทรัพยากร	S11 โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย	
M4 Management ด้านบริหารจัดการ	S12 ผู้บริหาร มีนโยบายและทิศทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	W6 การเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน
สภาพแวดล้อมภายนอก	**ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)**	**ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)**
P Political conditions สภาพแวดล้อมทางการเมือง	O1 รัฐบาลมีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	T1 หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่ยังมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยค่อนข้างน้อย
E Economic conditions สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	O2 นโยบายของโรงเรียนให้โอกาสนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ช่วยสร้างแรงผลักดันให้นักเรียนกลุ่มนี้ต้องตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน O3 มีการสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรจากแหล่งอื่น	

ตาราง 8 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายนอก	**ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)**	**ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)**
S Social conditions สภาพแวดล้อมทางสังคม	O4 ผู้ปกครองสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผนชีวิตของนักเรียน O5 สมาคมผู้ปกครองมีการประชุมร่วมกับโรงเรียน ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและความต้องการของผู้ปกครอง O6 สังคมให้ความยอมรับสูงในความสำเร็จของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์	T2 บรรยากาศทางสังคมที่มีการแข่งขันกันสูงทำให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายได้ต่างกัน T3 ความคาดหวังของสังคมทำให้นักเรียนละเลยการตั้งเป้าหมายที่ยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง
T Technology conditions สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี	O7 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนขั้นตอน และติดตามผลได้อย่างเป็นระบบและชัดเจน	

ตาราง 9 แสดง SWOT Matrix ด้านการกำกับตัวเอง

สภาพแวดล้อมภายใน	**ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)**	**ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)**
S1 Structure and Policy ด้านโครงสร้างและนโยบาย	S13 โรงเรียนประจำทำให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาด้านการเรียนและการใช้ด้วยตนเอง S14 โรงเรียนและหอพักมีระเบียบแนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ในโรงเรียนประจำ S15 โรงเรียนมีมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา	W7 การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทุกคนถูกคัดกรองมาและมีความปลอดภัยสูง ทำให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีเกินไป
S2 Product and Service ด้านผลผลิตและบริการ	S16 คณะกรรมการสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน S17 นักเรียนเห็นคุณค่าและมีวินัยในตนเอง	
M1 Man ด้านบุคลากร	S18 ครูหอพักมีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกิจกรรมทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน S19 ครูหอพักตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัยในหอพัก S20 ครูได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะเพื่อนำมาพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน	

ตาราง 9 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายใน	**ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)**	**ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)**
M2 Money ด้านประสิทธิภาพการเงิน	S21 มีการจัดสรรงบประมาณในการดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ	
M3 Material ด้านวัสดุและทรัพยากร	S22 โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด หอพัก ห้องออกำลังกายและสนามกีฬาไว้สำหรับนักเรียน	
M4 Management ด้านบริหารจัดการ	S23 ผู้บริหารมีศักยภาพในการบริหารโรงเรียน S24 มีการจัดตั้งสภานักเรียน ซึ่งเป็นกลไกการบริหารที่ให้นักเรียนได้ฝึกกำกับดูแลการทำงานของตนเองและส่วนรวม	W8 รูปแบบการบริหารจัดการยังไม่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป
สภาพแวดล้อมภายนอก	**ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)**	**ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)**
P Political conditions สภาพแวดล้อมทางการเมือง	O8 สพฐ. และคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดนโยบาย กรอบทิศทางการบริหารไปในทิศทางเดียวกัน	
E Economic conditions สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	O9 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ ตามมติ ค.ร.ม.	

ตาราง 9 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายนอก	**ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)**	**ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)**
S Social conditions สภาพแวดล้อมทางสังคม	O10 ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้โรงเรียนดูแลนักเรียน O11. สังคมและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนในเชิงบวก	T4 ผู้ปกครองบางคนอยู่ห่างไกลและมีข้อจำกัดในการเดินทาง ทำให้การช่วยกำกับดูแลพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนทำได้ยาก
T Technology conditions สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี	O12 มีการใช้แอปพลิเคชันช่วยในการกำกับตนเองช่วยให้นักเรียนติดตามผลการเรียนรู้ของตนเองได้	

ตาราง 10 แสดง SWOT Matrix ด้านการประมาณตนเอง

สภาพแวดล้อมภายใน	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
S1 Structure and Policy ด้านโครงสร้างและนโยบาย	S25 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง S26 โรงเรียนกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้บุคลากรดำเนินโครงการตามที่ร่วมกันวางแผน	W9 กิจกรรมพัฒนาตนเองอาจไม่สอดคล้องความต้องการ ความถนัด หรือเป้าหมายที่แตกต่างกันของนักเรียน
S2 Product and Service ด้านผลผลิตและบริการ	S27 นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น	
M1 Man ด้านบุคลากร	S28 ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนอยู่เสมอ	W10 กิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจไม่สอดคล้องกับบริบทหรือความต้องการของนักเรียน
M2 Money ด้านประสิทธิภาพการเงิน	S29 โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม	
M3 Material ด้านวัสดุและทรัพยากร	S30 โรงเรียนมีหอประชุม อาคารสถานที่ ห้องเรียนเพียงพอ	
M4 Management ด้านบริหารจัดการ	S31 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้หลากหลายตามสถานการณ์ S32 ผู้บริหารมีนโยบายการประเมินผลที่เน้นการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล S33 ผู้บริหารมีนโยบายในการออกแบบดำเนินงาน และประเมินผลการจัดกิจกรรม	

ตาราง 10 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายนอก	**ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)**	**ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)**
P Political conditions สภาพแวดล้อมทางการเมือง	O13 สพฐ. มีจุดเน้นให้โรงเรียนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมในทางบวก	
E Economic conditions สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	-	
S Social conditions สภาพแวดล้อมทางสังคม	-	T5 สังคมให้นิยามความสำเร็จไว้ในกรอบแคบ ๆ โดยเน้นเรื่องรายได้และมีชื่อเสียง
T Technology conditions สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี	O14 มีแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ตให้นักเรียนสามารถสืบค้นในการพัฒนาตนเอง	

ตาราง 11 แสดง SWOT Matrix ด้านการให้แรงเสริมตนเอง

สภาพแวดล้อมภายใน	ประเด็นที่เป็นจุดแข็ง (Strengths)	ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน (Weaknesses)
S1 Structure and Policy ด้านโครงสร้างและนโยบาย	S34 โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าแข่งขันรายการต่าง ๆ ตามความสนใจ S35 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย	W11 การเน้นการแข่งขันอาจสร้างแรงกดดันให้นักเรียนกลัวความล้มเหลว
S2 Product and Service ด้านผลผลิตและบริการ	S36 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง	
M1 Man ด้านบุคลากร	S37 ครูผู้สอนมีทัศนคติเชิงบวกในการพัฒนานักเรียน	
M2 Money ด้านประสิทธิภาพการเงิน	S38 โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือมีรางวัลเพิ่มเติมเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจทำกิจกรรมมากขึ้น	
M3 Material ด้านวัสดุและทรัพยากร	S39 หอพักมีแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง S40 ห้องแนะแนวของโรงเรียนมีห้องให้คำปรึกษาที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	
M4 Management ด้านบริหารจัดการ	S41 ผู้บริหารมีการกล่าวยกย่องชมเชยคณะครูและนักเรียนในทางบวกอยู่ตลอดเวลา	

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายนอก	**ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)**	**ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Threats)**
P Political conditions สภาพแวดล้อมทางการเมือง	O15 โรงเรียนมีเครือข่ายในการร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ	T6 กิจกรรมระดับชาติหรือนานาชาติมีที่นั่งจำกัด ทำให้โอกาสกระจุกอยู่แค่ นักเรียนส่วนน้อย
E Economic conditions สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	O16 สพฐ. สนับสนุนงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประจำพักนอน	
S Social conditions สภาพแวดล้อมทางสังคม	O17 ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ ชื่นชม สนับสนุนและให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ O18 มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมนักเรียน	
T Technology conditions สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี	O19 การใช้เทคโนโลยีช่วยทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ SWOT Matrix โดยมีจุดแข็งและโอกาส จุดอ่อนและอุปสรรคนั้น พบว่า แนวทางของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์หลักในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย ผู้วิจัยสามารถกำหนดได้ผลดังนี้

ตาราง 12 แสดง SWOT Matrix ด้านการตั้งเป้าหมาย

กลยุทธ์เชิงรุก	จุดแข็ง (Strengths: S)
	ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร
	S1 โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน
	S2 โรงเรียนมีหลักสูตรเฉพาะบุคคลที่มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง
	S3 หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่น ทำให้นักเรียนมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง
	S4 นักเรียนได้รับการคัดเลือกจากกระบวนการสรรหาที่มีคุณภาพ
SO	S5 นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์และนักคิดค้น
	S6 นักเรียนมีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง ช่วยเหลือสังคมตามเป้าหมายของหลักสูตรในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ
	S7 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย ทำให้สามารถเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
	S8 ครูสนับสนุนให้นักเรียนทำวิจัยและโครงงาน
	S9 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง
	S10 โรงเรียนมีกรอบการใช้งบประมาณที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนด้านต่าง ๆ
	S11 โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย
	S12 ผู้บริหาร มีนโยบายและทิศทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O1 รัฐบาลมีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	**พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร**
O3 มีการสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรจากแหล่งอื่น	
O4 ผู้ปกครองสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผนชีวิตของนักเรียน	
O5 สมาคมผู้ปกครองมีการประชุมร่วมกับโรงเรียน ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและความต้องการของผู้ปกครอง	

ตาราง 12 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน	จุดแข็ง (Strengths: S)
ST	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร**
	S1 โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน
	S2 โรงเรียนมีหลักสูตรเฉพาะบุคคลที่มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง
	S3 หลักสูตรของโรงเรียนมีความยืดหยุ่น ทำให้นักเรียนมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง
	S4 นักเรียนได้รับการคัดเลือกจากกระบวนการสรรหาที่มีคุณภาพ
	S5 นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์และนักคิดค้น
	S6 นักเรียนมีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเอง ช่วยเหลือสังคม ตามเป้าหมายของหลักสูตรในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ
	S7 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย ทำให้สามารถเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย
	S8 ครูสนับสนุนให้นักเรียนทำวิจัยและโครงงาน
	S9 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง
	S10 โรงเรียนมีกรอบการใช้งบประมาณที่ชัดเจนในการพัฒนานักเรียนด้านต่าง ๆ
	S11 โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย
	S12 ผู้บริหาร มีนโยบายและทิศทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T1 หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่ยังมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยค่อนข้างน้อย	**เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน**
T2 บรรยากาศทางสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง ทำให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายได้ต่างกัน	
T3 ความคาดหวังของสังคมทำให้นักเรียนละเลยการตั้งเป้าหมายที่ยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง	

ตาราง 12 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WO	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร**
	W1 การใช้หลักสูตรร่วมกันที่ 18 โรงเรียนทำให้ขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน
	W2 นักเรียนเกิดความกดดันในการรักษาระดับผลการเรียนให้ดีเยี่ยมตลอดเวลา
	W3 โรงเรียนขาดนักจิตวิทยา ทำให้นักเรียนไม่สามารถจัดการความเครียดหรือแรงกดดัน
	W4 โรงเรียนมีครูที่มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน
	W5 งบประมาณที่ได้รับจำนวนมากอาจนำไปสู่การใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่า
	W6 การเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O1 รัฐบาลมีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	**ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน**
O3 มีการสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรจากแหล่งอื่น	
O4 ผู้ปกครองสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผนชีวิตของนักเรียน	
O5 สมาคมผู้ปกครองมีการประชุมร่วมกับโรงเรียน ทำให้ทราบข้อเสนอแนะและความต้องการของผู้ปกครอง	
O6 สังคมให้ความยอมรับสูงในความสำเร็จของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์	

ตาราง 12 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงรับ	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WT	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร**
	W1 การใช้หลักสูตรร่วมกันที่ 18 โรงเรียนทำให้ขาดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน
	W2 นักเรียนเกิดความกดดันในการรักษาระดับผลการเรียนให้ดีเยี่ยมตลอดเวลา
	W3 โรงเรียนขาดนักจิตวิทยา ทำให้นักเรียนไม่สามารถจัดการความเครียดหรือแรงกดดัน
	W4 โรงเรียนมีครูที่มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน
	W5 งบประมาณที่ได้รับจำนวนมากอาจนำไปสู่การใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่า
	W6 การเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารงาน
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T1 หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่ยังมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยค่อนข้างน้อย	
T2 บรรยากาศทางสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง ทำให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายได้ต่างกัน	**พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม**
T3 ความคาดหวังของสังคมทำให้นักเรียนละเลยการตั้งเป้าหมายที่ยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง	

ตาราง 13 แสดง SWOT Matrix ด้านการกำกับตัวเอง

กลยุทธ์เชิงรุก	**จุดแข็ง (Strengths: S)**
	ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน
SO	S13 โรงเรียนประจำทำให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาด้านการเรียนและการใช้ด้วยตนเอง
	S14 โรงเรียนและหอพักมีระเบียบ แนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ในโรงเรียนประจำ
	S15 โรงเรียนมีมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา
	S16 คณะกรรมการสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
	S17 นักเรียนเห็นคุณค่าและมีวินัยในตนเอง
	S18 ครูหอพักมีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดกิจกรรมทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน
	S19 ครูหอพักตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัยในหอพัก
	S20 ครูได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะเพื่อนำมาพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน
	S21 มีการจัดสรรงบประมาณในการดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ
	S22 โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด หอพัก ห้องออกกำลังกายและสนามกีฬาไว้สำหรับนักเรียน
	S23 ผู้บริหารมีศักยภาพในการบริหารโรงเรียน
	S24 มีการจัดตั้งสภานักเรียน ซึ่งเป็นกลไกการบริหารที่ให้นักเรียนได้ฝึกกำกับดูแลการทำงานของตนเองและส่วนรวม
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O8 สพฐ. และคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดนโยบาย กรอบทิศทางการบริหารไปในทิศทางเดียวกัน	**เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ**
O9 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ ตามมติ ค.ร.ม.	
O10 ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้โรงเรียนดูแลนักเรียน	
O11 สังคมและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนในเชิงบวก	
O12 มีการใช้แอปพลิเคชันช่วยในการกำกับตนเองช่วยให้นักเรียนติดตามผลการเรียนรู้ของตนเองได้	

ตาราง 13 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน	จุดแข็ง (Strengths: S)
ST	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน**
	S13 โรงเรียนประจำทำให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาด้านการเรียนและการใช้ด้วยตนเอง
	S14 โรงเรียนและหอพักมีระเบียบ แนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ในโรงเรียนประจำ
	S15 โรงเรียนมีมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา
	S16 คณะกรรมการสภานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
	S17 นักเรียนเห็นคุณค่าและมีวินัยในตนเอง
	S18 ครูหอพักมีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดกิจกรรมทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน
	S19 ครูหอพักตรวจสอบดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัยในหอพัก
	S20 ครูได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะเพื่อนำมาพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน
	S21 มีการจัดสรรงบประมาณในการดูแลนักเรียนอย่างเพียงพอ
	S22 โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด หอพัก ห้องออกกำลังกายและสนามกีฬาไว้สำหรับนักเรียน
	S23 ผู้บริหารมีศักยภาพในการบริหารโรงเรียน
	S24 มีการจัดตั้งสภานักเรียน ซึ่งเป็นกลไกการบริหารที่ให้นักเรียนได้ฝึกกำกับดูแลการทำงานของตนเองและส่วนรวม
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T4 ผู้ปกครองบางคนอยู่ห่างไกลและมีข้อจำกัดในการเดินทาง ทำให้การช่วยกำกับดูแลพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนทำได้ยาก	**ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน**

ตาราง 13 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WO	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน**
	W7 การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทุกคนถูกคัดกรองมาและมีความปลอดภัยสูง ทำให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีเกินไป
	W8 รูปแบบการบริหารจัดการยังไม่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O8 สพฐ. และคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดนโยบาย กรอบทิศทางการบริหารไปในทิศทางเดียวกัน	**ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต**
O9 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ ตามมติ ค.ร.ม.	
O10 ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้โรงเรียนดูแลนักเรียน	
O11 สังคมและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อโรงเรียนในเชิงบวก	
O12 มีการใช้แอปพลิเคชันช่วยในการกำกับตนเองช่วยให้นักเรียนติดตามผลการเรียนรู้ของตนเองได้	

ตาราง 13 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงรับ	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WT	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน**
	W7 การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทุกคนถูกคัดกรองมาและมีความปลอดภัยสูง ทำให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีเกินไป
	W8 รูปแบบการบริหารจัดการยังไม่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T4 ผู้ปกครองบางคนอยู่ห่างไกลและมีข้อจำกัดในการเดินทาง ทำให้การช่วยกำกับดูแลพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนทำได้ยาก	**ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน**

ตาราง 14 แสดง SWOT Matrix ด้านการประมาณตนเอง

กลยุทธ์เชิงรุก	**จุดแข็ง (Strengths: S)**
SO	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง**
	S25 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง
	S26 โรงเรียนกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้บุคลากรดำเนินโครงการตามที่ร่วมกันวางแผน
	S27 นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น
	S28 ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนอยู่เสมอ
	S29 โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม
	S30 โรงเรียนมีหอประชุม อาคารสถานที่ ห้องเรียนเพียงพอ
	S31 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้หลากหลายตามสถานการณ์
	S32 ผู้บริหารมีนโยบายการประเมินผลที่เน้นการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล
	S33 ผู้บริหารมีนโยบายในการออกแบบดำเนินงานและประเมินผลการจัดกิจกรรม
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O13 สพฐ. มีจุดเน้นให้โรงเรียนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมในทางบวก	**สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ**
O14 มีแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ตให้นักเรียนสามารถสืบค้นในการพัฒนาตนเอง	

ตาราง 14 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน	จุดแข็ง (Strengths: S)
ST	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง**
	S25 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง
	S26 โรงเรียนกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้บุคลากรดำเนินโครงการตามที่ร่วมกันวางแผน
	S27 นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น
	S28 ครูผู้สอนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนอยู่เสมอ
	S29 โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม
	S30 โรงเรียนมีหอประชุม อาคารสถานที่ ห้องเรียนเพียงพอ
	S31 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้หลากหลายตามสถานการณ์
	S32 ผู้บริหารมีนโยบายการประเมินผลที่เน้นการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล
	S33 ผู้บริหารมีนโยบายในการออกแบบดำเนินงานและประเมินผลการจัดกิจกรรม
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T5 สังคมให้นิยามความสำเร็จไว้ในกรอบแคบ ๆ โดยเน้นเรื่องรายได้และมีชื่อเสียง	ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

ตาราง 14 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WO	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง**
	W9 กิจกรรมพัฒนาตนเองอาจไม่สอดคล้องความต้องการ ความถนัด หรือเป้าหมายที่แตกต่างกันของนักเรียน
	W10 กิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจไม่สอดคล้องกับบริบทหรือความต้องการของนักเรียน
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O13 สพฐ. มีจุดเน้นให้โรงเรียนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมในทางบวก O14 มีแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีและอินเตอร์เน็ตให้นักเรียนสามารถสืบค้นในการพัฒนาตนเอง	**ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน**

กลยุทธ์เชิงรับ	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WT	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง**
	W9 กิจกรรมพัฒนาตนเองอาจไม่สอดคล้องความต้องการ ความถนัด หรือเป้าหมายที่แตกต่างกันของนักเรียน
	W10 กิจกรรมเสริมหลักสูตรอาจไม่สอดคล้องกับบริบทหรือความต้องการของนักเรียน
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T5 สังคมให้นิยามความสำเร็จไว้ในกรอบแคบ ๆ โดยเน้นเรื่องรายได้และมีชื่อเสียง	**หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง**

ตาราง 15 แสดง SWOT Matrix การให้แรงเสริมตนเอง

กลยุทธ์เชิงรุก	**จุดแข็ง (Strengths: S)**
SO	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 : สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย**
	S34 โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าแข่งขันรายการต่าง ๆ ตามความสนใจ
	S35 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย
	S36 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง
	S37 ครูผู้สอนมีทัศนคติเชิงบวกในการพัฒนานักเรียน
	S38 โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือมีรางวัลเพิ่มเติมเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจทำกิจกรรมมากขึ้น
	S39 หอพักมีแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง
	S40 ห้องแนะแนวของโรงเรียนมีห้องให้คำปรึกษาที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง
	S41 ผู้บริหารมีการกล่าวยกย่องชมเชยคณะครูและนักเรียนในทางบวกอยู่ตลอดเวลา
โอกาส (Opportunities: O)	**กลยุทธ์ย่อย**
O15 โรงเรียนมีเครือข่ายในการร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ	**ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง**
O16 สพฐ. สนับสนุนงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประจำพักนอน	
O17 ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ ชื่นชม สนับสนุน และให้แรงเสริมทางบวก แก่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ	
O18 มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมนักเรียน	
O19 การใช้เทคโนโลยีช่วยทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	

ตาราง 15 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน	จุดแข็ง (Strengths: S)
ST	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 : สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย**
	S34 โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าแข่งขันรายการต่าง ๆ ตามความสนใจ
	S35 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนผ่านช่องทางที่หลากหลาย
	S36 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง
	S37 ครูผู้สอนมีทัศนคติเชิงบวกในการพัฒนานักเรียน
	S38 โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือมีรางวัลเพิ่มเติมเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจทำกิจกรรมมากขึ้น
	S39 หอพักมีแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง
	S40 ห้องแนะแนวของโรงเรียนมีห้องให้คำปรึกษาที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง
	S41 ผู้บริหารมีการกล่าวยกย่องชมเชยคณะครูและนักเรียนในทางบวกอยู่ตลอดเวลา
อุปสรรค (Threats: T)	**กลยุทธ์ย่อย**
T6 กิจกรรมระดับชาติหรือนานาชาติมีที่นั่งจำกัด ทำให้โอกาสกระจุกอยู่กับนักเรียนส่วนน้อย	**ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม**

ตาราง 15 (ต่อ)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WO	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 : สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย**
	W11 การเน้นการแข่งขันอาจสร้างแรงกดดันให้นักเรียนกลัวความล้มเหลว

โอกาส (Opportunities: O)	กลยุทธ์ย่อย
O15 โรงเรียนมีเครือข่ายในการร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ	**สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน**
O17 ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ ชื่นชม สนับสนุน และให้แรงเสริมทางบวก แก่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ	
O18 มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนในการส่งเสริมนักเรียน	
O19 การใช้เทคโนโลยีช่วยทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	
O15 โรงเรียนมีเครือข่ายในการร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ	

กลยุทธ์เชิงรับ	จุดอ่อน (Weaknesses: W)
WT	**ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 : สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย**
	W11 การเน้นการแข่งขันอาจสร้างแรงกดดันให้นักเรียนกลัวความล้มเหลว

อุปสรรค (Threats: T)	กลยุทธ์ย่อย
T6 กิจกรรมระดับชาติหรือนานาชาติมีที่นั่งจำกัด ทำให้โอกาสกระจุกอยู่กับนักเรียนส่วนน้อย	**เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย**

จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธได้ 4 ประเด็น 16 กลยุทธย่อย ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง และผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 คน ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

1.1 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกรได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสูง ส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถลดเวลาเรียนในห้องเรียน เพิ่มเวลาสำหรับรายวิชาเลือกเสรี และการทำโครงงานวิจัยอย่างเข้มข้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...โรงเรียนมีหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ควรมีการดำเนินการตามกลยุทธ์และประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ในการส่งเสริมนักเรียนและเสริมศักยภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...พัฒนาหลักสูตรแบบ Personalized Learning เน้นโครงงาน ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อฝึกกระบวนการคิดเชิงวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอในการดำเนินงานพร้อมกับบูรณาการความร่วมมือจากทุกเกี่ยวข้อง เพื่อความสำเร็จในการพัฒนานักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อการพัฒนานักเรียนเพื่อเพิ่มนักวิจัย นักประดิษฐ์คิดค้น นักพัฒนา และนักนวัตกร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

1.2 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 แนวทางการเพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียนได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...โรงเรียนต้องทำงานเชิงรุกในการสร้างเครือข่ายโดยจัดให้มีการประชุมหารืออย่างเป็นทางการและสม่ำเสมอกับมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง หรือหน่วยงานวิจัยชั้นนำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...ควรมีการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เสริมศักยภาพงานวิจัยของนักเรียนอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงมีการประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดให้ทราบ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...จัดการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน โรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันวิจัย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและผลการดำเนินงานในรูปแบบ Online และ Onsite

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...เน้นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนต่อทุกภาคส่วนผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ทั้งออฟไลน์และออนไลน์อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยภายในประเทศได้แก่ มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง หรือหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ และต่างประเทศ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

1.3 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียนได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ต้องมีหน่วยงานระดับสูง เช่น สพฐ.ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันวิจัย และมหาวิทยาลัยชั้นนำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรสำหรับครูผู้สอนนักเรียนที่มีความสารถพิเศษ นำผู้เชี่ยวชาญจากทุกภาคส่วนเข้ามาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรมีการสร้างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือคณาจารย์จากมหาวิทยาลัย เข้ามาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษในโครงงานของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรดำเนินการจัดทำ MUO เพื่อให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีบทบาทมากขึ้น แต่ควรเน้นหรือคัดกรองหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...ควรเน้นการสร้างเครือข่ายการร่วมมือทางวิชาการ ใช้การบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

1.4 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคมได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ส่วนกลางควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาครู ในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยเฉพาะ โดยเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...มีกรอบระยะเวลาในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการบริการวิชาการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมให้กับโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเต็มที่ เพื่อสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมพัฒนาในองค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...สร้างแรงจูงใจหรือให้ขวัญกำลังใจแก่ครู เพื่อเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาตนเอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ได้มีการจัดการพัฒนาครูร่วมกันทั้ง 18 โรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

2.1 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 แนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการหอพักและการดูแลนักเรียนในโรงเรียนประจำ ที่เน้นการให้นักเรียนได้บริหารจัดการตนเองผ่านกิจกรรมสภานักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...เสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยจัดกิจกิจกรรมให้นักเรียน มีการวางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเสริมแรงทางบวก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...การที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนประจำ คือโอกาสสำคัญในการฝึกทักษะให้นักเรียนบริหารจัดการตนเองอย่างแท้จริง ผ่านกลไกสภานักเรียน ให้พวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรดำเนินการผ่านกิจกรรมในรูปแบบของสภานักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถในการตนเองและผู้อื่น และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินการดังกล่าว

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...ควรเน้นให้นักเรียนมีภาวะผู้นำผ่านกระบวนกรรมการสภานักเรียน กรรมการสภานักเรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมการของโรงเรียน มีการนำเสนอโครงการกิจกรรมทั้งปีการศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

2.2 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ยอยที่ 2.2 แนวทางการยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ควรมีการจัดหาแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง เพื่อให้โรงเรียนทั้ง 18 แห่ง ใช้เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพสูงสุด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...เปิดช่องทางการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในรูปแบบออนไซต์และออนไลน์ และสื่อสารถึงแนวทางการพัฒนานักเรียน และประชาสัมพันธ์กิจกรรม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...โรงเรียนต้องพัฒนาระบบการสื่อสารที่เป็นช่องทางหลักที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้ปกครอง และต้องสื่อสารให้ครอบคลุมทั้งมิติวิชาการและมิติสุขภาวะของนักเรียนควบคู่กันไป

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรมีการสื่อสารให้ตรงจุด และสื่อสารในผลที่เกิดขึ้นเชิงบวกแก่ผู้ปกครองในการพัฒนาและดูแล โดใช้สื่อหรือแพลตฟอร์มดิจิทัลในการสื่อสาร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...ควรพัฒนายกระดับเครือข่ายผู้ปกครอง และมีช่องทางสื่อสารที่ชัดเจนและรวดเร็ว เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบข่าวสารอย่างรวดเร็วเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่และการเรียนของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

2.3 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ 2.3 แนวทางการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น หอพัก, พื้นที่เรียนรู้ร่วมกันและที่สำคัญนอกจากมีจำนวนครูผู้สอนตาอัตรากำลังแล้วก็ควรจัดบุคลากรสนับสนุน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...สภาพแวดล้อมมีผลต่อการดำเนินชีวิต เพื่อให้สภาพแวดล้อมทั้งหมดส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน ควรพัฒนาคนเป็นอันดับแรกควบคู่กับสภาพแวดล้อม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนควรส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน มีการจัดพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ทันสมัยและปลอดภัย ให้นักเรียนสามารถมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรมีการสร้างบรรยากาศให้กับนักเรียน โดยเน้นการสร้างประสบการณ์ชีวิตที่ชัดเจนทั้งในห้องเรียนและในหอพัก ซึ่งต้องปรับบุคลากรให้มีนิเวศการเรียนรู้เชิงบวก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประจำ นักเรียนจะได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งหมดที่มีอยู่ในโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

2.4 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ยอยที่ 2.4 แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียนได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...โรงเรียนควรมีกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างกติกาการอยู่ร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและมีวิธีการจัดการความขัดแย้งเชิงบวก

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...จัดกิจกรรมห้องปฏิบัติการทักษะชีวิตในหัวข้อการอยู่ร่วมกันเพื่อลดการกลั่นแกล้งรังแก ใจเขาใจเรา ให้นักเรียนทราบขั้นตอนเชิงลึกของจิตใจเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งกติการ่วมกัน และมีกระบวนการไกล่เกลี่ยที่เป็นธรรม โดยมีครูหอพักและนักจิตวิทยาโรงเรียนเป็นผู้ให้คำปรึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ดำเนินการผ่านกิจกรรมทักษะชีวิต อาจมีการแบ่งสรรเวลาสัปดาห์ละ 1 วัน มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...การอยู่ร่วมกันทั้งภายในโรงเรียนและหอพัก ต้องมีกฎ กติการ่วมกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข รวมไปถึงการดูแลทางด้านสุขภาพจิตนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

3.1 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 แนวทางการสร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเก่งทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์และยังมีศักยภาพด้านอื่นที่ซ่อนอยู่ โรงเรียนต้องสนับสนุนกิจกรรมชมรมที่หลากหลาย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...สร้างเวทีเพื่อแสดงความภาคภูมิใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อสนับสนุนพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ จัดอบรมแนวทางการจัดการตนเอง จิตวิทยาการเห็นคุณค่าในตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...จัดกิจกรรม My Growth Journal หรือ Portfolio of self เพื่อให้นักเรียนบันทึกและประเมินการพัฒนาตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรมีการส่งเสริมและให้นักเรียนได้ภูมิใจในศักยภาพของตนเอง เช่น การแข่งขันในรายการนานาชาติ รายการในระดับชาติ โรงเรียนต้องมีการติดตามความก้าวหน้าและยกย่องนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนทั้งด้านวิชาการ ดนตรี ศิลปะ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กิจกรรมบางอย่างควรจัดผ่านงานสภานักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

3.2 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 แนวทางการยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลายได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...การประเมินผลแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ไม่ควรมุ่งเน้นแค่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เช่น คะแนน O-NET หรือ PISA เพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะ และสุขภาวะ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...ประเมินนักเรียนด้วยเครื่องมือที่หลาหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การปฏิบัติจริง คุณธรรมจริยธรรม และการประเมินจากความจริง โดยการประเมินจากทุกคนที่เกี่ยวข้อง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรเปลี่ยนวิธีคิดจากการวัดผลที่เกรดไปสู่การประเมินเพื่อพัฒนา ต้องส่งเสริมให้นักเรียนใช้การ สะท้อนคิดและแฟ้มสะสมผลงานและการประเมินที่หลากหลาย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรให้ค่ากับความก้าวหน้าของนักเรียนหลากหลายมิติ หรืออาจเรียกได้ว่าพหุปัญญาของนักเรียน และให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง และวางแผนพัฒนาหรือเป้าหมายด้วยตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...ควรให้ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในหลากหลายอาชีพเข้ามาแนะแนวให้นักเรียนในโรงเรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจที่หลากหลายไม่ได้มุ่งเน้นเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

3.3 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 แนวทางการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...โรงเรียนควรมีกระบวนการสำรวจความต้องการของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมหรือรายวิชาเลือกเสรีที่ตอบสนองความสนใจที่หลากหลายของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...การพัฒนานักเรียนต้องพัฒนาจากการศึกษาปัญหาเป็นรายกรณี เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขนักเรียนอย่างตรงจุดและตอบสนองกลุ่มเป้าหมาย จัดกิจกรรมที่หลากหลาย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...การออกแบบกิจกรรมควรมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงควรมีการสำรวจความสนใจของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบกิจกรรมเสริม หรือหลักสูตรระยะสั้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรกำหนดไว้ในหลักสูตรในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยอาจจะเป็นเฉพาะแต่ละบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยแต่ละแห่ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...ควรออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรตรงกับการพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ เปิดกาสให้นักเรียนเลือกตามความถนัด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

3.4 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 แนวทางการหล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเองได้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ควรมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรมีการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยให้นักเรียนกล้าทดลอง กล้าล้มเหลว และกล้าขอความช่วยเหลือ ครูต้องชื่นชมที่ความพยายามและความกล้าคิด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...ดำเนินการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษาของครู ผู้ปกครอง และจัดกิจกรรมการสร้างแนวคิดและและการเห็นคุณค่าของตนเองจากผู้เชี่ยวชาญ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...จัดกิจกรรมร่วมกับครูแนะแนวเพื่อปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าของตนเองในทุกกิจกรรม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมให้กับนักเรียนที่เข้าใหม่ และมีการหล่อหลอมผ่านกิจกรรมสำคัญ ๆ รวมไปถึงการเสริมสร้างเจตคติและการกระทำที่ดีของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...โรงเรียนต้องจัดกิจการหรือช่องทางชื่นชมนักเรียนที่มีความสามารถในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงชื่นชมนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันทุกรายการถึงแม้ไม่ได้รับรางวัล

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

4.1 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 แนวทางส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเองอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...ครูและโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นผู้แสวงหาโอกาสให้กับนักเรียน ต้องรวบรวมข้อมูลการแข่งขัน ค่ายวิชาการ หรือทุนการศึกษาต่างๆ ทั้งทุนการศึกษาระดับชาติและนานาชาติ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สังคม ผู้ปกครองรับทราบ เพื่อเป็นการเสริมแรงและความภาคภูมิใจในการทำกิจกรรม การแข่งขัน เสริมสร้างความภาคภูมิใจร่วมกัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...จัดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงผลงานในหลายมิติ ไม่ใช่เฉพาะด้านวิชาการ และโรงเรียนควรมีการประกาศเกียรติคุณหรือชื่นชมนักเรียนการเข้าร่วมการแข่งขันทุกคนไม่ใช่เฉพาะผู้ที่ชนะ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรเปิดโอกาส และจัดเวทีให้นักเรียนได้ออกมาแสดงศักยภาพของตนเองด้านต่าง ๆ โดยสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...โรงเรียนต้องมีกระบวนการที่ชัดเจนในการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในโรงเรียนและการคัดเลือกเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

4.2 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 แนวทางยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...โรงเรียนควรออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ไม่ให้มีแค่เด็กกลุ่มเก่งที่ได้ทำกิจกรรม ต้องมีการคละกลุ่มนักเรียน และกระจายบทบาทหน้าที่ให้ทุกคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความหลากหลาย โดยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียม มีการประเมินกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนในการทำกิจกรรม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...เพิ่มกลไกติดตามความเท่าเทียม ใช้ระบบการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมที่โปร่งใส เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม ภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำปรึกษาของคณะครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามบริบทของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...โรงเรียนต้องมีมาตรฐาน มีเกณฑ์ที่ชัดเจนในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเท่าเทียม

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

4.3 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 แนวทางสร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...สร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรเพื่อเข้ามาส่งเสริมศักยภาพนักเรียน และอีกเครือข่ายที่ถือได้ว่ามีความสำคัญ คือ ศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...จัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนกิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน มีการเผยแพร่กิจกรรมความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ขยายความร่วมมือกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ทั้งภายในประเทศทและต่างประเทศ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในรูปแบบของเวทีเสวนา หรือหาวิธีการร่วมกันในการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...โรงเรียนควรมีเครือข่ายผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนักเรียน และสนับสนุนงบประมาณบางส่วนในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนในการเข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

4.4 จากประเด็นสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 แนวทางเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลายอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็น ดังนี้

...โรงเรียนควรจัดเวทีการแข่งขันภายในที่หลากหลาย ไม่จำกัดแค่เวทีวิชาการ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันในสิ่งที่ตนเองถนัด และชื่นชอบ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 1 กันยายน 2568)

...ส่งเสริมการแข่งขันเพื่อตอบสนองอุดมการณ์ เป้าหมาย ทุกรูปแบบ หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...โรงเรียนควรจัดให้มีการแข่งขันภายในที่หลากหลาย ไม่ใช่เพียงทางด้านวิชาการ ควรจัดกิจกรรมการแข่งขันที่นักเรียนสนใจเช่น E-Sports หรือศิลปะ เพื่อให้เด็กทุกคน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 2 กันยายน 2568)

...ควรดำเนินการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันในเวทีต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ และกิจกรรมที่นอกเหนือจากวิชาการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, วันที่ 3 กันยายน 2568)

...โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันอย่างหลายไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา ทั้งการแข่งขันทั้งภายประเทศและต่างประเทศ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, วันที่ 4 กันยายน 2568)

จากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง และผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งผลการสัมภาษณ์สามารถสรุปรายละเอียด แสดงได้ดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงสรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ประเด็นกลยุทธ์	สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงาน
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร	
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร	1. พัฒนาหลักสูตรรายวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยและเน้นการทำโครงงานวิจัยที่เป็นการสร้างนวัตกรรมในทุกระดับชั้น 2. กำหนดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการทำโครงงานโดยมีครูผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาลงมือปฏิบัติและได้รับคำแนะนำเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ 3. บูรณาการการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเข้ากับหลักสูตรแกนกลางและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4. สร้างคู่มือและมาตรฐานการประเมินผลงานงานวิจัย/นวัตกรรมของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสามารถนำไปต่อยอดได้จริง
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน	1. กำหนดช่องทางสื่อสารหลัก และสร้างความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยี 2. จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

ตาราง 16 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงาน
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน	1. ประสานความร่วมมือให้คณาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาเป็นที่ปรึกษาพิเศษในโครงงานของนักเรียน 2. จัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันวิจัยชั้นนำเพื่อสนับสนุนโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัย สำหรับนักเรียนที่มีความสนใจ 3. สนับสนุนให้ครูทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม	1. สำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช 2. จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช 3. จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1. จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ 2. จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ตาราง 16 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงาน
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน	1. จัดการประชุม 3 ฝ่าย (นักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง) เพื่อร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน 2. จัดทำคู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน 3. ใช้แอพพลิเคชั่นในการสื่อสารกับผู้ปกครองที่รวดเร็วและเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหอพักและพื้นที่เรียนรวมให้ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการตนเองของนักเรียน 2. จัดหานักจิตวิทยาและครูแนะแนวให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อดูแลสุขภาวะจิตของนักเรียน 3. จัดหลักสูตรทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	1. จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก 2. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน 3. ดำเนินการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนหอพักโดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตหรือแบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

ตาราง 16 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงาน
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง	
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	1. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถด้านทักษะ/สุนทรียภาพ 2. จัดให้มีเวทีแสดงความสามารถที่หลากหลายและปราศจากการตัดสินเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงศักยภาพที่แตกต่าง 3. จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานของชมรมที่หลากหลายระหว่างสายวิชาการและสายทักษะ/สุนทรียภาพ
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย	1.พัฒนาระบบการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน 2. จัดทำเครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลักของนักเรียน 3. จัดโครงการแนะแนวและสร้าง แรงบันดาลใจโดยเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพที่หลากหลาย
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	1. แต่งตั้งคณะกรรมการในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน 2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

ตาราง 16 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง	1. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยนักจิตวิทยาหรือผู้เชี่ยวชาญและรณรงค์ให้นักเรียนจัดการความเครียดเป็นเรื่องปกติ 2. จัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเองโดยครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย	
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	1. จัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมการแข่งขันภายนอกอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง 2. จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและแรงจูงใจ
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม	1. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบโปร่งใสและเป็นธรรม 2. เปิดรับนักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมเพื่อให้การเข้าถึงโอกาสเป็นไปอย่างเท่าเทียม
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	1. แสวงหาภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐเอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน 2. สร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน 3. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน

ตาราง 16 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางในการดำเนินงาน
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย	1. จัดกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ผลการยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อม และผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย ได้ผลดังภาพที่ 6

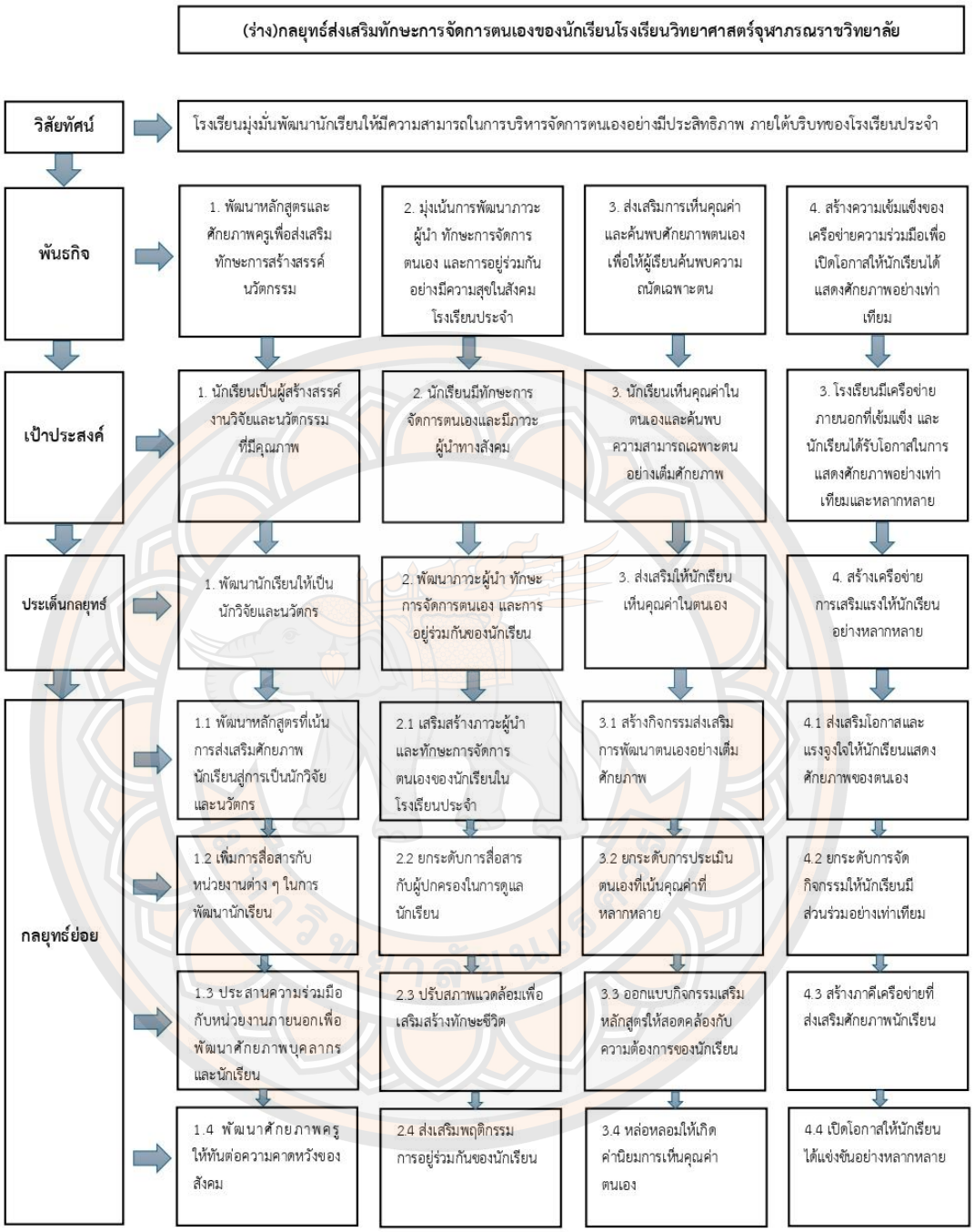

ภาพ 6 ร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

จากภาพ 6 ร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นกลยุทธ์ 16 กลยุทธ์ย่อย ดังนี้

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้บริบทของโรงเรียนประจำ

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรและศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโรงเรียนประจำ

3. ส่งเสริมการเห็นคุณค่าและค้นพบศักยภาพตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะตน

4. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม

เป้าประสงค์

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ
2. นักเรียนมีทักษะการจัดการตนเองและมีภาวะผู้นำทางสังคม
3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความสามารถเฉพาะตนอย่างเต็มศักยภาพ
4. โรงเรียนมีเครือข่ายภายนอกที่เข้มแข็ง และนักเรียนได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

ประเด็นกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย

ตาราง 17 แสดงประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการและตัวชี้วัดของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร		
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร	1. พัฒนาหลักสูตรรายวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยและเน้นการทำโครงงานวิจัยที่เป็นการสร้างนวัตกรรมในทุกระดับชั้น	1.1 ร้อยละของหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงและนำไปใช้ในการเรียนการสอน
		1.2 จำนวนนวัตกรรมที่นักเรียนสร้างขึ้นมา
	2. กำหนดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการทำโครงงานโดยมีครูผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาลงมือปฏิบัติและได้รับคำแนะนำเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ	2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่นักเรียนใช้ในการทำโครงงานวิจัยและนวัตกรรมตามหลักสูตรที่กำหนด
	3. บูรณาการการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเข้ากับหลักสูตรแกนกลางและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.1 ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม
		3.2 จำนวนของนวัตกรรมที่พัฒนาโดยผู้เรียน
	4. สร้างคู่มือและมาตรฐานการประเมินผลงานงานวิจัย/นวัตกรรมของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสามารถนำไปต่อยอดได้จริง	4. ร้อยละของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของนักเรียนที่ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน	1. กำหนดช่องทางสื่อสารหลักและสร้างความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยี	1.1 จำนวนช่องทางสื่อสารดิจิทัลที่มีการใช้งานสม่ำเสมอ
		1.2 ความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูล
	2. จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน	2. จำนวนเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน	1. ประสานความร่วมมือให้คณาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาเป็นที่ปรึกษาพิเศษในโครงงานของนักเรียน	1.1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาพิเศษให้กับโครงงานวิจัย
		1.2 จำนวนโครงงานวิจัยที่ได้รับรางวัลจากการได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก
	2.จัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันวิจัยชั้นนำเพื่อสนับสนุนโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัย สำหรับนักเรียนที่มีความสนใจ	2.1 จำนวนข้อตกลงความร่วมมือที่ สนับสนุนการวิจัยโดยตรง
		2.2 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับโอกาสเข้าร่วมโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัยภายนอกตามความสนใจ
	3. สนับสนุนให้ครูทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ	3. ร้อยละของครูที่ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม	1. สำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	1. แบบสำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
	2. จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	2. ร้อยละของครูที่ศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
	3. จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	3. ร้อยละของงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน		
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1.จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1. คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ
	2.จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	2.1 ระดับทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
		2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน	1. จัดการประชุม 3 ฝ่าย (นักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง) เพื่อร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน	1.1 จำนวนครั้งของการจัดประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน
		1.2 แนวทางในการดูแลนักเรียน
	2. จัดทำคู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน	2. คู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน
	3. ใช้แอพพลิเคชั่นในการสื่อสารกับผู้ปกครองที่รวดเร็วและเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ	3. ร้อยละของการตอบรับการสื่อสารจากโรงเรียนและการแสดงความคิดเห็นจากผู้ปกครอง
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหอพักและพื้นที่เรียนรวมให้ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการตนเองของนักเรียน	1.1 ร้อยละของพื้นที่หอพักและพื้นที่เรียนรวมที่ได้รับการปรับปรุง
		1.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมและพื้นที่เรียนรวม
	2. จัดหานักจิตวิทยาและครูแนะแนวให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อดูแลสุขภาวะจิตของนักเรียน	2. อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อนักจิตวิทยาและครูแนะแนวที่ดูแลสุขภาวะจิตอย่างมีมาตรฐาน
	3. จัดหลักสูตรทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ	3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมการอบรมทักษะชีวิตและทักษะ การอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	1. จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก	1. คู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก
	2. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน
	3. ดำเนินการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนหอพักโดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตหรือแบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง เป็นระบบ	3.1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต
		3.2 ร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาวะจิตที่ได้รับการดูแลและให้คำปรึกษา
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง		
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	1. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถด้านทักษะ/สุนทรียภาพ	1. จำนวนกิจกรรมเสริมศักยภาพด้านทักษะ/สุนทรียภาพ ที่จัดขึ้นต่อปีการศึกษา
	2. จัดให้มีเวทีแสดงความสามารถที่หลากหลายและปราศจากการตัดสินเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงศักยภาพที่แตกต่าง	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมและแสดงผลงานบนเวทีแสดงความสามารถ

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
	3. จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานของชมรมที่หลากหลายระหว่างสายวิชาการและสายทักษะ/สุนทรียภาพ	3. อัตราส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้ชมรมสายทักษะ/สุนทรียภาพ ต่อชมรมวิชาการ
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย	1. พัฒนาระบบการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน	1. ร้อยละเครื่องมือการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน
	2. จัดทำเครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลักของนักเรียน	2. ร้อยละของนักเรียนที่ใช้เครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพในการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลัก
	3.จัดโครงการแนะแนวและสร้าง แรงบันดาลใจโดยเชิญศิษย์เก่า ที่ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพที่หลากหลาย	3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจโดยศิษย์เก่า
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	1. แต่งตั้งคณะกรรมการในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
	2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	2. ร้อยละความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง	1. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยนักจิตวิทยาหรือผู้เชี่ยวชาญและรณรงค์ให้นักเรียนจัดการความเครียดเป็นเรื่องปกติ	1. จำนวนนักเรียนที่เข้าใช้บริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา
	2. จัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเองโดยครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา	2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเอง
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย		
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	1. จัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมการแข่งขันภายนอกอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	1. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันภายนอกที่โรงเรียนนำเสนอ
	2. จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและแรงจูงใจ	2. ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนต่อการจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียน
กิจกรรมที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม	1. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบโปร่งใสและเป็นธรรม	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
	2. เปิดรับนักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมเพื่อให้การเข้าถึงโอกาสเป็นไปอย่างเท่าเทียม	2. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	1. แสวงหาภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	1. จำนวนภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
	2. สร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	2. คู่มือสร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
	3. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน	3. จำนวนครั้งของการจัดเวทีเสวนากับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย	1. จัดกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports	1.1 จำนวนกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports

2.2 ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่จัดทำขึ้น ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ รายละเอียดแสดงได้ดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
1. วิสัยทัศน์	
โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้บริบทของโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 71.43 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นนักวิจัยและนวัตกรคุณภาพที่มีทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำทางสังคม เห็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง
2. พันธกิจ	
2.1 พัฒนาหลักสูตรและศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2.2 มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2.3 ส่งเสริมการเห็นคุณค่าและค้นพบศักยภาพตนเองเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะตน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2.4 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
3. เป้าประสงค์	
3.1 นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3.2 นักเรียนมีทักษะการจัดการตนเองและมีภาวะผู้นำทางสังคม	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ นักเรียนมีภาวะผู้นำทางสังคมและมีทักษะการจัดการตนเอง
3.3 นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความสามารถเฉพาะตนอย่างเต็มศักยภาพ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3.4 โรงเรียนมีเครือข่ายภายนอกที่เข้มแข็งและนักเรียนได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
4. ประเด็นกลยุทธ์	
4.1 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
4.2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
4.3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
4.4 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
5. กลยุทธ์ย่อย	
5.1.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.1.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนานักเรียน
5.1.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร
5.1.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่
5.2.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
5.2.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
5.2.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.2.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.3.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.3.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.3.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.3.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.4.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.4.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย
5.4.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
5.4.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร			
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร (4 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด)			
1. พัฒนาหลักสูตรรายวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยและเน้นการทำโครงงานวิจัยที่เป็นการสร้างนวัตกรรมในทุกระดับชั้น	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ 100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1.1 ร้อยละของหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงและนำไปใช้ในการเรียนการสอน	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่ามีความเหมาะสม ควรปรับ ร้อยละของรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงและนำไปใช้ในการเรียนการสอน
		1.2 จำนวนนวัตกรรมที่นักเรียนสร้างขึ้นมา	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2. กำหนดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการทำโครงงานโดยมีครูผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาลงมือปฏิบัติและได้รับคำแนะนำเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ กำหนดให้มีชั่วโมงฝึกปฏิบัติการทำโครงงานโดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาลงมือปฏิบัติและได้รับคำแนะนำเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ	2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่นักเรียนใช้ในการทำโครงงานวิจัยและนวัตกรรมตามหลักสูตรที่กำหนด	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
3. บูรณาการการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเข้ากับหลักสูตรแกนกลางและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3.1 ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		3.2 จำนวนของนวัตกรรม ที่พัฒนาโดยผู้เรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
4. สร้างคู่มือและมาตรฐานการประเมินผลงานงานวิจัย/นวัตกรรมของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสามารถนำไปต่อยอดได้จริง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	4. ร้อยละของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของนักเรียนที่ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่ามีความเหมาะสม ควรปรับจำนวนของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของนักเรียนที่ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน (2 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)			
1. กำหนดช่องทางสื่อสารหลักและสร้างความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยี	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1.1 จำนวนช่องทางสื่อสารดิจิทัลที่มีการใช้งานสม่ำเสมอ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		1.2 ความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูล	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2.จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. จำนวนเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน (3 มาตรการ 5 ตัวชี้วัด)			
1. ประสานความร่วมมือให้คณาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาเป็นที่ปรึกษาพิเศษในโครงงานของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1.1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาพิเศษให้กับโครงงานวิจัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		1.2 จำนวนโครงงานวิจัยที่ได้รับรางวัลจากการได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2.จัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันวิจัยชั้นนำเพื่อสนับสนุนโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัยสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจ	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่ามีความเหมาะสม ควรปรับจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันวิจัยชั้นนำเพื่อสนับสนุนโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัยสำหรับนักเรียนทุกคน	2.1 จำนวนข้อตกลงความร่วมมือที่สนับสนุนการวิจัยโดยตรง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		2.2 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับโอกาสเข้าร่วมโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัยภายนอกตามความสนใจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3. สนับสนุนให้ครูทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. ร้อยละของครูที่ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร			
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)			
1. สำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. แบบสำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2. จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. ร้อยละของครูที่ศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3. จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. ร้อยละของงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ (2 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)			
1.จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2.จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2.1 ระดับทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน (3 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด)			
1. จัดการประชุม 3 ฝ่าย (นักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง) เพื่อร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1.1จำนวนครั้งของการจัดประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		1.2 แนวทางในการดูแลนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2. จัดทำคู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. คู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3. ใช้แอพพลิเคชั่นในการสื่อสารกับผู้ปกครองที่รวดเร็วและเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. ร้อยละของการตอบรับการสื่อสารจากโรงเรียนและการแสดงความคิดเห็นจากผู้ปกครอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (3 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด)			
1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหอพักและพื้นที่เรียนรวมให้ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการตนเองของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1.1 ร้อยละของพื้นที่หอพักและพื้นที่เรียนรวมที่ได้รับการปรับปรุง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		1.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมและพื้นที่เรียนรวม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2. จัดหานักจิตวิทยาและครูแนะแนวให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อดูแลสุขภาวะจิตของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อนักจิตวิทยาและครูแนะแนวที่ดูแลสุขภาวะจิตอย่างมีมาตรฐาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3. จัดหลักสูตรทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมการอบรมทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน (3 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด)			
1. จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. คู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
3. ดำเนินการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนหอพักโดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตหรือแบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่ามีความเหมาะสม ควรปรับดำเนินการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนหอพักโดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
		3.2 ร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาวะจิตที่ได้รับการดูแลและให้คำปรึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง			
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)			
1.จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถด้านทักษะ/สุนทรียภาพ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. จำนวนกิจกรรมเสริมศักยภาพด้านทักษะ/สุนทรียภาพ ที่จัดขึ้นต่อปีการศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2. จัดให้มีเวทีแสดงความสามารถที่หลากหลายและปราศจากการตัดสินเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงศักยภาพที่แตกต่าง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมและแสดงผลงานบนเวทีแสดงความสามารถ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3.จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานของชมรมที่หลากหลายระหว่างสายวิชาการและสายทักษะ/สุนทรียภาพ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. อัตราส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้ชมรมสายทักษะ/สุนทรียภาพต่อชมรมวิชาการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง			
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)			
1.พัฒนาระบบการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. ร้อยละเครื่องมือการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2.จัดทำเครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลักของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. ร้อยละของนักเรียนที่ใช้เครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพในการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลัก	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
3.จัดโครงการแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจโดยเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพที่หลากหลาย	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจโดยศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง **กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)**			
1. แต่งตั้งคณะกรรมการในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. ร้อยละความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)			
1. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยนักจิตวิทยาหรือผู้เชี่ยวชาญและรณรงค์ให้นักเรียนจัดการความเครียดเป็นเรื่องปกติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. จำนวนนักเรียนที่เข้าใช้บริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2. จัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเองโดยครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)			
1. จัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมการแข่งขันภายนอกอย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันภายนอกที่โรงเรียนนำเสนอ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2. จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและแรงจูงใจ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนต่อการจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)			
1. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบโปร่งใสและเป็นธรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
2. เปิดรับนักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม เพื่อให้การเข้าถึงโอกาสเป็นไปอย่างเท่าเทียม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)			
1. แสวงหาภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	1. จำนวนภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
2. สร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	2. คู่มือสร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

ตาราง 18 (ต่อ)

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ	ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อเสนอแนะ
3. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม	3. จำนวนครั้งของการจัดเวทีเสวนากับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย (1 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)			
1. จัดกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่า มีความเหมาะสม ควรปรับ จัดกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports, กีฬา	1.1 จำนวนกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports	ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 85.71 เห็นว่ามีความเหมาะสม ควรปรับ จำนวนกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports, กีฬา
		1.2 จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ ร้อยละ100 เห็นว่า มีความเหมาะสม คงเดิม

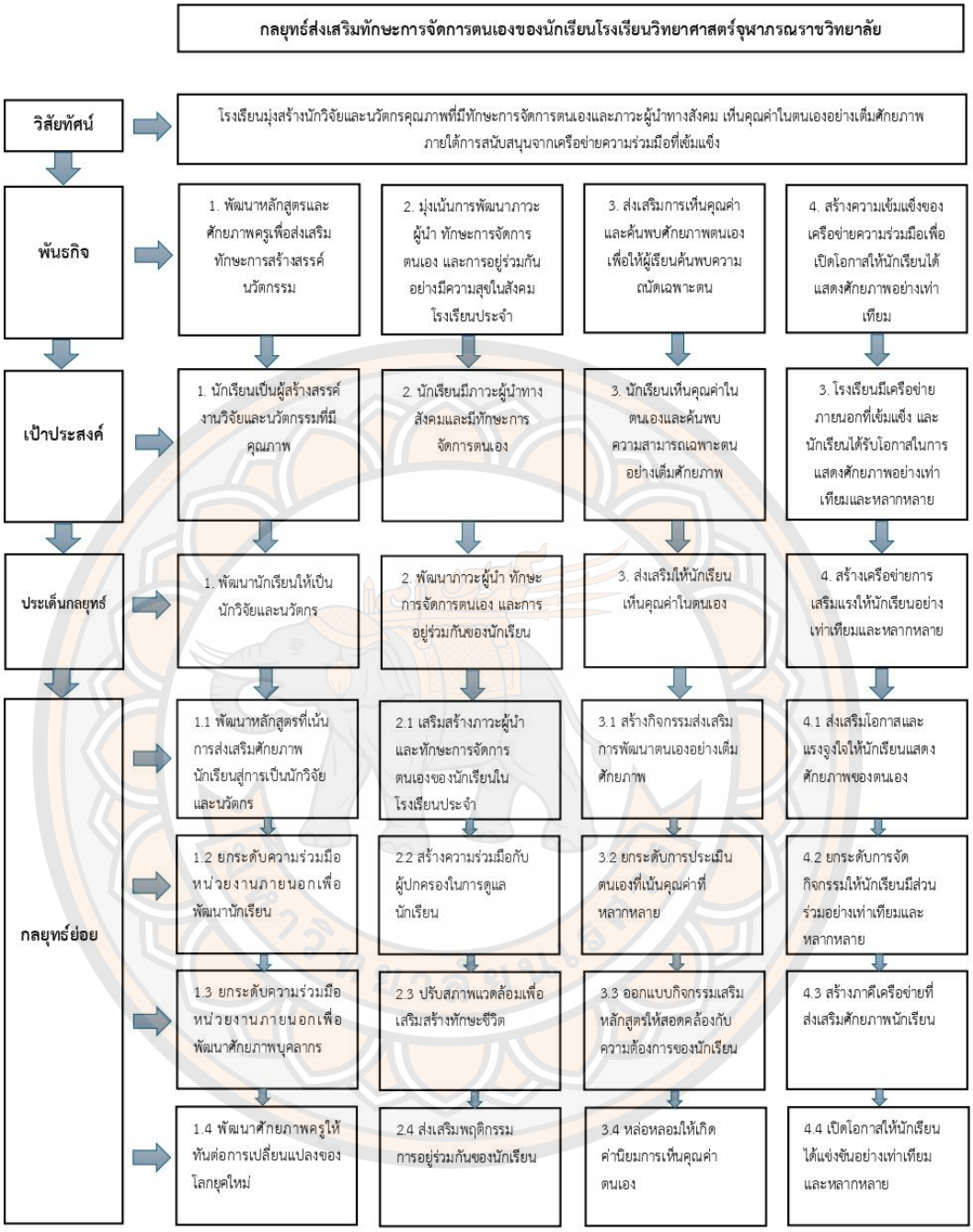

ภาพ 7 แสดงกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

จากภาพ 7 พบว่า กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีทั้งหมด 4 ด้าน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นกลยุทธ์ 16 กลยุทธ์ย่อย 41 มาตรการ 54 ตัวชี้วัด ดังนี้

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมุ่งสร้างนักวิจัยและนวัตกรคุณภาพที่มีทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำทางสังคมเห็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรและศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโรงเรียนประจำ

3. ส่งเสริมการเห็นคุณค่าและค้นพบศักยภาพตนเองเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะตน

4. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม

เป้าประสงค์

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ

2. นักเรียนมีภาวะผู้นำทางสังคมและมีทักษะการจัดการตนเอง

3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความสามารถเฉพาะตนอย่างเต็มศักยภาพ

4. โรงเรียนมีเครือข่ายภายนอกที่เข้มแข็ง และนักเรียนได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

ประเด็นกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนานักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

ตาราง 19 แสดงประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการและตัวชี้วัดของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร		
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร	1. พัฒนาหลักสูตรรายวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยและเน้นการทำโครงงานวิจัยที่เป็นการสร้างนวัตกรรมในทุกระดับชั้น	1.1 ร้อยละของรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงและนำไปใช้ในการเรียนการสอน
		1.2 จำนวนนวัตกรรมที่นักเรียนสร้างขึ้นมา
	2. กำหนดให้มีชั่วโมงฝึกปฏิบัติการทำโครงงานโดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาลงมือปฏิบัติและได้รับคำแนะนำเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ	2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่นักเรียนใช้ในการทำโครงงานวิจัยและนวัตกรรมตามหลักสูตรที่กำหนด
	3. บูรณาการการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเข้ากับหลักสูตรแกนกลางและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.1 ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม
		3.2 จำนวนของนวัตกรรมที่พัฒนาโดยผู้เรียน
	4. สร้างคู่มือและมาตรฐานการประเมินผลงานงานวิจัย/นวัตกรรมของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสามารถนำไปต่อยอดได้จริง	4. จำนวนของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของนักเรียนที่ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน	1. กำหนดช่องทางสื่อสารหลักและสร้างความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยี	1.1 จำนวนช่องทางสื่อสารดิจิทัลที่มีการใช้งานสม่ำเสมอ
		1.2 ความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูล
	2. จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน	2. จำนวนเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน	1. ประสานความร่วมมือให้คณาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข้ามาเป็นที่ปรึกษาพิเศษในโครงงานของนักเรียน	1.1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาพิเศษให้กับโครงงานวิจัย
		1.2 จำนวนโครงงานวิจัยที่ได้รับรางวัลจากการได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก
	2. จัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันวิจัยชั้นนำเพื่อสนับสนุนโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัย สำหรับนักเรียนทุกคน	2.1 จำนวนข้อตกลงความร่วมมือที่ สนับสนุนการวิจัยโดยตรง
		2.2 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับโอกาสเข้าร่วมโครงการพี่เลี้ยงนักวิจัยภายนอกตามความสนใจ
	3. สนับสนุนให้ครูทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ	3. ร้อยละของครูที่ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม	1. สำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	1. แบบสำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
	2. จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	2. ร้อยละของครูที่ศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
	3. จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช	3. ร้อยละของงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน		
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1.จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1. คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ
	2.จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	2.1 ระดับทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
		2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน	1. จัดการประชุม 3 ฝ่าย (นักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง) เพื่อร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน	1.1 จำนวนครั้งของการจัดประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน
		1.2 แนวทางในการดูแลนักเรียน
	2. จัดทำคู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน	2. คู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน
	3. ใช้แอพพลิเคชั่นในการสื่อสารกับผู้ปกครองที่รวดเร็วและเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ	3. ร้อยละของการตอบรับการสื่อสารจากโรงเรียนและการแสดงความคิดเห็นจากผู้ปกครอง
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหอพักและพื้นที่เรียนรวมให้ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการตนเองของนักเรียน	1.1 ร้อยละของพื้นที่หอพักและพื้นที่เรียนรวมที่ได้รับการปรับปรุง
		1.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมและพื้นที่เรียนรวม
	2. จัดหานักจิตวิทยาและครูแนะแนวให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อดูแลสุขภาวะจิตของนักเรียน	2. อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อนักจิตวิทยาและครูแนะแนวที่ดูแลสุขภาวะจิตอย่างมีมาตรฐาน

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
	3. จัดหลักสูตรทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ	3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมการอบรมทักษะชีวิตและทักษะ การอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	1. จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก	1. คู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก
	2. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน	2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน
	3. ดำเนินการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนหอพักโดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต
		3.2 ร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาวะจิตที่ได้รับการดูแลและให้คำปรึกษา
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง		
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	1. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถด้านทักษะ/สุนทรียภาพ	1. จำนวนกิจกรรมเสริมศักยภาพด้านทักษะ/สุนทรียภาพ ที่จัดขึ้นต่อปีการศึกษา

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
	2. จัดให้มีเวทีแสดงความสามารถที่หลากหลายและปราศจากการตัดสินเพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงศักยภาพที่แตกต่าง	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมและแสดงผลงานบนเวทีแสดงความสามารถ
	3. จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานของชมรมที่หลากหลายระหว่างสายวิชาการและสายทักษะ/สุนทรียภาพ	3. อัตราส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้ชมรมสายทักษะ/สุนทรียภาพ ต่อชมรมวิชาการ
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย	1. พัฒนาระบบการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน	1. ร้อยละเครื่องมือการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน
	2. จัดทำเครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลักของนักเรียน	2. ร้อยละของนักเรียนที่ใช้เครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพในการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลัก
	3.จัดโครงการแนะแนวและสร้าง แรงบันดาลใจโดยเชิญศิษย์เก่า ที่ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพที่หลากหลาย	3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจโดยศิษย์เก่า

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	1. แต่งตั้งคณะกรรมการในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
	2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	2. ร้อยละความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง	1. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยนักจิตวิทยาหรือผู้เชี่ยวชาญและรณรงค์ให้นักเรียนจัดการความเครียดเป็นเรื่องปกติ	1. จำนวนนักเรียนที่เข้าใช้บริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา
	2. จัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเองโดยครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา	2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเอง

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย		
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	1. จัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมการแข่งขันภายนอกอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง	1. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันภายนอกที่โรงเรียนนำเสนอ
	2. จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและแรงจูงใจ	2. ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนต่อการจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียน
กิจกรรมที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม	1. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบโปร่งใสและเป็นธรรม	1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
	2. เปิดรับนักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมเพื่อให้การเข้าถึงโอกาสเป็นไปอย่างเท่าเทียม	2. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม

ตาราง 19 (ต่อ)

ประเด็นกลยุทธ์	มาตรการ	ตัวชี้วัด
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	1. แสวงหาภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	1. จำนวนภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
	2. สร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	2. คู่มือสร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
	3. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน	3. จำนวนครั้งของการจัดเวทีเสวนากับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย	1. จัดกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports, กีฬา	1.1 จำนวนกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports, กีฬา

ขั้นที่ 2.3 ผลการจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

คู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นเอกสารที่จะนำไปใช้ในขั้นตอนการทดลองใช้กลยุทธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองแก่นักเรียนผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ คู่มือฯ นี้ยังให้รายละเอียดแก่ผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ โดยได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนใช้ มีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง

ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

มาตรการที่ 1 จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

มาตรการที่ 2 จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ส่วนที่ 4 การดำเนินการโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ขั้นที่ 2.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยไดนำคูมือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เสนอผูทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของคูมือด่วยแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใชกลยุทธฯ ซึ่งผูทรงคุณวุฒิไดประเมินและใหขอเสนอแนะ หลังจากนั้นผูวิจัยไดปรับปรุงแกไขคูมือการใชกลยุทธฯ ตามฉันทามติของ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผลการตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธฯ ผูทรงคุณวุฒิมีความเห็นวาภาพรวมของคูมือการใชกลยุทธฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด ดังตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	
ส่วนที่ 1 บทนำ				
1	หลักการและเหตุผลของกลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
2	การเขียนวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
3	บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ มีความชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
4	วิธีการนำคู่มือไปใช้ เข้าใจง่ายและมีขั้นตอนที่ครบถ้วน	4.80	0.45	มากที่สุด
5	คำนิยามมีการสื่อถึงบุคคลที่สามารถนำไปถ่ายทอดได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย				
6	ความถูกต้องและครบถ้วนของกลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
7	ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของกิจกรรม มาตรการและตัวชี้วัดของกลยุทธ์	4.80	0.45	มากที่สุด
8	เนื้อหามีรายละเอียดที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด
9	ความถูกต้องและครบถ้วนของมาตรการ ตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
10	การใช้ภาษามีความถูกต้อง สื่อสารให้ผู้ใช้กลยุทธ์เข้าใจตรงประเด็น	4.80	0.45	มากที่สุด
11	บทบาทหน้าที่ของมีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้คู่มือมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย				
12	ความถูกต้องชัดเจนและความสอดคล้องของขั้นตอนในแต่ละขั้น สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	4.80	0.45	มากที่สุด
13	หลักการและเหตุผลสอดคล้องกับกลยุทธ์และโครงการ	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	
14	วัตถุประสงค์การดำเนินงานสอดคล้องกับวิธีการดำเนินงานและเครื่องมือที่ใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
15	ระยะเวลาในการดำเนินการและงบประมาณมีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
16	ผลที่คาดว่าจะได้รับ ระบุถึงผลที่เกิดกับนักเรียนชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
ส่วนที่ 4 การฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ				
17	หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดเนื้อหาสำคัญอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ	4.60	0.55	มากที่สุด
18	ตารางการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามระยะเวลา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
19	กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง	4.60	0.55	มากที่สุด
20	กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้รับความรู้และเกิดทักษะในการนำไปพัฒนาต่อยอดต่อไป	4.80	0.45	มากที่สุด
21	มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
22	วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
23	เครื่องมือวัดและประเมินผล เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	4.40	0.49	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	
24	หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดเนื้อหาสำคัญอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ	4.60	0.55	มากที่สุด
ส่วนที่ 5 การฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ				
25	ตารางการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามระยะเวลา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
26	กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจนและสามารถฝึกปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
27	กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.60	0.55	มากที่สุด
28	มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กลยุทธ์	4.60	0.55	มากที่สุด
29	วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลยุทธ์	4.40	0.55	มาก
30	เครื่องมือวัดและประเมินผล เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
	รวม	**4.67**	**0.37**	**มากที่สุด**

จากตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในขั้นตอนที่ 2 เรียบร้อยแล้ว นำมาทดลองใช้ โดยผู้วิจัยจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก เพื่อพิจารณาเลือกประเด็นกลยุทธ์ที่จะใช้ทดลอง ซึ่งมติที่ประชุมเห็นชอบ เลือกประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาทดลองใช้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ขั้น 3.1 การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโดยออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการ บริหารจัดการโรงเรียนประจำ จัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการมีคู่มือที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กำหนดขอบเขตของคู่มือให้ครอบคลุมเรื่องระเบียบของโรงเรียนและระเบียบของการอยู่หอพัก รวบรวมข้อมูลและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงศึกษาตัวอย่างคู่มือจากโรงเรียนประจำอื่น ๆ และรวบรวมปัญหาที่พบบ่อยในหอพัก เพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขในคู่มือ แบ่งกลุ่มย่อยรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละหมวด ร่างเนื้อหาโดยเน้นความชัดเจนปฏิบัติได้จริง และไม่ขัดต่อกฎหมายนำร่างของแต่ละฝ่ายมานำเสนอ อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับแก้ถ้อยคำ และตรวจสอบความสอดคล้องกันของแต่ละหมวด และนำร่างคู่มือฉบับสมบูรณ์เข้าที่ประชุมเพื่อทำการวิพากษ์ กับตัวแทนครู และสภานักเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้งานจริง แล้วจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 5 ท่าน ผลการประเมินแสดง ดังตาราง 21

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	เนื้อหามีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน	4.80	0.45	มากที่สุด
2	เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการนักเรียนประจำ	4.80	0.45	มากที่สุด
3	การอธิบายระเบียบและข้อปฏิบัติในหอพักมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด
4	ข้อมูลเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและการปฏิบัติตน ครอบคลุมครบถ้วน	4.80	0.45	มากที่สุด
5	ระเบียบการแต่งกายมีรายละเอียดชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
6	การใช้ภาษาถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
7	การเลือกใช้คำศัพท์เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	5.00	0.00	มากที่สุด
8	การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง สอดคล้อง และไม่สับสน	4.80	0.45	มากที่สุด
9	การจัดวางองค์ประกอบศิลป์ อ่านง่าย สบายตา	4.60	0.55	มากที่สุด
10	รูปภาพประกอบมีความคมชัดและสื่อความหมายได้ดี	5.00	0.00	มากที่สุด
11	ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสม อ่านได้ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
12	การแบ่งหมวดหมู่หัวข้อต่าง ๆ สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล	4.80	0.45	มากที่สุด
13	คู่มือช่วยให้เข้าใจแนวทางการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างถูกต้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
14	สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเมื่อเกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติตนได้	5.00	0.00	มากที่สุด
15	คู่มือช่วยลดปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง/นักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	**4.83**	**0.29**	**มากที่สุด**

จากตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

หลังการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำเสร็จสมบูรณ์ จึงได้เสนอขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามอนุมัติและประกาศใช้ จัดทำรูปเล่มให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปใช้ หลังทดลองใช้ 3 เดือน จึงดำเนินการประเมินผลหลังทดลองใช้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 333 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตอบแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงคู่มือในปีการศึกษาถัดไป ซึ่งแสดงผล ดังนี้

ตาราง 22 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

รายการ	ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	158	47.75
1.2 หญิง	175	52.55
2. สถานภาพ		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	5	1.50
2.2 ครู/บุคลากร	88	26.42
2.3 ผู้ปกครอง	120	36.04
2.4 นักเรียน	120	36.04

จากตาราง 22 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ จำแนกเป็น เพศชาย จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 และเพศหญิง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 52.55 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหาร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ครู/บุคลากร จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42 ผู้ปกครอง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 36.04 และนักเรียนจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 36.04

ตาราง 23 แสดงผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

ที่	รายการ	n = 333		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ท่านมีความเข้าใจในระเบียบและแนวปฏิบัติของโรงเรียนชัดเจนขึ้น	4.35	0.64	มาก
2	ท่านทราบถึงบทบาทหน้าที่และสิทธิของตนเองตามที่ระบุไว้ในคู่มือ	4.28	0.66	มาก
3	คู่มือช่วยตอบข้อสงสัยในการใช้ชีวิตประจำวันหรือการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง	4.65	0.48	มากที่สุด
4	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น	4.18	0.72	มาก
5	นักเรียนรักษาวินัยเรื่องเวลาและกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น	4.12	0.72	มาก
6	ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพักมีมาตรฐานดีขึ้น	4.05	0.74	มาก
7	การปฏิบัติตามกฎระเบียบการลาและการเข้า-ออกสถานศึกษามีความเคร่งครัดถูกต้อง	4.32	0.62	มาก
8	นักเรียนมีมารยาทและการวางตัวที่เหมาะสมตามแนวทางโรงเรียนวิทยาศาสตร์	4.40	0.60	มาก
9	ขั้นตอนการติดต่อประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว	4.25	0.67	มาก
10	ลดปัญหาความขัดแย้งหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ	4.68	0.47	มากที่สุด
11	ครูและบุคลากรสามารถกำกับดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบได้ง่ายขึ้น	4.75	0.43	มากที่สุด
12	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในหอพักมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้	4.45	0.58	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	รายการ	n = 333		ผลการประเมิน
		$\overline{x}$	S.D.	
13	บรรยากาศการอยู่ร่วมกันในหอพักมีความเรียบร้อยและปลอดภัย	4.48	0.57	มาก
14	กฎระเบียบในคู่มือมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน	4.49	0.56	มาก
15	ท่านมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการบริหารจัดการนักเรียนในที่ผ่านมา	4.50	0.59	มาก
	รวม	**4.40**	**0.16**	**มาก**

จากตาราง 23 พบว่า ผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.39) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 11 ครูและบุคลากรสามารถกำกับดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบได้ง่ายขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.75) รองลงมา คือ ข้อ 10 ลดปัญหาความขัดแย้งหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ($\overline{x}$ = 4.68) และ ข้อ 3 คู่มือช่วยตอบข้อสงสัยในการใช้ชีวิตประจำวันหรือการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ($\overline{x}$ = 4.65) ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพักมีมาตรฐานดีขึ้น ($\overline{x}$ = 4.05) ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 3.2 การจัดอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

การจัดอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยดำเนินการโดย จัดทำร่างโครงการ ระบุรายละเอียด หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, กลุ่มเป้าหมาย, ระยะเวลา, สถานที่ และงบประมาณ และเสนอโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติ และจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนคู่มือการใช้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นเอกสารเพื่อให้รายละเอียดแก่ ผู้ที่จะนำกลยุทธ์

ไปใช้ได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำไปใช้ ในการจัดทำโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ว่า การส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ในการสร้างสมดุลระหว่างการใช้ชีวิตหอพักและการเรียนที่เข้มข้น ช่วยให้สามารถกำกับตนเองและรับมือกับความกดดันได้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของภารกิจ ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในหอพักด้วยตนเอง ช่วยสร้างวินัยและจิตสำนึกความรับผิดชอบโดยไม่ต้องมีคนควบคุม พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งพาตนเองได้ ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีรายละเอียดโครงการ ดังนี้

โครงการ อบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
ผู้รับผิดชองโครงการ นางสุรีรัตน์ บุญจันทร์

1. หลักการและเหตุผล

นักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยถือเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีศักยภาพทางปัญญาสูงของประเทศ และจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอนาคต ดังนั้น เป้าหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียนจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงแค่การสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการชีวิตที่สมบูรณ์และมีความยืดหยุ่นควบคู่กันไปด้วย การดำเนินชีวิตในโรงเรียนประจำซึ่งนักเรียนต้องอยู่ร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมง นับเป็นความท้าทายที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปอย่างมาก นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบชีวิตตนเองอย่างเต็มที่ ตั้งแต่การจัดตารางเรียน การดูแลสุขภาพส่วนตัว ไปจนถึงการจัดการพื้นที่ส่วนตัวในหอพัก อย่างไรก็ตาม สำหรับคณะกรรมการสภานักเรียน ความท้าทายเหล่านี้จะมีความเข้มข้นยิ่งขึ้นไปอีก เนื่องจากพวกเขาไม่ได้มีเพียงแค่ความรับผิดชอบด้านการเรียนที่เข้มงวดเท่านั้น แต่ยังมีภารกิจสำคัญในฐานะผู้นำ เช่น การจัดกิจกรรม การเป็นผู้ประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับนักเรียน และการดูแลความเรียบร้อยโดยรวม การรับภาระหน้าที่ทั้งสองด้านนี้ นำมาซึ่งความเครียดด้านเวลา และความกดดันทางอารมณ์โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากผู้นำนักเรียนขาดกลไกที่เหมาะสมในการรับมือ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต การผัดวันประกันพรุ่ง หรือแม้กระทั่งภาวะหมดไฟ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งผลการเรียนและการทำงานของสภานักเรียน ดังนั้น การเสริมสร้างทักษะการจัดการตนเอง จึงเป็นมาตรการเชิงรุกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาแกนนำเหล่านี้

ทักษะการจัดการตนเอง เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สภานักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด และสามารถจัดการความขัดแย้งระหว่างกิจกรรมเร่งด่วนของสภานักเรียนกับงานวิชาการที่สำคัญได้อย่างลงตัว เป็นต้นแบบของวินัย และสร้างมาตรฐานด้านการบริหารจัดการชีวิตที่ดีให้กับเพื่อนร่วมโรงเรียน เป็นผู้นำที่มีพลัง และมีความสามารถในการรักษาสุขภาวะทางอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถนำพาองค์กรนักเรียนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบจะช่วยส่งเสริมการเป็นผู้นำด้วยทักษะสำคัญ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายตนเองเพื่อสร้างทิศทางที่ชัดเจน การบริหารเวลาและจัดระเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การควบคุมและกำกับตนเองเพื่อจัดการกับสิ่งรบกวน การประเมินตนเองเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเผชิญอุปสรรคเพื่อสร้างความยืดหยุ่นทางจิตใจ ทักษะเหล่านี้จะทำให้นักเรียนที่เป็นสภานักเรียนไม่เพียงแต่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำที่พร้อมรับมือทุกสถานการณ์ และสามารถใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่าง มีความสุขและสมดุล ตามอุดมการณ์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้รับผิดชอบโครงการจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และดำเนินการทดลองใช้กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาตรการที่ 2 จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ เพื่อเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สำหรับการดำเนินงานของโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพผู้นำนักเรียนให้มีความพร้อมในทุกมิติอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการตนเองทั้ง 4 ด้าน ในการวางแผนแก้ปัญหาและบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ศักยภาพและออกแบบแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อนำไปปรับใช้กับบทบาทหน้าที่ในสภานักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

3.1.1 ร้อยละ 100 ของคณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร เข้ารับการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ เข้าร่วมกิจกรรมครบตามหลักสูตร

3.1.2 ร้อยละ 100 ของคณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการชีวิตและการเรียนรู้ของตนเอง

3.2 เชิงคุณภาพ

3.2.1 คณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการชีวิตและการเรียนรู้ของตนเองได้

3.2.2 คณะกรรมการสภานักเรียนมีคุณลักษณะของการมีทักษะการจัดการตนเองระดับมากขึ้นไป และสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.3 คณะกรรมการสภานักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอบรมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. วิธีดำเนินงาน

ตาราง 24 แสดงวิธีการดำเนินงานโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ที่	การดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	ประชุมวางแผนการการดำเนินจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1 – 31 ตุลาคม 2568	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน ครูหอพักและครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
2	ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ จำนวน 21 ชั่วโมง	11 -30 พฤศจิกายน 2568	
	1. สแกนศักยภาพผู้นำ	11 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	2. ออกแบบเป้าหมายให้ปังแบบ SMART	13 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	3. เทคนิคจัดการเวลาและตารางชีวิต	18 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน

ตาราง 24 (ต่อ)

ที่	การดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	4. นายแห่งตน คนกำหนดเกม	20 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	5. เข็มทิศชีวิต ลิขิตทิศทาง	25 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	6. กล้า...ที่จะก้าว	27 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	7. บริหารตน...บริหารทีม	30 พฤศจิกายน 2568 (09.00 – 16.00 น) 6 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
3	สรุปผล ประเมินผลการดำเนินงาน	6 กุมภาพันธ์ 2569	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน ครูหอพักและครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน

5. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

1 ตุลาคม 2568 – 6 กุมภาพันธ์ 2569

ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยพิษณุโลก

6. งบประมาณ

งบประมาณ 10,000 บาท

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 คณะกรรมการสภานักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ทักษะการจัดการตนเองในการแก้ปัญหาได้จริง

7.2 คณะกรรมการสภานักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาตนเองที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้นำได้อย่างมีความสุข

7.3 เกิดเครือข่ายความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีภายในทีมสภานักเรียน

ซึ่งโครงการโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นเอกสารเพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้ที่จะนำกลยุทธ์การบริหารไปใช้ โดยได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนใช้และมีวิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและประเมิน โดยมีขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 ผลการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

3.1.1 ผลการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทำแบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ ซึ่งแสดงผลดังนี้

ตาราง 25 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

รายการ	**ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด**	
	จำนวน	**ร้อยละ**
1. เพศ		
1.1 ชาย	24	40.00
1.2 หญิง	36	60.00
2. อายุ		
2.1 16 ปี	15	25.00
2.2 17 ปี	45	75.00

จากตาราง 25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 60 คน โดยจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.00 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.00 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตาราง 26 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ที่	รายการ	n = 60		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม				
1	เนื้อหาของกิจกรรมมีความน่าสนใจ และทันสมัย	4.38	0.49	มาก
2	รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย สนุกสนาน น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อ	4.45	0.57	มาก
3	กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง	4.42	0.53	มาก
4	ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเข้าใจง่าย	4.35	0.54	มาก
5	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.30	0.62	มาก
ด้านวิทยากรและกระบวนการ				
6	วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน	4.60	0.49	มากที่สุด
7	มีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	4.55	0.50	มากที่สุด
8	กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.48	0.60	มาก
9	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเป็นกันเองและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.52	0.50	มากที่สุด
10	การบริหารจัดการเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละช่วง มีความเหมาะสม	4.25	0.57	มาก
ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่				
11	สื่อและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น	4.52	0.54	มากที่สุด
12	สถานที่และการอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม	4.60	0.49	มากที่สุด
13	ความพร้อมของระบบภาพและเสียงที่ใช้ประกอบการบรรยาย	4.55	0.53	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

ที่	รายการ	n = 60		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
14	การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม และการบริการทั่วไป	4.58	0.50	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
15	นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้	4.35	0.53	มาก
16	นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและเวลาได้ดีขึ้น	4.55	0.56	มากที่สุด
17	นักเรียนรู้วิธีจัดการกับสิ่งเร้าและการควบคุมตนเอง	4.42	0.71	มาก
18	นักเรียนมองเห็นภาพความสำเร็จและทิศทางการพัฒนาตนเองชัดเจนขึ้น	4.35	0.53	มาก
19	นักเรียนสามารถนำทักษะการจัดการตนเองไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเป็นทีมได้	4.45	0.53	มาก
20	นักเรียนมั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้ดีขึ้น	4.58	0.53	มากที่สุด
	รวม	**4.46**	**0.12**	**มาก**

จากตาราง 26 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน และข้อ 12 สถานที่และ การอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.60) รองลงมา คือ ข้อ 14 การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม และการบริการทั่วไป และข้อ 20 นักเรียนมั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10 การบริหารจัดการเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละช่วง มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.25) ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.2 ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทดสอบความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง ซึ่งแสดงผล ดังนี้

ตาราง 27 แสดงผลการเปรียบเทียบด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองก่อนและหลังการอบรม

ตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อนอบรม (Pretest)	60	11.27	12.57	32.186*	59	.000
หลังอบรม (Posttest)	60	19.02	0.83			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 พบว่า ผลการทดสอบก่อนการอบรมและหลังการอบรมของผู้เข้าอบรมโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผลการทดสอบด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.3 ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทำแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ซึ่งแสดงผล ดังนี้

ตาราง 28 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

รายการ	ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	24	40.00
1.2 หญิง	36	60.00
2. อายุ		
2.1 16 ปี	15	25.00
2.2 17 ปี	45	75.00

จากตาราง 28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 60 คน โดยจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.00 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.00 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตาราง 29 แสดงผลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ที่	รายการ	n = 60		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
1	นักเรียนระบุสิ่งที่ต้องทำให้เสร็จในแต่ละวัน/สัปดาห์ได้ชัดเจน	4.25	0.65	มาก
2	นักเรียนวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ	4.62	0.49	มากที่สุด
3	นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเริ่มทำงาน	4.15	0.63	มาก
4	นักเรียนวางแผนแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย	3.90	0.63	มาก
5	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	4.75	0.44	มากที่สุด
6	นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม	4.58	0.50	มากที่สุด
7	นักเรียนลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง	4.25	0.63	มาก
8	นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการนัดหมายทำกิจกรรมต่าง ๆ	4.30	0.65	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ที่	รายการ	n = 60		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
9	นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม	4.65	0.48	มากที่สุด
10	นักเรียนมุ่งมั่นทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย โดยไม่ปล่อยให้สิ่งอื่นมารบกวน	4.10	0.71	มาก
11	นักเรียนใช้วาจาสุภาพและแสดงกิริยามารยาทที่ให้เกียรติผู้อื่นเสมอ	4.35	0.55	มาก
12	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของส่วนรวมอย่างเคร่งครัด	4.40	0.56	มาก
13	นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	4.05	0.53	มาก
14	นักเรียนยอมรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงตนเอง	4.20	0.63	มาก
15	นักเรียนปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้	4.15	0.66	มาก
16	นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	4.10	0.54	มาก
17	นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง	4.18	0.70	มาก
18	นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้ถูกต้องและมีคุณภาพ	4.25	0.60	มาก
19	นักเรียนพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เมื่อเจอปัญหาหรืออุปสรรค	4.08	0.74	มาก
20	นักเรียนกล้าที่จะรับทำงานที่ท้าทายเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตนเอง	3.95	0.72	มาก
	รวม	**4.26**	**0.14**	**มาก**

จากตาราง 29 พบว่า ผลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.26) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.75) รองลงมา คือ ข้อ 9 นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.65) และ ข้อ 6 นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.58) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 นักเรียนวางแผนแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90) ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.4 การประเมินผลลัพธ์ (Results) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) สัมภาษณ์ครูกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน และครูหอพักที่ดูแลสภานักเรียน ถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ ในวันที่ 27 มกราคม 2569 ซึ่งแสดงได้ ดังนี้

1.ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

1.1ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบและเนื้อหาของกิจกรรมในโครงการนี้ว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนโรงเรียนประจำและสภานักเรียนมากน้อยเพียงใด

...มีความเหมาะสมในระดับมาก เพราะบริบทของโรงเรียนประจำเรา ต้องการสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นจริง ไม่ใช่แค่การบังคับ เนื้อหาเรื่องการตั้งเป้าหมายและการควบคุมตนเองที่โครงการจัดให้ ตรงกับค่านิยมหลักของโรงเรียน ยิ่งเป็นเด็กสภานักเรียนต้องเป็นต้นแบบ รูปแบบกิจกรรมที่ให้ลงมือปฏิบัติจริงจึงดีกว่าการอบรมหน้าเสาธงแบบเดิม

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

...มีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะหัวข้อการบริหารเวลาเพราะปัญหาหลักของสภานักเรียน คือ กิจกรรมเด่นแต่การเรียนตก หรือทำงานจนไม่ได้พักผ่อน เนื้อหาในโครงการช่วยให้นักเรียนรู้วิธีจัดสรรเวลาส่วนตัวกับงานสภาได้ดีไม่กระทบกัน

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

...รูปแบบกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการอภิปรายกลุ่ม มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นวัยที่กระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าการรับฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้เนื้อหาด้านการจัดลำดับความสำคัญของภาระงานยังช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการทำงานในระยะเวลากระชั้นชิดของผู้เรียนได้อย่างตรงประเด็น

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

...เนื้อหามีความทันสมัยและตอบโจทย์ของสภานักเรียน ที่ต้องเจอกับความกดดันสูงทั้งจากครูและเพื่อนนักเรียน เนื้อหาเรื่องการจัดการอารมณ์และการเผชิญปัญหาจึงจำเป็นมาก ช่วยให้นักเรียนไม่ถอดใจเมื่อเจองานหนัก

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

...มีความเหมาะสม เด็กนักเรียนชายมักจะมีปัญหาเรื่องตื่นสายหรือเรื่องรักษาความสะอาดกิจกรรมนี้เน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่หอพัก ถ้าสภานักเรียนทำได้ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ในหอพักก็สามารถทำตามได้

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

...รูปแบบกิจกรรมที่ให้ขยับร่างกายและมีเกมแทรก ไม่น่าเบื่อ ส่วนเนื้อหาเรื่องการวางแผนล่วงหน้า สำคัญที่สุดสำหรับสภานักเรียน เพราะปกติเด็กผู้ชายชอบทำอะไรรวดเร็ว เมื่อได้เรียนรู้วิธีการ ชีวิตในหอพักก็ยิ่งเป็นระบบมากขึ้น

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

...มีความเหมาะสม ปกติบริบทเด็กหอชาย คือ ชอบอิสระ แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบการที่กิจกรรมในโครงการสอนให้รู้จักการกำกับตนเอง ทำให้นักเรียนอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ต้องให้ครูคอยควบคุมตลอดเวลา

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

...เหมาะสมมากที่สุดสำหรับนักเรียนหญิง เรื่องอารมณ์และความสัมพันธ์ในหอพักเป็นเรื่องใหญ่ เนื้อหากิจกรรมที่สอนให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น ช่วยลดเรื่องไม่เข้าใจกันในหอพัก โดยเฉพาะสภานักเรียนหญิงมีความเข้มแข็งทางอารมณ์ ก็จะสามารถดูแลน้อง ๆ ได้ดี

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

...เนื้อหาครอบคลุมดี เหมาะกับเด็กโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่เรียนหนัก โครงการนี้สอนให้รู้จักจัดการความเครียด และจัดสรรเวลาอ่านหนังสือกับการพักผ่อน ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กหอพักหญิงต้องการมาก

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

...รูปแบบกิจกรรมที่ให้สะท้อนคิดเหมาะสมมาก ทำให้เด็กได้ทบทวนตัวเอง เนื้อหาเรื่องการเคารพกฎกติกาและการมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวหอพักที่ต้องแชร์พื้นที่ส่วนรวมกัน

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 10)

1.2 โครงการนี้ช่วยสนับสนุนหรือแบ่งเบาภาระงานของท่านในการดูแลปกครองนักเรียนประจำ หรือการบริหารงานสภานักเรียนในด้านใดบ้าง

...ช่วยลดภาระงานด้านการสอบสวนและลงโทษทางวินัยได้มากขึ้น ปกติมักพบนักเรียนทำผิดระเบียบเพราะขาดความยับยั้งชั่งใจ แต่เมื่อสภานักเรียนมีทักษะการจัดการตนเอง และเริ่มเป็นหูเป็นตาและตักเตือนกันเอง ทำให้ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในโรงเรียนลดลง

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

...แบ่งเบาเรื่องการติดตามงาน เมื่อก่อนครูต้องคอยติตามงานบ่อยๆ แต่ตอนนี้นักเรียนมีลิสต์รายการของตัวเอง รู้ว่าต้องทำอะไร เสร็จเมื่อไหร่ ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการ มาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ทำให้ครูมีเวลาไปพัฒนากิจกรรมใหม่ ๆ

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

...ช่วยเรื่อง การบริหารความขัดแย้งในทีม ปกติเวลาสภานักเรียนทำงานหนักมาก ๆ จะมีการทะเลาะกันเอง ครูก็ต้องคอยไปประสาน แต่พอเขามีทักษะจัดการอารมณ์ เขาคุยกันด้วยเหตุผลมากยิ่งขึ้น ทำให้งานดำเนินไปไม่สะดุด และครูไม่ต้องคอยแก้ปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจกันในทีม

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

...สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดงานสู่รุ่นน้อง สภานักเรียนชุดนี้เริ่มวางระบบพี่สอนน้องได้ดีขึ้น และมีแบบแผนในการทำงานชัดเจน ทำให้ครูไม่ต้องลงไปสอนงานเด็กใหม่ รุ่นพี่ช่วยสอนรุ่นน้องแทนครูได้

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

...ช่วยเรื่องกิจวัตรยามเช้า เด็กนักเรียนชายมักมีปัญหาตื่นสายและเก็บที่นอนไม่เรียบร้อย เมื่อสภานักเรียนที่เป็นพี่ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี น้อง ๆ ก็เกรงใจและทำตาม ครูไม่ต้องคอยปลุกหรือต้องตรวจละเอียดเหมือนเมื่อก่อน

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

...ช่วยเรื่องความรับผิดชอบงานส่วนรวม เช่น เวรทำความสะอาดหรือการจัดการขยะ เมื่อนักเรียนมีทักษะการวางแผน ทำให้รู้จักแบ่งหน้าที่กันเองชัดเจนขึ้น หอพักสะอาดขึ้นโดยที่ครูไม่ต้องคอยบังคับ

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

...ลดภาระเรื่องการกวดขันเวลาเข้านอนและการใช้โทรศัพท์ จากที่เคยเล่นเกมดึก ๆ เมื่อนักเรียนรู้จักจัดสรรเวลาและควบคุมตัวเอง จะเข้านอนตรงเวลามากขึ้น ทำให้สุขภาพเด็กดีขึ้นและครูหอพักก็ได้พักผ่อนตามเวลา

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

...ช่วยแบ่งเบาภาระเรื่องการดูแลรุ่นน้อง สภานักเรียนหญิงช่วยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ดูแลน้อง ม.ต้นเรื่องการปรับตัวเข้าหอพักได้ดีมาก ลดความคิดถึงบ้านของน้อง ๆ ลง

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

...ช่วยเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อยในห้องพัก ปกติของใช้เด็กผู้หญิงจะเยอะและรกง่าย เมื่อนักเรียนมีทักษะการจัดระเบียบ ห้องพักดูสะอาดตาขึ้นมาก ครูเดินตรวจเยี่ยมหอพักก็ไม่ต้องเสียเวลาเรียกตักเตือนรายบุคคล

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

...สำคัญที่สุดคือช่วยลดปัญหาความสัมพันธ์ เด็กผู้หญิงมักมีเรื่องน้อยใจหรือเข้าใจผิดกัน เมื่อนักเรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์มากขึ้น เขารู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวม ทำให้บรรยากาศในหอพักสงบสุข ครูหอพักทำงานง่ายขึ้น

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 10)

2. ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2.1 หลังจากผ่านการอบรม ท่านสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของสภานักเรียนในเรื่องการจัดระเบียบวินัยในตนเอง การรักษาเวลา และการวางแผนกิจวัตรประจำวัน อย่างไรบ้าง

...เห็นการเปลี่ยนแปลงชัดเจนที่สุดเรื่องการเข้าแถวหน้าเสาธง เมื่อก่อนสภานักเรียนบางคนจะวิ่งมาเข้าแถวเกือบไม่ทัน แต่หลังการอบรมพวกเขามารอก่อนเวลาเพื่อเตรียมตรวจน้อง ๆ ดูมีความกระตือรือร้นและวางแผนเวลาช่วงเช้าได้ดีขึ้น ถือว่าเป็นแบบอย่างเรื่องวินัยให้นักเรียนคนอื่นได้ดี

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

...สังเกตเห็นว่านักเรียนสามารถบริหารเวลาประชุมได้ดีขึ้น เมื่อก่อนประชุมสภาจะนานและไร้ทิศทาง แต่ตอนนี้นี้เขามีการกำหนดวาระและเวลาเลิกชัดเจน ทำให้ไม่กระทบเวลาทำการบ้านหรือเวลาพักผ่อนส่วนตัวเหมือนเมื่อก่อน

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

...นักเรียนมีความตรงต่อเวลาในการส่งงานมากขึ้น โดยเฉพาะงานเอกสารโครงการ ซึ่งจากเดิมที่ครูต้องคอยติดตามอย่างใกล้ชิด แต่ปัจจุบันนักเรียนมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงทักษะการวางแผนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ ลดปัญหาการเร่งรีบทำงานในช่วงใกล้กำหนดส่ง

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

...สิ่งที่เปลี่ยนไปคือ ความสมดุล เมื่อก่อนนักเรียนจะเน้นทำกิจกรรมจะทิ้งการเรียน แต่สภานักเรียนชุดนี้ มีการแบ่งเวลาอ่านหนังสือสอบและทำกิจกรรมได้ลงตัว ไม่ดูเหนื่อยล้าหรือเครียดจนเกินไป สะท้อนว่าสามารถจัดระเบียบชีวิตตัวเองได้ดี

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

...ชัดเจนที่สุดคือเรื่องการตื่นนอน เด็กผู้ชายปกติจะตื่นยาก แต่สภากลุ่มนี้หลังเข้ารับการอบรมไป สามารถตื่นตามเวลาเพื่อมาจัดการธุระส่วนตัวและเตรียมชุดนักเรียนให้เรียบร้อย ไม่ต้องให้ครูไปเรียก ถือว่าวินัยส่วนตัวดีขึ้นมาก

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

...สังเกตเห็นความเป็นระเบียบของตู้เสื้อผ้าและเตียงนอน จากที่เคยยัดๆ ของไว้ใต้ผ้าคลุม หลังอบรมเขามีการจัดของเป็นหมวดหมู่มากขึ้น เหมือนเขารู้ว่าถ้าของเป็นระเบียบ ชีวิตเขาจะง่ายขึ้นไม่ต้องมาเสียเวลาหาของตอนเช้า

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

...เรื่องการจัดการเวลาว่าง เมื่อก่อนเวลาว่างจะจับกลุ่มเล่นเกมทันที แต่เดี๋ยวนี้มีการแบ่งเวลาไปออกกำลังกาย หรืออ่านหนังสือมากขึ้น รู้จักควบคุมตัวเองให้ทำกิจกรรมที่หลากหลายขึ้น

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

...นักเรียนหญิงมีการบันทึกการวางแผนเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยกลุ่มสภานักเรียนมีการจดบันทึกภารกิจที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวัน ส่งผลให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่เวรทำความสะอาดและการจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนอย่างครบถ้วน ซึ่งนับเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีมาก

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

...สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านการเตรียมความพร้อมล่วงหน้า พบว่า ก่อนเข้านอน นักเรียนมีการจัดเตรียมเครื่องแต่งกายและสัมภาระไว้อย่างเรียบร้อย ส่งผลให้บรรยากาศช่วงเช้าภายในหอพักมีความเป็นระเบียบ ลดปัญหาความแออัดในการใช้พื้นที่ส่วนกลาง เนื่องจากนักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลาในการทำกิจวัตรส่วนตัวเหลื่อมเวลากันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

...นักเรียนมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบหอพักอย่างเคร่งครัดมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการกลับเข้าหอพักตรงตามเวลาที่กำหนด ซึ่งคณะกรรมการสภานักเรียนได้ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่พบปัญหาการกลับล่าช้า หรือการขออนุญาตเป็นกรณีพิเศษโดยไม่มีเหตุจำเป็น แสดงให้เห็นถึงความเคารพต่อกฎกติกาและความสามารถในการบริหารจัดการภารกิจภายนอกให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 10)

2.2 ท่านคิดว่านักเรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว หรือมีการนำไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้หรือไม่

...สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดชีวิต เพราะทักษะการจัดการตนเองถือเป็นทักษะชีวิต ที่สำคัญซึ่งจะติดตัวนักเรียนไป จนถึงการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยหรือการประกอบอาชีพ ในส่วนของการถ่ายทอดความรู้นั้น มองว่าสภานักเรียนเปรียบเสมือนต้นแบบที่จะช่วยขยายผลสู่หอพัก เมื่อผู้นำประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนก็จะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1)

...มีความต่อเนื่องแน่นอน เพราะปัจจุบันนักเรียนได้สร้าง ระบบพี่สอนน้องขึ้นในการดำเนินงานสภานักเรียน รุ่นพี่ที่ผ่านการอบรมเริ่มถ่ายทอดวิธีการบริหารเวลาประชุมให้แก่รุ่นน้อง ซึ่งถือเป็นกลไกการส่งต่อความรู้ที่ชัดเจนที่สุด

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2)

...สามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง เพราะนักเรียนเห็นผลลัพธ์เชิงประจักษ์ว่า ปฏิบัติตนแล้วคุณภาพชีวิตดีขึ้น ผลการเรียนไม่ตกต่ำ และงานเสร็จทันเวลา จึงไม่กลับไปใช้ชีวิตที่ขาดระเบียบแบบเดิม ส่วนการเผยแพร่ความรู้นั้น เริ่มมีเพื่อนร่วมชั้นเข้ามาสอบถามเทคนิคการบริหารจัดการงาน ซึ่งถือเป็นการถ่ายทอดความรู้โดยธรรมชาติ

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3)

...ในระยะยาวทักษะนี้จะกลายเป็นเอกลักษณ์ ของสภานักเรียนรุ่นนี้ และมีการส่งต่อผ่านกิจกรรมค่ายปรับพื้นฐานที่สภานักเรียนเป็นผู้จัด โดยนักเรียนจะนำองค์ความรู้เรื่องการจัดการตนเองไปสอดแทรกในกิจกรรมต้อนรับนักเรียนใหม่อย่างแน่นอน

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4)

...สำหรับนักเรียนชาย หากปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย แล้วจะมีความยั่งยืน ตอนนี้เวลาผ่านไปสักระยะหนึ่งแล้ว นักเรียนยังคงตื่นเช้าและจัดเก็บสิ่งของเรียบร้อย ส่วนการถ่ายทอดนั้น เพื่อนร่วมหอพัก จะซึมซับพฤติกรรมไปเองเมื่อเห็นเพื่อนเตียงข้าง ๆ จัดเก็บของเป็นระเบียบ อีกคนก็จะเริ่มเกิดความเกรงใจและปฏิบัติตาม

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5)

...มีการนำไปใช้ต่อเนื่อง เพราะบริบทโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีการแข่งขันสูง หากไม่รู้จักจัดการตนเองจะดำรงชีวิตได้ลำบาก จึงถือเป็นทักษะจำเป็นเพื่อความอยู่รอด ส่วนการถ่ายทอดความรู้สังเกตเห็นสภานักเรียนที่เป็นหัวหน้าหอพัก นำทักษะนี้ไปสื่อสารกับรุ่นน้องในช่วงการประชุมย่อยของหอพัก

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6)

...สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสภานักเรียนเริ่มตักเตือนเพื่อนที่มักมาสายหรือส่งงานล่าช้า กลายเป็นการสร้างแรงขับเคลื่อนทางสังคมในเชิงบวก ทำให้เพื่อนคนอื่น ๆ เกิดความกระตือรือร้นในการปรับปรุงตนเองตามไปด้วย

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7)

...มีความต่อเนื่องแน่นอน สังเกตได้จากตารางอ่านหนังสือที่ติดไว้ที่ตู้ล็อกเกอร์ ซึ่งผ่านไปหลายสัปดาห์ก็ยังมีการใช้งานอยู่ ส่วนการถ่ายทอดความรู้ ในหอพักหญิงมีระบบพี่สอนน้อง สภานักเรียนได้นำเทคนิคการจัดสรรเวลาไปแนะนำแก่น้อง ๆ ช่วยให้นักเรียนรุ่นน้องสามารถปรับตัวได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8)

...มีความยั่งยืนเพราะทักษะเหล่านี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประจำวันแล้ว ไม่ใช่เพียงการแสดงออกชั่วคราว ส่วนการถ่ายทอดความรู้นั้น สภานักเรียนหญิงมักจะจับกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงวิธีการจัดการความเครียด ซึ่งถือเป็นการกระจายองค์ความรู้ที่รวดเร็วมากในหอพักหญิง

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9)

...สามารถปฏิบัติได้ต่อเนื่องและที่สำคัญคือเริ่มมีการขยายผลสู่หอพัก คือ เริ่มมีการจัดระเบียบพื้นที่ส่วนกลางของหอพัก ชักชวนเพื่อน ๆ มาช่วยกันทำกิจกรรม 5ส โดยประยุกต์ใช้หลักการวางแผนที่ได้เรียนรู้มา ส่งผลให้เพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับการอบรมได้รับประโยชน์และเกิดการเรียนรู้ไปด้วย

(ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 10)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ลักษณะของเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) จากผลการสัมภาษณ์ข้างต้น สามารถสรุปได้ ดังนี้ข

1.ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มครูกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษาสภานักเรียน และ ครูหอพัก เกี่ยวกับโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงการนี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งกับบริบทของโรงเรียนประจำและสภานักเรียน เนื่องจากรูปแบบกิจกรรมที่เน้น การปฏิบัติจริงมีการเคลื่อนไหวร่างกาย เกม และการสะท้อนคิดช่วยดึงดูดความสนใจของวัยรุ่นได้ดีกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว สำหรับด้านเนื้อหานั้นถือว่าตอบโจทย์ปัญหาหลักของนักเรียนได้อย่างตรงจุด โดยเฉพาะเรื่องการบริหารเวลาและการลำดับความสำคัญ ซึ่งช่วยแก้ปัญหานักเรียนทำกิจกรรมจนเสียการเรียนหรือพักผ่อนไม่เพียงพอ รวมถึงเนื้อหาด้าน การจัดการอารมณ์และความเครียด ที่จำเป็นมากสำหรับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีความกดดันสูง นอกจากนี้ ยังช่วยปรับพฤติกรรมตามธรรมชาติทางเพศได้ดี เช่น ช่วยให้นักเรียนชายมีความละเอียดรอบคอบในการวางแผนมากขึ้น และช่วยให้นักเรียนหญิงมีทักษะในการจัดการความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกัน ซึ่งทั้งหมดนี้นำไปสู่การสร้างวินัยในตนเองที่ยั่งยืนกว่าการบังคับด้วยกฎระเบียบ

ผลจากการดำเนินโครงการยังส่งผลโดยตรงต่อการสนับสนุน และแบ่งเบาภาระงานของบุคลากรในหลายมิติ ในด้านการบริหารงานสภานักเรียน ครูที่ปรึกษาได้เปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา เนื่องจากนักเรียนมีระบบการติดตามงานด้วยตนเองและสามารถบริหารความ

ขัดแย้งภายในทีมได้ด้วยเหตุผล ลดภาระครูในการไกล่เกลี่ยปัญหาความไม่เข้าใจกันและไม่ต้องคอยตามงาน ในด้านการปกครองและดูแลหอพัก ทักษะการจัดการตนเองช่วยลดภาระงานกวดขันวินัยพื้นฐานอย่างเห็นได้ชัด โดยในหอพักชาย นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกิจวัตรส่วนตัว เช่น การตื่นนอน การรักษาความสะอาด และการเข้านอนตรงเวลา ทำให้ครูไม่ต้องคอยบังคับหรือเดินตรวจตราเข้มงวดเหมือนในอดีต ส่วนในหอพักหญิง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องพักดีขึ้น และทักษะทางอารมณ์ช่วยลดปัญหาความสัมพันธ์และการกระทบกระทั่งกัน ยิ่งไปกว่านั้น สภานักเรียนที่ผ่านการอบรมยังทำหน้าที่เป็นต้นแบบและพี่เลี้ยงที่ดีในการดูแลรุ่นน้อง ช่วยสอนงานและดูแลการปรับตัวของน้อง และลดปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในโรงเรียน ส่งผลให้ภาพรวมของการอยู่ร่วมกันเป็นไปอย่างสงบสุขและมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถจัดสรรเวลาไปพัฒนางานด้านอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

จากการติดตามผลหลังเสร็จสิ้นโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยบุคลากร และครูที่เกี่ยวข้อง พบว่า สามารถสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ในพฤติกรรมของสภานักเรียนทั้งในด้านระเบียบวินัย การบริหารเวลา และการวางแผนชีวิตประจำวันอย่างชัดเจน ในด้านการจัดระเบียบวินัยและการวางแผนชีวิต พบว่า สภานักเรียนสามารถเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียนอื่น โดยเฉพาะวินัยพื้นฐาน เช่น การมารอเข้าแถวหน้าเสาธงก่อนเวลาเพื่อเตรียมตรวจความเรียบร้อยของรุ่นน้อง และการตื่นนอนตามเวลาด้วยตนเองเพื่อจัดการธุระส่วนตัวและเตรียมความพร้อมสำหรับวันใหม่ โดยไม่ต้องรอการควบคุมจากครู นอกจากนี้ ในหอพักยังพบความเป็นระเบียบเรียบร้อยที่เพิ่มขึ้น ทั้งการจัดเก็บตู้เสื้อผ้า เตียงนอน และการเตรียมเครื่องแต่งกายล่วงหน้าก่อนเข้านอน ซึ่งช่วยลดความแออัดและความวุ่นวายในช่วงเช้าได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการกลับเข้าหอพักตรงเวลา แสดงให้เห็นถึงความเคารพต่อกติกาและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ด้านการบริหารเวลาและการทำงาน พบว่า นักเรียนมีทักษะการวางแผนที่เป็นระบบมากขึ้น มีการใช้เครื่องมือช่วยจำ เช่น สมุดบันทึกการวางแผน และปฏิทินการทำงาน เข้ามาช่วยบริหารจัดการ ส่งผลให้สามารถส่งงานเอกสารได้ตรงเวลาโดยไม่ต้องรอการติดตาม และสามารถบริหารการประชุมสภาให้กระชับ มีทิศทาง ไม่กระทบเวลาพักผ่อน ที่สำคัญคือนักเรียนสามารถสร้างสมดุล ระหว่างการเรียนและการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น รู้จักแบ่งเวลาว่างไปทำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การออกกำลังกาย หรืออ่านหนังสือ แทนการเล่นเกมเพียงอย่างเดียว สะท้อนให้เห็นถึงการมีวุฒิภาวะในการควบคุมตนเอง ในประเด็นความยั่งยืนและการส่งต่อความรู้ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความมั่นใจว่าทักษะเหล่านี้จะถูกนำไปใช้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวจนกลายเป็นนิสัยและทักษะติดตัวไป เนื่องจาก

เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีการแข่งขันสูง และนักเรียนได้เล็งเห็นผลลัพธ์เชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน ส่วนการถ่ายทอดสู่ผู้อื่นนั้น เกิดขึ้นทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยรูปแบบที่เป็นทางการมีการส่งต่อผ่านระบบพี่สอนน้องในสภานักเรียน และการสอดแทรกเนื้อหาในกิจกรรมค่ายปรับพื้นฐาน ส่วนรูปแบบที่ไม่เป็นทางการเกิดจากการซึมซับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมห้อง การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างแรงขับเคลื่อนทางสังคมเชิงบวกที่เพื่อนช่วยเตือนเพื่อน ส่งผลให้วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนและหอพักค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนและขยายผลสู่ชุมชนโรงเรียนในวงกว้าง

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 2 คน ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 10 คน ครูหอพักจำนวน 18 คน รายละเอียดดังนี้

ตาราง 30 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

รายการ	ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	15	46.88
1.2 หญิง	17	53.12
2. อายุ		
2.1 21-30 ปี	5	15.63
2.2 31-40 ปี	18	56.25
2.3 41-50 ปี	7	21.88
2.4 51-60 ปี	2	6.25

จากตาราง 30 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ จากจำนวน 32 คน เป็นเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.88 และเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.12 เมื่อพิจารณาด้านอายุของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า อายุ 21-30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 อายุ 31-40 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 อายุ 41-50 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 อายุ 51-60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตาราง 31 แสดงผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ที่	รายการ	n = 32		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
ด้านความสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน				
1	กลยุทธ์มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	4.47	0.62	มาก
2	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการความเครียดและรับมือกับความกดดันทางวิชาการของนักเรียน ได้อย่างตรงจุด	4.38	0.49	มาก
3	กิจกรรมและแนวทางในกลยุทธ์สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนโรงเรียนประจำไม่ขัดแย้งกับกิจวัตรประจำวัน	4.31	0.69	มาก
4	เนื้อหากิจกรรมทันสมัย เหมาะสมกับความสนใจและช่วงวัยของนักเรียนในปัจจุบัน	4.53	0.51	มากที่สุด
5	โรงเรียนพร้อมสนับสนุนให้กลยุทธ์นี้ประสบความสำเร็จ	4.56	0.50	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ต่อตัวนักเรียน				
6	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตได้จริง	4.69	0.47	มากที่สุด
7	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการบริหารเวลาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สามารถจัดสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมได้	4.75	0.44	มากที่สุด
8	กลยุทธ์ช่วยฝึกให้นักเรียนมีทักษะการจัดการอารมณ์ ทำให้นักเรียนรับมือกับปัญหาและอุปสรรคได้ดี	4.34	0.55	มาก
9	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาวะผู้นำและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายในโรงเรียนประจำ	4.47	0.57	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	รายการ	n = 32		ผลการประเมิน
		$\bar{x}$	S.D.	
10	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความถนัดเฉพาะตน	4.41	0.50	มาก
ด้านความคุ้มค่า				
11	รูปแบบกิจกรรมมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้โดยไม่สร้างภาระงานเกินความจำเป็น	4.25	0.57	มาก
12	กลยุทธ์ช่วยสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในโรงเรียน ลดความขัดแย้งระหว่างนักเรียน	4.38	0.49	มาก
13	กลยุทธ์มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้กับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโรงเรียน	4.19	0.40	มาก
14	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนให้เก่งทั้งวิชาการและทักษะชีวิต	4.59	0.61	มากที่สุด
15	โดยภาพรวมท่านคิดว่ากลยุทธ์นี้มีประโยชน์และควรนำไปใช้ดำเนินการจริงอย่างต่อเนื่อง	4.53	0.51	มากที่สุด
	รวม	**4.46**	**0.14**	**มาก**

จากตาราง 31 พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.46) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการบริหารเวลาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สามารถจัดสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.75) รองลงมา คือ ข้อ 6 กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.69) และ ข้อ 14 กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนให้เก่งทั้งวิชาการและทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.59) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 13 กลยุทธ์มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้กับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.19) ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

บทที่ 5

บทสรุป

การดำเนินการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 3) เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และ 4) เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยมีการดำเนินการวิจัยรวม 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Meeting)

จากการการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Questions) เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ขั้นที่ 1.2 การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1.2.1. การวิเคราะห์จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค

1.2.2. การกำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการ SWOT Matrix

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ SWOT Matrix โดยจับคู่จุดแข็ง-โอกาส จุดแข็ง - อุปสรรค จุดอ่อน-โอกาส และจุดอ่อน-อุปสรรคค แล้วนำไปกำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อยของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง และผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ขั้น ดังนี้

2.1 การยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อม และผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มายกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียน

วิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการ และตัวชี้วัด

2.2 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่จัดทำขึ้น ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

2.3 การจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเองและทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาสร้างเป็นคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้โดยได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนใช้ การจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยนี้ ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เข้าใจและนำแนวทางการดำเนินการไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือได้รับการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันความเหมาะสมก่อนนำไปจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงในการจัดการอบรม

2.4 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได นำคูมือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เสนอผูทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของคูมือดวยแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใชกลยุทธ ซึ่งผูทรงคุณวุฒิไดประเมิน และใหขอเสนอแนะ หลังจากนั้นผูวิจัยไดปรับปรุงแกไขคูมือการใชกลยุทธฯ ตามฉันทามติของ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในขั้นตอนที่ 2 เรียบร้อยแล้ว นำมาทดลองใช้ โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณรราชวิทยาลัย พิษณุโลก เพื่อพิจารณาเลือกประเด็นกลยุทธ์ที่จะใช้ทดลอง ซึ่งมติที่ประชุมเห็นชอบ เลือกประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาทดลองใช้ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ขั้น 3.1 การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโดยออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการ บริหารจัดการโรงเรียนประจำ จัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการมีคู่มือที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กำหนดขอบเขตของคู่มือให้ครอบคลุมเรื่องระเบียบของโรงเรียนและระเบียบของการอยู่หอพัก รวบรวมข้อมูลและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงศึกษาตัวอย่างคู่มือจากโรงเรียนประจำอื่น ๆ และรวบรวมปัญหาที่พบบ่อยในหอพัก เพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขในคู่มือ แบ่งกลุ่มย่อยรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละหมวด ร่างเนื้อหาโดยเน้นความชัดเจนปฏิบัติได้จริง และไม่ขัดต่อกฎหมายนำร่างของแต่ละฝ่ายมานำเสนอ อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับแก้ถ้อยคำ และตรวจสอบความสอดคล้องกันของแต่ละหมวด และนำร่างคู่มือฉบับสมบูรณ์เข้าที่ประชุมเพื่อทำการวิพากษ์ กับตัวแทนครู และสภานักเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้งานจริง แล้วจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 5 ท่าน หลังทดลองใช้คู่มือครบ 3 เดือน จึงดำเนินการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 333 คน

ขั้นที่ 3.2 การจัดอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

การจัดอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย จัดทำร่างโครงการ ระบุรายละเอียด หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, กลุ่มเป้าหมาย, ระยะเวลา, สถานที่ และงบประมาณ และเสนอโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริม

ทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติ และจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนคู่มือการใช้กลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นเอกสารเพื่อให้รายละเอียดแก่ ผู้ที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำไปใช้ ในการจัดทำโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำผู้เข้าอบรมประกอบด้วย สภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 45 คน และสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร จำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนจำนวน 12 คน ครูหอพักจำนวน 18 คน รวม 32 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1.1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

สรุปผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Meeting) โดยแบ่งตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายใน วิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด 2S4M ดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure and Policy: S1) พบว่า จุดแข็ง คือ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนในการสร้างนักวิจัยและนักนวัตกรรม มีระบบโรงเรียนประจำที่เอื้อต่อการฝึกวินัยและการบริหารเวลา มีหลักสูตรเฉพาะบุคคลที่ยืดหยุ่นให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด และมีมาตรการความปลอดภัยสูง และจุดอ่อน คือ การใช้หลักสูตรร่วมกัน 18 โรงเรียน ทำให้ขาดความคล่องตัวในการปรับให้เข้ากับบริบทพื้นที่ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการคัดกรองสูงอาจทำให้นักเรียนมองโลกในแง่ดีเกินไป รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบางอย่างยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการรายบุคคล

1.2 ด้านผลผลิตและบริการ (Product and Service: S2) พบว่า จุดแข็ง คือ นักเรียนผ่านการคัดเลือกมาอย่างดี มีเป้าหมายชัดเจน มีจิตสำนึกสาธารณะ และมีความเข้มแข็งของระบบสภานักเรียนที่ช่วยขับเคลื่อนกิจกรรม และจุดอ่อน คือ นักเรียนแบกรับความกดดันสูงในการรักษาระดับผลการเรียนให้เป็นเลิศตลอดเวลา

1.3 ด้านบุคลากร (Man: M1) พบว่า จุดแข็ง คือ ครูและครูหอพักมีความเข้าใจบทบาทในการเป็นที่ปรึกษาและดูแลทักษะชีวิต มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีทัศนคติเชิงบวก และจุดอ่อน คือ โรงเรียนยังขาดแคลนนักจิตวิทยา เพื่อดูแลความเครียดของนักเรียนโดยตรง และสัดส่วนครูที่มีประสบการณ์วิจัยยังน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

1.4 ด้านประสิทธิภาพการเงิน (Money: M2) พบว่า จุดแข็ง คือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ทั้งงบดำเนินการ งบดูแลนักเรียนประจำ และงบสำหรับกิจกรรมจูงใจต่าง ๆ และจุดอ่อน คือ ความเสี่ยงในการบริหารจัดการงบประมาณจำนวนมากให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด

1.5 ด้านวัสดุและทรัพยากร (Material: M3) พบว่า จุดแข็ง คือ มีความพร้อมสูงในด้านอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการทันสมัย หอพัก แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สำหรับกิจกรรมนันทนาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และไม่พบจุดอ่อน

1.6 ด้านบริหารจัดการ (Management: M4) พบว่า จุดแข็ง คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้สภานักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และมีระบบการยกย่องชมเชยและจุดอ่อน คือ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้งส่งผลต่อความต่อเนื่องของนโยบาย และรูปแบบการบริหารบางส่วนยังไม่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป

2. สภาพแวดล้อมภายนอก วิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด PEST Analysis ดังนี้

2.1 สภาพแวดล้อมทางการเมือง (Political Conditions) พบว่า โอกาส คือ รัฐบาลและ สพฐ. มีนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนากำลังคนด้าน STEM ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจโรงเรียน มีเครือข่ายความร่วมมือระดับชาติและนานาชาติที่เข้มแข็ง และอุปสรรค คือ หน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่บางแห่งยังขาดความเข้าใจในบริบทเฉพาะของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ และโอกาสในเวทีระดับชาติมีจำกัด

2.2 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (Economic Conditions) พบว่า โอกาส คือ ได้รับงบประมาณสนับสนุนตามมติ ครม. และงบประมาณพิเศษสำหรับนักเรียนประจำ รวมถึงมีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนยากจน ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมุ่งมั่นตั้งเป้าหมาย และไม่พบอุปสรรค

2.3 สภาพแวดล้อมทางสังคม (Social Conditions) พบว่า โอกาส คือ สังคม ผู้ปกครองและชุมชน ให้การยอมรับ เชื่อมั่น และชื่นชมในความสำเร็จของนักเรียน พร้อมให้การสนับสนุนและ

ร่วมมือกับโรงเรียน และอุปสรรค คือ ความคาดหวังของสังคมที่สูงและตีกรอบความสำเร็จที่เน้นชื่อเสียงและรายได้ สร้างแรงกดดันและอาจทำให้นักเรียนตั้งเป้าหมายไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง อีกทั้งระยะทางที่ห่างไกลทำให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานได้ไม่ทั่วถึง

2.4 สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี (Technology Conditions) พบว่า โอกาส คือ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี แอปพลิเคชัน และแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผน กำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบและสะดวกสบาย และไม่พบอุปสรรค

1.2 ผลการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ SWOT Matrix โดยจับคู่จุดแข็ง-โอกาส จุดแข็ง - อุปสรรค จุดอ่อน-โอกาส และจุดอ่อน-อุปสรรค แล้วนำไปกำหนดแนวทางของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อยของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า แนวทางของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อยของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำหนดประเด็นกลยุทธ์ได้ 4 ประเด็น 16 กลยุทธย่อย ดังนี้

1) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร ประกอบด้วย กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน และนวัตกร และกลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม

2) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน ประกอบด้วย กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต และกลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

3) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรม

เสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และกลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

4) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ประกอบด้วย กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน และกลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย

1.3 ผลการศึกษาความต้องการแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการศึกษาความต้องการแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง และผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 คน ซึ่งผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า 1) การพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นนักวิจัยและนวัตกร ผู้ทรงคุณวุฒิเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสูง ลดเวลาเรียนในห้องเรียนเพื่อเพิ่มพื้นที่สำหรับการลงมือปฏิบัติจริงและการทำโครงงานนวัตกรรม โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก ทั้งมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงและสถาบันวิจัยชั้นนำผ่านการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) เพื่อให้นักเรียนมีที่ปรึกษาเฉพาะทาง ในขณะเดียวกัน ครูผู้สอนจะต้องได้รับการพัฒนายกระดับทักษะให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และการทำวิจัยขั้นสูง เพื่อเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นโค้ช ที่สามารถชี้แนะนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการอยู่ร่วมกันในบริบทโรงเรียนประจำ แนวทางสำคัญ คือ การใช้สภานักเรียนเป็นกลไกหลักในการฝึกให้นักเรียนบริหารจัดการตนเองและดูแลกันเองภายใต้กฎกติกาที่สร้างร่วมกัน ควบคู่ไปกับการจัดสภาพแวดล้อมในหอพักให้ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังเน้นการดูแลสุขภาพจิตโดยจัดให้มีนักจิตวิทยาและระบบคัดกรองความเครียดที่เข้าถึงง่าย สำหรับด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เสนอให้ใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันเป็นช่องทางสื่อสารหลัก เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลที่รวดเร็วและมีส่วนร่วมในการวางแผนดูแลนักเรียนผ่านการประชุม 3 ฝ่าย 3) การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อลดแรงกดดันจากการแข่งขันทางวิชาการ โรงเรียนจำเป็นต้องเปิดพื้นที่กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี ศิลปะ หรือกีฬา เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัดในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาการ รวมถึง

ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลจากที่เน้นเพียงเกรดเฉลี่ย มาเป็นการวัดสมรรถนะและการทำแฟ้มสะสมผลงาน สิ่งสำคัญคือการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่กล้าล้มเหลว และชื่นชมในความพยายาม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางใจและให้นักเรียนภูมิใจในแบบฉบับของตนเอง โดยอาจเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในหลากหลายสาขาอาชีพมาช่วยสร้างแรงบันดาลใจ และ 4) การสร้างเครือข่ายและการเสริมแรง มุ่งเน้นการสร้างโอกาสที่เท่าเทียมและทั่วถึง โดยโรงเรียนต้องมีระบบฐานข้อมูลการแข่งขันภายนอกและกระบวนการคัดเลือกตัวแทนที่โปร่งใสและเป็นธรรม เพื่อไม่ให้โอกาสกระจุกตัวอยู่เพียงกลุ่มนักเรียนเรียนเก่ง อีกทั้งควรจัดเวทีการแข่งขันภายในที่หลากหลาย เช่น E-Sports หรือเวทีแสดงความสามารถพิเศษ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีพื้นที่แสดงความสามารถ โดยอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย ทั้งศิษย์เก่า ภาคเอกชน และผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน

2. การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ขั้น ดังนี้

2.1 ผลการยกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อม และผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มายกร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย มาตรการ และตัวชี้วัด

2.2 ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่จัดทำขึ้น ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ พบว่า กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นกลยุทธ์ 16 กลยุทธ์ย่อย 41 มาตรการ 54 ตัวชี้วัด ดังนี้

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมุ่งสร้างนักวิจัยและนวัตกรคุณภาพที่มีทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำทางสังคม เห็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรและศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโรงเรียนประจำ

3. ส่งเสริมการเห็นคุณค่าและค้นพบศักยภาพตนเองเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะตน

4. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม

เป้าประสงค์

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ

2. นักเรียนมีภาวะผู้นำทางสังคมและมีทักษะการจัดการตนเอง

3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความสามารถเฉพาะตนอย่างเต็มศักยภาพ

4. โรงเรียนมีเครือข่ายภายนอกที่เข้มแข็ง และนักเรียนได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

ประเด็นกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนานักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

2.3 ผลการจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการจัดทำคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คำชี้แจง ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ส่วนที่ 4 การดำเนินการโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำคูมือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เสนอผูทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของคูมือดวย แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใชกลยุทธ ซึ่งผูทรงคุณวุฒิไดประเมินและใหขอเสนอแนะ หลังจากนั้นผูวิจัยไดปรับปรุงแกไขคูมือการใชกลยุทธฯ

ตามฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผลการตรวจสอบคู่มือการใช้กลยุทธฯ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาพรวมของคูมือการใชกลยุทธฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3.1 ผลการจัดคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

3.1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่า คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.1.2 ผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ครบ 3 เดือน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 333 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง พบว่า ผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ผลการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

3.2.1 ผลการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทำแบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.2 ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทดสอบความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง พบว่า ผลการทดสอบด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.3 ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทำแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ พบว่า ผลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.4 การประเมินผลลัพธ์ (Results) ของโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยสัมภาษณ์ครูกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน และครูหอพักที่ดูแลสภานักเรียน ดังนี้

1) ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ พบว่า โครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนประจำวิทยาศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง โดยรูปแบบกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงและการมีส่วนร่วม ช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดีกว่าการบรรยายแบบเดิม ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำทักษะสำคัญอย่างการบริหารเวลา การจัดลำดับความสำคัญ และการจัดการอารมณ์ไปปรับใช้ได้จริง ซึ่งสิ่งนี้ช่วยแบ่งเบาภาระงานของบุคลากรได้อย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้คอยสั่งการและกวดขันวินัยมาเป็นผู้ให้คำปรึกษาและสนับสนุนแทน เนื่องจากนักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มสภานักเรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการงาน แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และดูแลความเรียบร้อยภายในหอพักได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสามารถทำหน้าที่เป็นต้นแบบและพี่เลี้ยงคอยดูแลการปรับตัวของรุ่นน้อง ช่วยลดปัญหาการฝ่าฝืนกฎระเบียบและสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันที่สงบสุข

2) ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนยังปรากฏให้เห็นเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่ชัดเจน ทั้งในด้านระเบียบวินัยและการดำเนินชีวิต นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกิจวัตรส่วนตัวสูงขึ้น เช่น การตื่นนอน การรักษาความสะอาด และการปฏิบัติตามกฎกติกาโดยไม่ต้องรอการควบคุม มีทักษะการวางแผนชีวิตที่เป็นระบบ รู้จักใช้เครื่องมือช่วยจำและปฏิทินการทำงาน เพื่อบริหารจัดการสมดุลระหว่างการเรียน กิจกรรม และการพักผ่อนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยลดปัญหาการส่งงานล่าช้าและพฤติกรรมติดเกมลงได้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ทักษะเหล่านี้จะพัฒนาจนกลายเป็นนิสัยติดตัวที่ยั่งยืน และก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งผ่านการส่งต่อองค์ความรู้และแบบอย่างที่ดีจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง รวมถึงการช่วยเหลือ ตักเตือนกันระหว่างเพื่อน ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพสังคมในโรงเรียนให้ดีขึ้นในระยะยาว

4. ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 2 คน ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 10 คน ครูหอพักจำนวน 18 คน พบว่า ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกรายการมีผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผลวิจัย

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1.1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า

1.1.1 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่มีจุดแข็ง ได้แก่ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน มีหลักสูตรเฉพาะบุคคล ที่ช่วยให้นักเรียนค้นพบความถนัด และนักเรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีการนำกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการกำหนดทิศทางขององค์กรอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรางคณา ผลประเสริฐ (2554) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์คือ การเป็นหลักการบริหารที่มุ่งเน้นถึงอนาคต โดยการสร้างหรือกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์การอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Coulter (2008) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

1.1.2 สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดอ่อน คือ การที่นักเรียนเกิดความกดดันในการรักษาระดับผลการเรียนให้ดีเยี่ยมตลอดเวลา และมีความกลัวความล้มเหลว อีกทั้งโรงเรียนขาดนักจิตวิทยาในการดูแลนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและการแข่งขันที่สูงเกินไปจนขาดสมดุล สอดคล้องกับแนวคิดเรื่ององค์ประกอบของทักษะการจัดการตนเองที่สังเคราะห์ได้ ที่ระบุว่าการจัดการตนเองต้องประกอบด้วย ด้านการกำกับตนเอง ซึ่งรวมถึงการจัดการอารมณ์และความเครียด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชมภูนุช พุฒิเนตร และคณะ (2561) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า แม้นักศึกษาจะมีการจัดการตนเองด้านการเรียนและความสัมพันธ์ในระดับดี แต่ด้านสุขภาพซึ่งรวมถึงสุขภาพจิต กลับอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงทางวิชาการ อาจยังต้องการการสนับสนุนด้านการจัดการความเครียดและสุขภาพจิตเพิ่มเติม

1.1.3 สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส ได้แก่ โรงเรียนได้รับโอกาสสนับสนุนจากนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ รวมถึงได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ปกครองและชุมชนที่ให้การยอมรับและเชื่อมั่นในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อมภายนอกและให้ความสำคัญกับเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับแนวคิดของวรางคณา ผลประเสริฐ (2554) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์คือการเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและปรับตัวต่อโอกาสและอุปสรรค ทำให้สามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วีเลนและฮังเกอร์ (Wheelen & Hunger, 2010) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เน้นความสำคัญของการตรวจสอบสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการติดตามแนวโน้มทางสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เพื่อให้องค์การสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับแนวคิดของณัฏฐพันธ์ เขจรนันทน์ (2552) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์การมีกรอบทิศทางที่ชัดเจนและสร้างความพร้อมในการรับมือกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลให้องค์การได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากสังคมในระยะยาว

1.1.4 สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ สภาพสังคมที่มีการแข่งขันสูง ความคาดหวังของผู้ปกครองและสังคมที่ตีกรอบความสำเร็จไว้เฉพาะด้านการเรียนหรือชื่อเสียง ซึ่งส่งผลกดดันต่อนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บริบททางสังคมและค่านิยมเป็นปัจจัยภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อน ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา จันทร์ศิลา (2561) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญในการช่วย

กระตุ้นให้ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักถึงอุปสรรคจากภายนอก เพื่อให้สามารถปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับแนวคิดของกวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ที่ระบุว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้นักบริหารสามารถกำหนดทิศทางขององค์การในสถานการณ์การแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่องค์การในการเผชิญกับความท้าทายเหล่านี้

1.2 ผลการกำหนดประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า แนวทางของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ย่อยของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำหนดประเด็นกลยุทธได้ 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร 2) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน 3) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง และ 4) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย ประเด็นกลยุทธ์ที่สำคัญมุ่งเน้นไปที่การสร้างระบบบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะรอบด้าน ทั้งการบริหารเวลา การควบคุมตนเอง และการสร้างแรงจูงใจ เพื่อลดความกดดันและส่งเสริมศักยภาพสูงสุดของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Susanti (2021) ที่ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคนิคการจัดการตนเองและการปรับปรุงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของทักษะการจัดการตนเอง คือ การจัดระเบียบตนเอง และการควบคุมตนเองโดยเฉพาะในบริบทที่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบสูง การมีกลยุทธ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถลำดับความสำคัญของงานและควบคุมอารมณ์ได้ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ อินทนนท์ (2567) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งผลวิจัยพบว่า การกำหนดกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่รอบด้านและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะการนำนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน

1.3 การศึกษาความต้องการแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการให้การดำเนินงานเป็นไปในรูปแบบของการบูรณาการเข้ากับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียนประจำ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีความยืดหยุ่น และมีระบบพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนสามารถนำทักษะการจัดการตนเองไปปฏิบัติได้จริงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา จันทร์ศิลา (2561) ที่กล่าวถึง การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของ

บุคลากรทุกระดับในการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ จึงจะทำให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ อินทนนท์ (2567) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพื้นฐานในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ให้สำเร็จคือการทำงานเป็นทีมและการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครูผู้สอนที่ต้องมีความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อแนวทางการดำเนินงานใหม่ ๆ จึงจะสามารถสนับสนุนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการวิจัยในขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ประเด็นกลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร 2) พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกัน 3) ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง และ 4) สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย โดยผลการประเมินคุณภาพกลยุทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสามารถอภิปรายผลจำแนกรายประเด็นกลยุทธ์ ได้ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร พบว่า กลยุทธ์นี้มีความเหมาะสมสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พันธกิจหลักและบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยมีจุดเน้นที่ชัดเจนในการสร้างนักวิจัยและนวัตกรเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ การกำหนดยุทธศาสตร์นี้จึงเป็นการต่อยอดทุนเดิมที่มีอยู่ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วรางคณา ผลประเสริฐ (2554) ที่กล่าวถึง หลักการบริหารที่มุ่งเน้นถึงอนาคตว่า เป็นการสร้างหรือกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์การอย่างเป็นระบบ โดยการคาดการณ์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อปรับทิศทางการดำเนินงานให้ชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Susanti (2021) เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคนิคการจัดการตนเองและการปรับปรุงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบในการเรียนรู้เกิดจากการฝึกฝนการกำกับตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการเป็นนักวิจัยที่มีคุณภาพ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกัน พบว่า กลยุทธ์นี้มีความจำเป็นและมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นโรงเรียนประจำที่นักเรียนใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนและครูตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้นักเรียนต้องเผชิญกับความท้าทายในการรับผิดชอบกิจวัตรประจำวันและการควบคุมอารมณ์ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Ahieieva & Plotnichenko (2022) ที่กล่าวว่า การจัดการตนเองเป็นความสามารถในการบริหารเวลา อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Susanti (2021) ที่กล่าวว่า

การจัดการตนเอง เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความรับผิดชอบในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมภูนุช พุฒิเนตร และคณะ (2561) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า แม้กลุ่มตัวอย่างจะมีทักษะการจัดการด้านการเรียนที่ดี แต่ด้านการจัดการสุขภาพและสุขภาวะมักเป็นจุดอ่อนที่ต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งกลยุทธ์นี้จะเข้ามาช่วยเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว ทำให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการชีวิตได้อย่างสมดุลทั้งด้านการเรียนและสุขภาพ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า การมุ่งเน้นกลยุทธ์นี้ได้รับการประเมินความเหมาะสมสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูงอาจทำให้นักเรียนเกิดความเครียดและสูญเสียความมั่นใจ การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เพื่อให้การพัฒนานักเรียนมีความสมดุล สอดคล้องกับแนวคิดของวรางคณา ผลประเสริฐ (2554) ที่กล่าว่า ความสำเร็จขององค์กรไม่ได้วัดแค่ผลงาน แต่ต้องพิจารณาภาพรวมทั้งหมดเพื่อให้การบรรลุเป้าหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งรวมถึงสุขภาวะของคนในองค์กรด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี (2566) ที่กล่าวว่า การสร้างความพร้อมให้แก่องค์การต้องรวมถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจและการตระหนักรู้ในศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้สามารถรับมือกับความผันผวนของโลกยุคใหม่ได้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย พบว่า กลยุทธ์นี้ช่วยเพิ่มโอกาสความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและต้องอาศัยทรัพยากรที่หลากหลายเกินกว่าที่โรงเรียนเพียงลำพังจะสนับสนุนได้ทั้งหมด การมีเครือข่ายที่เข้มแข็งจึงช่วยเติมเต็มส่วนที่ขาดได้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา จันทร์ศิลา (2561) ที่กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดทิศทางและสนับสนุนทรัพยากร ซึ่งจะช่วยลดข้อขัดแย้งและสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับแนวคิดของ วรางคณา ผลประเสริฐ (2554) เรื่อง หลักการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เน้นการตอบสนองความต้องการและสร้างการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3.1 ผลการจัดคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

3.1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และทุกรายการมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้

อาจเนื่องมาจากคู่มือดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทาง ขั้นตอน และกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้คู่มือมีความครอบคลุมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ Coulter (2008) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการวางแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์การสามารถกำหนดทิศทางการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.1.2 ผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ หลังจากดำเนินการครบ 3 เดือน พบว่า ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และทุกรายการมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำที่พัฒนาขึ้นมีการกำหนดแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติของกุลเชษฐ์ มงคล (2564) ที่ระบุว่า ความสำเร็จของการดำเนินงานไม่ได้ขึ้นอยู่เพียงการกำหนดกลยุทธ์เท่านั้น แต่ต้องมีการนำแนวทางหรือแผนที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานไปยังบุคลากรทุกระดับ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม

3.2 ผลการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

จากการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง สามารถอภิปรายผล จำแนกตามระดับการประเมิน ได้ดังนี้

3.2.1 ผลการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อโครงการอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก รูปแบบการจัดกิจกรรมมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและธรรมชาติช่วงวัยของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินผลการฝึกอบรมของ Kirkpatrick (1994) ที่กล่าวว่า การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) หรือความพึงพอใจ เป็นระดับพื้นฐานที่สำคัญที่สุด หากผู้เข้าอบรมมีความรู้สึกเชิงบวกและพึงพอใจต่อการอบรม จะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและความพร้อมที่จะเปิดรับการเรียนรู้ในลำดับถัดไป แต่หากผู้เข้าอบรมเกิดความรู้สึกต่อต้านหรือไม่พึงพอใจ การเรียนรู้ย่อมไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.2 ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) พบว่า นักเรียนมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรและเนื้อหาในการอบรมได้ถูกออกแบบให้มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนและ

มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการตนเองให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Susanti (2021) ที่กล่าวว่า พื้นฐานสำคัญของการจัดการตนเองเริ่มจากความเข้าใจในองค์ประกอบของ การจัดระเบียบตนเอง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนและการจัดการทรัพยากร เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

3.2.3 ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior) พบว่า ภายหลังสิ้นสุดโครงการ นักเรียนมีทักษะการจัดการตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นักเรียนได้นำเทคนิคการบริหารเวลาและการจัดการอารมณ์ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติจริงในวิถีชีวิตประจำวันของโรงเรียนประจำ จนเกิดความคุ้นชิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marlina and J (2023) ที่กล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นที่สุดสำหรับนักเรียนคือ การบริหารเวลา และ การเอาชนะอุปสรรค เมื่อนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการจัดตารางชีวิตประจำวันได้ จึงส่งผลให้พฤติกรรมการจัดการตนเองดีขึ้น และสอดคล้องกับ Ostrianina and Drobitko (2021) ที่กล่าวว่า การควบคุม หรือความสามารถในการกำกับดูแลตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

3.2.4 การประเมินผลลัพธ์ (Results) ผลการสัมภาษณ์ครูและผู้เกี่ยวข้อง พบว่าเกิดผลลัพธ์เชิงบวกต่อทั้งระบบโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ครูสามารถลดบทบาทการควบคุมลงและเปลี่ยนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา รวมถึงเกิดระบบพี่เลี้ยงที่รุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง อาจเนื่องมาจาก กลยุทธ์ได้มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง โดยการส่งเสริมบทบาทของสภานักเรียนและการดูแลกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนประจำที่ต้องอาศัยการพึ่งพาตนเอง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ อินทนนท์ (2567) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ พบว่า การพัฒนากลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมองค์กรและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การที่สภานักเรียนเข้มแข็งและสามารถดูแลความเรียบร้อยได้ด้วยตนเอง สะท้อนให้เห็นว่ากลยุทธ์นี้ไม่เพียงแต่พัฒนาปัจเจกบุคคล แต่ยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ลดภาระงานของครู และทำให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างแท้จริง

4. ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า กลยุทธ์นี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยให้นักเรียนบริหารจัดการเวลาและเป้าหมายชีวิตได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการของกลยุทธ์ถูกออกแบบมาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนประจำที่ต้องรับผิดชอบตนเองสูง โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริงในการจัดลำดับความสำคัญของงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Gaumer Erickson

et al. (2017) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของการจัดการตนเองคือ การตั้งเป้าหมาย และการกำกับตนเอง ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนและดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Ahieieva & Plotnichenko (2022) ที่กล่าวว่า การจัดการตนเองเป็นความสามารถในการบริหารเวลา อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลสามารถกำกับตนเองไปสู่ความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Susanti (2021) ที่ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคนิคการจัดการตนเองและการปรับปรุงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้เทคนิคการจัดการตนเองส่งผลให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้สูงขึ้น สามารถกำหนดเป้าหมายและควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด และสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น ผู้อำนวยการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสามารถนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนา และขับเคลื่อนการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและมีทิศทางชัดเจน

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจนจากการนำเทคนิคต่าง ๆ ไปปฏิบัติจริงในวิถีชีวิตประจำวันของโรงเรียนประจำ จนเกิดความคุ้นชิน ดังนั้น ครูและบุคลากรฝ่ายกิจการนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สามารถนำกลยุทธ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรม โครงการ และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน โดยบูรณาการเข้ากับกิจวัตรประจำวันของหอพักอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

1.3 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบกลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการจัดการตนเองในด้านการตั้งเป้าหมาย การวางแผน การกำกับตนเอง การประเมินตนเอง และการเสริมแรงตนเอง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับ

การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวทาง หรือกรอบการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์เครือข่ายอื่น โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป หรือโรงเรียนประจำอื่น ๆ เพื่อศึกษาความเหมาะสมของกลยุทธ์ในแต่ละบริบท และพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อศึกษาทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการศึกษารายกรณี เพื่อให้เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในมิติที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ แสนสุภร, & นเรศ กันธะวงค์. (2564). การจัดการตนเอง: ทักษะในการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน. *วารสารศิลปศาสตร์ (วังนางเลิ้ง) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*, *1*(1), 25–37.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579)*. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนยุทธศาสตร์โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2566-2570*. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

กวินพัฒน์ เลิศพงษ์มณี. (2566). *การจัดการเชิงกลยุทธ์.* การพิมพ์ดอทคอม.

กานต์มณี ไวยครุฑ. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

กิตติคุณ อินทนนท์. (2567). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีจิตอาสาของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กุลชลี จงเจริญ และ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2565). *นโยบายการวางแผนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

กุลเชษฐ์ มงคล. (2564). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรรมศาสตร์.

เกียรติชัย สังข์จันทร์, ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์, และอำไพ นงค์เยาว์. (2562). กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 13*(1), 119–134.

จิระพงศ์ เรืองกุน. (2562). *การออกแบบการวิจัย: แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสานวิธี.* เทวลส์พริ้นต์.

ชมภูนุช พุฒิเนตร, พิชิต ฤทธิ์จรูญ, และปรัศนีย์ สุตสม. (2561). การพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, *10*(2), 200-209.

ชวลิต ชูกำแพง. (2559). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร: แนวคิดและกระบวนการ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาย โพธิสิตา. (2562). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ชานนท์ คำปิวทา. (2565). *รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ชามา เทียนโสภา. (2566). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งความสุข* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ชุติมณฑน์ บุญมาก. (2567). *เอกสารการสอนชุดวิชา องค์กรดิจิทัลและการบริหารจัดการหน่วยที่ 1-7.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชุติมันต์ สะสอง. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. เรือนภาพ.

ชุติมันต์ สะสอง. (2567). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. ดาราวรรณการพิมพ์.

ฑิฆัมพร ทวีเดช. (2559). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. ศูนย์ผลิตตำราเรียน.

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). *การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์.* ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์. (2566). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่).* ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ทรงศักดิ์ ภู่สีอ่อน. (2551). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์งานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ประสานการพิมพ์

ธนวัต ลิมป์พาณิชย์กุล. (2565). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. สำนักพิมพ์หาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธร สุนทรายุทธ. (2556). *ทฤษฎีและพฤติกรรม หลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติทางการศึกษา.* เนติกุลการพิมพ์.

นงนุช บุญยัง. (2560). *การวางแผนกลยุทธ์ทางการพยาบาล (ฉบับปรับปรุง)*. พีโอดีไซน์.

นันทรัตน์ เจริญกุล. (2565). *การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

เบญจมาศ เปาะทอง. (2561). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ปัทมา รูปสุวรรณกุล, และ อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2568). *การบริหารการศึกษา: ศาสตร์และศิลป์เพื่อการประยุกต์ใช้*. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ประยงค์ มีใจซื่อ. (2565). *การจัดการเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2567). *ทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตสำหรับผู้เรียนในโลกยุคใหม่: รวมพลังสร้างกรอบทักษะ ระบบนิเวศการเรียนรู้และแนวทางขับเคลื่อน*. สำนักพิมพ์วิช.

พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์. (2553). *การวางแผนและการกำหนดยุทธศาสตร์*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรี พิมพิลา. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2562). *การประเมินโครงการ: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.* เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.

พินิจ มีคำทอง และโกวิทย์ แสนพงษ์. (2562). เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 9*(3), 111-120.

ภักดี มานะหิรัญเวท. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ระดับโลก*. สยามบุ๊คส์.

ภาณุมาศ เฉลยนาค. (2556). การนำเสนอกลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย อีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, *4*(3), 213-224.

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ตักสิลา การพิมพ์.

ไทยรัฐออนไลน์. (2561, 21 สิงหาคม). "จิตแพทย์" ไขคำตอบ คนยุคใหม่อดทนต่ำ เกิดจาก "ปรากฏการณ์ทางสังคม" https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1359263

ไทยรัฐออนไลน์. (2566, 21 มีนาคม). 4 สาเหตุหลัก คนไทยหย่าร้าง พุ่งเกือบ 50% ของคู่รักจดทะเบียนสมรส. https://www.thairath.co.th/scoop/infographic/2659743

เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). *การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรางคณา ผลประเสริฐ. (2554). แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์. ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล* (หน่วยที่ 1, หน้า 1–26). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วันชัย มีชาติ. (2559). *การบริหารองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยา จันทร์ศิลา. (2561). *การบริหารเชิงกลยุทธ์สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา.* รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

วิโรจน์ สารรัตนะ, พระครูสุธีจริยวัฒน์, พระครูธรรมาภิสมัย, พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, วิทูล ทาชา และเอกชาตรีสุขเสน. (2567). ทัศนะเชิงวิชาการและสิ่งท้าทายต่อการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน*, *5*(2), 1-16.

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, ศิวกร รัตติโชติ, และลาวัลย์ พิชญวรรธน์. (2567). การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561–2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการร้อยแก่นสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 9*(1), 480-494.

ศดานนท์ วัตตธรรม. (2560). *การประเมินผลโครงการ.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ศักดิ์ รุ่งแสง. (2565). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์. *วารสารร้อยแก่นสาร, 7*(5), 359–373.

สถิรพร เชาวน์ชัย. (2561). *กลยุทธ์การบริหารสโมสรลูกเสือ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สถิรพร เชาวน์ชัย. (2567). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. การพิมพ์ดอทคอม

สมคิด บางโม. (2552). *องค์การและการจัดการ.* วิทยพัฒน์.

สมคิด พรมจุ้ย. (2563). *เทคนิคการประเมินโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). จตุพร ดีไซน์.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2564). *การบริหารเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 21). อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2562). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2559). *วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า* (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.

สิน พันธุ์พินิจ. (2555). *เทคนิคการวางแผนและประเมินผลโครงการ.* วิทยพัฒน์.

สิริพร มีผดุง, นันทิยา น้อยจันทร์, และสายทิตย์ ยะฟู. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 9*(2), 207–224.

สุชาต ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล*. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.

สุดใจ ดิลกฑรรศนนท์. (2558). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สามลดา.

สุปราณี กิตติวรเชฏฐ์, สฎายุ ธีระวณิชตระกูล, และผลาดร สุวรรณโพธิ์. (2562). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการสภานักเรียน ตามความคาดหวังของนักเรียน โรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, *16*(30), 163-175

สุภางค์ จันทวานิช. (2553). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 18). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

องค์การมหาชน. (2562). *รายงานการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของเยาวชนไทย*. องค์การมหาชน.

อดุล นาคะโร. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเองโดยใช้กิจกรรมแนะแนว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* [ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อธิการ โพพิทูล, และสุรเชต น้อยฤทธิ์. (2567). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4*(3), 396-410.

อนุธิดา ศรีนพรม, & สัจธรรม พรทวีกุล. (2566). การพัฒนาความสามารถการจัดการตนเองด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสาร JAPDEAT, 5*(3), 65-78.

เอกวัฒน์ จันทรวงศ์ และนันทิมา นาคาพงศ์ อัศวรักษ์. (2567). การสร้างแบบวัดทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, *21*(1), 73-83.

Ahieieva, I., & Plotnichenko, S. (2022). *Self-management is one of the factors of the professional success of a manager*. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Economical Sciences, 24(100), 54–58. https://doi.org/10.32718/nvlvet-e10009

Baker, R. W., & Siryk, B. (2017). Measuring adjustment to college. *Journal of Counseling Psychology, 34*(2), 186-192.

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Prentice-Hall.

CASEL. (n.d.). *What is the CASEL framework? A framework creates a foundation for applying evidence-based SEL strategies to your community.* https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/#self-management

Choo, C. W. (1998). *Information management for the intelligent organization: The art of scanning the environment*. ASIS Monograph Series, Medford New Jersey. http://choo.fis.utoronto.ca/

Chakma, D. (2022, January 15). *Educational administration: Concepts of educational administration and principles of educational administration*. Online Note Bank. https://onlinenotebank.wordpress.com/2022/01/15/concepts-and-principles-of-educational-administration/

Christopher, H., Skinner., Emily, S., Smith. (2019). *Issues Surrounding the Use of Self-Management Interventions for Increasing Academic Performance*. School Psychology Review. https://doi.org/10.1080/02796015.1992.12085607

Conference on Social Science and Humanities (ANCOSH 2020), Advances in

Conway, M. (2009). *Environmental scanning: What is it, how to do it*. Thinking Future.

Coulter, M. (2008). *Strategic Management in Action*. (4th ed.). New Jersey: Pearson Education, Inc.

Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th edition.). Thousand Oaks, Sage.

Davidovitch, N., & Yavich, R. (2022). Classroom climate and student self-efficacy in e-learning. *Problems of Education in the 21st Century, 80*(2), 304–322. https://doi.org/10.33225/pec/22.80.304

Dickie, L. O., Dedic, H., Rosenfield, S., Rosenfield, E., & Simon, R. A. (2006). *Success and persistence in science: The influence of classroom climate* (arXiv preprint physics/0610243). arXiv. https://arxiv.org/abs/physics/0610243

Dess, G. G., Lumpkin, G. T., & Taylor, M. L. (2005). *Strategic management: Creating competitive advantages* (2nd ed.). McGraw-Hill/Irwin.

Duckworth, A. L., Peterson, C., Matthews, M. D., & Kelly, D. R. (2007). Grit: Perseverance and passion for long-term goals. *Journal of Personality and Social Psychology*, *92*(6), 1087–1101. https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.6.1087

Fullan, M. (2001). Leading in a culture of change. Jossey-Bass.

Furman, W., & Shaffer, L. (2003). *The role of romantic relationships in adolescent development*. In *Adolescent romantic relations and sexual behavior: Theory, research, and practical implications* (pp. 3-24). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Garcia-Peinado, R. (2024). The impact of classroom climate on emotional development in childhood. *Environment and Social Psychology, 9*(1), Article 1868. https://doi.org/10.54517/esp.v9i1.1868

Gaumer Erickson, A. S., Noonan, P. M., & McCall, Z. (2016). *Self-management: Evidence from a meta-analytic review*. Center for Research on Learning, University of Kansas.

Goleman, D., Boyatzis, R., & McKee, A. (2002). *Primal leadership: Realizing the power of emotional intelligence*. Harvard Business School Press.

Gürel, E., & Tat, M. (2017). SWOT analysis: A theoretical review. *Journal of International Social Research, 10*(51), 994-1006. https://doi.org/10.17719/jisr.2017.1832

Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). *Collaborative leadership and school improvement: Understanding the impact on school capacity and student learning. School Leadership & Management, 30*(2), 95–110. https://doi.org/10.1080/13632431003663214

Hill, T., & Westbrook, R. (1997). SWOT analysis: It's time for a product recall. *Long Range Planning, 30*(1), 46-52. https://doi.org/10.1016/S0024-6301(96)00095-7

Humphrey, A. (2005). SWOT *analysis for management consulting*. https://www.sri.com/ sites/default/files/brochures/dec05.pdf.

Ima, N., & Chudari. (2017). Self-management training program by using cognitive technique (A quasi experiment on the students of UPI Kampus Serang). https://doi.org/10.23916/002017027640

Joan, Rubin. (2001). *Language learner self-management*. Journal of Asian Pacific Communication. https:/doi.org/10.1075/JAPC.11.1.05RUB

Karadzhov, V. (2025). How to create the best SWOT analysis. *International Journal of Research and Review*, *12*(1), 66-75. https://doi.org/10.52403/ijrr.20250110

Kessler, R. C., Berglund, P., Demler, O., Jin, R., Merikangas, K. R., & Walters, E. E. (2005). Lifetime prevalence and age-of-onset distributions of DSM-IV disorders in the National Comorbidity Survey Replication. *Archives of General Psychiatry, 62*(6), 593-602.

Kirkpatrick, D. L. (1994). *Evaluating Training Programs: The Four Levels*. San Francisco: Berrett-Koehler.

Kloppenborg, T.J. (2012). *Contemporary Project Management: Organize Plan Perform* (2nd edition). U.S.A.: South-Western.

Likert, R. (1932). *A technique for the Measurement of Attitudes*. Archives of Psychology 140: pp. 1-55.

Lisa, A., Rafferty, K., & Asaro-Saddler, K. (2020). *Effective self-management strategies*. In D. L. Espelage (Ed.), *Oxford research encyclopedia of education*. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.1012

Lukashenko, M. A. (2022). *Self-management skills as a basis for the effectiveness of e-learning*. E3S Web of Conferences, 284, 08001. https://doi.org/10.1051/ e3sconf/202228408001

Marlina, J. (2023). Self-management: Aspek penting dalam meningkatkan prestasi akademik mahasiswa. *Jurnal Alternatif Wacana Ilmiah Interkultural*, *12*(1). https://doi.org/10.60130/ja.v12i01.115

Marlina, N., & J, A. S. (2023). The effectiveness of school management strategies in supporting students' self-management skills. *Journal of Educational Leadership and Management, 4*(1), 45–60.

Maxwell, J. A. (2013). *Qualitative research design: An interactive approach* (3rd ed.). SAGE Publications.

Megan, W., Gerhardt. (2007). Teaching Self-Management: The Design and Implementation of Self-Management Tutorials. *The Journal of Education for Business*, https:/doi.org/10.3200/JOEB.83.1.11-18

Mittenthal, R. A. (2002). *Ten keys to successful strategic planning for nonprofit and foundation leaders.* New York: TCC Group.

Monica, Iuliana, and Anca. (2023). Autonomous learning – a theoretical approach. *Journal Plus Education.* https://doi.org/10.24250/jpe/si/2023/mia

Muluk, S., Akmal, S., Andriana, D., Habiburrahim, H., & Safwan, M. S. (2021). Understanding students' self-management skills at State Islamic University in Indonesia. *The Qualitative Report, 26*(7), 2333–2346. https://doi.org/10.46743/ 2160-3715/2021.4817

New Zealand Ministry of Education. (2007). *The New Zealand curriculum for English-medium teaching and learning in years 1–13*. Learning Media Limited.

OECD. (2019c). *PISA 2018 results (Volume I): What students know and can do*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/5f07c754-en

Oherchuk, Yu. V., & Tomashkov, N. S. (2025). Self-management: Methods and stages of implementation. *Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development, 2*(14), 48–53. https://doi.org/10.23939/smeu2025.02.048

Ostrianina, S. V., Mokii, O. O., and Drobitko, D. O. (2021). Upravlinnia rozvytkom personalu pidpryiemstva u konteksti vprovadzhennia kontseptualnoi modeli samomenedzhmentu [Management of enterprise personnel development in the context of implementation of the conceptual model of self-management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (29), 203–210. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-39

Pearce, J. A., II, & Robinson, R. B., Jr. (2007). *Strategic management: Formulation, implementation, and control* (10th ed.). McGraw-Hill/Irwin.

Pintrich, P. R. (2000). The role of goal orientation in self-regulated learning. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich, & M. Zeidner (Eds.), *Handbook of self-regulation* (pp. 451–502). Academic Press.

Rothaermel, F. T. (2013). *Strategic Management: Concepts and Cases.* New York: The McGraw-Hill Companies, Inc.

Schulz, R., & Johnson, R. (2003). *Managing with strategic thinking: Achieving better organizational results.* New York: McGraw-Hill.

Schunk, D. H. (2012). *Learning theories: An educational perspective* (6th ed.). Pearson Education.

Shao, H., & Qin, B. (2023). *Research on the cultivation and enhancement strategies of students' self-management ability in colleges and universities*. Contemporary Education and Teaching Research, 4(10), 539–543. https://doi.org/10.61360/BoniCETR232015121009

Steinberg, L. (2014). *Age of Opportunity: Lessons from the New Science of Adolescence*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models, and applications*. Jossey-Bass.

Susanti, R. H. (2021). The application of self-management technique and the improvement student's learning responsibilities. *Proceedings of the 2nd Annual Conference on Social Science and Humanities (ANCOSH 2020), Advances in Social Science, Education and Humanities Research, 542*, 27-30.

Tayaborworn, K., & Suksakulchai, S. (2023). A study of factors affecting the self-managerial skills of undergraduate students on online learning. *International Journal of Information and Education Technology, 13*(12), 1844–1849. https://doi.org/10.18178/ijiet.2023.13.12.1997

The Greater Good in Education. (n.d.). *SEL for student: Self-awareness and self-management*. https://ggie.berkeley.edu/student-well-being/sel-for-students-self-awareness-and-self-management/

Thompson, A. A., & Strickland, A. J. (2003). *Strategic management: Concepts and cases* (13th ed.). McGraw-Hill/Irwin.

Twenge, J. M., Joiner, T. E., Rogers, M. L., & Martin, G. N. (2018). *Increased feelings of loneliness among U.S. adults, 1976-2016*. American Psychological Association.

Viljoen, J. (2000). *Strategic management: Planning and implementing successful corporate strategies* (3rd ed.). Pearson Education Australia.

Weihrich, H. (1982). The TOWS matrix—A tool for situational analysis. *Long Range Planning, 15*(2), 54-66. https://doi.org/10.1016/0024-6301(82)90120-0

Yeza, M. F., Ghifari, Z., Karen, F., & Hidayatullah, R. (2024). The concept and importance of educational administration in improving the quality of educational institutions: A theoretical and practical review. *Sindoro Cendikia Pendidikan*, *7*(3), 1-6.

Yunger, V., Hbur, Z., & Krylova, I. (2022). Self-management as the key to the success of a modern health manager. *ScienceRise: Medical Science, 2*(47), 55-60. https://doi.org/10.15587/2519-4798.2022.256457

Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into Practice, 41*(2), 64–70. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2

Zh, V, Smirnova., Olga, I., Vaganova., O, R, Valuyskaya., Yu., S., Dzyubenko., L, B, Gatsalova. (2020). *The Development of Self-Management in College.* https://doi.org/10.2991/AER.K.200202.055

Zhao, Z., Ren, P., & Yang, Q. (2024). Student self-management, academic achievement: Exploring the mediating role of self-efficacy and the moderating influence of gender — insights from a survey conducted in 3 universities in America. *arXiv* preprint arXiv:2404.11029v1.

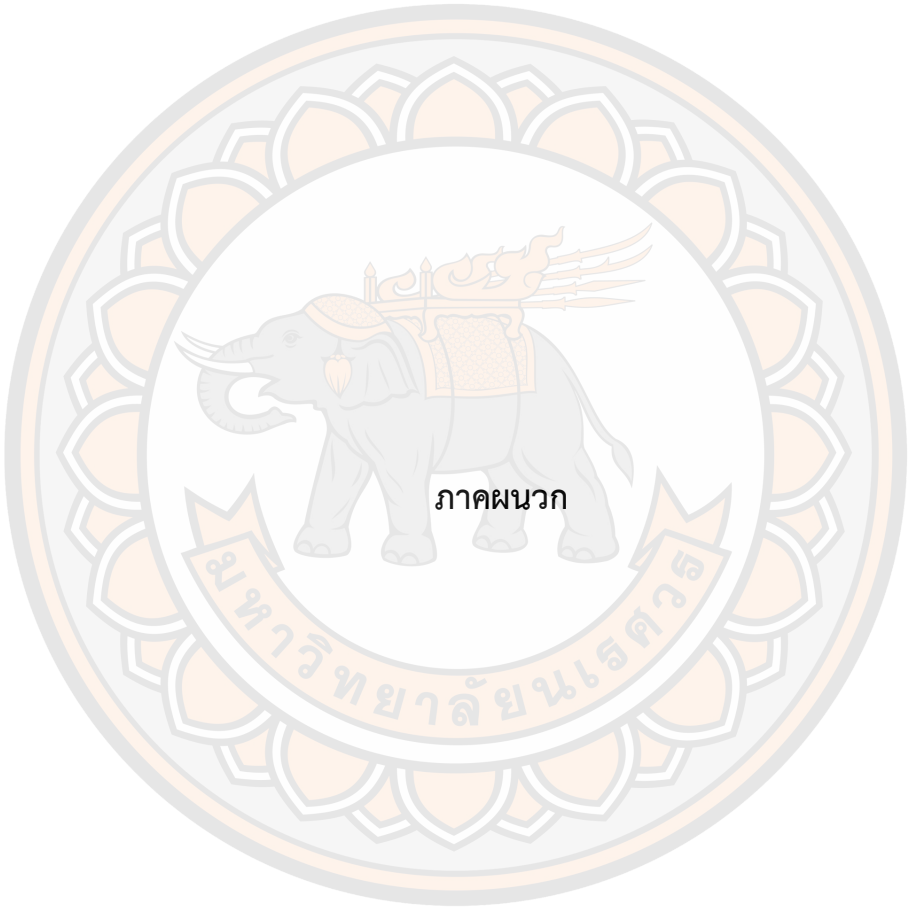

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยจากการประชุมระดมความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Meeting) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามคุณสมบัติ ดังนี้

1. นายชิณท์ณภัทร รักพร้า รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์
2. นางสาวนิภา อุดมนาค รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเพชรบุรี
3. นางสาวทิชากรณ์ อติเปมานนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี
4. นายสมพร ทิศเมือง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสตูล
5. นายสุรัตน์ ชุ่มทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยสุพรรณบุรี
6. นางเอื้อง สิทธิประเสริฐ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเชียงราย
7. นายกิตติพิชญ์ วรโชติสุพัฒภาคิน ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์
8. นายพรไพรสน คนมี ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี
9. นายสิทธา ปลื้มประสงค์ ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลพบุรี
10. นางสาวรัศมี จันทร์นูน ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล
11. นางสาวมุกสุดา วัฒนา ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สุพรรณบุรี
12. นางสาวปพิชญาดา ไชยลังกา ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเชียงราย

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ส่งเสริมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา หรือผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ติดตาม และบริหารงานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยโดยตรง จำนวน 2 คน ได้แก่

1. ดร.ภูริวรรษ คำอ้ายกาวิน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา สำนักงานณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. นายพิสุทธิ์ ยงทางเรือ รองผู้อำนวยการสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา สำนักงานณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่ม 2 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์การบริหารในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

1. นายกิตติชัย กรวยทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เลย

2. ดร.ขนิษฐา อำนักมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง

3. ดร.ทวีศักดิ์ เจริญเตีย ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยชลบุรี

การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้มีความรู้ด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการจัดทำกลยุทธ์การบริหาร และหรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนา หรือส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติ ดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำกลยุทธ์การบริหารและวางแผนการบริหารองค์การด้วยกลยุทธ์ จำนวน 1 คน ได้แก่

ดร.ปรเมศวร์ ชรอยนุช อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาวะผู้นำการบริหารระบบการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่ม 2 เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร จำนวน 1 คน ได้แก่

ดร.รังสิวุฒิ พุ่มเกิด รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

กลุ่ม 3 เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 3 คน

1. ดร.วันชัย อยู่ตรง ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2. ดร.สุริยา จันทิมา อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

3. ดร.ชานนท์ คำปิวทา รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ลำปาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง

กลุ่ม 4 เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน จำนวน 1 คน ได้แก่

ดร.สุวิชญา ชินธนาชูกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 ขอนแก่น สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กลุ่ม 5 เป็นศึกษานิเทศก์ที่ มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 1 คน ได้แก่

ดร.ระย้า คงขาว ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร การจัดทำกลยุทธ์ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง หรือมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการบริหารและการจัดทำกลยุทธ์ จำนวน 1 คน ได้แก่

ดร.พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกกไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

กลุ่ม 2 เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง จำนวน 2 คน ได้แก่

1. ดร.กัญญาวีร์ ชายเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อโพธิ์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2. ดร.ต่อศักดิ์ สิงห์เผ่น ผู้อำนวยการโรงเรียนคันโช้งพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กลุ่ม 3 เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ได้แก่

1. ดร.นภัทร เครือผดุงสกุล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

2. ดร.มาราศรี มีโชค ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ราชชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความชัดเจนของประเด็นคำถาม ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ดร.สลิลนา ภูมิพาณิชย์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กองการศึกษา สำนักงานเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

3. ดร.อัฉราภรณ์ เสวันนา ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมน้อมเกล้า อุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

4. ดร.อดุล โตเขียว ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนนครบางยางพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

5. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ธีระชัย ช่วงบุญศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ, แบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ, แบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย, แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง, แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก, แบบประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความชัดเจนของประเด็นคำถาม ดังนี้

1. ดร.เรนิษรา ภู่อ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2. ดร.ษณอนงค์ ชูรา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3. ดร.จิรัฐิติกาล สุทธานุช ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองน้ำใสพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

4. ดร.กิตติคุณ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน

5. ดร.จิโรจน์ สุพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 1 ขั้นที่ 1.1

แบบสัมภาษณ์

สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

.....

คำชี้แจง

1.แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. ข้อมูลที่ได้จากการนี้ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น เป็นการวิเคราะห์โดยภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษา ขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามตามสภาพจริง และให้ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านถือว่ามีคุณค่ายิ่งและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ

3. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

สุรีรัตน์ บุญจันทร์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

งานวิจัยเรื่อง : กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย หมายถึง

1.1 สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง จุดแข็งและจุดอ่อนที่ที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของโรงเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน ดังนี้

1) โครงสร้างและนโยบาย (Structure and Policy: S1) หมายถึง กฎระเบียบข้อบังคับ และผังโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนและหอพักที่กำหนดกรอบพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ ระเบียบนโยบายวิชาการ โครงสร้างการปกครอง

2) บริการ (Service and Products: S2) หมายถึง ระบบการให้บริการและกิจกรรมสนับสนุนที่โรงเรียนจัดเตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ บริการแนะแนวและบริการวิชาการ และบริการโภชนาการ

3) บุคลากร (Man: M1) หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ความสามารถ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ได้แก่ ครูผู้สอนและที่ปรึกษาโครงงาน ครูหอพัก บุคลากรสนับทางการศึกษา

4) การเงิน (Money: M2) หมายถึง การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรทางการเงินที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ได้แก่ ทุนการศึกษาและค่าครองชีพ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมและความคุ้มค่า

5) วัสดุอุปกรณ์ (Material: M3) หมายถึง ความพร้อม ปริมาณ และคุณภาพของเครื่องมือ อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่ และสื่อการเรียนรู้

6) การบริหารจัดการ (Management: M4) หมายถึง กระบวนการทำงาน ระบบการสั่งการ และการประสานงานภายในโรงเรียนที่ส่งผลถึงตัวนักเรียน ได้แก่ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสื่อสารองค์กร และการจัดตารางกิจกรรม

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง โอกาสและอุปสรรคที่เกิดขึ้นปัจจัยหรือบริบทที่อยู่ภายนอกโรงเรียน ที่ส่งผลต่อความคิด พฤติกรรม และการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะในด้านการจัดการตนเอง ดังนี้

1) ด้านนโยบายและการเมือง (Political and Policy: P) หมายถึง นโยบายของรัฐ ระบบการศึกษา และกฎเกณฑ์ภายนอกที่กำหนดทิศทางอนาคตของนักเรียน ได้แก่ ระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย นโยบายส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน

2) ด้านเศรษฐกิจ (Economic: E) หมายถึง สภาวะทางเศรษฐกิจทั้งระดับมหภาคและระดับครัวเรือนที่ส่งผลต่อทรัพยากรและแรงจูงใจของนักเรียน ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแนวโน้มอาชีพในอนาคตอค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural: S) หมายถึง โครงสร้างทางสังคม ความเชื่อ และความคาดหวังจากบุคคลรอบข้างนอกรั้วโรงเรียน ได้แก่อความคาดหวังของผู้ปกครองและสังคม ค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และเครือข่ายทางสังคม

4) ด้านเทคโนโลยี (Technological: T) หมายถึง ความก้าวหน้าของนวัตกรรมและระบบข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้แก่ สิ่งเร้าทางดิจิทัล เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต

2. ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม และเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล หรือทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้ในบริบทที่หลากหลาย แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง กระบวนการกำหนดทิศทางและความต้องการที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานมีจุดมุ่งหมายและสามารถวัดผลความสำเร็จได้

2.2 ด้านการกำกับตนเอง (Self – Monitoring) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมควบคุมดูแล และติดตามพฤติกรรม อารมณ์ และความคิดของตนเองในระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

2.3 ด้านการประมาณตนเอง (Self-Evaluation) หมายถึง กระบวนการสำรวจ ตรวจสอบ และประเมินผลการกระทำของตนเอง ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองต่อไป

2.4 ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self-Reinforcement) หมายถึง ความสามารถในการสร้างแรงขับเคลื่อนภายในจิตใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการกระตุ้นให้ตนเองมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาการกระตุ้นจากภายนอกเพียงอย่างเดียว

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ด้านสภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength) หมายถึง ปัจจัยภายในของโรงเรียนที่มีศักยภาพและความได้เปรียบซึ่งส่งผลบวกต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

จุดอ่อน (Weakness) หมายถึง ปัจจัยภายในที่ยังขาดประสิทธิภาพหรือก่อให้เกิดข้อจำกัดในการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities) คือ ปัจจัยภายนอกที่ก่อให้เกิดความเป็นไปได้หรือแรงสนับสนุนที่ส่งผลบวกต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

อุปสรรค (Threats) คือ ปัจจัยภายนอกที่อาจสร้างความท้าทายหรือผลกระทบเชิงลบต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

1. ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting)

1.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการตั้งเป้าหมาย

จุดแข็ง (Strength)	**จุดอ่อน (Weakness)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

1.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการตั้งเป้าหมาย

โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threats)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. ด้านการกำกับตัวเอง (Self – Monitoring)

2.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการกำกับตัวเอง

จุดแข็ง (Strength)	**จุดอ่อน (Weakness)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการกำกับตัวเอง

โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threats)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. ด้านการประมาณตนเอง (Self – Evaluation)

3.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการประมาณตนเอง

จุดแข็ง (Strength)	**จุดอ่อน (Weakness)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการประมาณตนเอง

โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threats)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

4. ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self – Reinforcement)

4.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการให้แรงเสริมตนเอง

จุดแข็ง (Strength)	**จุดอ่อน (Weakness)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

4.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการให้แรงเสริมตนเอง

โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threats)**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

5. นอกจากนี้ท่านคิดว่า สภาพแวดล้อมภายในของของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการจัดการตนเอง มีอะไรอีกบ้าง

.....

.....

.....

.....

6. นอกจากนี้ท่านคิดว่า สภาพแวดล้อมภายนอกของของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการจัดการตนเอง มีอะไรอีกบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบสัมภาษณ์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ได้ตรงตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

ประเด็นสัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					**รวม**	**IOC**	**ผลการพิจารณา**
	1	2	3	4	5			
1. ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting)								
1.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการตั้งเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการตั้งเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการกำกับตัวเอง (Self – Monitoring)								
2.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการกำกับตัวเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ประเด็นสัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3	4	5			
2.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการกำกับตัวเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการประมาณตนเอง (Self – Evaluation)								
3.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการประมาณตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้
3.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการประมาณตนเอง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4. ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self – Reinforcement)								
4.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการให้แรงเสริมตนเอง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ประเด็นสัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3	4	5			
4.2 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีสิ่งใดบ้างที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสามารถในการให้แรงเสริมตนเอง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5.นอกจากนี้ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายในของของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการจัดการตนเอง มีอะไรอีกบ้าง	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
6.นอกจากนี้ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมภายนอกของของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการจัดการตนเอง มีอะไรอีกบ้าง	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 1 ขั้นที่ 1.3

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

.....

งานวิจัยเรื่อง : กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

Strategies to Enhance Students' Self-Management Skills at Princess Chulabhorn Science High School

วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์

เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีจำนวน 8 หน้า แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

3. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

สุรีรัตน์ บุญจันทร์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์แนวทางดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์สภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทำให้ได้จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของการส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ SWOT MATRIX จนได้ประเด็นกลยุทธ์ จึงขอให้ท่านได้พิจารณากลยุทธ์ย่อยแต่ละข้อ รวมถึงให้ข้อเสนอแนะและแนวทางดำเนินการให้บรรลุตามประเด็นกลยุทธ์ตามประเด็นคำถาม โดยพิจารณาว่ากลยุทธ์ย่อยดังกล่าว ท่านเห็นด้วยหรือไม่

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

1. กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 มุ่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร

( ) เห็นด้วย

1.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

1.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน

( ) เห็นด้วย

2.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

2.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน

( ) เห็นด้วย

3.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

3.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม

( ) เห็นด้วย

4.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

4.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

1. กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

( ) เห็นด้วย

1.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

1.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

( ) เห็นด้วย

2.1 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

2.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

( ) เห็นด้วย

3.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

3.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

( ) เห็นด้วย

4.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

4.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

1. กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

( ) เห็นด้วย

1.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

1.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

( ) เห็นด้วย

2.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

2.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

( ) เห็นด้วย

3.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

3.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

( ) เห็นด้วย

4.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

4.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

1. กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

( ) เห็นด้วย

1.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

1.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม

( ) เห็นด้วย

2.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

2.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

( ) เห็นด้วย

3.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

3.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย

( ) เห็นด้วย

4.1. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

( ) ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....)

4.2 ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

1. นอกจากกลยุทธ์ย่อยข้างต้นแล้ว ท่านคิดว่าควรมีกลยุทธ์ย่อยใดที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเกิดทักษะการจัดการตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ได้ตรงตามเนื้อหา/นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางดำเนินการให้บรรลุตามประเด็นกลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					**รวม**	**IOC**	**ผลการพิจารณา**
	1	2	3	4	5			
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร								
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 มุ่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

แนวทางดำเนินการให้บรรลุตามประเด็นกลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					**รวม**	**IOC**	**ผลการพิจารณา**
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน								
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

แนวทางดำเนินการให้บรรลุตามประเด็นกลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					**รวม**	**IOC**	**ผลการพิจารณา**
	1	2	3	4	5			
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง								
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

แนวทางดำเนินการให้บรรลุตามประเด็นกลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					**รวม**	**IOC**	**ผลการพิจารณา**
	1	2	3	4	5			
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย								
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

แนวทางดำเนินการให้บรรลุตามประเด็นกลยุทธ์	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3	4	5			
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
นอกจากกลยุทธ์ย่อยข้างต้นแล้ว ท่านคิดว่าควรมีกลยุทธ์ย่อยใดที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเกิดทักษะการจัดการตนเอง ท่านคิดว่ากลยุทธ์ย่อยนี้ควรมีแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นกลยุทธ์อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 2 ขั้นที่ 2.2

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของ
กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ของนางสุรีรัตน์ บุญจันทร์ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน จากการสัมภาษณ์

ลักษณะแบบตรวจสอบความเหมาะสมนี้ ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ และบันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ มี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

ตอนที่ 2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

ตอนที่ 3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

ตอนที่ 4 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

ตอนที่ 5 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. วิสัยทัศน์			
โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้บริบทของโรงเรียนประจำ			
2. พันธกิจ			
2.1 พัฒนาหลักสูตรและศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม			
2.2 มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโรงเรียนประจำ			
2.3 ส่งเสริมการเห็นคุณค่าและค้นพบศักยภาพตนเองเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะตน			
2.4 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม			
3. เป้าประสงค์			
3.1 นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3.2 นักเรียนมีทักษะการจัดการตนเองและมีภาวะผู้นำทางสังคม			
3.3 นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความสามารถเฉพาะตนอย่างเต็มศักยภาพ			
3.4 โรงเรียนมีเครือข่ายภายนอกที่เข้มแข็งและนักเรียนได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย			
4. ประเด็นกลยุทธ์			
4.1 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร			
4.2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน			
4.3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง			
4.4 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย			
4. กลยุทธ์ย่อย			
5.1.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร			
5.1.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
5.1.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนักเรียน			
5.1.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม			
5.2.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ			
5.2.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน			
5.2.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต			
5.2.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน			
5.3.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ			
5.3.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย			
5.3.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน			
5.3.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง			
5.4.1 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง			

รายการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
5.4.2 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม			
5.4.3 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน			
5.4.4 กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย			

ตอนที่ 2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร **กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 มุ่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร (4 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด)**							
1. พัฒนาหลักสูตรรายวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยและเน้นการทำโครงงานวิจัยที่เป็นการสร้างนวัตกรรมในทุกระดับชั้น				1.1 ร้อยละของหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับการปรับปรุงและนำไปใช้ในการเรียนการสอน			
				1.2 จำนวนนวัตกรรมที่นักเรียนสร้างขึ้นมา			
2. กำหนดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการทำโครงงานโดยมีครูผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาลงมือปฏิบัติและได้รับคำแนะนำเฉพาะด้านอย่างเพียงพอ				2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่นักเรียนใช้ในการทำโครงงานวิจัยและนวัตกรรมตามหลักสูตรที่กำหนด			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร **กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 มุ่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร (4 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด)**							
3. บูรณาการการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมเข้ากับหลักสูตรแกนกลาง และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				3.1 ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม			
				3.2 จำนวนของนวัตกรรม ที่พัฒนาโดยผู้เรียน			
4. สร้างคู่มือและมาตรฐานการประเมินผลงานงานวิจัย/นวัตกรรมของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสามารถนำไปต่อยอดได้จริง				4. ร้อยละของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของนักเรียนที่ได้รับการตีพิมพ์หรือนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร **กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน (2 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)**							
1. กำหนดช่องทางสื่อสารหลัก และสร้างความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยี				1.1 จำนวนช่องทางสื่อสารดิจิทัลที่มีการใช้งานสม่ำเสมอ			
				1.2 ความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูล			
2.จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน				2. จำนวนเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3. สนับสนุนให้ครูทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ				3. ร้อยละของครูที่ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก			
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร **กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อความคาดหวังของสังคม (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)**							
1. สำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช				1. แบบสำรวจความต้องการของครูที่ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคนิควิจัย ขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช			
2. จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช				2. ร้อยละของครูที่ศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะ การเป็นโค้ช			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3. จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช				3. ร้อยละของงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านเทคนิควิจัยขั้นสูง องค์ความรู้ใหม่และทักษะการเป็นโค้ช			

ตอนที่ 3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน **กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ (2 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)**							
1.จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ				1. คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ			
2.จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ				2.1 ระดับทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ			
				2.2 ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน **กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 ยกระดับการสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน (3 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด)**							
1. จัดการประชุม 3 ฝ่าย (นักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง) เพื่อร่วมกันวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน				1.1จำนวนครั้งของการจัดประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการดูแลนักเรียน			
				1.2 แนวทางในการดูแลนักเรียน			
2. จัดทำคู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน				2. คู่มือส่งเสริมบทบาทเครือข่ายผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน			
3. ใช้แอพพลิเคชั่นในการสื่อสารกับผู้ปกครองที่รวดเร็วและเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ				3. ร้อยละของการตอบรับ การสื่อสารจากโรงเรียนและการแสดงความคิดเห็นจากผู้ปกครอง			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน **กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต (3 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด)**							
1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหอพักและพื้นที่เรียนรวมให้ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการตนเองของนักเรียน				1.1 ร้อยละของพื้นที่หอพักและพื้นที่เรียนรวมที่ได้รับ การปรับปรุง			
				1.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมและพื้นที่เรียนรวม			
2. จัดหานักจิตวิทยาและครูแนะแนวให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมเพื่อดูแลสุขภาวะจิต ของนักเรียน				2. อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อนักจิตวิทยาและครูแนะแนวที่ดูแลสุขภาวะจิตอย่าง มีมาตรฐาน			
3. จัดหลักสูตรทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ				3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมการอบรมทักษะชีวิตและทักษะการอยู่รอดสำหรับการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน **กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน (3 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด)**							
1. จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก				1. คู่มือแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและหอพัก			
2. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน				2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน			
3. ดำเนินการคัดกรองและ เฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนหอพักโดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตหรือแบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ				3.1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต			
				3.2 ร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาวะจิตที่ได้รับการดูแลและให้คำปรึกษา			

ตอนที่ 4 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง **กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)**							
1.จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถด้านทักษะ/สุนทรียภาพ				1. จำนวนกิจกรรมเสริมศักยภาพด้านทักษะ/สุนทรียภาพที่จัดขึ้นต่อปีการศึกษา			
2. จัดให้มีเวทีแสดงความสามารถที่หลากหลายและปราศจากการตัดสิน เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงศักยภาพที่แตกต่าง				2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมและแสดงผลงานบนเวทีแสดงความสามารถ			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3.จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานของชมรมที่หลากหลายระหว่างสายวิชาการและสายทักษะ/สุนทรียภาพ				3. อัตราส่วนงบประมาณที่จัดสรรให้ชมรมสายทักษะ/สุนทรียภาพต่อชมรมวิชาการ			
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง **กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)**							
1.พัฒนาระบบการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน				1. ร้อยละเครื่องมือการประเมินผลนักเรียนโดยเน้นการวัดสมรรถนะที่หลากหลายและสุขภาวะของนักเรียน			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
2.จัดทำเครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลักของนักเรียน				2. ร้อยละของนักเรียนที่ใช้เครื่องมือประเมินเชิงคุณภาพในการประเมินตนเองและประเมินผลการเรียนรู้หลัก			
3.จัดโครงการแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจโดยเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพที่หลากหลาย				3. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจโดยศิษย์เก่า			
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง **กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)**							
1.แต่งตั้งคณะกรรมการในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน				1. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
2. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน				2. ร้อยละความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ			
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง **กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)**							
1. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยนักจิตวิทยาหรือผู้เชี่ยวชาญและรณรงค์ให้นักเรียนจัดการความเครียดเป็นเรื่องปกติ				1. จำนวนนักเรียนที่เข้าใช้บริการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา			
2. จัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเองโดยครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา				2. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมการเคารพและเห็นคุณค่าตนเอง			

ตอนที่ 5 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย **กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)**							
1. จัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมการแข่งขันภายนอกอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง				1. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันภายนอกที่โรงเรียนนำเสนอ			
2. จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและแรงจูงใจ				2. ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนต่อการจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ผลงานและความสำเร็จของนักเรียน			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย **กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม (2 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)**							
1. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแบบโปร่งใสและเป็นธรรม				1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม			
2. เปิดรับนักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมเพื่อให้การเข้าถึงโอกาสเป็นไปอย่างเท่าเทียม				2. ร้อยละของนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย **กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน (3 มาตรการ 3 ตัวชี้วัด)**							
1. แสวงหาภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน				1. จำนวนภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครองและศิษย์เก่าในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน			
2. สร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน				2. คู่มือสร้างกลไกการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน			
3. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน				3. จำนวนครั้งของการจัดเวทีเสวนากับภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนร่วมกัน			

มาตรการ	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ตัวชี้วัด	การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ		เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างหลากหลาย **กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างหลากหลาย (1 มาตรการ 2 ตัวชี้วัด)**							
1. จัดกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports				1.1 จำนวนกิจกรรมการแข่งขันภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมความสนใจของนักเรียนนอกเหนือจากวิชาการ เช่น ศิลปะ, ดนตรี, E-Sports			
				1.2 จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขัน			

เครื่องมือวิจัยขั้นตอนที่ 2 ขั้นที่ 2.4

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของ
คู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ของนางสุรีรัตน์ บุญจันทร์ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ลักษณะแบบตรวจสอบความเหมาะสมนี้ ขอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตามส่วนประกอบของคู่มือและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

และโปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคู่มือให้เหมาะสมต่อไป

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ส่วนประกอบของคู่มือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ส่วนที่ 1 บทนำ					
1.1 หลักการและเหตุผลของกลยุทธ์					
1.2 การเขียนวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์					
1.3 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ มีความชัดเจน					
1.4 วิธีการนำคู่มือไปใช้ เข้าใจง่ายและมีขั้นตอนที่ครบถ้วน					
1.5 คำนิยามมีการสื่อถึงบุคคลที่สามารถนำไปถ่ายทอดได้					
ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ ราชวิทยาลัย					
2.1 ความถูกต้องและครบถ้วนของกลยุทธ์					
2.2 ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของกิจกรรม มาตรการและตัวชี้วัดของกลยุทธ์					
2.3 เนื้อหามีรายละเอียดที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย					
2.4 ความถูกต้องและครบถ้วนของมาตรการ ตัวชี้วัด					
2.5 การใช้ภาษามีความถูกต้อง สื่อสารให้ผู้ใช้กลยุทธ์เข้าใจตรงประเด็น					
2.6 บทบาทหน้าที่ของมีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้คู่มือมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติได้					

ส่วนประกอบของคู่มือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย					
3.1 ความถูกต้องชัดเจนและความสอดคล้องของขั้นตอนในแต่ละขั้น สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ					
3.2 หลักการและเหตุผลสอดคล้องกับกลยุทธ์และโครงการ					
3.3 วัตถุประสงค์การดำเนินงานสอดคล้องกับวิธีการดำเนินงานและเครื่องมือที่ใช้					
3.4 ระยะเวลาในการดำเนินการและงบประมาณมีความเหมาะสม					
3.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ ระบุถึงผลที่เกิดกับนักเรียนชัดเจน					
ส่วนที่ 4 การฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
4.1 หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดเนื้อหาสำคัญอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ					
4.2 ตารางการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามระยะเวลา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเนื้อหา					
4.3 กิจกรรมการฝึกอบรมฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
4.3.1 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง					

ส่วนประกอบของคู่มือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4.3.2 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำได้รับความรู้และเกิดทักษะในการนำไปพัฒนาต่อยอดต่อไป					
4.4 การประเมินผลหลักสูตรการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
4.4.1 มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กลยุทธ์					
4.4.2 วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลยุทธ์					
4.4.3 เครื่องมือวัดและประเมินผล เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม					
ส่วนที่ 5 การฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
5.1 หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดเนื้อหาสำคัญอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ					
5.2 ตารางการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามระยะเวลา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเนื้อหา					
5.3 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
5.3.1 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจนและสามารถฝึกปฏิบัติได้จริง					

ส่วนประกอบของคู่มือ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5.3.2 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5.4 การประเมินผลหลักสูตรการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
5.4.1 มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ กลยุทธ์					
5.4.2 วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลยุทธ์					
5.4.3 เครื่องมือวัดและประเมินผล เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์

ในการตรวจความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์

สุรีรัตน์ บุญจันทร์

ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของ
คู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์
จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
ส่วนที่ 1 บทนำ									
1.1	หลักการและเหตุผลของกลยุทธ์	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2	การเขียนวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3	บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ มีความชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4	วิธีการนำคู่มือไปใช้ เข้าใจง่ายและมีขั้นตอนที่ครบถ้วน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5	คำนิยามมีการสื่อถึงบุคคลที่สามารถนำไปถ่ายทอดได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ ราชวิทยาลัย									
2.1	ความถูกต้องและครบถ้วนของกลยุทธ์	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2	ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของกิจกรรม มาตรการและตัวชี้วัดของกลยุทธ์	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3	เนื้อหามีรายละเอียดที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4	ความถูกต้องและครบถ้วนของมาตรการ ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
2.5	การใช้ภาษามีความถูกต้องสื่อสารให้ผู้ใช้กลยุทธ์เข้าใจตรงประเด็น	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2.6	บทบาทหน้าที่ของมีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้คู่มือมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
ส่วนที่ 3 การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย									
3.1	ความถูกต้องชัดเจนและความสอดคล้องของขั้นตอนในแต่ละขั้น สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2	หลักการและเหตุผลสอดคล้องกับกลยุทธ์และโครงการ	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3	วัตถุประสงค์การดำเนินงานสอดคล้องกับวิธีการดำเนินงานและเครื่องมือที่ใช้	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4	ระยะเวลาในการดำเนินการและงบประมาณมีความเหมาะสม	5	5	4	4	4	4.40	0.55	มาก
3.5	ผลที่คาดว่าจะได้รับ ระบุถึงผลที่เกิดกับนักเรียนชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
ส่วนที่ 4 การฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ									
4.1	หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดเนื้อหาสำคัญอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2	ตารางการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามระยะเวลา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเนื้อหา	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3	กิจกรรมการฝึกอบรมฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ								
	4.3.1 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
	4.3.2 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำได้รับความรู้และเกิดทักษะในการนำไปพัฒนาต่อยอดต่อไป	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4	การประเมินผลหลักสูตรการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ								
	4.4.1 มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.4.2 วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลยุทธ์	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.4.3เครื่องมือวัดและประเมินผล เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	5	5	4	4	4	4.40	0.55	มาก
ส่วนที่ 5 การฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ									
5.1	หลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดเนื้อหาสำคัญอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคู่มือ	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
5.2	ตารางการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ กำหนดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามระยะเวลา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในเนื้อหา	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3	กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ								
	5.3.1 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะ การจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจนและสามารถฝึกปฏิบัติได้จริง	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
	5.3.2 กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
5.4	การประเมินผลหลักสูตรการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ								
	5.4.1 มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
	5.4.2 วิธีการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลยุทธ์	5	5	4	4	4	4.40	0.55	มาก
	5.4.3 เครื่องมือวัดและประเมินผล เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
	รวม						**4.67**	**0.37**	**มากที่สุด**

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของ
คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ของนางสุรีรัตน์ บุญจันทร์ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เชาวน์ชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ลักษณะแบบตรวจสอบความเหมาะสมนี้ ขอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตามส่วนประกอบของคู่มือและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

และโปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคู่มือให้เหมาะสมต่อไป

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหามีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน					
2. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการนักเรียนประจำ					
3. การอธิบายระเบียบและข้อปฏิบัติในหอพักมีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
4. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและการปฏิบัติตนครอบคลุมครบถ้วน					
5. ระเบียบการแต่งกายมีรายละเอียดชัดเจน					
6. การใช้ภาษาถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่าย					
7. การเลือกใช้คำศัพท์เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
8. การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง สอดคล้อง และไม่สับสน					
9. การจัดวางองค์ประกอบศิลป์ อ่านง่าย สบายตา					
10. รูปภาพประกอบมีความคมชัดและสื่อความหมายได้ดี					
11. ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสม อ่านได้ชัดเจน					
12. การแบ่งหมวดหมู่หัวข้อต่าง ๆ สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล					
13. คู่มือช่วยให้เข้าใจแนวทางการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างถูกต้อง					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
14. สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเมื่อเกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติตนได้					
15. คู่มือช่วยลดปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง/นักเรียน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์

ในการตรวจความเหมาะสมของคู่มือการใช้กลยุทธ์

สุรีรัตน์ บุญจันทร์

ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของ
คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
1	เนื้อหามีความถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2	เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการนักเรียนประจำ	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
3	การอธิบายระเบียบและข้อปฏิบัติในหอพักมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
4	ข้อมูลเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและการปฏิบัติตนครอบคลุมครบถ้วน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
5	ระเบียบการแต่งกายมีรายละเอียดชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
6	การใช้ภาษาถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7	การเลือกใช้คำศัพท์เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
8	การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่องสอดคล้อง และไม่สับสน	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
9	การจัดวางองค์ประกอบศิลป์อ่านง่าย สบายตา	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
10	รูปภาพประกอบมีความคมชัดและสื่อความหมายได้ดี	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
11	ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสมอ่านได้ชัดเจน	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
12	การแบ่งหมวดหมู่หัวข้อต่าง ๆ สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
13	คู่มือช่วยให้เข้าใจแนวทางการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างถูกต้อง	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
14	สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเมื่อเกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติตนได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
15	คู่มือช่วยลดปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง/นักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						**4.83**	**0.29**	**มากที่สุด**

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความเหมาะสม
คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ
****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินความเหมาะสมคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โปรดพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับประเด็นที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	เนื้อหามีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน				
2	เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการนักเรียนประจำ				
3	การอธิบายระเบียบและข้อปฏิบัติในหอพักมีความชัดเจน เข้าใจง่าย				
4	ข้อมูลเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและการปฏิบัติตนครอบคลุมครบถ้วน				
5	ระเบียบการแต่งกายมีรายละเอียดชัดเจน				
6	การใช้ภาษาถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่าย				
7	การเลือกใช้คำศัพท์เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย				
8	การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง สอดคล้อง และไม่สับสน				
9	การจัดวางองค์ประกอบศิลป์อ่านง่าย สบายตา				
10	รูปภาพประกอบมีความคมชัดและสื่อความหมายได้ดี				
11	ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสมอ่านได้ชัดเจน				
12	การแบ่งหมวดหมู่หัวข้อต่าง ๆ สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล				
13	คู่มือช่วยให้เข้าใจแนวทางการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างถูกต้อง				
14	สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเมื่อเกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติตนได้				
15	คู่มือช่วยลดปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง/นักเรียน				

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบประเมินความเหมาะสมคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
1	เนื้อหามีความถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการนักเรียนประจำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	การอธิบายระเบียบและข้อปฏิบัติในหอพักมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ข้อมูลเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันและการปฏิบัติตนครอบคลุมครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ระเบียบการแต่งกายมีรายละเอียดชัดเจน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	การใช้ภาษาถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
7	การเลือกใช้คำศัพท์เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
8	การลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่องสอดคล้อง และไม่สับสน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การจัดวางองค์ประกอบศิลป์อ่านง่าย สบายตา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	รูปภาพประกอบมีความคมชัดและสื่อความหมายได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	ขนาดตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสมอ่านได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	การแบ่งหมวดหมู่หัวข้อต่าง ๆ สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
13	คู่มือช่วยให้เข้าใจแนวทางการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเมื่อเกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติตนได้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
15	คู่มือช่วยลดปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง/นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

แบบประเมินผล
การนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

คำชี้แจง: แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานหลังจากประกาศใช้คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

และโปรดพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคู่มือให้เหมาะสมต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพศ

❑ ชาย
❑ หญิง

สถานภาพ

❑ ผู้บริหารสถานศึกษา
❑ ครู/บุคลากร
❑ ผู้ปกครอง
❑ นักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติจริง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านมีความเข้าใจในระเบียบและแนวปฏิบัติของโรงเรียนชัดเจนขึ้น					
2. ท่านทราบถึงบทบาทหน้าที่และสิทธิของตนเองตามที่ระบุไว้ในคู่มือ					
3. คู่มือช่วยตอบข้อสงสัยในการใช้ชีวิตประจำวันหรือการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง					
4. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น					
5. นักเรียนรักษาวินัยเรื่องเวลาและกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น					
6. ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพักมีมาตรฐานดีขึ้น					
7. การปฏิบัติตามกฎระเบียบการลาและการเข้า-ออกสถานศึกษามีความเคร่งครัดถูกต้อง					
8. นักเรียนมีมารยาทและการวางตัวที่เหมาะสมตามแนวทางโรงเรียนวิทยาศาสตร์					
9. ขั้นตอนการติดต่อประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว					
10. ลดปัญหาความขัดแย้งหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ					
11. ครูและบุคลากรสามารถกำกับดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบได้ง่ายขึ้น					
12. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในหอพักมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้					
13. บรรยากาศการอยู่ร่วมกันในหอพักมีความเรียบร้อยและปลอดภัย					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
14. กฎระเบียบในคู่มือมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน					
15. ท่านมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการบริหารจัดการนักเรียนในช่วงที่ผ่านมา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ผลการประเมินผลการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Item1	333	3.00	5.00	4.34	0.64
Item2	333	2.00	5.00	4.28	0.66
Item3	333	4.00	5.00	4.65	0.48
Item4	333	2.00	5.00	4.18	0.72
Item5	333	2.00	5.00	4.12	0.72
Item6	333	2.00	5.00	4.05	0.74
Item7	333	3.00	5.00	4.32	0.62
Item8	333	3.00	5.00	4.40	0.60
Item9	333	3.00	5.00	4.25	0.67
Item10	333	4.00	5.00	4.68	0.47
Item11	333	4.00	5.00	4.75	0.43
Item12	333	3.00	5.00	4.45	0.58
Item13	333	3.00	5.00	4.48	0.57
Item14	333	3.00	5.00	4.49	0.56
Item15	333	3.00	5.00	4.50	0.59
SumItem	333	3.80	4.87	**4.40**	**0.16**
Valid N (listwise)	333				

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินการนำคู่มือ
การบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้ โปรดพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับประเด็นที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีความเข้าใจในระเบียบและแนวปฏิบัติของโรงเรียนชัดเจนขึ้น				
2	ท่านทราบถึงบทบาทหน้าที่และสิทธิของตนเองตามที่ระบุไว้ในคู่มือ				
3	คู่มือช่วยตอบข้อสงสัยในการใช้ชีวิตประจำวันหรือการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง				
4	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น				
5	นักเรียนรักษาวินัยเรื่องเวลาและกิจวัตรประจำวันได้ดีขึ้น				
6	ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพักมีมาตรฐานดีขึ้น				
7	การปฏิบัติตามกฎระเบียบการลาและการเข้า-ออกสถานศึกษามีความเคร่งครัดถูกต้อง				
8	นักเรียนมีมารยาทและการวางตัวที่เหมาะสมตามแนวทางโรงเรียนวิทยาศาสตร์				
9	ขั้นตอนการติดต่อประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว				
10	ลดปัญหาความขัดแย้งหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ				
11	ครูและบุคลากรสามารถกำกับดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบได้ง่ายขึ้น				
12	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในหอพักมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้				
13	บรรยากาศการอยู่ร่วมกันในหอพักมีความเรียบร้อยและปลอดภัย				

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
14	กฎระเบียบในคู่มือมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน				
15	ท่านมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการบริหารจัดการนักเรียนในช่วงที่ผ่านมา				

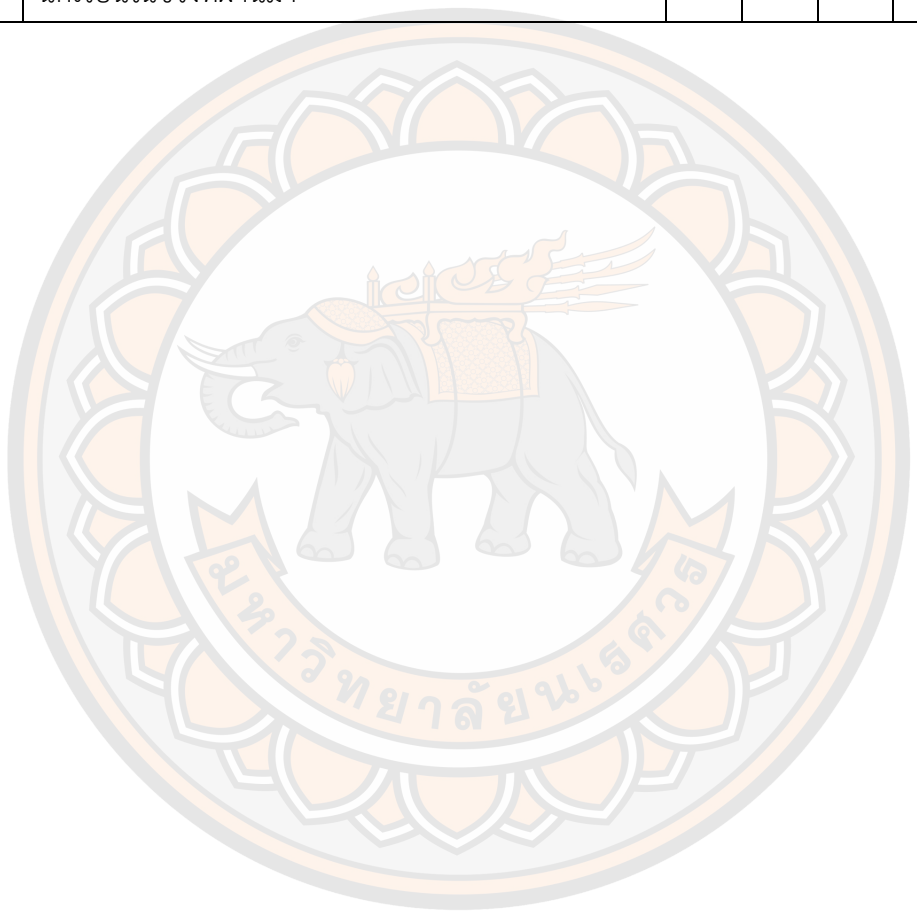

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบประเมินการนำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำไปใช้

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
1	ท่านมีความเข้าใจในระเบียบและแนวปฏิบัติของโรงเรียนชัดเจนขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ท่านทราบถึงบทบาทหน้าที่และสิทธิของตนเองตามที่ระบุไว้ในคู่มือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	คู่มือช่วยตอบข้อสงสัยในการใช้ชีวิตประจำวันหรือการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
4	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
5	นักเรียนรักษาวินัยเรื่องเวลาและกิจวัตรประจำวัน ได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพักมีมาตรฐานดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	การปฏิบัติตามกฎระเบียบการลาและการเข้า-ออกสถานศึกษามีความเคร่งครัดถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	0	4	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
8	นักเรียนมีมารยาทและการวางตัวที่เหมาะสมตามแนวทางโรงเรียนวิทยาศาสตร์	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
9	ขั้นตอนการติดต่อประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนมีความสะดวกรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	ลดปัญหาความขัดแย้งหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	ครูและบุคลากรสามารถกำกับดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบได้ง่ายขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในหอพักมีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
13	บรรยากาศการอยู่ร่วมกันในหอพักมีความเรียบร้อยและปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
14	กฎระเบียบในคู่มือมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
15	ท่านมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการบริหารจัดการนักเรียนในช่วงที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

แบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีจำนวน 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List)
เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ลักษณะเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Question)

2. ข้อมูลและคำตอบทั้งหมดจะถูกปิดเป็นความลับ และจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาครั้งนี้โดยออกมาเป็นภาพรวมของการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนักเรียน

นิยามศัพท์ ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกชอบและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยวัดจาก ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม ด้านวิทยากรและกระบวนการ ด้านสิ่งอำนวยสะดวกและสถานที่ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลง ตามสถานภาพที่เป็นจริง

1. **เพศ**
   - ❑ ชาย
   - ❑ หญิง
2. **อายุ**
   - ❑ 16 ปี
   - ❑ 17 ปี
   - ❑ 18 ปี

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจต่อโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการอบรพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุดโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก
3 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
2 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม						
1	เนื้อหาของกิจกรรมมีความน่าสนใจ และทันสมัย					
2	รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย สนุกสนาน น่าสนใจและไม่น่าเบื่อ					
3	กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง					
4	ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเข้าใจง่าย					
5	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
ด้านวิทยากรและกระบวนการ						
6	วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน					
7	มีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย					
8	กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเป็นกันเองและเอื้อต่อการเรียนรู้					
10	การบริหารจัดการเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละช่วง มีความเหมาะสม					
ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่						
11	สื่อและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น					
12	สถานที่และการอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม					
13	ความพร้อมของระบบภาพและเสียงที่ใช้ประกอบการบรรยาย					
14	การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม และการบริการทั่วไป					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
15	นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้					
16	นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและเวลาได้ดีขึ้น					
17	นักเรียนรู้วิธีจัดการกับสิ่งเร้าและการควบคุมตนเอง					
18	นักเรียนมองเห็นภาพความสำเร็จและทิศทางการพัฒนาตนเองชัดเจนขึ้น					
19	นักเรียนสามารถนำทักษะการจัดการตนเองไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทีมได้					
20	นักเรียนมั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้ดีขึ้น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ผลการประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง
ของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Item1	60	4.00	5.00	4.38	0.49
Item2	60	3.00	5.00	4.45	0.57
Item3	60	3.00	5.00	4.42	0.53
Item4	60	3.00	5.00	4.33	0.54
Item5	60	3.00	5.00	4.30	0.62
Item6	60	4.00	5.00	4.60	0.49
Item7	60	4.00	5.00	4.55	0.50
Item8	60	3.00	5.00	4.48	0.60
Item9	60	4.00	5.00	4.52	0.50
Item10	60	3.00	5.00	4.25	0.57
Item11	60	3.00	5.00	4.52	0.54
Item12	60	4.00	5.00	4.60	0.49
Item13	60	3.00	5.00	4.55	0.53
Item14	60	4.00	5.00	4.58	0.50
Item15	60	3.00	5.00	4.35	0.55
Item16	60	3.00	5.00	4.55	0.53
Item17	60	3.00	5.00	4.42	0.56
Item18	60	3.00	5.00	4.35	0.71
Item19	60	3.00	5.00	4.45	0.53
Item20	60	3.00	5.00	4.58	0.53
SumItem	60	4.20	4.75	**4.46**	**0.12**
Valid N (listwise)	60				

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจ โครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โปรดพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อ ว่ามีความสอดคล้องกับประเด็น ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด
-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม					
1	เนื้อหาของกิจกรรมมีความน่าสนใจ และทันสมัย				
2	รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย สนุกสนาน และไม่น่าเบื่อ				
3	กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง				
4	ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเข้าใจง่าย				
5	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม				
ด้านวิทยากรและกระบวนการ					
6	วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ดี				
7	มีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย				
8	กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม				
9	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเป็นกันเองและเอื้อต่อการเรียนรู้				
10	การบริหารจัดการเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละช่วงมีความเหมาะสม				
ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่					
11	สื่อและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น				
12	สถานที่และการอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม				
13	ความพร้อมของระบบภาพและเสียงที่ใช้ประกอบการบรรยาย				
14	การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม และการบริการทั่วไป				

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
15	นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้				
16	นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและเวลาได้ดีขึ้น				
17	นักเรียนรู้วิธีจัดการกับสิ่งเร้าและการควบคุมตนเอง				
18	นักเรียนมองเห็นภาพความสำเร็จและทิศทางการพัฒนาตนเองชัดเจนขึ้น				
19	นักเรียนสามารถนำทักษะการจัดการตนเองไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเป็นทีมได้				
20	นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้ดีขึ้น				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์

ในการตรวจความสอดคล้องของแบบประเมิน

สุรีรัตน์ บุญจันทร์ ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล
สำหรับตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม
โครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม									
1	เนื้อหาของกิจกรรมมีความน่าสนใจ และทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย สนุกสนานและไม่น่าเบื่อ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
ด้านวิทยากรและกระบวนการ									
6	วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	มีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
9	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเป็นกันเองและเอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การบริหารจัดการเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละช่วงมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่									
11	สื่อและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
12	สถานที่และการอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	ความพร้อมของระบบภาพและเสียงที่ใช้ประกอบการบรรยาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่มและการบริการทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ									
15	นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและเวลาได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	นักเรียนรู้วิธีจัดการกับสิ่งเร้าและการควบคุมตนเอง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
18	นักเรียนมองเห็นภาพความสำเร็จและทิศทางการพัฒนาตนเองชัดเจนขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้
19	นักเรียนสามารถนำทักษะการจัดการตนเองไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเป็นทีมได้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
20	นักเรียนมีความมั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้ดีขึ้น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง

ชื่อ – สกุล.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สิ่งแรกที่ควรทำในการจัดระเบียบชีวิตเมื่อรู้สึกว่ามีงานค้างจำนวนมากคือข้อใด

ก. รีบเลือกทำงานที่ง่ายที่สุดก่อนทันทีเพื่อให้รู้สึกว่างานเสร็จไปบ้างแล้ว

ข. นอนหลับพักผ่อนก่อนเพื่อให้สมองปลอดโปร่งแล้วค่อยเริ่มลงมือทำทีหลัง

ค. เขียนรายการสิ่งที่ต้องทำออกมาทั้งหมดเพื่อดูภาพรวมและจัดลำดับความสำคัญ

ง. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้ช่วยแบ่งเบาภาระงานบางส่วนเพื่อให้เสร็จเร็วขึ้น

(เฉลย ข้อ ค)

2. ความยืดหยุ่นทางอารมณ์เมื่อเผชิญปัญหา เปรียบได้กับสิ่งใดมากที่สุด

ก. แก้วน้ำ ที่มีรูปทรงแข็งแกร่งแต่หากตกลงพื้นแล้วจะแตกละเอียดทันที

ข. ตุ๊กตาล้มลุก ที่เมื่อถูกผลักให้ล้มก็สามารถเด้งกลับขึ้นมาตั้งตรงได้ใหม่

ค. ก้อนหิน ที่มีความหนักแน่นมั่นคงและไม่หวั่นไหวต่อแรงกระทบใดๆ

ง. ฟองน้ำ ที่สามารถซึมซับอารมณ์และความรู้สึกทุกอย่างเอาไว้ที่ตัวเอง

(เฉลย ข้อ ข)

3. หากนักเรียนต้องการตั้งเป้าหมายเรื่องการออมเงิน ข้อใดคือเป้าหมายที่มีโอกาสทำสำเร็จได้จริงมากที่สุด

ก. ฉันจะหยอดกระปุกวันละ 20 บาท ทุกวันจนกว่าจะครบ 1,000 บาท

ข. ปีนี้ฉันจะพยายามประหยัดอดออมและใช้เงินให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ค. ฉันจะเลิกซื้อของไร้สาระและของฟุ่มเฟือยทุกอย่างตลอดไปนับจากวันนี้

ง. ฉันอยากรวยและมีเงินเก็บจำนวนมากภายในเดือนหน้าเพื่อซื้อของที่ชอบ

(เฉลย ข้อ ก)

4. พฤติกรรมในข้อใดแสดงถึงการมีวินัยในตนเองได้ชัดเจนที่สุด

ก. ขยันทำการบ้านส่งครูให้เรียบร้อยเฉพาะในรายวิชาที่ครูผู้สอนมีความเข้มงวด

ข. อ่านหนังสือตามตารางที่กำหนดไว้ได้เอง แม้จะไม่มีใครมาบังคับหรือตรวจสอบ

ค. รีบเข้าเรียนให้ตรงเวลาทุกคาบเพราะกลัวว่าจะถูกหักคะแนนจิตพิสัย

ง. ช่วยเพื่อนทำเวรทำความสะอาดห้องเรียนเพราะอยากให้เพื่อนกล่าวชื่นชม

(เฉลย ข้อ ข)

5. คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะมองความล้มเหลวแตกต่างจากคนทั่วไปอย่างไร

ก. มองว่าความล้มเหลวคือบทเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

ข. มองว่าความล้มเหลวเป็นเรื่องน่าอับอายและควรปกปิดไม่ให้ผู้อื่นรับรู้

ค. มองว่าความล้มเหลวคือหลักฐานยืนยันว่าตนเองไม่มีความเก่งในด้านนั้น

ง. มองว่าความล้มเหลวเกิดจากโชคชะตาฟ้าลิขิตที่กำหนดมาแล้วแก้ไขไม่ได้

(เฉลย ข้อ ก)

6. ข้อใดคือตัวขโมยเวลาที่มักแฝงตัวมาในรูปแบบของการทำงาน

ก. การปฏิเสธคำชวนของเพื่อนที่จะไปเที่ยวเล่นเมื่อยังมีงานค้างอยู่

ข. การจัดโต๊ะทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อยก่อนเริ่มต้นลงมือทำงานจริง

ค. การพักสายตา 5 นาที เพื่อผ่อนคลายหลังจากอ่านหนังสือครบ 1 ชั่วโมง

ง. การพยายามทำงานทุกอย่างให้สมบูรณ์แบบไร้ที่ติ จนงานไม่เดินหน้าไปไหน

(เฉลย ข้อ ง)

7. ในสถานการณ์ที่งานกลุ่มเจอปัญหาหนักและเพื่อน ๆ เริ่มท้อแท้ การกระทำของผู้นำแบบใดที่จะช่วยกู้สถานการณ์ได้ดีที่สุด

ก. สั่งการอย่างเด็ดขาดให้ทุกคนก้มหน้าทำงานต่อโดยห้ามบ่นหรือท้อแท้

ข. ลงโทษสมาชิกคนที่ทำให้งานมีปัญหาเพื่อให้หลาบจำและไม่ทำผิดพลาดอีก

ค. ชวนทุกคนพักสักครู่ให้กำลังใจกัน แล้วชวนมองหาวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ร่วมกัน

ง. ขอร้องอาจารย์ประจำวิชาให้ช่วยลดปริมาณเนื้องานลงเพื่อให้ทำงานได้ง่ายขึ้น

(เฉลย ข้อ ค)

8. เพราะเหตุใดการกำหนดเส้นตาย (Deadline) ในการทำงานจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของเป้าหมาย

ก. เพื่อให้เรารู้สึกกดดันและตื่นตัวตลอดเวลาจะได้รีบเร่งทำงานให้เสร็จ

ข. เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีเวลาเหลือเพียงพอไปทำกิจกรรมนันทนาการด้านอื่น

ค. เพื่อให้คนรอบข้างและเพื่อนฝูงรับรู้ว่าเรากำลังยุ่งอยู่กับงานชิ้นนี้

ง. เพื่อให้สามารถประเมินได้ว่าต้องใช้ความเร็วในการทำงานเท่าใดจึงจะทันเวลา

(เฉลย ข้อ ง)

9. เมื่อได้รับคำวิจารณ์ว่า "เธอทำงานไม่เรียบร้อยเลย" นักเรียนควรตอบสนองอย่างไรเพื่อพัฒนาตนเอง

ก. โต้เถียงกลับไปทันทีว่าเราตั้งใจทำอย่างดีที่สุดแล้วไม่ได้ทำชุ่ยๆ

ข. ถามกลับอย่างสุภาพว่าจุดไหนที่ไม่เรียบร้อย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งหน้า

ค. รู้สึกเสียใจ น้อยใจ และตัดสินใจว่าจะไม่รับผิดชอบทำงานนี้อีกต่อไป

ง. แอบนำเรื่องนี้ไปบ่นกับเพื่อนสนิทว่าคนที่วิจารณ์นั้นจุกจิกเกินไป

(เฉลย ข้อ ข)

10. เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียนจนรู้สึกโกรธ การตอบสนองแบบใดแสดงถึงความล้มเหลวในการรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง

ก. ตะโกนด่าทอกลับไปทันทีด้วยความโมโหสุดขีดโดยไม่ทันยั้งคิด

ข. บอกเพื่อนด้วยน้ำเสียงจริงจังและสุภาพว่า "เราไม่ชอบที่เธอพูดแบบนี้"

ค. เดินหนีออกมาจากสถานการณ์นั้นทันทีเพื่อสงบสติอารมณ์ให้เย็นลง

ง. พยายามหายใจเข้าลึก ๆ แล้วนับ 1-10 ในใจเพื่อระงับความโกรธ

(เฉลย ข้อ ก)

11. หากนักเรียนมักลืมส่งการบ้านเป็นประจำ จะออกแบบระบบเตือนความจำอย่างไรให้มีประสิทธิภาพที่สุด

ก. ผูกเชือกไว้ที่นิ้วมือเพื่อเป็นสัญลักษณ์เตือนใจให้จำได้ว่าต้องส่งงาน

ข. จดบันทึกรายการการบ้านลงในสมุดเล่มเล็กที่เก็บไว้ในกระเป๋านักเรียน

ค. ใช้สิ่งแวดล้อมช่วยเตือน เช่น วางสมุดขวางประตู หรือตั้งนาฬิกาปลุกระบุชื่อวิชา

ง. ฝากเพื่อนสนิทให้ช่วยโทรมาเตือนเรื่องการส่งการบ้านในทุกๆ เช้า

(เฉลย ข้อ ค)

12. แดงตั้งเป้าหมายว่า "จะเป็นนักกีฬาโรงเรียน" แต่ผ่านไป 1 เดือนเขาล้มเลิกความตั้งใจ ข้อใดน่าจะเป็นสาเหตุหลักของความล้มเหลวนี้

ก. เป้าหมายของแดงใหญ่เกินไป และไม่ได้ซอยย่อยเป็นแผนการฝึกซ้อมรายวัน

ข. แดงขาดแคลนอุปกรณ์ราคาแพงและชุดกีฬาในการฝึกซ้อมเหมือนนักกีฬาอาชีพ

ค. แดงไม่มีพรสวรรค์ทางด้านกีฬาและร่างกายไม่แข็งแรงพอเท่ากับคนอื่น

ง. โค้ชของโรงเรียนมีความเข้มงวดและกดดันนักกีฬามากเกินไปจนรับไม่ไหว

(เฉลย ข้อ ก)

13. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่าง "แรงจูงใจภายนอก" กับ "แรงจูงใจภายใน"

ก. แรงจูงใจภายนอกมีความยั่งยืนและมั่นคงกว่าแรงจูงใจภายในเสมอ

ข. แรงจูงใจภายนอกเกิดจากรางวัล ส่วนแรงจูงใจภายในเกิดจากความชอบและความภูมิใจ

ค. แรงจูงใจภายในต้องอาศัยคนอื่นกระตุ้น ส่วนแรงจูงใจภายนอกสร้างขึ้นเองได้

ง. ทั้งสองอย่างไม่แตกต่างกัน เพราะให้ผลลัพธ์ในการทำงานที่เหมือนกันทุกประการ

(เฉลย ข้อ ข)

14. จุดประสงค์หลักของการ "ทบทวนตัวเอง" ทุกตอนเย็นคืออะไร

ก. เพื่อค้นหาข้อผิดพลาดและเรื่องแย่ๆ มาตำหนิตัวเองให้รู้สึกผิด

ข. เพื่อเปรียบเทียบวัดระดับว่าเราเก่งหรือดีกว่าเพื่อนคนไหนบ้างในห้องเรียน

ค. เพื่อสำรวจสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นในวันพรุ่งนี้

ง. เพื่อจดบันทึกเหตุการณ์ประจำวันเอาไว้เป็นหลักฐานสำหรับส่งครู

(เฉลย ข้อ ค)

15. ในคืนก่อนสอบ หากมีงานสำคัญแต่ไม่เร่งด่วนเข้ามาแทรก เช่น การจัดตารางอ่านหนังสือของเดือนหน้านักเรียนควรตัดสินใจอย่างไร

ก. ลงมือทำทันที เพราะมองว่าเป็นเรื่องสำคัญต่ออนาคตการเรียนในระยะยาว

ข. วางไว้ก่อน แล้วโฟกัสกับการอ่านหนังสือสอบที่เป็นงานสำคัญและเร่งด่วน

ค. พยายามทำไปพร้อม ๆ กับอ่านหนังสือสอบเพื่อจะได้ประหยัดเวลา

ง. เลิกอ่านหนังสือแล้วเข้านอนพักผ่อน เพราะการวางแผนสำคัญกว่าการสอบ

(เฉลย ข้อ ข)

16. หากนักเรียนสอบตกวิชาที่ตั้งใจมาก แทนที่จะพูดว่า "ฉันมันโง่" นักเรียนควรเปลี่ยนคำพูดกับตัวเองอย่างไรเพื่อสร้างพลังใจ

ก. ฉันยังไม่เข้าใจเนื้อหาดีพอ ครั้งหน้าฉันจะเตรียมตัวให้ตรงจุดกว่าเดิม

ข. ครูออกข้อสอบยากเกินไปและสอนไม่รู้เรื่อง ใครจะไปทำข้อสอบได้

ค. สมองของฉันคงไม่เหมาะกับการเรียนวิชานี้จริง ๆ พยายามไปก็ไร้ค่า

ง. ช่างมันเถอะ วิชาอื่นก็ยังมีให้เก็บคะแนน ไม่ต้องไปสนใจวิชานี้

(เฉลย ข้อ ก)

17. ขณะกำลังตั้งใจทำการบ้าน เสียงแจ้งเตือนจากแอปพลิเคชันดังขึ้นรัว ๆ วิธีการจัดการตนเองที่เหมาะสมที่สุดคือ

ก. หยิบมาดูทันทีเพราะกลัวตกข่าวสำคัญ แล้วค่อยกลับมาทำงานต่อ

ข. ฝึกความอดทนโดยพยายามเพ่งสมาธิกับงานทั้งที่เปิดเสียงทิ้งไว้

ค. เปิดอ่านข้อความแต่ไม่ตอบกลับ เพื่อให้รู้ว่าเป็นเรื่องด่วนหรือไม่

ง. ปิดเสียงแจ้งเตือนหรือนำโทรศัพท์ไปไว้ไกลตัวชั่วคราว จนกว่างานจะเสร็จ

(เฉลย ข้อ ง)

18. หากเพื่อนของนักเรียนบ่นว่า "อยากเรียนเก่งขึ้น แต่ไม่รู้จะเริ่มยังไง" นักเรียนควรแนะนำวิธีเขียนเป้าหมายเริ่มต้นอย่างไรให้เพื่อนเห็นภาพชัดเจนที่สุด

ก. เธอลองตั้งเป้าหมายกว้างๆ ว่าเทอมนี้จะอ่านหนังสือให้หนักขึ้น 2 เท่า

ข. ลองตั้งเป้าหมายย่อยว่าจะทบทวนบทเรียนวันละ 30 นาที หลังเลิกเรียนทุกวัน

ค. สัญญากับตัวเองและคนรอบข้างเลยว่าจะสอบให้ได้ที่ 1 ในเทอมหน้า

ง. เขียนข้อความแปะฝาผนังว่า "ฉันต้องเป็นคนเก่ง" แล้วท่องจำทุกวัน

(เฉลย ข้อ ข)

19. หากนักเรียนรู้ตัวว่าเป็นคน "ขี้อาย" แผนการพัฒนาตนเองข้อใดมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

ก. สมัครเป็นประธานนักเรียนทันทีเพื่อบังคับตัวเองให้กล้าแสดงออก

ข. หลีกเลี่ยงกิจกรรมกลุ่มทุกชนิดเพื่อลดความเครียดและความประหม่า

ค. ลงเรียนคอร์สการแสดงราคาแพงเพื่อให้หายจากความขี้อายภายใน 3 วัน

ง. เริ่มฝึกจากการยกมือตอบคำถามในห้องเรียน หรืออาสาช่วยงานกลุ่มเล็ก ๆ

(เฉลย ข้อ ง)

20. ระหว่างการหักดิบเลิกเล่นเกมถาวร กับการจำกัดเวลาเล่นเกมเหลือวันละ 1 ชั่วโมงหลังจากทำการบ้านเสร็จ วิธีใดน่าจะส่งผลดีต่อการควบคุมตนเองในระยะยาวมากกว่า

ก. การหักดิบเลิกทันที เพราะแสดงถึงความเด็ดขาดและใจแข็งของผู้นั้น

ข. การหักดิบเลิกทันที เพราะทำให้ตัดปัญหาและวงจรการติดเกมได้เร็วที่สุด

ค. การจำกัดเวลาเล่น เพราะมีความยืดหยุ่นและทำได้จริงต่อเนื่องมากกว่า

ง. การจำกัดเวลาเล่น เพราะจะได้เล่นเกมเยอะ ๆ และมีความสุขเหมือนเดิม

(เฉลย ข้อ ค)

ผลคะแนนสอบก่อนและหลังการอบรม

ลำดับที่	ก่อนอบรม (20)	หลังอบรม (20)	ส่วนต่าง (+/-)	ลำดับที่	ก่อนอบรม (20)	หลังอบรม (20)	ส่วนต่าง (+/-)
1	12	19	+7	31	13	19	+6
2	15	20	+5	32	10	18	+8
3	9	18	+9	33	14	20	+6
4	14	20	+6	34	8	18	+10
5	11	19	+8	35	11	19	+8
6	8	18	+10	36	15	20	+5
7	13	20	+7	37	12	19	+7
8	10	19	+9	38	9	18	+9
9	7	18	+11	39	13	20	+7
10	15	20	+5	40	10	18	+8
11	12	19	+7	41	14	19	+5
12	8	18	+10	42	11	20	+9
13	11	20	+9	43	7	18	+11
14	14	20	+6	44	15	20	+5
15	9	19	+10	45	12	19	+7
16	13	19	+6	46	8	18	+10
17	10	18	+8	47	11	19	+8
18	15	20	+5	48	13	20	+7
19	7	18	+11	49	9	18	+9
20	12	19	+7	50	14	20	+6
21	14	20	+6	51	10	19	+9
22	8	18	+10	52	12	19	+7
23	11	19	+8	53	7	18	+11
24	15	20	+5	54	15	20	+5
25	10	18	+8	55	9	18	+9
26	13	20	+7	56	11	20	+9
27	9	19	+10	57	14	20	+6
28	12	19	+7	58	8	18	+10
29	7	18	+11	59	13	19	+6
30	14	20	+6	60	10	18	+8

ผลการเปรียบเทียบด้านความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองก่อนและหลังการอบรม

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 Posttest & Pretest	60	.864	.000

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Posttest	19.02	60	.833	.108
	Pretest	11.27	60	2.537	.328

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1 Posttest - Pretest	7.750	1.865	.241	7.268	8.232	32.186	59	.000

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความรู้
เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง

****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง

นิยามศัพท์ ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม และเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล หรือทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้ในบริบทที่หลากหลาย แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง กระบวนการกำหนดทิศทางและความต้องการที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานมีจุดมุ่งหมายและสามารถวัดผลความสำเร็จได้

2. ด้านการกำกับตนเอง (Self – Monitoring) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมควบคุมดูแล และติดตามพฤติกรรม อารมณ์ และความคิดของตนเองในระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

3. ด้านการประมาณตนเอง (Self-Evaluation) หมายถึง กระบวนการสำรวจ ตรวจสอบและประเมินผลการกระทำของตนเอง ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองต่อไป

4. ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self-Reinforcement) หมายถึง ความสามารถในการสร้างแรงขับเคลื่อนภายในจิตใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการกระตุ้นให้ตนเองมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาการกระตุ้นจากภายนอกเพียงอย่างเดียว

โปรดพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
1	การนำไปใช้	หากนักเรียนต้องการตั้งเป้าหมายเรื่องการออมเงิน ข้อใดคือเป้าหมายที่มีโอกาสทำสำเร็จได้จริงมากที่สุด ก. ฉันจะหยอดกระปุกวันละ 20 บาท ทุกวันจนกว่าจะครบ 1,000 บาท ข. ปีนี้ฉันจะพยายามประหยัดอดออมและใช้เงินให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ค. ฉันจะเลิกซื้อของไร้สาระและของฟุ่มเฟือยทุกอย่างตลอดไปนับจากวันนี้ ง. ฉันอยากรวยและมีเงินเก็บจำนวนมากภายในเดือนหน้าเพื่อซื้อของที่ชอบ (เฉลย ก)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
2	การวิเคราะห์	สมชายตั้งเป้าหมายไว้ในใจว่าจะเก็บเงินให้ได้ 1 แสนบาท ส่วนสมหญิงเขียนเป้าหมายเดียวกันลงในสมุดพกและอ่านทุกเช้า จากหลักการทำงานของสมอง ข้อใดคือ ปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ทำให้สมหญิงมีโอกาสสำเร็จมากกว่าสมชาย ก. การเขียนช่วยลดภาระความจำระยะสั้น ทำให้สมองมีพื้นที่สำหรับคิดเรื่องการหาเงินเพิ่มขึ้น ข. การเขียนเปลี่ยนความคิดที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ซึ่งกระตุ้นระบบคัดกรองข้อมูล ในสมองให้มองหาโอกาสที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ค. การเขียนเป็นการสร้างพันธะทางสังคม แม้จะไม่มีใครเห็น แต่จิตใต้สำนึกจะรู้สึกเหมือนถูกจับตามอง ง. การเขียนใช้เวลามากกว่าการคิด ทำให้สมองหลั่งสารโดปามีนออกมาเพื่อเป็นรางวัลล่วงหน้า ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ (เฉลย ข)				
3	ความเข้าใจ	เทคนิค “เพื่อนคู่คิด” มีประโยชน์อย่างไรต่อการพิชิตเป้าหมาย? ก. ช่วยกดดันและตรวจสอบความคืบหน้า ทำให้เราไม่กล้าล้มเลิกกลางคัน ข. ช่วยให้มีคนคอยหารค่าอาหารเวลาไปฉลองความสำเร็จ ค. ช่วยให้เราสามารถโยนความผิดให้เพื่อนได้เมื่อเราทำไม่สำเร็จ ง. ช่วยให้เราลอกวิธีการของเพื่อนได้โดยไม่ต้องคิดเอง (เฉลย ก)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
4	การสร้างสรรค์	หากเพื่อนของนักเรียนบ่นว่า "อยากเรียนเก่งขึ้น แต่ไม่รู้จะเริ่มยังไง" นักเรียนควรแนะนำวิธีเขียนเป้าหมายเริ่มต้นอย่างไรให้เพื่อนเห็นภาพชัดเจนที่สุด ก. เธอลองตั้งเป้าหมายกว้างๆ ว่าเทอมนี้จะอ่านหนังสือให้หนักขึ้น 2 เท่า ข. ลองตั้งเป้าหมายย่อยว่าจะทบทวนบทเรียนวันละ 30 นาที หลังเลิกเรียนทุกวัน ค. สัญญากับตัวเองและคนรอบข้างเลยว่าจะสอบให้ได้ที่ 1 ในเทอมหน้า ง. เขียนข้อความแปะฝาผนังว่า "ฉันต้องเป็นคนเก่ง" แล้วท่องจำทุกวัน (เฉลย ข)				
5	การวิเคราะห์	แดงตั้งเป้าหมายว่า "จะเป็นนักกีฬาโรงเรียน" แต่ผ่านไป 1 เดือนเขาล้มเลิกความตั้งใจ ข้อใดน่าจะเป็นสาเหตุหลักของความล้มเหลวนี้ ก. เป้าหมายของแดงใหญ่เกินไป และไม่ได้ซอยย่อยเป็นแผนการฝึกซ้อมรายวัน ข. แดงขาดแคลนอุปกรณ์ราคาแพงและชุดกีฬาในการฝึกซ้อมเหมือนนักกีฬาอาชีพ ค. แดงไม่มีพรสวรรค์ทางด้านกีฬาและร่างกายไม่แข็งแรงพอเท่ากับคนอื่น ง. โค้ชของโรงเรียนมีความเข้มงวดและกดดันนักกีฬามากเกินไปจนรับไม่ไหว (เฉลย ก)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
6	ความเข้าใจ	เพราะเหตุใดการกำหนดเส้นตาย (Deadline) ในการทำงานจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของเป้าหมาย ก. เพื่อให้เรารู้สึกกดดันและตื่นตัวตลอดเวลาจะได้รีบเร่งทำงานให้เสร็จ ข. เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีเวลาเหลือเพียงพอไปทำกิจกรรมนันทนาการด้านอื่น ค. เพื่อให้คนรอบข้างและเพื่อนฝูงรับรู้ว่าเรากำลังยุ่งอยู่กับงานชิ้นนี้ ง. เพื่อให้สามารถประเมินได้ว่าต้องใช้ความเร็วในการทำงานเท่าใดจึงจะทันเวลา (เฉลย ง)				
7	ความรู้ความจำ	สิ่งแรกที่ควรทำในการจัดระเบียบชีวิตเมื่อรู้สึกว่ามีงานค้างจำนวนมากคือข้อใด ก. รีบเลือกทำงานที่ง่ายที่สุดก่อนทันทีเพื่อให้รู้สึกว่างานเสร็จไปบ้างแล้ว ข. นอนหลับพักผ่อนก่อนเพื่อให้สมองปลอดโปร่งแล้วค่อยเริ่มลงมือทำทีหลัง ค. เขียนรายการสิ่งที่ต้องทำออกมาทั้งหมดเพื่อดูภาพรวมและจัดลำดับความสำคัญ ง. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้ช่วยแบ่งเบาภาระงานบางส่วนเพื่อให้เสร็จเร็วขึ้น (เฉลย ค)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
8	การวิเคราะห์	ข้อใดคือตัวขโมยเวลาที่มักแฝงตัวมาในรูปแบบของการทำงาน? ก. การปฏิเสธคำชวนของเพื่อนที่จะไปเที่ยวเล่นเมื่อยังมีงานค้างอยู่ ข. การจัดโต๊ะทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อยก่อนเริ่มต้นลงมือทำงานจริง ค. การพักสายตา 5 นาที เพื่อผ่อนคลายหลังจากอ่านหนังสือครบ 1 ชั่วโมง ง. การพยายามทำงานทุกอย่างให้สมบูรณ์แบบไร้ที่ติจนงานไม่เดินหน้าไปไหน (เฉลย ง)				
9	ความเข้าใจ	ข้อใดคือความหมายที่แท้จริงของ “การอดเปรี้ยวไว้กินหวาน” ในบริบทของการพัฒนาตนเอง? ก. การปฏิเสธความสุขทุกอย่างในปัจจุบันเพื่อความสำเร็จในอนาคตเท่านั้น ข. การมีความสามารถในการอดทนรอคอยรางวัลที่ใหญ่กว่าหรือดีกว่าในอนาคต แทนที่จะเลือกความสุขเพียงชั่วคราวตรงหน้า ค. การเลือกกินของที่มีรสเปรี้ยวก่อนแล้วค่อยกินของหวานตบท้ายตามหลักโภชนาการ ง. การประหยัดอดออมเงินทุกบาททุกสตางค์โดยไม่ใช้จ่ายเลย (เฉลย ข)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
10	การสร้างสรรค์	หากนักเรียนมักลืมส่งการบ้านเป็นประจำ จะออกแบบระบบเตือนความจำอย่างไรให้มีประสิทธิภาพที่สุด ก. ผูกเชือกไว้ที่นิ้วมือเพื่อเป็นสัญลักษณ์เตือนใจให้จำได้ว่าต้องส่งงาน ข. จดบันทึกรายการการบ้านลงในสมุดเล่มเล็กที่เก็บไว้ในกระเป๋านักเรียน ค. ใช้สิ่งแวดล้อมช่วยเตือน เช่น วางสมุดขวางประตูหรือตั้งนาฬิกาปลุกระบุชื่อวิชา ง. ฝากเพื่อนสนิทให้ช่วยโทรมาเตือนเรื่องการส่งการบ้านในทุกๆ เช้า (เฉลย ค)				
11	ประเมินค่า	ในคืนก่อนสอบ หากมีงานสำคัญแต่ไม่เร่งด่วนเข้ามาแทรก เช่น การจัดตารางอ่านหนังสือของเดือนหน้า นักเรียนควรตัดสินใจอย่างไร ก. ลงมือทำทันที เพราะมองว่าเป็นเรื่องสำคัญต่ออนาคตการเรียนในระยะยาว ข. วางไว้ก่อน แล้วโฟกัสกับการอ่านหนังสือสอบที่เป็นงานสำคัญและเร่งด่วน ค. พยายามทำไปพร้อม ๆ กับอ่านหนังสือสอบเพื่อจะได้ประหยัดเวลา ง. เลิกอ่านหนังสือแล้วเข้านอนพักผ่อน เพราะการวางแผนสำคัญกว่าการสอบ (เฉลย ข)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
12	การนำไปใช้	หากนักเรียนต้องการเลิกนิสัยกินขนมจุกจิกขณะอ่านหนังสือ การแก้ปัญหาที่ “ต้นเหตุ”ตามหลักจิตวิทยาคือข้อใด ก. สัญญากับตัวเองทุกวันว่าจะไม่กินอีก ข. นำขนมออกจากห้องนอนหรือโต๊ะอ่านหนังสือ ให้พ้นสายตาและหยิบยากขึ้น ค. ซื้อขนมที่ไม่อร่อยมาวางไว้แทน ง. ลงโทษตัวเองด้วยการงดอาหารเย็นหากเผลอกินขนม (เฉลย ข)				
13	ความเข้าใจ	พฤติกรรมในข้อใดแสดงถึงการมีวินัยในตนเองได้ชัดเจนที่สุด ก. ขยันทำการบ้านส่งครูให้เรียบร้อยเฉพาะในรายวิชาที่ครูผู้สอนมีความเข้มงวด ข. อ่านหนังสือตามตารางที่กำหนดไว้ได้เอง แม้จะไม่มีใครมาบังคับหรือตรวจสอบ ค. รีบเข้าเรียนให้ตรงเวลาทุกคาบเพราะกลัวว่าจะถูกหักคะแนนจิตพิสัย ง. ช่วยเพื่อนทำเวรทำความสะอาดห้องเรียนเพราะอยากให้เพื่อนกล่าวชื่นชม (เฉลย ข)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
12	การนำไปใช้	หากนักเรียนต้องการเลิกนิสัยกินขนมจุกจิกขณะอ่านหนังสือ การแก้ปัญหาที่ “ต้นเหตุ”ตามหลักจิตวิทยาคือข้อใด ก. สัญญากับตัวเองทุกวันว่าจะไม่กินอีก ข. นำขนมออกจากห้องนอนหรือโต๊ะอ่านหนังสือ ให้พ้นสายตาและหยิบยากขึ้น ค. ซื้อขนมที่ไม่อร่อยมาวางไว้แทน ง. ลงโทษตัวเองด้วยการงดอาหารเย็นหากเผลอกินขนม (เฉลย ข)				
13	ความเข้าใจ	พฤติกรรมในข้อใดแสดงถึงการมีวินัยในตนเองได้ชัดเจนที่สุด ก. ขยันทำการบ้านส่งครูให้เรียบร้อยเฉพาะในรายวิชาที่ครูผู้สอนมีความเข้มงวด ข. อ่านหนังสือตามตารางที่กำหนดไว้ได้เอง แม้จะไม่มีใครมาบังคับหรือตรวจสอบ ค. รีบเข้าเรียนให้ตรงเวลาทุกคาบเพราะกลัวว่าจะถูกหักคะแนนจิตพิสัย ง. ช่วยเพื่อนทำเวรทำความสะอาดห้องเรียนเพราะอยากให้เพื่อนกล่าวชื่นชม (เฉลย ข)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
14	วิเคราะห์	เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียนจนรู้สึกโกรธ การตอบสนองแบบใดแสดงถึงความล้มเหลวในการรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ก. ตะโกนด่าทอกลับไปทันทีด้วยความโมโหสุดขีดโดยไม่ทันยั้งคิด ข. บอกเพื่อนด้วยน้ำเสียงจริงจังและสุภาพว่า "เราไม่ชอบที่เธอพูดแบบนี้" ค. เดินหนีออกมาจากสถานการณ์นั้นทันทีเพื่อสงบสติอารมณ์ให้เย็นลง ง. พยายามหายใจเข้าลึก ๆ แล้วนับ 1-10 ในใจเพื่อระงับความโกรธ (เฉลย ก)				
15	การนำไปใช้	ขณะกำลังตั้งใจทำการบ้าน เสียงแจ้งเตือนจากแอปพลิเคชันดังขึ้น รัว ๆ วิธีการจัดการตนเองที่เหมาะสมที่สุดคือ ก. หยิบมาดูทันทีเพราะกลัวตกข่าวสำคัญ แล้วค่อยกลับมาทำงานต่อ ข. ฝึกความอดทนโดยพยายามเพ่งสมาธิกับงานทั้งที่เปิดเสียงทิ้งไว้ ค. เปิดอ่านข้อความแต่ไม่ตอบกลับ เพื่อให้รู้ว่าเป็นเรื่องด่วนหรือไม่ ง. ปิดเสียงแจ้งเตือนหรือนำโทรศัพท์ไปไว้ไกลตัวชั่วคราว จนกว่างานจะเสร็จ (เฉลย ง)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
16	การนำไปใช้	ทักษะการปฏิเสธแบบใด ที่แสดงถึงความมั่นคงภายในและการควบคุมตนเองได้ดีที่สุด เมื่อถูกเพื่อนชวนให้ทำผิดกฎระเบียบ ก. ปฏิเสธด้วยน้ำเสียงก้าวร้าวเพื่อให้เพื่อนเกรงกลัว ข. ปฏิเสธอย่างสุภาพแต่หนักแน่น โดยชี้แจงเหตุผลและความรู้สึกของตนเอง ค. ตอบรับไปก่อนแล้วค่อยหาทางหนีทีหลังเพราะกลัวเพื่อนโกรธ ง. เงียบเฉยไม่ตอบโต้ และเดินหนีไปโดยไม่พูดอะไร (เฉลย ข)				
17	ประเมินค่า	ระหว่างการหักดิบเลิกเล่นเกมถาวร กับการจำกัดเวลาเล่นเกมเหลือวันละ 1 ชั่วโมงหลังจากทำการบ้านเสร็จ วิธีใดน่าจะส่งผลดีต่อการควบคุมตนเองในระยะยาวมากกว่า ก. การหักดิบเลิกทันที เพราะแสดงถึงความเด็ดขาดและใจแข็งของผู้นั้น ข. การหักดิบเลิกทันที เพราะทำให้ตัดปัญหาและวงจรการติดเกมได้เร็วที่สุด ค. การจำกัดเวลาเล่น เพราะมีความยืดหยุ่นและทำได้จริงต่อเนื่องมากกว่า ง. การจำกัดเวลาเล่น เพราะจะได้เล่นเกมเยอะ ๆ และมีความสุขเหมือนเดิม (เฉลย ค)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
18	การวิเคราะห์	ข้อใดคือความแตกต่างที่สำคัญระหว่าง “การกดเก็บอารมณ์” กับ “การรู้เท่าทันอารมณ์” ก. การกดเก็บอารมณ์ดีกว่า เพราะทำให้คนอื่นดูไม่ออกว่าเราคิดอะไร ข. การรู้เท่าทันอารมณ์คือการยอมรับความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจัดการอย่างเหมาะสม ส่วนการกดเก็บคือการแกล้งทำเป็นว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น ซึ่งอาจระเบิดภายหลัง ค. ทั้งสองอย่างเหมือนกัน คือการทำให้นิ่งเงียบที่สุด ง. การรู้เท่าทันอารมณ์ใช้กับความโกรธ ส่วนการกดเก็บอารมณ์ใช้กับความเศร้า (เฉลย ข)				
19	การสร้างสรรค์	หากนักเรียนสอบตกวิชาที่ตั้งใจมาก แทนที่จะพูดว่า "ฉันมันโง่" นักเรียนควรเปลี่ยนคำพูดกับตัวเองอย่างไรเพื่อสร้างพลังใจ ก. ฉันยังไม่เข้าใจเนื้อหาดีพอ ครั้งหน้าฉันจะเตรียมตัวให้ตรงจุดกว่าเดิม ข. ครูออกข้อสอบยากเกินไปและสอนไม่รู้เรื่อง ใครจะไปทำข้อสอบได้ ค. สมองของฉันคงไม่เหมาะกับการเรียนวิชานี้จริง ๆ พยายามไปก็ไร้ค่า ง. ช่างมันเถอะ วิชาอื่นก็ยังมีให้เก็บคะแนน ไม่ต้องไปสนใจวิชานี้ (เฉลย ก)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
20	ความเข้าใจ	หากต้องการลดพื้นที่ “จุดบอด”เพื่อให้เรารู้จักตนเองดีขึ้น วิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดคืออะไร ก. นั่งสมาธิคนเดียวในห้องเงียบๆ ข. เปิดใจขอคำวิจารณ์จากคนรอบข้างที่หวังดี ค. อ่านหนังสือจิตวิทยาให้มากขึ้น ง. พยายามจับผิดเพื่อนเพื่อเปรียบเทียบกับตัวเอง (เฉลย ข)				
21	การนำไปใช้	เมื่อได้รับคำวิจารณ์ว่า "เธอทำงานไม่เรียบร้อยเลย" นักเรียนควรตอบสนองอย่างไรเพื่อพัฒนาตนเอง ก. โต้เถียงกลับไปทันทีว่าเราตั้งใจทำอย่างดีที่สุดแล้ว ไม่ได้ทำชุ่ย ๆ ข. ถามกลับอย่างสุภาพว่าจุดไหนที่ไม่เรียบร้อย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งหน้า ค. รู้สึกเสียใจ น้อยใจ และตัดสินใจว่าจะไม่รับผิดชอบทำงานนี้อีกต่อไป ง. แอบนำเรื่องนี้ไปบ่นกับเพื่อนสนิทว่าคนที่วิจารณ์นั้นจุกจิกเกินไป (เฉลย ข)				
22	ความรู้ความจำ	จุดประสงค์หลักของการ "ทบทวนตัวเอง" ทุกตอนเย็นคืออะไร ก. เพื่อค้นหาข้อผิดพลาดและเรื่องแย่ๆ มาตำหนิตัวเองให้รู้สึกผิด ข. เพื่อเปรียบเทียบวัดระดับว่าเราเก่งหรือดีกว่าเพื่อนคนไหนบ้างในห้องเรียน ค. เพื่อสำรวจสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นในวันพรุ่งนี้ ง. เพื่อจดบันทึกเหตุการณ์ประจำวันเอาไว้เป็นหลักฐานสำหรับส่งครู (เฉลย ค)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
23	ประเมินค่า	หากนักเรียนรู้ตัวว่าเป็นคน "ขี้อาย" แผนการพัฒนาตนเองข้อใดมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด ก. สมัครเป็นประธานนักเรียนทันทีเพื่อบังคับตัวเองให้กล้าแสดงออก ข. หลีกเลี่ยงกิจกรรมกลุ่มทุกชนิดเพื่อลดความเครียดและความประหม่า ค. ลงเรียนคอร์สการแสดงราคาแพงเพื่อให้หายจากความขี้อายภายใน 3 วัน ง. เริ่มฝึกจากการยกมือตอบคำถามในห้องเรียน หรืออาสาช่วยงานกลุ่มเล็ก ๆ (เฉลย ง)				
24	ความเข้าใจ	ทำไมการมี “ต้นแบบ”จึงช่วยให้การพัฒนาตนเองทำได้เร็วขึ้น ก. เพราะเราสามารถเลียนแบบทรงผมและการแต่งตัวของเขาได้ ข. เพราะเราสามารถศึกษาแนวคิดและวิธีการที่เขาทำสำเร็จ แล้วนำมาปรับใช้โดยไม่ต้องลองผิดลองถูกเองทั้งหมด ค. เพราะทำให้เรารู้สึกว่าเราเก่งเท่าเขาแล้ว ง. เพราะต้นแบบจะมาช่วยเราทำงานจนเสร็จ (เฉลย ข)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
25	ความเข้าใจ	ความยืดหยุ่นทางอารมณ์เมื่อเผชิญปัญหา เปรียบได้กับสิ่งใดมากที่สุด ก. แก้วน้ำ ที่มีรูปทรงแข็งแกร่งแต่หากตกลงพื้นแล้วจะแตกละเอียดทันที ข. ตุ๊กตาล้มลุก ที่เมื่อถูกผลักให้ล้มก็สามารถเด้งกลับขึ้นมาตั้งตรงได้ใหม่ ค. ก้อนหิน ที่มีความหนักแน่นมั่นคงและไม่หวั่นไหวต่อแรงกระทบใดๆ ง. ฟองน้ำ ที่สามารถซึมซับอารมณ์และความรู้สึกทุกอย่างเอาไว้ที่ตัวเอง (เฉลย ข)				
26	การนำไปใช้	วิธีการใดช่วยเปลี่ยนความรู้สึก "อิจฉา" ความสำเร็จของผู้อื่น ให้กลายเป็น "แรงบันดาลใจ" ได้ดีที่สุด ก. จับผิดผู้อื่นว่าเขาอาจจะโกงมาหรือฟลุ๊ค ข. ศึกษาว่าเขาทำอย่างไรถึงสำเร็จ แล้วนำวิธีการนั้นมาปรับใช้กับตนเอง ค. เลิกติดตามข่าวสารของคนนั้นเพื่อตัดความรำคาญใจ ง. พยายามทำตัวเด่นกว่าเพื่อเกทับ (เฉลย ข)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
27	ประเมินค่า	ในสถานการณ์ที่งานกลุ่มเจอปัญหาหนักและเพื่อน ๆ เริ่มท้อแท้ การกระทำของผู้นำแบบใดที่จะช่วยกู้สถานการณ์ได้ดีที่สุด ก. สั่งการอย่างเด็ดขาดให้ทุกคนก้มหน้าทำงานต่อโดยห้ามบ่นหรือท้อแท้ ข. ลงโทษสมาชิกคนที่ทำให้งานมีปัญหาเพื่อให้หลาบจำและไม่ทำผิดพลาดอีก ค. ชวนทุกคนพักสักครู่ให้กำลังใจกัน แล้วชวนมองหาวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ร่วมกัน ง. ขอร้องอาจารย์ประจำวิชาให้ช่วยลดปริมาณเนื้องานลงเพื่อให้ทำงานได้ง่ายขึ้น (เฉลย ค)				
28	การวิเคราะห์	คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะมองความล้มเหลวแตกต่างจากคนทั่วไปอย่างไร ก. มองว่าความล้มเหลวคือบทเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ข. มองว่าความล้มเหลวเป็นเรื่องน่าอับอายและควรปกปิดไม่ให้ผู้อื่นรับรู้ ค. มองว่าความล้มเหลวคือหลักฐานยืนยันว่าตนเองไม่มีความเก่งในด้านนั้น ง. มองว่าความล้มเหลวเกิดจากโชคชะตาฟ้าลิขิตที่กำหนดมาแล้วแก้ไขไม่ได้ (เฉลย ก)				

ข้อ	ระดับพฤติกรรมการวัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
29	ความเข้าใจ	ประโยคที่ว่า "อุปสรรคไม่ใช่ทางตัน แต่เป็นบันไดสู่ความสำเร็จ" สื่อถึงทัศนคติแบบใด ก. การมองโลกในแง่ร้ายเกินจริง ข. การมองว่าทุกปัญหาคือโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตัวเองให้แกร่งขึ้น ค. การหลอกตัวเองเพื่อให้สบายใจ ง. การยอมจำนนต่อโชคชะตา (เฉลย ข)				
30	การวิเคราะห์	ข้อใดคือความแตกต่างระหว่าง "แรงจูงใจภายนอก" กับ "แรงจูงใจภายใน" ก. แรงจูงใจภายนอกมีความยั่งยืนและมั่นคงกว่าแรงจูงใจภายในเสมอ ข. แรงจูงใจภายนอกเกิดจากรางวัล ส่วนแรงจูงใจภายในเกิดจากความชอบและความภูมิใจ ค. แรงจูงใจภายในต้องอาศัยคนอื่นกระตุ้น ส่วนแรงจูงใจภายนอกสร้างขึ้นเองได้ ง. ทั้งสองอย่างไม่แตกต่างกัน เพราะให้ผลลัพธ์ในการทำงานที่เหมือนกันทุกประการ (เฉลย ข)				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบทดสอบวัดความรู้ของการอบรมตามโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์/ตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3	4	5			
17	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้รายข้อ
โดยหาค่าความยาก(p) และค่าอำนาจจำแนก(r)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การแปลผล
1	30	18	0.60	0.60	ดีมาก
2	30	15	0.50	0.20	พอใช้
3	30	18	0.60	0.20	พอใช้
4	30	15	0.50	0.60	ดีมาก
5	30	20	0.67	0.50	ดี
6	30	23	0.77	0.50	ดี
7	30	20	0.67	0.50	ดี
8	30	17	0.57	0.50	ดี
9	30	11	0.37	0.30	พอใช้
10	30	16	0.53	0.60	ดีมาก
11	30	14	0.47	0.50	ดี
12	30	25	0.83	0.20	พอใช้
13	30	21	0.70	0.50	ดี
14	30	19	0.63	0.40	ดี
15	30	20	0.67	0.50	ดี
16	30	14	0.47	0.30	พอใช้
17	30	13	0.43	0.50	ดี
18	30	10	0.33	0.30	พอใช้
19	30	13	0.43	0.40	ดี
20	30	22	0.73	0.20	พอใช้
21	30	19	0.63	0.60	ดีมาก
22	30	18	0.60	0.40	ดี

ข้อที่	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	การแปลผล
23	30	16	0.53	0.70	ดีมาก
24	30	24	0.80	0.30	พอใช้
25	30	16	0.53	0.40	ดี
26	30	15	0.50	0.20	พอใช้
27	30	16	0.53	0.50	ดี
28	30	21	0.70	0.70	ดีมาก
29	30	12	0.40	0.20	พอใช้
30	30	17	0.57	0.50	ดี

การหาค่าความเที่ยง KR-20 = 0.81

คนที่	เต็ม 30 ได้คะแนน	กลุ่ม	คนที่	ได้คะแนน	กลุ่ม
1	29	สูงมาก	16	18	ปานกลาง
2	27	สูงมาก	17	17	ปานกลาง
3	25	สูง	18	16	ปานกลาง
4	24	สูง	19	16	ปานกลาง
5	23	สูง	20	15	ปานกลาง
6	23	สูง	21	14	ค่อนข้างต่ำ
7	22	ค่อนข้างสูง	22	13	ค่อนข้างต่ำ
8	22	ค่อนข้างสูง	23	12	ค่อนข้างต่ำ
9	21	ค่อนข้างสูง	24	11	ต่ำ
10	21	ค่อนข้างสูง	25	11	ต่ำ
11	20	ปานกลาง	26	11	ต่ำ
12	20	ปานกลาง	27	10	ต่ำ
13	19	ปานกลาง	28	9	ต่ำ
14	19	ปานกลาง	29	9	ต่ำ
15	18	ปานกลาง	30	9	ต่ำ

แบบประเมิน
ทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามที่ตรงกับระดับทักษะการจัดการตนเอง หลังเข้ารับการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับมาก
3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับน้อย
1 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนระบุสิ่งที่ต้องทำให้เสร็จในแต่ละวัน/สัปดาห์ได้ชัดเจน					
2	นักเรียนวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ					
3	นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเริ่มทำงาน					
4	นักเรียนวางแผนแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย					
5	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด					
6	นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม					
7	นักเรียนลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง					

ที่	รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
8	นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการนัดหมายทำกิจกรรมต่าง ๆ					
9	นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม					
10	นักเรียนมุ่งมั่นทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย โดยไม่ปล่อยให้สิ่งอื่น มารบกวน					
11	นักเรียนใช้วาจาสุภาพและแสดงกิริยามารยาทที่ให้เกียรติผู้อื่นเสมอ					
12	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของส่วนรวมอย่างเคร่งครัด					
13	นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น					
14	นักเรียนยอมรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงตนเอง					
15	นักเรียนปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้					
16	นักเรียนยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและนำใช้ปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป					
17	นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง					
18	นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้ถูกต้องและมีคุณภาพ					
19	นักเรียนพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เมื่อเจอปัญหาหรืออุปสรรค					
20	นักเรียนกล้าที่จะรับทำงานที่ท้าทายเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตนเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ผลการประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
Item1	60	3.00	5.00	255.00	4.25	0.65
Item2	60	4.00	5.00	277.00	4.62	0.49
Item3	60	3.00	5.00	249.00	4.15	0.63
Item4	60	3.00	5.00	234.00	3.90	0.63
Item5	60	4.00	5.00	285.00	4.75	0.44
Item6	60	4.00	5.00	275.00	4.58	0.50
Item7	60	3.00	5.00	255.00	4.25	0.63
Item8	60	3.00	5.00	258.00	4.30	0.65
Item9	60	4.00	5.00	279.00	4.65	0.48
Item10	60	2.00	5.00	246.00	4.10	0.71
Item11	60	3.00	5.00	261.00	4.35	0.55
Item12	60	3.00	5.00	264.00	4.40	0.56
Item13	60	3.00	5.00	243.00	4.05	0.53
Item14	60	3.00	5.00	252.00	4.20	0.63
Item15	60	3.00	5.00	249.00	4.15	0.66
Item16	60	3.00	5.00	246.00	4.10	0.54
Item17	60	3.00	5.00	251.00	4.18	0.70
Item18	60	3.00	5.00	255.00	4.25	0.60
Item19	60	3.00	5.00	245.00	4.08	0.74
Item20	60	2.00	5.00	237.00	3.95	0.72
SumItem	60	4.00	4.60	255.80	**4.26**	**0.14**
Valid N (listwise)	60					

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะการจัดการตนเอง ของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

นิยามศัพท์ ทักษะการจัดการตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม และเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนบุคคล หรือทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้ในบริบทที่หลากหลาย แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง กระบวนการกำหนดทิศทางและความต้องการที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานมีจุดมุ่งหมายและสามารถวัดผลความสำเร็จได้

2. ด้านการกำกับตนเอง (Self – Monitoring) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมควบคุมดูแล และติดตามพฤติกรรม อารมณ์ และความคิดของตนเองในระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

3. ด้านการประมาณตนเอง (Self-Evaluation) หมายถึง กระบวนการสำรวจ ตรวจสอบ และประเมินผลการกระทำของตนเอง ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองต่อไป

4. ด้านการให้แรงเสริมตนเอง (Self-Reinforcement) หมายถึง ความสามารถในการสร้าแรงขับเคลื่อนภายในจิตใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการกระตุ้นให้ตนเองมีความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาการกระตุ้นจากภายนอกเพียงอย่างเดียว

โปรดพิจารณารายการประเมินแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	นักเรียนระบุสิ่งที่ต้องทำให้เสร็จในแต่ละวัน/สัปดาห์ได้ชัดเจน				
2	นักเรียนวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ				
3	นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเริ่มทำงาน				
4	นักเรียนวางแผนแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย				
5	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด				
6	นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม				
7	นักเรียนลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง				

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
8	นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการนัดหมายทำกิจกรรมต่าง ๆ				
9	นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม				
10	นักเรียนมุ่งมั่นทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย โดยไม่ปล่อยให้สิ่งอื่น มารบกวน				
11	นักเรียนใช้วาจาสุภาพและแสดงกิริยามารยาทที่ให้เกียรติผู้อื่นเสมอ				
12	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของส่วนรวมอย่างเคร่งครัด				
13	นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น				
14	นักเรียนยอมรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงตนเอง				
15	นักเรียนปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้				
16	นักเรียนยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและนำใช้ปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป				
17	นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง				
18	นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้ถูกต้องและมีคุณภาพ				

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
19	นักเรียนพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เมื่อเจอปัญหาหรืออุปสรรค				
20	นักเรียนกล้าที่จะรับทำงานที่ท้าทายเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตนเอง				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์

ในการตรวจความเหมาะสมของแบบประเมิน

สุรีรัตน์ บุญจันทร์

ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล
สำหรับตอบแบบของแบบประเมินทักษะการจัดการตนเอง
ของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
1	นักเรียนระบุสิ่งที่ต้องทำให้เสร็จในแต่ละวัน/สัปดาห์ได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
2	นักเรียนวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเริ่มทำงาน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
4	นักเรียนวางแผนแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
5	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	นักเรียนลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
8	นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการนัดหมายทำกิจกรรม ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	นักเรียนมุ่งมั่นทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย โดยไม่ปล่อยให้สิ่งอื่นมารบกวน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	นักเรียนใช้วาจาสุภาพและแสดงกิริยามารยาทที่ให้เกียรติผู้อื่นเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของส่วนรวมอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
14	นักเรียนยอมรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	นักเรียนปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	นักเรียนยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและนำใช้ปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
17	นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้ถูกต้องและมีคุณภาพ	+1	+1	+1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
19	นักเรียนพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เมื่อเจอปัญหาหรืออุปสรรค	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	นักเรียนกล้าที่จะรับทำงานที่ท้าทายเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตนเอง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

แบบสัมภาษณ์

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

.....

คำชี้แจง

1.แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

2. ข้อมูลที่ได้จากการนี้ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น เป็นการวิเคราะห์โดยภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษา ขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามตามสภาพจริง และให้ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านถือว่ามีคุณค่ายิ่งและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ

3. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

สุรีรัตน์ บุญจันทร์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

1. ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

1.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบและเนื้อหาของกิจกรรมในโครงการนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนโรงเรียนประจำและสภานักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 โครงการนี้ช่วยสนับสนุนหรือแบ่งเบาภาระงานของท่านในการดูแลปกครองนักเรียนประจำ หรือการบริหารงานสภานักเรียนในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2.1 หลังจากผ่านการอบรม ท่านสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของสภานักเรียนในเรื่องการจัดระเบียบวินัยในตนเอง การรักษาเวลา และการวางแผนกิจวัตรประจำวัน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านคิดว่านักเรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว หรือมีการนำไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

โปรดพิจารณารายการประเมินแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
	1.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบและเนื้อหาของกิจกรรมในโครงการนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนโรงเรียนประจำและสภานักเรียนมากน้อยเพียงใด				
	1.2 โครงการนี้ช่วยสนับสนุนหรือแบ่งเบาภาระงานของท่านในการดูแลปกครองนักเรียนประจำ หรือการบริหารงานสภานักเรียนในด้านใดบ้าง				
2.ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ					
	2.1 หลังจากผ่านการอบรม ท่านสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของสภานักเรียนในเรื่องการจัดระเบียบวินัยในตนเอง การรักษาเวลา และการวางแผนกิจวัตรประจำวัน อย่างไรบ้าง				
	2.2 ท่านคิดว่านักเรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว หรือมีการนำไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้หรือไม่				

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบสัมภาษณ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนประจำ

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
1.ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ									
1.1	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบและเนื้อหาของกิจกรรมในโครงการนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนโรงเรียนประจำและสภานักเรียนมากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2	โครงการนี้ช่วยสนับสนุนหรือแบ่งเบาภาระงานของท่านในการดูแลปกครองนักเรียนประจำ หรือการบริหารงานสภานักเรียนในด้านใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
2.ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ									
2.1	หลังจากผ่านการอบรม ท่านสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของสภานักเรียนในเรื่องการจัดระเบียบวินัยในตนเอง การรักษาเวลา และการวางแผนกิจวัตรประจำวัน อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2	ท่านคิดว่านักเรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว หรือมีการนำไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้หรือไม่	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

แบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองไปใช้ในโรงเรียนประจำ ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการปรับปรุงกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แบบประเมินมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List)
เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองไปใช้ ลักษณะเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Question)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลง ตามสถานภาพที่เป็นจริง

1. สถานภาพของผู้ประเมิน

❑ ผู้บริหารสถานศึกษา
❑ ครู
❑ ครูหอพัก

2. เพศ

❑ ชาย
❑ หญิง

3. อายุ

❑ 21 – 30 ปี
❑ 31 – 40 ปี
❑ 41 – 50 ปี
❑ 51 – 60 ปี

ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ในระดับมาก
3 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน						
1	กลยุทธ์มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
2	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการความเครียดและรับมือกับความกดดันทางวิชาการของนักเรียนได้อย่างตรงจุด					
3	กิจกรรมและแนวทางในกลยุทธ์สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนโรงเรียนประจำไม่ขัดแย้งกับกิจวัตรประจำวัน					
4	เนื้อหากิจกรรมทันสมัย เหมาะสมกับความสนใจและช่วงวัยของนักเรียนในปัจจุบัน					
5	โรงเรียนพร้อมสนับสนุนให้กลยุทธ์นี้ประสบความสำเร็จ					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ต่อตัวนักเรียน						
6	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตได้จริง					
7	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการบริหารเวลาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สามารถจัดสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมได้					
8	กลยุทธ์ช่วยฝึกให้นักเรียนมีทักษะการจัดการอารมณ์ ทำให้นักเรียนรับมือกับปัญหาและอุปสรรคได้ดี					
9	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาวะผู้นำและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายในโรงเรียนประจำ					
10	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความถนัดเฉพาะตน					
ด้านความคุ้มค่า						
11	รูปแบบกิจกรรมมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้โดยไม่สร้างภาระงานเกินความจำเป็น					
12	กลยุทธ์ช่วยสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในโรงเรียน ลดความขัดแย้งระหว่างนักเรียน					
13	กลยุทธ์มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้กับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโรงเรียน					
14	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนให้เก่งทั้งวิชาการและทักษะชีวิต					
15	โดยภาพรวมท่านคิดว่ากลยุทธ์นี้มีประโยชน์และควรนำไปใช้ดำเนินการจริงอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประโยชน์ของกลยุทธ์

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Item1	32	3.00	5.00	4.47	0.62
Item2	32	4.00	5.00	4.38	0.49
Item3	32	3.00	5.00	4.31	0.69
Item4	32	4.00	5.00	4.53	0.51
Item5	32	4.00	5.00	4.56	0.50
Item6	32	4.00	5.00	4.69	0.47
Item7	32	4.00	5.00	4.75	0.44
Item8	32	3.00	5.00	4.34	0.55
Item9	32	3.00	5.00	4.47	0.57
Item10	32	4.00	5.00	4.41	0.50
Item11	32	3.00	5.00	4.25	0.57
Item12	32	4.00	5.00	4.38	0.49
Item13	32	4.00	5.00	4.19	0.40
Item14	32	3.00	5.00	4.59	0.61
Item15	32	4.00	5.00	4.53	0.51
SumItem	32	4.20	4.73	**4.46**	**0.14**
Valid N (listwise)	32				

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

****

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อของผู้ตอบแบบประเมิน.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
สังกัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการวัด

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านความสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน					
1	กลยุทธ์มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียน				
2	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการความเครียดและรับมือกับความกดดันทางวิชาการของนักเรียนได้อย่างตรงจุด				
3	กิจกรรมและแนวทางในกลยุทธ์สอดคล้องกับวิถีชีวิตโรงเรียนประจำไม่ขัดแย้งกับกิจวัตรประจำวัน				
4	เนื้อหากิจกรรมมีความทันสมัย เหมาะสมกับความสนใจและช่วงวัยของนักเรียนในปัจจุบัน				
5	โรงเรียนมีความพร้อมและสนับสนุนให้กลยุทธ์นี้ดำเนินไปได้ด้วยดี				
ด้านประโยชน์ต่อตัวนักเรียน					
6	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตได้จริง				
7	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการบริหารเวลาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สามารถจัดสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมได้				
8	กลยุทธ์ช่วยฝึกให้นักเรียนมีทักษะการจัดการอารมณ์ทำให้นักเรียนรับมือกับปัญหาและอุปสรรคได้ดี				
9	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาวะผู้นำและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายในโรงเรียนประจำ				
10	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความถนัดเฉพาะตน				

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านความคุ้มค่า					
11	รูปแบบกิจกรรมมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้โดยไม่สร้างภาระงานเกินความจำเป็น				
12	กลยุทธ์ช่วยสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในโรงเรียน ลดความขัดแย้งระหว่างนักเรียน				
13	กลยุทธ์มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้กับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโรงเรียน				
14	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนให้เก่งทั้งวิชาการและทักษะชีวิต				
15	โดยภาพรวมท่านคิดว่ากลยุทธ์นี้มีประโยชน์และควรนำไปใช้ดำเนินการจริงอย่างต่อเนื่อง				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์

ในการตรวจความเหมาะสมของแบบประเมิน

สุรีรัตน์ บุญจันทร์ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับตอบแบบประเมินความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

.....

เกณฑ์ในการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าว่ารายการประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
ด้านความสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน									
1	กลยุทธ์มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการความเครียดและรับมือกับความกดดันทางวิชาการของนักเรียน ได้อย่างตรงจุด	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
3	กิจกรรมและแนวทางในกลยุทธ์สอดคล้องกับวิถีชีวิตโรงเรียนประจำไม่ขัดแย้งกับกิจวัตรประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	เนื้อหากิจกรรมมีความทันสมัยเหมาะสมกับความสนใจและช่วงวัยของนักเรียนในปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
5	โรงเรียนมีความพร้อมและสนับสนุนให้กลยุทธ์นี้ดำเนินไปได้ด้วยดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ต่อตัวนักเรียน									
6	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการกำหนดเป้าหมาย ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนมีทักษะการบริหารเวลาในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สามารถจัดสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กลยุทธ์ช่วยฝึกให้นักเรียนมีทักษะการจัดการอารมณ์ ทำให้นักเรียนรับมือกับปัญหาและอุปสรรคได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาวะผู้นำและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายในโรงเรียนประจำ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	กลยุทธ์ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความถนัดเฉพาะตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความคุ้มค่า									
11	รูปแบบกิจกรรมมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้โดยไม่สร้างภาระงานเกินความจำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
12	กลยุทธ์ช่วยสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในโรงเรียน ลดความขัดแย้งระหว่างนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	กลยุทธ์มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้กับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของโรงเรียน	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
14	กลยุทธ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนในการดูแลนักเรียนให้เก่งทั้งวิชาการและทักษะชีวิต	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
15	โดยภาพรวมท่านคิดว่ากลยุทธ์นี้มีประโยชน์และควรนำไปใช้ดำเนินการจริงอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

คู่มือการใช้กลยุทธ์

ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

นางสุรีรัตน์ บุญจันทร์
นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

คำนำ

ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี การเตรียมความพร้อมให้เยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต ถือเป็นภารกิจสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย คู่มือการใช้ กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติจริง ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเอง

สาระสำคัญของคู่มือฉบับนี้ มุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถบริหารจัดการชีวิตในรูปแบบโรงเรียนประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ทักษะสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการกำกับตนเอง ด้านการประมาณตนเอง และด้านการให้แรงเสริมตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสมดุลระหว่างความเป็นเลิศทางวิชาการและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนศักยภาพภายในของนักเรียน ให้เป็นคนที่มีภาวะผู้นำในตนเอง ที่มีความรับผิดชอบ มีวินัย และมีความยืดหยุ่นทางอารมณ์ พร้อมที่จะก้าวไปสู่การเป็นนักนวัตกรรม นักวิจัย และผู้นำทางวิชาการ ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไป

สุรีรัตน์ บุญจันทร์
ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง

คู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่ต้องใช้ชีวิตและเรียนรู้ในรูปแบบโรงเรียนประจำ

คู่มือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือชี้นำการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในหอพักและภาระงานทางวิชาการ โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูหอพัก และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการออกแบบ วางแผน และนำกิจกรรมไปปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการเวลา อารมณ์ และเป้าหมายชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับความเป็นเลิศทางวิชาการ

แนวทางการดำเนินการสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน ครูหอพัก ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการตามขั้นตอนสำคัญในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองไปใช้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการจัดการตนเอง จิตวิทยาวัยรุ่น และบริบทเฉพาะของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
2. ศึกษาแผนการดำเนินงาน แนวทาง มาตรการ และตัวชี้วัด ของกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันทั้งระบบ
3. ดำเนินการในแต่ละมาตรการและตัวชี้วัดให้ครบถ้วน ตามแนวทางที่กำหนดไว้ เพื่อให้การขับเคลื่อนกลยุทธ์บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาช่วยสนับสนุนการทำงานของครูและบุคลากร ในการบ่มเพาะนักเรียนให้เติบโตเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำในตนเองที่พร้อมทั้งความรู้และวุฒิภาวะทางอารมณ์ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ส่วนที่ 2
กรอบกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมุ่งสร้างนักวิจัยและนวัตกรคุณภาพที่มีทักษะการจัดการตนเองและภาวะผู้นำทางสังคม เห็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การสนับสนุนจากเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรและศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม
2. มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโรงเรียนประจำ
3. ส่งเสริมการเห็นคุณค่าและค้นพบศักยภาพตนเองเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดเฉพาะตน
4. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียม

เป้าประสงค์

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ
2. นักเรียนมีภาวะผู้นำทางสังคมและมีทักษะการจัดการตนเอง
3. นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและค้นพบความสามารถเฉพาะตนอย่างเต็มศักยภาพ
4. โรงเรียนมีเครือข่ายภายนอกที่เข้มแข็ง และนักเรียนได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนานักเรียนให้เป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนสู่การเป็นนักวิจัยและนวัตกร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนานักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 พัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะจัดการตนเองของนักเรียน ในโรงเรียนประจำ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ปรับสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.4 ส่งเสริมพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 สร้างกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ยกระดับการประเมินตนเองที่เน้นคุณค่าที่หลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 หล่อหลอมให้เกิดค่านิยมการเห็นคุณค่าตนเอง

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายการเสริมแรงให้นักเรียนอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ส่งเสริมโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนแสดงศักยภาพของตนเอง

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกระดับการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 สร้างภาคีเครือข่ายที่ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แข่งขันอย่างเท่าเทียมและหลากหลาย

วิธีการนำคู่มือไปใช้

วิธีการนำคู่มือกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยไปใช้ควรดำเนินการดังนี้

1. ศึกษามือกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เข้าใจ

2. ประชุม ชี้แจง สร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้กับครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน ครูหอพัก ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. ดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดในกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยทุกขั้นตอนอย่างครบถ้วน

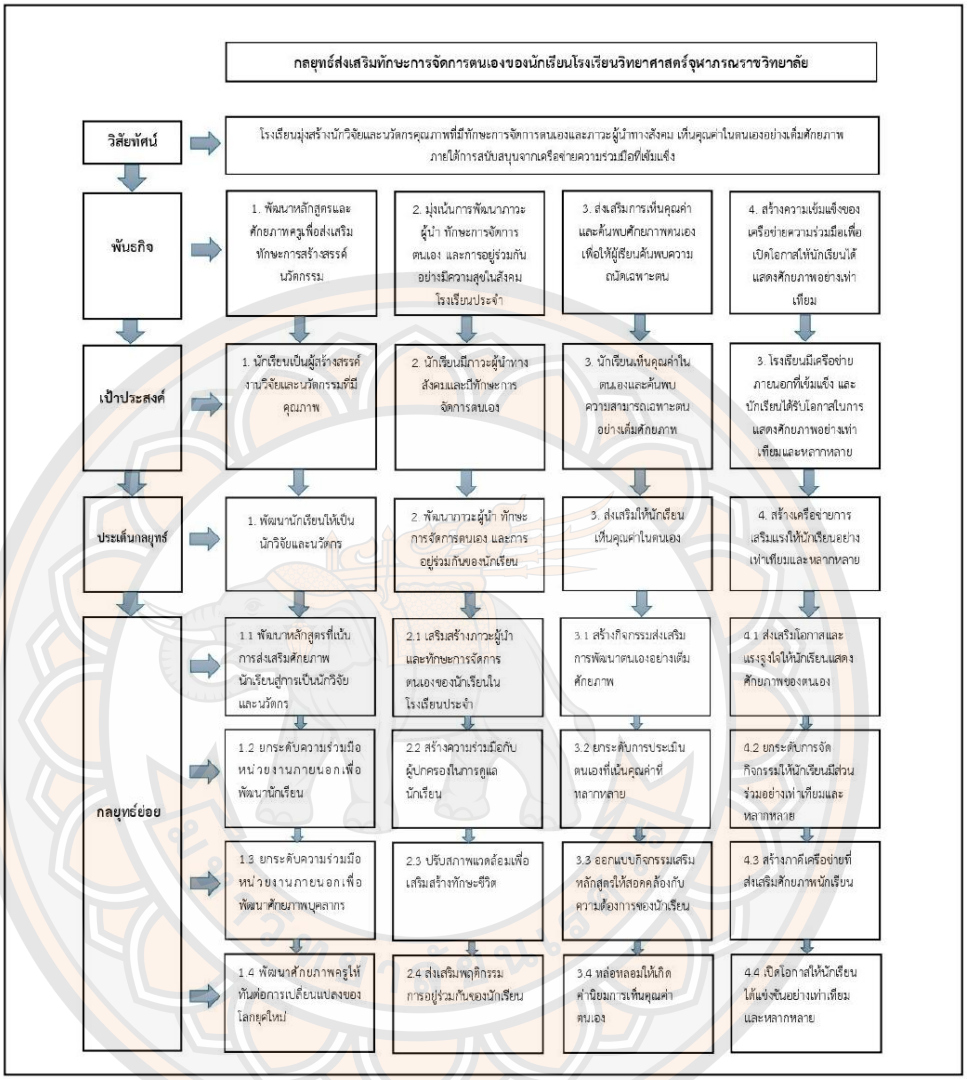

กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลยุทธ์ดำเนินการตามคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน ในโรงเรียนประจำ

มาตรการ 1. จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2. จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ตัวชี้วัด 1. คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2. ระดับทักษะจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

3. ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะผู้กำหนดทิศทางและผู้สนับสนุนหลักที่ทำให้กิจกรรมนี้เกิดขึ้นและมีความยั่งยืน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

2. จัดสรรและสนับสนุนทรัพยากรใช้ข้อมูลในคู่มือเพื่ออนุมัติงบประมาณ และอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ เวลาให้คณะครูทำงานได้อย่างเต็มที่

3. ดำเนินการ กำกับ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการและนำผลการประเมินความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักเรียนมาวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตในโรงเรียนประจำอย่างต่อเนื่อง

2. บทบาทของครูวิทยากร

ครูวิทยากรใช้คู่มือเพื่อเป็นแผนที่ใช้สำหรับการลงมือจัดกิจกรรมและดูแลผู้เรียน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของคู่มือการใช้กลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ใช้แผนการจัดกิจกรรมเพื่อ เตรียมเนื้อหา สื่อ และกรณีศึกษา ให้มีความถูกต้อง และสอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตจริงในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยและหอพัก

2. ปฏิบัติตามขั้นตอน (และการกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในแต่ละแผนอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของกิจกรรมนั้น ๆ

3. ใช้คำถามนำและแนวทางการสรุปที่แนะนำในคู่มือ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการสะท้อนคิดอย่างลึกซึ้งและสามารถ เชื่อมโยงประสบการณ์ จากกิจกรรมเข้ากับความรู้เรื่องทักษะการจัดการตนเอง

3. บทบาทของนักเรียน

นักเรียนใช้คู่มือในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

1. ทำความเข้าใจเป้าหมาย วัตถุประสงค์ตามคู่มือเพื่อให้รู้ว่าตนเองกำลังได้รับการพัฒนาทักษะอะไรบ้าง และตระหนักถึงความสำคัญของทักษะการจัดการตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองให้สมดุลทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต

2. ปฏิบัติตามกติกา ปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อตกลง ของกิจกรรมที่กำหนดในเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

3. ใช้เครื่องมือและแบบฝึกหัด ที่เตรียมไว้ตามคำแนะนำของครูวิทยากร

4. ให้ข้อเสนอแนะ ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับและความเหมาะสมของกิจกรรมและขั้นตอนต่าง ๆ แก่ครูผู้จัดกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงคู่มือสำหรับการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปและสะท้อนผลการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับทักษะของตนอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3
การดำเนินการขับเคลื่อนกลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ ทักษะการจัดการตนเองและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน
กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำ และทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
มาตรการที่ 1 จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ
วิธีดำเนินการ

การดำเนินการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนประจำ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นประธาน คณะกรรมการประกอบไปด้วย ครูหัวหน้าหอพัก, ครูประจำหอพัก, ครูแนะแนว, ตัวแทนครูที่ปรึกษา, เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำโรงเรียน, นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ธุรการงานหอพัก

2. จัดประชุมคณะกรรมการครั้งที่ 1 เพื่อวางแผนการดำเนินการจัดทำคู่มือ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการมีคู่มือที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กำหนดขอบเขตของคู่มือให้ครอบคลุมเรื่อง ระเบียบของโรงเรียนและระเบียบของการอยู่หอพัก

3. การรวบรวมข้อมูลและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบเดิมของโรงเรียน พรบ. คุ้มครองเด็กและกฎหมายความปลอดภัยในสถานศึกษา รวมไปถึงศึกษาตัวอย่างคู่มือจากโรงเรียนประจำอื่น ๆ และรวบรวมปัญหาที่พบบ่อยในหอพัก เพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขในคู่มือ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

1. ประชุมเชิงคณะกรรมการเพื่อจัดทำคู่มือ โดยแบ่งกลุ่มย่อยรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละหมวด แล้วดำเนินการร่างเนื้อหาโดยเน้นความชัดเจน ปฏิบัติได้จริง และไม่ขัดต่อกฎหมาย

2. ประชุมติดตามความคืบหน้า โดยนัดประชุมคณะกรรมการเพื่อนำร่างของแต่ละฝ่ายมานำเสนอ อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรับแก้ถ้อยคำ และตรวจสอบความสอดคล้องกันของแต่ละหมวด

3. นำร่างคู่มือฉบับสมบูรณ์เข้าที่ประชุมเพื่อทำการวิพากษ์ กับตัวแทนครู และสภานักเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้งานจริง แล้วจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4. ประเมินความเหมาะสมของคู่มือคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 5 ท่าน

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการใช้คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ

1. นำเสนอคู่มือฉบับสมบูรณ์ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขอความเห็นชอบ จากผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามอนุมัติและประกาศใช้

2. จัดทำรูปเล่มให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปใช้

3. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลังทดลองใช้ 3 เดือน เพื่อนำไปปรับปรุงคู่มือในปีการศึกษาถัดไป

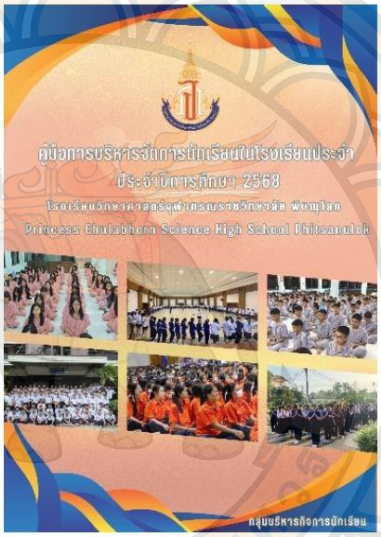

คู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ
ประจำปีการศึกษา 2568
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก
Princess Chulabhorn Science High School Phitsanulok
กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน

คำนำ

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นตามโครงการโรงเรียนในพระราชดำริและเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 36 พรรษา เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2536 ได้รับการประกาศจัดตั้งจากกรมสามัญศึกษาเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538 และ วันที่ 17 มกราคม 2539 สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ได้ทรงพระมหากรุณาทรงเจิมแผ่นศิลาฤกษ์พระราชทานให้แก่โรงเรียน เพื่อประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ ในวันที่ 19 มกราคม 2539 ณ ตำบลมะขามสูง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ถือเป็นสิริมงคลฤกษ์ยิ่งแก่โรงเรียน ต่อมาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารีได้พระราชทานพระอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนตามที่สำนักพระราชวัง มีหนังสือ ที่ รล 0011.3/18298 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2561 แจ้งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ โดยอ้างถึงหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 04278/2112 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2561 เรื่องการเปลี่ยนชื่อโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็น “โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย” ต่อท้ายด้วยชื่อจังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน จึงได้ชื่อว่า โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ซึ่งมีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบสหศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เน้นด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม แต่เดิมนั้นมีจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการ ได้แก่ พิษณุโลก นครสวรรค์ พิจิตร สุโขทัย เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ และตาก ปีการศึกษา 2568 ได้มีการติดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพิ่มอีก 6 แห่ง ทำให้ปัจจุบันมีจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการ คือ จังหวัดพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์

ในการที่มีนักเรียนพักอยู่ประจำในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำเป็นต้องมีระเบียบปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความอบอุ่น และปลอดภัย ต่อไป

(นายวันชัย อยู่ตรง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แนะนำโรงเรียน	1
โครงสร้างการบริหารกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน พิษณุโลก	5
ระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยพิษณุโลกว่าด้วย	6
แนวทางการปฏิบัติของนักเรียน ปีการศึกษา 2568	
โครงสร้างการบริหารงานหอพัก	21
แนะนำหอพัก 6 หอพัก	
หอพักจุลินทิรา	23
หอพักจุฬาพิลาส	23
หอพักภรณ์คุณาศัย	24
หอพักวสัยคุณาศักดิ์	24
หอพักลักษณานุสรณ์	25
หอพักจุฬาลักษณ์	25
ครูดูแลนักเรียนประจำสำนักงาน	26
ครูดูแลนักเรียนประจำห้องพยาบาล และนักจิตวิทยา	26
ระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก	27
ว่าด้วยการอยู่ประจำของนักเรียน ปีการศึกษา 2568	
ภาคผนวก	
ภาพแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	35

1

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

ข้อมูลทั่วไป		
แผนการจัดตั้งโรงเรียน	:	โครงการพระราชดำริและเฉลิมพระเกียรติ
สังกัด	:	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
สถานที่ตั้ง	:	เลขที่ 86 หมู่ 4 ถนนพิษณุโลก-แควน้อย ตำบลมะขามสูง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รหัสไปรษณีย์ 65000
หมายเลขโทรศัพท์	:	0-5524-5115
หมายเลขโทรสาร:		0-5524-5110
เว็บไซต์	:	www.pccpl.ac.th
อีเมล	:	pccpl@pccpl.ac.th
ประกาศจัดตั้งโรงเรียน	:	วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2538
เปิดรับนักเรียนรุ่นแรก	:	ปีการศึกษา 2539

วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปี พ.ศ.2568 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก เป็นโรงเรียนที่พัฒนานักเรียนให้มีจิตใจ บุคลิกลักษณะอันพึงประสงค์ และมีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

พันธกิจ (Mission)

ด้านจิตใจ และบุคลิกลักษณะอันพึงประสงค์

1. ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพที่ดี และมีความเป็นผู้นำ
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน การค้นคว้า อย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้และบูรณาการความรู้ได้
3. สร้างจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความเข้าใจ และภูมิใจในประวัติศาสตร์ของชาติมีความรักและความภูมิใจในชาติบ้านเมือง และท้องถิ่น เป็นพลเมืองดียึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณี และภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลก และธรรมชาติ
5. ปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตมุ่งที่จะทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคมมีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการตอบแทนบ้านเมืองตามความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง
6. ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี รักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลตนเองให้เข้มแข็งทั้งกาย และใจ

ด้านคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

7. จัดหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้งในระดับเดียวกันกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

8. จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้น และนักพัฒนานวัตกรรมด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในระดับเดียวกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

9. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความรู้ และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับเดียวกันกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

10. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

11. พัฒนาระบบสนับสนุน การบริหารจัดการ และภาคีเครือข่าย

เป้าประสงค์ (Goals)

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพที่ดี และมีความเป็นผู้นำ

2. เพื่อให้นักเรียนรักการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน การค้นคว้า อย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้ และบูรณาการความรู้ได้

3. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความเข้าใจ และภูมิใจในประวัติศาสตร์ของชาติ มีความรัก และความภูมิใจในชาติบ้านเมือง และท้องถิ่น เป็นพลเมืองดียึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณี และภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลก และธรรมชาติ

5. เพื่อให้นักเรียนมีจิตมุ่งที่จะทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการตอบแทนบ้านเมืองตามความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง

6. เพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี รักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลตนเองให้แข็งแข็งทั้งกาย และใจ

7. เพื่อให้มีหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้งในระดับเดียวกันกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

8. เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้น และนักพัฒนานวัตกรรมด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในระดับเดียวกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

9. เพื่อให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความรู้ และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับเดียวกันกับนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

10. เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

11. เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุน การบริหารจัดการ และภาคีเครือข่าย

3

อัตลักษณ์ (Identity) ของโรงเรียน

"นักวิจัย นักประดิษฐ์ และมีภาวะผู้นำ"

เอกลักษณ์ (Uniquenss) ของโรงเรียน

"แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียน และบริการชุมชน"
(ตามวิถีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

ความหมาย โรงเรียนให้การบริการแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการและชุมชนตามวิถีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภารกิจของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

1. เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยหลักสูตรเฉพาะ สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ในลักษณะโรงเรียนประจำ
2. เป็นโรงเรียนที่รับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษในพื้นที่บริการ โดยเน้นการให้โอกาสนักเรียนผู้มีศักยภาพสูงด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ
3. เป็นโรงเรียนที่เน้นคุณภาพ ไม่เน้นปริมาณ
4. เป็นโรงเรียนต้นแบบของภูมิภาค
5. เป็นโรงเรียนที่ต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ

อุดมการณ์ และเป้าหมาย

มุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียนให้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพที่ดี และมีความเป็นผู้นำ
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้งในระดับเดียวกันกับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์คิดค้น และนักพัฒนาด้านคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในระดับเดียวกันกับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ
4. รักการเรียนรู้ รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้ รู้รอบ และสามารถบูรณาการความรู้ได้
5. มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับเดียวกันกับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำของนานาชาติ
6. มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความเข้าใจ และภูมิใจในประวัติศาสตร์ของชาติมีความรักและความภาคภูมิใจในชาติบ้านเมือง และท้องถิ่นเป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยและภูมิปัญญาไทยตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลก และธรรมชาติ
8. มีจิตมุ่งที่จะทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการตอบแทนบ้านเมืองตามความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง
9. มีสุขภาพอนามัยที่ดี รักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลตนเองให้เข้มแข็งทั้งกายและใจ

4

ค่านิยมองค์กร		
PCSHSP		
P	Professionality	มืออาชีพ
C	Collaboration	ประสานความร่วมมือ
S	Smart	ความสง่างาม/ทันสมัย
H	Head Hand Health Heart	บูรณาการสติปัญญา นำพาปฏิบัติ สมรรถนะแข็งแรง มีแรงบันดาลใจ
S	Sharing	เอื้ออาทรแบ่งปัน
P	Phitsanulok	พิษณุโลก

5

โครงสร้างการบริหารกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน

นายวันชัย อยู่ตรง
ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

นางสุรีรัตน์ บุญจันทร์
รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

นางวาสนา ปราบุตร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานหอพัก

นางสุดคนึง คุ้มเกตุ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน

นายอำนาจกฤช บัวแฝง
งานหอพัก

นายสุเมธ แสงรัตน์
งานพยาบาล

นางจินตาภา คล้ายบุญมี
งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นายพิชญุตม์ มาพิทักษ์
งานส่งเสริมประชาธิปไตย

6

ระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก
ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติตนของนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก
ประจำปีการศึกษา 2568

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก เป็นโรงเรียนที่ได้รับพระกรุณาธิคุณอันสูงยิ่งจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี พระราชทานชื่อว่า จุฬาภรณราชวิทยาลัย และทรงอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ประจำพระองค์เป็นตราสัญลักษณ์ประจำโรงเรียน ต่อมาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ได้พระราชทานพระอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนตามที่สำนักพระราชวัง มีหนังสือที่ รส 0011.3/18298 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2561 แจ้งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ โดยอ้างถึงหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 04278/2112 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2561 เรื่องการเปลี่ยนชื่อโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็น "**โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย**" ต่อท้ายด้วยชื่อจังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน และใช้นามภาษาอังกฤษว่า "**Princess Chulabhorn Science High School**" ดังนั้นนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ทุกคน ต้องตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ในการประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับการเป็นเยาวชนของประเทศ และเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่เยาวชนทั่วไป เพื่อสนองพระประสงค์ของพระองค์

การกำหนดบรรทัดฐานทางสถานภาพของนักเรียนให้มีแนวปฏิบัติที่เหมือนกัน เป็นการเสริมสร้างค่านิยมที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างไม่ให้เกิดความแปลกแยกทางฐานะความเป็นอยู่ของนักเรียน รวมทั้งการเสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียนให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างเหมาะสมในสังคมไทย โดยให้ยึดถือตามแนวการปฏิบัติตนของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ดังนี้

1. นักเรียนต้องมีจรรยามารยาทที่ดีงาม และต้องอยู่ในวินัยตามระเบียบประเพณีของโรงเรียนดังต่อไปนี้
   1.1. ถือปฏิบัติตามระเบียบ และแบบธรรมเนียมอันดีงามของโรงเรียน
   1.2. เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
   1.3. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
   1.4. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต
   1.5. ต้องสุภาพเรียบร้อยประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
   1.6. รักษาความสามัคคีในหมู่คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างนักเรียนด้วยกัน
   1.7. มีสัมมาคารวะ และประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ
   1.8. รักษาชื่อเสียงของตนเอง หมู่คณะ และโรงเรียนด้วยการไม่ประพฤติให้เสื่อมเสีย
2. นักเรียนต้องมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนให้อยู่ในเกณฑ์ดี ดังต่อไปนี้
   2.1 มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนอยู่เสมอ
   2.2 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจ
   2.3 หมั่นพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่
   2.4 ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ถ่ายทอดวิชาแก่เพื่อนนักเรียนโดยไม่บิดเบือนหรือปิดบัง

7

2.5 มีความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
2.6 รู้จักศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
2.7 รับผิดชอบการทำงานที่ครูมอบหมายให้อย่างมีประสิทธิภาพ
2.8 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตนในหมู่คณะ
2.9 เข้าเรียนโดยสม่ำเสมอ ไม่ขาดเรียนโดยไม่จำเป็น

3. นักเรียนต้องแต่งกายตามระเบียบแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนดในการมาเรียน และอยู่ประจำ ดังต่อไปนี้
3.1 แต่งเครื่องแบบนักเรียนในเวลาปกติ
3.2 แต่งชุดพิธีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3.3 แต่งกายชุดวอร์ม, ชุดพลศึกษา, ชุดกีฬา ในการเรียนวิชาพลศึกษา และกิจกรรมกีฬาอื่น ๆ
3.4 แต่งชุดนักศึกษาวิชาทหาร ชุดลูกเสือ ชุดยุวกาชาด ชุดผ้าไทย ในกิจกรรมวิชาทหาร ลูกเสือ ยุวกาชาด
3.5 การแต่งกายในข้อ 3.1-3.4 ต้องแต่งให้ถูกต้องตามแบบแผนที่โรงเรียนกำหนด และต้องแต่งให้เรียบร้อยตลอดเวลาที่สวมใส่เครื่องแต่งกายนั้น ๆ
3.6 ไม่นำเครื่องประดับที่มีค่ามาสวมใส่ในโรงเรียน รวมทั้งสิ่งของมีค่าอื่น ๆ ยกเว้นนาฬิกาข้อมือ
3.7 อุปกรณ์การเรียน สิ่งของเครื่องใช้ในการอยู่ประจำ และของใช้ส่วนตัวที่จำเป็นต้องเตรียมให้พร้อม

4. นักเรียนต้องตรงเวลา และรักษาเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน และอื่น ๆ
4.1 การเคารพธงชาติ
4.2 เข้าเรียนให้ตรงเวลาตามที่กำหนด
4.3 การรับประทานอาหารตรงตามเวลาที่กำหนด
4.4 การเข้าออกหอพักในวันปกติ
4.5 การเข้าออกหอพักในการอยู่ประจำและกลับบ้าน
4.6 การเข้านอน และการตื่นนอน
4.7 การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน และชุมชน

5. นักเรียนต้องเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้วยความเต็มใจ และตระหนักในบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดี ดังต่อไปนี้
5.1 กิจกรรมชาติ ได้แก่ วันฉัตรมงคล วันรัฐธรรมนูญ วันจักรี การรณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตย ฯลฯ
5.2 กิจกรรมศาสนา ได้แก่ วันมาฆะบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ฯลฯ
5.3 กิจกรรมพระมหากษัตริย์ ได้แก่ วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินี วันคล้ายวันประสูติสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี,วันปิยมหาราช ฯลฯ

8

6. นักเรียนต้องช่วยกันอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมไทย ด้วยการประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์และร่วมจัดกิจกรรมเผยแพร่ให้เกิดการสืบทอด ดังต่อไปนี้

6.1 กิจกรรมประเพณีไทย ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง ฯลฯ

6.2 กิจกรรมประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ การศึกษาความรู้ประเพณีท้องถิ่น การร่วมปฏิบัติกิจกรรมประเพณี ท้องถิ่น

6.3 มารยาทไทย ได้แก่ การแสดงความเคารพผู้ใหญ่ และการเข้าสังคมในโอกาสต่าง ๆ

ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติตนสำหรับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก พุทธศักราช 2568

เพื่อให้การปฏิบัติตนของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก เป็นไปด้วยความถูกต้อง และเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน จึงได้กำหนดระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 หมวดทั่วไป

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ว่าด้วยการปฏิบัติตนสำหรับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก พุทธศักราช 2568"

ข้อ 2 ระเบียบนี้มีผลใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2568 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ และให้เลิกข้อบังคับกฎระเบียบ หรือคำสั่งอื่น ๆ ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 คำว่า "โรงเรียน" หมายถึง โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

ข้อ 5 คำว่า "ผู้บริหารโรงเรียน" หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการให้มีอำนาจ และหน้าที่บริหารงานการศึกษาภายในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

ข้อ 6 คำว่า "กลุ่มบริหารกิจการนักเรียนและหอพัก" หมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากร โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ควบคุม ดูแล เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

ข้อ 7 คำว่า "นักเรียน" หมายถึง นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่กำลังเรียน และพักอยู่ประจำที่โรงเรียน

ข้อ 8 คำว่า "ครูที่ปรึกษา" หมายถึง ครู โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดูแล สอดส่องทุกข์สุขทั่วไป การควบคุมการเล่าเรียน และความประพฤตินักเรียนประจำชั้นเรียน

ข้อ 9 คำว่า "ครู" หมายถึง ครูทั้งที่เป็นข้าราชการประจำ และครูอัตราจ้างขัวคราวในปัจจุบัน

ข้อ 10 คำว่า "ครูหัวหน้าระดับชั้น" หมายถึง ครูที่ได้รับการคัดเลือกในระดับชั้นนั้น ให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าระดับชั้น

ข้อ 11 คำว่า "ผู้ปกครอง" หมายถึง ผู้ที่ได้ลงชื่อเป็นผู้ปกครองนักเรียนในเอกสารมอบตัวนักเรียนที่ให้ไว้กับทางโรงเรียน

หมวดที่ 2 การมาเรียน

1. ต้องมาโรงเรียนโดยสม่ำเสมอ และให้ทันเวลาเรียนทุกวัน
2. ต้องเข้าแถวเคารพธงชาติในเวลาเช้าทุกวันเปิดเรียน
3. การแต่งกาย และทรงผม ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามแบบที่โรงเรียนกำหนดไว้
4. ต้องมีความเคารพเกรงใจ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอนของครูโดยเคร่งครัด
5. ไม่ประพฤติตนในทางที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียมาสู่โรงเรียน

9

6. ห้ามนำสุรา เครื่องดื่มมึนเมา บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า ยาเสพติดให้โทษ และอาวุธเข้ามาภายในโรงเรียน
7. ห้ามซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนสิ่งของทุกชนิด ระหว่างเพื่อนนักเรียน ตลอดจนซื้อของผ่อนส่งจากบุคคลภายนอก และภายในโดยเด็ดขาด
8. การออกนอกบริเวณโรงเรียน จะต้องมีผู้ปกครองมารับ และแจ้งให้กลุ่มบริหารกิจการนักเรียนทราบด้วยลายลักษณ์อักษร และต้องได้รับอนุญาตจากผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะออกนอกบริเวณโรงเรียนได้
9. การลาป่วย ลากิจทุกครั้งต้องส่งใบลาที่มีลายเซ็นผู้ปกครองที่ถูกต้อง ถ้าหากลาป่วยตั้งแต่ 5 วันขึ้นไป ต้องมีใบรับรองแพทย์
10. การลาออกต้องให้ผู้ปกครองมาติดต่อขอลาออกด้วยตนเอง
11. การไปติดต่อที่โรงเรียน **ทุกครั้ง** ต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนรวมทั้งวันหยุดด้วย
12. ห้ามแต่งเครื่องประดับทุกชนิด เช่น ต่างหู สร้อยทองคำ แหวนทองคำ รวมทั้งเครื่องประดับอื่นๆ ด้วย
13. สำหรับนักเรียนที่อยู่ประจำต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการอยู่ประจำสำหรับนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก พุทธศักราช 2568
14. โทษร้ายแรงสำหรับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก มีดังนี้
    14.1 หลบหนีการเรียน
    14.2 ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนบ่อยครั้ง จนเห็นว่าขาดความเคารพยำเกรงต่อระเบียบของโรงเรียน
    14.3 ไม่เคารพ ไม่เชื่อฟัง หรือใช้วาจาก้าวร้าวลบหลู่ดูหมิ่นครูอาจารย์
    14.4 ประพฤติตนเป็นคนพาลเกเร เล่นการพนัน พกอาวุธ ก่อการวิวาท ทั้งภายใน และนอกโรงเรียน
    14.5 เสพสุรายาเสพติด หรือนำสิ่งเสพติดเข้ามาจำหน่ายหรือแจกจ่ายในโรงเรียน
    14.6 ลักทรัพย์ของผู้อื่น หรือทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน
    14.7 มีคดีถูกจับ หรือถูกส่งฟ้องศาล
    14.8 ชักนำ หรือร่วมกันกระทำการใด ๆ เพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนหรือมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และหมู่คณะ
    14.9 นิยมเผื่อมใสหรือเผยแพร่ลัทธิอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่งคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

หมวดที่ 3 การเข้าแถวเคารพธงชาติ

เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการเชิญธงชาติในสถานศึกษา พุทธศักราช 2530 โรงเรียน จึงวางระเบียบว่าด้วยการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ ตามเวลาที่โรงเรียนกำหนดทุกวันเปิดเรียน
2. จัดให้นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติในเวลาเช้าก่อนเข้าเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแลแถว
3. การเชิญธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา ให้มีนักเรียน 2 คน เป็นผู้เชิญธงขึ้น โดยมีประธานนักเรียน หรือนักเรียนที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้บอก“ธงขึ้นตรง”
4. นักเรียนทั้งหมดยืนตรง ร่วมกันร้องเพลงชาติ เพลงมาร์ชโรงเรียนฯ และสวดมนต์
5. เมื่อธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา และเพลงชาติจบพอดี กล่าวคำปฏิญาณตน ยืนสงบนิ่ง ทำความเคารพโดยน้อมศีรษะพร้อมกันทั้งหมด
6. นักเรียนคนใดไม่มาเข้าแถวเคารพธงชาติ โดยมิเหตุผลไม่สมควร ยกเว้นเจ็บป่วย ฯลฯ ถือว่า ประพฤติผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน ต้องได้รับโทษแล้วแต่กรณี

หมวดที่ 4 การปฏิบัติตนในห้องเรียน

1. นักเรียนต้องอยู่ภายในห้องเรียนด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงอึกทึก หรือเล่นกัน ไม่ลุกจากที่นั่งก่อนได้รับอนุญาตจากครูผู้สอน
2. นักเรียนทุกคนมีหน้าที่ทำความสะอาดห้องเรียนรักษาความสะอาด รักษาทรัพย์สินภายในห้องเรียน ไม่ทุบทำลาย และจัดห้องเรียนให้เรียบร้อยน่าอยู่อาศัย
3. นักเรียนไม่นำวิชาอื่นขึ้นมาทำ ขณะที่ครูกำลังสอนอยู่
4. ไม่นำอาภรณ์ ของมีค่า อาวุธ หรือสิ่งอื่นใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนเข้ามาไว้ภายในห้องเรียน
5. ขณะที่ครูกำลังสอน ถ้าออกนอกห้องเรียนต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง
6. การเปลี่ยนห้องเรียน ต้องเดินไปเป็นแถว สงบ และเรียบร้อย
7. ไม่นำอาหาร เครื่องดื่ม เข้าไปรับประทานในห้องเรียน
8. เมื่อครูประจำวิชาไม่เข้าสอนเกิน 5 นาที ให้หัวหน้าชั้น หรือตัวแทนไปรายงานครูหัวหน้ากลุ่มสาระฯ นั้น เพื่อจัดครูเข้าสอนแทน
9. นักเรียนต้องถอดรองเท้าวางไว้ ณ ที่เก็บที่จัดไว้ให้
10. ต้องไม่ทำลาย หรือทำให้สิ่งของภายในห้องเสียหาย เช่น คอมพิวเตอร์ รีโมทคอนโทล ไม้กวาด มาขว้างปาเล่น หรือขีดเขียนโต๊ะ หรือฝาผนังห้อง หรือนำสิ่งของ เคลื่อนย้ายของออกนอกห้องโดยไม่ได้รับอนุญาตเด็ดขาด
11. เมื่อเกิดการวิวาทกันในห้องเรียน หรือระหว่างห้องเรียน อย่าตัดสินกันเอง ควรรายงานให้ครูประจำวิชา หรือครูที่ปรึกษาทราบโดยด่วน
12. ไม่นำโทรศัพท์มือถือ หรือโน้ตบุ๊กมาใช้งานในขณะที่ครูทำการสอน นักเรียนคนใดฝ่าฝืน ครู ประจำวิชาที่สอนมีสิทธิ์ยึดสิ่งเหล่านั้น และนำตัวมาส่งที่ห้องกิจการนักเรียนเพื่อพิจารณาเหตุแห่งโทษนั้นต่อไป

หมวดที่ 5 การทำความเคารพ

1. การทำความเคารพในห้องเรียน
   1.1 เมื่อผู้ควรเคารพเข้ามาในห้องเรียน ให้หัวหน้าห้องเรียนเป็นผู้บอกทำความเคารพโดยใช้คำบอกว่า “นักเรียนทำความเคารพ” ให้ทุกคนหยุดทำงานที่กำลังทำอยู่ทันที แล้วนั่งตัวตรงทำความเคารพด้วยการพนมมือ
   1.2 การเคารพผู้ควรเคารพในทางศาสนาให้กระทำความเคารพตามประเพณีนิยม
2. การทำความเคารพนอกห้องเรียน
   2.1 นักเรียนทั้งชายและหญิงเมื่ออยู่ในแถว ให้ใช้คำว่า “แถวตรง”
   2.2 ถ้าอยู่ในยานพาหนะที่สามารถออกมาทำความเคารพได้ เช่น รถจักรยานยนต์ รถจักรยานให้หยุดและออกจากยานพาหนะ แล้วแสดงความเคารพ
   2.3 นักเรียนที่เป็นลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ หรือนักศึกษาวิชาทหาร ให้แสดงความเคารพตามระเบียบว่าด้วยการนั้น
   2.4 เมื่อยืนอยู่กับที่ ผู้ควรเคารพผ่านมาให้ยืนตรงแล้วไหว้
   2.5 เมื่อไม่อยู่กับที่ หรือขณะเดินอยู่ หรือมีภารกิจอื่น ๆ เมื่อมีผู้ควรเคารพผ่านมา นักเรียนต้องหยุดหันหน้าไปทางผู้ควรเคารพ ยืนตรงแล้วไหว้ เมื่อผู้ควรเคารพผ่านไป จึงเดินต่อ
   2.6 เมื่อผู้ควรเคารพยืนอยู่กับที่ นักเรียนเดินผ่านไป ให้นักเรียนหยุดยืนตรงแล้วไหว้ แล้วจึงเดินผ่านไปโดยก้มตัวเล็กน้อย

หมวดที่ 6 ว่าด้วยการลาของนักเรียน

การลากิจ

1. นักเรียนที่จะขอลากิจต้องยื่นใบลากิจต่อครูที่ปรึกษาล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่สามารถยื่นใบลาล่วงหน้าได้ ต้องยื่นใบลาทันทีที่มาเรียน
2. ใบลาจะต้องลงลายมือชื่อของผู้ลา และคำรับรองของผู้ปกครองพร้อมลายมือชื่อ
3. การลาจะสมบูรณ์เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจตามคำสั่ง

การลาป่วย

1. นักเรียนที่จะขอลาป่วย ถ้าไม่สามารถยื่นใบลาได้ ให้ผู้ปกครองมายื่นใบลาแทนได้ หรือโทรศัพท์แจ้งครูที่ปรึกษาแล้วจึงนำใบลามายื่นในวันที่มาเรียนได้
2. ใบลาป่วยต้องลงลายมือชื่อของผู้ลา และคำรับรองของผู้ปกครองพร้อมลายมือชื่อ
3. การลาป่วยติดต่อกันตั้งแต่ 5 วันขึ้นไป จะต้องมีใบรับรองแพทย์เสนอมาพร้อมกับใบลาด้วย

การขออนุญาตออกนอกสถานศึกษา หรือกลับบ้าน (กรณีพิเศษ)

1. ผู้ปกครองคนที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 ต้องมาขออนุญาตด้วยตนเอง และเป็นลายลักษณ์อักษร
2. การขออนุญาตออกนอกสถานศึกษา มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 นักเรียนจะขอรับแบบขออนุญาตฯ ได้ที่กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน และงานหอพัก (ขออนุญาตออกระหว่าง เวลา 06.00-18.00 น.) โดยให้ผู้ปกครองคนที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 ลงลายมือชื่อ เสนอต่อครูที่ปรึกษา ครูประจำหอพัก ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการหอพัก และเสนอต่อผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการเพื่ออนุญาต

2.2 นักเรียนจะขอรับแบบขออนุญาตฯ ได้ที่หอพัก (ขออนุญาตออกระหว่างเวลา 18.00-06.00 น.) โดยให้ผู้ปกครองคนที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 ลงลายมือชื่อ เสนอต่อครูผู้ปกครองหอพัก และเสนอต่อผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ หรือครูเวรหอพักเพื่ออนุญาต

2.3 วันเสาร์-อาทิตย์, (วันหยุดราชการ) ช่วงเวลา 06.00-18.00 น. ให้ยื่นคำร้องที่ครูเวรรักษาการณ์ ณ ห้องครูเวร ช่วงเวลา 18.00-06.00 น. ให้ยื่นต่อครูเวรในหอพัก โดยทำเรื่องขออนุญาตออกนอกสถานศึกษาล่วงหน้า อย่างน้อย 3 วัน ยกเว้นกรณีฉุกเฉินจึงจะขออนุญาตออกภายในวันนั้นได้

2.4 ยื่นแบบขออนุญาตเมื่อได้รับอนุญาตออกนอกบริเวณ โรงเรียนได้ที่ยามรักษาการณ์หน้าประตูโรงเรียน

ความผิดและการลงโทษ

1. การลากิจ และลาป่วย ถ้าไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ถือว่าขาดเรียน
2. การออกนอกสถานศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง
3. นักเรียนที่ขาดเรียน 1 วันทำการ ครูที่ปรึกษาต้องติดต่อผู้ปกครองทันที

หมวดที่ 7 เรื่องการแต่งกายและทรงผมของนักเรียน

1. **ชุดเครื่องแบบนักเรียน**

1.1 ชุดเครื่องแบบนักเรียนชายที่ใช้ในวันเรียนปกติ

1.1.1. เสื้อ เป็นเสื้อเชิ้ตแขนสั้นคอตั้ง ใช้ผ้าสีขาวเนื้อเกลี้ยง ไม่บางหรือหนาเกินไป ไม่ใช้ผ้ามันผ้าฝ้าย ผ้าฝ้ายดิบ ผ้าอกตลอด มีสาบที่อกเสื้อกว้าง 4 ซม. ใช้กระดุมสีขาวขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ไม่เกิน 1 ซม. ติดเฉพาะสาบเสื้อเท่านั้นปลายแขนห่างจากข้อศอก ประมาณ 4 ซม. มีกระเป๋าติดราวนมข้าง 1 กระเป๋า ขนาดกว้าง 6-8 ซม. พอเหมาะกับขนาดของเสื้อ ด้านหลังไม่มีจีบ ไม่จับเกล็ด ไม่พับแขน ตัวเสื้อ ไม่รัดรูป หรือหลวมเกินไป ไหล่ไม่ตก เวลาสวมชายเสื้อต้องไว้ในกางเกง ไม่ถึงออกมาพับเข็มขัดหรือปล่อยชายเสื้อออกมานอกกางเกง หน้าอกด้านขวา ปักชื่อนามสกุลด้วยไหมสีน้ำเงิน ให้สูงกว่าระดับกระเป๋าซ้าย ขนาดตัวอักษร 0.8 ซม.

บนชื่อนามสกุลติดเข็มโลหะตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนตรงแนวกึ่งกลาง มัธยมศึกษาตอนต้น ใช้ตราสัญลักษณ์สีเงิน มัธยมศึกษาตอนปลายใช้ตราสัญลักษณ์สีทอง

1.1.2. กางเกง เป็นทรงนักเรียน ขาสั้น ผ้าสีกรมท่า เป็นผ้าเนื้อเกลี้ยง ผิวไม่มันหรือด้าน ไม่บางหรือหนาเกินไป ไม่ใช้ผ้ายีนส์ ผ้าเวสต์ปอยต์ หรือผ้าหยาบ เวลาใช้แล้วสีไม่ซีดหรือด่าง มีหูร้อยเข็มขัดซึ่งมีขนาดความกว้าง 1 ซม. เมื่อยืนตรง ความกว้างของขากางเกง เมื่อดึงให้ตึงให้ติดขาข้างหนึ่งแล้ว อีกด้านหนึ่งห่างจาก ขา 8-12 ซม. ตามขนาดของขา มีกระเป๋าตามแนวตรงตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋า ไม่มีกระเป๋าลับและกระเป๋าหลัง ขนาดรอบเอวต้องพอเหมาะ ไม่คับไม่หลวมเกินไป เวลาส่วนไม่ต่ำกว่า ระดับสะดือ และคาดเข็มขัดทุกครั้ง

1.1.3 ถุงเท้า เป็นถุงเท้าสีขาวยาวครึ่งน่อง ไม่มีลวดลาย ไม่หนาหรือบางเกินไป ไม่ทำด้วยผ้าลูกฟูกเวลาสวมไม่พับปลายหรือม้วนปลาย

1.1.4. รองเท้า เป็นรองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำมีเชือกผูกไม่มีลวดลาย พื้นรองเท้ามีส้นสูง 2-2.5 ซม. หัวรองเท้ามนไม่แหลมหรือโตเกินไป

1.1.5. เข็มขัด เป็นเข็มขัดหนังสีดำ กว้าง 3-4 ซม. หัวโลหะสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีเงิน ตรงกลางเป็นตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใช้สีเงิน มัธยมศึกษาตอนปลายใช้สีทอง

1.1.6. เข็มตราสัญญาลักษณ์ ติดหน้าอกซ้าย มัธยมศึกษาตอนต้นใช้สีเงิน มัธยมศึกษาตอนปลายใช้สีทอง

1.2. ชุดเครื่องแบบนักเรียนหญิงที่ใช้ในวันเรียนปกติ

1.2.1 เสื้อ เป็นเสื้อคอบัวกลมแขนยาว ให้ผ้าขาวเกลี้ยง ไม่บางหรือหนาเกินไป ไม่ใช้ผ้าฝ้าย ผ้าด้ายดิบ ผ่าอกตลอดมีสาบเสื้อด้านในกว้าง 3 ซม. ใช้กระดุมโลหะสีเงิน จำนวน 5 เม็ด หน้าอกด้านขวา ปักชื่อนามสกุลด้วยไหมสีน้ำเงินด้วยขนาดตัวอักษร 0.8 ซม. บนชื่อนามสกุลติดเข็ม โลหะตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนแนวกึ่งกลาง มัธยมศึกษาตอนต้น ใช้ตราสัญลักษณ์สีเงิน มัธยมศึกษาตอนปลายใช้ตราสัญลักษณ์สีทอง ขนาดตัวเสื้อกว้างพอเหมาะกับตัวนักเรียนไม่คับหรือหลวมเกินไป ไม่จับเกล็ดทั้งด้านหน้า และด้านหลัง ปลายแขนเสื้อรูดเล็กน้อย แขนพับทบขนาด 4-5 ซม. ติดกระดุมโลหะตราโรงเรียนตามสีของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ผูกโบว์สีขาว (ตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด) ปลายโบว์ตัดตรง เวลาสวมชายเสื้อต้องอยู่ในกระโปรง ไม่ดึงชายเสื้อออกมาทับเข็มขัด หรือปลายเสื้อออกนอกกระโปรง

1.2.2 กระโปรง ใช้สีกรมท่าเป็นผ้าผิวเนื้อเกลี้ยงผิวไม่มันหรือด้าน ไม่บางหรือหนาเกินไป ไม่ใช้ผ้ายีนส์หรือผ้าเนื้อหยาบ เมื่อใช้แล้วสีไม่ซีดหรือด่าง ใช้กระโปรงธรรมดา มีขอบด้านหน้าและด้านหลังพับเป็นกลีบ ด้านขวาสามกลีบ หันหลังออกด้านนอกเย็บทับลงมาเป็นเกล็ดยาว 7-8 ซม. เว้นระยะตรงกลางพอเหมาะ กระโปรงยาวคลุมเข่า วัดจากกลางสะบ้าลงมาประมาณ 8 ซม. ขนาดรอบเอวกระชับพอดี ขอบเอวไม่สูงหรือต่ำกว่าเอวไม่ดึงขึ้นให้สั้นหรือดึงลงให้ยาว เวลาสวมทับขายเสื้อ

1.2.3 ถุงเท้า เป็นถุงเท้าสีขาว ไม่มีลวดลาย ไม่หนาหรือบางเกินไป ไม่ทำด้วยผ้าลูกฟูกหนา เวลาสวมพับปลายเหนือข้อเท้า หนาประมาณ 2 นิ้ว

1.2.4 รองเท้า เป็นรองเท้านักเรียน ทำด้วยหนังสีดำแบบหัวมน ชนิดมีสายรัดหลังเท้า ไม่มีลวดลาย ห้ามสวมรองเท้าหัวแหลม หรือโตเกินไป พื้นรองเท้ามีส้นสูง 2 - 2.5 ซม.

1.2.5 เข็มขัด เป็นเข็มขัดหนังสีดำ กว้าง 3 - 4 ซม. หัวโลหะสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีเงิน ตรงกลางเป็นตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นสีเงิน มัธยมศึกษาตอนปลายสีทอง

1.2.6 กระดุม นักเรียนหญิงกระดุมเป็นตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใช้สีเงิน มัธยมศึกษาตอนปลายใช้สีทอง

1.3 **ชุดพลศึกษา**

1.3.1 กางเกง ใช้กางเกงยืดขายาวสีน้ำเงิน ติดแถบสีแสดขนาด 0.5 ซม. อนุญาตให้ใส่กางเกงขาสั้นตามแบบที่โรงเรียนกำหนดสำหรับออกกำลังกายในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนหรือในการแข่งขันกีฬาได้

1.3.2 เสื้อ เป็นเสื้อยืดคอโปโล แขนสั้น สีกรมท่า ที่กระเป๋าปักตราเครื่องหมายโรงเรียน หน้าอกด้านขวาปักชื่อนามสกุล ด้วยไหมสีขาวขนาดตัวอักษร 0.8 ซม. ความยาวของเสื้อปิดสะโพก

1.3.3 รองเท้า ใช้รองเท้าผ้าใบสีขาว ผูกสายไม่มีลวดลาย

1.3.4 ถุงเท้า ใช้ถุงเท้านักเรียนปกติ

1.4 เสื้อคลุมสำหรับห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เป็นเสื้อกาวน์สีขาว แขนสั้น ให้ตัดตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด

1.5 กระเป๋านักเรียน เป็นกระเป๋าเป้สะพายหลังสีดำ ด้านหลังกระเป๋าสกรีนตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน

1.6 เสื้อผ้าและเครื่องใช้ต่าง ๆ โรงเรียนสงวนสิทธิ์ที่จะเป็นผู้ดำเนินการจัดหามาจำหน่ายให้นักเรียนในรูปแบบยี่ห้อ และราคาเดียวกันทั้งหมด เพื่อมิให้มีความแปลกแยกทางฐานะของนักเรียนจนเป็นเหตุให้เกิดการเปรียบเทียบ และความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้น

ข้อปฏิบัติในการแต่งกายของนักเรียนในโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

เครื่องแต่งกาย	โอกาสที่ใช้	ข้อปฏิบัติ
1. เครื่องแบบนักเรียน	วันเรียนปกติ จันทร์ ถึง ศุกร์	แต่งกายให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มที่กำหนดในแต่ละชุด
2. ชุดพิธีการ	งานพระราชพิธีและพิธีการต่าง ๆ	ถ้าใช้เครื่องหมายหรืออุปกรณ์ประกอบในการแต่งกายต้องแต่งให้ครบทุกครั้ง และต้องเป็นเครื่องหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้
3. ชุดพลศึกษา	วันที่มีการเรียนวิชาพลานามัย การออกกำลังกายตอนเย็น	การแต่งกายที่กำหนดให้เก็บชายเสื้อไว้ในกางเกงหรือกระโปรง ต้องไม่ดึงให้เสื้อหย่อนหรือตึงเกินไปกรณีที่มีเข็มขัดต้องให้เห็นหัวเข็มขัดพึงระมัดระวังอย่าให้ชายเสื้อหลุดลุ่ยในขณะที่แต่งกายในชุดนั้น ๆ
4. ชุดวอร์ม	การเดินขบวนในกิจกรรมต่าง ๆ ในพิธีการของกิจกรรมกีฬานักเรียน	ต้องดูแล ถุงเท้า และรองเท้าผ้าใบต้องซักให้ขาวสะอาดอยู่เสมอ
5. ชุดกิจกรรม	วันเสาร์ และอาทิตย์ที่อยู่โรงเรียน	ไม่สวมใส่เครื่องแต่งกายที่ไม่ใช่ของตนโดยเด็ดขาด
6. ชุดเรียนพิเศษ	เรียนพิเศษในตอนเย็นตามวันที่กำหนดของแต่ละระดับชั้น	ไม่สวมใส่เครื่องแต่งกายอื่น ๆ ที่แปลกแยกจากเครื่องแต่งกายที่โรงเรียนกำหนดให้
7. เสื้อกิจกรรมผ้าไทเร	การปฏิบัติกิจกรรมนอกสถานที่ และกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน	เครื่องแต่งกายที่อนุโลมให้แต่งเป็นชุดลำลองได้ในบางโอกาส ได้แก่ ข้อ 3, 4, 5 และ 6

14

เครื่องแต่งกาย	โอกาสที่ใช้	ข้อปฏิบัติ
8. เครื่องแบบลูกเสือ, ยุวกาชาด และนักศึกษาวิชาทหาร	วันที่ มีกิจกรรมการเรียนลูกเสือ, ยุวกาชาด(วันอังคาร)	แต่งกายให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มที่กำหนดในแต่ละชุด
9. ชุดผ้าไทย	วันพฤหัสบดี	
10. ชุดกีฬาขาสั้น	ใช้สวมใส่ตอนออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา	อนุญาตให้ใส่กางเกงขาสั้นตามแบบที่โรงเรียนกำหนดสำหรับออกกำลังกายในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนหรือในการแข่งขันกีฬาได้

หมายเหตุ 1. ไม่อนุญาต สวมใส่ เครื่องแต่งกายโรงเรียนข้อ 1 – 10 ในลักษณะที่ไม่สุภาพต่อสาธารณชน และในสถานที่ไม่เหมาะสม

2. การตัดชุดพิเศษอื่น ๆ ให้ขออนุญาต เป็นกรณี เช่น ชุดทีมนักกีฬา, การแสดง เป็นต้น

2. ชุดพิธีการที่ใช้ในงานพระราชพิธี และพิธีต่าง ๆ

2.1.ชุดพิธีการนักเรียนชาย

2.1.1 เสื้อ เป็นเสื้อนอกคอตั้ง สีขาว 5 ตะเข็บ ติดกระดุมโลหะตราโรงเรียน 5 เม็ด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้กระดุมสีเงิน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้กระดุมสีทอง ที่อกเสื้อด้านขวาติดป้ายชื่อ ด้านซ้ายติดแพรแถบ

2.1.2 แผงคอ ใช้สีกรมท่า ประดับแถบดิ้นสีแสด ขนาด 3-5 ซม. ยาว 8-10 ซม. ตามความเหมาะสมของขนาดนักเรียน แถบดิ้นสีแสดมีขนาดกว้าง 1 ซม. ติดทาบอยู่ตรงกลางโดยตลอดแผงคอด้านขวาและซ้ายตรงกลางติดเข็มโลหะตราโรงเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เข็มสีเงิน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เข็มสีทอง

2.1.3 กางเกง ใช้กางเกงนักเรียนปกติ

2.1.4 ถุงเท้า ใช้สีขาวยาว พับได้เข่า

2.1.5 เข็มขัดและรองเท้า ใช้ของนักเรียนปกติ

2.1.6 หมวก เป็นหมวกหนีบ ทำด้วยผ้าสักหลาดสีกรมท่า ติดเย็บโลหะตราโรงเรียนในแนวทแยง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้สีเงิน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้สีทอง

2.2 ชุดพิธีการนักเรียนหญิง

2.2.1 เสื้อ เป็นเสื้อนอกปกเทเลอร์ธรรมดาสีขาวแยกเกล็ดที่อกเสื้อด้านขวาติดป้ายชื่อ ด้านซ้ายติดแพรแถบหลังกระดุมเป็นกระดุมโลหะตราโรงเรียน 3 เม็ด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้กระดุมสีเงิน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้กระดุมสีทอง เวลาสวมให้สวมทับเสื้อนักเรียนปกติ ปกเสื้อด้านขวาและซ้ายติดเข็มโลหะ ตราโรงเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เข็มสีเงิน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เข็มสีทอง

2.2.2 กระโปรง เป็นกระโปรงเข้ารูปทรงเอ ใช้ผ้าสีกรมท่า กระเป๋าเฉลียงทั้งสองข้างป้ายหลัง ความยาวกระโปรงคลุมเข่าต่ำกว่าสะบ้า 5 ซม.

2.2.3 ถุงเท้า เป็นถุงเท้าสีขาวไม่มีลวดลาย เวลาสวมให้พับปลายเหนือข้อเท้า หนาประมาณ 2 นิ้ว การปฏิบัติตนในการแต่งกายชุดพิธีการ พ.ศ. 2568

2.2.4 หมวก ใช้หมวกปีก (แบบข้าราชการหญิง) สีน้ำเงิน หน้าหมวกติดเข็มโลหะสัญลักษณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เข็มสีเงิน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เข็มสีทอง

15

การปฏิบัติตนในการแต่งกายชุดพิธีการ พ.ศ. 2568

ด้วยการแต่งกายชุดพิธีการกำหนดให้เป็นเครื่องแบบของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก เพื่อใช้สวมใส่ในการปฏิบัติกิจกรรมที่สำคัญในพิธีการต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นเครื่องแบบอันทรงเกียรติ นักเรียนต้องยึดถือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

1. ต้องแต่งกายชุดพิธีการให้ถูกต้องตามแบบฟอร์มที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งเครื่องประดับเครื่องหมาย กระดุม หมวก ต้องครบถ้วน
2. เครื่องแต่งกายต้องสะอาด ซักรีดเรียบร้อย โดยเฉพาะถุงเท้าต้องใช้ถุงเท้าพิธีการสีขาว ไม่มีลวดลาย และรองเท้าหนังสีดำขัดมันอยู่เสมอ
3. ในขณะสวมใส่ชุดพิธีการให้ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด
   - 3.1 ลุก ยืน นั่ง และพูดจาด้วยความสุภาพเรียบร้อย
   - 3.2 ห้ามปลดกระดุมเสื้อ และถอดเสื้อถือเดินไปเดินมา
   - 3.3 ห้ามรับประทานอาหาร หรือเครื่องดื่มใด ๆ ในที่สาธารณะ ยกเว้นการรับประทานอาหารในงานสังคมที่ได้รับความเห็นชอบจากทางโรงเรียน
   - 3.4 ห้ามเข้าศูนย์การค้า สวนสนุก หรือสถานเริงรมย์ต่าง ๆ
   - 3.5 ห้ามสวมใส่ชุดพิธีการในโอกาสต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียน ยกเว้นได้รับอนุญาตจากโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว
4. ผู้ปกครองนักเรียนต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ดูแลการปฏิบัติตนของนักเรียนให้ถูกต้องเมื่ออยู่กับผู้ปกครอง

3.ทรงผมนักเรียน

3.1 นักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผมรองทรงสูง ผมข้างหน้ามีความยาวไม่เกิน 5 เซนติเมตร ผมด้านข้างและด้านหลังศีรษะมีความยาว 1-3 เซนติเมตร ไม่ตกแต่งใดๆ เช่น ใส่เยล น้ำมัน และไม่ไว้จอนหวี เสย ไม่แต่งผม ทำสีผม หรือ เครื่องประดับอื่นใดทุกชนิด

3.2 นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

กรณีตัดไว้ทรงผมสั้น ปลายผมด้านข้าง และด้านหลังศีรษะยาวเสมอกันเป็นตรงแนว ผมยาวไม่เกินปกคอเสื้อ หากเกินให้มัดรวบให้เรียบร้อย

กรณีไว้ผมยาว ให้ตัดปลายผมตรง ยาวไม่เกินกลาง-หลัง รวบผมไข้ยางรัดผมสีดำผูกโบว์ สีขาว ขนาดความกว้างไม่เกิน 1 นิ้ว หรือผูกโบว์ที่มีสัญลักษณ์ของโรงเรียน และติดกิ๊บสีดำเก็บผมให้เรียบร้อย

ผมด้านหน้า ต้องติดกิ๊บสีดำ เก็บผมหน้าม้าให้เรียบร้อย ขณะอยู่ในชุดเครื่องแบบนักเรียน และชุดพิธีการ

***ไม่อนุญาต**ให้นักเรียนดัดผม ชอยผม แต่งผม ทำสีผม ห้ามใช้เครื่องประดับอื่นใดและไม่อนุญาตให้แต่งหน้า

กรณีนักเรียนเจาะหู อนุญาตให้ใส่ได้เพียงก้านใส เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใส่ต่างหู หรือเครื่องประดับอื่นใดทุกชนิด

16

หมวดที่ 8 การลงโทษนักเรียน

เพื่อให้การควบคุมความประพฤติของนักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย และมีคุณธรรม จริยธรรมในทางที่ดียิ่งขึ้นทางโรงเรียนเห็นควรปรับปรุงระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนให้เหมาะสมตามสภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

อาศัยอำนาจตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ 2548 โรงเรียนจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในระเบียบนี้

"กระทำความผิด" หมายถึง การที่นักเรียนประพฤติหรือฝ่าฝืนระเบียบ ว่าด้วยการปฏิบัติตนสำหรับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก หรือกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา

"การลงโทษ" หมายถึง การลงโทษนักเรียนที่กระทำผิด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อการอบรมสั่งสอน

"ความผิดร้ายแรง" หมายถึง

(1) หลบหนีการเรียน

(2) ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนบ่อยครั้ง จนเห็นว่าขาดความเคารพย่ำเกรงต่อระเบียบของโรงเรียน

(3) ไม่เคารพ ไม่เชื่อฟัง หรือใช้วาจาก้าวร้าวลบหลู่ดูหมิ่นครูอาจารย์

(4) ประพฤติตนเป็นคนพาลเกเร เล่นการพนัน พกอาวุธ ก่อการวิวาท ทั้งภายในและนอกโรงเรียน

(5) เสพสุรายาเสพติด หรือนำสิ่งเสพติดเข้ามาจำหน่ายหรือแจกจ่ายในโรงเรียน

(6) ลักทรัพย์ของผู้อื่น หรือทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน

(7) มีคดีถูกจับหรือถูกส่งฟ้องศาล

(8) ชักนำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ เพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอก

โรงเรียนหรือมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และหมู่คณะ

(9) นิยมเลื่อมใสหรือเผยแพร่ลัทธิอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่งคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 โทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนที่กระทำความผิด มี 4 สถานดังนี้

(1) ว่ากล่าวตักเตือน

(2) ทำทัณฑ์บน

(3) ตัดคะแนนความประพฤติ

(4) กิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ข้อ 3 ขั้นตอนการลงโทษนักเรียนให้ยึดปฏิบัติดังนี้

(1) การว่ากล่าวตักเตือนใช้ในกรณีนักเรียนกระทำความผิดไม่ร้ายแรงหรือกระทำความผิดครั้งแรก

(2) การทำทัณฑ์บนใช้ในกรณีนักเรียนที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียนตามระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก หรือกรณีทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และเกียรติศักดิ์ของโรงเรียน หรือฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน หรือได้รับโทษว่ากล่าวตักเตือนแล้ว แต่ไม่เข็ดหลาบ การทำทัณฑ์บนให้ทำเป็นหนังสือและเขียนบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาบันทึกรับทราบความผิดเป็นลายลักษณ์อักษรและรับรองการทำทัณฑ์บนไว้ด้วย

(3) การตัดคะแนนความประพฤติ ให้เป็นไปตามระเบียบการตัดคะแนนความประพฤติ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโรงเรียน และให้ทำบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน

(4) ทำกิจกรรม เพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใช้ในกรณีที่นักเรียนกระทำความผิดที่สมควรต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามระเบียบการตัดคะแนนความประพฤติ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโรงเรียน และให้ทำบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐาน

ข้อ 4 ห้ามลงโทษนักเรียนด้วยวิธีรุนแรงหรือแบบกลั่นแกล้ง หรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท หรือลงโทษนักเรียนที่กำลังป่วย หรือนักเรียนที่กำลังมีปัญหากระทบกระเทือนจิตใจ โดยให้คำนึงถึงอายุของนักเรียน และความร้ายแรงของพฤติการณ์ประกอบการลงโทษด้วย

การลงโทษนักเรียนให้เป็นไปเพื่อเจตนาที่จะแก้นิสัย และความประพฤติไม่ดีของนักเรียนให้รู้สำนึกในความผิด และกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไป หากความผิดร้ายแรงให้เสนอคณะกรรมการกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน

ข้อ 5 การลงโทษนักเรียนทุกครั้งให้โรงเรียนบันทึกไว้เป็นหลักฐานและแจ้งผู้ปกครองทราบเป็นหนังสือด้วยทุกครั้ง

กำหนดให้นักเรียนทุกคนมีคะแนนความประพฤติเต็ม 100 คะแนน นักเรียนคนใดที่ประพฤติปฏิบัติตนไม่เหมาะสม และไม่ปฏิบัติตามกฎวินัยของโรงเรียน ซึ่งถือเป็นการกระทำที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และโรงเรียน ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดคะแนน ทั้งนี้ต้องดำเนินการตามสภาพความผิดที่ชัดเจน และตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยมิได้เป็นการกลั่นแกล้ง หรือจงใจจับผิด

เกณฑ์การตัดคะแนนนักเรียนที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ **ของโรงเรียน จำแนกความผิดออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้**

ความผิดระดับที่ 1 ได้แก่ ความผิดเล็กน้อยที่เป็นการเสียหายเฉพาะตัว

การประพฤติปฏิบัติ	**ครั้งที่ 1**	**ครั้งที่ 2**	**ครั้งที่ 3**
1. เข้าหอพักไม่ตรงเวลาโดยไม่ขออนุญาต	5	10	20
2. ไม่เข้าแถวเคารพธงชาติ หรือเข้าแถวไม่เรียบร้อย	5	10	20
3. หนีชั่วโมงโฮมรูม	5	10	20
4. แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ และสกปรก	5	10	20
5. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	5	10	20
6. ไว้ทรงผมผิดระเบียบ หรือไม่รวบผม ผูกริบบิ้นให้เรียบร้อย นักเรียนชายไว้หนวด เครา	5	10	20
7. ทิ้งเศษขยะไม่เป็นที่ทำให้เกิดความสกปรกในห้องเรียน/โรงเรียน	5	10	20
8. สวมถุงเท้า รองเท้าที่ไม่ใช่แบบที่โรงเรียนกำหนด	5	10	20
9. ใส่เครื่องประดับที่ไม่อนุญาตให้ใส่	5	10	20
10.ใช้เครื่องสำอาง แต่งหน้า ทาเล็บ	5	10	20
11. มารับประทานอาหารไม่ตรงเวลา และไม่เก็บถ้วยชาม ไม่ทำความสะอาดโต๊ะอาหารให้โรงเรียน	5	10	20
12. เชิญผู้ปกครองมาพบแต่ไม่มาตามกำหนด ไม่ได้ความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน	5	10	20
13. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือเข้าประชุม	5	10	20

18

ความผิดระดับที่ 2 ได้แก่ ความผิดที่เป็นการเสียหายถึงการจัดการศึกษาและการปกครองโรงเรียน เสียหายถึงผู้อื่น และเสียหายถึงระเบียบประเพณี และมารยาทอันดีงามของสุภาพชน

การประพฤติปฏิบัติ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. ไม่นำเอกสารที่โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองทราบไปให้ผู้ปกครอง	10	15	25
2. ไม่เข้าเรียนตามกำหนดในตารางเรียน	10	15	25
3. แสดงกิริยา วาจาไม่สุภาพกับเพื่อน หรือในที่สาธารณะทั่วไป	10	15	25
4. ยุยงให้แตกความสามัคคีในหมู่คณะ	10	15	25
5. เที่ยวเตร่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม	10	15	25
6. ขัดคำสั่งโรงเรียนและกระด้างกระเดื่องต่อครู อาจารย์	10	15	25
7. พูดจาโกหก หลอกลวง และชักนำนักเรียนด้วยกัน	10	15	25
8. สวมใส่เครื่องแต่งกายที่ไม่ใช่ของตนเอง	10	15	25
9. ปกปิดความผิดของผู้อื่น	10	15	25
10. ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	10	15	25
11. มั่วสุมหรือก่อความเดือนร้อน รำคาญให้แก่ผู้อื่น	10	15	25

ความผิดระดับที่ 3 ได้แก่ ความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงแก่ผู้อื่น การจัดการศึกษา การปกครอง ตลอดจนทรัพย์สินของโรงเรียน ผิดศีลธรรมจรรยา

การประพฤติปฏิบัติ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. พูดจาลบหลู่ผู้ใหญ่อย่างขาดความเคารพเชื่อฟัง	20	25	35
2. ทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน (ให้ชดใช้)	20	25	35
3. ทำอนาจาร ลวนลามนักเรียนด้วยกัน	20	25	35
4. ประพฤติตนในทำนองชู้สาว	20	25	35
5. ร่วมงานสังสรรค์ และออกไปแสดง/หรือทำท่าเต้นรำด้วยกิริยาไม่สุภาพ ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดี	20	25	35
6. ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของการแต่งชุดพิธีการ	20	25	35
7. หนีโรงเรียน	20	25	35
8. การล่วงล้ำเข้าไปในเขตที่ไม่อนุญาตให้เข้าโดยไม่ได้รับอนุญาต	20	25	35
9. ทะเลาะวิวาทกับนักเรียนด้วยกัน และบุคคลภายนอก	20	25	35
10. กรรโชกทรัพย์หรือขูดรีดนักเรียน ด้วยกัน และผู้อื่น	20	25	35
11. ทุจริตในการสอบ	20	25	35
12. ใช้อำนาจที่ได้รับแต่งตั้งกลั่นแกล้งผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน	20	25	35
13.ปลอมลายมือชื่อของผู้ปกครองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิ และประโยชน์ในทุกกรณี	20	25	35

ความผิดระดับที่ 4 ได้แก่ ความผิดที่การทำลายความเสียหายอย่างร้ายแรง ทั้งแก่ผู้อื่น การจัดการศึกษาการปกครองตลอดจนทรัพย์สินของโรงเรียน ศีลธรรมจรรยา และกฎหมายบ้านเมือง

การประพฤติปฏิบัติ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
1. สูบบุหรี่ และสิ่งเสพติดให้โทษ	30	50
2. ดื่มสุราหรือของมึนเมา	30	50
3. เล่นการพนันเอาทรัพย์สิน	30	50
4. ลักทรัพย์ผู้อื่น	30	50
5. นำสื่อลามกอนาจารเข้ามาในโรงเรียน และเผยแพร่ให้นักเรียนด้วยกัน	30	50
6. การถ่ายภาพนิ่งหรือภาพวิดีโอในเชิงอนาจารเพื่อเผยแพร่	30	50
7. เข้าไปในสถานบริการที่ผิดกฎหมาย	30	50
8. นำอาวุธเข้ามาในโรงเรียน	30	50
9. ชักนำเพื่อนให้ประพฤติผิดกฎหมาย	30	50
10. ทำร้ายผู้อื่นจนได้รับอันตราย และบาดเจ็บ	30	50

ความผิดระดับที่ 5 ได้แก่ ความผิดที่เป็นการทำลาย เสียหายอย่างร้ายแรงที่สุด ทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่น การจัดการศึกษาการปกครอง ทรัพย์สินของโรงเรียน ศีลธรรมจรรยา และกฎหมายบ้านเมือง

การประพฤติปฏิบัติ	การตัดคะแนน
1. ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนบ่อยครั้ง จนเห็นว่าขาดความเคารพยำเกรงต่อระเบียบของโรงเรียน	100
2. แสดงกิริยาวาจาก้าวร้าวดูหมิ่น ครู ในทางเสียหายอย่างร้ายแรงทำให้เสียชื่อเสียง	100
3. ลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในโรงเรียน หรือนำสิ่งเสพติดเข้ามาจำหน่าย หรือแจกจ่ายในโรงเรียน	100
4. ชักนำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ เพื่อก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนหรือมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และหมู่คณะ	100
5. ประพฤติผิดก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน จนไม่สามารถศึกษาเล่าเรียนต่อในโรงเรียนได้ เช่น มีคดีถูกจับหรือถูกสั่งฟ้องศาล	100
6. นิยมเสื่อมใสหรือเผยแพร่ลัทธิอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่งคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	100

หมายเหตุ การออกใบรับรองความประพฤติโรงเรียนจะไม่ออกใบรับรองความประพฤติให้แก่นักเรียนที่มีคะแนนพฤติกรรมต่ำกว่า 50 คะแนน ไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้นนักเรียนได้ดำเนินการแก้ไขคะแนนพฤติกรรมให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

20

เกณฑ์การลงโทษ

การประพฤติปฏิบัติ	คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน	หมายเหตุ
ความผิดระดับที่ 1	ตักเตือน แก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมโดยครูที่ปรึกษา	
ความผิดระดับที่ 2	ตักเตือน แก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมโดยคณะกรรมการในระดับศึกษาที่นักเรียนเรียนอยู่	
ความผิดระดับที่ 3-5	แจ้งผู้ปกครองรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ตักเตือน แก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรม ทำทัณฑ์บน โดยคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน	

หมวดที่ 9 การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน และผู้มีความประพฤติดี

เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียนทั่วไป โรงเรียนจึงวางแนวปฏิบัติการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีความประพฤติดี ดังนี้

1. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระราชวงศ์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ
2. เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา อย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ
3. เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต
5. มีความรับผิดชอบต่อตัวเอง และส่วนรวม
6. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
7. สร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคม หรือ ประเทศชาติ
8. ประหยัด อดออม นิยมไทย
9. พึ่งตนเอง และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ
10. มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
11. ตรงต่อเวลา

โดยให้ครูที่ปรึกษารวบรวมผลผู้ประพฤติดี ประกอบคุณงามความดี เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารฝ่ายกิจการนักเรียน พิจารณาประกาศเกียรติคุณประจำปี

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568

(นายวันชัย อยู่ตรง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

21

โครงสร้างการบริหารงานหอพัก

นายวันชัย อยู่ตรง
ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

นางสุรีรัตน์ บุญจันทร์
รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

นางวาสนา ปราบุตร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนและงานหอพัก

- ครูดูแลนักเรียนฯ หอพักจุลินทรา
- ครูดูแลนักเรียนฯ หอพักจุฬาพิลาส
- ครูดูแลนักเรียนฯ หอพักจุฬาลักษณ์
- ครูดูแลนักเรียนฯ หอพักภรณ์คุณาศัย
- ครูดูแลนักเรียนฯ หอพักวลัยคุณาศักดิ์
- ครูดูแลนักเรียนฯ หอพักลักษณานุสรณ์

22

วิสัยทัศน์กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน และงานหอพัก(VISION)

"สร้างระเบียบวินัย ใฝ่คุณธรรม นำความสงบสุข"

พันธกิจกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน และงานหอพัก(MISSION)

1.ฝึกอบรม ให้ความรู้ จัดกิจกรรม เพื่อสร้างระเบียบวินัยให้กับนักเรียน

2.ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มารยาทไทย ให้แก่นักเรียน

3.จัดบรรยากาศ และพัฒนาหอพัก ให้สะอาด เป็นสีขาว ปลอดภัย และสงบสุข

23

คณะครูดูแลนักเรียนประจำพักนอน

ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนหอพักจุลินทิรา

นายสุวิจักขณ์ ไชคี
ติดต่อ 091-8434200

นายภานุ แย้มรื่น
ติดต่อ 061-4830660

นายสามารถ ทองคอมงั่ว ติดต่อ 090-6815608
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร

ดูแลนักเรียนนักเรียนชายระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนหอพักจุฬาพิลาส

นายภมร บูรณพล
ติดต่อ 080-4546036

นายกันธรากร ศรีข่าย
ติดต่อ 080-5166402

นายสหรัถ กลิ่นเย็ม
ติดต่อ 093-5651436

ดูแลนักเรียนชายระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2

24

คณะครูดูแลนักเรียนประจำพักนอน

ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนหอพักกรณ์คุณาศัย

นางสาวธัญนี สังจะเคช

ติดต่อ 090-9292234

ดูแลนักเรียนหญิงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนหอพักวลัยคุณาศักดิ์

นางสาวมยุรี แก้วศรีทอง

ติดต่อ 082-6660065

นางสาววนัสนันท์ ศิกองลิน

ติดต่อ 089-6782096

นางสาวชญานิศ จิตต์สามารถ

ติดต่อ 080-9939363

ดูแลนักเรียนหญิง ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

25

คณะครูดูแลนักเรียนประจำพักนอน

ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนหอพักลักษณานุสรณ์

นางสาวรัชฎา อ่วมเปี่ยม
ติดต่อ 087-7606158

นางสาวนิศานาถ ไตอุ่นเพ็ชร
ติดต่อ 093-1418991

นางสาวฉิรชัชญา นาสม ติดต่อ 095-6344554
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย กำแพงเพชร

ดูแลนักเรียนหญิง ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5

ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนหอพักจุฬาลักษณ์

นายสืบพงศ์ เอื้อกุศลสมบูรณ์
ติดต่อ 095-3238181

นายวิรุฬห์ จันทร์จิตวิริยะ
ติดต่อ 06-43561709

ดูแลนักเรียนชายระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

26

คณะครูดูแลนักเรียนประจำพักนอน

ครูดูแลนักเรียนประจำสำนักงาน

นางสาวแสงเดือน โพธิ์ปาน
ติดต่อ 099-4289728

นางสาวพิมพ์พนก ภักดินี
ติดต่อ 095-6414243

ดูแลนักเรียน ครู และบุคลากร ประสานงานหน่วยงานอื่นๆ

ครูดูแลนักเรียนประจำห้องพยาบาล และนักจิตวิทยา

นางสาวธัญญารัตน์ เที่ยงคืน
ติดต่อ 06-35215595

นางสาวจิตติภักดิ์ จิตสำราญ
ติดต่อ 09-31455151

นายนิติ สายฤทธิ์
ติดต่อ 094-6301068

ระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก
ว่าด้วยการอยู่ประจำของนักเรียน พ.ศ. 2568

เพื่อให้การอยู่ประจำสำหรับนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลกเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงได้วางระเบียบดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1
หมวดทั่วไป

ข้อ 1 ระเบียบนี้ เรียกว่า ระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ว่าด้วยการอยู่ประจำของนักเรียน พ.ศ. 2568 เป็นฉบับแก้ไขจากระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ว่าด้วยการอยู่หอพักของนักเรียนประจำ พ.ศ. 2555

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ตั้งแต่วันที่ใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งปฏิบัติอื่นใดของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้และใช้ความแห่งระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 “ผู้บริหารงานหอพัก” หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และคณะกรรมการฝ่ายบริหารงานหอพัก

ข้อ 5 “นักเรียนประจำ” หมายถึง นักเรียนที่ลงทะเบียนเป็นนักเรียนประจำ ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

ข้อ 6 “คณะกรรมการดูแลนักเรียนประจำ” หมายถึง ผู้บริหาร ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนและหอพัก ครูหอพัก โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ดูแลทุกข์สุขทั่วไป แนะนำการเรียนดูแลพฤติกรรม ตลอดจนการปฏิบัติตนของนักเรียนและพิจารณาลงโทษนักเรียนผู้กระทำความผิดระเบียบด้วยให้เป็นไปตามระเบียบนักเรียนประจำ

ข้อ 7 “ครูดูแลนักเรียนประจำหอพัก” หมายถึง ครูดูแลนักเรียนประจำพักนอนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียน ให้มีหน้าที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั่วไปของนักเรียน การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียน ตลอดถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในหอพัก

ข้อ 8 “ผู้ช่วยกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนและหอพัก” หมายถึง ครู ที่ได้รับการแต่งตั้งจากโรงเรียนให้เป็นผู้ช่วยกลุ่มบริหารกิจการนักเรียนและหอพักให้มีอำนาจ มีหน้าที่ดูแลสอดส่องทุกข์สุขของนักเรียนทั้งการเรียนและความประพฤติ ตลอดจนพิจารณาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับงานหอพักรวมทั้งพิจารณาโทษและการลงโทษ นักเรียนที่ประพฤติผิดต่อระเบียบของทางโรงเรียนด้วย

หมวดที่ 2
การเข้าอยู่ประจำหอพัก

ข้อ 9 กลุ่มบริหารกิจการนักเรียนและหอพัก จะอนุญาตให้นักเรียนเข้าอยู่ประจำหอนอนได้ต่อเมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

9.1 ได้รับการพิจารณารับเป็นนักเรียนประจำเรียบร้อยแล้ว

9.2 มีเครื่องใช้ประจำตัวครบตามที่ระบุไว้ในระเบียบโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ว่าด้วยการอยู่ประจำ

9.3 นักเรียนที่จะเข้าอยู่ประจำได้ ต้องไม่มีโรคติดต่อหรือโรคประจำตัวร้ายแรง

9.4 เมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ประจำหอพักแล้วนักเรียนต้องรับรองว่าจะปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนและระเบียบของหอพักทุกข้อโดยเคร่งครัด

หมวดที่ 3
การปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในหอพัก

ข้อ 10 การอยู่ประจำหอพัก

10.1 ให้นักเรียนเข้าหอพักตามรายชื่อที่โรงเรียนกำหนดและใช้ตู้ เตียง ฯลฯ ตามรายชื่อที่ติดไว้เท่านั้น การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งใดต้องได้รับอนุญาตจากครูผู้ปกครองหอพักเท่านั้น

10.2 นักเรียนจะเข้าหอพักได้จะต้องได้รับอนุญาตจากครูผู้ปกครองหอพักเท่านั้นห้ามเข้าพักในช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่น โดยเด็ดขาด

10.3 เมื่อนักเรียนตื่นนอนทำกิจกรรมส่วนตัวเสร็จให้นักเรียนทุกคนเก็บที่นอนพร้อมใช้ผ้าคลุมเตียงให้เรียบร้อยนำเสื้อผ้าที่ใช้แล้วใส่ถุงผ้าพร้อมทั้งดูแลเสื้อผ้าสิ่งของในตู้เสื้อผ้าให้เรียบร้อยอยู่ทุกเช้า กรณีที่ต้องส่งเสื้อผ้าซัก ให้วางใส่ในตะกร้าที่ได้กำหนดไว้

10.4 เวรทำความสะอาดหอพักประจำวัน ต้องกวาดพร้อมถูพื้นห้องนอนและระเบียงทำความสะอาดบริเวณห้องน้ำ กระจก ฯลฯ แล้วนำขยะไปทิ้งในที่ที่กำหนดไว้

10.5 ก่อนออกจากห้องพัก ให้นักเรียนทุกคนสำรวจความเรียบร้อยในเรื่องการแต่งกายอุปกรณ์การเรียน ปิดน้ำ ปิดไฟ สำหรับคนที่ออกคนสุดท้ายให้ล็อคกุญแจ

10.6 ก่อนนอนควรจัดตารางเรียน เตรียมอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้าและเครื่องใช้อื่นๆ ให้พร้อม

10.7 ให้วางรองเท้าในที่ที่กำหนดไว้ และห้ามนำอาหาร ขนม ของขบเคี้ยวใด ๆ เข้ามารับประทานหรือเก็บไว้ในห้องพักเด็ดขาด

10.8 หากเครื่องใช้ต่าง ๆ ชำรุดหรือเสียหาย ต้องแจ้งครูดูแลหอพัก ครูเวรประจำหอพักหรืองานหอพัก กรณีนักเรียนทำชำรุดจะต้องชดใช้ค่าเสียหาย

ข้อ 11 การวางสิ่งของต่าง ๆ ในห้องพัก

11.1 ให้จัดตู้เสื้อผ้า โดยพับเสื้อผ้าให้เรียบร้อยและของใช้ส่วนตัวที่ไม่อับชื้น ต้องเก็บให้เป็นระเบียบ บนหลังตู้จัดวางหนังสือ สมุดและอุปกรณ์การเรียน

11.2 อุปกรณ์อาบน้ำ เช่น ขันอาบน้ำ สบู่ ถังน้ำ ฯลฯ ไม่ให้นำไปไว้ในตู้เสื้อผ้า ให้ใส่ในตะกร้าให้เรียบร้อย แล้วไปวางไว้ในที่ที่กำหนด

11.3 เมื่อจัดเก็บเสื้อผ้าสิ่งของต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนนำกระเป๋าถุงต่าง ๆ กลับบ้าน หรือเก็บไว้ในที่กำหนดให้อย่างเป็นระเบียบ

29

ข้อ 12 การซักผ้าในหอพัก

12.1 การซักชุดชั้นใน ให้ซักในขณะอาบน้ำ แล้วนำไปตากที่ราวตากผ้าที่จัดไว้ให้ โดยใช้ไม้แขวนพร้อมไม้หนีบไว้ และเก็บในตอนเย็นทุกวัน

12.2 ถุงเท้า ให้ซักในถังที่หอพักเตรียมไว้ให้แล้วนำไปตากที่ราวตากผ้าที่จัดไว้ให้ โดยใช้ไม้แขวนพร้อมไม้หนีบไว้ และต้องเก็บในตอนเย็นทุกวัน

12.3 อ่างน้ำหน้าห้องน้ำ ห้ามนักเรียนนำเสื้อผ้าไปซักหรือแช่ผ้าทิ้งไว้

12.4 ผ้าเช็ดตัว ผ้าผลัดอาบน้ำ ผ้าคลุมอาบน้ำ ให้ใส่ไม้แขวนใช้ไม้หนีบไว้ นำไปตากที่ราวตากผ้าที่จัดไว้ให้

12.5 ห้ามแช่เสื้อผ้าในถังน้ำไม่ว่ากรณีใด ๆ

ข้อ 13 การอาบน้ำในหอพัก

13.1 ห้ามส่งเสียงดังในขณะอาบน้ำ

13.2 เศษกระดาษ เศษสบู่ ฯลฯ ให้ทิ้งในที่ที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันการอุดตันของท่อระบายน้ำ และช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องน้ำ

13.3 ในห้องน้ำนักเรียนหญิง ให้ช่วยกันเก็บเศษผมไปทิ้งในที่ที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้การระบายน้ำดีขึ้นและใช้กระดาษห่อผ้าอนามัยที่ใช้แล้วก่อนทิ้งในที่ที่กำหนดเสมอ

13.4 เมื่อเข้าห้องอาบน้ำ ให้ทุกคนสำรวจภารกิจให้เสร็จเรียบร้อยโดยเร็ว เพื่อให้สมาชิกคนอื่นๆ ได้อาบน้ำตามเวลาที่กำหนด

13.5 การใช้ห้องน้ำห้องส้วม นักเรียนต้องช่วยกันรักษาความสะอาดอยู่เสมอ เมื่อมีการชำรุดเสียหายให้แจ้งครูผู้ปกครองหอพัก ครูเวรประจำหอพัก หรืองานหอพักทันที

หมวดที่ 4

แนวปฏิบัติในการแต่งกายของนักเรียนประจำ

ข้อ 14 นักเรียนประจำของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ต้องปฏิบัติตนในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนดังนี้

14.1 วันจันทร์ - ศุกร์ หรือช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอนปกติ นักเรียนชายและหญิงทุกระดับชั้นต้องแต่งกายด้วยชุดนักเรียนตามระเบียบของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ว่าด้วยการ แต่งกายของนักเรียน ยกเว้น ในวันที่ชั้นเรียนมีวิชาพลศึกษาอนุญาตให้แต่งชุดพลศึกษาได้ทั้ง ชั้นเรียน โดยต้องเก็บชายเสื้อไว้ในกางเกงให้เรียบร้อย

14.2 วันเสาร์-อาทิตย์ แต่งชุดกิจกรรม (ตามแบบที่โรงเรียนกำหนด)

14.3 ชุดอื่น ๆ แต่งกายตามที่โรงเรียนกำหนดให้เป็นครั้งคราว

30

หมวดที่ 5

การมาพบนักเรียนของผู้ปกครอง

ข้อ 15 ผู้ปกครองจะมารับนักเรียนออกนอกหอพักตามเวลา หรือออกนอกโรงเรียนเป็นกรณีพิเศษให้ถือปฏิบัติดังนี้

15.1 การออกนอกหอพักตามเวลา จะต้องเป็นไปตามตารางการกลับบ้านของนักเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด

15.2 การออกนอกหอพักเป็นกรณีพิเศษ ให้ทำบันทึกขอออกนอกบริเวณโรงเรียนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนดไว้

- วันเวลาราชการ (06.00 -18.00 น.) ให้ติดต่อที่กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน หรือครูดูแลนักเรียนประจำหอพัก

- วันหยุดราชการ (06.00-18.00 น.) ให้ติดต่อครูดูแลนักเรียนประจำหอพักที่ได้รับแต่งตั้งให้ดูแลความเรียบร้อยของนักเรียนในวันหยุดราชการ

- ทุกวันที่นักเรียนอยู่ในหอพัก (18.00-06.00 น.) ให้ติดต่อครูดูแลนักเรียนประจำหอพัก

15.3 โรงเรียนจะอนุญาตให้รับนักเรียนออกนอกหอพักได้ เมื่อมีบันทึกขออนุญาตออกนอกหอพัก

เป็นกรณีพิเศษ และมีการลงนามถูกต้องและผู้ปกครองต้องแสดงบัตรประจำตัวทุกครั้ง

15.4 การมาส่งนักเรียนเข้าหอพักให้เป็นไปตามวัน – เวลาที่กำหนดไว้ตามตารางการกลับบ้าน นักเรียนต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียน หรือตาม เวลาที่กำหนดไว้

15.5 ผู้ปกครองต้องดูแลควบคุมนักเรียน**ให้นักเรียนแต่งกายให้เรียบร้อย ถูกต้องตามเครื่องแบบนักเรียน ทั้งก่อนออก และเข้าโรงเรียน**

หมวดที่ 6

การขออนุญาตให้ออกนอกหอพักเป็นกรณีพิเศษ

การขออนุญาตกรณีพิเศษ สามารถออกนอกบริเวณโรงเรียน ด้วยสาเหตุดังต่อไปนี้

1. นักเรียนเจ็บป่วย
2. มีบุคคลในครอบครัวประสบอุบัติเหตุ หรือเสียชีวิตหรือมีความจำเป็นขออนุญาตเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัว
3. ร่วมงานแสดงความยินดีกับบุคคลในครอบครัวที่ประสบความสำเร็จอันควรแก่การยินดี และเป็นแบบอย่าง

ข้อ 16 นักเรียนหรือผู้ปกครอง ต้องการขออนุญาตนักเรียนออกนอกหอพักเป็นกรณีพิเศษ ให้ถือปฏิบัติดังนี้ ตามหมวดที่ 5 ข้อ 15.2

16.1 โรงเรียนจะอนุญาตให้ผู้ปกครองหรือบุคคลที่ผู้ปกครองแจ้งความประสงค์ไว้ ทำการขออนุญาตนำนักเรียนออกนอกหอพักเป็นกรณีพิเศษได้เท่านั้น จะไม่อนุญาตให้นักเรียนดำเนินการเองอนึ่ง ในการรับนักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนเป็นกรณีพิเศษนั้น โรงเรียนใคร่ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ตระหนักว่าจะต้องมีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียต่อนักเรียนเองเนื่องจากเรียนไม่ทันนักเรียนคนอื่น ๆ

31

หมวดที่ 7
การกลับบ้านของนักเรียน

ข้อ 17 โรงเรียนจะอนุญาตให้นักเรียนกลับบ้านได้ตามปกติเดือนละ 2 ครั้ง หรือตามตารางที่โรงเรียนกำหนด

17.1 วัน เวลา ที่อนุญาตให้กลับบ้าน
- วันศุกร์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน ระหว่างเวลา 15.30 - 18.00 น.
- วันศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือน ระหว่างเวลา 15.30 - 18.00 น.
- ก่อนวันหยุดราชการ 1 วัน ระหว่างเวลา 15.30 - 18.00 น.

17.2 โรงเรียนจะไม่อนุญาตให้นักเรียนกลับบ้านด้วยตนเองไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

17.3 การส่งนักเรียนกลับเข้าหอพัก วันอาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ ก่อนเวลา 18.00 น.

หมวดที่ 8
การควบคุมความประพฤติของนักเรียนประจำ
การแบ่งประเภทความประพฤติ และตัดคะแนนความประพฤติ
ความผิดระดับที่ 1 ความผิดเล็กน้อยที่เป็นความเสียหายเฉพาะตัว

ข้อ	พฤติกรรม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	รวม
		20 คะแนน	20 คะแนน	20 คะแนน	20 คะแนน	20 คะแนน	100 คะแนน
1	ลงหอพักสายและกลับเข้าหอพักก่อนเวลา โดยไม่มีเหตุผลสมควร						
2	แต่งกายไม่ถูกระเบียบ						
3	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของหอพัก						
4	ไว้ทรงผมผิดระเบียบ ไม่รวบผม ไม่ดูกริบบิ้นให้เรียบร้อย นักเรียนชายไว้หนวด เครา						
5	ทิ้งเศษขยะไม่เป็นที่ ทำให้เกิดความสกปรกในหอพัก						
6	ใส่เครื่องประดับที่ไม่อนุญาตให้ใส่						
7	ใช้เครื่องสำอาง แต่งหน้า ทาเล็บ						
8	ไม่ลงชื่อกลับเมื่อออกจากหอพัก						

32

ความผิดระดับที่ 2 ความผิดที่เป็นการเสียหายถึงการจัดการศึกษา และการปกครองหอพัก ประเพณี มารยาทอันดีต่อสุภาพชน

ข้อ	พฤติกรรม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	รวม
		20 คะแนน	30 คะแนน	50 คะแนน	100 คะแนน
1	ไม่นำเอกสารที่หอพักแจ้งให้ผู้ปกครองทราบไปให้ผู้ปกครอง				
2	แสดงกิริยา วาจา ไม่สุภาพ หยาบคาย ลามกกับเพื่อนหรือในที่สาธารณะทั่วไป				
3	ยุยงให้แตกความสามัคคีในหมู่คณะ				
4	ขัดคำสั่งของหอพักกระด้างกระเดื่องต่อครู-อาจารย์				
5	พูดวาจาโกหกหลอกลวง และข่มขู่นักเรียนด้วยกันเอง				
6	สวมใส่เครื่องแต่งกายที่ไม่ใช่ของตน				
7	รู้เห็นเป็นใจต่อการกระทำความผิดของผู้อื่น				
8	ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น				
9	มั่วสุมก่อความเดือดร้อน และกลั่นแกล้งผู้อื่น				
10	แต่งกายผิดระเบียบจากข้อตกลงเมื่อออกจากหอพักและกลับเข้าหอพัก				

ความผิดระดับที่ 3 ความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อตนเอง ผู้อื่นอย่างผิดกฎหมาย และศีลธรรมจรรยา เป็นภัยต่อสังคม และประเทศชาติ

ข้อ	พฤติกรรม	ตัดคะแนน
1	แสดงกิริยา วาจาก้าวร้าว ดูหมิ่นครูดูแลนักเรียนประจำหอพักในทางเสียหายอย่างร้ายแรงทำให้เสียชื่อเสียง	100
2	ประพฤติผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน จนไม่สามารถศึกษาอยู่ในหอพัก และเล่าเรียนต่อในโรงเรียน	
3	ลักลอบนำยาเสพติดทุกชนิดเข้ามาในหอพัก เสพสิ่งเสพติดในหอพัก	
4	ลักทรัพย์ ชู่กรรโชกทรัพย์ ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น และทำลายทรัพย์สินของหอพัก	
5	นำอาวุธเข้ามาในหอพัก นำสื่อลามกเข้ามาในหอพัก เล่นการพนันทุกชนิด	
6	ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประพฤติตนไปในทางชู้สาว หนีออกจากหอพัก	

33

เกณฑ์การลงโทษ และเกณฑ์ระดับคะแนนความประพฤติ

การประพฤติปฏิบัติ	คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน	หมายเหตุ
ความผิดระดับที่ 1	ตักเตือน แก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมโดยครูดูแลนักเรียนประจำหอพัก	
ความผิดระดับที่ 2	ตักเตือน แก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมโดยหัวหน้าฝ่ายบริหารงานหอพัก	
ความผิดระดับที่ 3	แจ้งผู้ปกครองรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ตักเตือน แก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรม ทำทัณฑ์บน โดยคณะกรรมการฝ่ายบริหารโรงเรียน	

หมวดที่ 9
การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน และผู้มีความประพฤติดี

เพื่อเป็นการส่งเสริม และพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียนทั่วไป โรงเรียนจึงวางแนวปฏิบัติการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีความประพฤติดี ดังนี้

1. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระราชวงศ์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ
2. เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา อย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ
3. เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น อย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเต็มใจ
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต
5. มีความรับผิดชอบต่อตัวเอง และส่วนรวม
6. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
7. สร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคม หรือ ประเทศชาติ
8. ประหยัด อดออม นิยมไทย
9. พึ่งตนเอง และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ
10. มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
11. ตรงต่อเวลา

โดยให้ครูผู้ปกครองหอพักรวบรวมผลผู้ประพฤติดี ประกอบคุณงามความดี เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารฝ่ายกิจการนักเรียน พิจารณาประกาศเกียรติคุณประจำปี

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568

(นายวันชัย อยู่ตรง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

ภาคผนวก

35

การแต่งกายนักเรียนชุดพิธีการ

36

การแต่งกายชุดนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

37

การแต่งกายชุดนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

38

การแต่งกายชุดนักเรียนชุดพละ (น้ำเงิน-แสด)

39

การแต่งกายชุดนักเรียนชุดพละ (ขาว-ฟ้า)

40

การแต่งกายชุดนักเรียนชุดผ้าไทย

41

การแต่งกายเสื้อส้มกิจกรรม

42

การแต่งกายชุดลูกเสือและชุดยุวกาชาด

43

การแต่งกายออกกำลังกาย

44

การแต่งกายชุดวอร์ม

45

คำสั่งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

ที่ ๔๒๖ / ๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ปีการศึกษา ๒๕๖๘

.....

ด้วยกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก มีภารกิจในการส่งเสริม ดูแล และพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และทักษะการจัดการตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโรงเรียนประจำได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑ เรื่องมอบอำนาจการบังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๑. นายวันชัย	อยู่ตรง	ตำแหน่งผู้อำนวยการ	ประธาน
๒. นางสุรีรัตน์	บุญจันทร์	ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ	รองประธาน
๓. นางวาสนา	ปราบุตร	ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๔. นางจินตนา	คล้ายบุญมี	ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๕. นายอำนาจกฤช	บัวแฝง	ตำแหน่งครูชำนาญการ	กรรมการ
๖. นายพิชญุตม์	มาพิทักษ์	ตำแหน่งครูชำนาญการ	กรรมการ
๗. นายสุเมธ	แสงรัตน์	ตำแหน่งครูชำนาญการ	กรรมการ
๘. หัวหน้าระดับ และครูที่ปรึกษาทุกระดับชั้น			กรรมการ
๙. คณะครูดูแลนักเรียนประจำหอพัก			กรรมการ
๑๐.นางสุดคนึง	คุ้มเกตุ	ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวแสงเดือน	โพธิ์ป่าน	เจ้าหน้าที่สำนักงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นางสาวพิมพ์ชนก	ภักดินี	เจ้าหน้าที่สำนักงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่ง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการเป็นสำคัญ

สั่ง ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๘

(นายวันชัย อยู่ตรง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก

46

คณะผู้จัดทำคู่มือการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนประจำ
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก
ปีการศึกษา 2568

1.	นายวันชัย	อยู่ตรง	ตำแหน่งผู้อำนวยการ	ประธาน
2.	นางสุรีรัตน์	บุญจันทร์	ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ	รองประธาน
3.	นางวาสนา	ปราบุตร	ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
4.	นางจินดาภา	คล้ายบุญมี	ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
5.	นายอำนาจกฤช	บัวแฝง	ตำแหน่งครูชำนาญการ	กรรมการ
6.	นายพิชญุตม์	มาพิทักษ์	ตำแหน่งครูชำนาญการ	กรรมการ
7.	นายสุเมธ	แสงรัตน์	ตำแหน่งครูชำนาญการ	กรรมการ
8.	หัวหน้าระดับ และครูที่ปรึกษาทุกระดับชั้น			กรรมการ
9	คณะครูดูแลนักเรียนประจำหอพัก			กรรมการ
10.	นางสุดคนึง	คุ้มเกตุ	ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
11.	นางสาวแสงเดือน	โพธิ์ปาน	เจ้าหน้าที่สำนักงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
12.	นางสาวพิมพ์ชนก	ภักคินี	เจ้าหน้าที่สำนักงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

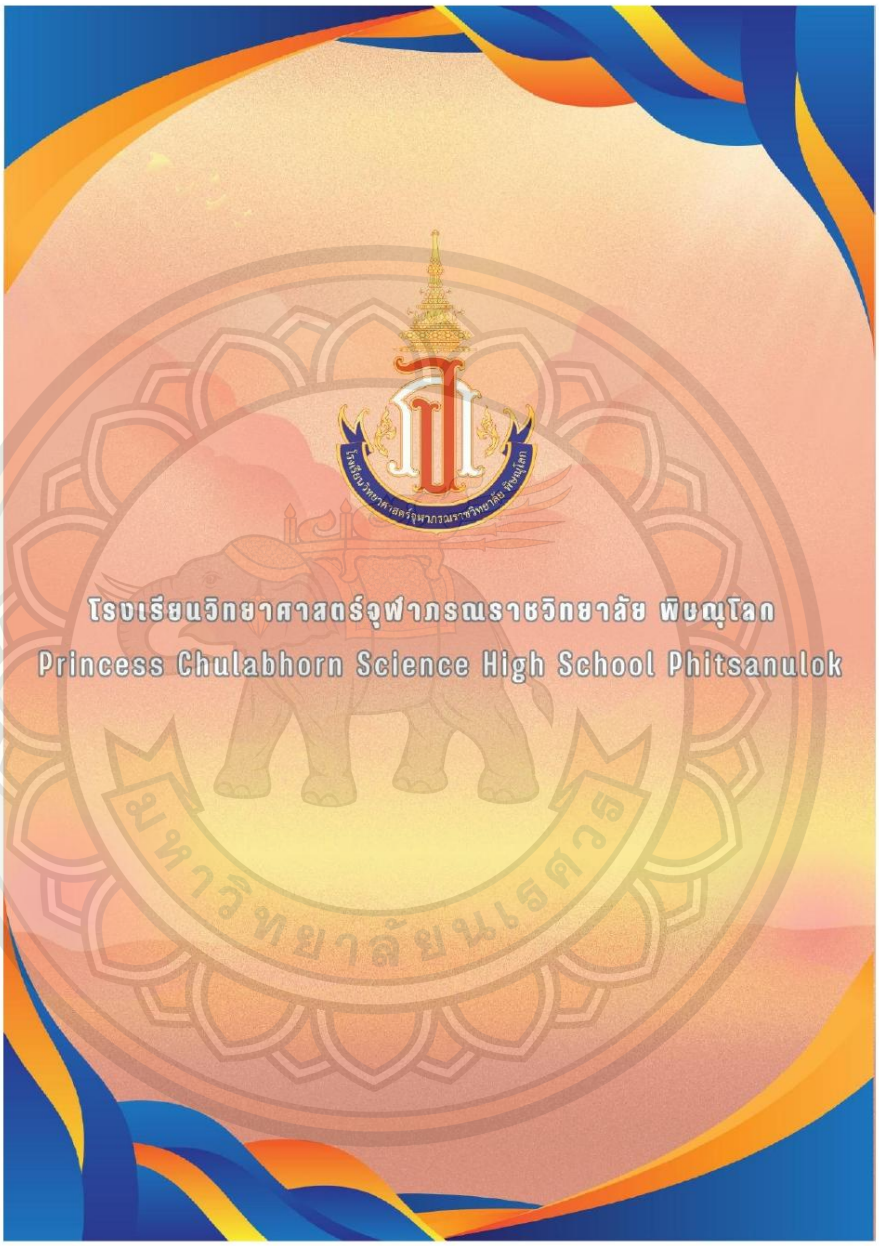
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก
Princess Chulabhorn Science High School Phitsanulok

มาตรการที่ 2 จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการจัดอบรมตามโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของสภานักเรียนโรงเรียนประจำ ดำเนินการโดยคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน

1. ประชุมคณะกรรมการฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ประกอบไปด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายหอพัก ครูที่รับผิดชอบงานสภานักเรียนและบุคลากรในฝ่าย เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาสภานักเรียนให้เป็นต้นแบบด้านการจัดการตนเอง โดยวิเคราะห์ปัญหาของสภานักเรียนชุดปัจจุบัน เรื่องการแบ่งเวลาเรียนกับการทำกิจกรรม หรือภาวะผู้นำในหอพัก

2. จัดทำร่างโครงการระบุรายละเอียด หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, กลุ่มเป้าหมาย, ระยะเวลา, สถานที่ และงบประมาณ เสนอโครงการต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติ

3. กำหนดหัวข้อและกิจกรรมการอบรมโดยเน้นการจัดการตนเองเพื่อนำผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นเตรียมการและดำเนินการ

1. ดำเนินการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ จากบุคลากรฝ่ายกิจการนักเรียน

2. จัดเตรียมสถานที่ห้องประชุมที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมกลุ่ม

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมตามกำหนดการ โดยใช้รูปแบบ Active Learning และ Role-Playing ที่เน้นการปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตรวจสอบและประเมินผล

1. ผู้เข้าอบรมประเมินความพึงพอใจ ประเมินทักษะการจัดการตนเอง และทำข้อสอบวัดความรู้ความเข้าใจ (Pre-test /Posttest)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปและปรับปรุงพัฒนา

1. ดำเนินการสรุปผลและรายงาน โดยรวบรวมข้อมูล ภาพกิจกรรม และผลการประเมิน จัดทำเป็นรูปเล่มรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ นำผลสรุปเสนอต่อผู้บริหารเพื่อรับทราบ

2. ให้สภานักเรียนที่ผ่านการอบรม นำความรู้ไปขยายผลจัดกิจกรรมพี่สอนน้อง หรือเป็นแกนนำในการรณรงค์เรื่องระเบียบวินัยในหอพักต่อไป

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ครูที่ปรึกษาสภานักเรียน และครูหอพักที่ดูแลกลุ่มนักเรียนที่เป็นสภานักเรียน โดยสัมภาษณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการมีทักษะการจัดการตนเองของผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

3. นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมสำหรับการอบรมสภานักเรียนรุ่นต่อไป

โครงการ อบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ
ผู้รับผิดชองโครงการ นางสุรีรัตน์ บุญจันทร์

.....

1. หลักการและเหตุผล

นักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยถือเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีศักยภาพทางปัญญาสูงของประเทศ และจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอนาคต ดังนั้น เป้าหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียนจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงแค่การสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการชีวิตที่สมบูรณ์และมีความยืดหยุ่นควบคู่กันไปด้วย การดำเนินชีวิตในโรงเรียนประจำซึ่งนักเรียนต้องอยู่ร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมง นับเป็น ความท้าทายที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปอย่างมาก นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบชีวิตตนเองอย่างเต็มที่ ตั้งแต่การจัดตารางเรียน การดูแลสุขภาพส่วนตัว ไปจนถึงการจัดการพื้นที่ส่วนตัวในหอพัก อย่างไรก็ตาม สำหรับคณะกรรมการสภานักเรียน ความท้าทายเหล่านี้จะมีความเข้มข้นยิ่งขึ้นไปอีก เนื่องจากพวกเขาไม่ได้มีเพียงแค่ความรับผิดชอบด้านการเรียนที่เข้มงวดเท่านั้น แต่ยังมีภารกิจสำคัญในฐานะผู้นำ เช่น การจัดกิจกรรม การเป็นผู้ประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับนักเรียน และการดูแลความเรียบร้อยโดยรวม การรับภาระหน้าที่ทั้งสองด้านนี้ นำมาซึ่งความเครียดด้านเวลา และความกดดันทางอารมณ์ โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากผู้นำนักเรียนขาดกลไกที่เหมาะสมในการรับมือ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต การผัดวันประกันพรุ่ง หรือแม้กระทั่งภาวะหมดไฟ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งผลการเรียนและการทำงานของสภานักเรียน ดังนั้น การเสริมสร้างทักษะการจัดการตนเอง จึงเป็นมาตรการเชิงรุกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาแกนนำเหล่านี้

ทักษะการจัดการตนเอง เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สภานักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด และสามารถจัดการความขัดแย้งระหว่างกิจกรรมเร่งด่วนของสภานักเรียนกับงานวิชาการที่สำคัญได้อย่างลงตัว เป็นต้นแบบของวินัย และสร้างมาตรฐานด้านการบริหารจัดการชีวิตที่ดีให้กับเพื่อนร่วมโรงเรียน เป็นผู้นำที่มีพลัง และมีความสามารถในการรักษาสุขภาวะทางอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถนำพาองค์กรนักเรียนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบจะช่วยส่งเสริมการเป็นผู้นำด้วยทักษะสำคัญ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายตนเองเพื่อสร้างทิศทางที่ชัดเจน การบริหารเวลาและจัดระเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การควบคุมและกำกับตนเองเพื่อจัดการกับสิ่งรบกวน การประเมินตนเองเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเผชิญอุปสรรคเพื่อสร้างความยืดหยุ่นทางจิตใจ ทักษะเหล่านี้จะทำให้นักเรียนที่เป็นสภานักเรียนไม่เพียงแต่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำที่พร้อมรับมือทุกสถานการณ์ และสามารถใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่าง มีความสุขและสมดุล ตามอุดมการณ์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้รับผิดชอบโครงการจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และดำเนินการทดลองใช้กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาภาวะผู้นำ การจัดการตนเอง และทักษะการอยู่ร่วมกันของนักเรียน กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 เสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มาตรการที่ 2 จัดอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ เพื่อเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สำหรับการดำเนินงานของโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพผู้นำนักเรียนให้มีความพร้อมในทุกมิติอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการตนเองทั้ง 4 ด้าน ในการวางแผนแก้ปัญหาและบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ศักยภาพและออกแบบแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อนำไปปรับใช้กับบทบาทหน้าที่ในสภานักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

3.1.1 ร้อยละ 100 ของคณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร เข้ารับการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ เข้าร่วมกิจกรรมครบตามหลักสูตร

3.1.2 ร้อยละ 100 ของคณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการชีวิตและการเรียนรู้ของตนเอง

3.2 เชิงคุณภาพ

3.2.1 คณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก และกำแพงเพชร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการชีวิตและการเรียนรู้ของตนเองได้

3.2.2 คณะกรรมการสภานักเรียนมีคุณลักษณะของการมีทักษะการจัดการตนเองระดับมากขึ้นไป และสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.3 คณะกรรมการสภานักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการอบรมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. วิธีดำเนินงาน

ตาราง 1 วิธีการดำเนินงานโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ที่	การดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	ประชุมวางแผนการการดำเนินจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ	1 – 31 ตุลาคม 2568	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน ครูหอพักและครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
2	ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ จำนวน 21 ชั่วโมง	11 -30 พฤศจิกายน 2568	
	1. สแกนศักยภาพผู้นำ	11 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	2. ออกแบบเป้าหมายให้ปังแบบ SMART	13 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	3. เทคนิคจัดการเวลาและตารางชีวิต	18 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	4. นายแห่งตน คนกำหนดเกม	20 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	5. เข็มทิศชีวิต ลิขิตทิศทาง	25 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน

ที่	การดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	6. กล้า...ที่จะก้าว	27 พฤศจิกายน 2568 (17.00 – 19.00 น) 2 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
	7. บริหารตน...บริหารทีม	30 พฤศจิกายน 2568 (09.00 – 16.00 น) 6 ชั่วโมง	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน
3	สรุปผล ประเมินผลการดำเนินงาน	6 กุมภาพันธ์ 2569	-สุรีรัตน์ บุญจันทร์ -ครูกลุ่มบริหารกิจการนักเรียน ครูหอพักและครูที่ปรึกษางานสภานักเรียน

5. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

1 ตุลาคม 2568 – 6 กุมภาพันธ์ 2569

ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยพิษณุโลก

6. งบประมาณ

6.1 งบประมาณ 10,000 บาท

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 คณะกรรมการสภานักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ทักษะการจัดการตนเองในการแก้ปัญหาได้จริง

7.2 คณะกรรมการสภานักเรียนมีแนวทางในการพัฒนาตนเองที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้นำได้อย่างมีความสุข

7.3 เกิดเครือข่ายความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีภายในทีมสภานักเรียน

ส่วนที่ 4

การดำเนินการโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กำหนดการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรม	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	รูปแบบการจัดกิจกรรม	สื่อ
กิจกรรมที่ 1 สแกนศักยภาพผู้นำ	2 ชั่วโมง	1. เพื่อให้นักเรียนระบุจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรพัฒนาของตนเองได้ 2. เพื่อให้เข้าใจความแตกต่างและยอมรับความหลากหลายในทีม	- กิจกรรมสะท้อนตนเองและเพื่อน - การวิเคราะห์ตนเอง	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมที่ 2 ออกแบบเป้าหมายให้ปังแบบ SMART	2 ชั่วโมง	1. เพื่อให้นักเรียนเขียนเป้าหมายโครงการสภานักเรียนและเป้าหมายส่วนตัวได้ตามหลัก SMART Goals	- เกมโยนกระดาษวัดความปัง - การบรรยายหลักการ SMART - ฝึกปฏิบัติเขียนเป้าหมาย	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมที่ 3 เทคนิคการจัดการเวลาและตารางชีวิต	2 ชั่วโมง	1. เพื่อให้แยกแยะความสำคัญของงาน 2. เพื่อให้จัดตารางเวลาโดยเน้นงานหลักได้	- กิจกรรมสาธิต - จัดตารางชีวิตจริง	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมที่ 4 นายแห่งตน คนกำหนดเกม	2 ชั่วโมง	1. วิเคราะห์สาเหตุการขาดการควบคุมตนเองผ่านโมเดลสัตว์ 3 ชนิด 2. ประยุกต์ใช้เทคนิครีโมทสั่งใจและกล่องสุ่มภารกิจ	- บรรยายโมเดลสัตว์ 3 ชนิดในสมอง - กิจฝึกสมาธิ - บทบาทสมมติ	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรม	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	รูปแบบการจัดกิจกรรม	สื่อ
กิจกรรมที่ 5 เข็มทิศชีวิต ลิขิตทิศทาง	2 ชั่วโมง	1. ประเมินจุดแข็ง/จุดพัฒนาตามหลัก 5 มิติผู้นำ 2. เขียนเป้าหมายความสำเร็จและวิธีการปฏิบัติได้	- กิจกรรมจูนเข็มทิศ - วิเคราะห์กราฟแมงมุม - เขียนจดหมายถึงตัวเองในอนาคต	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมที่ 6 กล้า...ที่จะก้าว	2 ชั่วโมง	1. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าภายใต้ความกดดันและความไม่ยุติธรรม 2. แสดงทัศนคติเชิงบวกและให้กำลังใจทีม	- กิจกรรมปกป้องลูกโป่งเป้าหมาย - ฐานกิจกรรมวิบากที่มีกติกาไม่เป็นธรรม	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม
กิจกรรมที่ 7 บริหารตน...บริหารทีม	6 ชั่วโมง	1. ประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการตนเองแก้ปัญหาในสถานการณ์จำลอง 2. วางแผนและระบุแนวทางนำทักษะไปใช้จริง	- สถานการณ์จำลองการจัดค่าย - การวางแผนและบริหารทรัพยากร - การนำเสนอผลงาน	เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 1 : สแกนศักยภาพผู้นำ เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ผู้นำที่สามารถบริหารจัดการงานและผู้อื่นได้ดี คือ ผู้ที่เข้าใจว่าตนเองมีจุดแข็งด้านใด มีจุดอ่อนที่ต้องระวังอย่างไร และมีรูปแบบการสื่อสารแบบไหน การสแกนศักยภาพผู้นำจะทำให้นักเรียนเห็นภาพรวมของตนเองที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรมและการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรพัฒนาของตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของบุคคลและยอมรับความหลากหลายในทีมสภานักเรียนและร่วมกันแก้ปัญหาได้

3. เนื้อหา

1. สไตล์ผู้นำตามทฤษฎีสัตว์ 4 ทิศ

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมกระจกเงา (20 นาที)

1. ครูให้นักเรียนจับคู่กันแล้วแจกใบงานกระจกเงาให้คนละ 1 แผ่น แล้วแสดงตัวอย่างคำที่แสดงจุดแข็งจุดอ่อนขึ้นบนจอ
2. นักเรียนเขียนสิ่งที่ฉันเป็นลงในใบงานทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน อย่างน้อย 2- 3 ข้อ หลังจากนั้นพับครึ่งใบงานแล้วส่งให้เพื่อนช่วยเขียนจุดแข็ง และจุดอ่อนของตัวเรา ในหัวข้อสิ่งที่เพื่อนเห็น
3. เมื่อเขียนเสร็จแล้วจึงส่งคืนใบงานให้เพื่อนได้อ่านและพิจารณา ว่ามีข้อจุดแข็งและจุดอ่อนข้อไหนที่เพื่อนเห็นแต่เราไม่เคยรู้มาก่อน
4. ให้นักเรียนจำนวน 3 – 5 คน ออกมานำเสนอให้เพื่อฟังว่า เรามีจุดแข็งอะไรที่เราไม่เคยรู้มาก่อน และมีจุดออ่อนอะไรที่ต้องปรับปรุง และจะปรับปรุงตัวเองอย่างไร
5. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า จุดแข็งที่เพื่อนเห็นคืออะไร และเราต้องทำอย่างไรกับจุดอ่อนที่เรายังไม่รู้ ครูสรุปตอนท้ายว่า จุดแข็งที่เพื่อนเห็นคือศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในตัวของนักเรียน และจุดอ่อนที่เราไม่รู้คือสิ่งที่เราต้องพยายามปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

กิจกรรมที่ 2 สแกนสไตล์ความเป็นผู้นำ (40 นาที)

1. ครูแสดงภาพสัตว์ 4 ทิศ ขึ้นบนจอ ประกอบด้วย กระทิง อินทรี หมี และหนู แล้วถามนักเรียนว่าถ้าเปรียบสัตว์ทั้ง 4 ชนิดนี้เป็นลักษณะของผู้นำ ให้นักเรียนลองเดาว่านักเรียนสัตว์แต่ชนิดจะเป็นผู้นำในลักษณะใด ครูสุ่มนักเรียน 4 คนตอบ แต่ยังไม่เฉลยคำตอบ
2. ทำกิจกรรมสแกนสไตล์ความเป็นผู้นำ โดยแจกแบบประเมินสัตว์ 4 ทิศ ให้นักเรียนทำเพื่อค้นหาว่าตนเองเป็นใคร โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละแถว แล้วเลือกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวเองมากที่สุดเพียงข้อเดียวในแต่ละแถว
3. นักเรียนรวมคะแนนว่าเลือกข้อไหนมากที่สุด แล้วให้แยกไปนั่งรวมกลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม ก, กลุ่ม ข, กลุ่ม ค, และกลุ่ม ง เพื่อให้นักเรียนเห็นว่าในทีมเรามีใครบ้าง
4. ครูเฉลยให้นักเรียนฟังว่าแต่ละกลุ่มมีลักษณะความเป็นผู้นำ ดังนี้
   - ข้อ ก คือ กระทิง เป็นผู้นำที่เน้นการปฏิบัติ
   - ข้อ ข คือ อินทรี เป็นผู้นำที่เน้นวิสัยทัศน์
   - ข้อ ค คือ หมี เป็นผู้นำที่เน้นระบบ
   - ข้อ ง คือ หนู เป็นผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายข้อดีและข้อจำกัดของผู้นำประเภทนั้น ๆ และกล่าวว่าสภานักเรียนที่สมบูรณ์ต้องมีผู้นำครบทุกประเภท เพื่อแบ่งหน้าที่กันในการทำงาน

กิจกรรมที่ 3 สถานการณ์จำลอง (50 นาที)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน โดยให้มีผู้นำทุกประเภทอยู่ในกลุ่ม ครูแจกการ์ดโจทย์สถานการณ์ จำนวน 6 เรื่อง
2. ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดเห็นและวางแผนแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้
3. นักเรียนทุกกลุ่มส่งตัวแทนของออกมานำเสนอวิธีแก้ปัญหา
4. นักเรียนกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

กิจกรรมที่ 4 สรุปและสะท้อนคิด (10 นาที)

1. ตัวแทนนักเรียน 2 – 3 คน ออกมาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมในวันนี้
2. ครูกล่าวสรุปให้นักเรียนฟังว่า ความสำเร็จของสภานักเรียนไม่ได้เกิดจากคนเก่งเพียงคนเดียว แต่เกิดจากคนที่รู้จักตัวเอง และเข้าใจผู้อื่น แล้วจับมือร่วมกันทำงานไปด้วยกัน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. Slide Presentation เรื่อง สไตล์ผู้นำตามทฤษฎีสัตว์ 4 ทิศ
2. การ์ดโจทย์สถานการณ์
3. ใบงานกระจกเงา

6. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินจากการทำใบงานกระจกเงา
2. สังเกตจากการวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง

เอกสารประกอบการอบรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 2 : ออกแบบเป้าหมายให้ปังแบบ SMART เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

หัวใจสำคัญของงานสภานักเรียนโรงเรียนประจำที่มีภาระงานหนักและต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นตลอดเวลา การกำหนดเป้าหมายแบบ SMART จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำเร็จล่วงหน้าลดความสับสนในการทำงาน ช่วยในการตัดสินใจเลือกทำสิ่งที่สำคัญก่อน SMART Goals เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สภานักเรียนสามารถบริหารจัดการทั้งงานสภานักเรียนและการเรียนในโรงเรียนประจำได้อย่างสมดุล

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเป้าหมายโครงการสภานักเรียน และเป้าหมายส่วนตัวได้ครบตามองค์ประกอบ 5 ข้อของหลักการ SMART

3. เนื้อหา

1. SMART Goals

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 โยนกระดาษ วัดความปัง (20 นาที)

1. นักเรียนนั่งล้อมวงเป็นวงกลม ครูขออาสาสมัคร 2 คน มาเล่นเกมโยนก้อนกระดาษลงตะกร้าพร้อมกันทั้ง 2 คน โดยแบ่งเป็น 3 รอบ ดังนี้
   - รอบที่ 1 ครูสั่งว่า โยนให้ดีที่สุด โดยไม่วางตะกร้าและไม่บอกเป้าหมาย
   - รอบที่ 2 ครูนำตะกร้าไปวางให้ไกลจากคนโยนที่สุด แล้วสั่งว่าโยนให้ลง ห้ามขยับ
   - รอบที่ 3 วางถังระยะพอดี ขีดเส้นยืน จับเวลา 30 วินาที แล้วสั่งว่า ให้โยนลง 2 ใน 3 ลูก
2. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า การโยนรอบไหนของเพื่อนที่ดีที่สุด เพราะอะไร
3. ครูถามว่า การทำงานสภานักเรียนของเราตอนนี้ เหมือนการโยนรอบไหน เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ความสำคัญของเป้าหมายที่ชัดเจน ถ้าเรามีพลังเปรียบกับก้อนกระดาษ แต่เรามองไม่มีเป้าหมาย เราจะออกแรงเปล่า แต่ถ้าเรามีเป้าหมายที่ชัดเจน เราจะรู้ทันทีว่าต้องเล็งอย่างไร การทำงานสภานักเรียนก็เช่นเดียวกันต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนจึงจะประสบความสำเร็จ

กิจกรรมที่ 2 ถอดรหัส SMART (20 นาที)

1. ครูเปิดสไลด์และอธิบายหลักการ S-M-A-R-T
    - S (Specific) คือ เจาะจง ชัดเจน ใคร ทำอะไร ที่ไหน
    - M (Measurable) คือ วัดผลได้ เป็นตัวเลข หรือสิ่งที่มองเห็นความสำเร็จ
    - A (Achievable) คือ ทำได้จริง ท้าทายแต่ไม่เกินกำลัง
    - R (Relevant) คือ สมเหตุสมผล สอดคล้องกับบทบาทสภานักเรียน
    - T (Time-bound) คือ มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน
2. หลังจากนั้นนำเสนอเป้าหมายแบบกว้างๆ บนจอ ด้วยคำว่าสภานักเรียนจะช่วยลดขยะในหอพัก
3. ชวนนักเรียนแสดงความคิดเห็นช่วยกันเติมพลัง SMART จากเป้าหมายที่กำหนดให้จนสมบูรณ์ เช่น สภานักเรียนจะลดขยะในหอพัก โดยปริมาณขยะพลาสติกในถังขยะลดลง 30% ภายใน 1 เดือน โดยเริ่มโครงการคัดแยกขยะตั้งแต่วันจันทร์หน้าเป็นต้นไป
4. ครูให้นักเรียนฝึกการวิเคราะห์เป้าหมาย โดยเป้าหมายนั้นจะต้องวัดผลได้ หากเป้าหมายนั้นวัดผลไม่ได้จะไม่สามารถรู้ได้เลยว่าจะทำสำเร็จหรือไม่

กิจกรรมที่ 3 ปั้นเป้าหมายสภาฯ (40 นาที)

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 10 คน
2. แจกกระดาษบรู๊ฟให้แต่ละกลุ่ม เลือก 1 โครงการหรือปัญหาที่ต้องการจะทำจริงในเทอมนี้
3. ให้เขียนเป้าหมายแบบกว้าง ๆ ไว้ด้านบนของกระดาษบรู๊ฟ หลังจากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเปลี่ยนเป้าหมายดังกล่าวให้เป็น SMART Goal เขียนตัวใหญ่ๆ ไว้ตรงกลางกระดาษ และแตกกิ่งก้านออกไป โดยระบุว่า ใครรับผิดชอบส่วนไหน ทำอะไรตามขั้นตอนหลัก 1, 2, 3
4. ให้นักเรียนวงกลมเลือกงานในแผนมา 1 อย่าง ที่คิดว่าเป็นโดมิโนตัวแรกที่สำคัญที่สุด ซึ่งถ้าทำสิ่งนี้สำเร็จ เป้าหมายจะสำเร็จไปกว่าครึ่ง
5. ครูเดินดูนักเรียนตามกลุ่มเพื่อกระตุ้นตัว M คือ วัดผลได้ และตัว T คือ ระยะเวลา
6. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ SMART Goal ที่ทำไว้
7. ให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นในจุดที่คิดว่ายังไม่ SMART หรือถามคำถามหากมีข้อสงสัย

กิจกรรมที่ 4 สัญญากับตัวเอง (20 นาที)

1. ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายส่วนตัว 1 อย่างที่อยากทำให้สำเร็จในโรงเรียนประจำปีนี้ ลงใบงาน My SMART Goal เขียนให้เป็น SMART Goal เท่านั้น โดยย้ำว่า เป้าหมายนี้คือสัญญาที่มีต่อตัวนักเรียนเองไม่ต้องแข่งกับใคร
2. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน 2-3 คน ออกมานำเสนอเป้าหมายส่วนตัวที่อยากทำให้สำเร็จ เพื่อน ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สไลด์สรุปหลักการ SMART Goal
2. อุปกรณ์เกม ก้อนกระดาษ, ตะกร้า, เทปกาวทำเส้น
3. กระดาษบรู๊ฟ, ปากกาเคมี
4. ใบงาน My SMART Goal

6. การวัดและประเมินผล

3. ประเมินจากการทำกิจกรรมกลุ่มการเขียนเป้าหมายสภานักเรียนตามหลัก SMART
4. ประเมินจากการทำใบงาน My SMART Goal

เอกสารประกอบการอบรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 3 : เทคนิคการจัดการเวลาและตารางชีวิต เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การบริหารเวลาสำหรับผู้นำสภานักเรียนในโรงเรียนประจำ มิใช่เพียงการจัดตาราง แต่คือทักษะการจัดลำดับความสำคัญระหว่างงานสภา การเรียน และชีวิตส่วนตัว ถือเป็นรากฐานของผู้นำที่มีวุฒิภาวะช่วยสร้างสมดุลระหว่างผลสำเร็จของงานและความสุขในการใช้ชีวิต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะงานได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องทำและอะไรคือสิ่งที่ควรทำ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดตารางเวลา โดยให้ความสำคัญกับงานหลักก่อนงานอดิเรก

3. เนื้อหา

1. Must - Should - Want
2. เทคนิคการจัดสรรเวลา

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 The Jar of Life (20 นาที)

1. ครูเตรียมโหลแก้วใส, หินก้อนใหญ่, ก้อนกรวด, ทราย, น้ำ โดยกำหนดให้
   - หินก้อนใหญ่ แทน งานสำคัญหรือเป้าหมายหลัก
   - ก้อนกรวด แทน งานรองหรืองานที่แทรกเข้ามา
   - ทราย แทน งานจุกจิก หรือโซเชียลมีเดีย
   - น้ำ แทน เรื่องไร้สาระ
2. ขอตัวแทนอาสาสมัครนักเรียน 1 คน มาช่วยใส่ของลงในโหล โดยให้ใส่ทรายลงไปก่อน ตามด้วยก้อนกรวด และพยายามใส่ หินก้อนใหญ่เป็นอย่างสุดท้าย ผลลัพธ์ คือ หินจะล้นออกจากโหลและใส่ไม่หมด
3. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่า ทำไมถึงใส่หินลงไปไม่หมด นักเรียนช่วยกันตอบว่า ที่ว่างในโหลเต็มไปด้วยทรายและก้อนกรวดอยู่แล้วจึงใส่หินลงไปไม่หมด
4. ให้ตัวแทนออกมาสาธิตใหม่อีกครั้ง โดยให้ใส่หินก้อนใหญ่ลงไปก่อน ตามด้วยก้อนกรวดใส่แทรกตามร่องหิน ตามด้วยทราย และปิดท้ายด้วยน้ำ ผลลัพธ์คือ จะสามารถใส่ทุกอย่างอยู่ในโหลได้

5. ครูสรุปว่า หินก้อนใหญ่คือเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิต เช่น การเรียน การดูแลสุขภาพ หรือโครงการหลักของสภาฯ ถ้าเราไม่จัดเวลาให้สิ่งเหล่านี้ก่อน ชีวิตเราจะเต็มไปด้วยทรายและกรวดที่เป็นเรื่องเล็กน้อยจนไม่มีที่ว่างให้ความสำเร็จ

กิจกรรมที่ 2 Must - Should - Want (30 นาที)

1. ครูเปิดสไลด์นำเสนอเครื่องมือคัดแยกงาน Must-Should-Want ด้วย กฎ 3 สี (เปรียบเทียบกับไฟจราจร) ดังนี้
   - สีแดง Must Do ต้องทำ คือ หยุดทุกอย่างแล้วทำสิ่งนี้ งานเร่งด่วน ถ้าไม่ทำคืองานจะพัง เปรียบได้กับหินก้อนใหญ่
   - สีเหลือง Should Do ควรทำ เตรียมตัวล่วงหน้า ไม่ด่วนแต่ควรทำ ถ้าทำสะสมไว้ชีวิตจะดี เปรียบได้กับก้อนกรวด
   - สีเขียว Want to Do อยากทำ รางวัลชีวิต ทำเพื่อความสุข เปรียบได้กับทราย
2. ครูแจกใบงาน To-Do List ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ต้องทำ หรืออยากทำในสัปดาห์หน้ามา 10-15 ข้อ สามารถคละกันได้
3. หลังจากนักเรียนเขียนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสีแดง สีเหลืองหรือสีเขียวหลังข้อความที่เขียนตามความจริง แล้วรวมคะแนนของแต่ละสี
4. ครูสรุปว่า ใครมีสีแดงเยอะ นักเรียนกำลังดินพอกหางหมูหรือไม่ คนที่มีสีเขียวเยอะ ให้ระวังเกรดจะตกหรืองานสภาล่ม ใครมีสีเหลืองมากพอสมควร นี่คือวิถีผู้นำ

กิจกรรมที่ 3 ออกแบบตารางชีวิตฉบับสภาฯ มือโปร (40 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทำ Time Blocking โดยให้นำสิ่งที่ต้องทำหรืออยากทำจากใบงาน To-do List มาลงใน ใบงาน Weekly Planner โดยอธิบายว่า ตอนนี้ทุกคนมีเวลา 1 สัปดาห์อยู่ในมือ กติกาของการลงตารางวันนี้คือ ลงหินก้อนใหญ่ก่อน แล้วค่อยลงกรวด และเททราย โดยจะทำไปพร้อมกันทีละสี
2. ให้นักเรียนระบายสีแดงในช่วงเวลาที่ต้องทำและขยับไม่ได้ เช่น เวลาเรียนตามตารางสอน, เวลาตื่นนอนหรือเข้านอน, เวลาอาบน้ำหรือกินข้าว, ประชุมสภาที่นัดไว้แล้ว
3. ให้นักเรียนดูพื้นที่ว่างที่เหลือ แล้วให้หาช่องว่างอย่างน้อยวันละ 30 - 60 นาที เพื่อระบายสีเหลือง เช่น อ่านหนังสือทบทวน, ทำการบ้านล่วงหน้า, เคลียร์งานสภา, ออกกำลังกาย
4. เวลาที่เหลือคือของขวัญของนักเรียนระบายสีเขียวลงไปได้ นี่คือช่วงเวลาที่สามารถเล่นเกม, ดูหนัง, คุยกับเพื่อน, เล่นมือถือโดยไม่ต้องรู้สึกผิด เพราะงานสำคัญถูกล็อคเวลาไว้ทำเสร็จแล้ว
5. ก่อนที่นักเรียนจะระบายสีเขียวจนเต็มทุกช่อง ต้องเหลือช่องขาวไว้อย่างน้อยวันละ 1 ชม. หรือกากบาทในช้องไว้ เพื่อรองรับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน
6. ครูสรุปว่า ตารางที่สวยไม่ใช่ตารางที่เต็มทุกช่อง แต่คือตารางที่นักเรียนสามารถทำได้จริง มีเวลาให้ตัวเอง และไม่เหนื่อยจนเกินไป

7. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนข้าง ๆ แลกเปลี่ยนตารางชีวิตที่ออกแบบไว้ เพื่อช่วยกันดูความเป็นไปได้
8. หลังจากนั้นให้แต่ละคนเขียนประโยคสั้นๆ ลงในท้ายใบงาน ว่า 1 สิ่งที่ฉันจะเลิกทำเพื่อเพิ่มเวลาให้ตัวเองคือ...
9. ครูสรุปภาพรวมกิจกรรมทั้งหมดว่า คนที่เก่งที่สุดไม่ใช่คนที่ทำงานเยอะที่สุดจนไม่มีเวลาพัก แต่คือคนที่จัดการเวลาได้ดีที่สุด เพื่อให้ทุกเป้าหมายสำเร็จโดยที่ชีวิตยังมีความสุข

กิจกรรมที่ 4 เกมจำลอง 24 ชั่วโมงที่หายไป (30 นาที)

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ครูแจกบัตรสถานการณ์ 10 อย่างที่เข้ามาพร้อมกัน
2. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มต้องเรียงลำดับสิ่งที่ต้องทำ สิ่งที่ควรทำและสิ่งที่อยากทำ และเลือกสิ่งที่อยากทำแต่ต้องตัดสินใจตัดทิ้ง อย่างน้อย 2 งาน เขียนคำตอบลงในกระดาษ A4
3. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ พร้อมระบุเหตุผลของสิ่งที่อยากทำแต่ต้องตัดสินใจตัดทิ้ง
4. ครูสรุป งานที่เราตัดสินใจตัดทิ้งไปนั้น เปรียบเสมือนน้ำในโหลแก้ว คือสิ่งที่เราต้องเทออกหรือลด ละ เลิก เพื่อให้มีที่ว่างพอสำหรับหินก้อนใหญ่หรืองานสำคัญ การบริหารเวลาไม่ใช่การพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่าง แต่คือการกล้าเลือกสิ่งที่สำคัญที่สุด และวางสิ่งที่ไม่จำเป็นลง

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. Slide Presentation เรื่อง Must - Should - Want
2. โหลแก้วใส, หินก้อนใหญ่, ก้อนกรวด, ทราย, น้ำ
3. บัตรสถานการณ์
4. ใบงาน To-Do List
5. ใบงาน Weekly Planner

6. การวัดและประเมินผล

1. ตรวจจากใบงาน Weekly Planner
2. ประเมินจากกิจกรรมเกมจำลอง

เอกสารประกอบการอบรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 4 : นายแห่งตน คนกำหนดเกม เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ความเป็นผู้นำที่แท้จริงเริ่มต้นที่การชนะใจตนเอง การจะเป็นนายแห่งตนได้นั้นนักเรียนต้องฝึกทักษะการควบคุมตนเองเพื่อต้านทานสิ่งเร้า และมีทักษะการกำกับตนเองเพื่อจัดการงานที่ยากให้กลายเป็นเรื่องง่ายและสนุก โดยอาศัยหลักการที่ถูกต้องจะช่วยลดภาระทางสมองและทำให้ลงมือทำได้สำเร็จ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุการขาดการควบคุมตนเองของตน ผ่านโมเดลสัตว์ 3 ชนิดได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการกำกับตนเอง โดยการหยุดสิ่งเร้าและการย่อยงานแบบกล่องสุ่มเพื่อเริ่มต้นทำงานที่คั่งค้างได้จริง

3. เนื้อหา

1. โมเดลสัตว์ 3 ชนิดในสมอง
2. เทคนิครีโมทสั่งใจ
3. เทคนิคกล่องสุ่มภารกิจ

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 เปิดประตูสวนสัตว์ (30 นาที)

1. ครูชวนนักเรียนคุยเรื่องพฤติกรรมย้อนแย้ง เช่น ตั้งใจจะทำการบ้านแต่มัวเล่นมือถือ
2. นำเสนอสไลด์โมเดลสัตว์ 3 ชนิด ที่แย่งกันถือรีโมทบังคับชีวิต ซึ่งประกอบไปด้วย
   - เจ้าลิงจอมซน รักสนุก เกลียดความเบื่อ ขอเล่นก่อน เดี๋ยวค่อยทำ
   - เจ้าสลอธขี้กลัว วิตกกังวล กลัวงานยาก เห็นงานใหญ่แล้วนิ่งจนตัวแข็ง
   - เจ้าสิงโตเจ้าป่า ผู้นำที่มีเหตุผลและการกำกับตนเอง ซึ่งมักจะหลับอยู่
3. ให้นักเรียนทำใบงาน Checklist สวนสัตว์ในสมอง เพื่อสำรวจตัวเอง
4. เมื่อทำใบงานเสร็จแล้ว ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนกันความคิดเห็นกันว่า ลิงของฉันดุที่สุดตอนไหนและสลอธของฉันกลัวงานอะไร ครูสรุปว่า เมื่อรู้จักศัตรูแล้วต่อไปเราจะไปฝึกวิชาปราบพวกมัน

กิจกรรมที่ 2 ภารกิจรีโมทสั่งใจ (50 นาที)

1. ครูเตรียมแก้วใส่น้ำจำนวน 30 ใบ ใส่น้ำเกือบเต็มแก้ว หลังจากนั้นแบ่งนักเรียนเป็น 2 ทีม เท่าๆ กัน โดยแบ่งเป็นทีม A และ ทีม B
2. ให้ยืนตั้งแถวเรียงกันเว้นระยะห่างพอสมควร เพื่อทำเป็นอุโมงค์มนุษย์ระยะทางเดินประมาณ 7-10 เมตร
3. รอบที่ 1 ให้ทีม A เป็นผู้เดิน และทีม B เป็นตัวป่วน
   - ให้ที่ A ถือแก้วน้ำที่มีน้ำเกือบเต็ม เดินจากจุดเริ่มต้นผ่านอุโมงค์ไปวางที่เส้นชัยให้ได้ โดยห้ามน้ำหกแม้แต่หยดเดียว โดยแก้วน้ำ เปรียบได้กับ เป้าหมาย/หน้าที่/การเรียน ของเราที่ต้องประคองไปให้ถึงจุดหมาย นับจำนวนแก้วน้ำที่น้ำไม่หก
   - ให้ทีม B ทำทุกวิถีทางให้เพื่อนเสียสมาธิ จนทำน้ำหก หรือเดินช้าลง เช่น เต้นท่าตลกๆ ใส่, ตะโกนเรียกชื่อ, ร้องเพลงกวนๆ, ทำท่าจะวิ่งชน, เล่าเรื่องตลก โดยห้ามแตะเนื้อต้องตัวเพื่อนเด็ดขาด และห้ามปัดแก้วน้ำ
4. รอบที่ 2 สลับกันให้ทีม B เป็นผู้เดิน และทีม A เป็นตัวป่วน
5. เมื่อจบเกมให้นักเรียนนั่งลงเป็นวงกลม แล้วชวนคุยด้วยคำถามชวนคิดว่า
   - สำหรับคนที่เดิน ตอนเพื่อนตะโกนใส่หู หรือเต้นยั่วข้างๆ แวบแรกเรารู้สึกยังไง เช่น รำคาญ, อยากขำ, อยากหันไปมอง
   - คนที่เดินผ่านไปได้โดยน้ำไม่หก ตอนนั้นในหัวคิดอะไรอยู่ หรือมองไปที่ไหน มองแต่แก้วน้ำ หรือมองไปข้างหน้า
   - ความสำเร็จในวันนี้เกิดจากครูบังคับ หรือเกิดจากนักเรียนสั่งตัวเอง?
6. ครูสรุปว่า สิ่งเร้าหรือเพื่อนที่เข้ามาแกล้ง เราควบคุมไม่ได้ แต่วิธีที่เราตอบสนองนั้นเราเลือกได้ ในชีวิตจริง เวลาเราเจอเพื่อนชวนคุยตอนอ่านหนังสือ หรือเจอคนแซงคิวซื้อข้าว เราไม่มีแก้วน้ำให้ถือเพื่อดึงสติ แต่เรามีเครื่องมือวิเศษชิ้นหนึ่งติดตัวมาตั้งแต่เกิด คือ รีโมทล่องหน
7. เปิดภาพรีโมทขึ้นบนจอ แล้วอธิบายว่า รีโมทนี้มี 2 ปุ่มสำคัญที่ต้องกดให้ทัน คือ
   - ปุ่ม PAUSE คือ หยุด ใช้ตอนเมื่อรู้สึกโกรธ, อยากด่าคืน, หรือมือสั่นอยากหยิบมือถือมาเล่น วิธีการกด คือ หายใจเข้าลึกๆ 1 ครั้ง แล้วนับ 1-2-3 ในใจ บอกตัวเองว่าฮึบ หรือ หยุด เพื่อตัดวงจรในสมองไม่ให้เจ้าลิงหรือสลอธเข้ายึดร่างของนักเรียน
   - ปุ่ม PLAY คือ ไปต่อ ใช้ตอนหลังจากหยุดนิ่งได้แล้ว วิธีการกด ถามตัวเองเร็ว ๆ ว่า สิ่งโต หรือเป้าหมายต้องการอะไร แล้วให้ร่างกายไปทำสิ่งนั้น เพื่อดึงสมองส่วนเหตุผลให้กลับมาทำงาน
8. ครูบอกนักเรียนว่า เดี๋ยวนักเรียนมาซ้อมกดรีโมทกัน ครูจะตะโกนสถานการณ์ขึ้นมา ให้ทุกคนทำท่ากดปุ่ม PAUSE คือ หยุดนิ่งหรือหลับตา แล้วตะโกนคำตอบของปุ่ม PLAY ออกมาพร้อมกัน เช่น
   - สถานการณ์ที่ 1 กำลังอ่านหนังสือสอบ แล้วแจ้งเตือนไลน์เด้ง เพื่อนทักมาเม้าท์เรื่องดราม่า นักเรียนทำท่าฮึบ นับ 1-2-3 แล้วตะโกนพร้อมกันว่า ปิดเน็ตแล้วอ่านต่อ

- สถานการณ์ที่ 2 รุ่นน้องเดินชนแล้วไม่ขอโทษ แถมมองหน้าหาเรื่อง
- สถานการณ์ที่ 3 ครูสั่งงานยากมาก เห็นโจทย์แล้วท้อ อยากทิ้งตัวลงนอน

9. นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้

กิจกรรมที่ 3 กล่องสุ่มภารกิจกู้ชีพ (40 นาที)

1. ครูตั้งคำถามว่า นักเรียนเคยเป็นไหมงานมันเยอะจนไม่รู้จะเริ่มตรงไหน คิดไปคิดมาสรุปคือนอนดีกว่า สลอธเข้าสิง สาเหตุที่สลอธทำงาน เพราะสมองเราเกลียดการตัดสินใจที่ซับซ้อน วันนี้เราจะไม่ใช้สมองคิด แต่เราจะใช้ดวงตัดสินแทน เราจะมาทำกล่องสุ่มภารกิจกัน
2. ให้นักเรียนหยิบกระดาษ A4 ขึ้นมาเขียนชื่องานที่ดองไว้นานที่สุด หรืองานที่ยากที่สุดไว้ตรงหัวกระดาษ ตัวใหญ่ ๆ เช่น รายงานวิชาวิทย์ฯ, สรุปผลงานสภานักเรียน, ท่องศัพท์ 20 คำ
3. ให้นักเรียนฉีกกระดาษ A4 ใบเดิม ออกเป็นชิ้นเล็กๆ ประมาณ 6-8 ชิ้น ไม่ต้องเท่ากันก็ได้ โดยกระดาษชิ้นเล็กๆ แต่ละใบ ให้เขียนขั้นตอนที่ง่ายที่สุดลงไป 1 ข้อ ให้เขียนง่ายชนิดที่ว่าหลับตาก็ทำได้ เช่น เปิดคอมพิวเตอร์, ตั้งชื่อไฟล์งาน, หาเพลงฟังตอนทำงาน, พิมพ์ชื่อตัวเอง, โทรหาเพื่อนร่วมกลุ่ม กติกาพิเศษ ให้เขียนกระดาษ 1 ใบ เป็นการ์ดโบนัส เช่น กินขนม 1 ชิ้น, บิดขี้เกียจ 3 ที, ดื่มน้ำเย็นๆ 1 แก้ว
4. เมื่อเขียนครบแล้ว ให้นักเรียนขยำกระดาษชิ้นเล็ก ๆ ทั้งหมดเป็นก้อนกลม ๆ แล้วเอาไปใส่รวมกันไว้ในแก้วน้ำ กติกาของเกมนี้มีข้อเดียว คือ สุ่มได้อะไร ต้องทำทันทีห้ามอิดออด
5. ครูให้นักเรียนหลับตาลง มือล้วงเข้าไปหยิบกระดาษขึ้นมา 1 ชิ้น ลืมตาและคลี่ออกดูครับ ได้ภารกิจอะไรลงมือทำเดี๋ยวนี้ ครูจับเวลา 5 นาที ให้นักเรียนเริ่มลงมือ
6. นักเรียนลงมือทำจริง เช่น หยิบมือถือมาหาข้อมูล, หยิบสมุดมาเขียนหัวข้อ, หรือกินขนมถ้าได้การ์ดโบนัส
7. เมื่อหมดเวลา ครูพูดว่า ใครทำภารกิจในกระดาษแผ่นนั้นเสร็จแล้ว ให้ชูกระดาษขึ้นสูง ๆ แล้วตะโกนพร้อมกันว่า สำเร็จ ปรบมือให้ตัวเองดัง ๆ เราชนะสลอธได้แล้ว
8. ครูสุ่มถามนักเรียนว่า ก่อนหน้านี้ที่เห็นงานก้อนใหญ่ ๆ รู้สึกยังไง คำถามที่ 2 พอเราให้ดวงช่วยเลือกแล้วได้ทำภารกิจเล็ก ๆ เช่น แค่ตั้งชื่อไฟล์ ความรู้สึกเปลี่ยนไปไหม
9. ครูสรุปปิดท้ายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจว่า การเป็นนายแห่งตนไม่ได้แปลว่าเราต้องเป็นหุ่นยนต์ที่เคร่งเครียด ตลอดเวลา แต่คนเหนือคนคือคนที่รู้เท่าทันสมองของตัวเอง วันไหนที่รู้สึกว่างานมันยากจนรู้สึกท้อจนเจ้าสลอธเกาะกินใจ อย่าไปฝืนสู้ด้วยแรงกาย แต่ให้ใช้กลยุทธ์ลองเขียนภารกิจใส่กระดาษ แล้วหลอกล่อสมองด้วยความสนุก อาจจะให้ดวงช่วยเลือกแล้วร่างกายจะขยับตามเอง

5. สื่อและอุปกรณ์

1. สไลด์ภาพลิง, สลอธ, สิงโต และภาพปุ่มรีโมท
2. ใบงาน Checklist สวนสัตว์ในสมอง
3. แก้วน้ำพลาสติก
4. กระดาษ A4

6. วิธีการวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงาน Checklist สวนสัตว์ในสมอง
2. แบบสังเกตการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบการอบรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 5 : เข็มทิศชีวิต ลิขิตทิศทาง เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาตนเองเปรียบเสมือนการเดินเรือในมหาสมุทร หากเรามีเพียงแค่เรือที่แล่นเร็วแต่ขาดเข็มทิศ ซึ่งเป็นเป้าหมายและทิศทาง เราอาจจะวิ่งวนอยู่ที่เดิม การเป็นผู้นำที่ดีจึงต้องเริ่มจากการสำรวจขุมกำลังของเรือตนเองหรือศักยภาพปัจจุบัน เพื่อกำหนดเส้นทางเดินเรือที่เหมาะสมและไปถึงเป้าหมายได้จริง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถ ประเมินและระบุ จุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาของตนเองตามหลัก 5 มิติได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเป้าหมายความสำเร็จในอนาคต พร้อมระบุวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนได้อย่างน้อย 1 เรื่อง

3. เนื้อหา

1. 5 มิติแห่งการพัฒนาศักยภาพผู้นำ
2. การจินตนาการภาพความสำเร็จ

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 จูนเข็มทิศ (20 นาที)

1. ครูให้นักเรียนยืนกระจายตัวเต็มห้อง ครูยืนกลางห้องแล้วชี้ตำแหน่งให้ทุกคนจำพร้อมกัน
   - ทิศเหนือ ชี้ไปทางกระดานหน้าห้อง
   - ทิศใต้ ชี้ไปทางหลังห้อง
   - ทิศตะวันออก ชี้ไปทางขวามือ
   - ทิศตะวันตก ชี้ไปทางซ้ายมือ
2. ครูบอกกติกาว่า ครูจะอ่านคำถามเลือกข้าง เมื่อครูพูดจบและนับ 1-2-3 ให้ทุกคนวิ่ง ไปยืนในทิศที่ตรงกับความเป็นตัวเองที่สุด ห้ามยืนตรงกลาง ต้องเลือกสักทาง
   - คืนวันเสาร์ว่างๆ คุณจะ... ทิศเหนือ ออกไปเที่ยวกับเพื่อนมันส์ๆ หรือ ทิศใต้ นอนดูซีรีส์อยู่ห้องเงียบๆ 1-2-3 ไป
   - เวลาทำงานกลุ่ม คุณชอบเป็น... ทิศตะวันออก คนออกไปพรีเซนต์หน้าห้อง หรือ ทิศตะวันตก คนทำสไลด์อยู่เบื้องหลัง 1-2-3 ไป

- สมองของคุณถนัดด้านไหนมากกว่า... ทิศเหนือ คำนวณ/ตรรกะ/วิทย์ หรือ ทิศใต้ ภาษา/ศิลปะ/จินตนาการ ... ไป
- เวลาสอบใกล้เข้ามา คุณคือ... ทิศตะวันออก อ่านสะสมมาเป็นเดือน หรือ ทิศตะวันตก ไฟลนก้นคืนเดียวก่อนสอบ ไป
- เวลาเพื่อนมีปัญหามาปรึกษา คุณมักจะ... ทิศเหนือ แนะนำวิธีแก้ปัญหาให้ทันที หรือ ทิศใต้ นั่งฟังเงียบๆ ให้กำลังใจ ไป
- เป้าหมายในปีนี้ของคุณ คือ... ทิศตะวันออก เกรดเฉลี่ย/ความสำเร็จทางการเรียน หรือ ทิศตะวันตก ความสุข/มิตรภาพ/สุขภาพจิต 1-2-3 ไป

3. นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ครูถามว่าเมื่อกี้ใครรู้สึกว่าตัวเองวิ่งไปที่จุดหมายได้เร็วและมั่นใจบ้างยกมือขึ้น แล้วใครที่มีจังหวะลังเล ไม่รู้จะไปทางไหนบ้าง คนที่วิ่งเร็ว แสดงว่าเรารู้จักตัวเองในเรื่องนั้นดี เราเลยตัดสินใจได้ทันที ส่วนคนที่ลังเล อาจจะเพราะเรายังไม่เคยสังเกตตัวเองในมุมนั้น
4. ครูสรุปว่า ห้องนี้ก็เหมือนมหาสมุทรชีวิต ถ้าครูสั่งให้วิ่ง แต่เราไม่รู้ว่าเราชอบอะไร ไม่รู้ว่าเราถนัดอะไร เราจะยืนงงอยู่กลางห้อง หรือไม่ก็วิ่งตามเพื่อนไป ซึ่งอาจจะไม่ใช่ที่ที่เรามีความสุข วันนี้เราจะมาสร้างแผนที่ชีวิตของเราเอง เพื่อให้รู้ว่าตอนนี้เรายืนอยู่ตรงไหนและเราขาดอะไร เพื่อที่จะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นใจโดยไม่ต้องวิ่งตามใคร

กิจกรรมที่ 2 สแกนค่าพลัง (40 นาที)

1. ครูตั้งคำถามว่า ปกติเวลาเราจะเดินทางไกล หรือก่อนนักกีฬาจะลงแข่ง เขาต้องทำอะไรก่อน นักเรียนตอบ วอร์มอัพ, ตรวจสภาพรถ, เช็กความพร้อม
2. ครูตอบว่าถูกต้อง เหมือนรถยนต์ที่ต้องเช็กลมยาง เช็กเบรกก่อนออกเดินทาง การเป็นผู้นำก็เหมือนกัน เราต้องตรวจเช็กสภาพความพร้อมของตัวเองก่อน เพื่อให้รู้ว่าตอนนี้เรามีจุดแข็งอะไร และมีจุดบกพร่องตรงไหนที่ต้องปรับปรุง
3. ครูอธิบาย 5 มิติแห่งการพัฒนาศักยภาพผู้นำ โดยเปรียบเทียบกับ ส่วนประกอบของรถยนต์ ครูแจกใบงานเช็กสภาพผู้นำ 5 มิติ และอธิบายให้นักเรียนเห็นภาพว่า ถ้าร่างกายเราคือรถยนต์ที่จะขับเคลื่อนสภานักเรียนไปข้างหน้า 5 ส่วนนี้คืออะไรบ้าง
    - ร่างกาย คือ เครื่องยนต์
    - ปัญญา คือ พวงมาลัยและ GPS
    - จิตใจ คือ น้ำมันเชื้อเพลิง
    - สังคม คือ ไฟสัญญาณและกระจกมองข้าง
    - วินัย คือ ระบบเบรกและล้อ

4. ให้นักเรียนประเมินให้คะแนนตนเอง 1-5 คะแนน ในแต่ละด้านตามความเป็นจริง ลงในใบงาน
5. นักเรียนสร้างกราฟและวิเคราะห์ โดยลากเส้นเชื่อมจุดคะแนนทั้ง 5 ด้านเข้าด้วยกัน จะเกิดเป็นรูปทรงเรขาคณิต
6. นักเรียนดูกราฟของตัวเอง ครูตั้งคำถามว่าสมมติว่านี่คือ ล้อรถของเรา ล้อของใครกลมบ้าง และล้อของใครเบี้ยวหรือแหว่งไปข้างนึง นักเรียนช่วยกันตอบ
7. ครูสรุปว่า ถ้าล้อเราเบี้ยวหรือกราฟไม่สมดุล เวลาวิ่งจริงชีวิตเราจะสะดุด มันจะกระเด้งกระดอนขับลำบาก เราจะมาดูว่าจะซ่อมล้อส่วนที่บุบเข้าไปยังไง ให้มันกลับมากลมและวิ่งได้ฉิวเหมือนเดิม

กิจกรรมที่ 3 ทีมช่างซ่อมบำรุง (30 นาที)

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 10 คน
2. ครูแจกใบกราฟลูกค้า ที่มีปัญหาแตกต่างกันให้แต่ละกลุ่ม
3. นักเรียนนกลุ่มระดมสมองช่วยกันเขียนใบสั่งซ่อม ว่าต้องซ่อมจุดไหนเร่งด่วนที่สุด จะซ่อมด้วยวิธีไหน โดยเสนอวิธีแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรม 3 ข้อ
4. ครูให้ตัวแทนแต่ละลุ่มออกมานำเสนอวิธีการซ่อม

กิจกรรมที่ 4 Breaking News พาดหัวข่าวอนาคต (30 นาที)

1. ครูแจกกระดาษใบงาน Breaking News ที่จัดรูปแบบเหมือนหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์
2. ให้นักเรียนทุกคนสวมบทบาทเป็นนักข่าวที่รายงานข่าวความสำเร็จของตัวเองในอีก 1 ปีข้างหน้า โดยให้เขียนพาดหัวข่าวใหญ่ เกี่ยวกับตัวเองในอีก 1 ปีข้างหน้า เช่น ช็อกโลก! นายเกียรติก้อง เลิกดื่นสายถาวร เกรดพุ่งแตะ 4.00 หรือ สุดยอด! น้องฟ้า คว้าแชมป์สุขภาพดี หลังลดน้ำอัดลมสำเร็จ
3. ให้เขียนสกู๊ปพิเศษหรือเนื้อหา เกี่ยวเขียนเบื้องหลังความสำเร็จสั้น ๆ ว่าเขาทำได้อย่างไร เริ่มทำอะไร และเลิกทำอะไร
4. สุ่มนักเรียน 10 คน ออกมาอ่านพาดหัวข่าวของตัวเองให้เพื่อนฟัง เพื่อน ๆ ช่วยกันปรบมือให้กำลังใจ

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. Slide Presentation 5 มิติแห่งการพัฒนาศักยภาพผู้นำ เปรียบเทียบกับรถยนต์
2. ใบกราฟลูกค้า
3. ใบงานที่เช็กสภาพผู้นำ 5 มิติ
4. ใบงาน Breaking News

6. การวัดและประเมินผล

1. ตรวจจากใบงานเช็กสภาพผู้นำ 5 มิติ
2. ตรวจใบงานจาก Breaking News
3. ประเมินจากการทำงานกลุ่ม

เอกสารประกอบการอบรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 6 : กล้า...ที่จะก้าว เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อุปสรรคไม่ใช่สัญญาณให้หยุดแต่เป็นบททดสอบให้ปรับ ผู้นำที่แข็งแกร่งไม่ใช่คนที่ไม่เคยล้ม แต่คือคนที่ล้มแล้วรีบปัดฝุ่น ลุกขึ้นมาหัวเราะและก้าวต่อได้ทันที แรงจูงใจที่ดีที่สุดไม่ได้เกิดจากการนั่งรอให้ใครมาปลอบโยน แต่เกิดจากการสร้างบรรยากาศเชิงบวกและความสนุกสนานท่ามกลางความกดดันร่วมกับทีม

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน ภายใต้สภาวะความกดดันและความไม่ยุติธรรมได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงออกถึงทัศนคติเชิงบวกเพื่อสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและให้กำลังใจเพื่อนร่วมทีมได้

3. เนื้อหา

1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัวเมื่อแผนล้มเหลว
2. การมองวิกฤตให้เป็นความท้าทาย
3. พลังของการให้กำลังใจ

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 ปลุกพลังและปกป้องเป้าหมาย (30 นาที)

1. ครูแจกปากกาและลูกโป่งให้นักเรียนคนละ 1 ใบ แล้วชวนคุยสั้นๆ ว่าปีนี้อะไรคือสิ่งที่พวกเราอยากทำให้สำเร็จที่สุด
2. ให้นักเรียนทุกคนเป่าลูกโป่งและเขียนเป้าหมายสูงสุดในปีนี้ของตัวเองลงไป เช่น ได้เกรดเฉลี่ย 4.00, ได้ไปแข่งขันโครงงานต่างประเทศ เสร็จแล้วใช้หนังยาง ผูกลูกโป่งไว้ที่ข้อเท้าของตนเอง
3. ครูแจ้งกติกากับนักเรียนว่า ให้ทุกคนเดินไปมาเพื่อปกป้องลูกโป่งของตัวเอง ห้ามให้ใครมาเหยียบแตกและต้องคอยระวังภัยจากคนรอบข้าง ภายในพื้นที่ที่กำหนด ประมาณ 3-5 นาที โดยห้ามผลัก ห้ามเตะขา ให้เล็งที่ลูกโป่งเท่านั้น ครูเปิดเพลงสนุก ๆ ระหว่างทำกิจกรรม
4. เมื่อหมดเวลาครูปิดเพลงให้นักเรียนทุกคนนั่งล้อมวงเป็นวงกลม ถามว่าลูกโป่งใครแตกบ้างให้ยกมือขึ้น หลังจากนั้นถามว่าลูกโป่งใครที่ยังไม่แตกบ้าง

5. ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นความคิดของนักเรียนดังนี้ ใครที่ลูกโป่งแตก รู้สึกอย่างไร นักเรียนตอบ เสียดาย, เสียใจ, ตกใจ
6. ถามคำถามต่อไปว่า คนที่รอด มีเทคนิคอย่างไร นักเรียนอาจตอบ รู้จักสังเกต, หลบหลีก, การอยู่นิ่ง ๆ, การเคลื่อนไหวตลอดเวลา, การจับกลุ่มกับเพื่อน
7. ครูถามเพิ่มเติมว่าในชีวิตจริง ลูกโป่งแตก เปรียบได้กับเหตุการณ์อะไรบ้าง นักเรียนช่วยกันตอบว่า สอบตก, ทะเลาะกับเพื่อน, อกหัก, ทีมแพ้
8. ครูสรุปว่า ลูกโป่งคือเป้าหมาย มันบอบบางและอาจแตกได้จากปัจจัยภายนอก ความเจ็บปวด คือ ลูกโป่งแตก แต่ตัวเราคือผู้สร้างเป้าหมาย ถึงลูกโป่งจะแตก ขาเรายังอยู่ ตัวเรายังอยู่ เราแค่หยิบลูก ใหม่มาเป่า แล้วเริ่มเดินต่อ

กิจกรรมที่ 2 เกาะมหัศจรรย์ ฝ่ามรสุม (60 นาที)

1. แบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 10 คน หาหัวหน้าทีม 1 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกมาจับสลาก สถานะ โดยในสลากจะระบุกลุ่มมหาเศรษฐี 2 กลุ่ม กลุ่มคนชั้นกลาง 2 กลุ่ม กลุ่มสู้ชีวิต 2 กลุ่ม
2. ครูแจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่มไม่เท่ากันตามกลุ่มที่จับสลากได้ ดังนี้
   - กลุ่มมหาเศรษฐี จะได้กระดาษ A4 15 แผ่น และเทปกาว 1 ม้วน
   - กลุ่มคนชั้นกลาง จะได้กระดาษ A4 10 แผ่น และเทปกาวครึ่งม้วน
   - กลุ่มผู้ขาดแคลน จะได้กระดาษ A4 5 แผ่น และไม่ได้เทปกาว
3. ครูแจ้งกติกาว่า ให้หัวหน้าทีมพาสมาชิกทุกคนเดินทางจากจุดเริ่มต้นไปยังเส้นชัยระยะทางประมาณ 15 เมตร โดยกำหนดให้พื้นห้องคือทะเลลาวา ห้ามอวัยวะส่วนใดแตะพื้นเด็ดขาด ต้องเหยียบอยู่บนอุปกรณ์ที่ได้รับเท่านั้น สามารถส่งต่อกระดาษจากด้านหลังมาด้านหน้าเพื่อปูทางเดินต่อไปได้ หากใครแตะพื้น ต้องกลับไปเริ่มใหม่ทั้งทีม
4. ให้นักเรียนเริ่มวางแผน ครูสั่งให้เริ่มออกเดินทาง รอบที่ 1 โดยครูคอยจับเวลาและสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อกดดันเป็นระยะ เช่น
   - นาทีที่ 4 ประกาศเตือนภัย! น้ำทะเลหนุนสูง พื้นที่เกาะกำลังจะจมหายไป! ครูเดินไปยึดกระดาษของทุกกลุ่ม ออกกลุ่มละ 1 ชิ้น (สำหรับกลุ่มสู้ชีวิตที่กระดาษน้อยอยู่แล้ว สถานการณ์จะวิกฤตทันที ต้องเริ่มขี่คอ หรือกอดกันกลมเพื่อยืนบนกระดาษนาทีที่ 8 รัฐบาลเก็บภาษี ขอยึดเทปกาวคืนจากทุกกลุ่ม หลังจากนั้นครูเดินเก็บเทปกาว
   - นาทีที่ 8 พายุเข้า เสียงลมดังจนไม่ได้ยินเสียงพูด ห้ามทุกคนออกเสียงเด็ดขาด หากใครเผลอพูดออกมา ให้ทีมนั้นหยุดเดิน 30 วินาที
   - นาทีที่ 12 เกิดอุบัติเหตุ สมาชิกในทีม 1 คน ขาหัก ให้แต่ละทีมเลือกสมาชิก 1 คน ต้องเป็นผู้บาดเจ็บ ให้ยืนกระต่ายขาเดียวโดยมีเพื่อนพยุง 2 ข้าง และเร่งความเร็วเข้าสู่ช่วงโค้งสุดท้าย

5. เมื่อมีทีมที่เข้าเส้นชัยแล้ว ให้ทีมนั้นนั่งลงรอจนกว่าเพื่อจะเข้าเส้นชัยหมด ทีมที่เข้าเส้นชัยทีมแรกรับรางวัลจากครู
6. หลังเล่นเกมจบแล้ว ให้นักเรียนนั่งล้อมวง แล้วชวนคุยแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้
    - กลุ่มที่ได้กระดาษ A4 น้อยๆ รู้สึกอย่างไรตอนเห็นกลุ่มมหาเศรษฐีได้กระดาษ A4 เยอะกว่าเราถึง 3 เท่า
    - นักเรียนชนะความรู้สึกท้อแท้ หรือความรู้สึกว่ามันเป็นไปไม่ได้ ได้อย่างไร
    - ตอนที่ครูเดินไปยึดกระดาษทีมของเราแก้ปัญหาอย่างไร
    - ใครเป็นคนสั่งการในตอนนั้น แล้วทุกคนทำตามทันทีหรือไม่
    - ตอนที่มีเพื่อนขาหัก หรือตอนที่พื้นที่ไม่พอ ใครเป็นคนเสียสละให้ยอมพยุงเพื่อน
    - ความรู้สึกตอนที่เราต้องพยุงเพื่อนไปด้วยกัน ต่างจากตอนเดินคนเดียวอย่างไร
    - นักเรียนอยากเป็นแบบไหนมากกว่าระหว่างเป็นมหาเศรษฐี ชนชั้นกลาง หรือสู้ชีวิต เพราะอะไร
7. ครูช่วยกันสรุปว่า ในชีวิตจริงเราเลือกไม่ได้ว่าเกิดมาจะมีต้นทุนมากหรือน้อย บางคนมีกระดาษมากมาย บางคนมีแค่กระดาษแผ่นเดียว แต่เป้าหมายมีไว้ให้พุ่งชนเหมือนกัน ทีมที่รอดไม่ใช่ทีมที่มีของเยอะที่สุด แต่คือทีมที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และช่วยกันประคองเพื่อนที่อ่อนแอที่สุดให้ข้ามฝั่งไปได้พร้อมกัน

กิจกรรมที่ 3 กู้ใจและสร้างแรงจูงใจ (30 นาที)

1. ให้นักเรียนทำภารกิจกู้ระเบิดเวลา โดยครูพูดว่า วันนี้ห้องเรียนของเราถูกวางระเบิดเวลา แต่ระเบิดลูกนี้ไม่ได้ทำลายล้างด้วยไฟ แต่มันจะทำลายความเครียด และคนที่จะกู้มันได้ ต้องเป็นคนที่มีสติและความไวเท่านั้น
2. ให้นักเรียนทุกคนยืนเป็นวงกลมใหญ่ ครูเปิดเพลงจังหวะมันส์ ๆ และส่งลูกบอลที่สมมติว่าเป็นลูกระเบิด วนไปทางขวาเรื่อย ๆ นักเรียนส่งลูกบอลต่อกันอย่างรวดเร็วห้ามหยุด ห้ามโยน ห้ามถือแช่ เมื่อเพลงหยุด ระเบิดอยู่ที่ใคร เท่ากับระเบิดทำงาน ครูชี้ไปที่ผู้ถือระเบิดแล้วตะโกน Boom! กู้ชีพด่วน
3. นักเรียนที่มีระเบิดในมือรีบวิ่งไปหยิบการ์ดกู้ชีพจากในกล่องกลางวง อ่านโจทย์ และลงมือทำทันที ครูและเพื่อนๆ ช่วยกันนับถอยหลังเสียงดัง 5... 4... 3... 2... 1... ถ้าทำสำเร็จ ครูนำปรบมือ ร้องเฮ หรือทำท่าดีใจแบบสุดๆ ถ้าทำไม่ทัน ครูสั่ง ระเบิดลง! ตูม!" ทุกคนต้องทำท่าล้มตาย แล้วสั่งฟื้นคืนชีพ! เพื่อเริ่มรอบใหม่
4. เล่นวนไปเรื่อย ๆ จนได้ผู้โชคดีประมาณ 10-15 คน

5. หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนนั่งลงเป็นวงกลม แล้วชวนพูดคุยสั้นๆ เพื่อตกผลึกความคิดด้วยคำถามดังนี้
   - ตอนที่ระเบิดมาอยู่ในมือ หรือตอนที่นับถอยหลัง 5 วินาที เรารู้สึกอย่างไร
     นักเรียนตอบ ตื่นเต้น, ลนลาน, กลัว
   - เพื่อนคนที่ทำภารกิจสำเร็จ เขาทำอย่างไรถึงผ่านไปได้
     นักเรียนตอบ เขากล้าทำเลย, เขาไม่คิดเยอะ, เขาได้รับเสียงเชียร์
   - ถ้าชีวิตจริงเราเจอปัญหาที่กดดันเหมือนระเบิดเวลา อะไรจะช่วยให้เราผ่านไปได้เหมือนในเกมนี้
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า ในสถานการณ์วิกฤต หรือตอนที่ชีวิตกดดัน สิ่งที่กู้สถานการณ์ได้ดีที่สุดไม่ใช่ความเครียด แต่คือสติที่จะรับมือ และรอยยิ้มหรือกำลังใจจากคนรอบข้าง เหมือนที่เราเชียร์เพื่อนตอนเล่นเกม

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ลูกโป่ง, ปากกาเคมี, หนังยาง, กระดาษ A4, ลูกบอล, กล่อง
2. การ์ดกู้ชีพ

6. การวัดและประเมินผล

1.การสังเกตพฤติกรรมการแก้ปัญหาและการแสดงออก

เอกสารประกอบการอบรม

บทเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

กิจกรรมย่อยที่ 7 : บริหารตน...บริหารทีม เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาผู้นำสภานักเรียนให้มีประสิทธิภาพต้องเริ่มต้นจากการจัดการตนเอง กิจกรรมนี้มุ่งพัฒนา 5 ทักษะสำคัญ เพื่อให้สภานักเรียนนำทักษะเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารทีม แก้ไขปัญหาในการทำงานและขับเคลื่อนทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

3. เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะการจัดการตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์จำลองร่วมกับผู้อื่นได้
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุแนวทางการนำทักษะการจัดการตนเองไปปรับใช้กับบทบาทหน้าที่ในสภานักเรียนของตนเองได้

3. เนื้อหา

4. ทักษะการจัดการตนเอง

4. วิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 ละลายพฤติกรรม (30 นาที)

กิจกรรมย่อย 1 ปรบมือตามสั่ง

1. ให้นักเรียนทุกคนจัดแถวยืนล้อมวงกันเป็นวงกลม เพื่อทำกิจกรรมปรบมือตามสั่ง โดยครูอธิบายสัญญาณมือ ดังนี้
   - ชู 1 นิ้ว = ปรบมือ 1 ครั้ง
   - ชู 2 นิ้ว = กระทืบเท้า 2 ครั้ง
   - กำปั้น = ร้องเฮ้ พร้อมชูมือขวาขึ้นสุดแขน
   - ถ้าแบมือ = ให้ยืนนิ่งห้ามขยับ
2. เริ่มทำกิจกรรมโดยขั้นแรกให้ทำสัญญาณช้า ๆ ให้ทุกคนทำพร้อมกันเพื่อเรียกสติ ต่อมาเร่งจังหวะให้เร็วขึ้น สลับสัญญาณไปมาเพื่อทดสอบปฏิกิริยาของนักเรียน ในตอนสุดท้ายครูทำสัญญาณมือหลอก เช่น บอกให้ปรบมือ แต่ทำท่ากำปั้น ให้คุณครูท่านอื่นช่วยดูว่าใครสติหลุดหรือทำผิด

3. สรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้ คือ การทำงานเป็นทีม ถ้าสัญญาณจากผู้นำไม่ชัดหรือผู้ตามไม่จดจ่อ ทีมก็จะเสียหลัก เหมือนเสียงปรบมือที่ไม่พร้อมกัน ครูขอให้ตบมืออีกครั้ง ให้ดังและพร้อมกันที่สุด ครูชู 1 นิ้ว, 2 นิ้ว, กำปั้นและแบมือ

กิจกรรมย่อย 2 ศึกงูกินหาง

4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละเท่า 10 คน เพื่อเล่นเกมศึกงูกินหาง โดยให้ทุกคนในกลุ่มยืนต่อแถวตอนลึก คนข้างหลังเอามือเกาะเอวคนข้างหน้าเกาะให้แน่นที่สุด ห้ามหลุดเด็ดขาด โดยให้
    - คนแรกเป็นหัวมังกร มีหน้าที่นำทิศทางและไล่ล่า
    - คนที่ต่อแถวอยู่ตรงกลางเป็นลำตัว มีหน้าที่เคลื่อนที่ตามและประคองไม่ให้แถวขาด
    - คนสุดท้ายเป็นหางมังกร ให้ผูกผ้าไว้ที่เอว มีหน้าที่ระวังหลังและหลบหลีก
5. เริ่มการแข่งขันโดย เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดให้หัวมังกรของทุกทีมวิ่งไล่ดึงผ้าที่หางของทีมอื่น ในขณะเดียวกัน หัวมังกรก็ต้องปกป้องหางตัวเองด้วยด้วยการพาทีมวิ่งหนี ห้ามมือหลุดออกจากเอว ถ้าลำตัวขาดถือว่าตาย ให้แพ้ทันที ให้นักเรียนเล่น 1-2 รอบ (รอบละ 3-5 นาที)
6. หลังจากเล่นเกมเสร็จให้นักเรียนนั่งล้อมวงเป็นวงกลม พักเหนื่อย 5 นาที
7. ครูชวนคุยด้วยคำถามเพื่อถอดบทเรียนสู่การทำงานจริง โดยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น เช่น
    - ถามคนเป็นหัวมังกรว่า ตอนวิ่งไล่กับตอนหนีรู้สึกกดดันไหม เราเห็นเพื่อนข้างหลังไหมว่าเขาวิ่งทันหรือเปล่า
    - ถามคนเป็นลำตัวว่า เหนื่อยไหมที่ต้องวิ่งตามแรงเหวี่ยงของหัว ถ้าเราไม่เกาะแน่น ๆ จะเกิดอะไรขึ้น
    - ถามคนเป็นหางว่า รู้สึกกังวลใจไหม เราต้องพึ่งพาใครบ้างเพื่อความอยู่รอด
8. จากคำตอบของนักเรียนให้เชื่อมโยงสู่บทบาทสภานักเรียน เช่น
    - หัวมังกร คือ ประธานหรือหัวหน้าฝ่ายต้องรู้จักสังเกต ตัดสินใจเลือกทิศทาง แต่ถ้าวิ่งเร็วเกินไปโดยไม่ดูเพื่อนทีมก็ไปไม่รอด
    - ลำตัว คือ คณะทำงานเป็นโซ่ข้อกลางที่สำคัญที่สุด ถ้าลำตัวไม่สามัคคี หัวก็ไม่สามารถไปไหนได้ หางก็จะตาย
    - และหาง คือ ฝ่ายสนับสนุนหรือสมาชิก ต้องคอยดูสิ่งที่หัวมองไม่เห็นหรือส่วนที่เป็นจุดบอดและต้องสื่อสารบอกหัวให้ทันท่วงที
9. สรุปว่า ไม่ว่านักเรียนจะอยู่ตำแหน่งไหนในสภานักเรียน ทุกตำแหน่งมีความสำคัญเท่ากัน ถ้ามือหลุดออกจากเอวแค่มือเดียว มังกรก็ไปต่อไม่ได้ งานสภานักเรียนก็เช่นเดียวกัน

กิจกรรมที่ 2 ทบทวนเนื้อหาทักษะการจัดการตนเอง (60 นาที)

1. นักเรียนฟังบรรยายทบทวนเนื้อหาประกอบสไลด์นำเสนอเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังนี้
    - การกำหนดเป้าหมาย
    - การบริหารเวลาและจัดระเบียบ
    - การควบคุมและกำกับตนเอง
    - การประเมินตนเองและการพัฒนาตนเอง
    - การเผชิญอุปสรรคและแรงจูงใจ
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหากมีข้อสงสัย หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม
3. ครูสรุปว่า 5 อาวุธประจำกายของนักเรียน คือ เป้าหมายชัด จัดเวลาเป็น คุมตัวเองได้ ประเมินผลเสมอ และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ที่สำคัญความสำเร็จไม่ได้เกิดจากความบังเอิญ แต่เกิดจากการจัดการที่ดี

กิจกรรมที่ 3 การ์ดวัดกิ๊น (60 นาที)

กิจกรรมย่อย 1 การ์ดภารกิจชีวิต

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ทุกกลุ่มนั่งล้อมวง ครูแจกชุดการ์ดภารกิจชีวิต จำนวน 10 ใบ และกระดาษที่มีรูปขวดโหลเปล่า ครูแจ้งว่าในมือของพวกเราคือภารกิจ 10 อย่างที่เข้ามาพร้อมกันในคืนเดียว แต่ปัญหาคือขวดโหลของเรามีพื้นที่จำกัด ใส่ของลงไปได้ไม่หมดทุกชิ้น
2. ครูให้เวลา 5 นาที ให้ช่วยกันตัดสินใจว่าจะหยิบการ์ดชิ้นไหนใส่ลงในขวดโหลก่อน ต้องทำก่อนหรือสำคัญที่สุด ให้ใช้เทปกาว 2 หน้าติดการ์ดในรูปขวดโหล และชิ้นไหนที่ต้องยอมวางไว้นอกขวดโหล คือตัดทิ้งหรือทำทีหลังได้
3. นักเรียนระดมสมองเพื่อเลือกการ์ด ครูเดินสังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม
4. ตัวแทนนักเรียนกลุ่มละ 1 คน ยืนขึ้นโชว์ผลงาน แล้วออกมานำเสนอทีละกลุ่ม
5. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยตามหลักการบริการเวลา แบบก้อนหิน กรวด และทราย ดังนี้
    - กลุ่มหินก้อนใหญ่ ต้องใส่ก่อน ไม่งั้นจะตายหรืองานจะเสียหาย เช่น สอบฟิสิกส์ เกี่ยวกับอนาคต,ประชุมของบฯ เป็นหน้าที่หลัก, อาการไมเกรนกำเริบ เกี่ยวกับสุขภาพ, การกินข้าวเย็น เป็นพื้นฐานของชีวิต
    - กลุ่มกรวด ใส่แทรกได้ ยืดหยุ่นได้ ซักชุดนักเรียน, เพื่อนอกหัก, ซ้อมดนตรี
    - กลุ่มทราย สิ่งยั่วยุที่ดูเหมือนงาน เช่น จัดโต๊ะอ่านหนังสือ, ตอบแชทเม้าท์มอย, ไถ TikTok

6. ครูสรุปว่า ผู้นำที่ป่วยหรือหิวโซ จะไม่มีทางทำงานได้ดี สุขภาพคือหินก้อนใหญ่ที่สุด เพื่อนอกก็สำคัญ แต่ในคืนที่สอบฟิสิกส์และเป็นไมเกรน เราอาจต้องบอกเพื่อนว่าขอกอด 5 นาทีแล้วพรุ่งนี้เรามาคุยกันยาว ๆ นี่คือการบริหารความสัมพันธ์แบบมีขอบเขต และมีกลุ่มไหนเลือกจัดโต๊ะใส่ลงไปบ้าง มันดูเหมือนขยันแต่มันกินเวลาอ่านหนังสือ นี่คือทรายที่อันตรายที่สุด

กิจกรรมย่อย 2 แก้ปัญหาวัดใจ

7. ครูขึ้นโจทย์บนจอว่า สมมติว่าสภานักเรียนตั้งเป้าหมายปีนี้ไว้ว่าโรงเรียนสะอาดแต่ในความเป็นจริง คือ ล้มเหลว ขยะยังเกลื่อน เพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ แอบทิ้งขยะไปทั่ว จนตอนนี้ทีมงานสภาท้อแท้หมดไฟจะทำงานต่อ ในฐานะผู้นำเราจะแก้ปัญหานี้ยังไง
8. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนทางออกลงกระดาษบรู๊ฟ โดยตอบ 2 ประเด็น ดังนี้
   ข้อ 1. จะพูดปลุกใจทีมงานที่กำลังท้ออย่างไร
   ข้อ 2. จะปรับวิธีการทำงานอย่างไรให้สำเร็จจริง
9. ครูพูดว่าการที่ทีมท้อเป็นเรื่องปกติ ผู้นำต้องมีความเข้าอกเข้าใจ รับฟังความเหนื่อยของเพื่อนก่อน อย่าเพิ่งรีบสั่งงานต่อ เมื่อสภาพจิตใจได้รับการฟื้นฟูแล้ว ค่อยช่วยกันมองหาทางแก้ปัญหา จำไว้ว่าโครงการล่มได้ แต่ทีมต้องไม่แตก
10. ให้นักเรียนนำหลักการตั้งเป้าหมายแบบ SMART มาใช้เพื่อให้เห็นเป้าหมายชัดเจน มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลได้ และมีระยะเวลาที่ชัดเจน เมื่อเป้าหมายชัดและเล็กพอจะทำสำเร็จ กำลังใจของทีมจะกลับมา
11. ตัวแทนนักเรียนทุกกลุ่มมานำเสนอให้เพื่อน ๆ ฟัง

กิจกรรมที่ 4 สี่เหลี่ยมแห่งความเชื่อใจ (30 นาที)

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ให้นักเรียนแตะลุกลุ่มยืนล้อมวงเป็นวงกลม
2. นำเชือกที่ผูกเป็นวงกลมแล้ววางไว้ที่พื้นตรงกลาง หรือส่งให้ทุกคนถือไว้ในมือคนละช่วง ห้ามดึงเชือกจนตึงเกินไป ให้ถือแบบหย่อนๆ ไว้ก่อน
3. ครูสั่งให้ทุกคนหลับตา ห้ามแอบดูเด็ดขาด และห้ามปล่อยมือออกจากเชือกตลอดการแข่งขัน
4. ครูแจ้งว่า ตอนนี้ทุกคนอยู่ในความมืดมิด เชือกในมือของพวกเราเปรียบเสมือนองค์กรสภานักเรียนที่ตอนนี้ยังจับต้นชนปลายไม่ถูก หน้าที่ของนักเรียน คือ การจัดระเบียบองค์กรนี้ ให้เวลา 10 นาที ให้ทุกคนช่วยกันจัดเชือกเส้นนี้ให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่สวยงามที่สุด โดยมีข้อแม้เดียวคือห้ามปล่อยมือจากเชือก อนุญาตให้พูดและส่งเสียงบอกกันได้
5. ระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม ครูไม่ต้องพูดแทรกให้ยืนดูห่าง ๆ และจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ เช่น
   - ใครเป็นคนเริ่มส่งเสียงสั่งการ
   - มีช่วงที่ทุกคนตะโกนแข่งกันจนฟังไม่รู้เรื่องหรือไม่

- มีใครที่เงียบและคอยทำตามเพื่อนอย่างเดียว
- เมื่อเกิดความผิดพลาด มีใครโวยวายหรือหงุดหงิดไหม

6. เมื่อหมดเวลาแล้ว ครูสั่งให้นักเรียนทุกคนหยุดนิ่งอยู่กับที่แล้วนั่งลง ห้ามปล่อยเชือกจากมือแล้วลืมตาขึ้นพร้อมกัน

7. ปล่อยให้นักเรียน ๆ ได้เห็นผลงานตัวเอง ส่วนใหญ่มักจะไม่เป็นสี่เหลี่ยม หรือเบี้ยวมาก ปล่อยให้หัวเราะและผ่อนคลาย

8. หลังจากนั้นครูชวนคุยด้วยการถามคำถาม ดังนี้

- ตอนที่ปิดตาแล้วเพื่อนตะโกนสั่งกันเยอะ ๆ เรารู้สึกอย่างไร
- ทำไมตอนแรกเราถึงจัดรูปทรงไม่ได้ ปัญหาอยู่ที่การพูดหรือการฟัง
- ในสถานการณ์ที่เรามองไม่เห็นทางข้างหน้า เราต้องการผู้นำแบบไหน
- กิจกรรมนี้เหมือนการทำงานจริงไหม

8. ครูสรุปว่า คนส่วนใหญ่อยากจะเป็นคนสั่งจนลืมฟังเพื่อนข้าง ๆ การสื่อสารที่ดีต้องเริ่มจาก Deep Listening คือ ฟังให้จบก่อนค่อยพูด เราต้องการผู้นำที่เสียงดังฟังชัดแต่ก็รับฟังคนอื่น และต้องการผู้ตาม ที่ไว้ใจผู้นำ ยอมขยับซ้ายขวาตามที่เพื่อนบอกโดยไม่ต่อต้าน การทำงานสภาฯ บางครั้งเราจะเจอปัญหา ที่เรามองไม่เห็นภาพรวมเหมือนปิดตา เราอาจจะสับสน แต่ถ้าเราสามารถสามารถบริหารจัดการอารมณ์ได้ดี และสื่อสารกันดี ๆ สุดท้ายงานก็จะปรากฏผลเป็นรูปธรรม

กิจกรรมที่ 5 หอคอยระฟ้า ฝ่าวิกฤต (120 นาที)

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้แต่ละกลุ่มทำภารกิจ คือ สร้างหอคอยที่สูงที่สุดและแข็งแรงที่สุด โดยครูแจกเงิน(สมมติ) ให้แต่และกลุ่ม ๆ ละ 1,000 บาท แต่ไม่แจกอุปกรณ์ ครูแจ้งว่าอุปกรณ์ทุกชิ้นต้องซื้อ
2. ครูเปิดร้านค้าหน้าห้องขายอุปกรณ์ หลอดดูดน้ำ, ตะเกียบ, เทปกาว, กระดาษ A4, กระดาษบรู๊ฟ, กรรไกร, เชือกฟาง, ดินน้ำมัน
3. แต่ละกลุ่มทีมประชุมวางแผนกันว่า จะสร้างแบบไหน จะใช้อะไรบ้าง ต้องบริหารเงินที่มีให้พอ
4. ครูเปิดขายของทีละอย่าง เช่น เทปกาว ม้วนละ 100 บาท, หลอดดูดน้ำถุงละ 100 บาท, ตะเกียบคู่ละ 50 บาท, กระดาษ A4 แผ่นละ 20 บาท, กระดาษบรู๊ฟ แผ่นละ 100 บาท, กรรไกร 50 บาท เชือกฟางเส้นละ 50 บาท ดินน้ำมันก้อนละ 50 บาท แต่ละกลุ่มต้องตัดสินใจเร็วและคุมสติไม่ให้ซื้อแพงเกินงบ

5. ครูให้เวลาในการสร้างหอคอย 40 นาที โดยครูจะสุ่มหยิบ บัตรสถานการณ์ ทุก ๆ 10 นาที เพื่อป่วนการทำงาน เช่น
    - นาทีที่ 10 ให้สมาชิกในกลุ่ม 2 คนต้องถูกปิดตาและอีก 2 คนต้องถูกปิดปากห้ามพูด เป็นเวลา 5 นาที
    - นาทีที่ 20 กรมบัญชีกลางขอเรียกคืนเทปกาวครึ่งม้วน หรือยืดหลอดไป 5 อัน
    - นาทีที่ 30 เวลาเดินเร็วขึ้น 2 เท่า ใครยังสร้างฐานไม่เสร็จต้องหยุด 2 นาที
6. เมื่อครบเวลา ให้แต่ละกลุ่มนำหอคอยมาวางเรียงกันไว้หน้าห้อง ครูวัดความสูงของหอคอยแต่ละทีม หลังจากนั้น เปิดพัดลมเบอร์ 1 เบอร์ 2 และเบอร์ 3 ใส่หอคอย หอคอยกลุ่มไหนล้มถือว่าแพ้
7. ครูให้กลุ่มที่หอคอยไม่ล้มและมีความสูงมากที่สุดเป็นกลุ่มชนะ รับรางวัลจากครู
8. นักเรียนกลับไปนั่งเป็นกลุ่ม ครูแจกใบงานถอดบทเรียนจากกิจกรรมหอคอยระฟ้า ฝ่าวิกฤต โดยเน้นให้ผู้เรียนระดมสมองเพื่อถอดบทเรียนเรื่องทักษะการจัดการตนเองร่วมกัน ประมาณ 20 นาที
9. เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

กิจกรรมที่ 6 แสงแห่งปัญญา (60 นาที)

1. ให้นักเรียนนั่งล้อมวงเป็นวงกลมใหญ่ 1 วง พร้อมโทรศัพท์มือถือของตนเอง ครูปิดไฟในห้องประชุมให้มืดลง เพื่อสร้างบรรยากาศที่สงบและมีสมาธิ เปิดเพลงบรรเลงเบา ๆ
2. ครูเกริ่นนำว่า ตลอดระยะเวลาที่เราทำกิจกรรมร่วมกัน เปรียบเสมือนการเดินทางค้นหาตัวเอง วันนี้เรามีแสงสว่างในมือคนละ 1 ดวง นั่นคือไฟฉายจากโทรศัพท์ขอให้ทุกคนหยิบขึ้นมา แต่ยังไม่ต้องเปิด
3. ให้เวลานักเรียน 1 นาที ลองทบทวนดูว่า 1 สิ่งที่ประทับใจที่สุด หรือ 1 คำสัญญาที่อยากให้ไว้กับตัวเอง ว่าจะเปลี่ยนตัวเองให้ดีขึ้นอย่างไรหลังจากเดินออกจากห้องนี้ไป คืออะไร
4. ครูเปิดไฟฉายของตนเองเป็นคนแรก แล้วพูดสิ่งที่ประทับใจสั้น ๆ จากนั้นส่งต่อให้คนทางขวาเปิดไฟและพูดต่อไปเรื่อย ๆ จนครบวง ในขณะที่เพื่อนพูด ให้ทุกคนตั้งใจฟังอย่างลึกซึ้ง
5. เมื่อเปิดไฟครบทุกคนห้องจะสว่างไสวด้วยแสงจากมือถือ ครูพูดเปรียบเทียบว่า แสงไฟดวงเดียวอาจจะ ดูริบหรี่ แต่เมื่อเรารวมพลังกัน มันสว่างพอที่จะไล่ความมืดได้ เช่นเดียวกับทักษะที่เราเรียนรู้ หากนำไปใช้และช่วยเหลือกัน เราจะผ่านทุกวิกฤตไปได้
6. หลังจากนั้นทุกคนวางมือถือลงตรงหน้า แล้วปรบมือให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เปิดไฟห้องกลับสู่สภาวะปกติ
7. ให้นักเรียนสแกน QR Code เพื่อทำแบบทดสอบหลังการอบรม 15 นาที
8. หลังจากทำทดสอบหลังการอบรมเสร็จ นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจ
9. ครูกล่าวปิดการอบรมและกล่าวขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ ถ่ายภาพหมู่ร่วมกันเป็นที่ระลึก

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สไลด์นำเสนอ เรื่องทักษะการจัดการตนเอง 5 องค์ประกอบ
2. อุปกรณ์กิจกรรมละลายพฤติกรรม นกหวีด, ผ้าสำหรับผูกเอว
3. อุปกรณ์กิจกรรมการ์ดวัดกึ๋น การ์ดภารกิจชีวิต, กระดาษรูปขวดโหล, เทปกาว 2 หน้า
4. อุปกรณ์กิจกรรมสี่เหลี่ยมแห่งความเชื่อใจ เชือกยาว , ผ้าปิดตา
5. อุปกรณ์กิจกรรมหอคอยระฟ้า ธนบัตรจำลอง, หลอดดูดน้ำ, ตะเกียบ, เทปกาว, กระดาษ A4, กระดาษบรู๊ฟ, กรรไกร, เชือกฟาง, ดินน้ำมัน, พัดลม
6. ใบงานถอดบทเรียน หอคอยระฟ้า ฝ่าวิกฤต

6. การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
2. ตรวจจากใบงานถอดบทเรียน หอคอยระฟ้า ฝ่าวิกฤต

เอกสารประกอบการอบรม

แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง

ชื่อ – สกุล.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สิ่งแรกที่ควรทำในการจัดระเบียบชีวิตเมื่อรู้สึกว่ามีงานค้างจำนวนมากคือข้อใด
   ก. รีบเลือกทำงานที่ง่ายที่สุดก่อนทันทีเพื่อให้รู้สึกว่างานเสร็จไปบ้างแล้ว
   ข. นอนหลับพักผ่อนก่อนเพื่อให้สมองปลอดโปร่งแล้วค่อยเริ่มลงมือทำทีหลัง
   ค. เขียนรายการสิ่งที่ต้องทำออกมาทั้งหมดเพื่อดูภาพรวมและจัดลำดับความสำคัญ
   ง. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนให้ช่วยแบ่งเบาภาระงานบางส่วนเพื่อให้เสร็จเร็วขึ้น
   (เฉลย ข้อ ค)
2. ความยืดหยุ่นทางอารมณ์เมื่อเผชิญปัญหา เปรียบได้กับสิ่งใดมากที่สุด
   ก. แก้วน้ำ ที่มีรูปทรงแข็งแกร่งแต่หากตกลงพื้นแล้วจะแตกละเอียดทันที
   ข. ตุ๊กตาล้มลุก ที่เมื่อถูกผลักให้ล้มก็สามารถเด้งกลับขึ้นมาตั้งตรงได้ใหม่
   ค. ก้อนหิน ที่มีความหนักแน่นมั่นคงและไม่หวั่นไหวต่อแรงกระทบใดๆ
   ง. ฟองน้ำ ที่สามารถซึมซับอารมณ์และความรู้สึกทุกอย่างเอาไว้ที่ตัวเอง
   (เฉลย ข้อ ข)
3. หากนักเรียนต้องการตั้งเป้าหมายเรื่องการออมเงิน ข้อใดคือเป้าหมายที่มีโอกาสทำสำเร็จได้จริงมากที่สุด
   ก. ฉันจะหยอดกระปุกวันละ 20 บาท ทุกวันจนกว่าจะครบ 1,000 บาท
   ข. ปีนี้ฉันจะพยายามประหยัดอดออมและใช้เงินให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้
   ค. ฉันจะเลิกซื้อของไร้สาระและของฟุ่มเฟือยทุกอย่างตลอดไปนับจากวันนี้
   ง. ฉันอยากรวยและมีเงินเก็บจำนวนมากภายในเดือนหน้าเพื่อซื้อของที่ชอบ
   (เฉลย ข้อ ก)
4. พฤติกรรมในข้อใดแสดงถึงการมีวินัยในตนเองได้ชัดเจนที่สุด
   ก. ขยันทำการบ้านส่งครูให้เรียบร้อยเฉพาะในรายวิชาที่ครูผู้สอนมีความเข้มงวด
   ข. อ่านหนังสือตามตารางที่กำหนดไว้ได้เอง แม้จะไม่มีใครมาบังคับหรือตรวจสอบ
   ค. รีบเข้าเรียนให้ตรงเวลาทุกคาบเพราะกลัวว่าจะถูกหักคะแนนจิตพิสัย
   ง. ช่วยเพื่อนทำเวรทำความสะอาดห้องเรียนเพราะอยากให้เพื่อนกล่าวชื่นชม
   (เฉลย ข้อ ข)

5. คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะมองความล้มเหลวแตกต่างจากคนทั่วไปอย่างไร

ก. มองว่าความล้มเหลวคือบทเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

ข. มองว่าความล้มเหลวเป็นเรื่องน่าอับอายและควรปกปิดไม่ให้ผู้อื่นรับรู้

ค. มองว่าความล้มเหลวคือหลักฐานยืนยันว่าตนเองไม่มีความเก่งในด้านนั้น

ง. มองว่าความล้มเหลวเกิดจากโชคชะตาฟ้าลิขิตที่กำหนดมาแล้วแก้ไขไม่ได้

(เฉลย ข้อ ก)

6. ข้อใดคือตัวขโมยเวลาที่มักแฝงตัวมาในรูปแบบของการทำงาน

ก. การปฏิเสธคำชวนของเพื่อนที่จะไปเที่ยวเล่นเมื่อยังมีงานค้างอยู่

ข. การจัดโต๊ะทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อยก่อนเริ่มต้นลงมือทำงานจริง

ค. การพักสายตา 5 นาที เพื่อผ่อนคลายหลังจากอ่านหนังสือครบ 1 ชั่วโมง

ง. การพยายามทำงานทุกอย่างให้สมบูรณ์แบบไร้ที่ติ จนงานไม่เดินหน้าไปไหน

(เฉลย ข้อ ง)

7. ในสถานการณ์ที่งานกลุ่มเจอปัญหาหนักและเพื่อน ๆ เริ่มท้อแท้ การกระทำของผู้นำแบบใดที่จะช่วยกู้สถานการณ์ได้ดีที่สุด

ก. สั่งการอย่างเด็ดขาดให้ทุกคนก้มหน้าทำงานต่อโดยห้ามบ่นหรือท้อแท้

ข. ลงโทษสมาชิกคนที่ทำให้งานมีปัญหาเพื่อให้หลาบจำและไม่ทำผิดพลาดอีก

ค. ชวนทุกคนพักสักครู่ให้กำลังใจกัน แล้วชวนมองหาวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ร่วมกัน

ง. ขอร้องอาจารย์ประจำวิชาให้ช่วยลดปริมาณเนื้องานลงเพื่อให้ทำงานได้ง่ายขึ้น

(เฉลย ข้อ ค)

8. เพราะเหตุใดการกำหนดเส้นตาย (Deadline) ในการทำงานจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของเป้าหมาย

ก. เพื่อให้เรารู้สึกกดดันและตื่นตัวตลอดเวลาจะได้รีบเร่งทำงานให้เสร็จ

ข. เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีเวลาเหลือเพียงพอไปทำกิจกรรมนันทนาการด้านอื่น

ค. เพื่อให้คนรอบข้างและเพื่อนฝูงรับรู้ว่าเรากำลังยุ่งอยู่กับงานชิ้นนี้

ง. เพื่อให้สามารถประเมินได้ว่าต้องใช้ความเร็วในการทำงานเท่าใดจึงจะทันเวลา

(เฉลย ข้อ ง)

9. เมื่อได้รับคำวิจารณ์ว่า "เธอทำงานไม่เรียบร้อยเลย" นักเรียนควรตอบสนองอย่างไรเพื่อพัฒนาตนเอง

ก. โต้เถียงกลับไปทันทีว่าเราตั้งใจทำอย่างดีที่สุดแล้วไม่ได้ทำชุ่ยๆ

ข. ถามกลับอย่างสุภาพว่าจุดไหนที่ไม่เรียบร้อย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งหน้า

ค. รู้สึกเสียใจ น้อยใจ และตัดสินใจว่าจะไม่รับผิดชอบทำงานนี้อีกต่อไป

ง. แอบนำเรื่องนี้ไปบ่นกับเพื่อนสนิทว่าคนที่วิจารณ์นั้นจุกจิกเกินไป

(เฉลย ข้อ ข)

10. เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียนจนรู้สึกโกรธ การตอบสนองแบบใดแสดงถึงความล้มเหลวในการรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง

ก. ตะโกนด่าทอกลับไปทันทีด้วยความโมโหสุดขีดโดยไม่ทันยั้งคิด

ข. บอกเพื่อนด้วยน้ำเสียงจริงจังและสุภาพว่า "เราไม่ชอบที่เธอพูดแบบนี้"

ค. เดินหนีออกมาจากสถานการณ์นั้นทันทีเพื่อสงบสติอารมณ์ให้เย็นลง

ง. พยายามหายใจเข้าลึก ๆ แล้วนับ 1-10 ในใจเพื่อระงับความโกรธ

(เฉลย ข้อ ก)

11. หากนักเรียนมักลืมส่งการบ้านเป็นประจำ จะออกแบบระบบเตือนความจำอย่างไรให้มีประสิทธิภาพที่สุด

ก. ผูกเชือกไว้ที่นิ้วมือเพื่อเป็นสัญลักษณ์เตือนใจให้จำได้ว่าต้องส่งงาน

ข. จดบันทึกรายการการบ้านลงในสมุดเล่มเล็กที่เก็บไว้ในกระเป๋านักเรียน

ค. ใช้สิ่งแวดล้อมช่วยเตือน เช่น วางสมุดขวางประตู หรือตั้งนาฬิกาปลุกระบุชื่อวิชา

ง. ฝากเพื่อนสนิทให้ช่วยโทรมาเตือนเรื่องการส่งการบ้านในทุกๆ เช้า

(เฉลย ข้อ ค)

12. แดงตั้งเป้าหมายว่า "จะเป็นนักกีฬาโรงเรียน" แต่ผ่านไป 1 เดือนเขาล้มเลิกความตั้งใจ ข้อใดน่าจะเป็นสาเหตุหลักของความล้มเหลวนี้

ก. เป้าหมายของแดงใหญ่เกินไป และไม่ได้ซอยย่อยเป็นแผนการฝึกซ้อมรายวัน

ข. แดงขาดแคลนอุปกรณ์ราคาแพงและชุดกีฬาในการฝึกซ้อมเหมือนนักกีฬาอาชีพ

ค. แดงไม่มีพรสวรรค์ทางด้านกีฬาและร่างกายไม่แข็งแรงพอเท่ากับคนอื่น

ง. โค้ชของโรงเรียนมีความเข้มงวดและกดดันนักกีฬามากเกินไปจนรับไม่ไหว

(เฉลย ข้อ ก)

13. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่าง "แรงจูงใจภายนอก" กับ "แรงจูงใจภายใน"

ก. แรงจูงใจภายนอกมีความยั่งยืนและมั่นคงกว่าแรงจูงใจภายในเสมอ

ข. แรงจูงใจภายนอกเกิดจากรางวัล ส่วนแรงจูงใจภายในเกิดจากความชอบและความภูมิใจ

ค. แรงจูงใจภายในต้องอาศัยคนอื่นกระตุ้น ส่วนแรงจูงใจภายนอกสร้างขึ้นเองได้

ง. ทั้งสองอย่างไม่แตกต่างกัน เพราะให้ผลลัพธ์ในการทำงานที่เหมือนกันทุกประการ

(เฉลย ข้อ ข)

14. จุดประสงค์หลักของการ "ทบทวนตัวเอง" ทุกตอนเย็นคืออะไร

ก. เพื่อค้นหาข้อผิดพลาดและเรื่องแย่ๆ มาตำหนิตัวเองให้รู้สึกผิด

ข. เพื่อเปรียบเทียบวัดระดับว่าเราเก่งหรือดีกว่าเพื่อนคนไหนบ้างในห้องเรียน

ค. เพื่อสำรวจสิ่งที่ทำได้ดีและสิ่งที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นในวันพรุ่งนี้

ง. เพื่อจดบันทึกเหตุการณ์ประจำวันเอาไว้เป็นหลักฐานสำหรับส่งครู

(เฉลย ข้อ ค)

15. ในคืนก่อนสอบ หากมีงานสำคัญแต่ไม่เร่งด่วนเข้ามาแทรก เช่น การจัดตารางอ่านหนังสือของเดือนหน้า นักเรียนควรตัดสินใจอย่างไร

ก. ลงมือทำทันที เพราะมองว่าเป็นเรื่องสำคัญต่ออนาคตการเรียนในระยะยาว

ข. วางไว้ก่อน แล้วโฟกัสกับการอ่านหนังสือสอบที่เป็นงานสำคัญและเร่งด่วน

ค. พยายามทำไปพร้อม ๆ กับอ่านหนังสือสอบเพื่อจะได้ประหยัดเวลา

ง. เลิกอ่านหนังสือแล้วเข้านอนพักผ่อน เพราะการวางแผนสำคัญกว่าการสอบ

(เฉลย ข้อ ข)

16. หากนักเรียนสอบตกวิชาที่ตั้งใจมาก แทนที่จะพูดว่า "ฉันมันโง่" นักเรียนควรเปลี่ยนคำพูดกับตัวเองอย่างไรเพื่อสร้างพลังใจ

ก. ฉันยังไม่เข้าใจเนื้อหาดีพอ ครั้งหน้าฉันจะเตรียมตัวให้ตรงจุดกว่าเดิม

ข. ครูออกข้อสอบยากเกินไปและสอนไม่รู้เรื่อง ใครจะไปทำข้อสอบได้

ค. สมองของฉันคงไม่เหมาะกับการเรียนวิชานี้จริง ๆ พยายามไปก็ไร้ค่า

ง. ช่างมันเถอะ วิชาอื่นก็ยังมีให้เก็บคะแนน ไม่ต้องไปสนใจวิชานี้

(เฉลย ข้อ ก)

17. ขณะกำลังตั้งใจทำการบ้าน เสียงแจ้งเตือนจากแอปพลิเคชันดังขึ้นรัว ๆ วิธีการจัดการตนเองที่เหมาะสมที่สุดคือ

ก. หยิบมาดูทันทีเพราะกลัวตกข่าวสำคัญ แล้วค่อยกลับมาทำงานต่อ

ข. ฝึกความอดทนโดยพยายามเพ่งสมาธิกับงานทั้งที่เปิดเสียงทิ้งไว้

ค. เปิดอ่านข้อความแต่ไม่ตอบกลับ เพื่อให้รู้ว่าเป็นเรื่องด่วนหรือไม่

ง. ปิดเสียงแจ้งเตือนหรือนำโทรศัพท์ไปไว้ไกลตัวชั่วคราว จนกว่างานจะเสร็จ

(เฉลย ข้อ ง)

18. หากเพื่อนของนักเรียนบ่นว่า "อยากเรียนเก่งขึ้น แต่ไม่รู้จะเริ่มยังไง" นักเรียนควรแนะนำวิธีเขียนเป้าหมายเริ่มต้นอย่างไรให้เพื่อนเห็นภาพชัดเจนที่สุด

ก. เธอลองตั้งเป้าหมายกว้างๆ ว่าเทอมนี้จะอ่านหนังสือให้หนักขึ้น 2 เท่า

ข. ลองตั้งเป้าหมายย่อยว่าจะทบทวนบทเรียนวันละ 30 นาที หลังเลิกเรียนทุกวัน

ค. สัญญากับตัวเองและคนรอบข้างเลยว่าจะสอบให้ได้ที่ 1 ในเทอมหน้า

ง. เขียนข้อความแปะฝาผนังว่า "ฉันต้องเป็นคนเก่ง" แล้วท่องจำทุกวัน

(เฉลย ข้อ ข)

19. หากนักเรียนรู้ตัวว่าเป็นคน "ขี้อาย" แผนการพัฒนาตนเองข้อใดมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

ก. สมัครเป็นประธานนักเรียนทันทีเพื่อบังคับตัวเองให้กล้าแสดงออก

ข. หลีกเลี่ยงกิจกรรมกลุ่มทุกชนิดเพื่อลดความเครียดและความประหม่า

ค. ลงเรียนคอร์สการแสดงราคาแพงเพื่อให้หายจากความขี้อายภายใน 3 วัน

ง. เริ่มฝึกจากการยกมือตอบคำถามในห้องเรียน หรืออาสาช่วยงานกลุ่มเล็ก ๆ

(เฉลย ข้อ ง)

20. ระหว่างการหักดิบเลิกเล่นเกมถาวร กับการจำกัดเวลาเล่นเกมเหลือวันละ 1 ชั่วโมงหลังจากทำการบ้านเสร็จ วิธีใดน่าจะส่งผลดีต่อการควบคุมตนเองในระยะยาวมากกว่า

ก. การหักดิบเลิกทันที เพราะแสดงถึงความเด็ดขาดและใจแข็งของผู้นั้น

ข. การหักดิบเลิกทันที เพราะทำให้ตัดปัญหาและวงจรการติดเกมได้เร็วที่สุด

ค. การจำกัดเวลาเล่น เพราะมีความยืดหยุ่นและทำได้จริงต่อเนื่องมากกว่า

ง. การจำกัดเวลาเล่น เพราะจะได้เล่นเกมเยอะ ๆ และมีความสุขเหมือนเดิม

(เฉลย ข้อ ค)

เรื่อง	ระดับพฤติกรรมการวัด						
	ความรู้ความเข้าใจ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การสร้างสรรค์	รวมข้อ
ทักษะการจัดการตนเอง							
1. การกำหนดเป้าหมาย	-	1	1	1	-	1	**4**
2. การบริหารเวลาและจัดระเบียบ	1	-	-	1	1	1	**4**
3. การควบคุมและกำกับตนเอง	-	1	1	1	1	-	**4**
4. การประเมินตนเองและพัฒนาตนเอง	1	-	1	1	1	-	**4**
5. การเผชิญอุปสรรคและแรงจูงใจ	-	1	-	1	1	1	**4**
รวมข้อ	**2**	**3**	**3**	**5**	**4**	**3**	**20**

แบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความพึงพอใจโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ มีจำนวน 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) เลือกตอบ
เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ลักษณะเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Question)

2. ข้อมูลและคำตอบทั้งหมดจะถูกปิดเป็นความลับ และจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาครั้งนี้โดยออกมาเป็นภาพรวมของการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อนักเรียน

นิยามศัพท์ ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกชอบและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยวัดจาก ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลง ตามสถานภาพที่เป็นจริง

1. **เพศ**
   - ❑ ชาย
   - ❑ หญิง
2. **อายุ**
   - ❑ 16 ปี
   - ❑ 17 ปี
   - ❑ 18 ปี

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจต่อโครงการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการอบรพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุดโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

3 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

2 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อย

1 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม						
1	เนื้อหาของกิจกรรมมีความน่าสนใจ และทันสมัย					
2	รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย สนุกสนาน น่าสนใจและไม่น่าเบื่อ					
3	กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเอง					
4	ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความต่อเนื่องและเข้าใจง่าย					
5	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
ด้านกระบวนการและวิทยากร						
6	วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน					
7	มีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย					
8	กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
9	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเป็นกันเองและเอื้อต่อการเรียนรู้					
10	การบริหารจัดการเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละช่วงมีความเหมาะสม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่						
11	สื่อและอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น					
12	สถานที่และการอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสม					
13	ความพร้อมของระบบภาพและเสียงที่ใช้ประกอบการบรรยาย					
14	การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม และการบริการทั่วไป					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
15	นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้					
16	นักเรียนสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและเวลาได้ดีขึ้น					
17	นักเรียนรู้วิธีจัดการกับสิ่งเร้าและการควบคุมตนเอง					
18	นักเรียนมองเห็นภาพความสำเร็จและทิศทางการพัฒนาตนเองชัดเจนขึ้น					
19	นักเรียนสามารถนำทักษะการจัดการตนเองไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทีมได้					
20	นักเรียนมั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการชีวิตในโรงเรียนประจำได้ดีขึ้น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

แบบประเมิน
ทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามที่ตรงกับระดับทักษะการจัดการตนเอง หลังเข้ารับการอบรมพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับมาก
3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับน้อย
1 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนระบุสิ่งที่ต้องทำให้เสร็จในแต่ละวัน/สัปดาห์ได้ชัดเจน					
2	นักเรียนวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ					
3	นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนเริ่มทำงาน					
4	นักเรียนวางแผนแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย					
5	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด					
6	นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสม					
7	นักเรียนลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้โดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง					
8	นักเรียนตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการนัดหมายทำกิจกรรมต่าง ๆ					
9	นักเรียนควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
10	นักเรียนมุ่งมั่นทำงานให้เสร็จตามเป้าหมาย โดยไม่ปล่อยให้สิ่งอื่น มารบกวน					
11	นักเรียนใช้วาจาสุภาพและแสดงกิริยามารยาทที่ให้เกียรติผู้อื่นเสมอ					
12	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของส่วนรวมอย่างเคร่งครัด					
13	นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น					
14	นักเรียนยอมรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงตนเอง					
15	นักเรียนปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้					
16	นักเรียนยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและนำใช้ปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป					
17	นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง					
18	นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานให้ถูกต้องและมีคุณภาพ					
19	นักเรียนพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เมื่อเจอปัญหาหรืออุปสรรค					
20	นักเรียนกล้าที่จะรับทำงานที่ท้าทายเพื่อพิสูจน์ความสามารถของตนเอง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียน
โรงเรียนประจำ

.....

คำชี้แจง

1.แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการอบรมโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

2. ข้อมูลที่ได้จากการนี้ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น เป็นการวิเคราะห์โดยภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษา ขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามตามสภาพจริง และให้ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านถือว่ามีคุณค่ายิ่งและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ

3. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับความอนุเคราะห์และการเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการโครงการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนโรงเรียนประจำ

1. ด้านผลที่รับจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

1.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบและเนื้อหาของกิจกรรมในโครงการนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนโรงเรียนประจำและสภานักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 โครงการนี้ช่วยสนับสนุนหรือแบ่งเบาภาระงานของท่านในการดูแลปกครองนักเรียนประจำหรือการบริหารงานสภานักเรียนในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

2.1 หลังจากผ่านการอบรม ท่านสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของสภานักเรียนในเรื่องการจัดระเบียบวินัยในตนเอง การรักษาเวลา และการวางแผนกิจวัตรประจำวัน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านคิดว่านักเรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว หรือมีการนำไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพกิจกรรมการอบรมพัฒนาส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของนักเรียนในโรงเรียนประจำ

ชอบตัดสินคนอื่น
ใฝ่เรียนรู้
เรียบง่าย

กระจกเงา
กิจกรรม บริหารตน..บริหารทีม

แก้ปัญหาวัยใจ

แก้ปัญหาวัดใจ